

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု

(ဦးနှစ်)

၄ ၃ ၁

အဘိဓမ္မာ ၇ ကျမ်းတွင်

တကျမ်းစီ၏ သဘောကို

ဝတ္ထုသက်သေနှင့် တကွ

ဖော်ပြသော

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု။

(ဦးဖိုးနှင့် တည်းဖြတ်သည်။)

ဓာတုပိမ္မုဒိဋ္ဌိ၊ ဒေါကေသုခ။

ရန်ကုန်မြို့အရှေ့ပိုင်း၊ ကရိလမ်း၊ ငိုက်နံပါတ် ၂၅၃

ထိုးစာပုံနှိပ်တိုက်။

Price Rs. ~~4~~ As.

အဖိုး ~~၄~~ ကပ်တိုက်။

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု၊ မာတိကာ။

၁

ဦးစေ့။

အကြောင်းအရာ။

စာမျက်နှာ။

- ၁။ အဘိဓမ္မာတရားနိဒါန်း။ ၅။
ဓမ္မသင်္ဂဏီ တရားတော်သဘောအကျဉ်းချုပ်။ ၆။
သမယအနက်။ ၁၂။
- ၂။ သမယကို ရ၍၊ မဟာကုသိုလ်၊ သောမနဿသဟဂုတ်၊
ဥာဏသဒ္ဓယုတ်၊ အသင်္ခါရိက ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ဖူး
သူ၊ ပုဏ္ဏသဌေးဝတ္ထု။ ၁၅။
- ၃။ ထို့နည်းတူ၊ ဒါနဖြင့် ပြီးသော ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ဖူးသူ၊
ဇောတိကသဌေး ဝတ္ထု။ ၂၁။
- ၄။ ထို့နည်းတူ၊ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ဖူးသူ၊ မေဏ္ဍကဝတ္ထု။ ၂၈။
- ၅။ ထို့အတူ၊ သီလဖြင့် ပြီးသော မဟာကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်
အကျိုးခံစားရဘူးသူ၊ သီလဝမင်းဝတ္ထု။ ၃၇။
- ၆။ ရဟန်းငါးဆူကို လက္ခဏာရေး ဟောတော်မူပုံ။ ၃၉။
- ၇။ ဝိဘင်းတရားတော်သဘောအကျဉ်းချုပ်။ ၄၂။
မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်၊ ၁၀ပါး။ ၄၂။
ဝိဘင်းကျမ်း၏ ဂုဏ်-၁၀ပါး။ ၄၃။
- ၈။ ရူပါရုံဆင် ခါ၍၊ ဆင်မှ ကျသော မာဂဏ္ဍိဝတ္ထု။ ၄၆။
- ၉။ ရူပက္ခန္ဓာကို ကိုင်ဟု မမှတ်သော ယုန်မင်းဝတ္ထု။ ၅၃။
- ၁၀။ မိခင်ကို လုပ်ကျွေးသော စန္ဒာရတနဆင်မင်းဝတ္ထု။ ၅၅။
- ၁၁။ ခန္ဓာငါးပါးကို ဥပမာနှင့်တကွ ဖော်ပြချက်။ ၆၀။
- ၁၂။ အာရုံတံထွပ်ကို မလိုက်စားသော သမန္တရဇ်
လုလင်ဝတ္ထု။ ၆၃။
- ၁၃။ ဓာတုကသးတရားတော် သဘောအကျဉ်းချုပ်။ ၆၆။
- ၁၄။ တဏှာခြင်္သေ့ ဟော၍၊ မြေသို့ရေခံသော ဟရိတဇ။ ၇၅။
- ၁၅။ တဏှာခြင်္သေ့ ဟော၍၊ ရူးခြင်းသို့ ရေခံသော သိဝိမင်း။ ၈၀။
- ၁၆။ ရှင်မဟာကဿပကို သင်္ကြာမင်း ထွဉ်စားပုံဝတ္ထု။ ၈၈။
- ၁၇။ ပုဂ္ဂလပညာတရားတော် သဘောအကျဉ်းချုပ်။ ၉၄။

၂ အဘိဓမ္မာဝတ္ထု၊ မာတိကာ။

ဦးရေ။

အကြောင်းအရာ။

စာမျက်နှာ။

	သေမင်းနှင့်တိုင်း ခတ်ချိုးလှိုင်းပုံ၊ ဥပမာ။		၆၅။
၁၈။	တရားကို အသက်နှင့် ဖလှယ်သော ဓမ္မသုန္ဒကမင်း။		၆၆။
၁၉။	တရားသံ၊ သဒ္ဓါရုံကြောင့်၊ နတ်ဘုံရေခံ-ဖားသလယ်။		၁၀။
၂၀။	အဘိဓမ္မာ နာကြားသော လင်းနို့သားငါးရာ။		၁၀၅။
၂၁။	ပုဂ္ဂိုလ်အပြားကို ဥပမာ ပြခြင်း။		၁၀၆။
၂၂။	အဟိရိက မင်း မူလျှင်၊ အပါယ်သူ ဖြစ်တတ်ကြောင်း။		၁၀၈။
၂၃။	အဘွဲ့ကြောင့် ယမမင်းအား အမျှ ဝေရကြောင်း။		၁၁၁။
၂၄။	သူတော်ကောင်း တရားဟောသည်ကို၊ သာဓုခေါ်- အကျိုးပြဝတ္ထု။		၁၁၂။
၂၅။	သာဓု-ခေါ်ရုံကလေးနှင့် ငရဲခွေးကွယ်ပျော်သောဝတ္ထု။		၁၁၄။
၂၆။	သာဓုခေါ်-ပြိတ္တာမ နတ်ဘဝ ရပုံဝတ္ထု။		၁၁၅။
၂၇။	ကဏ္ဍဝတ္ထုတရားတော်၊ သဘောအကျဉ်း။		၁၁၇။
၂၈။	မသေမီ ဘုံပေါက်သော နန္ဒိယတယောက်။		၁၂၀။
	မြောက်သားရေဝတီမှာ ငရဲပြည် အရှင်ရောက်ပုံ။		
၂၉။	ရွှေအိုး၄လုံး၊ ၇လုံးအကြောင်း။		၁၂၉။
၃၀။	လောကီ၊ လောကုတ္တရာ၊ ချမ်းသာ ၂ပါးကို ပြီးစေသော ကျင့်ဝတ် ၆ပါးတရားတော်။		၁၃၂။
၃၁။	ယဇ်နိတရားတော်၊ သဘောအကျဉ်း။		၁၃၉။
၃၂။	လောဘမူသန်ပြင်းသော မန္ဓာတ်မင်းဝတ္ထု။		၁၄၁။
၃၃။	လောဘမူအကုသညကြောင့် ၇လ ခင်းရဲသော ကုသမင်း။		၁၄၂။
၃၄။	လောဘမူသစ်မြစ်ကြောင့် ပြိတ္တာဖြစ်ရဦး။		၁၆၃။
၃၅။	ဒေါသမူအာဇာတကြောင့် ဘဝဆုံး-စူဠသုဘတ္တာ။		၁၆၄။
၃၆။	ဒေါသအခင်းကြောင့်မဟာပတာပမင်းကို မြေမျို။		၁၆၈။
၃၇။	မောဟ ပွားသော အပါယ်လား-သားမိတ်။		၁၆၈။
၃၈။	ကုသိုလ်အဖြစ် ၃ပါးတရားတော်။		၁၆၉။

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု၊ မာတိကာ။

၃

ဦးရေ။

အကြောင်းအရာ။

စာမျက်နှာ ၁

- ၃၉။ ကုသိုလ်ဖြစ်ရပါးကို ပွားများသော ရှင်သောတာ
မဿိတော်။ ၁၇၀။
- ၄၁။ ပဋ္ဌာန်းတရားတော်သဘောအကျဉ်း၊ (ဘိက္ခုပဋ္ဌာန်း) ၁၇၆။
- ၄၁။ ဟေတုပစ္စယော ဟူသော ဟေတုသတ္တိပြု-ဝတ္ထု။ ၁၈၀။
- ၄၂။ ကုသိုလ်ဟိတ်ရပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် စိတ်ဖြစ်ဖူးသော
အန္တဘာရ၊မြက်ထမ်း။ ၁၈၅။
- ၄၃။ ကုသိုလ်ဟိတ်ရပါးကြောင့် သဌေးဖြစ်-သူစား
နိဗ္ဗာန်ဘုံ လားရကြောင်း။ ၁၉၀။
- ၄၄။ ကုသိုလ်ဟိတ်ရပါးကြောင့် နတ်သားဖြစ်-မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ။ ၂၀၃။
- ၄၅။ ခုက္ကပဋ္ဌာန်းတရားတော် သဘောအကျဉ်း။ ၂၁၆။
- ၄၆။ ရွှေဥဒေါင်းမင်းဝတ္ထု။ ၂၁၇။
- ၄၇။ အကုသိုလ်ဟိတ်ရပါးနှင့် ရှည်သော မြေခွေးဝတ္ထု။ ၂၂၁။
- ၄၈။ ကုသိုလ်ဟိတ်ရပါးနှင့် ရှည်သော စောတိကဝတ္ထု။ ၂၂၂။
- ၄၉။ အကုသိုလ်လောဘဟိတ်ကြောင့် ဟေမဝန်မြိုင်ချာ
မယ်၊ အဆင်းရဲခံရှာသော ပြုဘူဒတ်မင်း။ ၂၃၃။
- ၅၁။ ဘိက္ခုဘိက္ခုပဋ္ဌာန်းသဘောအကျဉ်း။ ၂၄၀။
- ၅၁။ ဗီတိသောမနဿနှင့် ပြည့်စုံသော စိတ်ဖြင့် ဒါန၊သီလ
ပြုဘူးသော ဝိမာနဝတ္ထုများ။ ၂၄၃။
- ၅၂။ ထိုနည်းတူပြုဘူးသော အနေကဝဏ္ဏနတ်သားဝတ္ထု။ ၂၅၀။
- ၅၃။ ထိုနည်းတူပြုဘူးသော ပဒုမ္မဝတိနတ်သမီး ဝတ္ထု။ ၂၅၅။
- ၅၄။ အကုသိုလ်ဟိတ်၏ အကျိုးဖြစ်သော ဒု၊သ၊န၊သောဝတ္ထု။ ၂၅၆။
- ၅၅။ အကုသိုလ်ဟိတ်၏ အကျိုးကို ခံရဘူးသော
ဓမ္မဒိန္နာမိဖုရား။ ၂၆၀။
- ၅၆။ ခုက္ကပဋ္ဌာန်းသဘောအကျဉ်း။ ၂၇၂။
- ၅၇။ သဟေတုတရားကြောင့်၊ မျက်မှောက်၌ မိမိ ဖြစ်သွား
သော သောရေယျသဌေးသား။ ၂၇၇။

ဦးရေ။

အကြောင်းအရာ။

စာမျက်နှာ။

၅၀။	ဒေါသဟိတ်နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိအယူ ရှိသော နန္ဒေဝနိဗ္ဗာန်။	၂၀၀။
၅၆။	မြောက်ကျွန်း၌ ဆွမ်းခံတော်မူခြင်း၊ အကြောင်း။	၂၀၆။
၆၀။	ရှင်မောဂ္ဂလာန် မြေတွင်းခရီး သွားပုံ။	၂၀၈။
၆၁။	အဘိဓမ္မာကျမ်း-ဟောပုံ။	၂၆၀။
၆၂။	ဘိက္ခုနုက္ခုနဋ္ဌာနိးသဘောအကျဉ်း။	၂၆၃။
၆၃။	အလောဘဒါနဟေတုနှင့်ပြည့်စုံသော ခရီးရက်သဋ္ဌေ။	၂၆၄။
၆၄။	အဒေါသသိလဟေတုနှင့် ရှည်သော ဘေရဋ္ဌဟင်္သာမင်း။	၂၆၆။
၆၅။	အဒေါသ၊ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် မျက်မှောက်တွင် ဘေးကင်းသော မာဃလုလင်။	၃၀၀။
	လင် လှူလျှင် မလား ရမည်အထင်နှင့် အဆင်းကိုသာ ပြုပြင်သော သုစာတာ။	၃၀၂။
၆၆။	ဘိက္ခုနုက္ခုနဋ္ဌာနိးသဘောအကျဉ်း။	၃၀၂။
၆၇။	ကျယ်လံဟိတ်နှင့် ရှည်၍ နတ်ပြည် ရောက်ရသော မာဃိနတ်သို့ ဝတ္ထု။	၃၀၈။
၆၈။	ထို့အတူ ရှည်ဘူးသော သုဝဏ္ဏတိလကဝတ္ထု။	၃၂၀။
၆၉။	ထို့အတူ ရှည်ဘူးသော သုမနုပန်းသည်။	၃၂၄။
၇၀။	ထို့အတူ ရှည်ဘူးသော သုမနုမင်းသို့။	၃၂၇။
၇၁။	ထို့အတူ ရှည်ဘူးသော အောက်ပုံးညှိဒါယကာ။	၃၃၀။
၇၂။	အညာတကောဗ္ဗညနှင့် သုတဒိဝတ္ထု။	၃၃၂။
၇၃။	မြန်ခွာဗုရား တာဝတိံသာ၌ သင်္ကသာသို့ ဆင်းခန့်။	၃၄၀။
၇၄။	လူတို့အား တရား ဟောတော်မူခန်း။	၃၅၃။
	မာတုဂုဏသုတ္တန်တရားတော် ၃၆၀။	
	ဘောနာ နဂါးမင်းအား တရား ဟောတော်မူခြင်း။	၃၆၂။
၇၅။	စေတဝန်ကျောင်းသို့ ကြွတော်မူခန်း။	၃၆၄-၃၆၆။

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု။

သို့နှင့်သို့အကြောင်း။

၁။ ။ ဤအဘိဓမ္မာဝတ္ထု ပေမူကား မြန်မာမင်းလက်ထက် တောင်ငူမြို့၌ သေးကျွန်းကန်တော်ဆရာတော်ဟု ထင်ရှားကျော် ဖောသော ဦးနန္ဒ၏ ပေစာ ဖြစ်သည်။ ပေစာရေးကူးသည့် သက္က ရာဇကား ၁၂၂၁ ပြည့်နှစ် ဖြစ်၍၊ မကြာမှီသေးသော်လည်း၊ စာ တိုက်ကို ခြားရာ၊ ခြားမခံရသေးသော်လည်း၊ ခြံအံ့အပြုခံရသော ပေထုပ်ဖြစ်သောကြောင့် ဆွေးအောက်နေသည်ကို အသာအယာ နှေးကူး၍ နှိပ်ပါသည်။

၂။ ။ နိဂုံး၌ ဆုတောင်းမှတ်ပါး၊ ကျမ်းပြီးသက္ကရာဇ်နှင့် ကျမ်းပြု သူ၏ ဘွဲ့အမည်မပါပါ။ မည်သည့်ဆရာတော် ပြုခဲ့သည့် ကျမ်းဟု စုံစမ်း၍ မရသေးပါ။ ယခုအခါ သဗ္ဗညု၊ သဗ္ဗေ၊ ဗိမ္ဗိသာရ စသော ပါဠိ ရေးမျိုး၊ ပေစာ၌ ‘သဗ္ဗညု၊ သဗ္ဗေ၊ ဗိမ္ဗိသာရ’ စသော ရေး မှုကို တွေ့ရသည်ကို ကိုက်၊ တိုင် စသဖြင့် ရေးရာ၌ ဥ-ငယ်ရေးကို မသုံး ပုံ နှိဟူသော အနက်ကို ရံဖန်ရံခါ ‘ဟိ’ဟု သက္ကတ ‘ရိ’ ဆွဲနှင့် ရေး ခြင်း၊ သုဏ္ဏသဌေးဝတ္ထု၊ ဇောတိကသဌေးဝတ္ထု စသည်တို့၌ စကား များကို ရှင်သီလဝံသရေးသော ပါရာယနဝတ္ထု စာသွားကဲ့သို့ တိုတို၊ တိုတို ရေး၍ သုံးပုံ၊ ‘ဟုတ်တည်း၊ တွေ့လေကား၊’ စသော စကားသုံး ရှေးဆံပုံတို့ကို ထောင်၍၊ ဤကျမ်းပြီးသည်မှာ ရှင်သီလဝံသတို့ ခေတ် အခါ၌သော်၎င်း၊ ထို့နောက် အနီးအပါး၌သော်၎င်း ဖြစ်တန်သည် ဟု မှန်းဆပါသည်။

၃။ ။ ကျမ်းဦး၌ အဘိဓမ္မာကရားကို ဖြတ်စွာတုရား ဟော တော်မူ၍ အကြောင်းကို ဖော်ပြရသော နိဒါန်း ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပါဠိများသော်လည်း၊ ဝတ္ထုအကြောင်း ကရာတို့ကို ရေးရာ၌၊ လူဝံး နားသည်လောက်အောင် ရေးပေးသည် ဖြစ်၍၊ စာသင်ရှယ် လွန် ခွဲ၊ စာသင်ကျောင်းမှ ထွက်လာရသော မောင်တို့၊ ငယ်တို့နှင့်၎င်း၊ သင်္ကြိုက် ကျမ်းကို အားထုတ်ဖူးသော်လည်း ဝတ္ထုဥဒါဟရုဏ်၊

ပြယုတ်တို့နှင့် ဟပ်၍ မယူတတ်သော လူကြီး၊ လူငယ်တို့နှင့် များစွာဆင့်လျော်သော ကျမ်းဖြစ်ပါသည်။ ။ဤကျမ်းသည် ဇာတ်နိပါတ်ဝတ္ထုများ ထုတ်နှုတ်ရေးသားသော်လည်း၊ ဇာတ်နိပါတ်၊ ဝတ္ထုကျမ်းများနှင့် မတူ၊ အဘိဓမ္မာဘာရားတော်၌ လာသော ‘မဟာကုသိုလ်-သောမနဿသဟုဂုဏ်-ဥပဏသမ္ပယုတ်-ခေသနိ၊ ဇိက-ကုသိုလ်စိတ် စသည်တို့သည်မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား မည်သည့် အမှု၌ ဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြမိန့်ဆိုသောကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တို့ ဖတ်ရှုထိုက်လှသော ကျမ်းထူးပေတည်း။

၄။ ။ဤကျမ်းသည် ရှေးကျသော ကျမ်းဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ အရေးအသား၊ စာလုံးပေါင်းလည်း ရှေးကျသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာလူမျိုးမှာ ရာဇဝင်ဟု ရှိသည့်နည်းတူ၊ လူမျိုးခြားတို့မှာကဲ့ဟု ‘လေခဝင်’ဟူ၍လည်း ရှိသင့်သောကြောင့်၊ ဤကျမ်း ပထမနှစ်မျက်နှာကို ပေစာမူပါအတိုင်း ပုံနှိပ်ထားပြီးလျှင်၊ နောက်နောက်မျက်နှာတို့၌ အဖတ်အမှတ် မှားလောက်သော ရှေးရေးငုံတို့ကို ခုကာလရေးပုံသို့ ပြောင်းလဲ၍ ပုံနှိပ်ထားပါသည်။ ပုံအား။ ခုကာလ‘သွားစဉ်’ဟု ရေးသည်ကို ပေစာမူ၌ ‘သွားစည်’ဟု ညကြီးသတ်နှင့် ရေးသည်။ ပေစာမူအတိုင်း ပုံနှိပ်လျှင်၊ ယခုကာလ၌ သည်-ကို ဖတ်သည့်နည်းတူ၊ သွားစည်ဟု ဖတ်မှားမည် စိုး၍၊ ဥ-ငယ်သတ်နှင့် ပြင်၍၊ ပုံနှိပ်ထားပါသည်။ ထိုသို့ ယခုကာလအရေးနှင့် ကွဲလွဲသော အချက်တို့ကို လက်ဦးတွေ၌ ပေစာပါအတိုင်း ပြု၍၊ နောက်ကို ပြင်၍ ပုံနှိပ်ထားမည့်အကြောင်းကို အောက်ခြေ၌ မှတ်ချက်တင်ညွှန်းထားပါသည်။ ။စာဖတ်သူတို့မှာ ထိုရှေးနည်းတို့ကို တွေ့ရသဖြင့်၊ ရှေးအခါ မည်သို့ ရေးသည်၊ နှောင်းပညာရှိတို့သည် အရေးကျဉ်းအောင်၊ သက်သာလွယ်ကူအောင် မည်သို့ ပြုပြင်ကြသည်တို့ကို တွေ့ရ၍၊ လေခဝင်ကို သိခြင်းသော မဟာဿုတ တိုးပွားမည့်အပြင်၊ နောင်ပုံနှိပ်စာဖြင့် အားမရနိုင်ပဲ၊ ပေစာတို့ကို ဖတ်ရှုကြသော အခါ၊ ထိုရှေးရေးစာများကို ဖတ်စွမ်းနိုင်သော သတ္တိ ရှိကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ။ယခုကာလမှာ အလွန်ကို ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ၂မျိုး
 ၂စားရှိ၏။ တမျိုးကား ရှေးရေးကို ပြင်ဆင်ခြင်းကို လုံးလုံးမနှစ်
 သက်၊ ကျင့်တမျိုးကား ရှေးရေး၊ရှေးဆိုလျှင် လုံးလုံးမနှစ်သက်၊
 ကျိုးကြောင်းမြင်သိ၊ပညာရှိတို့ကား ရှေးရေးပင်ဖြစ်သော်လည်း၊
 ယုသင့်သည်ဘို့ကို ယူ၍၊ ပြုပြင်သင့်သည်ဘို့ကို ပြုပြင်၍ ရေးမှတ်
 ကြပေသည်။ ပုံကား၊ ထိုက်၊တိုင့်၊တင့် ဟူသော ၀-သတ်အရေးမျိုး
 ဟု ထို၊ထို့၊တော်ဟု ပြုပြင်ရေးခြင်းမှာ အကျိုးရှိ၍ သင့်မြတ်ပေ
 သည်။ဖော်ပြသည်-ဟူသော ရှေးရေးကို ‘တော်ပြသည်’ဟူသော
 အကုန်းရေး၊ပြုပြင်ချက်ကား သဒ္ဒါနည်း၊အနက်နည်းတို့နှင့် ဆန့်
 ကျင်သော ပြုချက် ဘည်း။သို့ဖြစ်၍ မယုတ်မလွန် ယုတ္တိတန်သမှုကို
 ယူဆတတ်ကြစေကုန်သတည်း။

ဤကျမ်း၌ (,)ပိုက်ကွေး၊ (‘.....’) ပိုက်ကွေးသန့်၊ (၊)တချောင်း
 ပုတ်၊ (၊)၂ချောင်းပုတ်တို့မှာ၊ စာဖတ်သူတို့ အရပ်၊အဖြတ်၊အနက်
 ကောက် စသည်တို့၌ လွယ်ကူ၊ရှင်းလင်းမိမ့်၍၊ ကျွန်ုပ်က ပြုပြင်
 ထည့်သွင်းသော ယထိမှာ ဖြစ်ကုန်သည်။

မိုးစိန်။

စာတည်းဖြတ်သူ။

၁၂၉၅ခု၊တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၆ ရက် တနင်းလာနေ့။

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပထမတွဲး။

အဘိဓမ္မာတရားနိဒါန်း။

၁။ *လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး သုံးဆယ်သော ပါရမီတို့ကို ဖြည့်တော်မူပြီး၍ ဖုရား* အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ သဟံပတိဠိဟောမင်းသည် တောင်းပန်၍ ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်း တို့အား ဓမ္မစကြာတရားတော်မြတ်ကို ဟောတော်မူ၍ အစည်(စဉ်)အတိုင်း ယဿ၊ အမှူးရှိသော ငါးကျိပ်လေးယောင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ချွတ်ဦး၍ ဥရုဝေဠုကဿပ စသော ရသေ့တထောင်ကို ချွတ်၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ နာရဒကဿပဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၍ တသိန်းမျှလောက်သော သူတို့ကို သောတာပတ္တိဖိုလ်တည်း ဟူသော အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပေးတော်မူ၍ ပိဋိသာရ* မင်းကြီးလှသော ဝေဠု* နိက္ခောင်းထောင်၌ နေတော်မူ၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်မြို့၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် ရှင်မောဂ္ဂလာန်နှစ်ပါးသည်လည်း နေ၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာလျှင် အဿဇိထေရီနှင့် တွေ့၍ 'ယေဓမ္မာ ဟေတု ပဘာဝါ' စသော ဂါထာကို ကြားရ၍ သောတာပန်ဖြစ်၏။ ရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်လည်း ရှင်သာရိပုတ္တရာဟောသော တရားကို ကြားလျှင် ရှင်မောဂ္ဂလာန် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထိုသာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလာန်တို့သည်လည်း ဖုရားမြတ်စွာ၌ ရဟန်းပြု၍ ရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် ခုနစ်(နစ်) ရက်တွင်းတွင်

* ဘေဇာတ်သုတ္တံ ရှေးရေးနည်းကို သိမိန့်ဌာ၊ ဤသမ္မာယ မျက်နှာကို ပေမူအတိုင်းပုံနှိပ်ပြပါသည်။ နောက် ကို စ-သတ် ပေါင်း ယခုကလေးရေးနည်းအရ ပြင်၍ပုံနှိပ်ထားပါသည်။

၁။ ဖုရားကို ယခုအခါ ဘုရားဟု အရေးယူသည်။ ခုရှေးဆရာတော် ရေးသော ရာဇဝင်ဂါထာများမှာလည်း ဖုရားဟု ရေးသည်။ ဤ၌ ဖုရား၊ ဘုရား ၂ မျိုးတွင် ဖုရားကို အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

၂။ ပိဋိသာရ-ကို ယခုအခါ ဗိမ္ဗိ သာရ-ဟု ရေးသည်။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီကျမ်းမှာပင် ဤအရေးမျိုးတွေ့ရသည်။ ရှေးက ယခုကိုင် 'ပိနိပသာရမင်းကြီး'ဟု ပြောကြသည်။ ယင်းပြောသံနှင့် အညီ ရေးသည်ဟု မှတ်ရှု၏။

ရဟန္တာဖြစ်၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာကား ပညာကြီးသောကြောင့်၊
 လခွဲကြာမှ ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထိုရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလာန်နှစ်
 ပါးကို အဂ္ဂသာဝကအရာ ပေးတော်မူ၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည်
 လည်း သားတော် ဖုရားဖြစ်၍ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူ
 သည်ဟု ကြားလျှင်၊ အရံတထောင်နှင့်အကွ အမတ်တယောက်ကို
 ဖုရားမြတ်စွာသို့ ဝေလိုက် ၏ တရားတော်ကို ကြားလျှင်၊ အရံနှင့်
 အကွ ရဟန္တာချည်းဖြစ်လေ၏။ ဤသို့သော နည်းဖြင့် ကိုးကြိမ်
 မြောက် စေလွှတ်ပြန်ရာတွင်လည်း၊ အရံနှင့်အကွ ရဟန္တာချည်း
 ဖြစ်လေ၏။ ထိုနောက် ဖုရားမြတ်စွာနှင့် ဖွားဘက်တော်ဖြစ်သော
 ကာဠုဒါယိအမတ်ကို အရံတထောင်နှင့် အကွ စေပြန်၏။ အရံနှင့်
 အကွ ရဟန္တာချည်းဖြစ်ပြန်လေလျှင်၊ ကာဠုဒါယိအမတ်သည်
 ဖုရားမြတ်စွာအား ခမည်းတော်သုဒ္ဓေါဒနမြှိုက်သို့ ကြွစဉ်သောငှာ၊
 ဂါထာခြောက်ဆယ်တို့ဖြင့် တောင်းပန်အပ်၍၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ
 သည် ယူဇနာခြောက်ဆယ် ရှိသော ကပ္ပိလဝတ်ပြည်တော်သို့
 ကြွတော်မူ၍၊ နိဗ္ဗောဓရုံ၌ နေတော်မူ၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးနှင့်အ
 ကွ ရှစ်သောင်း၊ လေးထောင်သော သဒ္ဓိ(ကီ)ဝင်မင်းတို့သည်
 ဖုရားမြတ်စွာသို့ လာလတ်ကုန်လျှင်၊ ဖုရားမြတ်စွာသည် အံ့ဘွယ်
 သရဲသော ပြန့်ဟာကို ပြ၍၊ မိုးကြီးသည်စွာ ရွာသည်၏ အဆုံး
 ၌ ငေဿန္တရာဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ တနေ့သ၌ ရဟန္တာတ
 သောင်း ခြံရံလျက်၊ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသည်ကို၊ ပိမ္မာဒေဝီမြင်၍၊
 ဆယ်ပါးသော နရသီဟဂါထာဖြင့် ခြီးကြူး၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး
 ကို လျှောက်၍ မင်းကြီးလည်း ‘တုံ့အရှက်တုံ့ ခွဲဘိသည်’ဟု
 နန်းမှ သက်၍ ဆိုဝင်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဖုရားသည်၊ ရှေးဖုရားတို့
 ကျင့်ရိုးအစည်(ဉ်)ကို ဟောတော်မူလျှင်၊ သောတာပန်ဖြစ်၏။
 ထိုနောက် နန်းတော်သို့ တက်၍၊ ရဟန္တာနှစ်သောင်းနှင့်အကွ
 ဆွမ်းဖုန်းပေးတော်မူ၏။ ထိုနောက် ယသေဝ်ရောနန်းသို့ ရှင်
 သာရိပုတ္တရာ၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့နှင့်အကွ ကြွတော်မူ၍၊ ယသေဝ်
 ရောမိဖုရား၏ ကျေးဇူးကို သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး သျှောက်လျှင်၊ ဇန

ကိန္နရီဘေသာကိပ် ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝံ့နေဝံ့ ညှိတော်နန္တမင်းသား
 ကိုက်ရဟန်းပြု၏။ ထိုဝံ့နေဝံ့ အမွေတော် တောင်းသော သားတော်
 ရာဟုလာကို ဂှင်သာမဏေ ပြုတော်မူ၏။ ထိုဝံ့နေဝံ့ သုဒ္ဓေါဒနမင်း
 ကြီးအား ဓမ္မပါလဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူလျှင်၊ အနာဂါမ်
 ဖြစ်၏။ ထို့နောက် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကြွပြန်၍၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်း
 တော်၌ နေတော်မူ၏။ အနာသဝ် ဘိဝံသဌေးသည်၊ ဖုရားတရားတော်
 ကို ကြားလျှင်၊ သောတာပန်ဖြစ်၍၊ ငါးဆယ်၊ လေးကုသေ့မျှသော ရွှေ
 ကို စွန့်၍၊ ရှစ်ပယ်မျှသော ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်
 ၍ လှူ၏။ ထို့နောက် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ပင်လယ်ကသစ်ပင်
 ရင်း ခင်းထားအပ်သော ပဏ္ဍုကမ္ပလာကျောက်ဖျာ၌ နေတော်မူ
 ၍၊ မယ်တော်ဖြစ်ဖူးသော သန္တုသိတနတ်သားကို ပဌာနပြု၍၊
 တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာသော နတ်တို့အား ခံဗွသင်္ဂဏီ၊
 ဝိတင်း၊ ခာတုကသာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ကထာဝတ္ထု၊ ယဓိက်၊ ပဌာနီး
 တည်း ဟူသော ဤအဘိဓမ္မာရုန့်ကျမ်းကို ဝါတွင်းသုံးလပတ်
 လုံး ဟောတော်မူ၏။ ဟောတော်မူသော အဘိဓမ္မာတရားတော်
 ကား။—

ကတမေ ခမ္မာကုသလာ၊ ယသ္မိံသမယေ ကာမာဝစရကုသ
 စိတ္တံ၊ ဥပ္ပန္နံဟောတိ။ သောမနဿ-သဟဂတန္တိ-အာဒိနာ
 နယေနံ အာကာသဂံ ဩတရန္တောဒိယ နိရန္တရံ တာဝတိံ
 သဘာဝေန ပဏ္ဍုကမ္ပလာ သီလာသေန ပါရိဆတ္တကမူလ
 မှိ ဝရပလ္လင်္ဂံတုပ္ပိတ္တာ မာတရံ ကာယသက္ခိ ကတော ဒေဝါနံ
 ဧန္တေ အဘိဓမ္မာဂိဇ္ဇကံ ဒေသသိ ဘဂဝါ။ ။

မြတ်စွာဖုရားသည် ရုန့်(နစ်)ဝါ တိုင်လျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်
 ၌ ဝါဆိုသော အကြောင်းကား။

၁။ ဘေသာန္တ ဘုဒ္ဓိတကုသိုလ်ညွှန်းနှင့် ရေးထားသည်။ ဤပေသာန္တ ဥပယ်သုံး။ ကျမ်းရိုး
 အစဉ်လိုလိုသည်ကို။ 'ကျမ်းရိုး အစဉ်'ဟု ညွှန်းသတ်နှင့်ရေးသည်။ ဖတ်သံ မမှားရအောင်
 နောက်ကို ညွှန်သတ်နှင့် ပြင်ထားမည်။

တာဝတိံသာန္တိ ဝါဆိုတော်မူခြင်း။

‘အဘယ်သူကို အကြောင်းပြု၍ ဝါဆိုတော်မူသနည်း၊’ ဟူမူကား။ ။အကြင်အဓိသည် သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ လှိုင်းထမ်းပိုး ခတ်၍ လှေနှစ်သော်၊ လိမ္မာသော သူသည် လှေဖြင့် အဓိကို ဆယ်၍၊ လှိုင်းထမ်းပိုးလွတ်ရာကမ်းသို့တင်သကဲ့သို့၊ ထို တူလည်းကောင်း၊ ဖြတ်စွာဗုရားသည်လည်း သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၌၊ လောဘဒိဋ္ဌိတည်း ဟူသော ထမ်းပိုးဖြင့် ခတ်၍ သြဗာတည်း ဟူသော အယဉ်ကြီးလေးပါး၌ တပေါလောလော မျောသော မယ်တော်၊ မိနတ်သားကို မရှင်တည်း ဟူသော သင်္ဘောလှေ၌ တင်၍၊ ဓမ္မဒေသနာတည်း ဟူသော တရား၊ တက်မကို ကိုင်တော်မူချက်၊ လောဘဒိဋ္ဌိတည်း ဟူသော လှိုင်းထမ်းပိုး လွတ်ရာ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်တည်း ဟူသော ကမ်းသို့ တင်တော်မူလို၍၊ ခုနစ်(နှစ်)ဝါတိုင်သော အခါ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဝါဆိုတော်မူသည်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဝါဆိုတော်မူသည် ရှိသော်၊ “ရှေးမာဃသိကြားမင်း ဖြစ်တော်မူသော အခါ၊ ပေဇယန္တောနန်းပြာသာဒ်၌နေဘူးသည်ကိုထင်၍၊ ပေဇယန္တောပြာသာဒ်သို့လည်း သွားရ၏။ ထိုသို့လည်း သွားတော်မူ၊ မာဃသိကြား ဖြစ်တော်မူသော အခါ၊ ဤသုဓမ္မာပြာသာဒ်၌ နေ၍၊ နတ်တို့အာတရားဟောတော်မူဘူးသည်ကို ထောက်၍၊ သုဓမ္မာစရပ်သို့သော်လည်း သွားတော်မူရ၏။ ထိုသို့လည်း သွားတော်မူ၊ မာဃသိကြားမင်း ဖြစ်တော်မူသော အခါ၊ ဥယျာန်လေးခု၌ လေ့ကျက်တော်မူဘူးသည်ကို ထောက်၍လည်း၊ ထိုဥယျာန်လေးခုတို့တွင် တခုခုသို့သော်လည်း သွားတော်မူရာ၏။ ထိုသို့လည်း သွားတော်မူ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာသို့ သွားတော်မူသည်ကား။ ဗုရားတကာဘို့၏ ဓမ္မတာ ဖြစ်သောကြောင့်၊ သွားတော်မူသည်။ တနည်းကား။ ထိုပဏ္ဍုကမ္မလာသည် ဂုဏ်ကျေးဇူးထူးသောကြောင့်၊ သွားတော်မူသည်။ ‘အဘယ်သို့ ထူးသနည်း၊’ ဟူမူကား။ သိကြီးမင်း ဖြစ်တော်မူသော အခါ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ၌ နေလျက်၊ ကယ်ဆယ်ထိုက်သော သတ္တဝါရှိလျှင်၊ ဤပဏ္ဍုကမ္မလာ

ကျော့ချာသည် တဖန်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ပြင်တင် ရှိလေလျှင်၊ နိဗ္ဗာန်ကျွ
ဖြင့် ကြည့်၍၊ ကယ်ဆယ်ကောင်းသော သတ္တဝါကို ကယ်ဆယ်ဘူး
၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မယ်တော်မိနတ်သား၊ အမှူး ရှိသော
တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို နိဗ္ဗာန်
သို့ ကယ်တင်တော်မူလျှင်သောကြောင့်၊ ပဏ္ဍုကမ္မသာသို့ သွားတော်
မူသည်။ ထိုပဏ္ဍုကမ္မသာကား။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၏ အရှေ့
မြောက်ထောင့် ယူဇနာရှစ်ဆယ်ခြားသော အရပ်တွင် ပင်လယ်
ကသစ်ပင်၏ အရင်း၌ ခင်းထားသော အသျှားယူဇနာမြောက်
ဆယ်၊ အနံယူဇနာငါးဆယ်၊ အထုတဆယ့်ငါးယူဇနာ ရှိသော ဣန္ဒ
နီလာအသင်း၌ တူ၍ ကလွန်နူးညံ့၊ သိမ်မွေ့စွာ၏။ ပင်လယ်ကသစ်
ပင်ကား အခြားသော ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကဲ့သို့ အဆူးဟော်။ အ
လွန်ချောမွေ့သော အပင်အခက် ရှိ၏။ နိဗ္ဗာန်အပွင့်တို့ဖြင့် အလွန်
မွှေးကြိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းထား
အပ်သော ပဏ္ဍုကမ္မသာကျောက်ဖျာထက်၌ အရှေ့သောကဓာတ်
ကို မျက်နှာပြု၍၊ ထက်ဝယ် ဖွဲ့ခွေနေတော်မူလျက်၊ သန္တုဿိတ၊
အမည်ရှိသော မယ်တော်မိနတ်သား၊ အမှူး ရှိသော စကြာဝဠာ
တသောင်းမှ လာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ
သော ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့သော အသံတော်ဖြင့် အဘိဓမ္မာ
ပိဋကတ်ကိုဟောတော်မူ၏။

အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တို့သည်လည်း ပကုဏ္ဍပရိစ္ဆေဒအားဖြင့်
ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိဘင်း၊ ဓမ္မာသုကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ကထာဝတ္ထု၊
ယမိက်၊ ပဌာနိး ဟူ၍ ခုနစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုခုနစ်ပါးတို့တွင်၊

- ၁။ တာနိကဲ့သို့ ကား ဝေမူအတိုင်း ဖြစ်သည်။ မူကွဲမရ၍ ပြင်သာပါ။ ပြင်တင်-
ကား မနစ်မက္ခံပဲ ပြင်းတင်းသည်ဟု ဆိုလိုသည်။
- ၂။ ဟေ့ ကား မရှိဟု ဆိုလိုသည် မဟာနုဟု ဖတ်စေချင်ဟန်သူသည်။ ဝေါဟာရတ္ထ
ပကာသနီ ရာဇမဟာဏကုန်း၊ ဘုံ၌လည်း ဤရေးပုံမျိုး တွေ့ရသည်။ ဟကို သက္က
တ-ရိ-ဆုံးရေးနည်းတည်း
- ၃။ ခုနစ်ပါးကိုသတ်ပုံဆရာများက ‘ခုနစ်ပါး’ရေးရန် ညွှန်သည်။ ယခုကာလ ‘ရှင်’ခွန်
နည်းဟု ခေါ်ကြသဖြင့် ဝေမူအတိုင်းထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

‘ကတမေဓမ္မာကုသလာ’ ကား၊ဓမ္မသင်္ဂဏီ အတည်း။ဓမ္မသင်္ဂဏီ တုံသည်လည်း စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရူပကဏ္ဍ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ ဟူ၍ လေးပါးအပြားရှိ၏။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍတုံသည်လည်းမာတိကာ၊ ပဒဘာဇနိ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဤ‘ကတမေဓမ္မာကုသလာ’ကား ပဒဘာဇနိတည်း။ ထိုပဒဘာဇနိတုံသည်လည်း တိက္ကပဒဘာဇနိ၊ ဒုက္ကပဒဘာဇနိ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် တိက္ကပဒဘာဇနိတည်း။ တိက္ကပဒဘာဇနိတုံသည်လည်း ကုသလတိက်၊ ဝေဒနာတိက် အစရှိသော အားဖြင့် နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့တွင် ကုသလတိက် ပဒဘာဇနိတည်း။ ကုသလတိက်၏ ပဒဘာဇနိတုံသည်လည်း ကုသလပဒဘာဇနိ၊ အကုသလပဒဘာဇနိ၊ အဗျာကတပဒဘာဇနိ ဟူ၍ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုမ္ပါးတို့တွင် ကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိတည်း။ ကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိတုံသည်လည်း ကာမကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိ၊ ရူပကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိ၊ အရူပကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိ ဟူ၍ လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ကာမကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိတည်း။ ကာမကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိတုံသည်လည်း သောမနဿကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိ၊ ဥပေက္ခာကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် သောမနဿကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိတည်း။ သောမနဿ ကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိတုံသည်လည်း ဥာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိ၊ ဥာဏဝိပ္ပယုတ်ကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဥာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်၏ ပဒဘာဇနိတည်း။

ဤသို့ မဟာကုသိုလ်-သောမနဿ-ဥာဏသမ္ပယုတ်- အသင်္ခါရိက-ကုသိုလ်စိတ်ကို ဖုရား ဟောတော်မူလတ်သည် ရှိသော်၊ ဓမ္မဝတ္ထာနဝါရ၊ သင်္ဂဟဝါရ၊ သုညတဝါရ ဟူ၍ ပါရကြီးသုမ္ပါးဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ ထိုသုမ္ပါးတို့တွင် ဓမ္မဝတ္ထာနဝါရလျှင် အစဉ်တည်း။ ထိုဓမ္မဝတ္ထာနဝါရတုံသည်လည်း ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသ အားဖြင့်

နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ဥဒ္ဓေသဝါရလျှင် အစဉ်တည်း။ ဥဒ္ဓေသဝါရတုံသည်လည်း ပုစ္ဆာဝါရ၊ သမယဝါရ၊ ဓမ္မဒေသဝါရ၊ သမ္ပန္နဝါရ ဟူ၍ လေးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် 'ကတမေ ဓမ္မာကုသလာ' ကား ပုစ္ဆာဝါရတည်း။ ယသ္မိံ သမယေ ရှေ့ကား၊ သမယဝါရတည်း။ ဖဿော ဟောတိ-ပ-အဝိက္ခေပေါ ဟောတိ ရှေ့သည်ကား။ ဓမ္မဒေသဝါရတည်း။ 'ယေဝါပန၊ ပ၊ ကုသလာ' ရှေ့ကား၊ သမ္ပန္နဝါရတည်း။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာဝါရလျှင် အစဉ်တည်း။ ပုစ္ဆာဝါရတုံသည်လည်း 'ကတမေ' ကား၊ ပုစ္ဆာတည်း။ ဓမ္မာကုသလာကား ပုစ္ဆိတပ္ပတည်း။^၁ ပုစ္ဆာကား၊ အဒိဋ္ဌ-စောဒနာပုစ္ဆာ၊ ဒိဋ္ဌ-သံသန္ဓနာပုစ္ဆာ၊ ဝိမတိန္တေဒနာပုစ္ဆာ၊ အနုမတိပုစ္ဆာ၊ ကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာ ဟူ၍ ငါးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုငါးပါးတို့တွင် ဖုရားရှင်သည် ဟောတော်မူလို၍ မေးသည် ဖြစ်သောကြောင့်။ ကထေတုကမ္ပတာပုစ္ဆာတည်း။ ကတမေ-အတိတို့သည်လျှင်၊ ကုသလာဓမ္မာ-ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကုသလဓမ္မာ- ကုသိုလ်ဓမ္မာရှိသည်။ ကတမေ-အဘယ်သည်တို့နည်း။

သမယဝါရကို ဖုရားဟောတော်မူသော်သည် ရှိသော်၊ 'ယသ္မိံ သမယေ၊ တသ္မိံ သမယေ။' ဤမျှသာ ဟောတော်မူလိုသည်။ ဤမျှသာ မဟောမူ၍၊ စိတ္တံကို ဟောတော်မူသည်ကား၊ သမယဝါရကို မှတ်၍ ဟောတော်မူသည်။ စိတ်တုံသည်ကား၊ ကာမစိတ်၊ ရူပစိတ်၊ အရူပစိတ်၊ လောကုတ္တရာစိတ် ဟူ၍၊ ဘုံအားဖြင့် လေးပါးပြားရကား၊ ကာမစိတ်တည်းဟူ သိစေလို၍၊ ကာမာဝစရံ ဟူ၍၊ ဘုံအားဖြင့် စိတ်ကို ဖွတ်၍ ဟောတော်မူ၏။ ကာမစိတ်တုံသည်လည်း ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်၊ ဝိပါက်စိတ်၊ ကိရိယာစိတ် ဟူ၍၊ ဇာတ်အားဖြင့် လေးပါးပြား၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ကုသိုလ်စိတ်

၁။ ပုစ္ဆိတပ္ပ-ကား ရှေးရေးပါဠိ။ ယခုအခါ ပုစ္ဆိတပ္ပ-ဟု ရေးသည်။ ခုကာလနှင့် ခုနည်း။ ။ ရှေးကာလနှင့် ရှေးနည်း မှန်သည် ဟု ဖွတ်ရာ၏။ နောက်ကို တပ္ပတ္တေလျှင်၊ ခုကာလ ရေးနည်း၊ အရာတဖန်ဟု ဖြစ်ထားမည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကား ပါဠိမတတ်သူတို့ အမှတ်မှားမည် ရှိသောကြောင့်တည်း။

တည်းဟူ သိစေလို၍၊ ‘ကုသလံ’ ဟူ၍၊ ဇာတ်အားဖြင့် စိတ်ကိုမှတ်၍ဟောတော်မူ၏။ ကုသိုလ်စိတ်တုံသည်သည်း သောမနဿ ကုသိုလ်စိတ်၊ ဥပေက္ခာကုသိုလ်စိတ် ဟူ၍နှစ်ပါးပြားရကား၊ သောမနဿကုသိုလ်စိတ်တည်းဟု သိစေလို၍၊ ‘သောမနဿသဟဂတံ’ ဟူ၍၊ ဝေဒနာအားဖြင့် စိတ်ကို မှတ်၍ ဟောတော်မူ၏။ သောမနဿကုသိုလ်စိတ်တုံသည်သည်လည်း ညာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်စိတ်၊ ညာဏဝိပ္ပယုတ်ကုသိုလ်စိတ် ဟူ၍၊ နှစ်ပါးပြားရကား၊ ညာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်စိတ်တည်းဟု သိစေလို၍၊ ‘ညာဏသမ္ပယုတ္တံ’ ဟူ၍၊ ညာဏအားဖြင့် စိတ်ကို မှတ်၍ ဟောတော်မူ၏။ ညာဏသမ္ပယုတ်တုံသည်လည်း၊ အသင်္ခါရက၊ သသင်္ခါရကကုသိုလ်စိတ် ဟူ၍၊ နှစ်ပါးပြားရကား၊ အသင်္ခါရက၊ ကုသိုလ်စိတ်တည်းဟု သိစေလို၍ အသင်္ခါရကသဒ္ဓါ ရှိသော်လည်း အသင်္ခါရကသဒ္ဓါ ထိုက်၍ ဟူလိုသော်၊ စိတ်ဖြင့် သမယကို မှတ်ပြီးလျှင်၊ ‘ရူပါရမ္မဏံဝါဓမ္မာ ရမ္မဏံဝါ’ ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်ကား၊ အာရုံအားဖြင့် အာရမ္မဏိကအဖြစ်ကို မှတ်၍ ဟောတော်မူသည်။ အာရုံအားဖြင့် အာရမ္မဏိက စိတ်ကို မှတ်၍ ဟောတော်မူလျက်၊ ‘ယံယံဝါ ပနာရတ္ထ’ ဝုဒ္ဓိကို ဟောတော်မူသည်ကား၊ အာရုံခြောက်ပါးတွင် ကမအစဉ်အတိုင်း မရှိသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိယာမအဖြစ် မရှိသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပြုတော်မူလို၍၊ ‘ယံယံဝါ ပနာရတ္ထ’ ဝုဒ္ဓိကို ဟောတော်မူသည် ဟူလိုသော်။

သမယအနက်။

သမယသဒ္ဓါသည်၊ သမဝါယ၊ ခဏ၊ ကာလ၊ သမူဟ၊ ဟေတု၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပဋိလောဘ၊ ပဟာနံ၊ ပဋိဇေဓ၊ ဤကိုးနက်ကို ဟော၏။ ထိုကိုးနက်တို့တွင် ဤသမယသဒ္ဓါသည် သမဝါယ၊ ခဏ၊ ကာလ၊ ဟေတု၊ သမူဟ၊ ဤငါးနက်ကို ဟောတတ်၏။ ထိုငါးနက်တို့တွင်၊ သမဝါယ၊ ခဏ၊ ဟေတု၊ ဤသုံးနက်ကို တည်တော်မူရကား၊ လက္ခဏအနက် ပေးရာ၏။ ကာလ၊ သမူဟ၊ ဤနှစ်နက်ကို တည်၍ ဟောတော်မူရကား၊ အာရမ္မအနက် ပေးရာ၏။

ယသ္မိံ သမယေ၊ ယသ္မိံ ဗုဒ္ဓယသမဝါယေ- အကြင်ပစ္စည်း၏ ညီညွတ်ခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိသော်။

ယသ္မိံ သမယေ၊ ယသ္မိံ နဝမခဏေ- အကြင်နဝမခဏသည်၊ သတိ-ရှိသော်။

ယသ္မိံ သမယေ၊ ယသ္မိံ စတုက္ကခဏေ- အကြင်စတုက္ကခဏသို့၊ သတိ-ရှိသော်။

ယသ္မိံ သမယေ၊ ယသ္မိံ သဟေဘုဒ္ဓိ- အကြင်အကြောင်းသည်၊ သတိ-ရှိသော်။

ယသ္မိံ သမယေ၊ ယသ္မိံ ကာလေ- အကြင်အခါ၌၊

ယသ္မိံ သမယေ၊ ယသ္မိံ သမူဟေ- အကြင်ဗဿ စသော အပေါင်း၌၊

ကာမာဝစရံ-ကာမာဝစရတုံ၌ ကျင်လည်ထသော၊ သောမနဿသဟဂတံ သောမနဿဝေဒနာနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ညာဏသမ္ပယုတ္တံ- ညာဏ်နှင့်လည်း ရှည်ထသော^၁၊ အသင်္ခါရိကံ- တိုက်တွန်းခြင်း ကင်းထသော၊ ရူပါရမ္မဏံဝါ-ရူပါရုံလည်း ရှိထသော၊ပ.....^၂၊ ဓမ္မာရမ္မဏံဝါ-ဓမ္မာရုံလည်း ရှိထသော၊ ယံယံဝါပန အာရမ္မဏံ- အကြင်အကြင်အာရုံကို၊ အာရမ္မ-အာရုံပြု၍၊ ကုသလစိတ္တံ-ကုသိုလ်စိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

တသ္မိံ သမယေ၊ တသ္မိံ ပုပ္ဖယသမဝါယေ- ထိုပစ္စည်းညီညွတ်ခြင်းသည်၊ သတိ-ရှိသော်။

တသ္မိံ သမယေ-တသ္မိံ နဝမခဏေ-ထိုနဝမခဏသို့၊ သတိ-ရှိသော်၊

တသ္မိံ သမယေ၊ တသ္မိံ စတုက္ကခဏေ-ထိုစတုက္ကခဏသည်၊ သတိ-ရှိသော်။

တသ္မိံ သမယေ၊ တသ္မိံ ဟေဘုဒ္ဓိ- ထိုအကြောင်းသို့၊ သတိ-ရှိသော်၊

တသ္မိံ သမယေ၊ တသ္မိံ ကာလေ-ထိုအခါ၌၊

၁။ ရှည်ထသော-ကို ယခုအခါ ရှည်ထသော-ဟု ဥ-ဇယ်သတ်သံဆိုသည်။
၂။ ...ပ...ဟူသောအရေးကား၊ ဤနေရာ၌ စကားများကို မြှုပ်ချန်ထားသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ပေယျာသ-ဟု ခေါ်သည်။ ...လ...ဤသို့သည်၊ ရှေးမှတ်လေ့ရှိသည်၊ ပ-ကား ရှေ့ဆုံးအက္ခရာ၊ လ-ကား နောက်ဆုံးအက္ခရာ။

တသ္မိံသမယေ,တသ္မိံသမုဒဟ-ထိဗဿ အစရှိသော အပေါင်း၌၊

ဗဿော-ဗဿသည်၊ဟောတိ-ဖြစ်၏။...ပ။အဝိက္ခေပေါ-အဝိက္ခေပသည်၊ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တသ္မိံသမယေ,တသ္မိံသမဝါယေ-ထိပစ္စည်းညီညွတ်ခြင်းသည်၊သတိ-ရှိသော်။လ.....။တသ္မိံသမယေ,တသ္မိံသမုဒဟ-ထိဗဿစသော အပေါင်း၌၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်းကို စူး၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပိနော-နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ အညေ-တပါးကုန်သော၊ ယေဝါပနဓမ္မာ အပြင်တရားတို့သည်၊ အတ္တိ,သန္တိ-ရှိကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့သည်ကား၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်မည်ကုန်၏။

သဝေါယကို ဟောတော်မူရာ၌ သမဝါယသဒ္ဓါကား၊ ကိုးနက်ကိုဟော၏။ ထိုကိုးနက်တို့တွင်၊ ငါးနက်သည် ရေ၏၊ ခဏ,ကာလ, ပဋ္ဌပ္ပန်အရင် ဟောကုသိုလ်စိတ်သည်ကား၊ သမယနှင့် ရှည်မှဖြစ်သတည်း။ သမယနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်။ သမယနှင့် ရှည်၍၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် မဖြစ်သော ကာလကား များ၏။ ‘အဘယ်သို့ များသနည်း’ ဟူမူကား။ ကမ္ဘာမီး လောင်သောအခါလည်း၊ ကုသိုလ်သမယ မဖြစ်၊ ရေနန်း၍ ကုန်းပေါ်ပြေသောအခါမှ၊ ကုသိုလ်သမယ ဖြစ်ပြေသည်။ လူဘုံ တည်သော ကာလ၌ကား၊ ကုသိုလ်သမယကို ရသည်။ ထို့ကြောင့်၊ ဒုလ္လဘာ ဟူ၍ ဟောတော်မူလိုလျက်။ ‘ယသ္မိံသမယေ’ဟု ဟောတော်မူသည်။

တနည်းလည်း။ သံသရာဝဋ်၌ ကျင်လည်သော သုတ္တဝါတို့သည်အ.ဝိဇ္ဇာဟူသော အဓိကံဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ကာလသည်ကား အလွန် များ၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုသောကာလကား အလွန်နည်း၏။ ‘ဥပမာ,အဘယ်ကဲ့သို့နည်း’ ဟူမူကား။ ညည့်မိက်သော အခါ၌ ရွှေးသမားသည် လျှင်ပျက်သော အခါ၌၊ လျှင်ရောင်ဖြင့် အလင်းကို ရ၏။ ပုလဲကို သိ၏။ သိဖန် များသောလျှင်၊ ပုလဲကိုးသည် ပြည့်၍ မင်းကို ဆက် လျှင်၊ ကြီးစွာသော ဆုသပ်ကို ရလေ၏။ ရွှေးသမားအား ညည့်မိက်သော အခါကား များ၏။ လျှင်ပျက်သော အခါကား နည်းသကဲ့သို့၊ ထို့အတူလည်းကောင်း၊ သုတ္တဝါတို့အား

အရိက်အမျက်၊ ရန်မက် နှိုးလွှမ်းသော အခါကား များ၏။ ကုသိုလ်
ကောင်းမှုပြုသော အခါကား နည်း၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသော သူ
တော်ကောင်းတို့သည် အလွန် ရဲရဲစွာသော သာသနာတော်၌
တည်သော ကာလ၌၊ သင့်တင့်သော အခါ၊ တရားတော်ကို နာ၍၊
သင်္ခါရာဘုရား၊ ခန္ဓာငါးပါးသည် သံသရာဝန်၌ တပြောင်းပြန်ပြန်
ဖြစ်သည်ကား ဆင်းရဲကြီးလှ၏။ ခန္ဓာငါးပါးချုပ်ရာ၊ နိဗ္ဗာန်သည်
ကား ချမ်းသာကြီးလှ၏။ ဟူ၍ သိခြင်းသည်ကား ရွှေးသမားအား
လျှပ်ရောင်ဖြင့် လင်းသော အခါနှင့် တူ၏။ နိဗ္ဗာန်ရအံ့သော အ
ကြောင်းဖြစ်သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို ဆည်းဘူးခြင်းသည်
ကား ရွှေးသမားသည် ပုလဲကိုဆက်၍ သိသည်နှင့် တူ၏။ ဆည်း
ဘူးသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၏ အာနုဘော်အားဖြင့် နောင်လော
လတ္တံ့သော မိတေယျမြတ်စွာဘုရား၏ ညာဏ်တော်ကွန်ရက်အ
တွင်းသို့ ဝင်သော အခါနှင့်ကား ရွှေးသမားသည် ပုလဲကို ကုံးကို မင်း
အားဆက်သော အခါနှင့် တူ၏။ မင်းသည် ကြီးစွာသော ဆုသပ်
ကို ပေးသော အခါနှင့်ကား မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ရသော အခါနှင့် တူ
၏။ ထို့ကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတည်း ဟူသော ပုလဲကို ကုံးကို
ဆက်သော သူသည် ကြီးစွာသော မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော
ဆုကို ရလတ္တံ့။

၂။ သမယကို ရ၍၊ မဟာကုသိုလ်သောမနုဿသမုဂုတ်-
ဉာဏသမ္ပယုတ်အသင်္ခါရိကကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ဖူးသူ။

ပုဏ္ဏသဌေးဝတ္ထု။

‘အဘယ်သူသည် သမယကိုရ၍၊ မဟာကုသိုလ်-သောမနုဿ
သမုဂုတ်-ညာဏ’ သမ္ပယုတ်-အသင်္ခါရိကကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ဖူးသ
နည်း၊’ ဟူမူကား။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ သုမဏမည်သော သဌေးသည် ရှိ၏။ ထိုသ
ဌေးကို ဖြစ်အသက်မွေးသော ပုဏ္ဏမည်သော သူဆင်းရဲတယော

၁။ ညာဏကို ယခုအခါ ဉာဏဟု ရေးသည်။ ဤပေ၌ ဉာဏ်အရေးမတွေ့ပါ။ အသံ
ကွဲးစွဲးရာ၌ ယခုကာလ၊ ၃-လ်ရေးနှင့် ဖြစ်သော၊ ၂၂ မည်။

သည် လယ်ထွန်ခ ယူ၍ အသက် မွေး၏။ သွီးအမည်ကား ဥတ္တရာ
တည်း။ အမိ၊ အဖ၊ သွီး၊ ဤသုံးယောက်တို့သည် သုမဏသဌေးကို မှီ
၍ အသက် မွေးကုန်၏။ တနေ့သ၌ ခုဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် နက်ခတ်သ
ဘင် ဖြစ်၍ ခုနစ်ရာင်တိုင်တိုင် မြူးတူးကုန်၏။ သုမဏသဌေးလည်း
နံနက်အခါ လာလတ်သော ပုဏ္ဏအမည်ရှိသော သူဆင်းရဲကဲ့သို့ ဤ
သိုင့် ဆိုက်၏။ “ပုဏ္ဏ၊ င-ကျေး၊ င-ကျွန်၊ င-သား၊ င-မြေးတို့သည်
သဘင်ကြည့်မည်၊’ ဟူ၍ အလုပ်အကြံသို့ မသွားကုန်။ အစ်ကို
လည်း သဘင်ကြည့်မည်လော။ ကိုယ်ခံ ယူ၍တည်း။ လယ်ထွန်သွား
မည်လော။” ဟုမေး၏။ ထိုသို့ မေးသော အခါ- ‘အရှင်သဌေး၊ သ
ဘင်ဟူသည် သူကောင်းတို့ အရာသာ။ အကျွန်ုပ်တွင် ညှိနံနက် စာမျှ
မရှိ။ အကျွန်ုပ် သဘင် မကြည့်ဘူး။ အကျွန်ုပ်ကို လယ်ထွန်ခသာ ပေး
ပါ။’ ဟုဆို၏။ သဌေးလည်း အခပေး၍ ခွားနှင့်ထွန်ကို ပေးလိုက်၏။
ပုဏ္ဏင-ဆင်းရဲလည်း အခ ယူ၍ မယားကို ဆိုခဲ့၏။ ‘ယခုအခါ
မြို့တွင် သဘင် ကမြူးတူးမည်၊’ ဟု ကြံ၏။ ငါမူကား ကိုယ်ခံ ယူ
ခဲ့သည် ဖြစ်သောကြောင့် လယ်ထွန်ရလိမ့်မည်။ ယနေ့မူကား အခါ
တပါးတက် လွန်၍ ထွင်း နှစ်ယောက်စာ ယူခဲ့ပါ။’ ဟု မှာ၍ ညဉ့်
ကပင် လယ်ထွန်သွားလေ၏။

ထိုနေ့၌ ငါတို့ ဖုရားတပြည့်တော်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် နိ

၁။ ဤပေဋ် ‘ကိုယ်ခံ’ ဟူသော ကိပ်မျိုးကို ဝ-သတ်အများ၊ ယ-သတ်အနည်းတွေရ
သည်မှာ ကိုယ်-ဟုရေးသောခေတ်မှာ ကူးသောစာဖြစ်၍ ပေစာရေးက ‘ကိုယ်’ ဟု
ယောင်ရေးမိဟန်တူသည်။

၂။ မြူးတူး-ယခုအခါ၊ မြူးထူးဟု အရေးများသည်။ မြူးတူးငြီးစူးကြောင်တောင်၊
ကောက်တောက်-တို့မှာကဲ့သို့ မြူးတူး-မှာလည်း တ-ပစ္စည်း ဖြစ်ရာ ငါး

၃။ အခါတပါးတက်-ကို ယခုအခါ- အခါတပါးထက်ဟု ထဆင်ထူးနှင့်ရေးကြ
သည်။ တောင်တွင်းဆရာတော်ပြန်သည့် ရာဇမတ္တဏ်ဒီသျှဉ်သည်း နည်းတူ တဝမ်းပူအ
ရေးနှင့် တွေ့ရသည်။ အနက်နည်းအင်းဖြင့် သုဒ္ဓနက် ထိုက်သောကြောင့် ပေစာရေးအမှား
မဟုတ်။ ကျမ်းပြုဆရာ ရေးရင်းပင် ဖြစ်ရာသည်။

၄။ ဤသို့ ဆင့်၍ ထမင်းရေးနည်းကို ခဲစာလုံးခွဲ၍ ထမင်းဟု ပြင်ထားသည်။

၅။ တပြည့်တော်ကို တပည့်တော်ဟု ရှေးရှေးနှောင်းနှောင်း အရေးများသည်၊
သွားပီ၊ သွားပြီ-တို့မှာ အနက်တူ၊ ပြီ-မှာ ရ-ပစ္စည်းသတ်ရုံမျှ ဖြစ်လျှင် တပြည့်တော်-မှာ
လည်း ရ-ပစ္စည်းသက်ခြင်းမျှဖြစ်သည်တကြောင်း။ တပြည့်တော်-ဟု ယခုတိုင် ပြောကြ
သည့်တကြောင်းတို့ကြောင့် အမှားမဟုတ်ဟု မှတ်ရ၏။

ရောသေမာပတ်ကို ခုနှစ်ခုကပ်ပါတ်လုံး ဝင်စားတော်မူ၍၊ သမာပတ်မှ ထလျှင်၊ - 'ငါကား အသုကို ချွတ်ချအံ့နည်း။' ဟု ကြည့်လတ်သော်၊ ပုဏ္ဏမည်သော င-ဆင်းရဲကို မြင်လေ၏။ ထိုသို့ မြင်ပြီးမှ၊ - 'ပုဏ္ဏ-င-ဆင်းရဲကား င-ကို မြင်လျှင်၊ ကြည်သဒ္ဓါအံ့လော။' ဟု ကြည့်ပြန်သော်၊ သဒ္ဓါ၍၊ ထိုင်နေ၌ပင်လျှင် သဌေးဖြစ်မည်ကို မြင်တော်မူ၍၊ လာတော်မူလေ၏။ ပုဏ္ဏင-ဆင်းရဲ လယ်ထွန်သော ကံသင်းနားဝယ် ခြံတစ်ခုကို ကြည့်၍ ချပ်တော်မူလေ၏။ ပုဏ္ဏင-ဆင်းရဲသည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာကို မြင်လျှင်၊ မိုး၍၊ - 'တံပု အဋ္ဌိတော်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။' ဟု၊ တံပုသွ၏။ ထိုသို့ တံပုလှူပြီးမှ၊ သပိတ်တော်နှင့် ဓမ္မကရိုက်ကို ပေးတော်မူပြီး၏။ ပုဏ္ဏလည်း၊ - 'မျက်နှာသစ်စရာ၊ ချေ အလိုတော်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။' ဟု ချေကို စစ်၍၊ သပိတ်တော်တွင် ထည့်၍ လှူ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ကြံတော်မူ၏။ 'ဤသူသည် သူ့အိမ်ကို ဖြို၍ နေရ၏။ ငါအိမ်သို့ သွား၍ ဆွမ်းရပ်ချေသော်၊ ဤသူမယားသည် င-ကို မမြင်ရာ။ ဤသူမယားသည် ထမင်းယူ၍ လာလတ္တံ့သည်။ ထိုတွင်မှ၊ ရပ်ရစေတော့။' ဟု၊ ကြံတော်မူ၍၊ မျက်နှာ သစ်ပြီးလျှင်၊ ခရီးသို့ ဆုတ်၍ နေတော်မူ၏။ မယား လာလတ်သည်ကို မြင်တော်မူမှ၊ မြို့သို့ ဆွမ်းခံသွားတော်မူဟန်၊ ရင်ဆိုင်သွားတော်မူလေ၏။ မယားလည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာကို မြင်လျှင်၊ ဤသို့ ကြံ၏။ - 'ငါကား အခါတပါး သွားလာသော အခါ၊ လှူစရာ မပါ။ မပါသော အခါ အရှင်ကို တွေ့လေကား။ လှူစရာ ပါသောခါ၊ မတွေ့ပဲ ရှိလေကား။ ယခုနေ့ကား လှူစရာလည်း ပါ၏။ တွေ့လည်း တွေ့၏။ ငါလှူသော်၊ ခံပါအံ့သော။' ဟု ကြည့်လတ်သော်၊ သခင် ခံအံ့သော အခြင်းအရာကို မြင်၍၊ မိမိ ရွက်ခဲ့သော ထမင်းတောင်းနှင့် အကွ သခင်သို့ ချဉ်းသွက်၊ ရှိရဲ၍ ဆို၏။ - 'ချစ်ရှင် ဖုရား အကျွန်ုပ်ဆွမ်းသည် ကောင်းသည်ဖြစ်စေ မကောင်းသည် ဖြစ်စေ၊

၁။ ပါတ်လုံး-ကို ယခုကလေးနည်း အရ- ကံလုံး ရေးမှမှန်သည်။ ဤပါတ်လုံး၊ နံပါတ်-ဟူသော အရေးနည်းတည်း။ နောက်ကို ရကလေးရေးနည်းသို့ ပြင်ထားသည်။

၂။ ဤပေဋိ-လာလတ္တံ့၊ လာလတ္တံ့-ဟု ၂မျိုးအရေးစွဲသည်။ အချို့ပေဋိ၌ 'လတ္တံ့' ဟုစွဲရသည်။ နောက်ကို ပညာရှိအများကြိုက်နှိုင်းအညီ လတ္တံ့၊ လတ်ဟု ပြင်လိုက်သည်။

ကျွန်တော် စားရာသို့ ယူခဲ့သည်ကို၊ အကျွန်ုပ်ကို သနားသဖြင့် ခံတော်မူပါ။’ ဟု လျှောက်လေ၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း သပိတ်ကို ညွှတ်၍ ခံတော်မူလေ၏။ တကာမလည်း သပိတ်တော်တွင် ထည့်၍၊ ထမင်းတဝက်လောက် ကုန်သွင်း၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း တန်ပြီဟု သပိတ်ကို လက်ဝါးဖြင့် ပိတ်၏။ တကာမလည်း ‘ကုန်အောင် ခံတော်မူပါ။ ကျွန်တော်ကို’ ပစ္စုပ္ပန်စီးပွားမဖြစ်သော်လည်း၊ သံသရာစီးပွား ဖြစ်ပါစေ။’ ဟု သပိတ်တော်တွင် အကုန်ထည့်၍ ဆုတောင်း၏။ - ‘သို့ အကျွန်ုပ် ဆွမ်းလှူရသော အကျိုးအားဖြင့် နောင်ဘဝ၌ လူစည်းစိမ်ကို ခံစားပြီးမှ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရသော တရားတော်ကို ရလို၏။’ ဟု ဆုတောင်း၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ‘တကာမ တောင်းသည့်အတိုင်း ပြည့်စေသော၊’ ဟု ယပ်လျက် ဆွမ်းအကျိုးကို ဟောတော်မူ၍ ကြွတော်မူလေသွင်း၊ ရေရှိရာတွင် နေ၍ ဆွမ်းဖုန်းပေးတော်မူလေ၏။

ထိုတကာမလည်း ဆုတောင်း၍၊ အိမ်သို့ပြန်လေ၏။ အိမ်သို့ ရောက်လျှင်၊ ဆန်ရှာမှီး၍၊ ထမင်းချက်ပြုတ်၍ လာ၏။ ပုဏ္ဏားလူဆင်းရဲလည်း လယ်ရှစ်ပယ်မျှ ထွန်ပြီးမှ၊ ပင်ပန်းလှသောကြောင့်၊ နွားကို လွှတ်၍၊ တခုသော အရိပ်ကို ဝင်၍၊ ထမင်းပိုလာလတန့်သော ခရီးကို မျှော်လျက် နေ၏။ မယားလည်း ထမင်းယူ၍ လာလင့်သော်၊ လင်ကို မြင်လျှင်၊ - ‘င-လင် ထမင်းမှတ်သောကြောင့်၊ င-ကို မျှော်၍ နေနှင့်၏။ င-ကို လာခဲသည် ဟူ၍၊ လှံထံ စသဖြင့် ပုတ်ခတ်မိသော်၊ ငါလှူပါသည် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ အလျှင်ဆိုရစေ။’ ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ - ‘အရှင်သား၊ ယခုနေ အမျက်မထွက်ပါနှင့်။ ငါအကျိုးမဲ့ ကြော၊ နံနက်စောစောက ထမင်းနှင့် လာသည်၊ ခရီးတွင် အရှင်သာရိပုတ္တရာကို တွေ့၍၊ မင်းစားသို့ ဖြစ်သော ထမင်းကို လှူလိုက်၍၊ အိမ်သို့ တဖန်ပြန်၍ ထမင်းချက်ချေသောကြောင့် ကြာလေသည်။ င ကို အမျက်မထွက်ပါနှင့်။ စိတ် ကြည်သန့်စေ၊’ ဟူ၍ ဆို၏။ ထိုသို့ ဆိုသော

၁။ ကျွန်တော်ကို-ဆိုသည်မှာ သူ့လင်ကို ရည်၍ ဆိုသည်။

၂။ ယပ်လျက်ကို-ယပ်လျက်ဟု အရေးအသားသည့်အတိုင်း နောက်ကိုပြင်ထားသည်။

ခင်ပွန်းစကားကို ကြားလျှင်၊ အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိလျက်၊
 ‘ငါသည်။ ယခုနေ့နံနက် တံပူ၊ မျက်သစ်ရေ လှူလိုက်ရ၏၊’ ဟု အ
 လွန် ငမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်၍၊ ထမင်းစားသုံးပြီးသော်၊ ပင်ပန်း
 သည် ဖြစ်၍ ၎င်း၊ ထမင်းငွေ့ဖြင့် ၎င်း၊ အိပ်မွေ့သည် ဖြစ်၍၊ အိပ်၍ နေ
 ၏၊ ထိုသို့ အိပ်ပျော်သော ခဏ၌ မိမိသည် နံနက်က ထွန်သော
 မြေရှပ်ပယ်လုံးသည် ရွှေအတိချည်း ဖြစ်၍၊ မဟာဓဇ္ဈေခါးပန်းပွင့်
 ကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ ပုဏ္ဏလူဆင်းရဲလည်း အိပ်၍ နိုးလျှင်၊ လယ်ကိုကြည့်
 လသော်၊ မယားကိုဆို၏ - ‘အိုမိခင်၊ သည်လယ်ဟူသ၍ ကား ရွှေ
 သားအတိသာ င-စိတ်တွင် ထင်၏၊ အိပ်နိုးထဖြစ်သောကြောင့်
 တည်းထင်သလော၊’ ဟု ဆို၏၊ မယားသည် - ‘ငါလည်း ထင်၏၊’
 ဟု သွား၍ ကြည့်လေသော်၊ တခဲးကို ယူ၍၊ ထွန်တံတွင် ပွတ်၍
 ကြည့်သော်၊ ရွှေအဖြစ်ကို သိ၍၊ ဤသို့ဆို၏၊ ‘ဩ၊ ယနေ့တွင် ရှင်သာ
 ရိပုတ္တရာကို၊ တံပူ၊ မျက်သစ်ရေ၊ ဆွမ်း လှူရသော အကျိုးသည်
 ယခုပင်လျှင် အကျိုးပေး၏ဘကား။ ဤသို့ငင်သော ဥစ္စာ များ၍၊ ယူ
 အံ့သောဌာ တော်နိုင်ချေတကား။’ ဟု၊ ထမင်းစားင်းတွင်၊ အ
 ပြည့်ထည့်၍ ပိဗ္ဗိသာရမင်းကို ဆက်လေ၏၊

မင်းလည်း ‘အဘယ်နည်း။’ ဟု မေးတော်မူ၏၊ ပုဏ္ဏလူဆင်းရဲ
 လည်း - ‘ရွှေ’ ဟု မင်းကို လျှောက်ပြီးမှ - ‘ယခုနေ့ ကျွန်ုပ် တွန်သော
 လယ်၊ ရှစ်မင်းပယ်လုံးသည် ရွှေအတိ ဖြစ်ခဲ့သောကြောင့်၊ အရှင်
 မင်းကြီးက သယ်ပါစေ၊’ ဟု၊ မင်းကို လျှောက်၏၊ ပိဗ္ဗိသာရမင်း
 လည်း ‘အသူနည်း။’ ဟု မေးတော်မူ၏၊ ပုဏ္ဏလည်း - ‘အကျွန်ုပ်၊’ ဟု
 လျှောက်၏၊ - ‘သင်သည် ယခုနေ့ အဘုသံကောင်းမှုကို ပြုသနည်း၊’
 ဟု၊ မေးတော်မူ၏၊ - ‘အကျွန်ုပ်ကား သည်ယနေ့နံနက်၊ အရှင်သာ
 ရိပုတ္တရာကို တံပူ၊ မျက်သစ်ရေ လှူ၏၊ ကျွန်တော်မယားကား ကျွန်
 တော်စားတို့ ယူလာသော ထမင်းကို ခရီးတွင် ရှင်သာရိပုတ္တရာကို
 တွေ့၍ လှူလိုက်သည်၊’ ဟု လျှောက်၏၊ မင်းကြီးသည် ထိုစကား
 ကို ကြားလျှင်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို လှူရသော အကျိုးအားဖြင့်
 သင်ဖြစ်သည်။’ ဟု ဆို၍ ‘အဘယ်ကို အလိုရှိသနည်း။’ ဟု မေး၏၊

ပုဏ္ဏလည်း-‘ထွည်းတထောင်နှင့် သယ်တော်မူပါစေ။’ဟု လျှောက်
 ဖို့။မင်းကြီးလည်း သယ်စေဖို့။ မင်းက သယ်စေသော မင်းကျွန်တို့
 သည်လည်း -‘မင်းဥက္ကာ၊’ဟု ကိုင်ကုန်သော်၊ ကိုင်တိုင်း၊ကိုင်တိုင်း
 သည် ဖြေသာ ဖြစ်ဖို့။မင်းကျွန်တို့လည်း မင်းကို လျှောက်ကုန်ဖို့။
 မင်းကြီးလည်း-‘သင်တို့သည် ပသို့ ဆို၍၊ ယူကုန်သနည်း။’ဟု မေး
 ဖို့။-“ကျွန်ုပ်တို့ကား၊ ‘မင်းဥက္ကာ’ဟူ၍၊ ယူကုန်ဖို့။”ဟုလျှောက်ဖို့။
 ထိုစကားကို ကြားလျှင်-“သင်တို့ သွားလေကုန်ဦး၊ ‘မင်းဥက္ကာ’ဟူ၍
 မယူလင့်။ ‘ပုဏ္ဏလုဆင်းရဲဖို့ ဥက္ကာ’ဟု ဆို၍ ယူလေကုန်။”ဟု ဆို
 လိုက်ဖို့။ထိုသို့ မင်းကြီး ဆိုတိုင်း ယူမှ၊ယူတိုင်း၊ယူဘိုင်းသည် ရွှေ
 သာ ဖြစ်ပေဖို့။ထွည်းနှင့် တိုက်၍။မင်းရင်ပြင်တွင် စုလေသော်၊ ရွှေ
 အတိ၊အတောင်ရှစ်ဆယ် ရှိလေဖို့။မင်းလည်း ပြည်သူတို့ကို ကြည့်
 စေဖို့။-‘င-မြို့တွင် အဘယ်သူသည်(၌?) ဤမျှလောက်သော ရွှေ
 သည် ရှိသနည်း။’ဟု မေးတော်မူဖို့။ ပြည်သူတို့လည်း ‘မရှိချေ၊’ဟု
 လျှောက်ကုန်ဖို့။ -‘ဤသူကို အမည် အသို့ပေးရအံ့နည်း။’ဟု မေး
 တော်မူဖို့။ -‘ပုဏ္ဏသဌေး ဟူသော အမည်ကို ပေးတော်မူ။’ဟု
 လျှောက်ကုန်ဖို့။မင်းကြီးလည်း သဌေးတို့ဆောင်းသော ထီး၊စည်းစိမ်
 ချမ်းသာ၊ကျေးမင်္ဂ(က်)،ရွာပြည်နှင့်အကွ ပုဏ္ဏသဌေး ဟူသော အ
 မည်ကို ပေးတော်မူဖို့။ပုဏ္ဏသဌေးလည်း မင်းကြီးကို လျှောက်ပြန်
 ဖို့။-‘အကျွန်ုပ် သုအိမ်စွန်းတွင် နေပါသည်။နေစရာအိမ် ပေးပါ။’
 ဟု လျှောက် ဖို့။ -‘တော ဖြစ်လေပြီးသော သဌေးတို့ဖို့ အိမ်ဟောင်း
 ကို သုတ်သင်၍ ယူ၊’ဟု ဆိုတော်မူဖို့။ ပုဏ္ဏသဌေးလည်း ရှေးသ
 ဌေးတို့ဖို့ အိမ်ဟောင်း ဖြစ်သော တောတို့ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်း
 ၍အိမ်ဆောက်ဖို့။ အိမ်တက်မင်္ဂလာနှင့် ထီးဆောင်းမင်္ဂလာသည်
 တခါတည်း ဖြစ်ဖို့။ မြတ်စွာဗုရားနှင့် အကွ သံဃာတော်တို့အား
 ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် အလှူကြီးကို ပေးဖို့။မြတ်စွာဗုရားလည်း ဆွမ်း
 အကျိုးကို ဟောတော်မူဖို့။တရားတော်ကို နာသော အဆုံး၌၊ ပုဏ္ဏ
 သဌေး၊သွီးခင်ပွန်း၊ဥတ္တရာမည်သော သွီး၊ ဤသုံးယောက်တို့သည်
 သောတာပန်ဖြစ်လေကုန်ဖို့။အိမ်ရာ တက်၍ နေပြီးမှ၊ဥတ္တရာအမည်

ရှိသော သွီးကိုလည်း ဆင်းရဲသော အခါ၊ မှီတင်း၍ နေဘူးသော သုမဏအမည် ရှိသော သဋ္ဌေးသားနှင့်ထိမ်းမြားမင်္ဂလာပြု၍၊ အမိ၊ အဖ၊ သွီးဤသုံးယောက်တို့သည် သဋ္ဌေးဖြစ်သော နေ့မှ စ၍ အသက်တချောင်း တည်သရွေ့၊ အတိုင်းမသိသော စည်းစိမ်၊ ချမ်းသာ ရှိသည် ဖြစ်၍ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအသုံး ကျော်စောလေကုန်၏။ ဖုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်တို့အား အလှူကြီးကို မပြတ်ပေးရလေ၏။ ပေး၍ မကုန်နိုင်သော စည်းစိမ်၊ ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံလေ၏။

၃။ ဇောတိကသဋ္ဌေးဝတ္ထု။

ထိုမှ ၁၀ ပါး၊ 'သမဿကို ရ၍၊ ဒါနဖြင့် ပြီးသော မဟာကုသိုလ်-သောမနဿသဟရုတ်-ညာဏသမ္ပယုတ်-အသင်္ခါနိကကုသိုလ်-စိတ်သည်အဘယ်သူအား ဖြစ်ဖူးလေသနည်း။' ဟူမူကား။ ။ ငါတို့ မြတ်စွာဖုရားလက်ထက်တော်၌၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် သဋ္ဌေးတယောက်၏ ဝမ်း၌၊ ဖုန်းကံထူးသော သတ္တဝါပညာရှိသည် ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဖွား၍၊ ထိုနေ၌ ဝိမ္ဗိသာရမင်း၏ အိမ်၌ ရှိသော ထားလက်နက်တို့သည် အလှုံတောက်ကုန်၏။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်အလုံး၌ ရှိသော တန်ဆာဘို့သည်လည်း အလှုံတောက်လေကုန်၏။ ထိုနေ၌ အဖသဋ္ဌေးသည် မင်းအိမ်သို့ တက်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း သဋ္ဌေးကို မေး၏။ သဋ္ဌေးလည်း - 'ကျွန်ုပ်အိမ်တွင် ကျွန်တော်မယား မီးဖွားသောကြောင့်ရှိသည်။' ဟု ဖေ၏။ မင်းကြီးလည်း ခိုးသူ ဖြစ်လေသည်လော၊' ဟု မေးလျှင် - 'ခိုးသူ မဖြစ်။ ကျွန်တော်သားသည် ဖုန်းရှိသော သူ ဖြစ်ပါသည်။' ဟု လျှောက်၏။ - 'ထိုသို့ တပြီးကား၊ သဋ္ဌေး ကောင်းကောင်း မွေးဘိ' ဟူ၍၊ မင်းလည်း နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း အသပြာတထောင်စီ နှုတ်ပေးတော်မူ၏။ ထိုသူငယ်ကို အမည်မှည့်အံ့သော နေ့၌ ဖွားသော အခါ၊ မြို့အလုံး ထွန်းပသည်ကို အကြောင်းပြု၍၊ ဇောတိက ဟူသော အမည်ကို ပြည့်ကုန်၏။ ထိုသတို့သားသည် တဆယ့်ခြောက်နှစ်ရောက်လတ်သော အခါ၌၊ အိမ်ဆောက်အံ့သောဌာ၊ မြို့ကို သုတ်သင်ကုန်၏။ ထိုအခါ သိကြား သိ

၍၊ အကြောင်းကို ကြည့်သော်-‘ဇောတိကသဋ္ဌေးအိမ်ကို လူတို့ ဆောက်အံ့သောငှာ မထိုက်။’ ငါ သွားအံ့။’ ဟု လက်သွားအောင် ဆောင်၍ သွားလေ၏။ -‘အဘယ် ပြုကြသနည်း။’ ဟု လူများကို မေးလေသော်-‘ဇောတိကသဋ္ဌေးသားအိမ် ဆောက်မည်ဟု၊ မြေကို သုတ်သင်သည်။’ ဟု ဆို၏။ -‘သင်တို့ ဆောက်သော အိမ်ရာကို အဘယ်ငှာ ဇောတိကသတို့သား နေအံ့မည်နည်း။’ ဟု တဆယ့် ခြောက်မင်းပယ်စာ ရှိသော မြေအရပ်ကို ကြည့်လေ၏။ ထိုသို့ ကြည့်သော ခဏ၌ သိကြားမင်းတန်ခိုးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇောတိကကုသိုလ်ကံကြောင့်လည်းကောင်း တဆယ့်ခြောက်မင်းပယ် စာမျှသော မြေအပြင်သည် အလွန်ညီညွတ်စွာ ဖြစ်၏။ သိကြားမင်း လည်း ရတနာချနစ်ပါးအတိ ပြီးသောတို့ချနစ်ဆင့်ရှိသော ပြာဿာန် ကို မြေက ပေါက်စေ၏။ ထိုပြာဿာန်ကို ရံ၍၊ ရတနာချနစ်ပါးအ တိ ပြီးသော တံတိုင်းချနစ်ထပ်သည် ပေါက်ကုန်၏။ ထိုတံတိုင်း အကြား၌ ပဒေသာတို့သည် ပေါက်ကုန်၏။ ပြာဿာန်လေးဆောင် တို့၌ ရွှေအိုးကြီးလေးလုံး ရှိ၏။ ငှက်လုံးကား တယူဒနာရှိ၏။ တလုံး ကား ယူဒနာခွဲးတလုံးကား သုံးဂါဂုတ်၊ တလုံးကား တဂါဂုတ် ရှိ ကုန်၏။ ဤရွှေအိုး ပမာဏကား အစောက်အနက်တည်း။ ပြာဿာန် လေးဆောင်၌ ထန်းပင်ပျိုပမာဏ ရှိသော ရွှေသားအတိ ပြီးသော ကြံပဒေသာ ရောက်ကုန်၏။ အရှက်တို့သည် ပတ္တမြားဖြင့် ပြီး၏။ ထိုပြာဿာန်ကို ရံသော ရတနာတံတိုင်းချနစ်ထပ်တံခါးတို့တွင် စေ့ငွေသော နတ်ကား ချနစ်ယောက်တို့တည်း။ ထိုချနစ်ယောက်တို့ တွင် ပထမတံခါး၌ စောဠိသောနတ် အမည်ကား ယမဂေါတိ တည်း။ ထိုနတ်သည် မိမိ အခြံအရံတထောင်နှင့် စောင့်၏။ ထို့ နောက် တံခါး၌ ဥပလအမည်ရှိသော နတ်သည် မိမိအရံနှစ်ထောင် နှင့် စောင့်၏။ ထို့နောက် ဝဇီရမည်သော နတ်သည်၊ မိမိအရံသုံး ထောင်နှင့်တကွ စောင့်၏။ ထို့နောက် တံခါး၌ ငဇိရမဟာမည် သောနတ်သည် အရံလေးထောင်နှင့် စောင့်၏။ ထို့နောက် သန္တက အမည်ရှိသော နတ်သည် အရံငါးထောင်နှင့် စောင့်၏။ ထို့နောက်

ကတတ္ထမည်သော နတ်သည် မိမိအခြံအရံ ခြောက်ထောင်နှင့်
 စောင့်၏။ သို့နောက်ကား ပါမောက္ခအမည်ရှိသော နတ်သည် အရံ
 ဖြစ်သော နတ်သားချနှစ်ထောင်နှင့်အကွ စောင့်၏။ ထိုအခါ၌ ဇော
 တိကသဘို့သားအား ရတနာချွန်ပါးဖြင့် ပြီးသော ဘုံချွန်ဆင့်
 ရှိသော နန်းပြာဿာန်၊ တံတိုင်းချွန်ထပ်၊ ရွှေအိုးကြီးလေးသုံး၊ ဝဒေ
 သာပင်နှင့်အကွ၊ မြေက ပေါက်သည်ဟု ကြား၍၊ မိမိသာရမင်း
 သည် သဋ္ဌေးကို ဆောင်းစရာထီးနှင့်တကွ ဇောတိကသဋ္ဌေးဟူ
 သော အမည်ကိုရစေ၏။ ထိုဇောတိကသဋ္ဌေးနှင့် အလှူပေးဘက်၊
 ဆုတောင်းဘက် ဖြစ်သော မယားသည် ဥတုဂုရုကျွန်း^၁မှာ ဖြစ်၍၊
 သန္တုဇကောယအမည် ရှိ၏။ ထိုသူကို ပြာဿာန် ပေါက်သနေ၌
 နတ်ဘို့ဆောင်ချေ၏။ ဥတုဂုရုကျွန်း၌ ဖြစ်သော ဆန်တခွက်ကို
 လည်းကောင်း၊ ဇောတိပါသာဏကျောက်ကိုလည်းကောင်း ယူ
 ခဲ့၍ ပြာဿာန်တွင် ထားပေ၏။ ဥတုဂုရုကျွန်းသူတို့သည် ဆန်တ
 ခွက်နှင့် အသက်တချောင်းတည်သရွေ့ တံလေ၏။ အကယ်၍
 လည်း(.....) ဖြင့် ပြည့်စေဆိုအံ့။ ထိုဆန်တခွက် ပြည့်စေ၏။ ထမင်း
 ချက်သိုသော အခါ၌၊ ရွှေအိုးဝယ် ဆန်ခပ်၍၊ ဇောတိပါသာဏ
 ကျောက်၌ တည်ပေ၏။ ထိုသို့ တည်သော ခဏ၌ ပတ္တမြားခုံ
 လောက်ဘို့သည် တောက်ကြ၏။ ထမင်းနပ်လျှင် ငြိမ်းလေ၏။
 ထိုသို့ မံတောက်ဝံး ငြိမ်းလျှင်၊ ထမင်းနတ်သည့်အဖြစ်ကို သိရ၏။
 ဟင်း စသည်ကို ချက်သော်လည်း၊ ထို အတူလည်းကောင်း
 ကျက်သော အဖြစ်ကို သိရ၏။ ဤသို့လျှင် ဇောတိကသဋ္ဌေး၊
 မောင်နှံတို့သည်ကား ဇောတိပါသာဏ-ပတ္တမြားခုံလောက်ဖြင့်
 ချက်သောထမင်း၊ ဟင်းတို့ကိုသာ စားသောက်ကုန်၏။ ပတ္တမြား
 အရောင်ဖြင့်သာ နေကုန်၏။ ဆီဒီးရောင်ဖြင့် မနေကုန်။ ဤ
 သို့သော ပြည့်စုံခြင်းကို ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအလုံး ကျော်စောသေ

၁။ ဥတုဂုရုကျွန်းကို အခြားစာများ၌ ဥတုရက္ခကျွန်းဟု ရေးသည်။ ကုရသော ပါဠိ
 မှန်။ အနုဘေဝံကား သူတို့ခေတ်အခါ နတ်မြို့ကံသံနှင့်အညီ ရေးသည်ဟု ဖတ်ရှု၏။

၂။ (...) ဤအနုတ်ကား ဇောတိ ကျိုးဖြစ်၍ ဤအနုတ်က စကားကို သိရဟု ဆို
 လိုသည်။ နေဝံနေဝံကိုလည်း ဤအတိုင်းမှတ်ပါလေ။

ကုန်၏။ ဓမ္မဒီပါကျန်းအလုံး၌ နေသော သူတို့သည်လည်း ဆင်ယည်၊ မြင်းယည်၊ ရထားယည်၊ သံလျင်ယည်၊ တွင်းယည်တို့ဖြင့် စီး၍ ကြည့်ရှုကုန်၏။ ဇောတိကသည်လည်း ဥဒုဂ္ဂုကျန်းက ပါသော ဆန်တခွက်ဖြင့်သာ ချက်၍ ကျွေး၏။ ပဒေသာပင်ဝယ် အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ယူစေ၍ ‘ရွှေအိုးကြီးလေးလုံးတို့မှ ရွှေတို့ကို အသက် မွေးလောက်အောင်၊ ယူပါလေကုန်။’ ဟူ၍ ယူစေကုန်၏။ ထိုသို့ယူသော်လည်း ထိုရွှေအိုး၌ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာတို့သည် လက်တလုံးမျှ မယူဘဲကုန်။ ထိုပဒေသာပင်-အဝတ်တန်ဆာတို့သည်လည်း ပေး၍ မကုန်။ တလဲလဲအတိုင်းသာ ရှိကုန်၏။ ဝိမ္ဗိသာရမင်းသည်လည်း ပရိသတ်၊ ဗိုလ်ပါများ၍ ဇောတိကသဌေးနန်းပြာဿာန်ကို ကြည့်ချင်ငြားသော်လည်း၊ မကြည့်သာ ကြာလေ၏။ တနေ့သောနေ့၌ မင်းကြီးသည် သဌေးကို မေးလေ၏။ - ‘သဌေးသား ဇောတိကသို့ လူသူ လာလတ်သည် နည်းပြီလော။’ ဟုမေး၏။ သဌေးလည်း ‘အလာ နည်းပြီ’ ဟု လျှောက်၏။ မင်းလည်း ဇောတိကပြာဿာန်ကို ဝင်ကြည့်ပါမည်။’ ဟု ဆို၏။ သဌေးလည်း - ‘ကောင်း၏။ ဝင်ကြည့်တော်မူပါ’ ဟု ဝန်ခံ၏။ ဝန်ခံပြီးမှ သားဇောတိကအား - ‘မင်းကြီးသည် ပြာဿာန်ကြည့်မည် လာအံ့သည်ဟု ဆိုလေ၏။ သားဇောတိကလည်း ‘ကောင်းပြီ၊ မင်း လာ၍ ကြည့်ပစေ’ ဟု ဝန်ခံ၏။ မင်းလည်း များစွာသော အခြံအရံနှင့်အကွဲ သွားတော်မူလေ၏။ မင်း လာတော်မူလျှင်၊ ရှေးဦးစွာတံခါး၌ ကျန်သွီးတို့သည် မင်းကြီးလက်ကို ထမ်း၍ ကြိုနှင့်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း သဌေးမယားသား မှတ်၍၊ ရှက်စနိုး၍ လက်ကိုင် မပေး။ တံခါးချနှစ်တံဘွဲ့ စောင့်သော ကျန်သွီးတို့သည်လည်း မင်းကြီးလက်ကို ထမ်း၍ ကြိုလင့်ကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း သဌေးမယားသား မှတ်၍ လက်ကို ပေးတော်မူ။ အတွင်းတံခါးမှမူကား ဇောတိကသဌေးသည် လာလတ်၍ မင်းကြီးနေခံတော်က လိုက်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း ပြာဿာန်သို့မရောက်ခင်၊ ရဲရဲတောက်သော ပတ္တမြားအရောင်ကို မြင်လျှင်၊ အသူတရာနက်သော ချော့ကဲ့သို့ ဖင်လေ၍ ကြိုတော်မူ၏။ ‘သဌေး

သည် င-ကိုပြာဿာန် ယူမည်သာသည် မှတ်၍၊ တင်ကူး၍ ထားသည် ဖြစ်မည်။’ဟု မသွားဝံ့ပဲ၊ ရပ်တော်မူ၏။ သဋ္ဌေးလည်း မင်းရပ်၍ နေသည်ကို မြင်လျှင်၊ “အရှင်မင်းကြီး။ သည်တွင်တွင်းရှိသ်၊’ဟု မှတ်ဆင်တော်မူသလော။ တွင်းမရှိ၊ ဗန်အတိ ပြီးသော မြေသာ ဖြစ်သည်။ လာတော်မူ။” ဟု မင်းရှေ့က သွား၏။ ယင်းသည်မှ မင်းသ် သဋ္ဌေးနောက်က လိုက်၍ သွားတော်မူလေ၏။ ပြာဿာန်ထက် သို့ ယောက်၍ ကြည့်လေ၏။ သားတော်၊ အဇာတသတ်မင်းသားသည် လည်း ခမည်းတော်၊ ပိဋိသာရမင်း၏ လက်တော်၌ ကိုင်ဆွဲလျက် ပါသေ၏။ မင်းလည်း ပြာဿာန်ကို ကြည့်ရာတွင်၊ ထမင်းနံနက်စာ စာချိန်တန်၍၊ သဋ္ဌေးကို ခေါ်လျက်၊ - ‘ငါ ထမင်း သဋ္ဌေးအိမ်တွင်ပင် စားတော်ခေါ်မည်။’ ဟုဆို၏။ သဋ္ဌေးလည်း - ‘အရှင်မင်းကြီး စားတော်ခေါ်တော်မူ။ အကျွန်ုပ် စီရင်ပြီး’ဟူ၍ လျှော့ပြီးလျှင်၊ - ‘တဆယ့်ခြောက်လုံးသော ရွှေနံ့သာအိုင်း ဘိုဖြင့် ရေချိုးတော်မူပါ’ဟူ၍၊ ခုနာခုနစ်ပါးအတိ ပြီးသော သဋ္ဌေး၏ ရေချိုးပညွင်၌ မင်းကို နေဝေ၍ ရေချိုးစေ၏။ မင်းလည်း ရေချိုးပြီးသော်၊ လက်ဆေးရေ ပေးပြီး၍၊ အဖိုးတသိန်းထိုက်သော ရွှေခွက်၌ နွားနို့ဝဏ္ဏာ ထည့်၍ ကပ်ကုန်၏။ မင်းလည်း စားတော်မှတ်၍ စားမည် ပြု၏။ - ‘စားတော် မဟုတ်သေး၊ သည်ကား နွားနို့ဝဏ္ဏာ၊’ဟုပေ၏။ ယင်းသို့မှ ရွှေခွက်တွင် ထမင်းအပြည့် ထည့်၍၊ ယခင် နို့ဝဏ္ဏာဖြင့် ပြည့်သော ရွှေခွက်အပေါ်တွင် တည်တည်မှ၊ အောက်ရွှေခွက်မှ ထွက်သော အငွေ့ဖြင့် အထက်ရွှေခွက်၌ တည်သော ထမင်းသည် အလွန်ကောင်းမြတ်သည် ဖြစ်၏။ မင်းလည်း အလွန်ကောင်းမြတ်သော အစာ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပမာဏကို မထိ။ များစွာ စားတော်ခေါ်၏။ သဋ္ဌေးလည်း မင်းကို ရှိခိုး၍ - ‘ဤမျှသာ စားတော်မူပါ။’ဟု တောင်းပန်၏။ မင်းကြီးလည်း - ‘သဋ္ဌေးအိမ်တွင် ထမင်းကုန်မည် မိုးသလော၊’ဟု၊ သဋ္ဌေးကို ဆို၏။ - ‘အရှင်မင်းကြီး၊ ဤထမင်းကို အရှင်မင်းကြီးတွင်ပါသရွေ့၊ ရုံးမက်ဗိုလ်ပါ ကုန်အောင် စားသော်လည်း၊ ဤထမင်း၊ ဤဟင်း၊ ဤခဲးဘွယ် ဘိုသည် မကုန်ရာ၊’ဟု လျှောက်၏။ မင်း

ကြီးလည်း-‘အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း။’ဟု မေးတော်မူ၏။ သဌေးလည်း-‘အရှင်မင်းကြီး၊ သည်အစာသည် သိမ်မွေ့သော အစာ ဖြစ်သောကြောင့်၊ သည်ထက်အလွန် စားတော်ခေါ်သော်၊ အစာ မကြေနိုင်၍၊ အရှင်မင်းကြီးကိုတော် မခံရှိခဲ့သော်၊ ‘ယမန်သဌေးအိမ်တွင် စားတော်ခေါ်ရာတွင် ကိုတော် မခံပဲရှိသည်။ သဌေးသည် တရံတရသော ဆေးဝါးကို ထည့်သည် ဖြစ်ရာ၏။’ဟု၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည် တွေးခေါ်၍၊ အကျော်အစောမဲ့ ဖြစ်ရာ၏။ ဤသည်ကို စိုးသောကြောင့်၊ ဖြစ်ပေသည်။’ဟု လျှောက်၏။ မင်းလည်း-‘ဟုတ်တည်း။’ဟု လက်ဆေး၍ နေတော်မူ၏။ မင်းဝယ် ပါသော အမှူး၊ အမတ်၊ ဆင်သည်၊ မြင်းသည်၊ ခြေသည်သူရဲတို့သည် မင်းစားတော်ခေါ်သော ထမင်းကျန်ကိုမျှ စား၍ ကျန်ရှိကုန်၊ မင်းလည်း စားတော်မူပြီး၍ ချမ်းသာစွာ ပြောဟောပြီးသော်၊ -‘သဌေးအိမ်တွင် သဌေးမ ရှိသလော၊’ဟု မေးတော်မူ၏။ သဌေးလည်း ‘ရှိ၏’ဟု လျှောက်၏။ ‘မင်းကြီးသည် မယားကို မြင်လိုသည် ဖြစ်ရာ၏။’ဟု ကြံပြီးမှ၊ မယားနေရာသို့ သွား၍၊ -‘မင်းလာသည် ဖူးမြင်ပေလေမည်။’ဟု ခေါ်လေ၏။ မယားသဌေးမလည်း အိပ်ရာတွင် လျောင်းလျက်ပင်၊ -‘သဌေး၊ မင်းဟူသည်ကား အဘယ်သူနည်း။’ဟု မေး၏။ သဌေးလည်း-‘မင်းဟူသည်ကား ငါတို့ကို အစိုးရသော သူ။’ဟု ဆိုပေ၏။ ‘ငါတို့ကို အစိုးရသော သူ’ဟူသော စကားကို ကြား၍၊ သဌေးမယားလည်း နှစ်သုံးမသာမယာ ဖြစ်၍၊ -‘ဩ၊ ငါတို့ကား မသဒ္ဓါသဖြင့် အလှူပေးမိသည် ဖြစ်ယောင်တကား။ မသဒ္ဓါသဖြင့် ကောင်းမှုကို ပြု၍၊ ဤသို့သော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရံပါသော်လည်း၊ ငါတို့ကို အစိုးရသော သူ ရှိပြန်ချေ၏တကား။’ဟု ဆို၍၊ -‘သဌေး၊ ထိုမင်းကို အသို့ဖူးမြင်ရသနည်း။’ဟု မေး၏။ သဌေးလည်း-‘သနားရှက်ယပ် ယူ၍၊ မင်းကို ယပ်ခံလှည့်။ မင်းရှေ့တွင် နေလှည့်။’ဟု ဆို၏။ သန္တုလကာယ၊ အမည်ရှိသော သဌေးမလည်း ထန်းရွက်ယပ်ကိုင့်လျက်၊ မင်း၏ ရှေ့တော်တွင် ယပ်ခံ၍ နေ၏။ မင်း၏ ဥပေါင်းတော်မှ လေသည် သန္တုလကာယသဌေးမ၏ မျက်စိကို ခတ်မိလေ၍၊ မျက်

ရည်တပြိုက်ပြိုက် ရှိ၏။မင်းလည်း သဋ္ဌေးမ မျက်ရည် ယိုသည်ကို
မြင်၍၊သဋ္ဌေး ဘိုး ဆို၏။-‘သဋ္ဌေး၊သဋ္ဌေးမကား အလွန် ပညာနည်း
၏။ သဋ္ဌေးတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ငါ ယူလိမ့်စနိုး ထင်၍၊
သဋ္ဌေးမ ငိုသည်။ သဋ္ဌေးစည်းစိမ်ချမ်းသာကို ငါ အဘယ်ပြုမည်
နည်း။’ဟု မင်းကြီး ဆိုတော်မူ၏။-‘အရှင်မင်းကြီး စည်းစိမ်ချမ်း
သာကို ယူနိုးငင်၍၊ ကျွန်တော်မသည် မငို။ အရှင်မင်းကြီးဥပေါင်း
တော်မှ လေသည် သဋ္ဌေးမ၏ မျက်စိကို ခတ်မိလေသောကြောင့်၊
မျက်ရည်ယိုသည်။’ဟု ဆို၏။ -‘အဘယ်ကြောင့်၊ မျက်ရည် ယိုတုံ
လိမ့်မည်နည်း။’ဟု မေးတော်မူ၏။ သဋ္ဌေးလည်း-‘ရှင်မင်းကြီး၊ ကျွန်
မကား။ ဆီးမီးရောင်၊ မီးရောင်တို့ကို မမြင်စဖူး။ ပတ္တမြားရောင်ဖြင့်သာ
စား၏။ ပတ္တမြားရောင်ဖြင့်သာ နေ၏။ ပတ္တမြားရောင်ဖြင့်သာ အိပ်
၏။ မင်းကြီးကား ဆီးမီးရောင်ဖြင့်သာ နေ၏။’ဟု ဆိုပေ၏။ မင်း
ကြီးလည်း-‘ဟုတ်တည်း။’ဟု ဆိုက်ပေ၏။ -‘အရှင်မင်းကြီး ယနေ့က
စ၍၊ ပတ္တမြားရောင်ဖြင့်သာ နေတော်မူ။’ဟု ကြီးစွာသော သခွါးငပြုတ်
လုံးရှိသော ပတ္တမြားကို မင်းကြီးအား ဆက်လိုက်၏။ မင်းကြီးလည်း
ပြာဿာန်ကို ကြည့်၍ -‘ဇောတိကသဋ္ဌေး၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာ
ကြီးမြတ်စွာပေ၏။’ဟု ခြီးမွမ်းဆိုခဲ့ပြီး၍၊ အိပ်တော်သို့ ပြန်လေ၏။
တိုသို့သော အခါ၊ သားတော်၊ အဇာတသတ်မင်းသားသည် ဇောတိ
ကစည်းစိမ်ကို လောဘတင်၏။ ဒေဝဒတ်နှင့် တိုင်ပင်ပြီးမှ၊ မည်း
တော်ကို သတ်၍ မင်းပြု၏။ ထိုအခါ -‘ဇောတိက ပြာဿာန်ကို ယူ
အံ့။’ဟု စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် သွား၍ တိုက်လေသော်၊ ပြာဿာန်
တံခါးတို့၌ စောင့်သော ယမဂေါဏီမည်သော နတ်သားသည် မိမိ
လက်သား၊ အမြွေအရံများနှင့် ဆီး၍ တိုက်လေသောကြောင့်၊ အဇာ
တသတ်မင်း၏ စစ်သည်၊ မိုလ်ဗာတို့သည် ဖျက်စီးချေ၍၊ ရှက်စနိုး
သောကြောင့်၊ နန်းတော်သို့ မပြန်ပဲ။ ကျောင်းတော်သို့ စစ်အင်္ဂါ
လေးပါးနှင့်အကွ သွားလေ၏။ ထိုနေ့၌ ဇောတိကသဋ္ဌေးသည် ဥပုသ်
ဆောက်တည်သည် ဖြစ်၍၊ နံနက်စောစောကပင် မြက်ပွားများ
ကျောင်းတော်သို့သွား၍ ဘုရားတော်ကို နေ၍ နေ့ရှိ၏။ သဋ္ဌေး ကို

မြင်လျှင်၊ အဇာတသတ်မင်း ဆို၏။-“သဌေးကား၊ ကျေးကျွန်များကို
 ‘ငါနှင့် စစ်တိုက်လေ။’ ဟု စေ၍၊ ဖုရားရှင်ရှေ့တော်မှာ တရားနာ
 ရောင်ပြု၍ နေသည်။” ဟု ဆို၏။ သဌေးလည်း - ‘မင်းကြီးသည်
 ပြာဿာန်ကို ယူမည် သွားချေသလော။ ငါ မပေးသော င-ဥဇ္ဇာကို
 အထောင်မျှလောက်သော မင်းတို့သည်လည်း ယူအံ့သောငှာ မ
 တတ်နိုင်၊ င-ပြာဿာန်ကို ထားဘိဦး။ မိစ္ဆာချည်ကိုမှသော်လည်း၊
 ရန်သူငါးပါးတို့သည် လုယူဖျက်ဆီးခြင်းငှာမတတ်နိုင်ရာ။ အရှင်
 မင်းကြီး ယူနိုင်သော်၊ ငါ၏ လက်တွင်ဝတ်သော လက်စွပ်ကို ငါ
 ကားမပေး။ မင်းကြီး ရနိုင်သော်၊ ယူ၊’ ဟူ၍ လျှောက် ၏။ မင်းလည်း
 အလွန် သံစွမ်းလှ၏။ မြေက ရပ်၍ ခုန်သည် ရှိသော်၊ အတောင်ရှစ်
 ဆယ်မျှလောက်သော ကောင်းကင်သို့ ရောက်နိုင်သော အားနှင့်
 ပြည့်စုံသောကြောင့်၊ အမျှ ဘဲရှိ၍၊ သဌေးလက်ကို ကိုင်လျက်၊ လက်
 စွပ်ကို ချွတ်သော်၊ တချည်ကိုမျှ ချွတ်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်။ အလွန်
 ပင်ပန်း၏။ သဌေးလည်း မချွတ်နိုင်သည်ကို သိ၍ - ‘မင်းကြီး ပုဆိုး
 ဖြန့်တော်မူ။’ ဟု လက်ချောင်းကို အောက်သို့ထားသော်၊ လက်စွပ်
 တို့သည် အလိုလို ကျွတ်ကုန်၏။ သဌေးလည်း ဤမင်း ပြုသော အမှု
 အရာကို သံဝေဂယူ၍ - ‘မင်းကြီး င-ကိုခွင့်ပြုတော်မူလျှင်၊ ငါ
 ရဟန်းပြုလိမ့်။’ ဟု ပန်ကြား၍ ခွင့်ရသဖြင့်၊ ရဟန်းပြုလေ၏။ များမ
 ကြာ ရဟန္တာဖြစ်၍၊ ဇောတိကတော် ဟူ၍ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်လေ
 ၏။ ဤသို့လျှင်၊ မဟာကုသိုလ် သောမနဿသဟဂုဏ်-ညာဏသမ္ပ
 ယုတ်-အသင်္ခါရိကကုသိုလ်စိတ်သည် ဖြစ်ဖူးလေ၏။ ဟူ၍မှတ်ကုန်
 ရာ၏။

၄။ မေဇ္ဇဉကသဌေးဝတ္ထု။

ထိုမှတစ်ပါး၊ ငါတို့ မြတ်စွာဖုရားသည် ဘတ္တိယမြို့ကို အဖို့ပြု၍

၁။ အလွန် ကို ပညာရှိအများသည် အလွန်-ဟု ရေးကုန်၏။ သတ်ပုံကျမ်းများက
 လည်း ဟုထိုးပေါင်း ရေးစေလိုသည်။ ယခုကာလနှုတ်မြွက်သံမှာ၊ အချို့က အလွန်၊ အချို့
 က အလွန်ဟု မြွက်ဆိုကြ၏။ အလွန်ဟူသော ဟုထိုးသံမှာ၊ ယခုမှ ဖြစ်ပေါ်သည် ဟုတ်။
 ရှေးကပင်ရှိကြောင်း သိနိုင်ရန် ပေစာမူကို မပြင်ပဲနှိပ်ပါသည်။

ရှားတော၌ နေတော်မူသော အခါ၊ အင်္ဂုတ္တရဂါမသို့ ဒေသစာရီ သွား
တော်မူလေ၏။ ထိုအခါ၊ မေဏ္ဍကသဌေး၊ မယားစန္ဒပဒုမ္မာ၊ သား
ကား ဓနုဇ္ဈယ၊ ချွေးမ၊ သုမနဒေဝီ၊ မြေကား ဝိသာခါ၊ ကျွန်ကား ပုဏ္ဏ၊
ဤငါးယောက်သော သူတို့သည် သောတာပန် ဖြစ်မည်ကို မြင်
တော်မူ၍၊ ဘတ္တိယမြို့သို့ သွားတော်မူ၍၊ ရှားတော၌ နေတော်မူ
လေ၏။ မေဏ္ဍကသဌေးလည်း မြတ်စွာဖုရား လာသည်ကို ကြား၍ ။

မေဏ္ဍကသဌေး ဟူသော အမည်ကိုရသည်ကား၊ သဌေးအိမ်
အနောက် လယ်ရှစ်မင်းပယ်စာ ရှိသော အရပ်၌၊ ဆင်ရှိ၊ မြင်းရှိ၊ နွား
လားဥဿာရှိ ရှိသော ဆိတ်ရုပ်တို့သည်မြေကချည်းပေါက်ကုန်၍
ကျော်ချင်း မြိကာ၊ မြိကာ ရှိကုန်၏။ ထိုဆိတ်ရုပ်တို့၏ ခံတွင်းအဝတွ်၌
ပိုးမိစ္ဆာချည်တို့ဖြင့် ပိတ်၍ ရှိကုန်၏။ နွားနို့၊ ထောပတ်၊ ဆီ၊ ပျား၊
တင်းလုံး၊ ထန်းလျက်တို့ကို လိုသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခေါ
မတိုင်း၊ ကောဓုဗ္ဗရာဇ်တိုင်း၌ ဖြစ်သော ပုဆိုးတို့ကို အလိုရှိသော
သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါချည်၊ ပိုးချည်၊ တို့ကို အလိုရှိသော သူ
တို့သည်လည်းကောင်း၊ လက်ကောက်၊ လက်ကျပ်၊ ပတီးတန်ဆာတို့
ကို အလိုရှိသော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြား၊ ပုလဲ၊
သန္တာ၊ နီလဝ အစရှိသော ရတနာချနစ်ပါးတို့ကို အလိုရှိသော သူတို့
သည်လည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့ကား ဆိတ်ရုပ်တို့၏ ခံတွင်းအဝ၌
ပိတ်၍ ရှိသော မိစ္ဆာတို့ကို ဖွင့်၍ ယူကုန်၏။ ထိုဆိတ်ရုပ်တစ်ရပ်၏
ခံတွင်းမှ ထွက်လာသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်၊ သံ၊ ပတ္တမြားတို့ကိုမှ
ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းစာသုံး၌ နေသော သူတို့သည် မယူနိုင်ကုန်။ ထိုသို့

၁။ ဘတ္တိယမြို့၏ ယခုကဏ္ဍသုံးပါးကား-ဘဒ္ဒိယ ဖြစ်သည်။ သူဟောင်းတို့သည်
သဒ္ဓကို သပ္ပေ၊ ဗုဒ္ဓဟူးကိုပုတ္တဟူး ဆိုသကဲ့သို့ ဒုတိယကို ဘတ္တိယဆို
သည်။ ချေးရေးနည်းဟု ဖတ်။

၂။ မိစ္ဆာ-ကား ချည်မျှင်ငါးဆာကို ဆိုလိုရင်း။ ပါဠိသဒ္ဓိနည်းကို လိုက်၍၊ တ-ကို
စပြုပြီးလျှင်၊ ဆင့်၍ ရေ ခြင်းတည်း။ မိတ်ဆာ၊ မြိတ်ဆာဟု ခုကာလရေးနည်းက ကောင်း
သည်။

၃။ ကောဓုဗ္ဗရာဇ်တိုင်း-ကို ကောတုဗ္ဗရာဇ်တိုင်းဟု ပညာရှိအများရေးသည်။ ကျမ်း
ပြဆရာကား သူတို့ကာလ ပြောသံအတိုင်း ရေးသည်ဟု ရာဇ်၊ တ-ကို ဒ-ပြုသည်။ အ
သံပြောင်းလဲခြင်းကို သိလျှင်မခက် ကျွန်ုပ်ရေးသောသဒ္ဓါကျမ်းမှာကြည့်လေ။

သော ဆိတ်ရုပ်ပဒေသာ ပေါက်သောကြောင့်၊ မေဏှကသဌေး ဟူ၍၊
ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအလုံး ကျော်စောနို့လေ၏။

ထိုမေဏှကသဌေးသည် အဘယ်မည်သော ကောင်းမှုကို ပြုဘူး
၍၊ ဤသို့ ဖြစ်လေသနည်း။' ဟူမူကား။- လွန်လေပြီးသောအခါ၊ ကိုး
ဆယ့်တကမ္ဘာတက်၌^၁ ဝိပဿီဗုဒ္ဓရား ဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုဝိပဿီ
ဗုဒ္ဓရားလက်ထက်တော်၌ အဝရောစ မည်သော သူကြွယ် ဖြစ်၍၊
ဦးရီးတော်သည် ဝိပဿီဗုဒ္ဓရားမြတ်စွာကို ကျောင်းဆောက်၏။
ဦးရီးတော်ကျောင်းတွင် အလှူဝင်ပါမည် ခွင့်တောင်းသည်ကို မဝင်
ရ၍၊ ဦးရီးကျောင်းရှေ့က ကုညဉ္စရသာလာ အမည်ရှိသော တရား
ဘောစရပ်ဆောက်၏။ ထိုစရပ်၏ သည်တိုင်တချောင်းကား ရွှေ
ကြာစီ၏။ တချောင်းကား ငွေကြာစီ၏။ တချောင်းကား ပတ္တမြား
ကြာစီ၏။ ကြွင်းသော သည်တိုင်တို့ကား ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြားတို့ဖြင့်
ပြီးစေ၏။ ထုပ်၊ လျှောက်၊ အမိုး၊ အခြင်တို့သည် ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြားအ
တိ ပြီးကုန်၏။ ဆင်က၊ မောင်ရိုင်ဆိုင်၊ ဗဟိသွားတို့သည်ကား သန္တာ
အတိ ပြီး၏။ အထက်မျက်နှာကြက်လည်း ရွှေ၊ ပုလဲ၊ သန္တာရတနာ
တို့ဖြင့် ပန်းဆိုင်ဆွဲကုန်၏။ စရပ်အလယ်၌ ရွှေအတိပြီးသောပလ္လင်
ကိုတည်၏။ ပလ္လင်လေးထောင့်တို့၌ ရွှေဖြင့် ပြီးသောဆိတ်ရုပ်လေး
ခုထား၏။ ပလ္လင်သို့ တက်စရာ၊ စောင်းတန်းလှေခါးဦး၌၊ ရွှေဖြင့် ပြီး
သော ဆိတ်ရုပ်နှစ်ခု၊ မြေနှင်းစရာ ထား၏။ ထိုပလ္လင်၌ တက်သော
အလုံးစုံသည်ကား၊ တံစကူး^၂ နှ့်သာ အတိပြီး၏။ ဤသို့ ဆန်းကြယ်
စွာသော ကုညဉ္စရသာစရပ် ပြီးလျှင်၊ ခြောက်သန်းနှစ်သိန်းသော
သံဃာတော်တို့နှင့်အကွ ဗုဒ္ဓကို ပင့်၍ မိုးလေးလတိုင်တိုင် အလှူ
ကြီးကို ပေး၏။ အဆုံးစွန်သော နေ့၌တမူကား။ ပရိက္ခရာရှစ်ပါးနှင့်
အကွ သင်္ကန်းတစ်ခုစီ လှူ၏။ သဗ္ဗနော^၃ အငယ်ဆုံး ဖြစ်သော

၁။ ကမ္ဘာတက်၌-ကို ကမ္ဘာထက်၌ဟု ပညာရှိအများရေးသည်။
၂။ တံစကူး၏ စကားမှန်ကား စန္ဒကုဏ္ဍဖြစ်သည်။ စန္ဒဝရေနေောက်ပြန်နေသည်။ ၁ ကို
၀ ပြု၍၊ တန်စကူး၊ တံစကူးဟု ယခုတိုင် အချို့ ခေါ်ကြသည်။ ပကတေ ကို ကြပတေ ဟု
ရှေ့နေောက်ပြန်သကဲ့သို့တည်း။
၃။ သဗ္ဗနော-ကား အငယ်ဆုံးသဗ္ဗာကို ဆိုလိုသည်။ ငါ့သမေပကာသနီ၌- အ
ငယ်ဆုံးသဗ္ဗနော၏ သင်္ကန်းသည် အဖိုးတန်သိန်း ထိုက်၏-ဟုဆိုသည်။

သင်္ကန်းကား၊ အဖိုးတသောင် ထိုက်၏။

ဤသို့သျှင်၊ ဝိပဿီဗုရားရှင်အား သံတော်နှင့်အကွ ကောင်းမှုကို ပြု၍၊ အသက်အတိုင်း နေ၍၊ စုတေခွဲသော်၊ နတ်၌ ဖြစ်သော စည်းစိမ်၊ လူ၌ ဖြစ်သော စည်းစိမ်တို့ကို မရေတွက်နိုင်၊ စံစားရပြီးမှ၊ ဤကမ္ဘာ တက်၌၊ ဗာရာဏသီပြည်၌ သဋ္ဌေး အမျိုး၌ ဖြစ်၍၊ ဗာရာဏသီသဋ္ဌေး ဟု ဓမ္မဒီပါကျမ်းသုံး ကျော်စော၏။

တနေ့သ၌ သဋ္ဌေးသည် ဗာရာဏသီမင်းကြီးကို စေားမည် သွား သော်၊ မင်္ဂလာ ဖွဲ့ ဆရာပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကို တွေ့သေ၏။—‘ဆရာပုဏ္ဏား နက္ခတ်တာရာ ကြည့်ပါ၏လော၊’ ဟုမေး၏။ ပုဏ္ဏားလည်း—‘ကြည့် ၏၊’ ဟုပေ၏။—‘ကပ်သုံးပါတွင် ဒုန္တိက္ခန္တ ရကပ်ရေခံလတ္တံ့ သည်။’ ဟုပေ၏။ သဋ္ဌေးသည်—‘ဘယ်နံ ရောက်လတ္တံ့ နည်း၊’ ဟု မေး၏။—‘ရှေး သုံးနှစ်ရောက်မှ၊’ ဟုပေ၏။ သဋ္ဌေးလည်း ထိုစကားကို ကြား၍၊ လယ်ယာ များစွာ လုပ်စေ၏။ စပါး၊ ပျောင်း၊ ဝဲတို့ကို ကျိုလုပ်၍ ထား ၏။ ရွှေငွေကို ရောင်း၍ စပါးချည်း ဝယ်၍ ထား၏။ ငါ့ကြံတို့သည် မဆံ့၍၊ အိုးစရည်းတွင် သွတ်၍ ထား၏။ အိုးမဆံ့၍ ဘွင်းတူး၍ ထား ၏။ မဆံ့နိုင်၍ ကြွင်းသော စပါးကို မြေနှင့် နယ်၍ ဘိုက်နံရံကို ကျံ ၏။ ပုဏ္ဏား ဆိုလေသော နှစ်က စ၍ ငတ်သော်၊ တွင်းတွင် စပါးကို အသျှင်စား၏။ ကုန်ပြန်သော်၊ အိုးတွင် စပါးကို စား၏။ ကုန်ပြန် သော်၊ ငါ့ဘွင် စပါးကို အလျှင်စား၏။ ငါ့ဘွင် စပါးပြောင်းတို့ သည် စားဖန် များ၍ ကုန်ခဲ့သော်၊ စားရာ မဟိ၍၊ ကျေးကျွန်တို့ကို ခေါ်၍—‘ဟံယံ အချင်းတို့၊ သင်တို့ကို ငါ မကျွေးနိုင်ပြီ။ ငါ့-ကျွန်၊ တ ထောင်သုံးရာငါးဆယ်သော ကျွန်တို့တွင် စပါး၊ ပြောင်း၊ ဝဲလည်း ကုန်ခဲ့ပြီ။ ဗင်တို့ စားရရာ၊ တောတောင်၊ မိုးမြေသို့ သွား၍၊ အသက် ကို မွေးလေကုန်၊ ဝပြောသော အခါမှ လာလတ်ကုန်၊’ ဟု လွှတ် လိုက်၏။ သဋ္ဌေးကျေး၊ ကျွန်၊ သားမြေးတို့သည် အသက်ရှင်ရာ၊ တောတောင်၊ မိုးမြေသို့ သွားလေကုန်၏။ ပုဏ္ဏမည်သော ကျွန်တ ယောက်သည်ကား အရှင်တို့နှင့်အတူ သေသျှင်လည်း သေချင်း၊ ရှင်လျှင်လည်း ရှင်ချင်း၊ အရှင်ဘု ချစ်၍ နေ၏။ သဋ္ဌေးလည်း တိုက်

နံရံတွင် ကျံ၍ ထူးသော စပါးတို့ကို ထောင်းထု၍ စားများသဖြင့်၊ ဆန်တခွက်သာ ကျန်၏။ သဌေးလည်း မင်းအိမ်သို့ သွား၍ ပြန်လျှင်၊ သဌေးမကဲ့ မေး၏။ သဌေးမလည်း ဆန်တခွက်သာ ရှိတော့သည်။ သည်ဆန်ကို ယာဂုဗ္ဗေမူကား နှစ်နပ် စားရမည်။ ထမင်းချက်မူကား၊ ဘနပ်သာ ချက်ရမည်။’ ဟု ဆို၏။ သဌေးလည်း- ‘ငါတို့တွင် ဆန်တခွက်သာ ရှိသည်။ ထမင်းမရှိ။ ထမင်းစားရသော် ကောင်း၏။ ထမင်းသာ ချက်-တာ့။’ ဟု ဆို၏။ သဌေးမလည်း ချက်လေ၏။ ချက်ပြီးလျှင်၊ ငါးစု စု၍၊ တရုကို သဌေးရှေ့တွင် ထားပေ၏။ တရုကို သားတို့၊ တရုကို ချွေးမတို့၊ တရုကို သဌေးမတို့၊ တရုကို ကျန်ပုဏ္ဏတို့ ထား၏။

ထိုခဏ၌ ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ နေသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတယောကံသည် နိးရာဓသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ ဗိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့်၊ ကြည့်တော်မူသည် ရှိသော်၊ ဓမ္မုဒ္ဓါပါကျန်းအလုံး၌ ငတ်မွတ်သည်ကို မြင်တော်မူလေ၏။ -‘သဌေးအိမ်တွင် ဆန်တခွက်ချက်သော ထမင်း ရှိ၏။ ငါ ရပ်သော်၊ ဂျှအံ့လော။’ ဟု ကြည့်တော်မူပြန်၏။ လျှစ်ဆုတောင်းမည်ကို မြင်တော်မူ၍၊ ကောင်းကင်ဖြင့် သွားတော်မူ၍၊ သဌေးအိမ်တံခါးတွင်ရပ်လေ၏။

သဌေးလည်း ထိုသို့ ရပ်သော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မြင်လျှင်၊ ကြည်ညိုသော ငိတ်ဖြင့် ကြံ၏။ -‘ငါတို့သည် ရှေး၌ အလှူပေးဘူးသောကြောင့်၊ ငတ်မွတ်သော ဘေးကို တွေ့ရသည်။ ဤထမင်းကို စားရသဖြင့်၊ တရုက်မျှသာ အသက်ရှင်အံ့။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား လှူသော်တမူကား၊ အတိုင်း မသိသော ကမ္ဘာအကုဇေတို့၌ ငါတို့အစီးအပွား ဖြစ်ခဲ့၏။’ ဟု၊ ရှေ့တွင် ထားသော ထမင်းခွက်ကို ယူ၍၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား ငါးပါးသော ရှိခိုးခြင်းဖြင့် ရှိခိုးလျက်၊ အိမ်တွင်းသို့ ပင့်၍၊ ဝင်လေလျှင်၊ ခြေတော်ကို ဆေး၍၊ ရွှေအင်းပျဉ်၌ နေစေပြီးမှ၊ သဌေး စားသို့ ထမင်းကို သပိတ်တော်တွင် ထည့်၏။ အရှင်ဘုရားလည်း တဝက်လောက်ထည့်မိလျှင်၊ သပိတ်တော်ကို

လက်ဝါးဖြင့် ပိတ်၏။ သဋ္ဌေးလည်း- ‘သခင်ဘုရား’။ ဆန်တခွက်သာ
ချက်သောထမင်းကို တရသလှသည်။ အကျွန်ုပ်အား သနားသည်
ကို အကြောင်းပြု၍၊ ကုန်အောင် ခံတော်မူပါ။’ ဟု ကုန်အောင် လှ
သေ၏။ ပြီးမှ- ‘ဤဆွမ်း လှူရသော အကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်လေရာရာ၊
ဘဝအဆက်ဆက်၌လည်း ဤသို့သော ငတ်မွတ်သော ဘေးကို မ
တွေ့မမြင်ရလို၊ ယနေ့မှ စ၍၊ ဓမ္မဒီပါကျွန်းအလုံး၌ နေသော သူတို့
အား။ စပါး၊ ဆံ၊ ရေပေးအံ့သောငှါ တတ်နိုင်သည် ဖြစ်လို၏။ လက်
ဖြင့်လုပ်၍ အသက် မွေးရသည်ကို မဖြစ်ရလို။ အကျွန်ုပ်သည်
ဥက္ခေဒ်း သျှောင်၍၊ တထောင်၊ သုံးရာ၊ ငါးဆယ်သော ကျိုတို့ကို လှစ်
၍ ထိုကျိုဘံခါးတွင် နေ၍ အလက်ကောင်းကင်သို့ မော်၍ ကြည့်
သော ခဏ၌သျှင် သလေးစပါးမိုး ရွာ၍ ခပ်သိမ်းသော ကျိုဘို့
သည် ပြည့်စေတည်း။ ဖြစ်လေရာရာ အရပ်၌ ဤသည်မယား၊ ဤ
သည်သား၊ ဤသည်ချွေးမ၊ ဤသည်ကျွန်နှင့်အတူ ဖြစ်ရလို၏။’ ဟု
ဆုတောင်းလေ၏။ သဋ္ဌေးမယားတုံသည်လည်း- ‘လင်သဋ္ဌေးသည်
ငတ်မွတ်လျက်ပင် သည်းခံ၍ လှူသေ၏။ ငါလည်း လှူအံ့။’ ဟု ကြံ
လျက်၊ မိမိ စားဘို့ကို အရှင်ပဋိကဗုဒ္ဓါအား လှူ၍ ဆုတောင်း
လေ၏။- ‘သခင်ဘုရားကို လှူရသော အကျိုးအားဖြင့် ဤနေ့မှ စ၍
ဖြစ်လေရာရာ၊ အရပ်၌ ဤသို့သော ငတ်မွတ်သော ဘေးကို မတွေ့ရ
လို၊ အကျွန်ုပ် တကွမ်းစားမျှသော ဆံကို ချက်၍၊ ဓမ္မဒီပါကျွန်း၌
နေသော လူဘို့အား (ပေးသော်လည်း) မကုန်ပဲ၊ အတိုင်း ဖြစ်စေသ
တည်း။ ဖြစ်လေရာရာ၌လည်း သည်လင်၊ သည်သား၊ သည်ချွေးမ၊
သည်ကျွန်နှင့်ပင် အတူ ဖြစ်ရပါလို၏။’ ဟု ဆုတောင်းလေ၏။ သ
ဋ္ဌေးသားလည်း မိမိ စားသော ထမင်းကိုလှူ၍- ‘သခင်ဘုရား၊ ယ
နေ့မှ စ၍ ငတ်မွတ်သော ဘေးကို မတွေ့ရလို။ အကျွန်ုပ်သည် အ
သပြာထောင်ထုပ်ကို ရှေ့တွင်ထား၍၊ ဓမ္မဒီပါကျွန်း၌ နေသော သူ
တို့အား ပေးသော်လည်း မကုန်နိုင်ပဲ၊ တလဲလဲသာ ရှိစေသော။

၁။ ဤ၌ ‘သခင်ဘုရား’ ကို သဒ္ဓိစင်၍၊ ‘သခင်ဘုရား’ ဟု တကုန်သံရွတ်လေဟန်တူ၏။
ခုကာလရွက်နည်းမှာ ‘သခင်ဖုရား’ ဖြစ်သည်။

ဖြစ်လေရာရာ၌လည်း င-မိ,င-ဘ,င-ယား,ဤသည်ကျွန်နှင့်အတူ ဖြစ်လို၏။’ဟု ဆုတောင်းလေ၏။မယားလည်း မိမိစားသို့ထမင်းကို လှူ၍ ဆုတောင်းလေ၏။ -‘သခင်တရားဖြင့် လေရာရာ,သံသရာဘဝအဆက်ဆက်၌ ဤသို့သော၊ ငတ်မွတ်သော ဘေးကို မတွေ့လို။ ယနေ့မှ စ၍၊ စပါးကောက်မျိုးတခုကို ရှေ့တွင်ထား၍၊ ဓမ္မဒီပါ ကျန်း၌ နေသော သူတို့အား ကောက်မျိုးစပါးကို ပေး၍မကုန်ပဲ၊ တလဲလဲပင် ရှိစေသတည်း။ သည်ယောက္ခမ,သည်လင်,သည် ကျန်တို့နှင့် အတူ ဖြစ်စေသတည်း။’ဟု ဆုတောင်းလေ၏။ ပုဏ္ဏ အမည်ရှိသော ကျန်သည်လည်း၊ မိမိ စားသို့ကို လှူ၍ ဆုတောင်း လေ၏။-‘သခင်တရား၊ယနေ့က စ၍ ငတ်မွတ်သည်ကို မတွေ့လို။ အ ကျန်နှစ် ထွန်သွားတချောင်းတည်းနှင့် ထွန်းသည်ရှိသော်၊ သည်မှာ ဘက်ကလည်း သုံးရေး၊ ထိုမှာဘက်ကလည်း သုံးရေး ရှိသည် ဖြစ် စေသော။ထွန်းသည် ရှိသော်၊တောင်းလုံးရှိရှိ,ထန်းလုံးရှိရှိ ကွဲသည် ဖြစ်စေသော။ဤအရှင်တို့လည်း အရှင် ဖြစ်စေသော။’ဟု ဆုတောင်း ၏။အရှင်ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါလည်း- ‘ဒါယကာတို့ တောင်းသော အတိုင်း ပြည့်စေသော၊’ဟု၊ဣန္ဒိတံ၊ပတ္တိတံစသော ဂါထာဖြင့် အနုမောဒ နာပြုခဲ့၍ ဒါယကာတို့အား ကြည်ညိုစိတ်သောငှာ ဒါယကာတို့ ဖြစ် အောင် ကောင်းကင်ဖြင့် သွားတော်မူ၍၊ ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ နေ သော ငါးရာသော ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါတို့အား ဝေခြမ်း၍ ဖုန်းပေးကြလေ ၏။ထိုဆွမ်းသည်လည်း ငါးရာသော ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ဖုန်းပေး လောက်လေ၏။ဒါယကာတို့လည်း ဖုန်းပေးသည်ကို အတိုင်း ဖြစ် ကုန်၏။ ငမ်းမြောက်ငမ်းသာရှိလျက်၊ ဖုန်းပေးပြီးသည်ကို ဖြစ် လျှင်၊သဌေးမလည်း ထမင်းအိုးကို ဆေး၍၊ဖုံးအုပ်၍ ထားလေ၏။

သဌေးလည်း အလွန် မွတ်သိပ်,သောလောင်ခြင်း ပြင်းသော ခြောင့်၊အိမ်ကွင်းသို့ ဝင်၍၊အိပ်၍ နေ၏။ နိုးလျှင်၊သဌေးမကို မေး ၏။-‘အမယ်သဌေးမ၊ထမင်းအလွန်မွတ်လှသည်။ထမင်းအိုး၌ ကပ် ပါသလော။’ဟု မေး၏။သဌေးမလည်း ထမင်းအိုးကို မိမိလက်နှင့် ဆေး၍ ထားသော အဖြစ်ကို သိလျက်မူလည်း၊ သဌေးအလိုသို့

လိုက်၍၊ အိုးကိုဖွင့်လျက် ကြည့်လေ၏။ ထိုခဏဝယ် မြတ်လေးငုံအဆင်းနှင့် တူသော၊ ဖြူထွားလှစွာသော သလေးငယ်မင်း အိုးအပြည့်ရှိလေ၏။ ထိုကို မြင်လျှင်၊ သဌေးမလည်း ဝမ်းမြောက်သည် ဖြစ်၍ - ‘ရှင်သဌေး ထလော့၊ ထမင်း စားနော်တော့။ ထမင်းအိုးကို ငါဆေး၍ပင် ထားသည်။ ယခု အပြည့်ရှိ၏။’ ဟု ဆိုပေ၏။ ထိုထမင်းအိုးကို မြင်လျှင်၊ သဌေးမလည်း - ‘ဩ၊ ကောင်းမှုမည်သည်ကို ပြုအပ်စွတကား။ ကောင်းမှုအကျိုးအားဖြင့် ဖြစ်သည်တကား။’ ဟု၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်၍ ကြွေးကြော်၏။ ယင်းသို့မှ ထမင်းကို ခူး၍၊ သဌေးသား၊ အဖကို ကပ်လေ၏။ သဌေး သားအဖ စားပြီးလျှင်၊ မိမိချွေးမနှင့် အတူ စား၏။ ကျန်ပုဏ္ဏားကိုလည်း ခူး၍ ပေး၏။ ထိုထမင်းသည်ကား ခူးတိုင်းပင်၊ အပြည့်ရှိပြန်၏။ တဟင်းချိုရာမျှသာ ထင်၏။

ထိုသို့မှ သဌေးမလည်း မိမိကိုကို တန်ဆာဆင်၍ - ‘ထမင်းအလိုရှိသော သူတို့သည် ၊ ထမင်းခံငှာကုန်။’ ဟု လှည့်ပတ်၍၊ မြို့အလုံးကို ကြွေးကြော်စေ၏။ ထမင်း ခံငှာသော သူတို့အား အလိုအတိုင်း ပေးကုန်၏။ ပေးသော်လည်း၊ ထိုထမင်းသည် ခူးရာမျှမထင်၊ တမိုးချုပ်ပင် ပေးသော်လည်း၊ ထိုထမင်းသည် မကုန်ပဲ၊ တလဲလဲပင် ရှိလေ၏။

သဌေးလည်း တန်ဆာဆင်၍ - ‘သဌေးမ တောင်းသည့်အတိုင်း (ပြည့်လျှင်၊ ငါတောင်းသည့် အတိုင်းလည်း) ပြည့်ရာ၏။’ ဟု၊ ဥက္ခောင်း ဆေး၍၊ ကျိုက်ခါးဝတွင်နေ၍၊ အထက်သို့ ကြည့်လေ၏။ ထိုခဏ၌ ကောင်းကင်က သလေးစပါးမိုးရွာ၍ တေးထောင်သုံးရာ၊ ငါးဆယ်သော ကျိုတို့သည် သလေးစပါးအတိ ပြည့်လေကုန်၏။

သဌေးသားလည်း တန်ဆာဆင်၍ - ‘င-မိ၊ င-ဖ တောင်းသည့်ဆုလည်း ပြည့်ပြီ။ ငါတောင်းသည့် ဆုလည်း ပြည့်ရာ၏။’ ဟု၊ အသပြာထောင်ဆုပ်ကို ရှေ့တွင် ထား၍ - ‘အေ၊ ငွေ၊ ဥဒ္ဓါတို့ကို အလိုရှိသော သူတို့သည် ယူဆည့်ကုန်။’ ဟု ကြွေးကြော်ကုန်၏။ ထိုလူတို့ကို တမိုးချုပ် ပေး၍မကုန်နိုင်၊ အတိုင်းပင် ရှိလေ၏။

သဌေးချွေးမလည်း တန်ဆာ ဆင်၍ - ‘ယောက္ခမ၊ င-လင်တို့

သည့် တောင်းတိုင်း ပြည့်လေပြီ၊ ငါ တောင်းသော ဆုလည်း ပြည့် ရာ၏။’ ဟု၊ စပါးတတင်းကို ရှေ့တွင် ထား၍၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့ ကို ‘စပါးယူလှည့်’ ဟု ကြွေးကြော်၍၊ လာကုန်သော သူတို့အား တမိုးချုပ် ပေးသော်လည်း မကုန်နိုင်။ အတိုင်းပင် ရှိလေ၏။

သဋ္ဌေးကျွန်ပုဏ္ဏလည်း တန်ဆာ ဆင်၍၊ - ‘င-အရှင်တို့ တောင်း သည့် ဆုအတိုင်း ပြည့်လေပြီ။ ငါတောင်းသော ဆုလည်း ပြည့်ရာ ၏။’ ဟု၊ နွားတို့ကို ရွှေကြိုးတင်၍၊ ရွှေထံ* ပိုးတို့ဖြင့် က၍၊ ရွှေထွန် တုန်း၊ ထွန်သွား၊ ထွန်သံ၊ ထွန်ကင်း တပ်၍၊ ရွှေလှံကန်စွဲ၍၊ ထွန်သည် ရှိသော်၊ ထွန်တသွား၏ အရာသည် လျော့က သုံးရေ၊ လက်ဝဲက သုံးရေ ရ၍၊ မြေတို့သည်၊ တောင်သုံး၊ တင်းလုံးရှိရှိ အပိုင်အခဲး ကွေး လေ၏။ မိမိ လုပ်သော လယ်သည် သူတကာတို့တက်* လွန်၍၊ များသော အတုတ် အခွန် တက်လေ၏။

ထိုနေ့က စ၍၊ ဇမ္ဗူဒီ ပါကျွန်းလုံး၌ နေသော သူတို့သည် ထိုသဋ္ဌေး တို့ကို ဖြစ်ပြန်ပြောလေကုန်၏။ သဋ္ဌေးတို့လည်း ထိုနေ့က စ၍ မလုပ် မကြံ၊ အသက်အတိုင်း သဋ္ဌေးစည်းစိမ်ကို စံစားပြီးမှ၊ ငါတို့ အရှင် ဂေါတမလက်ထက်တော်၌ နတ်ပြည်မှ ရတေ၍၊ ဘတ္တိယမြို့တွင် မေဏ္ဍကသဋ္ဌေးကြီး ဖြစ်၏။ အိမ်တက်သော ခဏ၌၊ အိမ်အနောက် ကတဆယ့်ရှစ်မင်းပယံ့စသော အရပ်၌၊ ဆင်ရှိရှိ၊ မြင်းရှိရှိ၊ နွားလား ဥဿာရှိရှိသော ရွှေဆိတ်ရုပ်တို့သည် ကျောက်ချင်း မြို့က ပေါက်ကုန်၏။ ထိုသဋ္ဌေး၏ မယား၊ သား၊ ချွေးမ၊ ကျွန်ပုဏ္ဏတို့လည်း အတိုင်းပင် ဖြစ်ပြန်လာကုန်၏။ ထိုသို့မှ သဋ္ဌေးလည်း - ‘ရှေးက ပြု သော ကောင်းမှုကြောင့်၊ ငါ တောင်းသော ဆုအတိုင်း ပြည့်စုံပေ ပြီ။’ ဟု၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ရှိ၏။

ထိုအခါ၊ ‘မြတ်စွာဗုဒ္ဓများ လာတော်မူသည်၊’ ဟု ကြားလျှင်၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုလင့်၍ နေ၏။ မြတ်စွာဗုဒ္ဓများလည်း - ‘သဋ္ဌေးတို့ ရှေးက ပြုဘူး သော ကောင်းမှုအကျိုးဖြင့် ဤသို့သော စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရသည်။’ ဟု အစဉ်သော တရားတော်ကို ဟောတော်မူ၍၊ တရားတော်၏ အဆုံး ၌ သဋ္ဌေးလင်မယား၊ သား၊ ချွေးမ၊ ကျွန်ပုဏ္ဏတို့သည် သောတာပန်

ဖြစ်လေကုန်၏။ ဤသို့လျှင်၊ ဒါနဖြင့် ပြီးသော မဟာကုသိုလ်-သောမနဿ-ညာဏသမ္ဘယုတ်-အသင်္ခါရိကကုသိုလ်ကြောင့်၊ လူမင်းချမ်းသာ၊ နတ်မင်းချမ်းသာ၊ အဆုံးစွန်၌ နိဗ္ဗာန်သာကို ရရာ၏။

၅။ သီလဝမ်းဝတ္ထု။

ထိုမှတပါး ‘သီလဖြင့်ပြီးသောမဟာကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် အဘယ်သူသည် အကျိုးကို ခံစားရဘူးလေသနည်း၊’ ဟုမူကား။ ‘ဧြာအားကျယ်စွာ’ သံသရာတွင် သီလဝမ်း ဖြစ်တော်မူဘူး၏။ ထိုသီလဝမ်းသည်ကား မင်း၏ တရားဆယ်ပါးကို ကျင့်၏။ ပဉ္စသီ သတင်းကို စောင့်၏။ သူခပ်သိမ်းတို့အားလည်း မေတ္တာစိတ်ကို နှံ့စေ၏။ ထိုရောအခါ၌ သမန္တရာဇ်မင်းသည် စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် အက္ခလာလတ်၍ ပြည်ကို လု၏။ ထိုအခါ ဖုရားလောင်း၊ သီလဝမ်းကား လက်တုံ့ မယူ၊ ရန်သူ မမှတ်၊ အမတ်တို့ကို ဤသို့ဆို၏။ - ‘အမတ်တို့၊ ဤသမန္တရာဇ်မင်းသည် ငါတို့ကို သတ်၍ မင်းမူလိုသော်လည်း မူပစေ၊ ငါနှင့် အတူ ပဉ္စသီကိုသာ ဆောက်တည်၍ နေပါကုန်။’ ဟု ဆို၏။ အမတ်တို့လည်း ပဉ္စသီကိုသာ ဆောက်တည်၍ နေကြကုန်၏။ ထိုရောအခါ၊ သမန္တရာဇ်မင်းသည် သီလဝမ်းကို အမတ်တထောင်နှင့်အကွ ပမ်း၍၊ တစ်ပြင်၌ ဥက္ခောင်းကို ဖော်၍၊ တွင်းတူး၍ မြုပ်လေ၏။ သမန္တရာဇ်မင်းအားကား မင်းပြု၍ နေလေ၏။

ထိုအခါ၊ မြေခွေးတို့သည် အရံများစွာနှင့် လူသား စားမည် လာလတ်တည်း။ လာသော ခွေးတစ်ခုသည် သီလဝမ်း၏ မေးကို နှမ်း၍၊ မြေခွေးခေါင်းကို မေးနှင့် နှိပ်၏။ မြေခွေး ရုန်းရင်း လူယက်လသော်၊ တွင်းကို ယက်သကဲ့သို့ ဖြစ်၍၊ သီလဝမ်းကြီးသည် တွင်းမှ ထွက်မြောက်နိုင်လေ၏။ ထိုသို့ ထွက်မြောက်နိုင်လေလျှင်၊ အမတ်များတို့ကိုလည်း ဖော်ပေ၏။ သီလဝမ်းလည်း အမတ်တို့ကို - ‘အမတ်တို့၊ အမျက်မထွက်နှင့်။ သမန္တရာဇ်မင်းကို အသက်ရှေစေ

၁။ ဧြာအားကျယ်စွာကို အခြားကျမ်းများ၌ အဧြာကျယ်စွာ-ဟု ဆိုသည်။ ဖေါဖေါ သီသီ-ဟုရာတွင် ဖောတွင် ရ-ပစ္စည်းသက်၍၊ ကတ္တုအနက်၌ ‘ဧြာ’ ဟု ဆရာတော်ဆိုသည် အမှားမဟုတ်၊ အရပ်ကွဲလျှင် ဤကဲ့သို့ အသံကွဲတတ်သည်။ ညအခါကို၊ မင်းတုန်း သရက်၌ ညအခါဆိုသကဲ့သို့တည်း။

သော။’ဟု ဆိုလျက်၊ အမတ်တို့နှင့်အကွ မေတ္တာစိတ်နှင့်သာ နေ ကုန်၏။

ထိုရောအခါ၊ ဘီလူးနှစ်ယောက်သည် သူကောင်တစ်ခုကို-‘င-မြေ ခြားတွင်သေသည်၊ ငါ ရဲကောင်းသည်။’ဟူ၍ လုယက်ကြသော်၊ အားတူချင်းဖြစ်သောကြောင့်၊ တယောက်ကိုတယောက်မနိုင်ရှိမှ၊ သိလဝ မင်းကို နန်းတော်မှာရှိမည်ထင်၍၊ နန်းပြင်က နေ၍၊ ‘သိလဝမင်းကြီး’ ဟု ခေါ်လေ၏။ ခေါ်သော အသံကို သမန္တရာဇ်မင်း ကြား၍ - ‘နင် တို့ အသုနည်း။’ဟု နေသော် - ‘ငါတို့ ဘီလူးနှစ်ယောက်သည် အ ခြင်း များ၍၊ သိလဝမင်းကြီးမှာ တရားကင်မည် လာသည်။’ဟု ဆို ပေ၏။ သမန္တရာဇ်မင်းလည်း ‘ဟယ်ဘီလူး၊ သိလဝမင်းကြီးကို တ ပြင်မှာ ခေါင်း ဖော်ကာ၊ တွင်းတွင် ဖြုတ်၍ ထားလေ ၏။ ထိုအရပ် သို့ သွားကြလေ။’ဟု ဆို၏။

ဘီလူးတို့လည်း သွားကြလေ၏။ သိလဝမင်းကြီးကို - ‘ငါတို့ နှစ်ယောက်အား တရားဆုန်း’ ဖြတ်ပါ။’ဟု ဆို၏။ ဖုရားလောင်း၊ သိ လဝမင်းလည်း ‘ဟယ်ဘီလူးတို့၊ ယခုတွင်သာ တွင်းက ငါ လွတ် ပါသည်။ မြေမှ ဇွန်းသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ရေချိုးစေရဦး။’ဟု ဆို လျှင်၊ ရေ၊ ပုဆိုး၊ သံလျက်၊ ဤသုံးပါးကို ယူ၍ ပေး၏။ သိလဝမင်း လည်း ချိုးရေတော်သုံး၍၊ ဝတ်လဲတော် ဝတ်ပြီးမှ၊ သံလျက် ကိုင်၍၊ ဘီလူးတို့ကို ဤသို့ ဆို၏။ ‘ဟယ်ဘီလူးတို့၊ သူကောင်ယူခဲ့၊ ငါလျှင် ဝေအံ့။’ ဘီလူးတို့လည်း သူကောင်ကို ယူခဲ့၏။ သိလဝမင်းလည်း သစ္စာပြု၍ - ‘လူတွင် ထင်ရှား၊ ဖုရားစင်စစ်၊ ငါတည်း’ ဖြစ်မူ၊ မ ယုတ်မလွန်၊ အမှန်တဝက်၊ ကွေးစေသော။’ဟု သံလျက်ဖြင့် သားက၊ ခဏချက်ခြင်း ကွေး၏။ တယောက် တခြမ်း ဝေပြီးမှ၊ ဘီလူးနှစ်ယောက် ဝမ်းပန်းမြောက်၍ - ‘ငါတို့ အလိုပြည့်ပေပြီသော်၊ သိလဝမင်းကြီး ကို၊ မိုး မသောက်ခင်၊ ရွှေနန်းတင်အံ့။’ဟု ကြံ၍၊ သမန္တရာဇ်မင်းက

၁။ တရားဆုန်းဖြတ်ကို တရားဆုံးဖြတ်ဟု ရေးကြသည်။ ‘ခါသင့်ချိန်ဆုန်း၊ ဖုန်းလည်း တက်တိုး။ သက်နိုးဆုန်း၊ ဇွန်ဆုန်း။’ ဟူသည်တို့ကို ထောက်သွင်၊ ‘ဆုန်းဖြတ်’က သဒ္ဓါနက်နှင့်အဓိပ္ပါယ်နက် ကိုက်သည်။

စ၍၊ အမတ်ဘကာတို့ကို လည်တွင် ထုံးသား၍ သွားလေပြီးသော်၊
 သီလဝမ်းကို ယမ်းစင်ဖြင့် တင်၍၊ နန်းတော်သို့ ပို့လေ ၍၊ နန်းတော်
 သို့ ရောက်လျှင်၊ သမန္တရာဇ်မင်းကို ဘီလူးတို့ ဆို၍၊ - 'ဟယ်သမန္တ
 ရာဇ်မင်း၊ သီလဝမ်းကြီး လာသတ်ပြီ။ သက်၍ သွားလေ။' ဆို၍။
 သမန္တရာဇ်မင်းလည်း ဤသို့ ဆို၍၊ - 'သီလဝမ်းကို တစပြင်၍
 လည်ရှိတွင်း တူး၍ မြှုပ်လေပြီးလျက်၊ အဘယ်သူစားလာမည်
 နည်း၊' ဟု မသက်လိုဦး၊ ငြင်း၍ နေ၏။ ဘီလူးတို့လည်း - 'နင်တို့ မ
 သက်က၊ သေလေကုန်အံ့၊ နင်တို့ လည်တွင် ထုံးရေးသားပြီးသည်။
 ကြည့်လေကုန်။' ဟု ဆို၍။ ထိုသို့မှ ကြည့်ကြလေသော်၊ ထုံးသား
 သည့် အရာ တယောက်ကို တယောက် မြင်ကုန်၏။ ထိုသို့ မြင်မှ၊
 သေအံ့သော ဘေးကို ကြောက်သည် ဖြစ်၍၊ သမန္တရာဇ်မင်းသည်
 လည်း၊ - 'အရှင်သီလဝမ်းကြီး၊ အသက်မသေ လွတ်ပါစေ။ နောက်
 နောင်တဖန် အကျွန်ုပ် မဝံ့ပါပြီ။' ဤသို့ ဆိုမှ၊ မိဘအလား သနား
 ကြင်နာ၊ မေတ္တာ ရှေးရှု၊ ဆုကြီး ယူ၍၊ ကြည်ဖြူရုံသေ လွတ်လိုက်
 လေ၏။

ဤသို့လျှင် - 'သီလမေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြီးသော မဟာကုသိုလ်
 သည် များစွာသော မိမိ အကျိုးစီးပွား၊ သူတပါး စီးပွား နှစ်ပါးကို
 ပင် ဆောင်နိုင်လေ၏။' ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

• ၆။ ရဟန်းငါးရာကို လက္ခဏာခေးဟောသုံ။

ထိုမှတစ်ပါး သပ္ပညရှင်တော်ဖုရားသည် ဇေတဝန်ကျောင်း
 တော်၌ နေတော်မူသျှက်၊ ငါးရာသော ရဟန်းတို့ကို ဟောတော်မူ
 ၍၊ အကြောင်းကား၊ ထိုရဟန်းငါးရာတို့သည် ဖုရားရှင်အထံထောင်၌
 ကမ္မဋ္ဌာန်း ယူကြ၍၊ တောကျောင်း၌ လုလ္လံ ပြုကုန်သော်လည်း၊
 ရဟန္တာအဖြစ်သို့ မရောက်ကြ၍၊ အထူးထူးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
 ယုပြန်ကုန်အံ့၊ ဟု ဖုရားရှင်ထံတော်သို့ လာပြန်ကြသတ်ကုန်
 သော်၊ ဖုရားရှင်သည်၊ - 'ဤရဟန်းတို့အား အဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်း

၁။ လုလ္လံ-ကား လုံ့လကို သဒ္ဓိစင်ရေးနည်းတည်း။ ရှေးအခါ ဤရေးနည်း များသည့်
 ယခုအခါ လုံ့လဟု အရေးများသည်။

သည် သင့်တင့်မည်နည်း။’ ဟု စူးစမ်းတော်မူ၍ - ‘ဤရဟန်းတို့သည် ကဿပဗုရား ဖြစ်တော်မူသော အခါ၌၊ အနှစ်နှစ်သောင်းပတ်လုံး အနိစ္စလက္ခဏာကို နှလုံးလွင်းကုန်သည်။ အနိစ္စလက္ခဏာဖြင့်သာလျှင် ထိုရဟန်းတို့အား တံဂါထာကိုသာ ဟောခြင်းငှါ အင်၏။’ ဟု ကြံတော်မူ၍ - ‘ရဟန်းတို့ ကာမဘဝ စသည်တို့၌ သင်္ခါရတရားအလုံးစုံတို့သည် ဖြစ်၍၊ မရှိသော သဘောကြောင့်၊ အမြဲ မဟိတကုန်သည်သာ၊’ ဟု မိန့်တော်မူ၍၊

‘သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ ယဒါ ပညာယ၊ ပဿတိ၊

အထနိဗ္ဗန္တတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။’

ရဟန်းတို့၊ ကာမဘဝ စသည်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့သို့ ထိုထိုသော ဘဝ၌သာ ချုပ်တတ်သော အနက်ကြောင့်၊ ‘အနိစ္စ၊ အမြဲမရှိကုန်။’ ဟူ၍၊ အကြင်အခါ၌ ဝိပဿနာပညာဖြင့် သိမြင်၏။ ထိုသို့ မြင်သော အခါ၌၊ ဤကိုဝိခန္ဓာကိုဝိဆောင်ရသောဆင်းရဲ၌ ပညာရှိသည် ငြီးငွေ့သောကြောင့်၊ ဒုက္ခကိုပိုင်းခြား၍ သိခြင်း စသော အားဖြင့်၊ သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ ထိုသို့ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်လျှင် ငင်ကြယ်ခြင် ၍ အကျိုး၏ အကြောင်းဖြစ်သည်။’ ဟူ၍၊ ဤဂါထာကို ဟောတော်မူပေ၏။ ဟောတော်မူသော အဆုံး၌ ထိုရဟန်းတို့သည် ရဟန္တာအဖြစ်၌ တည်လေကုန်၏။ ။ ‘ဒုတိယဂါထာ၌လျှင်’ ဝတ္ထုသည်၊ သည်နှင့် သဘော အတူတူပင်တည်း။ ထိုအခါ၌ ဗုရားရှင်သည် ဒုက္ခလက္ခဏာ၌ လုလ္လပ္ပသောအဖြစ်ကို သိတော်မူ၍ - ‘ရဟန်းတို့၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာတို့သည် ညည်းဆဲး နှိပ်စက်တတ်သော အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခမည်၏။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

‘သဗ္ဗေသင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ၊ ယဒါ ပညာယ၊ ပဿတိ၊

အထနိဗ္ဗန္တတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။’

“ရဟန်းတို့၊ ကာမဘဝ စသည်တို့၌ ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည် ညည်း

၁။ ဒုတိယဂါထာ၌-ဆိုသည်မှာ၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ ဒုက္ခာ-အစရှိသော ဂါထာကိုဆိုလိုသည်။ ယင်းကို တွေ့လေ၏။

၂။ ညည်းဆဲးကို ညည်းဆဲးဟု ယခုပြောကြသည်မှာ သံရွှေတည်း။ ဖြည်းဖြည်းသာ ယာသည့် အနက်ဟုတ်။ ညည်းညူနှင့် ညည်းဆဲးတို့သာ ဘာဝ၊ ကတ္တု၊ အနက်တဖွဲး ဖြစ်သည်။

ဆဲး၊ နှိပ်စက်တတ်သော အဖြစ်ကြောင့်၊ ‘ဒုက္ခ’ ဟူ၍ အကြင်အခါ၌၊
 ဝိပဿနာပညာဖြင့် သိမြင်၏။ ထိုသို့ သိမြင်သောအခါ၌၊ ဤကိုယ်
 ခန္ဓာကို ဆောင်ရသော အခါ၌ ပညာရှိသည် ငြီးငွေ့၏။ ငြီးငွေ့သော
 ကြောင့်၊ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းစသော အားဖြင့်၊ သန္တာတို့ကို ထိုး
 ထွင်း၍ သိခြင်း၊ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်လျှင် စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်သည်။” ဟူ၍ ဟောတော်မူပေ၏။

တဘိယဂါထာ၌ ဘုရား
 ရှင်သည့် ထိုရဟန်းတို့၏ ရှေး၌ အနတ္တလက္ခဏာ၌ ရှည်သော အဖြစ်
 ကို သိတော်မူ၍၊ - ‘ရဟန်းတို့၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာတို့၌ သည် အလိုက်
 သိ၍ မသိက်တတ်သော သဘောကြောင့်၊ ကိုယ်’ မသုတ်ကုန်သည်
 သာ’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သဗ္ဗဓမ္မာ အနတ္တာတိယဒါ ပညာသ ပဿတိ၊

အသနိဗ္ဗန္တတိ ဒုက္ခေ သေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။ ၊

“ရဟန်းတို့၊ အလုံးစုံသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ ‘မနာစေကုန်သတည်း၊
 မအိုစေကုန်သတည်း၊ မသေစေကုန်သတည်း’ ဟူ၍၊ မိမိအလို၌
 ဖြစ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ချေသောကြောင့်၊ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သော
 သဘောအားဖြင့် မိမိတို့၏ ကိုယ်မဟုတ်ကုန်၊ ဆိတ်ညံ့ကုန်၏။ ကိုယ်
 မဟုတ်ကုန်၊ အစိုးရချေကုန်” ဟူ၍၊ အကြင်အခါ၌ ဝိပဿနာပညာ
 ဖြင့် သိ၏။ ထိုအခါ၌ ဤခန္ဓာကိုယ်ကို ဆောင်သော ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့
 ၏။ ထိုသို့ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်လျှင် စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်
 သည်။” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော တရားတော်
 အဆုံး၌ ငါးရာသော ရဟန်းတို့သည် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေ
 ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ - ‘ကတမေ ဓမ္မာကုသလာ၊
 ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရ-ကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ။ သောမ
 နဿ သဟဂတာန္တိ’ ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ထိုသို့ အဘိဓမ္မာ၊ -

၁။ ဤ၌ ခန္ဓာသည် ကာယဇရ ဟုတ်သော်လည်း ကိုယ်ကား၊ အတ္တကား မဟုတ်ဘဲ
 ဆိုလိုသည်။ ခန္ဓာမိမိတို့ အယူအားဖြင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို အတ္တကောင်၊ ကိုယ်ကောင်ဟု
 ယူသောကြောင့်၊ အတ္တကောင် မဟုတ်၊ ကိုယ်ကောင် မဟုတ်ဘဲ ဟောတော်မူသည်။ ထို့
 ကြောင့် ဗညာရှိတို့သည် အတ္တအနက်ဟော မြန်မာစကား ‘ကျိ’ ကျိ ကျိယ်ဟု ယ-သတ်နှင့်
 မရေးကြကုန်။

ဓမ္မသင်္ဂဏီတရားတော်မြတ်ကို နှစ်လုံးသွင်း၍၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့ကို နေ့ည မပြတ်သုလ္လပိ၍၊ ဆောက်တည်
ကုန်ရာ၏။
ဓမ္မသင်္ဂဏီပြီး၏။

— ဝ —

၇။ ဝိဘင်းတရားတော်အကျဉ်းချုပ်။

လူသုမ္မာဒ်တို့၏ ထွတ်ဖျားမှန်ကင်း မင်းတက်မင်း ဖြစ်တော်မူ
သောဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်
နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏။ တဆယ့်ရှစ်ပါး ဟူသော်ကား။—

(၁)။ အတိတံ— လွန်လေပြီးသောအဖြစ်ကို သိခြင်း၌၊ အပ္ပဒိုဟတ
ညာဏံ-မပိတ်ပင်သော ညာဏ်တော်လည်း ရှိ၏။

(၂)။ အနာဂတံသညာဏံ— အနာဂတ်ကို သိခြင်း၌၊ အပ္ပဒိုဟတညာ
ဏံ-မပိတ်ပင်သော ညာဏ်တော်လည်း ရှိ၏။

(၃)။ ပဗ္ဗုပ္ပန္နသညာဏံ-ပဗ္ဗုပ္ပန်၌ ဖြစ်သော ကောဋ္ဌာသကို သိခြင်း
၌၊ အပ္ပဒိုဟတညာဏံ-မပိတ်ပင်သော ညာဏ်တော်လည်း ရှိ၏။

ဘဂဝတော-မြတ်စွာဗုဒ္ဓအား၊ ဣမေဟိတိဟိ-ဤသုမ္မာဒ်သော တ
ရားတို့နှင့်၊ သမ္ပန္နာဂတော ပြည့်စုံတော်မူ၏။

(၄၊ ၅၊ ၆)။ သပ္ပကာယကမ္မံ— အလုံးစုံသော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနော
ကံသုမ္မာဒ်တို့၌ ကျင်လည်တော်မူသေး၊ အလေ့ရှိသောညာဏ်
တော်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏။

ဣမေဟိ သဟိ ဓမ္မေဟိ— ဤခြောက်ပါးသော တရားတို့နှင့်လည်း၊
သမ္ပန္နာဂတော-ပြည့်စုံတော်မူ၏။

(၇)။ နတ္ထိဆန္ဒတာ-အလိုတော်မှ ယုတ်သည်လည်း မဟိ၊

(၈)။ နတ္ထိဓမ္မဒေသနာဟာနိ ဓမ္မဒေသနာမှ ယုတ်သည်လည်း မဟိ။

(၉)။ နတ္ထိဝိရိယဟာနိ-လုလ္လတော်မှ လျော့သည်လည်း မရှိ။

(၁၀)။ နတ္ထိသမာဓိဟာနိ-သမာဓိတရားမှ လျော့သည်လည်း မရှိ။

(၁၁)။ နတ္ထိပညာဟာနိ-ပညာတော်မှ လျော့သည်လည်း မဟိ။

(၁၂)။ နတ္ထိမုတ္တိယာဟာနိ-သမာပတ်မှ လျော့တော်မူသည်လည်း
မဟိ။

ဣမေဟိ နှိဒသဟိ ဓမ္မေဟိ- ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးသောတရားတို့နှင့်၊
သမ္ပန္နာဂတော-ပြည့်စုံ၏။

(၁၃)။နတ္ထိဒဝါ-ရှင်ပြခြင်းသည်လည်း မဟိ။

(၁၄)။နတ္ထိရဝါ-လျှပ်ပေါ်ခြင်းလည်း မဟိ။

(၁၅)။နတ္ထိဗုဒ္ဓံ-ကိလေသာတည်း ဟူသော အမြုတ်လည်း မဟိ။

(၁၆)။နတ္ထိဝေဝါယိကတ္တံ-မပြေမပြစ်သောစကားလည်း မဟိ။

(၁၇)။နတ္ထိအဗျာကတမနော- အကျိုးမဲ့သော စကားကို ဆိုခြင်း
လည်း မဟိ။

(၁၈)။နတ္ထိပဋိသင်္ခါရူပေက္ခော- သတ္တဝါတို့၌ မမျှသော မေတ္တာ
လည်း မဟိ။

ဣတိဣမေဟိအဋ္ဌာရသဓမ္မေဟိ- ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးသော တရား
တို့နှင့်၊သမ္ပန္နာဂတော-ပြည့်စုံတော်မူ၏။ဤသို့သျှင်၊တဆယ့်ရှစ်ပါး
သော ဂုဏ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်
မယ်ဘော်မိနတ်သားအား ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်
၏ အဆုံး၌ ဝါ-အခြားမဲ့၌၊တဆယ့်ရှစ်ပါးသောဂုဏ်ရှိသော ဝိဘင်း
ကျမ်းကိုဟောတော်မူပေ၏။

တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဂုဏ်ဟူသည်ကား။-

ခန္ဓဝိဘင်း၊	သတိပဋ္ဌာန်းဝိဘင်း၊	ဈာနဝိဘင်း၊
အာယတနဝိဘင်း၊	သမပ္ပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊	သိက္ခာပဒဝိဘင်း၊
ဓာတုဝိဘင်း၊	ဇ္ဇုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၊	ပဋိသန္တိဒါဝိဘင်း၊
သမ္ပဝိဘင်း၊	ဗလဝိဘင်း၊	ညာဏဝိဘင်း၊
ဣန္ဒြိယဝိဘင်း၊	ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း၊	ခုဒ္ဒကဝိဘင်း၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၊	မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်း၊	ဓမ္မပါတဝိဘင်း၊

ဟူ၍တဆယ့်ရှစ်ပါးတည်း။ထိုတဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တွင် ခန္ဓာငါးပါး
ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ဟောတော်မူဟန်ကား။

.....ပ - ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ရူပက္ခန္ဓော၊ဝေဒနက္ခန္ဓော၊သညက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါ
ရက္ခန္ဓော၊ဝိညာဏက္ခန္ဓော။တတ္ထ ကတမေ ရူပက္ခန္ဓော၊သင်္ခါရိုရူပံ၊
အတိတာနာဂတံ၊ဗုဒ္ဓုပ္ပန္နံ၊အတ္တဌာပါ၊ဗဟိဒ္ဓံဝါ၊ ဩဋ္ဌာရိကံဝါ၊သုရ

မံဝါ၊ ဟိနံဝါ၊ ပဏိတံဝါ၊ ဒုရေဝါ၊ သန္တိကေဝါ၊ တမေကဗ္ဗံအသိ
သဗ္ဗိတွာ အဘိသန္ဓိပိတွာ အယံ ဝုစ္စတိ ရူပက္ခန္ဓော။

ဘောဒေသသင်္ဃာရော-အို နတ်အပေါင်းတို့၊ ခန္ဓာ-ခန္ဓာတို့သည်
ကား၊ ပစ္စု-ငါးပါးတို့တည်း။ ပစ္စု-ငါးပါးတို့ ဟူသည်ကား၊ ကတမေ-
အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူကား။ ရူပက္ခန္ဓော - ရူပက္ခန္ဓာ၎င်း၊ ဝေဒ
နက္ခန္ဓာ-ဝေဒနက္ခန္ဓာ၎င်း၊ သညက္ခန္ဓော-သညက္ခန္ဓာလည်းကောင်း၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓော- သင်္ခါရက္ခန္ဓာလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-
ဝိညာဏက္ခန္ဓာလည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုငါးပါးတို့တွင်၊ ရူပက္ခန္ဓော-
ရူပက္ခန္ဓာသည်ကား၊ ကတမေ-အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။
အတိတာနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ- အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဖြစ်သော၊
ယံ ကိပ္ပိရူပံ-အကြင်ရုပ်သည်၊ အတ္တိ-ရှိ၏။ အတ္တတ္တံဝါ-အတ္တတ္တရုပ်
ဟူ၍၎င်း၊ ဗဟိဒ္ဓံဝါ-ဗဟိဒ္ဓရုပ် ဟူ၍၎င်း၊ ဩဠာရိကံဝါ-ဩဠာရိက
ရုပ် ဟူ၍၎င်း၊ သုရမံဝါ-သုရမရုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဟိနံ ဝါ-ဟိန
ရုပ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဏိတံဝါ-ပဏိတရုပ် ဟူ၍၎င်း၊ ဒုရေဝါ-
ဒုရရုပ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သန္တိကေဝါ-သန္တိကရုပ် ဟူ၍လည်း
ကောင်း၊ ယံရူပံ-အကြင်ရုပ်သည်၊ အတ္တိ-ရှိ၏။ တံ ရူပံ-ထိုရုပ်ကို၊
ကေဗ္ဗံ-တပေါင်းတည်း၊ အဘိသဗ္ဗိတွာ-ရုံး၍၊ အဘိသန္ဓိပိတွာ-ချဉ်း
၍၊ အယံ-ဤ သည်ကို၊ ရူပက္ခန္ဓော-ရူပက္ခန္ဓာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။
သီဘုဏ္ဍာဒိ ဝိဇ္ဇေမိ ပစ္စယေဟိ-အချင်း၊ အပူအစရှိသော ဆန့်ကျင်
ဘက် ဖြစ်သော အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ ရူပက္ခန္ဓာသည် ပျက်၏။ ထိုရူ
ပက္ခန္ဓာသည်ကား၊ ရှစ်ဆယ်သောဝိုးမျိုးတို့၏ ဖြိုရာ၊ အိမ်လည်း ဖြစ်
၏။ ကိုးဆယ့်ခြောက်ပါးသော အနာ၊ ရောဂါတို့၏ အိမ်လည်း ဖြစ်၏။
သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကံတို့၏ တည်ရာလည်း ဖြစ်၏။ ထိုရူပက္ခန္ဓာ
သည် မှည့်ရင့်သော အခါ၌လည်း ပျက်၏။ အပုပ်အတိ ပြည့်သော
ရူပက္ခန္ဓာကို စက်ဆုပ်ကောင်းလျက်၊ မစက်ဆုပ်နိုင်ပဲ၊ လုလုပြု၍၊
ထိုရူပက္ခန္ဓာကို လုပ်ကျွေးရချေသည်။

အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ သင်္ဘော
ပျက်၍၊ ရေလယ်၌ တပေါလောလော မျောသော သူကောင်ပုပ်ကို

တွေ့လေ၏။ သူကောင်းမှန်း သိလျက်၊ မစက်ဆုပ်နိုင်ပဲ။ သေဘေးကို
ကြောက်၍၊ သူကောင်ကို ဆွဲလေ၏။ လှိုင်းတံပိုး ပုတ်၍၊ သူကောင်
နှင့်ပင် ကမ်းနားသို့ ရောက်လေ၏။ ကမ်းနားသို့ ရောက်လျှင်၊ စက်
ဆုပ်၏။ ထိုသူကောင်ကို မကြည့်လေပဲ။ စွန့်ပြစ်သကဲ့သို့၊ သံသရာ
ကား သမုဒ္ဒရာနှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့သည်ကား လှေနစ်သော သူနှင့်
တူ၏။ ရူပက္ခန္ဓာကား သူကောင်နှင့် တူ၏။ အကြင်သူသ် သူကောင်၌
စက်ဆုပ်၏။ ထိုသူသည် မိမိသတ္တဝါနှင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို ဖြစ်စေ
ရာ၏။ ထိုဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာသည်ကား လှိုင်းတံပိုးနှင့် တူ၏။ ဒါန၊
သီလ၊ ဘာဝနာတည်း ဟူသော လှိုင်းတံပိုး ခတ်လျှင်၊ နိဗ္ဗာန်တည်း
ဟူသော ကမ်းနားသို့ ရောက်လေ၏။ နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော ကမ်း
နားသို့ ရောက်သသူသည် ရူပက္ခန္ဓာတည်း ဟူသော သူကောင်ပုပ်
ကို စက်ဆုပ်၍ မကြည့်ဝံ့ပြီ။ စွန့်လေသကဲ့သို့၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်
လည်း သူကောင်ပုပ်နှင့် တူသည်။ ထို့ကြောင့်။ ဖြတ်စွာ ဖုရားသည်
ရူပက္ခန္ဓော (.....)။ ဟူ၍ ဟောတော်မူ ပေ၏။

တနည်းကားလည်း။ ရူပက္ခန္ဓာသည် ဆင်နှင့် တူ၏။ သတ္တဝါတို့
ကား ဆင်စီးနှင့်တူ၏။ ဆင်စီးသည် ဆင်စီးဟန် မတတ်၍၊ ချွန်း မချိတ်
တတ်၍၊ နားရင်း မထိုးတတ်၍၊ ခူပါရုံ ဟူသော ဆင်သည် ခါ၍ချ၏။
ခါချ၍ ကြလျှင် သေလေ၏။ သေလျှင် အပါယ်လေးပါး သို့ ကျလေ၏။
ဆင်စီးသ်ဆင်ကို နိုင်၍၊ ချွန်း၊ နားရင်းတို့ဖြင့် နိုင်နင်းစွာ စီး၍ရန်သူ၊
တဖက်သားကို တိုက်၍ နိုင်လျှင်၊ မြို့နှင့်၊ ထီးဖြူနှင့် အကွ ရ၍ ခံစားရ
သကဲ့သို့၊ ထို့အတူလည်းကောင်း။ သတ္တဝါတို့သည်ကား ရူပက္ခန္ဓာ
တည်းဟူသော ဆင်ကဲ့စီး၍ သီလ၊ ဘာဝနာတည်း ဟူသော ချွန်းနား
ရင်းဘုံဖြင့် နှိပ်၍ ဆင်ကို နိုင်သကဲ့သို့၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတည်း ဟူ
သော ရန်သူကို နိုင်၍၊ နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော မြို့ကို ရ၍ မဂ်၊ ဒိဃိ
ဟူသော ထီးဖြူကို ဆောင်း၍ ခံစားရလေ၏။ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော
ဆင်ကဲ့မနိုင်၍ ခူပါရုံ ဟူသော ဆင်သည် ခါ၍၊ ဆင်မှကျ၍၊ ပျက်စီး
ခြင်းသို့ ရောက်သော သူသည်ကား၊ မရေ မတွက်နိုင်။ ရူပက္ခန္ဓာကြောင့်
ပျက်စီးသည်ကား၊ မာဂဏ္ဍီလျှင်တည်း။

၈။ ရူပက္ခန္ဓာကြောင့် ပျက်စီးသော
မာဂဏ္ဍိဝတ္ထု။

မာဂဏ္ဍိ အမည်ရှိသော သတိုးသွီးသည် ဥတေနမင်း၏ အထံ၌ မိဖုရားအရာကို ရ၏။ ထိုမာဂဏ္ဍိသည်ကား ဂုရုရာဇ်တိုင်း၌ မာဂဏ္ဍိ ယပုဏ္ဏား၏ သွီးတည်း။ အမိလည်း မာဂဏ္ဍိ၊ ပုဏ္ဏားမပင် မည်၏။ ပထွေးလည်း မာဂဏ္ဍိယပင်တည်း။ သို့မာဂဏ္ဍိသတိုးသွီးသည် အလွန် အဆင်းယှဉ်းနတ်သွီးနှင့် တူ၏။ အမိလည်း သွီးအား လျှော့ပတ်သော လင်ကိုမရသောကြောင့်၊ မြတ်ကုန်သော၊ အချို့သော သူတို့သည် တောင်းလတုံသောလည်း၊ - 'နင်တို့သည် င- သွီးအား လျှောက်ပတ် ကုန်၊' ဟု ခြိမ်းမောင်း၍ လွှတ်လိုက်၏။

တနေ့သ၌၊ ရှင်တော်ဖုရားသည် မိုးသေသော အခါ၌ သတ္တဝါ တို့ကို ကြည့်သည် ရှိသော်၊ မယားနှင့်အကွ မာဂဏ္ဍိပုဏ္ဏား၏ အနာဂံ ဖြစ်အံ့သော အကြောင်းကို မြင်တော်မူ၍၊ သမိတ်၊ သင်္ကန်း ယူတော်မူ၍၊ ထိုမာဂဏ္ဍိပုဏ္ဏား၏ မီးလုပ်ကျွေးရာ၊ အရပ်သို့ ကြွတော်မူ၏။ ထိုပုဏ္ဏားသည် ရှင်တော်ဖုရား၏ မြတ်သော အဆင်းရှိသော ကိုတော်ကို ကြည့်၍၊ ဤယောက်ျားနှင့် တူသော ယောက်ျား မဟိ။ ဤယောက်ျားသည် င-သမီးအား လျှော့ပတ်၏။ ဤယောက်ျား ကို မွေးစေခြင်းငှါ င-သမီးကိုပေးအံ့။' ဟု ကြံ၍ - 'ရဟန်း၊ င-သမီး တယောက်သည် ရှိ၏။ ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ထိုင-သမီး အား လျှောက်ပတ်သော ယောက်ျား မမြင်၊ သင်သည် ထိုင-သွီးအား လျှောက်ပတ် ၏။ င-သမီးသည်လည်း သင့်အား လျှောက်ပတ် ၏။ သင့်ခြေရင်း၌ အလုပ်အကျွေးမိမ္မကို ရသိုက်၏။ င-သမီးလည်း လင် ကို ရထိုက် ၏။ င-သမီးကို သင့်အား ပေးအံ့၊ ငါ လေသည်တိုင်အောင် ဤအရပ်တွင် နေလော။' ဟု ဆို၏။ ရှင်တော်ဖုရားသည် တစုံတခု သော စကားကို မိန့်တော်မူပေး၊ တိတ်ဆိတ်သာ နေတော်မူ၏။

ပုဏ္ဏားသည် လျင်စွာ သွားလေ၍၊ ပုဏ္ဏားမကိုဆို၏။ - 'အမယ် ပုဏ္ဏားမ။ င-သမီးအား လျှောက်ပတ်သော ယောက်ျားကို ငါမြင် ချေပြီ၊ လျင်စွာ င-သမီးကို တန်ဆာဆင်ပါလေ။' ဟု ဆင်ရင်စေ၍။

ပုဏ္ဏားမနှင့်အကွ သွီးကို ယူ၍၊ ရှင်တော်ဗုရားအထံတော်သို့ သွားကြလေ၏။

ပြည်အလုံး ချောက်ချား၏။-“ဤပုဏ္ဏားသည် ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်သုံး - ‘င-သမီးအား လျောက်ပတ်သော သူမဟိ။’ ဟု၊ တစုံတယောက်သော သူအား မပေးမူ၍၊ ယနေ့ ‘င-သွီးအား လျောက်ပတ်သော သူကို မြင်ပြီ။’ ဟူ၍ ဆိုသည်။ အဘယ်သို့ သဘောရှိသော သောက်ကျားဖြစ်လေသနည်း။ ထိုသူကို ငါတို့ ကြည့်ကုန်အံ့။” ဟူ၍ လူများသည် ပုဏ္ဏားနှင့်အတူ ထွက်ကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏားလည်း သမီးကို ယူ၍ လာသည် ရှိသော်၊ ရှင်တော်ဗုရားသည် ပုဏ္ဏားကို ဆိုရာ၊ အရပ်၌ ခြေတော်ရာ၊ စေတီကို ပြခဲ့၍၊ ကြွတော်မူ၍၊ တပါးသော အရပ်၌ နေတော်မူလေ၏။ ဗုရားရှင် ခြေတော်ရာစေတီသည် မိဋ္ဌာန်တော်မူရာ၊ အရပ်၌ နင်းတော်မူသွင် ထင်သည်။ တပါးသော အရပ်၌ မထင်။ အကြင်သူတို့၏ အလိုဌာလည်း မိဋ္ဌာန်တော်မူ၏။ ထိုသူတို့သည် မြင်ကုန်သည်သာ ဖြစ်သည်။ ထိုသူတို့အား ခြေတော်ရာစေတီကို မမြင်စေခြင်းငှာ၊ ဆင် စသည်တို့ဖြင့် နင်းစေကာမူ၊ မိုးကြိုး သည်းစွာ ရွာစေကာမူ၊ သင်တုန်းသွားကဲ့သို့သော ဝေရန္တလေ နို့သည်မူလည်း ခတ်စေကာမူ၊ ထိုခြေတော်ရာစေတီကို တစုံတယောက်သော သူသည် မချေစွမ်းနိုင်တည်း။

ထို့နောင်မှ ပုဏ္ဏားမသည် - ‘ပုဏ္ဏား၊ ထိုယောက်ျားသည် အဘယ်မှာ တံနည်း။’ ဟုဆို၏။ - “သည်အရပ်တွင် ‘နေပါ။’ ဟူ၍ ဆိုလျက်ကို၊ အဘယ်သို့ သွားလေသနည်း။” ဟု ကြည့်သည် ရှိသော်၊ ခြေတော်ရာစေတီ မြင်၍၊ - ‘ဤသည်လျှင် ထိုယောက်ျား၏ ခြေရာ။’ ဟူ၍ ဆို၏။ ပုဏ္ဏားမလည်း လက္ခဏာကျမ်းတို့၌လည်း ကောင်း၊ ဗေဒင်သုံးပုံတို့၌လည်းကောင်း၊ လေ့ကျက်သောကြောင့်၊ လက္ခဏာကျမ်းတို့၌၊ နှိုင်းရှည်လျက်၊ ခြေရာလက္ခဏာကို စူးစမ်း၍၊ - ‘ပုဏ္ဏား၊ ဤခြေရာသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို ဖြစ်သော သူ၏ ခြေရာမဟုတ်ဖူး။’ ဟု ဆို၏။

‘ရတ္တသမဟိ ဥက္ကဋ္ဌိကံ ပဒံ ဘဝေ။

ဒုဗ္ဗဿ ဟောတိ သဟဿာနုပိဋိတံ။
မုဗ္ဗဿ ဟောတိ အဝကဓိတံ ပဒံ။
ဝိဝဋ္ဌန္တဒဿ ဣဒမိဒိသံပဒံ။

ပုဏ္ဏား။ ရာဂ ပြင်းသော သူ၏ ခြေရာသည် ဆောင်းချောင့် ရှိ၏။
ဒေါသပြင်းသော သူ၏ ခြေရာသည် အဆောတလျှင် နှိပ်ထည့်သ
ကဲ့သို့ ရှိ၏။ ခိုက်မည်းသော သူ၏ ခြေရာသည် ငင်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ ဤ
သို့သဘော၊ လက္ခဏာ ရှိသော ခြေရာသည်ကား ကိလေသာ ဟု
သော၊ ဟင်းလင်း ဖွင့်ပြီးသော အမြိုက်ရှိသော ဖုရားသစ်၏ ခြေ
ရာတည်း။’ ဟူ၍၊ ဤဂါထာကို ဆို၏။ ပုဏ္ဏားသည်လည်း - ‘ဗုဒ္ဓညး
သည် ရေခွက်၌သာ မိကျောင်းကို မြင်သကဲ့သို့၊ အိမ်၏ အလယ်၌
ခိုးသူကို မြင်သကဲ့သို့၊ ဗေဒင်၌ မြင်သော အလေ့ရှိ၏။ ဆိတ်ဆိတ် နေ
လော။’ ဟု ဆိုသည် ရှိသော် - ‘ပုဏ္ဏား၊ မင်းသည် င-ကို အလိုအ
လျောက် ဆိုပါလေ။ ဤခြေရာသည်ကား ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို ဖြစ်
သော သူ၏ ခြေရာဟုတ်။’ ဆို၍၊ ထိုမှ၊ ဤမှ ကြည့်သည် ရှိသော်၊
ရှင်တော်ဖုရားကို မြင်၍ - ‘ထိုသည်ယောကျ်ား မဟုတ်လော။’ ဟု
ဆိုသည် ရှိသော်၊ ပုဏ္ဏားသည် သွား၍ - ‘ရဟန်း၊ သင့်ကို မွေးစေ
ခြင်းငှာ၊ င-သွေးကို ငါပေး၏။’ ဟု ဆို၏။

ရှင်တော်ဖုရားသည် - ‘ပုဏ္ဏားသွေးကို ငါ အလိုရှိ၏။’ ဟူ၍
လည်းကောင်း၊ ‘အလိုမရှိ။’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မိန့်ထော်မမူပဲ -
‘ပုဏ္ဏား၊ သင့်အား အကြောင်းတစ်ခုကို ငါ ဆိုအံ့။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ -
‘ရဟန်း ဆိုလော။’ ဟု ပုဏ္ဏား ဆိုသော်၊ မြတ်စွာဖုရားသည် တော
ထွက်ခြင်းမှ စ၍၊ အဓပ၊ လညောင်ပင်ရင်းဟိုင်အောင်၊ မာရ်နတ်
မင်းသည် အစဉ်လိုက်အပ်သော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဓပ၊
လညောင်ပင်ရင်း၌တမူကား၊ - ‘ဤသိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် ယခု
င-အရာ လွန်ပြီ။’ ဟု စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် ကျင်နာသော ထိုမာရ်နတ်
၏ စိုးရိမ်ခြင်းကို ငြိမ်းစိမ့်သောငှာ၊ လာကုန်သော မာရ်နတ်တို့
သည် အဆင်းရှိသော အားဖြင့်၊ တိုက်တွန်း၊ ဖြားယောင်းခြင်းကို
လည်းကောင်း၊ မိန့်တော်မူ၍။

‘ဒိသွာနတဏှ’၊ အရတိဉ္စ၊ ရာဂံ၊
 နာဟောသိ ဆန္ဒောအပိ မေထုနသ္မိံ။
 ကိံမေ ဣဒံ မုတ္တကရိသပုဏ္ဏံ၊
 ပါဒါပိ နံ သမ္ဗုဒ္ဓိသံ နုဇ္ဈန္တေ။’

ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။-ပုဏ္ဏား၊ ထိုအ
 ခါ၌ ငါသည် တဏှာမည်သော မာရ်နတ်သွီးကိုလည်းကောင်း၊ အ
 ရတိမည်သော မာရ်နတ်သွီးကိုလည်းကောင်း၊ ရာဂမည်သော
 မာရ်နတ်သွီးကိုလည်းကောင်း ဖြစ်၍၊ မေရန်၌ အလိုဆန္ဒသည် မ
 ဖြစ်လေတုံသေး၏ရှင်၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့ဖြင့် ပြည့်သော ပုဏ္ဏား
 သွီးကိုကား ငါ အဘယ် မူဝါဒအံ့နည်း။ အကယ်၍၊ ပုဏ္ဏားသွီး
 သည် တံခါးခံအရာ၌ တည်သည်ဖြစ်ငြားအံ့။ င-ခြေတော်သည်
 လည်း မစင်သည်လည်း ဖြစ်ငြားအံ့။ ဤသို့သော်လည်း၊ င-ခြေတော်
 ကို မချစ်မချုပ်၊ မသုတ်မသင်ရဘူး။ င-ခြေတော်တို့ကို ပုဏ္ဏားသွီး
 ထိစေခြင်းငှာ အလိုကော်မဟိဘူး။’ ဟူသတည်း။ ဂါထာ၏ အဆုံး၌
 ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏားမတို့သည် အကျွတ်သုံးတန်၊ အနာဂါမ်ဖိုလ်၌ တည်
 လေ၏။ မာဂဏ္ဍိလည်း - ‘အကယ်၍၊ ဤဗဟန်းသည် င-ကို အလိုမ
 ရှိလျှင်၊ မရှိသော အဖြစ်ကိုသာ ဆိုရာသည်။ ထိုသို့မူကား မဆိုတုံ။
 င-ကို ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့ဖြင့် ပြည့်သည်။ ထိုသို့မူလည်း ဖြစ်
 စေ။ ငါ၏ အဖြစ်၊ အမျိုး၊ အရပ်၊ စည်းစိမ်၊ အရွယ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကို
 အကြောင်းပြု၍၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော လင်ကို ရသော အခါ၊ ရ
 ဟန်းဂေါဘမအား ပြုအပ်သော အမှုပြုအံ့။’ ဟူ၍၊ ရှင်တော်မြတ်
 ဖုရား၌ ရန်ငြိုးဖွဲ့လေ၏။

ရှင်တော်မြတ်ဖုရားသည် မာဂဏ္ဍိရန်ငြိုးဖွဲ့မည်အကြောင်းကို သိ
 တော်မူ၏။ ‘သိတော်မူလျက်ကို၊ ဘယ်ကြောင့်၊ ဤဂါထာကို ဟော
 တော်မူသနည်း။’ ဟူမူကား။ အဓိအပတို့အား အကြောင်းပြု၍၊ ဟော
 တော်မူလေသည်။ ဖုရားသခင်တို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကို မရေတွက်ပဲ၊
 အဖိုးကို ရထိုက်သသူတို့၏ အားဖြင့်၊ တရားကို ဟောတော်မူ၏။

အဓိအပတို့လည်း မာဂဏ္ဍိကို ယူခဲ့၍၊ ပထွေးဖြစ်သော မာ

ဂဏ္ဍိပုဏ္ဏားအား အပ်နှင်း၍၊ ရဟန်းပြုကြ၍၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်
လေကုန်၏။ ပထွေးမာဂဏ္ဍိလည်း - 'င-သို့သည် ယုတ်သော သူအား
မလျောက်ပတ်၊ တယောက်သော သူအား လျောက်ပတ်၏။' ဟု ကြံ
၍၊ မာဂဏ္ဍိကို ယူ၍၊ ကောသန္တိပြည်သို့ သွားလေ၏။ ခပ်သိမ်းသော
တန်ဆာတို့ဖြင့် ဆင်၍ - 'ဤမိန်းမရတနာသည် ရှင်မင်းကြီးအား
လျောက်ပတ်သည်။' ဟု ဥတေနမင်းအား ဆက်လေ၏။ ဥတေန
မင်းလည်း မာဂဏ္ဍိကို မြင်လျှင်ပင်၊ ချစ်ခြင်းငှါ အားကြီးသည် ဖြစ်
၍၊ အဘိသိက်သွန်း၍၊ အခြံအရံ၊ မိဗ္ဗငါးရာ ပေး၍၊ မိဖုရားအရာ၌
ထားလေ၏။ ဥတေနမင်းအားကား၊ သာမာဝတီမည်သော မိဖုရား
လည်းကောင်း၊ စန္ဒပစ္စောတမင်း၏^၁ သို့၊ ဝါသုလတတ္ထလည်း တ
ယောက်၊ မာဂဏ္ဍိလည်း တယောက်တည်း။

ဤမိန်းမသုံးသောက်တို့တွင် မာဂဏ္ဍိသည်၊ ဖုရားရှင်၌ ကြီးစွာ
သော ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းကြောင့် - 'ရဟန်းဂေါတမသည် ဤကောသန္တိ
ပြည်သို့ လာပြီ။ ယခု ထိုရဟန်းဂေါတမအား ပြုအပ်သော အမှုကို
ပြုစေအံ့။' ဟု၊ 'ကျွန်၊ အမှုလုပ်သသူတို့နှင့်အကွဲ ဆဲးရေးစွတ်၍ ပြေး
လေစေအံ့။' ဟု ကြံ၏။ မိမိ အသင်းအပင်း၊ ကျွန်အမှုလုပ်သသူ၊ မှား
သော အယူရှိကုန်သော၊ ရတနာသုမ္ပါးတို့၌ မကြည်ညိုသော သူတို့
ကို စေ၍၊ မြို့တွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်သော ရှင်စောဖုရားကို အစဉ်
လိုက်၍၊ သူခိုး၊ သူမိက်၊ သူမည်သည်၊ ကလဒုတ်၊ ငနွား၊ ရေးသူ၊
တရိစ္ဆာန်^၂၊ သင်အား ကောင်းသော အလား မဟိ။ မကောင်းသော
အလားကိုသာ လိုအပ်သည်။' ဟု ဆယ်ပါးသော ဆဲးရေးခြင်းတို့
ဖြင့် ဆဲးရေးကုန်၏။ ရေရွတ်ကုန်၏။

ထိုသို့ ဆဲးရေးသည်ကို ရှင်အာနန္ဒာ ကြား၍ - 'ဤပြည်သူတို့
သည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ဆဲးရေးကုန်သည်။ တပါးသော အရပ်သို့

၁။ စန္ဒပ. စန္ဒာတမင်းကို နှောင်းကျမ်းတို့၌ စန္ဒပစ္စောတ-ဟု ရေးသည်။ ၃-ကို တ-
ပြုသော ရှေးရေးပါဌ်တည်း။ စဉ်းတပြစ်၊ စဉ်းတပြစ် ဟူသော အမည်သည် ဤစန္ဒ
ပစ္စောတပါဌ်ကို မိဿကမြန်မာ ပြုနည်းတည်း။

၂။ တရိစ္ဆာန်၏ ပါဌ်မှန်ကား တရိစ္ဆာန်ဖြစ်သည်။ ယခုတိုင် တရိစ္ဆာန်၊ တလိစ္ဆာန်
ဟု အမျိုးမျိုးကြသည်။ မသင့်။ ပြင်ကြကုန်။

သွားလေအံ့သည်။’ဟု နားတော်လျှောက်၏။—‘အာနန္ဒာ၊ အဘယ် အရပ်သို့ သွားမည်နည်း။’—‘ရှင်ပင်ဗုရား၊ တပါးပြည်သို့ သွားလေ အံ့။’ဟု လျှောက်၏။—‘အာနန္ဒာ၊ ထိုပြည်သူတို့ ဆဲးရေးပြန်ခဲ့သော်၊ အဘယ်အရပ်သို့ သွားမည်နည်း။’—‘ရှင်ပင်ဗုရား၊ ထိုပြည်မှ တပါး ပြည်သို့ သွားပြန်အံ့။’—‘ထိုပြည်သူတို့သည် ဆဲးရေးပြန်အံ့။ အဘယ် သို့ သွားပြန်အံ့နည်း။’—‘ဟု မေးတော်မူ၏။—‘အာနန္ဒာ၊ အကြင်အရပ် ၌၊ အမှု ဖြစ်၏။ ထိုအမှုကို ငြိမ်းအောင်သာ ပြုပြီးမှသွားရာသည်။ အာနန္ဒာ၊ လူတို့သည် ခုနစ်ရက်သာ ဆဲးရေးကုန်အံ့သည်။ ရှစ်ရက် မြောက်သော နေ့၌ နေလေကုန်အံ့သည်။ ဗုရားတို့အား ဖြစ်သော အမှုသည်၊ ခုနစ်ရက်က လွန်၍ မဖြစ်၊’ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ မာဂဏ္ဍီသည် ဗုရားရှင်ကို ဆဲးရေး၍၊ ပြေးစေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်၍၊ -‘ဘယ်သို့ ပြုရအံ့နည်း။’ဟု ကြံ၍၊—‘ဤမိန်းမငါးရာ တို့သည် ဂေါတမ၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်သည်။ ဤသာမာဝတီတို့ အားလည်း ပျက်စီးခြင်းကို ပြုအံ့။’ဟု မကောင်းသော အကြံအစည် ကို ကြံ၍၊ မင်းကြီး ဥယျာန်သို့ ထွက်တော်မူစဉ်၊ ပထွေးတော်နှင့် တိုင်ပင်၍ ‘သာမာဝတီပြာဿာန်သို့သွား၍ ပုဆိုးကျိုတို့ကို ဖွင့်စေ ၍ ပုဆိုးတို့ကို ဆီဆွတ်၍၊ တိုင်တို့ကို ရစ်၍၊ သာမာဝတီ စသော မောင်းမငါးရာတို့နှင့် တပေါင်းတည်း စည်းဝေး၍၊ မြတ်သော တရားစကားကို ဟောပြော၍ နေစဉ်၊ တံခါးကို ပိတ်၍၊ ပြင်က တံခါး ကျည်လျှို၍ မီးတိုက်၍ သွားသေ။’ဟု၊ ပထွေးကို ဆို၏။ ပထွေးမာ ဂဏ္ဍီလည်း ဆိုတိုင်းပြုခြင်းငှါ အားထုတ်၏။ ထိုကို မြင်၍ မောင်းမ ငါးရာတို့သည် လာကြ၍၊—‘ပထွေးဘယ်ကြောင့် ဤသို့ ပြုသနည်း။’ ဟု မေးကုန်သော်၊ -‘အမိတို့၊ ရှင်မင်းကြီးသည် ပြာဿာန်ကို မြီး ခိုင်စေခြင်းငှါ ဆီဆွတ်၍၊ ပုဆိုးတို့ဖြင့် တိုင်တို့ကို ရစ်စေသည်။’ ဟု ဆို၏။ သာမာဝတီ၊ မိဗုရားလည်း မင်းအိမ်၌ မည်သည့် အမှုကို မသိနိုင်။ င-အထံ၌ အမြီး နေကုန်၊’ဟူ၍ ဆို၏။ မောင်းမငါးရာတို့ကို တိုက်တွင်းသို့ သွင်းနေစဉ်၊ တံခါးပိတ်၍၊ ပြင်က ကျည်လျှို၍၊ မီး တိုက်၍ သွားလေ၏။ သာမာဝတီ၊ မိဗုရားလည်း မီးကို မြင်၍ ဤသို့

ဆို၏။ အမယ်တို့၊ အစထင်သော သံသရာ၌ကျင်လည်ကုန်သော ငါတို့အား ဤအတူလျှင် မီးလောင်ကုန်သော ကိုအဖြစ်၏ အပိုင်အခြားကို ဖုရားသပ္ပညာညာဏ်တော်လည်း မပိုင်မခြားနိုင်။ မမေ့မလျော့ ဖြစ်ကုန်အံ့။’ ဟူ၍၊ မောင်းမငါးရာတို့အား ဆုမွပေ၏။ ထိုသာမာဝတီ ဖိဖုရားက စ၍၊ ငါးရာသောမိန်းမတို့သည် နန်းကို မီးလောင်လျှင်၊ ဝေဒနာပဒိုဂ္ဂဟန-ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှစ်လုံးပြု၍ အချို့သော သူတို့သည် သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အချို့သော သူတို့သည် အနာဂါမိဖိုလ် ရောက်ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ၊ ဥတေနမင်းသည် ‘သာမာဝတီအိမ်ကို မီးလောင်သည်။’ ဟုကြား၍၊ လျင်စွာ လာသော်လည်း၊ မီးမလောင်ခင်၊ မရောက်နိုင်။ ရောက်ပြီးမှ၊ မီးကို သတ်၍၊ နှစ်လုံးမသာခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်၍၊ အမတ်အပေါင်း ခြံရံ၍နေ၏။ သာမာဝတီ၏ကျေးဇူးကို အောက်မေ့၍၊- ‘ဤအမှုကို မာဂဏ္ဍိ ပြုသည် ဖြစ်တော့မည်။ မြင်းခြောက်၍ မေးသော်၊ မဆိုပေရ။ ဥပါယ်တမည်ဖြင့် မေးအံ့။’ ဟု ကြံ၍၊- ‘အမတ်တို့၊ ငါသည် ဂွေး၌ အခါခပ်သိမ်း ရှိရှာသည့် ဖြစ်သည်။ သာမာဝတီသည် အမြီးပင် င-အခွင့်ကိုသာ ရှာသည်။ ယခုမူကား၊ င-စိတ်သည် ငြိမ်းချမ်းပြီ။ ချမ်းသာစွာ အိပ်ခြင်းငှာ ရပြီ။’ ဟု ဆိုတော်မူ၏။ အမတ်တို့လည်း- ‘အရှင်မင်းကြီး၊ ဤအမှုကို အသူ ပြုလေသနည်း။’ ဟု လျှောက်သော်၊- ‘င-ကို ချစ်သော သူသည် ပြုမည် ဖြစ်ရာ၏။’ ဟု ဆိုတော်မူ၏။- ‘အရှင်မင်းကြီး၊ ဤအမှုကို အကျွန်ုပ်တို့မှ တပါးသူ မပြုနိုင်စွမ်း။ အကျွန်ုပ်တို့ ပထွေးကို စေ၍ ပြုစေသည်။’ ဟု မာဂဏ္ဍိက ဆိုတံ့ညွှတ်သည် ရှိသော်၊- ‘သင်မှတပါး င-ကို ချစ်သသူ မဟုတ်။ ငါ ဆုပေးတော်မူမည်။ သင်၏ အမျိုးအပေါင်းကို ခေါ်ချေစေ။’ ဟု ဆိုတော်မူ၏။ မာဂဏ္ဍိသည် အမျိုးများကို ခေါ်ချေစေ၍၊- ‘လာကုန်သော သူတို့အား ပူဇော်သကာ ကြီးစွာပြုသည်ကို မြင်ရအံ့။’ ဟု အောင်းမေ့၏။ အမျိုးမဟုတ်သော သူတို့သည်လည်း တံစိုးပေး၍၊ ‘ငါတို့သည် မာဂဏ္ဍိအမျိုး။’ ဟု လာကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုသူအလုံးစုံတို့ကို ဖမ်းစေ၍၊ မင်းရင်ပြင်၌ ချက်မျှလောက်

သော တွင်းကို တူးစေ၍၊ တွင်း၌ ထည့်၍၊ မြေဖို့၍၊ အထက်၌ကား
ကောက်ရိုးကို ကြိုးစေ၍၊ မီးတိုက်စေ၏။ အရေ လောင်သော အခါ
၌ သံထွန်သွားဖြင့် တိုက်စေ၍၊ အပိုင်း၊ အပိုင်း၊ အမျှင်၊ အမျှင် ပြုစေ
၏။ မာဂဏ္ဍိကိုလည်း ထက်လှစွာသော ထားဖြင့် အသမြတ်ကို
လှီး၍ခုံ ကဲ့သို့ ကြော်၍၊ မာဂဏ္ဍိကို စားစေ၏။ အကြိမ်များစွာ စား
သော်၊ မစားနိုင်၍၊ တုန်ထုပ်လျက်၊ သေခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်
လေ၏။

မာဂဏ္ဍိသည် ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော မိမိ၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်
ကို ဖို့၍၊ ဗုရားရှင်အားလည်းကောင်း၊ သာမာဝတီဒိဗုရားတို့အား
လည်းကောင်း ယုတ်မာသော၊ မကောင်းသော ပြစ်မှားခြင်းကို ပြစ်
မှား၍၊ မျက်မှောက်တင်တင် ကြီးစွာသော ဆင်းရဲပျက်စီးခြင်းသို့
ရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့်၊ ယခုအခါ ဒါယကာ၊ ဒါယကာမတို့တုံ
သော်လည်း ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ရတနာသုခပါးတို့အား ကိုင်
ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စကားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊
ပြစ်မှားခြင်းကို မပြုအပ်ကုန်။ ရတနာသုခပါးတို့အား ကြည်ညိုစွာ
ပူဇော်သကာ ပြု၍၊ ဒါနသီလတို့ကိုသာ အားထုတ်ကုန်ရာ၏။

၉။ ဗုရားလောင်း၊ ယုန်မင်းဝတ္ထု။

ထိုမှတပါးလည်း၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော အကောင်ပုပ်တို့ကို ‘ကိုင်’
ဟူ၍ မမှတ်၊ စွန့်လေသောကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရဘူးလေသည်ကား။
ပြောအားကျယ်စွာ သံသရာတွင် ငါ၊ ဗုရားလောင်းသည် တခု
သော တောအရပ်၌ သသအမည်ရှိသော ယုန်သဗ္ဗလအစစ် ဖြစ်
သောအခါ၊ ရေ၌ ကျက်စားသော ဖျံလည်းတခု၊ သစ်ပင်၌ ကျက်
စားသော မျောက်လည်းတခု၊ မြေခွေးလည်းတခု၊ ဤလေးခုသော
သတ္တဝါ၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည် တောအရပ်၌သိဘင်းသုံး၍ နေကြ
ကုန်၏။ ထိုသို့ နေကြသော အခါ၊ ယုန်မင်း၊ ဗုရားအလောင်း၏ အ
ဆုံးအမ၌ တည်၍ မြတ်သော သိတင်းသုံးခြင်းကို ပြုကုန်၏။ ထိုအ

၁။ မျက်မှောက်တင်တင်-ကို၊ ယခုအခါ မျက်မှောက်ထင်ထင်-ဟု ဆို၏။ သူ့ကာလ၌
သူ မှန်သည်ဟု မှတ်ရာ၏။

ခါ၊ယုန်မင်းသည် ဤသို့ ဆို၏။-‘ငါတို့လေးပါးသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် မဟိပါ။ တစ်စုံတစ်ခုသော လှူဘွယ်ဝတ္ထုကိုမျှ မလှူရပါ။ အလှူခံ လည်း မလာ။ အလှူခံ လာပါမှသာ၊ ငါတို့ လှူရမည်။ ဤသို့ လှူရမှ လည်း ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဖြစ်မည်။-‘လူချမ်းသာ၊နတ်ချမ်းသာကို ရပါလတ်တံ့သည်’။’ ဟူ၏။ ‘အလှူခံသည် အဘယ်နဲ့ ရောက်ပါ လတ္တံ့နည်း။’ ဟု တောင့်တ၏။ ထိုချောအခါ၊ အလှူပေးချင်သော စေတနာအာနုဘော်ကြောင့်၊ သိကြားနေရာ၊ ပဏ္ဍာကမ္ဘာလောကကျောက် ဖျာသည် ခက်တရော် ရှိလေ၏။ သိကြားလည်း ‘အကြောင်းအသို့ နည်း’ ဟု ကြည့်လေသော်၊ -‘သတ္တဝါလေးပါးတို့သည် တော၌ သိ တင်းသီလ ဆောက်တည်၍၊ အလှူပေးချင်သော စေတနာအာသာ အလိုရှိ၏။ ထိုသို့ တောင့်တသော အာသာအလိုသည် မပြည့်စုံ သောကြောင့်၊ ဤသို့ ရှိသည်။’ ဟု သိကြား သိ၍ -‘ငါလျှင် သွား၍၊ အလှူခံချီမည်။’ ဟု ကြံ၍၊ ပုဏ္ဏားအယောင် ဆေ င်၍၊ ထီးဆောင်း လျက်၊ လာလတ်ပြီးသော်၊ ငှေးဦးစွာ ဖျံ၏ ရှေ့၌ ရပ်၍ အလှူခံလေ၏။ ဖျံလည်း ဖြစ်နား၌ တငါတို့ မေ့၍ သွားလေသော ငကြင်းပွတ်ကို ရ၍၊ လှူရလေ၏။ တဖန် ထိုပုဏ္ဏားလည်း ‘မျောက်အထံသို့ သွား၍ ခံပြန်လေသော်၊ မျောက်လည်း သစ်ပင်၌ သစ်သီး ရှာ၍ လှူလိုက်၏။ တဖန် မြေခွေးအထံသို့ သွား၍ ခံပြန်လေသော်၊ နွားကျောင်းသား တို့သည် မေ့ရစ်၍ ရှိသော နွားနို့အိုးကို ရ၍၊ ရှင်ပုဏ္ဏားအား လှူ လေ၏။

ထို့နောင်မှ ဖုရားလောင်းယုန်မင်းထံသို့ သွား၍ ခံပြန်လေသော်၊ ဖုရားလောင်းယုန်မင်း ဆို၏။-‘အိုပုဏ္ဏား၊ ငါတို့ယုန်ကား မြက်နု ကိုသာ စားသည်။ အမဲ၊ ငါး၊ သားကိုလည်း ငါ မစား၊ ငါစားသော မြက်နုကိုလည်း သင်ပုဏ္ဏားသည် မစားပေဘူးလူတို့ စားသော အ စာလည်း င-ကွင် မရှိ။ ဤ ငါ၏ ကိုကို စွန့်ရစေတော့’ ဟု ဆို၍ -‘ရှင် ပုဏ္ဏား၊ မီးပုံကြီးသာ ပြုတော့။ ထိုမီးတွင် ငါ ဆင်းအံ့၊ ကျက်သော့

၁။ ဤပေဉ်-လတ်တံ့ - ကို လတ်တန်ဟု န-သတ်နှင့် အရေးများသည်။ သတ်ပုံကျမ်း တို့နှင့်အညီ၊ လတ်တံ့ - ဟု ပြင်ထားပါသည်။

ခါမှ ရှင်ပုဏ္ဏား စားတော်ခေါ်ပါကော့။’ဟု ယုန်မင်း ဆိုသော်၊
 သိကြားပုဏ္ဏားသည် ကြီးစွာသော မီးပုံကို ဖန်ဆင်း၍ မီးကျိုးရဲရဲ
 ဖြစ်စေပြီးသော်၊ - ‘လာလော့၊ ယုန်မင်း၊ မီးတွင် ဆင်းလော့။’ဟု ဆို
 သော်၊ ယုန်မင်း၊ ဖုရားအလောင်းသည် ‘ကိုယ်တွင် ရှိသော အလွေး
 အမှားတို့သည် သေပလေအံ့သည်။’ဟု။ အလွေးတို့ကို စင်စွာခါပြီး
 မှ၊ မီးတွင် ဆင်းပေတုံ၏။ ထိုအခါ၊ မီးကျိုးထဲက ကြီးစွာကြွ
 ပခုမ္မာ ထွန်းတိဂြိုးလာက် ပေါ်၍ ခံလေ၏။ ကိုယ်နွေးနွေးမျှ မဟိ။
 အမွေးတချောင်းမျှ မလောင်သည် ဖြစ်လျှင်းလေ၏။ ထိုသော အခါ၊
 ယုန်မင်းအလို ဤသို့ ဆို၏။ - ‘သင်ပုဏ္ဏား၊ သင် ပြုပြင်စီရင်သော
 မီးသည် မလောင်တကား။’ ဇ အသားကို စားရအံ့နည်း။’ဟု။ ယုန်
 မင်း ဆိုမှ၊ သိကြားနတ်မင်းသည် ဤသို့ ဆိုပြန်၏။ - ‘သသအမည်၊
 တွင်သည် ထင်ခြင်း၊ ရှင်ယုန်မင်း၊ ငါတမူကား ပုဏ္ဏားမဟုတ်။
 ပုဏ္ဏားအယောင်ဆောင်၍။ သင်တို့ကို အလိုစမ်းအံ့သောဌာသ
 လာသည်။ ပုဏ္ဏား မဟုတ်။ သူစာမြောက်သား၊ သိကြား။’ဟု သိစေ
 ပြီးမှ၊ - ‘ရှင်ယုန်မင်းသည် ဖုရားလောင်း စင်စစ် ဖြစ်လတ်တံ့။’ဟု
 ကောင်းခြီးပေး၍၊ - ‘ခပ်သိမ်းသော လေးကျွန်းသူတို့သည် ယုန်မင်း
 အကြောင်းကို သိပါ၊ မြင်ပါစိန်။’ဟု၊ တောင်၏။ အဆီကို ညှစ်၍၊
 လေးဆယ့်ကိုးယူစနာ ရှိသော၊ လေးကျွန်းသုံးကို လည်၍ ထွန်းပ
 သော လဝိမှာန်၌ ယုန်ရုပ်ကို ရေးခဲ့၍၊ သိကြားမင်းသည် တာဝတိ
 သာ မိုးနတ်ရွာသို့ မကြာမနေ သွားတုံလေ၏။

ထို့ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာတည်း ဟူသော အကောင်ပုပ်ကို စွန့်၍၊
 လူချင်းသာ၊ နတ်ချင်းသာကို စံစားပြီးမှ၊ ဖုရားအဖြစ်ကိုရလေ၏။

၁၁။ စန္ဒာရတနဆင်မင်းဝတ္ထု။

ထိုမှတပါး၊ ငါဖုရားသည် ပြောအားကျယ်စွာ၊ သံသရာတွင်၊ မကွာ
 မကွာ၊ ကျင်လည်လေသော အခါ၊ စန္ဒာရတနအမည်ရှိသော ဆန္ဒနီ
 ဆင်မျိုးအစစ် ငါလျှင် ဖြစ်သတည်း။ ထိုရောအခါ၊ မျက်မမြင်မီခင်
 ဖြစ်သော ဆင်ဖြူမကို ကျောက်ကျတွင် ထား၍ နေ့တိုင်း လုပ်ကျွေး

၁။ လိမှာန်ကို ယခုအခါ ‘ဗမာန်’ဟု ရေးကြပြီ။

မွေးသတည်း။ စားလိုရာရာသော သစ်သီး၊ သစ်မြစ်တို့ကို ရှာ၍
 ကျွေးသတည်း။ ရေကောင်း၊ မြက်ကောင်း၊ နှာမောင်းဘက်ပြည့်၊
 ထည့်၍မနေ၊ နေ့ရှေ့ရက်များ၊ မြိုင်တောဖျားတွင်၊ မွေးမိခင်ကို၊ နိစ္စ
 မပြတ်၊ ရှာဖွေ၊ ကျွေးမွေး၊ သုတ်သင်၍၊ ချမ်းသာစွာ နေသတည်း။ ထို
 အခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်မှ မုတ်ဆိုးတယောက်သည် တောဖျားလွန်
 ၍၊ ခရီးမှားလျက်၊ ဖုရားလောင်း၊ ဆင်မင်းနေရာသို့ ရောက်လာ၏။ ထို
 မုတ်ဆိုးကို မြင်သွင်၊ ဤသို့မေးသတည်း။—‘အချင်းယောက်ကျား
 မုတ်ဆိုးသား၊ သင် အတိအရပ်က လာသနည်း။ လူလည်း မနီး။ ဤ
 တောကြီးသို့၊ မကြောက်နဲ့။ မုတ်ဆိုးဘယ်က လာသနည်း။ ဖြုတ်၊
 ခြင်၊ ယင်ရဲ၊ ကျား၊ သစ် စသော ဘေးရန်တို့သည် များကုန်၏။’ ဟု
 အလွန်ဘရာ၊ သနားကြင်နာ၊ ချီသာစိတ်စေး၊ ဆင်မင်းမေးသော်၊
 ‘အိုဆင်မင်း၊ ကျွန်နုပ်ကား ဗာရာဏသီပြည်မှ မုတ်ဆိုးဘာသာ
 သားငါးရှာ၍၊ တောင်မြောင်ချောက်ကြား ခရီးမှား၍၊ ကျွန်နုပ်ကား
 မရောက်တောင်းကို၊ ဆင်မင်းနေရာ၊ ဤတောသာသို့၊ ရောက်လာသ
 တည်း။ ထမင်းလည်း မွတ်၊ ရေလည်း ငတ်၍၊ တပတ်လည်လည် ဤ
 တောကြီး၌ ရှိချေသည်။’ ဟု၊ မုတ်ဆိုးဆိုသော ထိုစကားကို ကြား၍၊
 ဖုရားလောင်း၊ ဆင်မင်း ဤသို့ ကြံ၏။—‘ဤယောက်ကျားကို မသနား
 ၍၊ ငါ မကယ်မူ၊ င-တောတွင် သားများ၊ သစ်ကျား စားလိမ့်။ ဆွေ
 လည်း မနီး၊ ဤတောကြီး၌၊ ထမင်းလည်း မွတ်၊ ရေလည်း ငတ်၍၊ သေ
 ချင်းသို့ ရောက်ရှာလေတော့မည်။’ ဟု၊ သနားလှ၍၊ ဆင်မင်း ဤသို့
 ဆို၏။—‘အနောင်ယောက်ကျား၊ မုတ်ဆိုးသား၊ ကြောင့်ကြံတစ်၊ သင်
 မရှိလင့်၊ မိဘ၊ သား၊ မယားနေရာ၊ ဗာရာဏသီမြို့သို့ ရောက်အောင်၊
 သင့်ကို ငါ ပို့ဆောင်အံ့။ သင်သည် တချက်တဖန်၊ ပြည်သို့ ရောက်
 လေမူကား။ င-အကြောင်း၊ သတင်းစကားကို မင်းက စသော ပြည်
 သူ၊ လူတကာ၊ မူးမတ်ရာတို့ကို မကြားပါစေနှင့်။’ ဤသို့ မှာထားပြီး
 သော်၊ စန္ဒာရတန၊ အမည်ရှိသော၊ ဆန္ဒနိဆင်ကောင်း၊ ငါဖုရား
 လောင်း၊ ဆင်မင်းလည်း သစ္စာစကား ဤသို့ ပြုသတည်း။

‘သံသရာမှ အညာဆန်ဆန်၊ နိဗ္ဗာန်ကုတို့ ပို့ပေတတ်သော ဖုရား

စင်စစ် ဖြစ်မည်မှန်သော်၊ ဤသို့မုတ်ဆိုးယောကျ်ား၊ မုတ်ဆိုးသားသို့ မိဘ၊ ဘိုး၊ ကွား၊ သားမယားနေရာ၊ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ဆောစွာခန့် မချောက်ရောက်သည်ဖြစ်စေသော၊ ဤသို့သန္တာပတ္တနာ ပြုပြီးသော်၊ ထိုဆင်မင်းသည် မိမိကျောက်ကုန်းတက်* မုတ်ဆိုးသားကို တက် စီးစေမှ၊ ခရီးအလတ်တိုင်အောင် ပို့လိုက်လေ၏။ ထိုဆင်မင်းလည်း မိမိနေရာ၊ တောသို့ ရောက်လျှင်၊ မိခင်ဆင်ဖြူမကို ရေကောင်း၊ မြက် ကောင်း၊ သစ်သီးချည်မျှ၊ လိုလိုရာရာ ရှာ၍၊ လုပ်ကျွေးမွေး၏။ ။ ချမ်းသာစွာနေ၏။

ထိုရောအခါ၊ မုတ်ဆိုးသည် မိမိနေရာ၊ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရေခံ လေ၍၊ ထိုဆင်မင်း၏အကြောင်းခြင်းကို ဗာရာဏသီမင်းအား လျှောက် လေ၏။ မုတ်ဆိုးစကားကို ကြားလေသော်၊ ဗာရာဏသီမင်းကြီး သည် အလွန်တရာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မုတ်ဆိုးသားအား တံစိုး လက်ဆောင်၊ ဆုလပွကာ များစွာပေး၍၊ ထိုမုတ်ဆိုးကို ဆင်နေရာ၊ တောအရပ်သို့ ရှေ့တည်စေ၍ ထိုမင်းကြီးလည်း ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါ အကုန် ကျင်း၍၊ ရရည်ဆင်ပိုက်တို့ကို များစွာဆောင်၍ သွားလေ သော်၊ ဆင်မင်းနေရာ၊ တောအရပ်သို့ ရောက်၍၊ ဆင်မင်းကို မြင်လေ ၏။ မြင်လေသောအခါ ဗာရာဏသီမင်းကြီးကား အလွန်ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ရှိ၏။ ထိုမုတ်ဆိုးအား ဆုလပ်များစွာ ပေးထပ်ပြန်၏။ ထို မင်းကြီးသည် ထိုဆင်မင်းကို ခြံကြီး ဖွဲ့၍ ဖမ်းလေ၏။ ရှေ့လက်၊ နောက်ခြေတို့ကို ကြိုးကြိုး၊ လွန်ကြိုးတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့၍၊ မင်းကြီးနေ ရာ၊ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်လျှင်၊ ထိုဆင်မင်းကို မင်းကြီးရှေ့ တွင် ချည်၍ ထားမှ၊ များစွာသော ဌာနပျာကြံစသော အစာတို့ကို ရှေ့တွင် ပုံ၍ ပေး၏။ ရေးချမ်း၊ ရေကြည်တို့ကိုလည်း ထူးတွင် အိုး နှင့်တည်၍ ထား၏။ ထိုသို့ တည်ထားငြားသော်လည်း၊ ဆင်မင်း သည် ရေကိုလည်းမသောက်။ ကြံဌာနပျာ စသော အစာကိုလည်း မစား။ မွေးသည် မိခင်၊ ဆင်ဖြူမကိုသာ တ၍ အောက်မေ့လျက်နေ ၏။ မျက်ရည်လည်း ယို၊ ငိုလည်း ငို၏။

မစားမသောက်၊ ပေါက်ပေါက်မျက်ရည်ယိုသည်ကို မင်းကြီး

မြင်သော်၊ ဤသို့ ဆို၏။ ‘အိုဆင်မင်း၊ မစားမသောက် ဘယ်ကြောင့်
 နေသနည်း။’ ဤသို့ စိတ်စေး၊ မင်းကြီးမေးသော်၊ ဆင်မင်းသည်၊ ဤသို့
 သော စကားကို ဆို၏။—“အလောင်းမင်းမြတ်၊ ဗြဟ္မဒတ်၊ မျက်စိ
 မမြင်၊ သူဆုံစင်သို့၊ မိခင်မယ်လျှာ၊ ဆင်ဖြူမကို ကူဝတွင်ထား၍၊ ငါ
 ကား မွေးသတည်း။ ရေကောင်း၊ မြက်ကောင်း၊ သစ်သီးချဉ်ချို၊ လိုလို
 ရာရာ ကျွေးမွေးပါသည်။ ထိုရောအခါ၊ ခြီးမှားသော’ ယောက်ျား
 မုတ်ဆိုးတယောက်သည် ရောက်လာလတ်၍၊ ထိုယောက်ျားကို
 သနားကြင်နာ၍၊ သစ်သီးချိုချဉ် စားစေပြီးမှ၊ ငါး၏ ကျောက်ကုန်း
 တက်*တင်၍ စီးစေပြီးမှ၊ ခရီးလမ်းတိုင်အောင် ငါကား ပို့လိုက်
 သတည်း။ —‘င-အကြောင်းကို အများပြည်သူ၊ လူတကာတို့အား၊
 မပြောပါနှင့်။’ ဟု မှာပါလျက်ကို၊ ရှင်မင်းကြီးအား ကြားသိလေ၍၊
 မုတ်ဆိုးစကားကို ကြား၍ ရှင်မင်းကြီးသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
 င-ကို ဖမ်းသည်။ ချည်းနှောင်၍ ထားဘိသည်။ အိုမင်းကြီး၊ မျက်စိ
 မမြင်သော မိခင်ကို အသူ ပေး၍ စားရပါလိမ့်နည်း။ အသူ ပေး၍
 သောက်ရပါလိမ့်နည်း။ ငါတည်း သေပါက၊ င-မိခင် သေလေအံ့။
 ငါတည်းရှင်ပါမှ၊ င-မိခင်ရှင်ပါအံ့။ ငါတည်း ပေးမှ၊ င-မိခင်စားရပါ
 သည်။ ငါတည်း ကျွေးမှ၊ င-မိခင်သောက်ပါရသည်။ ငါ မရောက်
 သော်၊ ကျောက်ကူဝ၌ ယူတမပြော၊ မျက်ရည်တကျင်၊ မိခင် ကြံ့မှိုင်၊
 ရှိလိမ့်မည်။ ဤသို့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးအား ဆင်မင်း ကြားလေ၏။
 ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည် ဆင်မင်းစကားကို ကြားသော်၊ အလွန်တ
 ရာ သနားစွာ၍၊ အမတ်ဗိုလ်ပါတို့နှင့် တိုင်ပင်၍၊—‘ဤဆင်မင်းကား
 အမိမျက်စိမမြင်ကို မွေးပေသည်။ မုတ်ဆိုးစကားကို လိုက်နာမိ၍၊
 ဤဆင်မြတ်ကို ဖမ်းစေသည်။ အမိကို မွေးပေသော ဤဆင်မြတ်ကို
 မိမိနေရာတောသို့ ပို့၍၊ အမိကို မွေးမြီး မွေးပါစေ။’ ဤသို့လျှင်၊ မင်း
 ကြီးသည် ကြိုးလွန်၊ အနှောင်အဖွဲ့ဖြေ၍ လွှတ်စေကုန်၏။ ထိုသို့

၁။ ခြီးမှားသော-ခရီးမှားသောဟု ဖတ်။ ခြေ၊ ခြေး၊ ခြီးတို့ကား သွားခြင်းအနက်ကို
 ဟောသည်။ လျှာလိပ်သံပြော‘ခြီး’ကို လျှာလိပ်သံ ပြောသောအခါ၊ ‘ခရီး’ရရစ်ကို ခွဲ
 ရေးသည့် မူလသံကား-ခရိတည်း။ ကျောက်စာကြည့်။

လွှတ်ပြီးသော်၊ ထိုဆင်မင်းသည် မင်းကြီးအား ဒသဓမ္မတရား ဆယ်ပါးကို ဟောတော်မူပေ၏။ ဒသဓမ္မတရားဆယ်ပါးကို ကြား လျှင်၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးကား အလွန်တရာနှစ်သက်၍၊ ထိုဆင်မင်း အား ရွှေပေါက်ပေါက်၊ ငွေပေါက်ပေါက်တို့ကို မြှောက်ကာ ကြီး၍၊ ကံတော့ပူဇော်ပြီးမှ၊ နံသာရည်၊ ပန်းရည်တို့ဖြင့် ဖျန်း၍၊ ထိုဆင် မင်းနေရာ၊ ကျော်ကူသို့ ရောက်အောင် ပို့လိုက်လေ၏။

ထိုဆင်မင်းလည်း မိမိနေရာ၊ ကျောက်ကူသို့ ရောက်လေလျှင်၊ မိခင်၊ ဆင်ဖြူမကို ရေကောင်း၊ မြက်ကောင်း ပေး၍ ကျွေးမွေးမြီး ကျွေးမွေး၏။ ထိုသော အခါ၊ မိခင်၊ ဆင်ဖြူမကား၊ - 'ချစ်သား အဘယ့် သို့ သွားချေသနည်း။' ဟု မေးသော်၊ - 'မွေးမိအရှင်၊ ကျွန်တိပ်တင်၊ ငါဖြစ်မြစ်ကို၊ မိခင်တစ်၊ မသိသော်လေ၊ မွေးမိခင်အား၊ အကြောင်း ကြားအံ့၊ ခရီးမှားသော မုတ်ဆိုးတယောသံသည် င-အထံသို့ ရောက် တာ၍၊ သနားကြင်နာ၊ မေတ္တာရှိသောကြောင့်၊ သစ်သီးမျိုး၍၊ ရေမီး ပေး၍၊ ထိုမုတ်ဆိုးအား ကျောက်ကုန်းတက်*တင်၍၊ ငါပို့လိုက် သည်။ ထိုမုတ်ဆိုး၊ လူမိုက်သည် မင်းအား လျှောက်လေ၏။ တံစိုး လက်ဆောင် စား၍ ပြည့်နီလေ၏။ ဗာရာဏသီမင်းသည် င-ကို ဖမ်း ဆီး၍၊ ချည်နှောင်၍၊ ဆောင်ယူသွားလေသည်။ ပြည်သို့ရောက်လျှင်၊ ကြံ၊ ငှက်ပျော၊ ရေကောင်း၊ မြက်ကောင်း ပေးလည်းငါ မစား။ မိခင် ကိုသာ တ-လျက်နေသည်။ ထိုသို့ မစား၊ မသောက်နေသည်ကို မင်းကြီး မြင်၍ - 'ဆင်မင်း စားပါလော့၊ သောက်ပါလော့။' မင်းကြီး ဆိုသော်၊ - 'မင်းကြီး၊ ငါကား မျက်စိမမြင်အိုမင်းသော၊ ငါ၏ မိခင် ကို အောက်မေ့ကြင်နာသောအား၊ ငါ မစားသည်။ ငါ သေကာ၊ မိခင် သေရလိမ့်မည်။ ငါ ရှင်မှ၊ မိခင် ရှင်ပါမည်။ ငါ ပေးမှ။ င-မိခင်စားရ သည်။ ငါ ပေးမှ င-မိခင် သောက်ပါရသည်။ ယခုမွေးမိခင်ကို ဘယ် သူ ပေး၍စားရလိမ့်နည်း၊ ဘယ်သူ ပေး၍ သောက်ရလိမ့်မည် နည်း။' ဟု၊ အောင်မေ့၍ ငါ မစား ၊ တည်း။' ဟု ဆိုမှ၊ အလွန်တရာ သနားမေတ္တာဖြင့် င-ကို လွှတ်ပေး၍ ယခု မိခင်အထံသို့ ငါရောက် သည်။' ဟု ကြားသော်၊ မယ်တော်ဆင်ဖြူမသည် ဤသို့လျှင် ဆု

တောင်းမေတ္တာ၊ ပတ္တနာ ပြုသတည်း။ - 'ထိုအလောင်းမင်းမြတ်
ဗြဟ္မဒတ်သည် 'င-သား၊ စန္ဒာရတနဆင်မင်းကို ဗာရာဏသီပြည်
တိုင်အောင် ဆောင်လေပြီးမှ၊ ငါ၊ အမိကို မွေးစိမ့်ဟု၊ တဖန် လွှတ်
ပေပြန်၍၊ အတူတကွ င-သားထွန်းနေရပေသည်။ ထိုမင်းကြီးအား
အသက်ရှည်စေသော။ ဘုန်းတန်ခိုး၊ အာဏာ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ ရတနာ
သည် မကွာအမြီး တည်စေသော။ ခန္ဓာပြိုကွဲ၊ ဘဝလဲလည်း၊ အ
မြီးနိဗ္ဗာန်ရစေသော။' ဤသို့ ဆင်မင်းမယ်တော်၊ ဆင်ဖြူမသည်
ဘိသိက်မင်္ဂလာ ပေး၏။ စန္ဒာရတန၊ ဆင်မင်းထွန်း၊ တူကွ၊ မကွ၊
နေရလေ၍၊ ထိုဘဝက ရုတိကြသော်၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်လေ
ကုန်၏။

ဤသို့လျှင်၊ သပ္ပဉာယရားသည် မယ်တော်မိနတ်သားအား တ
ရားကျေးဇူးဆပ်သကဲ့သို့၊ စန္ဒာရတန၊ ဆင်မင်းလည်း မယ်တော်
ဆင်ဖြူမအား မွေးကျေးဇူး ဆပ်သတည်း။ ထိုကြောင့်၊ ပညာရှိ၊ သူ
တော်ကောင်းတို့သည် မိခင်၊ ဖခင်တို့အား လုပ်ကျွေးမွေးကုန်ရာ
၏။ ထိုသို့ မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို လုပ်ကျွေးမွေး၍၊ ဤဝိဘင်းတရားတော်
နာရ၍၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်၍၊ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်း
ကို ရလေရာ၏။

၁၁။ ခန္ဓာ ၅ပါးကို ဥပမာပြချက်။

ထိုကြောင့်၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ -

ရူပက္ခန္ဓာဒဿိတော-ဗေဏဝိဏ္ဏူပမံ ရူပံ၊ ဝေဒနာ ဗုပ္ဖုဇ္ဈပမာ၊
ဧဝိဗိက္ခပမာ သညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ၊
မာယူပမန္တ ဝိညာဏံ၊ ဒေသိတာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။

ရူပံ-ရုပ်သည်ကား၊ ဗေဏဝိဏ္ဏူပမံ-ရေမြုပ်ဥပမာနှင့် တူ၏။
ဝေဒနာ-ဝေဒနက္ခန္ဓာသည်ကား၊ ဗုပ္ဖုဇ္ဈပမာ-ရေပွက်ဥပမာနှင့် တူ
၏။ သညာ-သညာက္ခန္ဓာသည်ကား၊ ဧဝိဗိက္ခပမာ-တံတွပ်ဥပမာ ရှိ
၏။ သင်္ခါရာ-သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည်ကား၊ ကဒလူပမာ-ဌက်ပျောပင်နှင့်
တူသော ဥပမာရှိ၏။ ဝိညာဏံ-ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်ကား၊ မာယူပ
မံ-မျက်မှည့်သည်နှင့် ဥပမာတူ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ-

နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတာ-
ဟောတော်မူအပ်၏။

သတ္တဝါတို့ ပဋိသန္ဓေတည်သည်ကား ရေမြုပ်နှင့် တူ၏။ နဝ
ဒတ်အိုင်၌ ရေမြုပ်သည်ကား ဆင်ခံတွင်း၊ မြင်းခံတွင်း၊ ခြင်္သေ့
ခံတွင်း၊ ဥဿဘခံတွင်း၊ လေးခုတို့မှ ထွက်၍၊ ကောင်းကင်သို့ လွင့်
တက်လေ၏။ ကောင်းကင်ကသည် ဥမှင်သို့ ဝင်လေ၏။ ဥမှင်က
သည် မြစ်ငါးစင်းသို့ စီးဝင်လေ၏။ ရုဠ်တရက်၊ မဇ္ဈိမဘရက်၊ ခုမှ ထ၍
ခတ်လေလျှင် ပျက်လေ၏။ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ ကလလရူပ
သည် အမိဝမ်းတွင်း၌ မပျက်လျှင်၊ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်လေ၍၊ ခြေ
သည်းလက်သည်း ပေါ်၍ မပျက်လျှင်၊ အမိဝမ်းမှ ဖွားသော ခါ
မှ၊ နဝဒတ်မှ ရေမြုပ်သည် ခံတွင်းလေးခုမှ ထွက်သည်နှင့် တူ၏။
ဖွား၍ လူဖြစ်လျှင်၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ ဘို့ကား တံပိုးသုံးခုနှင့် တူ၏။
တံပိုးသုံးခု ခွပ်၍၊ ရေမြုပ်ပျက်သည်ကား ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏတို့
သည် ညည်းဆဲး၍၊ ရုပ်ပျက်သည်နှင့် တူ၏။

ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည် သိပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရ
ဏ လွတ်ရာ၊ နိဗ္ဗာန် ရအံ့သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်
ကုန်ရာ၏။ အိမ်၌နေသော အခါကား၊ ကို၏ အဖြစ်ကို မသိ၊ တရား
သဘင်သို့ ရောက်မှ သိသည်။ အိမ်၌ နေသော အခါကား၊ ရေနောက်
၌ အရိပ်ကို မမြင်သည်နှင့် တူ၏။ တရားသဘင်သို့ ရောက်သော
အခါကား၊ ရေကြည်၌ အရိပ်ထင်သည်နှင့် တူ၏။ ရေကြည်၌သော်
လည်း လေခတ်၍ ပေါင်ပင်ခတ်သော်၊ အရိပ်ကို မထင်သကဲ့သို့၊ တ
ရားသဘင်သို့ပင် ရောက်သော်လည်း၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဣဿာ၊
မေန္တရတို့သည် စိတ်ကို ဖိတ်ခွဲသော်၊ တရားတော်ကို နားမဝင်နိုင်။
ထို့ကြောင့်၊ တရားသဘင်သို့ ရောက်လျှင်၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဣဿာ
မေန္တရတို့ကို စိတ်ကို ခေတ်စေမှု၍ နာရာ၏။ ရေကြည်၌ ကြည်
သော်၊ မျက်နှာ၌ အိုးမဲး စသော မြူကြေညှိ ကပ်သည်ကို မြင်လျှင်၊
ရေဖြင့် ဆေးကျော၍၊ နံသာ၊ အမွှေး၊ အထုံ လိမ်းသကဲ့သို့၊ ထိုအ
တူလည်းကောင်း၊ တရားတော်ကို နာသော အခါ၊ စိတ်ကို ကြည်

ဖြူစွာ ပြု၍ နာမ၊ ရေကြည်တွင် မျက်နှာရိပ်ကို မြင်သကဲ့သို့၊ မ
ကောင်းကျိုး၊ ကောင်းကျိုး ဘုံသိရသည်။ သိပြီးသျှင်၊ အမွှေးအကြိုင်
နှင့် တူသော ဒါန၊ သီလ၊ တာဝနာကို အားထုတ်၍ ကျင့်ရသည်။
ထိုသို့ ကျင့်ရ၍ ဂုဏ်လေလျှင်၊ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို လူး
လားရန်ဆန် စံစားပြီးမှ၊ အရိမိတေယျ၊ ဗုဒ္ဓသင်္ခင်မျှ ဖွဲ့မှောက်
တော်၌၊ သောတာပန်၊ သဂဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအဖြစ်ကို
ရ၍၊ -‘အတ္တန္တသုခနိဗ္ဗာနံ ပါပုဏ်’။ စင်စစ် မပေါက်မပြန် နိဗ္ဗာန်ရောင်
လေရာသည်။

ဝေဒနက္ခန္ဓာသည်ကား ရေပွက်နှင့် တူ၏။ ရေပွက်တို့၏ သဘော
သည်ကား၊ ရေနည်း၍၊ မိုးပေါက် ကြီးလျှင်၊ ရေပွက် ဖြစ်၏။ ဖြစ်
လည်း ဖြစ်လွယ်၏။ ပျက်လည်း ပျက်လွယ်၏။ ထိုအတူလည်း
ကောင်း၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာသည် ဥပါဒ်၊ ဋီ၊ ဘင်တည်း ဟူသော အဖြစ်
အပျက်လျှင်၊ လျင်လျားစွာ၏။ ပဋိသန္ဓေနေသော သတ္တဝါသည်
ဇရာ၊ မရဏသို့ လိုက်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဥပါဒ်၊ ဋီ၊ ဘင်မဟိသော
နိဗ္ဗာန်ကို တောင်းရာ၏။

‘ဝေဒနက္ခန္ဓာသည် အဘယ်နှင့် ဥပမာတူသနည်း။’ ဟူမူကား။
ဝေဒနက္ခန္ဓာသည် သုအိမ်၌ နေသော ကျွန်နှင့် တူ၏။ သံသရာဝဋ်
သည်ကား အိမ်နှင့် တူ၏။ တဏှာသည်ကား အိမ်ရှင်နှင့် တူ၏။
သံသရာဝဋ်၌ ကျင်လည်သော သတ္တဝါတို့သည်ကား တဏှာ၏
အကျန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ သုအိမ်၌ နေသော ကျွန်သည် အရှင်နှင့်
သင့်တင့်၍ နေသော အခါကဲ့သို့ကား၊ သံသရာဝဋ်၌ ကျင်လည်
သော သတ္တဝါ စသည်တို့သည် ကုသိုလ်ကံဖြင့် စည်းစိမ်ချမ်းသာ
ရှိ၍ ခံစားသောအခါ၊ သုဝေဒနာဖြစ်၍၊ ချမ်းသာသော ကျွန်သည်
‘အရှင်အိမ်နှင့် မကွာနေရလို၏။’ ဟူ၍ ဆိုသကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်း
ကောင်း၊ ချမ်းသာရှိသော သူသည် သံသရာဝဋ်၌ အမြီးနေခြင်းကို
တောင့်တတတ်၏။ မသင့်မတင့်သော အခါ၊ အရှင် ရိုက်ခတ်ဆဲး
ရေးသည် ဖြစ်၍၊ -‘သည်အိမ်နှင့် အဘယ်နဲ့ ကွာအံ့သနည်း။’ ဟု ဆို
သကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ သံသရာဝဋ် ဆင်းရဲ၌ ကျင်လည်

သော သတ္တဝါသည် အဝိဇ္ဇာတဏှာကြောင့် မကောင်းမှုကို ပြု၍၊
 ငရဲ၌ ကျလေ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ ခံရသျှင်-‘အဘယ်နံသော အခါ၊
 သံသရာဝဋ်မှ လွတ်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်အံ့နည်း။’ဟု ဆို၏။ ဆင်းရဲ
 သော သုက္ခနိသည် အရှင့်အိမ်မှ မကွာနှိုင်ပဲ။ ဆင်းရဲချမ်းသာ
 ကို ခံရသကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ ငရဲက လွတ်၍၊ လူဖြစ်
 လာသော်လည်း၊ သံသရာ ဟူသော အရှင့်အိမ်မှ မကွာနှိုင်ပဲ။ ဆင်း
 ရဲချမ်းသာကို အဖန်တလဲလဲ ခံရလေ၏။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာ
 ရှိတို့သည် သံသရာဝဋ်တည်း ဟူသော အရှင့်အိမ်၌ ဆင်းရဲချမ်း
 သာ ခံစားခြင်းမှ လွတ်ရာသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို တောင့်တကုန်
 ရာ၏။ နိဗ္ဗာန်ရအံ့သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကိုလည်း အားထုတ်
 ကုန်ရာ၏။

မရိပ်ကူပမာ-သညာသည်ကား။ နွေလအခါ၌ တောင်ထိပ်၌
 နေသော၊ ရေငတ်သော သမင်နှင့် တူ၏။ အာရုံငါးပါးသည်ကား တံ
 ထွပ်နှင့် တူ၏။ သမင် ရေငတ်သည် ရှိသော်၊ တံထွပ်ကို ရေမှတ်မှား
 ၍၊ တောင်ထိပ်က ပြေးဆင်းလေသော်၊ ရေမဟုတ်ပဲ။ ကန္တာရဖြစ်
 ၍၊ သေခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ သတ္တဝါ
 တို့၏ သညာသည် အာရုံငါးပါးကို အကောင် မှတ်မှား၍၊ ထိုအာရုံ
 ငါးပါးသို့ ပြေးဆင်းချေသော်၊ အဖန်တလဲလဲ အိုခြင်း၊ သေခြင်း
 သို့ ရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည်၊ -

‘သညက္ခန္ဓာကား၊ သမင်ရေငတ်တံထွပ်သဖွယ်ဖြစ်၏။’

ဟူ၍ သိလျှင်၊ ကျယ်စွာရေကန်နှင့် တူသော ရတနာသုံးပါးသို့ ဆည်း
 ကပ်၍၊ သရဏဂုံ ဆောက်တည်သော အကျိုး၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
 ၏ အကျိုးအားဖြင့် များစွာသော လှချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို စံ
 စားပြီးမှ၊ အဆုံးစွန်သော်ကား၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း ကင်းသော နိဗ္ဗာန်
 ချမ်းသာကို ရကုန်ရာ၏။

၁၂။ သာမန္တရစ်သုလင်ဝတ္ထု။

‘တံထွပ်နှင့် တူသော အာရုံငါးပါးကို အကောင် မှတ်၍ လိုက်
 မှားသည်ကား၊ အဘယ်သူနည်းဟုဆိုသော်၊ ဘဝရှည်စွာ သံသရာ

ဝယ်၊ သာမန္တရုဇ်ပြည်၌ လုလင်တယောက်သည် ဆရာအထံ၌၊ အတတ်ပညာ သင်ပြီးလျှင်၊ မိဘတို့သည်၊ -‘အရွယ်တံပြီ၊ င-သား အိမ်ရာထောင်တော့။’ ဟု ဆို၏။ လုလင်လည်း- ‘အိမ်ရာထောင်သော သူသည် စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှိသော သူသာလျှင် တော်သည်။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ မရှိသော သူသည် မထောင်ရာ။ အကြင်မိမ္မသဘောသည် ယောက်ျားကျေးဇူးကို စားရ၏။ အလိုအတိုင်း ရမှ၊ ဝမ်းသာသည်။ အလိုအတိုင်း မရသော်၊ ရန်သူအရာ ဖြစ်သည်။ လင်မျက်နှာကွယ်လျှင်၊ မကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်တတ်သည်။ အသက်၏ အန္တရာယ်ကိုလည်း ပြုတတ်သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ငါ အိမ်မထောင်ပါသေး။ ကုန်သွားဦးမည်။’ ဟု ဆို၏။ အမိလည်း- ‘မောင် အလိုရှိသည့်အတိုင်း၊ ပြုတော့။’ ဟု ခွင့်ပေး၍ လုလင်လည်း- ‘ဤသာမန္တရုဇ်ပြည်ကား ကုန်သည်အရပ်လည်း မဟုတ်။ မြစ်နား၊ ချောင်းနားလည်း မဟုတ်။ လယ်လုပ်သည် အရပ်လည်း မဟုတ်။ မိုးလည်း မကောင်း။ သာမန္တရုဇ်မင်းလည်း မိမိ စားပါသော သူ၏ အရေအသွား၊ ကျေးဇူးကိုလည်း မသိတတ်။ ဗာရာဏသီပြည်သည် ခပ်သိမ်းသော သူတို့အား စီးပွား၊ ချမ်းသာကို ဖြစ်စေကတ်၏။ ဗာရာဏသီမင်းလည်း သုကျေးဇူးကို သိတတ်၏။ ဗာရာဏသီပြည်သို့ သွားမှ၊ အကျိုးစီးပွား များမည်။’ ဟု ဆိုပေ၏။ အမိလည်း- ‘င-သား အကြိုက် သွားတာပ။’ ဟု အသပြောတထောင်ပေး၏။

လုလင်လည်း အသပြောတထောင်ကို ယူ၍၊ ဆရာကို ဖူးမြင်လေ၏။ ဆရာလည်း ပရိတ်ပန်း၊ ပရိတ်ချည်၊ ပရိတ်အိုး တည်သော သုံးကို ပေးလိုက်၏။ -‘အာရုံငါးပါးကို တွေ့လိမ့်မည်။ ရှောင်နှိုင်းလှစေ။’ ဟု ဆုံးမလိုက်၏။ လုလင်လည်း ဆရာကို ပူဇော်၏။ အဖော်ငါးယောက်နှင့်အကွ ဗာရာဏသီပြည်သို့ သွားလေ၏။ ထိုသို့ သွားလေသော အခါ၊ ခရီး၌ ဘီလူးမတို့သည် ရွာပြည်ထောင်၍၊ လူကဲ့သို့ အာရုံငါးပါးတို့ကို ဖန်ဆင်း၍ နေလေကုန်၏။ လုလင်တို့လည်း ထိုသို့ ရောက်လေကုန်၏။ ဘီလူးမတို့လည်း အရောင်အဆင်းဖြင့် တပ်အောင် လှည့်ပြားကုန်၏။

လုလင်လည်း အတူပါသော ငါးယေဘံသော လုင်တို့ကို ဆုမွ
 ဇ္ဇိ။-‘အာရုံငါးပါးတို့ကို မတွေ့စေအပ်၊ မနှစ်လိုစေအပ်။’ဟု ဆိုဆုမွ
 သော်လည်း၊ ဘီလူးမတို့၏ အရောင်အဆင်းကို မြင်လျှင်၊ တပ်ချေ
 ချွံ၊ မဆင်ခြင်နိုင်ရကား၊ ရူပါရုံ၌ တပ်သော သူတယောက်သည်
 ကျန်ရစ်၍ ဘီလူးစာ ဖြစ်လေ၏၊ တဖန် သွားပြန်လေသော်၊ ဘီလူးမ
 တို့သည် သိချင်းသံ၊ အဲသံ၊ စောင်းညှင်းသံတို့ဖြင့် ဖွင့်ဖြား၍၊ သဒ္ဓါ
 ရုံ၌ တပ်သော သူသည် ကျန်ရစ်၍ ဘီလူးစာ ဖြစ်လေ၏၊ တဖန် သွား
 ပြန်လတ်သော်၊ ဘီလူးမတို့သည် ပန်း၊ နံ့သာ၊ အမွှေးအကြိုင် လိမ်း
 ၍ ဖြားယောင်းလျှင်၊ ဂန္ဓာရုံ၌ တပ်သော သူသည် ကျန်ရစ်၍၊ ဘီလူး
 စာ ဖြစ်လေ၏၊ တဖန် သွားပြန်လေသော်၊ ဘီလူးမတို့သည် အမြှိန်
 အရသာ၊ အမျှ၊ အချဉ်တို့ဖြင့် ဖြားယောင်း၍၊ ရသာရုံ၌ တပ်သော သူ
 သည် ကျန်ရစ်၍ ဘီလူးစာ ဖြစ်လေ၏၊ တဖန် သွားပြန်သော်၊ အနူးအ
 ညံ့ဖုံ၊ မွေရာ၊ အိုင်ရာ၊ နေရာဖြင့် ဖွင့်ဖြား၍၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ တပ်သော
 သူသည် ကျန်ရစ်၍ ဘီလူးစာ ဖြစ်ပြန်လေ၏။ ဤသူငါးယောက်တို့
 သည် အာရုံငါးပါး၌ အဆင်အပြင် မရှိ၊ ဖုရားလောင်းလုလင်စကား
 ကို မနာမူ၍၊ တပ်ချေသောကြောင့်၊ အသက်သေဆုံးခြင်းသို့ ရောက်
 လေကုန်၏၊ ကုန်၍*၊ ခြေခံရက်မြေခံသောနေ၌ လုလင်တယေဘံတည်း
 သာ သွားလေ၏၊ ထိုဘီလူးမလည်း လွတ်ရအောင်၊ အာရုံငါးပါး
 ကို ဖန်ဆင်း၍၊ ဗာရာဏသီတိုင်အောင် လိုက်လေ၏။ ပရိတ်ပန်း၊
 ပရိတ်ချည်ကြောင့် ဘီလူးမသည် မှီအောင် မသိုက်ဝံ့၊ ကျန်ရစ်၏၊
 လုလင်လည်း ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်လျှင်၊ တောင်တံခါးစရပ်
 ၌ ဝင်၍ နေ၏၊ စရပ်စောင့်အားလည်း အသပြာပေး၏၊ ဆောင်ခဲ့
 သော ပရိတ်အိုးတည်သော သဲကိုလည်း ဆုတ်၍ ကြီးပြီးမှ၊ ထိုစရပ်
 ၌ တက်၍ နေ၏၊ ဘီလူးမလည်း စရပ်သို့ မဝင်ဝံ့ပဲ၊ တံခါးခံ၌ လူငိမ္မ
 ကဲ့သို့ မြင်လျှင်၊ တပ်ဖွယ် ဖန်ဆင်း၍ နေ၏၊ ထိုအခါ၊ ဗာရာဏသီမင်း
 သည် ဆင်စီး၍ မြို့လည်လတ်သော်၊ ထိုဘီလူးမကို မြင်လျှင်၊ တပ်
 ၍၊ ဆင်တက်* တွင်ပင် မိန်းမော၍ လည်း၏၊ အမတ်တို့လည်း မိန်း

* ရောက်လေကုန်၏၊ ရောက်လေကုန်၍ ဟု ကြိုက်ရာဆိုရန် ရေးနည်း။

မောဇ္ဈိ လည်းကြောင်းကို မေး၏ ဗာရာဏသီမင်းလည်း-‘စရပ်
တံခါး၌ နေသော ဗိမ္ဗုကို မြင်၍ မိန်းမောသည်။’ဟု ဆိုပေ၏။ အမတ်
တို့လည်း-‘လင်ရှိသလော။ မရှိသလော။’ဟု မေးရလေ၏။ ဘီလူးမ
လည်း မိမ္ဗမာယာဖြင့် လိမ္မာသော သူ ဖြစ်သောကြောင့်-‘သည်
စရပ်တွင် နေသော သူသည် င-လင်။’ဟု ဆိုလိုက်၏။ ဗာရာဏသီ
မင်းလည်း တပ်လတ်သောကြောင့် ‘လုလင်ကို မေးခြေ။’ဟု စေ
ပြန်လိုက်၏။ လုလင်လည်း-‘င-ယေား မဟုတ်။ င-အဖော်ငါးယောက်
တို့ကို စား၍ င-ကို စားပြန်ရအောင်၊ လိုက်သည့် ဘီလူးမ။’ဟု ဆို
လိုက်၏။ ဗာရာဏသီမင်းလည်း ချစ်လှသောကြောင့်၊ ဗီရုရား မြှောင်
လေ၏။ ဗီရုရား ဖြစ်ပြီးသော်-‘အရှင်မင်းကြီး၊ အက္ကနိပ်ကား ကိုတ
ရသာ ဖြစ်သည်။ ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည် အရိအသေ၊ အလေး
အမြတ် ပြုမည်ကို ထားဘိ၊ ကားပြောပင် မရပါ။ ဗီရုရားအရာကို
အပိုင်ပေး၍၊ အတွင်းကို စိုးအုပ်ရမှ၊ ငါ နေမည်။ အစိုးမပိုင်သော်၊ ငါ
မနေ။’ဟု ဆို၏။ ဗာရာဏသီမင်းကြီးလည်း ချစ်လှသောကြောင့်၊
ပွဲသဘင် ကြီးစွာခံ၍၊ ဘိသိက်^၁ မြှောက်၍-‘ယနေ့မှ စ၍ င-နန်း
တွင် ရှိသမျှကို ပိုင်စေ။’ဟူ၍ ပေး၏။ တနေ့၌ ထိုဘီလူးမသည်
ည၌အခါ အဆွေအမျိုးငါးရာတို့ကို ခေါ်၍၊ အိပ်ပျော်စဉ်၊ မင်းက
စ၍ ဆင်၊ မြင်းအလုံး၊ နန်းတွင်းတွင် ရှိသရွှေ၊ အယုတ်သဖြင့် အိမ်
မြှောင်မျှ လွှတ်၊ စားလေ၏။ မိုးသောက်သော်၊ ဝင်းတံခါးလေးမျက်
နှာအပိတ်တိုင်း ကျိုးငှက် တသောသော ရှိ၏။ အနူးအဖတ်တို့လည်း
တံခါးမဖွင့်သောကြောင့် တံခါးကို ကြည့်ကြသော်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ လူသူ
တို့ အစိုးအကောင်ကို မြင်လျှင်၊ ကြောက်၍ တိုင်ပင်ကုန်၏။ အိမ်ရှေ့
မင်းက စသော သူတို့သည် ကြောက်၍ မင်းမပြုဝံ့ပဲ၊ တယောက်ကို
တယောက် လွှဲကုန်၏။ သို့ မင်းမပြုဝံ့သောကြောင့်၊ စိတ်ညီကြ
သော်-‘ငါတို့အား ဘီလူးမ။’ဟု ဆိုသော လုလင်သည် ပညာကြီး

၁ သူဟောင်းတို့ကား ပြောသည့်အတိုင်း-ဘိသိက်-ဟု ရေးသည်။ ယခုအခါ ‘ဘိ
သေက’ပါဠိကို ထောက်၍၊ ဘိသိက်ဟု ရေးသည်။ ဘိသိက်-ဟု ရေးသော်လည်း၊ ဘိ
သိက်ဟု အများပြောကြသည်။ ဝိဿာ၊ သုဿာန်၊ ပြာဿာန်တို့လည်း နည်းတူတည်း။

၏။ အထိတ်၊ အနာဂတ်ကို မြင်နိုင်၏။ ထိုလုလင်ကို ခေါ်ခြေ၊'ဟု ခေါ်ရလေ၏။ ခေါ်၍ ရောက်လျှင်၊ ညီ၍ မင်းမြှောက်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ရူပါရုံကိုလည်းကောင်း၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖေါဗ္ဗဗ္ဗာရုံတည်း ဟူသော အာရုံငါးပါး၌ တပ်သော လုလင်ငါးယောက်နှင့် ဗာရာဏသီမင်းသည် သေခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။ ဖုရားလောင်းလုလင်တယောက်သာ အာရုံငါးပါးကို တွေ့လျှင်၊ ဘံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ မှတ်၍၊ ဗာရာဏသီမင်းအဖြစ်ကို ရတူးလေ၏။

‘သင်္ခါရာကဒလုပမာ’ ဟူသည်ကား။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသည် ဌက်ပျော့ပင်နှင့် တူ၏။ ဌက်ပျော့ပင်၌ အနှစ်ရှာလျှင်၊ မရသကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အနှစ်ရှာသော်၊ မရ။ တစပရိက္ခန္တံ အတ္တဘာဝံ၊ အရေဖြင့် အပေါ်လွှမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ကိုအထဲ၌ နွတ္တံ သကယ ဟူသော အဖတ်အတိသာ ရှိ၏။ ထိုအဖတ်အတိ ပြည့်သော ကံကို အနှစ်ရှိ၏ဟု မှတ်သော သူကား ဌက်ပျော့ပင်၌ အနှစ်ရှိ၏ ဟူ၍ မှတ်မှားသော သူမိုက်သည် ဌက်ပျော့တောသို့ မျိုးရိက္ခာနှင့်အကွ သွား၍ ရှာသော်၊ ဌက်ပျော့နှစ်ကို ရေ၊ ကျားအစာသာ ဖြစ်လေသကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်၌ အနှစ်ရှာသော သူသည် ခန္ဓာကိုယ်၌ အနှစ်ကို မရ။ သေင်းအစာသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည် ‘အို၊ သေသော အနှစ်ရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို ရှာကုန်ရာ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို ရှာသော ပညာရှိတို့သည် ကား နိဗ္ဗာန်ကို ရအံ့သော အကြောင်းဖြစ်သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို ဆည်းဘူးကုန်ရာ၏။

‘ဗေယျပမည္ဗဝိညာဏံ၊’ ဟူသည်ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် မျက်မှည့်သည်နှင့် တူ၏။ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿ၊ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည် ပုံစစ်စပုဆိုးနှင့် တူ၏။ ပုံစစ်စပုဆိုးသည် အဆင်းတည်း မရှိသကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတည်း ဟူသော စိတ်သည် တည်ရာတခုတည်းသော အာရုံ၌ အမြီးမဟိုသ် ဖြစ်၍ အထွေထွေသော အာရုံကို အာရုံပြုတတ်သောကြောင့်၊

ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် ‘မာယုပမ္ဘဒိညာဏံ’ ဟူ၍ ဟောတော်မူလေသည်။ တနည်းကား၊ ဝိညာဏ်သည် မျက်မှည့်သည်နှင့် တူ၏။ မျက်မှည့်သည်လည်း ပွဲ၌ ကစားသော သူငယ်ကို မုံတွင် ရူးဆေးခတ်၍ ပေး၏။ ထိုသူငယ်သည် မုံကို စားသွင်း၊ ရူးလေ၏။ ရူးလေလျှင်၊ ချီ၍ သွားလေသကဲ့သို့၊ အာရုံငါးပါးသည် သက္ကဝါတို့အား ရူးစေတတ်၏။ အပါယ်ငေးပါးသို့လည်း ဆောင်တတ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ‘ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် မျက်မှည့်သည်နှင့် တူ၏’ ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ တရားတော် လာသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ - ‘ဤငါတို့ကိုယ်သည် ကိုယ်မဟုတ်။’ ဟု အနှစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို သိ၍၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူသော လက္ခဏာရေးသုမ္ပါးကို အမြီးဆောက်တည်၍၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်၍၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဘောင်းကုန်ရာ၏။

အက္ခရမေကဉ္စဗုဒ္ဓရူပံ၊ တသ္မာဟိ ပဉ္စေတော ပေါသော၊ လိက္ခယုပိဋကတ္တိယံ၊ အာယု၊ ဝဏ္ဏံ၊ သုခံ၊ ဗလံ။ ။ ပု၊ ဒိ၊ အာနှင့် ပြည့်စုံပါလိမ့်။ ။ သက္ကရာဇ် ၁၂၁၃ ခု၊ တကူးလဆန်း ၁၂ ရက်နေ့၊ နေမွန်းလွဲအချိန်တွင် အဘိဓမ္မာဝတ္ထု၊ ဝိဘင်းကျမ်းမြတ်ကို ရေးကူး၍ ပြီးသည်။ ။ ၎င်းအကျိုးကို နိဗ္ဗာနပစ္စယော ဟောတု။

(မှတ်ချက်၊ - ဤအက္ခရမေကဉ္စ စသော စကားစုကား စာကူးသူ၊ ပေစာရေးက ထည့်သော စကားတည်း။ အခြားပေစာများ၌လည်း နည်းတူ ပါတတ်သည်။)

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု ပထမတွဲ ပြီး၏။

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု-ဒုတိယတွဲ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁၃။ ဓာတုကဿဓာတုရားတော်အကျဉ်းချုပ်။

၁။ ။လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး သုံးဆယ်သော ပါရမီ၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး၊ သုံးပါးသော အကျင့်တော်တို့ကို ဖြည့်၍ ပြည့်စုံကျင်သော လူသုံးပါးတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာ ဗုဒ္ဓအားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ပင်လယ်ကသပ်ပင်၏ အနီး ပဏ္ဍုကမ္ဘာသာကျောက်ဖျာ၌ နေတော်မူ၍၊ မယ်တော် မိနတ်သား အမှူးရှိသော တသောင်းသော စကြာဝဠာမှလာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား၊ ဝိဘင်းကျမ်းကို ဟောတော်မူပြီး၍၊ ဓာတုကဿကျမ်းကို ဟောတော်မူပေ၏။ ‘အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။’ ဟူမူကား၊ ဤသို့လျှင်တည်း။ -

သင်္ဂဟော၊ အသင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ၊ အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတန္တိ အာဒိနာ နယေန။
ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့် အာကာသဂင်္ဂ ဩတရန္တောဝိယ၊ ကောင်းကင်မှ သက်သော ရေအယဉ်ကဲ့သို့ ဓမ္မဒေသနာကို ဟောတော်မူပေ၏။

၂။ ။ ထိုဓာတု ကဿကျမ်းသည်လည်း မာတိကာ၊ နိဒ္ဒေသ ဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ‘သင်္ဂဟော၊ အသင်္ဂဟော၊ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ၊ ပ ဓမ္မသင်္ဂဟိတောယမာတိကာ တိုင်ရုံသည်ကား မဇ္ဈိမဇာနည်၏၊ ရူပက္ခန္ဓာကသည် ဂုဗ္ဗသမနယ တိုင်ရုံသည်ကား နိဒ္ဒေသ မည်၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် မာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုမာတိကာတို့သည်လည်း သာမညအားဖြင့်၊ ဟ်ပါးသာ၊ ဘေဒအားဖြင့်ကား နယမာတိကာ၊ အတ္တန္တရမာတိကာ၊ နယမုခမာတိကာ၊

လက္ခဏမာတိကာ၊ဗာဟိရမာတိကာ ဟူ၍ ငါးပါး အပြားရှိ၍ ထို ငါးပါးတို့တွင်၊-

- (၁)။ သင်္ဂဟော၊အသင်္ဂဟော၊.....ပ.....၊ ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ၊ အသင်္ဂဟိတံ တိုင်ရုံ၊တဆယ့်လေးနယတို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ပြ အပ်သော မာတိကာသည် နယမာဘိကာ မည်၏။
- (၂)။ ပဗ္ဗက္ခန္ဓာ၊ပ.....၊ မနသိကာရော တိုင်အောင်သော တရာနှစ်ဆယ့် ငါးပုဒ်ဖြား၍ ပြအပ်သော မာတိကာ သည် ကား၊ အတ္တန္တရမာဘိကာ မည်၏။
- (၃)။ တိဟိသင်္ဂဟော၊ တိဟိအသင်္ဂဟော၊စတုဟိသမ္ပယောဂေါ၊ စတုဟိဝိပ္ပယောဂေါ ဟူ၍ လေးပုဒ်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ပြ အပ်သော မာတိကာသည်ကား နယမာဘိကာ မည်၏။
- (၄)။ သဘာဂေါ၊ ဝိသဘာဂေါ ဟူ၍ နှစ်ပုဒ်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ပြ အပ်သော မာတိကာသည်ကား လက္ခဏမာဘိကာ မည်၏။
- (၅)။ သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဟီခာတုကထာသ မာတိကာ ဟူ၍ နှစ် ရာဇာဓိရာဇ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ပုဒ်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ပြ အပ်သော မာတိကာသည်ကား ဗေဒနီရမာဘိကာ မည်၏။

ထိုငါးပါးတို့တွင် နယမာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၍၊ နယမာဘိကာတို့ သည်လည်း ပထမနယ စသော တဆယ့်လေးနယ ရှိ၏။ထိုတဆယ့်လေးနယတို့တွင်၊-

- (၁)။ သင်္ဂဟော၊အသင်္ဂဟောကား ပထမနယတည်း။
- (၂)။ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ-ကား ဒုတိယ နယတည်း။
- (၃)။ အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ-ကား တတိယနယတည်း။
- (၄)။ သင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ-ကား စတုတ္ထနယတည်း။
- (၅)။ အသင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ-ကား ပဉ္စမနယတည်း။
- (၆)။ သမ္ပယောဂေါ၊ဝိပ္ပယောဂေါ-ကား ဆဋ္ဌမနယတည်း။
- (၇)။ သမ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ-ကား သတ္တမနယတည်း။
- (၈)။ ဝိပ္ပယုတ္တေန သမ္ပယုတ္တံ-ကား အဋ္ဌမနယတည်း။
- (၉)။ သမ္ပယုတ္တေန သမ္ပယုတ္တံ-ကား နဝမနယတည်း။

(၁၀)။ ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ-ကား ဒသမနယတည်း။

(၁၁)။ သင်္ဂဟိတေန သမ္ပယုတ္တံ, ဝိပ္ပယုတ္တံ-ကား။ ကောဒသမနယတည်း။

(၁၂)။ သမ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ, အသင်္ဂဟိတံ-ကား ခုဒ္ဒသမနယတည်း။

(၁၃)။ အသင်္ဂဟိတေန သမ္ပယုတ္တံ, ဝိပ္ပယုတ္တံ-ကား တေရသမနယတည်း။

(၁၄)။ ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ, အသင်္ဂဟိတံ-ကား ဝုဒ္ဓသမနယတည်း။

ပဌမနယ၌ ပဌမပဒကို မူလ၊ ဒုတိယပဒကို မူလီ ပြု၍၊ ဒုတိယနယကို ဟောတော်မူ၏။ ပဌမနယ၌ ဒုတိယပဒကို မူလ၊ ပဌမပဒကို မူလီ ပြု၍၊ တတိယနယကို ဟောတော်မူ၏။ ပဌမနယ၌ ပဌမပဒကို မူလ၊ မူလီ ပြု၍ စတုတ္ထနယကို ဟောတော်မူ၏။ ပဌမနယ၌ ဒုတိယပဒကိုပင် မူလ၊ မူလီ ပြု၍၊ ပဌမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့အားဖြင့် ဒုတိယ စသော လေးနယတို့သည်ကား ပဌမနယကိုသာ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဆဋ္ဌမနယ၌ ပဌမပဒကို မူလ၊ ဒုတိယပဒကို မူလီ ပြု၍၊ သတ္တမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ဆဋ္ဌမနယ၌ ဒုတိယပဒကို မူလ၊ ပဌမပဒကို မူလီ ပြု၍၊ အဋ္ဌမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ဆဋ္ဌမနယ၌ ပဌမပဒကို မူလ၊ ပဌမပဒကိုပင် မူလီ ပြု၍၊ နဝမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ဆဋ္ဌမနယ၌ ဒုတိယပဒကို မူလ၊ ဒုတိယပဒကိုပင် မူလီ ပြု၍၊ ဒသမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့အားဖြင့် သတ္တမ စသော လေးနယတို့သည်ကား ဆဋ္ဌမနယကို ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ပဌမနယ၌ ပဌမကို မူလ၊ ဆဋ္ဌမနယ၌ နှစ်ပဒသုံးကို မူလီ ပြု၍၊ ကောဒသမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ဆဋ္ဌမနယ၌ ပဌမကို မူလ၊ ပဌမနယ၌ နှစ်ပဒသုံးကို မူလီ ပြု၍၊ ခုဒ္ဒသမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ပဌမနယ၌ ဒုတိယပဒကို မူလ၊ ဆဋ္ဌမနယ နှစ်ပဒသုံးကို မူလီ ပြု၍၊ တေရသမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ဆဋ္ဌမနယ၌ ဒုတိယပဒကို မူလ၊ ပဌမနယ နှစ်ပဒသုံးကို မူလီ ပြု၍၊ ဝုဒ္ဓသမနယကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့အားဖြင့် ကောဒသ

မစသော လေးနယ်တို့သည်ကား ပဌမနယ်၊ဆဌမနယ် နှစ်ပါးသုံးကိုသာ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤကား နယ်ဖြစ်သည်ကို ဆိုသတည်း။

ဒုတိယနယ်၌ သင်္ကဟိတေန အသင်္ကဟိတံ၊ အသင်္ကဟိတံ ဟူ၍ ရှိကောင်းလျက်၊ တတိယပဒ ကျေလေသည်။ ကျေးလသော ပုဒ်ဖြင့်ကား ပုစ္ဆိ၊ ဝိသဇ္ဇနာကို ပြတော်မူ၏။ ရှိသော ပုဒ်ဖြင့်ကား ပုစ္ဆိတဗ္ဗ၊ ဝိသဇ္ဇတဗ္ဗ၊ ဓမ္မဝိသေသကို ပြတော်မူ၏။ တတိယ၊ စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ၊ ဆဌမ၊ သတ္တမ၊ အဋ္ဌမ၊ နဝမ၊ ဒသမတည်း ဟူသော ဤရှစ်နယ်တို့၌ တတိယပဒဖြင့်ကား ပုစ္ဆိ၊ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ရှိသောပဒဖြင့်ကား ပုစ္ဆိတဗ္ဗ၊ ဝိသဇ္ဇတဗ္ဗ၊ ဓမ္မဝိသေသကို ပြတော်မူ၏။ ‘တတိယပဒကျေလေသည်ကို အဘယ်ကြောင့်၊ ရှိသနည်း။’ ဟူမူကား၊ နိဒ္ဒေသဝါရ၌ သုံးပဒ စေ့အောင်၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ ရှိသတည်း။

ကောဒသမ စသော လေးနယ်၌ အဆုံးဆုံးသော ပုဒ်ဖြင့်ကား ပုစ္ဆိတဗ္ဗ၊ ဝိသဇ္ဇတဗ္ဗ၊ ဓမ္မဝိသေသကို ပြတော်မူ၏။

ဒုတိယနယ်၊ တတိယနယ်၊ ဤနှစ်နယ်၌ တတိယာဝိဘတ်သက်သည်ကား ဝိသေသကို ဟောတော်မူ၏။ စတုတ္ထနယ်၊ ပဉ္စမနယ်၊ ဤနှစ်ပါး၌ တတိယာဝိဘတ် သက်သည်ကား ကတ္တားအနက်ကို ဟော၏။ သတ္တမ စသော လေးနယ်၌ တတိယာဝိဘတ် သက်သည်ကား ကတ္တားအနက်ကို ဟော၏။ ဒသမ စသော လေးနယ်တို့၌ တတိယာဝိဘတ် သက်သည်ကား ဝိသေသအနက်ကို ဟော၏။

အတ္တန္တိတရဇေတိကာ သည်ကား။ ရာသီအားဖြင့်၊ ခန္ဓရာသီ၊ အာယတနရာသီ၊ ဓာတုရာသီ၊ သစ္စရာသီ၊ ဣန္ဒြိယရာသီ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒရာသီ၊ သတိပဋ္ဌာနရာသီ၊ သမပဋ္ဌာနရာသီ၊ ဣဒ္ဓိပါဒရာသီ၊ ဈာနရာသီ၊ အပ္ပမညာရာသီ၊ ပဋိန္ဒြိယရာသီ၊ ပဉ္စမလရာသီ၊ ဗောဇ္ဈင်ရာသီ၊ မဂ္ဂရာသီ၊ ဗသသတ္တကရာသီ အားဖြင့်၊ တဆယ့်ခြောက်ပါးပြား၏။ ထိုတဆယ့်ခြောက်ပါးတို့တွင် စတုကရာသီ ခြောက်ပါး၊ ပဉ္စကရာသီ သုံးပါး၊ သတ္တက ရာသီနှစ်ပါး၊ အဋ္ဌကရာသီ နှစ်ပါး၊ ဒွါဒသကရာသီ နှစ်ပါး၊ အဋ္ဌာရသရာသီ တပါး၊ ဗာဠိသတိရာသီ တပါး၊ ဤသို့

စားဖြင့်၊ ခုနှစ်ပါး ပြားဖို့၊ ထိုခုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ စတုကရသီ ခြောက်
ပါး ဟူသော်ကား၊ သန္တရာသီ၊ သတိပဋ္ဌာနရာသီ၊ သမပဋ္ဌာနရာသီ၊
ဇ္ဈင်္ဂါဒရာသီ၊ ဈာနရာသီ၊ အပ္ပမညာရာသီတည်း။ ပဉ္စကရာသီသုံး
ပါး ဟူသော်ကား၊ ခန္ဓရာသီ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယရာသီ၊ ဗလရာသီ၊ သုံးပါး
တည်း။ သတ္တကရာသီနှစ်ပါး ဟူသော်ကား၊ ဗောဇ္ဈင်ရာသီ၊ ဗဿ
သတ္တကရာသီတည်း။ အဋ္ဌကရာသီတပါး ဟူသော်ကား၊ မဂ္ဂရာသီ
တည်း။ ဋ္ဌါဒသကရာသီနှစ်ပါး ဟူသော်ကား၊ အာယတနရာသီ၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒရာသီတည်း။ အဋ္ဌာရသရာသီတပါး ဟူသော်ကား၊ ဓာတု
ရာသီတည်း။ ဗာဝိသရာသီတပါး ဟူသော်ကား၊ ဗာဝိသ်န္ဒြိယရာသီ
တည်း။ ဤသို့အားဖြင့် ပုဒ်အပေါင်းတရားနှစ်ဆယ့်ငါးပုဒ် ရှိဖို့။ ပဌမ
၌ ကရိုဏ်းကား ကံအနက် ရှိဖို့။ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်သည်ကား
သဘာဝ ဖြစ်ဖို့။ သင်္ဂဟလည်း ဖြစ်ဖို့။

၃။ ။ ဓာတုကထာကျမ်းကား နယတဆယ့်လေးချ၊ မာတိကာ
ငါးချ၊ ကရိုဏ်းသုံးချ ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ ဓာတုကထာ မည်
ဖို့။ ဓာတ်တရသည် မဟာဝိသယဖြစ်ဖို့။ ထို့ကြောင့်၊ ဓာတုကထာ
မည်ဖို့။ ဓာတုကထာသဒ္ဓါသည် ဆီဝိသေခ'တည်ရာကို ဟောဖို့။
ကထာသည်ကား ဆီဝိသေခအနက်ကို ဟောဖို့။ ဆိုင်သော တည်
ရာ ဟူသော်ကား၊ - စက္ခုဓာတ်သည် ကွေ့ပြညာဏ်ဖို့ တည်ရာ
ဖြစ်ဖို့။ နှုဗ္ဗဓာတ်ကား အာရပ္ပဏ ဖြစ်ဖို့။ ကွေ့ပြညာဏ်ကား အာ
ရမ္ပဏ်က ဖြစ်ဖို့။ သူရိုက်တို့သည် အမြင်ဆိုင်၏'။ ပညာရှိတို့သည်
ကား ရူပါရုံကို မြင်လျှင်၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို နှစ်လုံးသွင်း၍၊
မဆိပ်'။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လေ ဖို့။ ခန္ဓာ၊ အာယ
တန မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသို့လျှင် ခံသရာ မည်ဖို့။ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့
နည်း ဟူမူကား၊ - ကြာမျိုးငါးပါးအတိ ဖုံးလွှမ်းသော ရေကံ၌

၁။ ဤစကားရပ်၌ ဆိုင်သော ဆိပ်၏ ဟူသော သဒ္ဓါတို့သည် 'လှေကို ကမ်းနှင့် စိပ်
နေအောင် ဆိပ်၊ ဆိုက်သကဲ့သို့၊ အာရမ္ပဏ်က ကို အာရုံနှင့် စိပ်နေအောင် ဆိပ်၊ ဆိုက်ခြင်း
အနက်ကို ဟောသည်။ လှေဆိပ်-ဟူသော စကားကား လှေကို ကမ်းနှင့် စိပ်နေအောင်
ဆိပ်ရာအရပ်ကို ဆိုသည်။ ယခုအခါ လှေဆိပ်သည် ဆိုမည့် အစား၊ လှေဆိုက်သည်ဟု
ဆိုသည်။

များစွာသော ဝမ်းဗီး၊ဟင်းသော စသော ဌာန်တို့သည် ကျက်စား
ကုန်၏ မုတ်ဆိုးမြင်လျှင်၊ ညွတ်ကျော့ကွင်းကို သောင်လေ၏။ တချို့
သော ဌာန်တို့သည်ကား၊ ညွတ်ကျော့ကွင်းကို မြင်လျှင်၊ သေ
ဘေးကို ကြောက်၍၊ စိတ္တကုန်တောင်သို့ ပြန်လေ၏။ မိမိသော
ဌာန်တို့သည်ကား ကျော့ကွင်း မြင်သော်လည်း၊ ညွတ်ကျော့ကွင်း
မှန်း မသိ၍-‘ရေကံကား’ ကြာမျိုးငါးပါးအတိ ဖုံးလွှမ်း၍၊ အလွန်
ညိုဝမ်း(ငြိမ်း)ချမ်းသာယာလှ၏။’ဟူ၍၊ ကျက်စားလေလျှင်၊ ညွတ်
ကျော့ကွင်း ညို(ငြိ)လေ၏။ မုတ်ဆိုး မြင်လျှင်၊ သတ်၍ ယူလေ၏။ သံ
သရာကား ရေကံနှင့် တူ၏။ သံသရာ၌ ကျင်လည်သော သတ္တဝါ
ကား ဌာန်နှင့် တူ၏။ သေမင်းကား မုတ်ဆိုး နှင့် တူ၏။ ဧရာ၊ မရဏသ်
ကား ကျော့ကွင်းနှင့် တူ၏။ နိဗ္ဗာန်သ်ကား စိတ္တကုန်တောင်နှင့် တူ၏။
ပညာရှိတို့သ်ကား သံသရာ၌ ကျင်လည်၍ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်း
သာကို စံစားခြင်းသ်ကား အိုခြင်း၊ သေခြင်း မကင်းနိုင် ဟူ၍၊ ခန္ဓာ၊
အာယတနတရားတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူ၍သာ၊ ဝိပဿနာကို
စီးဖြန်း၍ ခင်ဒိဋ္ဌိတရားတို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လေ၏။ သူမိက်တို့ကား
သေမင်း ကျော့ကွင်း ဖြစ်သော အိုခြင်း၊ သေခြင်းကို မြင်သော်၊ ကျော့
ကွင်းမှန်း မသိ၍၊ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို တောင့်တ၏။ ထိုသို့
တောင့်တသော သူသည် သံသရာ၌ ကျင်လည်၍၊ သေမင်းနိုင်ငံသို့
လိုက်ရလေ၏။ သတ္တဝါတို့သည်ကား လူစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၌
တပ်မက်မောသော တဏှာကြောင့်၊ သံသရာဝင်၌ ညို(ငြိ)လေ၏။
ရှည်လျားစွာသော ဆင်းရဲခြင်းကို ခံရလေ၏။ ဘုံသုံးပါး၌ ကျင်
လည်သော တဏှာတို့တွင် ကာမတဏှာသည်သာလျှင် ပြင်းထန်
သည်။ ‘အဘယ်ကဲ့သို့နည်း’ဟူမူကား၊ ကေသရာဇာချသော် မင်းသ်
ကား သုံးခွန်းဟောက်လျှင်၊ မြေ၌ သွားသော ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွန်း(ကြွေ)،
ပိုင်၊ နွား၊ ကျွဲ၊ စသည်တို့ကို ကိုက်သတ်၍ အသွေးအသားကို စား၍၊

၁။ ရေကံ-အရေးကား ရေကို ခံယူသော အရာ၊ အနက်၌ သုံးဟန် တူသည်။ အနက်
သဘောရပါ၏။ တူးသော မိုးရေခံ၊ ရေကံတည်း။ ။ ရေကန်-အရေးကား၊ စီးဆင်း
သော ရေကို တဖက်က ကန်၍ ဆည်သော တဖက်ဆည်ကန်ကို ရည်သည်။ ရေကန်
ဟု အရေးများသည်။

နေရာမြို့သို့ ရောက်လာ၏။ ကောင်းကင်ပျံသော ဆင်,မြင်းတို့ကို
ချန်၍ ကိုက်သတ်၍ သွေးကို သောက်ပြီးလျှင်၊ နေရာသို့ ရောက်လာ
၏။ ထို့ကြောင့်၊ တဏှာကား ချသော် နှင့် တူ၏။ ကောင်းကင်ဖြင့်
သွားသော ရသေ့ တို့ကိုသော်လည်း၊ ရူပါရုံကို မြင်လျှင်၊ ဈာန်မှ
လျှော့၍ ပြေသို့ ကျစေတတ်၏။ တဏှာသည်ကား ဖုန်းတံခိုင်း(တန်
ခိုး)ပျောက်စေတတ်၏။ ‘အဘယ်သူသည် တံခိုင်း(တန်ခိုး)ပျောက်၍၊
ဈာန်မှ လျှော့ကျတူးလေသနည်း။’ ဟူမူကား။

၁၄။ ဟရိတစ,ရသေ့ဝတ္ထု။

လွန်သေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်ကို ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြု
၏။ တို့ဖုရားလောင်းသည် နိဂုံးတရ၌ အကုဋေရှစ်ဆယ် ကြွယ်သော
ပုဏ္ဏားအမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရွှေအဆင်းရှိခြင်းကြောင့်၊ ဟရိတစ
ဟူသော အမည်ဖြင့် ယင်ရှားသော၏။ ‘အရှယ်ရောက်လျှင်၊ တဏှာ
သိုလ်ပြည်၌ အတတ်သင်၍ ဥစ္စာကို ဖြစ်စေပြီးသော်၊ အမိအဖတို့
လည်း လွန်ခဲ့သဖြင့်၊ များစွာသော ဥစ္စာတို့ကို ကြည့်ရှုသော်၊ ဥစ္စာကို
သာ မြင်၍ ဥစ္စာကို တတ်သသူကို မမြင်သည် ရှိသော်၊— ‘ငါသည်
လည်း သေခြင်းတဝ၌ မုံ့မုံ့ညက်ညက် ဖြစ်ရာ၏။’ ဟု သေဘေးမှ
ကြောက်၍၊ အလှူကို ပေးပြီးသော်၊ ဟိမဝန္တာသို့ ဝင်၍၊ ရဟန်းပြု
၍၊ သျှက်၊ ခုနစ်ခုကံမြောက်သော နေ၌၊ အဘိညာဏ်ငါးပါး၊ သမာ
ပါတ်ရှင်ပါးတို့ကို ဖြစ်စေ၍ ဟိမဝန္တာ၌ ကြာမြင့်စွာ သစ်သီး၊ သစ်
မြစ်ဖြင့် မျှတင်းပြီးသော်၊ ချဉ်ဆား မှီအံ့သောငှာ၊ တောတောင်မှ
သက်၍၊ အစဉ်အာဖြင့် ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်လျှင်၊ ဥယျာန်၌
နေပြီးသော်၊ မိုးသော်လျှင်၊ ဗာရာဏသီပြည်တွင်းသို့ ဆွမ်းခံသွား
သည် ရှိသော် မင်းအိမ်တံခါးသို့ ရောက်လေ၏။ မင်းလည်း မြင်လျှင်၊
ကြည်လင်သည် ဖြစ်၍၊ ပင့်စေပြီးသော်၊ ကောင်းစွာ ဖြန့်အပ်သော
ထီးဖြူအောက် ရာဇပလ္လင်၌ နေစေပြီး၍၊ အထူးထူးသော မြတ်

၁။ သောဏ်-ကား ရှေးသုံးတည်း။ တနေ့သော၌ ကဲ့သို့တတ်၊ ကျောက်တံခိုင်းလည်း
သောသည်၊ သောဏ်-ဟူသော အသုံးကို တွေ့ရသည်။

။ မြွေလျက် ဟု ယားသည်ကား မြွေ၊ ပြုလျက်-ဟု ၊ မျိုး သိနိုင်ကြောင်းကို ပြသို၊

သော ဘောဇဉ်တို့ကို ဖုံးပေးစေလျက်၊ အနုမောဒနာ အဆုံး၌ အတိုင်းသက်အလွန် ကြည်ညိုသည် ဖြစ်၍-‘အရှင်ဖုရား အဘယ် အရပ်၌ နေတော်မူသနည်း၊’ဟု မေးသည် ရှိသော်-‘မင်းကြီး၊ ဝါဆို ရာအရပ်ကို ရှာဖွေ၏။’ဟု ဆိုလျှင်-‘အရှင်ဖုရား၊ ကောင်း၏။’ ဟု နံနက်အခါ ရသေ့ကို ပင့်၍၊ ဥယျာန်သို့ သွားပြီးသ် ရှိသော်၊ နေ့ညဉ့် နေစရာ၊ အရပ်တို့ကို စီရင်စေ၍၊ ဥယျာန်စောင့်ကို အလုပ် အကျွေးထားလျက်၊ ရှိသေ့စွာ ရှိခိုးပြီးသော်၊ နန်းသို့ ပြန်သေ၏။ ဖုရားလောင်းလည်း ထိုနေ့မှ စ၍၊ မပြတ်လျှင်၊ မင်းအိမ်၌ ဆွမ်းဖုံးပေးလျက်၊ တဆယ့်နှစ်နှစ်ပတ်သုံး၊ ဥယျာန်၌ နေ၏။ တနေ့သ၌ ရွာစွန် ပုန်ကန်သည်ကို ညိမ်(ငြိမ်)မိမ့်သောငှာ မင်းကြီး သွားသည် ရှိသော်-‘ငါတို့ ကောင်းမှုပြုရာ၊ လယ်မြေသဖွယ် ဖြစ်သော အရှင်ကို မမေ့မလျော့နှင့်။’ဟု မိဖုရားအား ဆောက်နှင်း၍ သွားလေ၏။ ထိုနေ့မှ စ၍၊ မိဖုရားသည် မိမိလက်ဖြင့် လုပ်ကျွေး၏။ တနေ့သ၌ ဆွမ်းကို စီရင်၍ ပြီးသျှင်၊ ရှင်ရသေ့ လာခဲးသော့ကြောင့်၊ ရေနံ့သာဖြင့် ချိုးပြီးသော်၊ သိမ်မွေ့ပြေပြစ်သော ပုဆိုးကို ဝတ်၍၊ ချင်သေ့ ခံသော ချိုင့်ကို ဖွင့်၍၊ ကိုပ်ကို လေခံလျက်၊ ညောင်စောင်းဝယ် လျောင်း၍ နေ၏။ ဖုရားလောင်းလည်း ကောင်းစွာ ဝတ်ရုံလျက်၊ သမိတ်လွယ်၍၊ ကောင်းကင်ဖြင့် လာပြီးသော်၊ ချင်သေ့ ခံသော ချိုင့်သို့ ရောက်လေ၏။ မိဖုရားလည်း ရသေ့ သက်နိုးသံကို ကြား၍၊ လျင်စွာ ထသ် ရှိသော်၊ အဝတ် ကျွတ်၍၊ ဖုရားလောင်းအား မသင့်တင့်သော အာရုံသည် ထင်၏။ ထိုသို့ ထင်သည် ရှိသော်၊ အကုဋေ မကသော ကာလပတ်သုံး ကိုယ်တွင်း၌ ကိန်းသော ကိလေသာသ် ပချုပ်၌ နေသော လျင်စွာ အဆိပ်ရှိသော မြွေကဲ့သို့ ထလေ၏။ ဈာန်မှ ကွယ်လေ၏။ သတိကို မဆောက်တည်နိုင်သည် ဖြစ်၍ မိဖုရားလက်ကို ကိုင်၏။ ထိုအခါ၊ တင်းတိမ် ရံကုန်၏။ ရသေ့လည်း မိဖုရားနှင့် မကောင်းကျင့်၍

၁။ ဘုဇ္ဇ-သဒ္ဓါကို မွန်သံကို လိုက်၍၊ ဘုန်းပေး၊ ဖုန်းပေး-ဟု အရေးများသည် ကျင်းပြုဆရာကား ညကို နိဂဟိတ်ပြန်ပြန်၊ ဖုံးပေး-ရေးဟန် တူသည်။

၂။ ရံကုန်-ဤပေ၌လည်း အခြားပပဟောင်းများ နည်းတူ။ ဗဟုဝစ် သင်္ချာအနက်ကို ကံဟု ရေးသည်။ သတ်နှင့်အညီ ‘ကုန်’ဟု နုသတ်နှင့် ပြင်ထားသည်။

ဆွမ်းစားပြီးသော်၊ ဥယျာန်သို့ သွား၏။ ထိုနေ့မှစ၍၊ မိဖုရားနှင့် မကောင်းမှုကို ကျင့်ပြီး ကျင့်၏။ ထို့ကြောင့်၊ မြို့အလုံးထင်ရှားသိ၏ အမတ်တို့လည်း၊—‘ဟရိတစ,ရှင်ရသေ့ကား မိဖုရားနှင့် မကောင်းကျင့်၏။’ဟု မင်းကြီးအား တမန်စေလိုက်၏။ မင်းကြီးလည်း၊—‘ငါ့ကို ပျက်စီးငိုင်းငှာ ဤသို့သော ကောင်းကို ဆို၏။’ဟု မယုံ။ ရွာစွန့်ညီဝ် (ငြိမ်)၍ မြို့သို့ ပြန်လျှင်၊ မြို့ကို လက်ယာရစ် လည်၍၊ မိဖုရားအထံသို့ သွား၏။ ကြားသည့်အတိုင်း မှန်,မမှန်ကို မေး၏။—‘မှန်ပေ၏။’ဟု မိဖုရား ဆိုသော်၊ မယုံ၍။—‘ငါ့အရှင်ကို မေးအံ့။’ဟု ဥယျာန်သို့ သွား၍ လျှောက်ပတ်စွာ နေပြီးသော်၊ မေးလို၍၊—‘သုမေတံ၊မဟာဗြဟ္မ။’ အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ ။ အဓိဗ္ဗာယ် (အဓိပ္ပါယ်) ကား၊—‘ဟရိတစ,မည်သော ဆရာ ဗြဟ္မဏ၊ “ဆရာသည်ကား မတရားသော အရာကို ပြု၏။’ဟု မဟုတ်သော ကောင်းကို အကျွန်ုပ် ကြား၏။ စင်ကြယ်စွာ,ဆရာသို့ နေ၏ မဟုတ်လော။’ဟု မေး၏။ ရှင်ရသေ့လည်း ကြံ၏။—‘ငါသည် မဟုတ်ဆိုလျှင်၊ ဤမင်းသည် ယုံရာ၏။ ဤလောက၌ သစ္စာနှင့် တူသော ကိုးကွယ်ရာသည် ဟေ့။ သစ္စာပျက်သ် ရှိသော်၊ ဗောဓိပင်ရင်း၌ နေ၍၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ အမှန်ကိုသာ ဆိုခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်၏။’ဟု ကြံ၏။ ဖုရားလောင်းတို့အားလည်း ပါဏာတိပါတ,အဒိန္နဒါန,ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အကျိုးစီးပွားကို ပျက်ဆီးနိုင်သော ချွတ်ယွင်းသော စကားသည်ကား မဟုတ်ပြီ။ ထို့ကြောင့်၊ အမှန်ကို ဆိုခြင်းငှာ၊—‘ဧဝမေဝ မဟာအရာဇ။’ အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိဗ္ဗာယ်ကား၊—‘မင်းကြီး၊ အကြင်အချင်းဖြင့် မင်းကြီးသည် ကြားအပ်၏။ ထိုအချင်းဖြင့် မိုက်မှား,တွေဝေသည် ဖြစ်၍၊ မကောင်းသော ခရီးကို ငါ သွားမိ၏။’ ထိုကောင်းကို ကြားလျှင်၊ မင်းကြီးလည်း—‘အဒုပညာဂစ္ဆိယော၊’ အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိဗ္ဗာယ်ကား၊—‘ရှင်ရသေ့, နာသောသူအားဆေးသည် ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၏။ မွတ်သောသူအား ရေသည် ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၏။ ဆရာအား သိမ်မွေ့စွာသော အနက်ကို ကြံနိုင်သော ပညာ ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်၊ အ

ကျိုးစီးပွားကို မဆောင်နိုင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ပညာဖြင့် ရေခဲ
သော ရာဂကို မပျောက်နိုင်သနည်း။ ရာဂနှင့် ရှည်သော ဗိတ်ကို
လည်း ဆရာပညာရှိ အဘယ်ကြောင့် မပျောက်သနည်း။’ ဟု မင်း
ကြီး ဆိုသောစကားကို ကြားလျှင်၊ ဖုရားလောင်းလည်း ကိလေ
သာအားကို ပြုလျှ်၍ - ‘စက္ကာရောမေ မဟာရာဇ၊’ သော ဂါထာကို
ဆို၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ - ‘မင်းကြီး၊ တပ်ခြင်း၊ ရှည်ခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်း၊
မိက်ခြင်း၊ ဤတရားလေးပါးတို့သည် လောက၌ အလွန် အားကြီး
ကုန်၏။ ထိုးကျင်ခြင်း၌ ရောက်ကုန်၏။ ဤအကျင့်လေးပါးသော တ
ရားတို့၌ နစ်မွန်းသည် ရှိသော်၊ သည်းစွာသော ရေအယဉ်၌ ကျသ
ကဲ့သို့၊ ပညာသည် ထောက်မဲ့ခြင်း၊ တည်ရာကို မရနိုင်။’ ဟု ရှင်
ရသေ့ ဆို၏။ ထိုစကားကို ကြားလျှင်၊ မင်းကြီးလည်း - ‘အရဟံ
သိသမ္ပန္နော။’ အစ ရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ - ‘အရှင်၊ အရှင်ကို ရ
ဟန္တာ၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော သူ ဟူ၍ စင်ကြယ်သသူ၊ လိမ္မာသသူ
ဟူ၍ ပင်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့ မှတ်၏။’ ဟု မင်းကြီး ဆို၏။ ထို့နောင်မှ
ရသေ့လည်း - ‘မေခာဝီနန္ဒိ ဟိ သန္တိ။’ အစ ရှိသော ဂါထာကို ဆို
၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ - ‘မင်းကြီး၊ ကောင်းသော နိမိတ်ကို ယူခြင်း၌
ဖြစ်တတ်ကုံ(ကုန်)သော၊ ရာဂ၌ မှတ်တတ်ကုံ(ကုန်)သော မင်းတို့
သည် ကြံသဖြင့်၊ ကောင်းသော အဖို့သို့ ရောက်ကုံ(ကုန်)*သည်
ဖြစ်၍၊ တရား၌ မွေ့လျော်သော၊ ပညာရှိသော ရသေ့တို့ကို ညှဉ်း
ဆဲးကုန်၏။’ ဟု ဆို၏။ ထို့နောင်မှ မင်းလည်း ကိလေသာ ဟူသော
ခတ်ပုတ်ခြင်းဖြင့် အားထုတ်ခြင်းကို ပြုလျှ်၍ - ‘နဋ္ဌမဉ္ဇပုန္နာရံ သရိသ
ဇော၊’ အစ ရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။ - ‘ရှင်ရသေ့၊
ကို၌ ဖြစ်သော ဤရာဂသည် ခပ်သိမ်းသော အရောင်အဝါကို ဖျက်
ဆီးတတ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ထိုရာဂကို စွန့်လော့၊ ရှင်ရသေ့ အား
ကောင်းသော အချင်းအရာကို ဖြစ်စေသတည်း။ ရှင်ရသေ့ ပညာ
ရှိ၏ ဟူ၍၊ အများ သမုတ်အပ်၏။’ ဟု လိုသတည်း။ ထို့နောင်မှ
ဖုရားလောင်းသည်လည်း သတိရ၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်ကို မှတ်

* ရောက်ကုံသည်- ဟူသော အရေးမျိုးကို နောင် န-သတ်နှင့် ကုန်-ဟု ဖြစ်ရေးမည်။

အပ်ပြီးသော်၊-‘တေ အန္ဓကရဏ ကာမ။’ အစ ဂှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။- ‘မင်းကြီး၊ အဓိကံကို ပြာတ်ကုန်သော ဆင်းရဲခြင်း၊ များသော အဆိပ် ရှိကုန်သော ကာမဂုဏ်၊ ထိုကာမဂုဏ်၌ အပြစ်ကို ငါ ရှာဖွေအံ့၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းနှင့် တကွသော ရာဂကို ယခု ပညာဟူသော သံလျက်ဖြင့် ဖြတ်အံ့။’ ဟု ဖုရားလောင်းလည်း ဤသို့သော စကားကို ဆိုတော်မူ၍ -‘င-အားမင်းကြီး ခွင့်ပြုလော။’ ဟု တောင်းပန်၏။ အခွင့် ပြုပြီးသော်၊ သင်ကမ်းကို* ဝင်၍၊ ကသိုဏ်း ဝန်းကို ကြည့်လျက်၊ ပျောက်သော ဈာန်ကို တဖန် ဖြစ်စေလျက်၊ သင်ကမ်းမှ ထွက်ပြီးသော်၊ ကောင်းကင်ထက်ဝယ် နေ၍၊ မင်းအား တရားဟောပေ၏။- ‘ငါလည်း အရပ် မဟုတ်ရာ၊ လူများအလယ်၌ နေခြင်းကြောင့်၊ ရှက်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီ၊ မမေ့မလျော့ ဖြစ်လော။ ယခု ငါ သို လှူတို့၏ အနားကို အလိုမဟုတ်ပြီ၊ တောသို့ သွားအံ့။’ ဟု မင်းကြီး ငို-ကြွေး မည် (မြည်) တင်းငြဲ၊ ဟိမဝန္တာသို့ သွား၍၊ မယုတ်သော ဈာန် ရှိလျက်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်လေ၏။ ထိုအကြောင်းကို အလွန် သိတော်မူသော မြတ်စွာဖုရားသည်- ‘ဣဒံ ဝတ္ထာန ဟရိတစော။’ အစ ဂှိသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား။- ‘ချစ်သားရဟန်းတို့၊ သစ္စာ, လဇ္ဈ ဂှိသော ဟရိတစ, ရှင်ရသေ့ လည်း ဤသို့သော စကားကို ဆိုပြီး၍၊ ကာမဂုဏ်၌ တပ်ခြင်းကို ခွါ၍၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ဖြစ်လေ၏။ သစ္စာကို ပြသော အဆုံး၌ ဆန့် ကျင်သော ရဟန်းသည် သောတာပန် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မင်းသည် အာနန္ဒာ၊ ဟရိတစရသေ့သည် ငါ ဖုရား ဖြစ်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည်လည်း ကိလေသာ ဟူသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို ပညာဟူသော သံလျက်ဖြင့် ဖြတ်၍၊ ကောင်းမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၍၊ လူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာကို ရ၍၊ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်၏ အပြစ်၌ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရာ၏။’ ဟူ၍၊ တရားနာပရိသံသတိ တို့သည် မှတ်အပ်ကုန်ရာ၏။ ။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ကိလေသာ ရံ မက်ကြောင့်၊ မင်းပုဏ္ဏား စသော သူတို့သည် အာရုံကဲ့သို့ ဖြစ်ပလေသည်။ ‘အဘယ်သူ ဖြစ်ဖူးလေသနည်း’ ဟူမူကား။

၁၅။ ဥဒ္ဓါဒန္တိဝတ္ထု။

ရှေးသော အခါ၊ သီဝိရဇာတိတိုင်း၌ အရိဋ္ဌမြို့တွင် သီဝိမည်သော မင်းသည် မင်းပြု၏။ တို့ဖုရားလောင်းကာ၊ သားဖြစ်၏။ သီဝိလည်း ကောင်းပင် တွင်၏။ စစ်သူကြီးသားကိုလည်း အဘိပါရက တွင်၏။ ထိုသူနှစ်ပါးတို့သည် အဆွေခင်ပွန်း ဖြစ်၏။ တဆယ့်ခြောက်နှစ် မြော်သတ်သော်၊ တက္ကသိုလ်မှာ အတတ်သင်၍ ပြန်လတ်သော်၊ ဖုရားလောင်းကား မင်း ဖြစ်၏။ အဘိပါရကလည်း စစ်သူကြီးဖြစ် ၏။ ထိုမြို့တွင် ကုဇေရှစ်ဆယ်ကြွယ်သော တိရိစ္ဆာန်သဌေးသွေး ကား အရောင်အဆင်း မိမ္မချင်း မတံ(တန်)၊ အလွန် လှ၏။ မြင်မြင် သမျှ ယောက်ျားတို့သည် ကံလေသာဖြင့် မူးရူးကုန်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ထိုသတို့သမီးကို ဥဒ္ဓါဒန္တိ ဟူ၍၊ အမည် မှည့်ကုန်၏။ ထိုဥဒ္ဓါဒန္တိသည် တဆယ့်ခြောက်နှစ်ပြည့်သော အခါ၌၊ နတ်သမီးကဲ့သို့ အရောင်အဆင်းရှိ၏။ ထိုအခါ၌ သဌေးသည် အရိဋ္ဌပုရမင်းအား— ‘သမီးရတနာ အကျွန်ုပ် အိမ်၌ရှိ၏။ မင်းနှင့် ထိုက်တံ၏’ ဟု လျှော် ၏။ မင်းကြီးသည် ပုဏ္ဏားတို့ကို ခေါ်၍— ‘လက္ခဏာ ဖတ်ချေ’ ဟု ဝေ၏။ တိရိစ္ဆာန်သဌေးလည်း ပုဏ္ဏားတို့ကို မြတ်နိုးတနာ နွားနို့ ဃာဏာနှင့် အကွသော ထမင်းကို စားစေ၏။ စားသော နောက် ဥဒ္ဓါဒန္တိလည်း တံဆာ^၁ ဆင်၍၊ ပုဏ္ဏားတို့ နေရာသို့ တွက်သွား၏။ ပုဏ္ဏားတို့လည်း ဥဒ္ဓါဒန္တိကို မြင်လျှင်၊ ရူးကုန်၏။ အချို့သောပုဏ္ဏား တို့ကား ထမင်းဆုတ်ကို ခေါင်းမှာ တင်ယောင်၏။ အချို့ကား လက် ကတီးကြားမှာ သွင်းမှားလေ၏။ အချို့သော သူတို့ကား ထမင်းဆုတ် ကို နံရံမှာ ကျမှားလေ၏။ အချို့ကား ကျင်းပေါ်မှာ ချမှားလေ၏။ သူရူးသဖွယ် ဖြစ်ကုန်၏။ ဥဒ္ဓါဒန္တိလည်း— ‘ဤပုဏ္ဏားတို့ကို လက္ခ

၁။ မိမ္မရင်းမတံ၊ ထိုက်တံ၊ တံဆာ-တို့၌ တံ-သဒ္ဒါကို ကပ်လက္ခဏာ၌ န-သတ်ပြသည်။ အခြားပေများ၌လည်း ဤရေးပုံမျိုး တွေ့ရသည်။ တံနှင့် ထံကို သုဒ္ဓကာရိက်တဇွဲ ယူ လျှင်၊ တံ-သည် ထိုက်ရောက်ခြင်း အနက်ကို ဟောနိုင်သဖြင့်၊ အနက်ယုတ္တိလည်း ရှိသည်။ ဤရေး ဝါဒလုံးဟု နှုတ်ရာ၏။

၂။ အခြားကျမ်းများ၌ ဥဒ္ဓါဒန္တိ-ဟု အရေးများသည်။ ဒ-ကို တ-ပြု၍ ရှေးအခါ အရေးများသည်။

ဏာ ဖတ်စိမ့်သောဌာ၊မင်းကြီးက စေသည်။သူရူးသာ ဖြစ်၍၊ လက္ခဏာကို မသိနိုင်ကုန်၊’ဟု နှင်ထုတ်လိုက်၏။ ပုဏ္ဏားတို့လည်း ‘အမျက်ထွက်၍၊-‘မင်းကြီးနှင့် မထိုက်၊’ဟု ဆိုပေ၏။မင်းလည်း စိတ်ကို ပျောက်၍ နေလေ၏။ဥဗ္ဗာတန္တိလည်း-‘င-ကို အယုတ်ဟု မယူ၊ ယုတ်သည်၊မယုတ်သည်ကို မြင်သော ခါမှ သိရအံ့၊’ဟု ဆိုပေ၏။ အဗသဌေးလည်း ဥဗ္ဗာတန္တိကို အသိပါရက၊စစ်သူကြီးအား ပေးလေ၏။

‘အဘယ်ကောင်းမှုကံကြောင့်၊ အဆင်းလှသနည်း၊’ဟုမူကား၊ရှေးသော အခါ၊ဗာရာဏသီဥျာယ်တွင် သူဆင်းရဲသွီး ဖြစ်၍၊ သတင်ကစားသည်ရှိသော်၊ ဖုန်းရှိသော သူဘုံသည် ဝတ်ပန်းပုဆိုး ဝတ်သိုကို မြင်၍၊-‘အမယ်၊ငါလည်း ဝတ်ပန်းပုဆိုး ဝတ်ချင်သည်၊’ဟု ဆို၏။ အမိလည်း-‘ငါဘယ်မှာ ရမည်နည်း၊’ဟု ဆို၏။- ‘ထိုသို့သော်ကား၊င-ကိုသာ ခွင့်ပြုပါ။ သူကြွယ်တို့မှာ စား၍၊င-ကို သနားလျှင် ပေးလတ်ဘန့်(လတံ့)၊’ဟု ဆို၏။ အမိလည်း-‘ကောင်း၏၊’ဟု ခွင့်ပေးသော်၊ သူကြွယ်တဦးမှာ စားလေ၏၊သုံးနှစ် စားလေ၏။ သုံးနှစ်တိုင်မှ၊ ကျေးဇူးကို သိ၍၊ပန်းပုဆိုးနှင့်အကွ၊ တပါးသော ပုဆိုးကိုလည်း ပေး၏။အဖော်နှင့် ရေချိုး၍ ဝတ်လေ၏။ထိုအခါ၊ကဿပ ဖုရားရှင် တပည့်တော်၊ရဟန္တာကား သူခိုးတို့သည် သင်ကန်းကို ယူလေ၍၊သစ်ရွက်သာ ဝတ်၍၊ ရုံ၍၊လာလတ်သည်ကို မြင်လျှင်၊- အရှင်ကား သင်ကန်း မဟိ၊ ငါလည်း ရှေးက မဂ္ဂူရသေ့ကြောင့်၊ မဝတ်ရ၍၊ ယခု ငါ့ ရပါသည်ခိုက်ကို လှူတော့မည်၊’ဟု တပိုင်း ဖြတ်၍ လှူလေ၏။ မလေရလည်း သစ်ရွက်ကို ဖယ်၍၊ တပိုင်းကို ဝတ်၏။တင့်တယ်သည် မြင်၍၊တပိုင်းကို လှူပြန်၏။-‘ဖြစ်သေရာရာ၊ အဆင်းလှသည် ဖြစ်လို၏။ ယောက်ျားတို့သည် င-ကို မြင်သော်၊ သတိ မတည် ရှိစေသော၊ င-ဆက် လှသသူ မဟိစေသော၊’ဟု ဆုတောင်း၏။ ။မလေရလည်း-‘တောင်းသည့် ဆုအဘိုင်း ပြည့်စေသော၊’ဟု ဆို၍ သွားလေ၏။ ထိုကောင်းမှုကြောင့်၊ ဥဗ္ဗာတန္တိ ဖြစ်လာ၏။

ဥဗ္ဗာတန္တိကို မင်းနှင့် အဆွေခင်ပွန်း၊ တဆရာတည်း အတတ် ပညာသင်တော် ဖြစ်သော စစ်သူကြီးအား ပေး၍ ထိုစစ်သူကြီးသို့ ပွဲသတင် ရှိ၍ ဥဗ္ဗာတန္တိကို မှာ၍—‘ယခုနေ့ မင်းကြီးသည် ထွက် တော်မူ၍ ငါတို့ အိမ်တံခါးသို့ ရောက်လတ်သော်၊ ပြင်သို့ ထွက်၍ မနေနှင့်။’ ဟု မှာ၍ သွားလေ၏။ ဥဗ္ဗာတန္တိလည်း ကျွန်မကို ခေါ်၍— ‘ငါတို့ အိမ်တံခါးသို့ ရောက်သောခါ၊ င-ကို ကြားလည့်။’ ဟု မှာ ၍ ထိုအခါ နေဝင်၍ မိုးချုပ်ပြီးသော်၊ မြို့အသုံးကို တံဆာဆင်၍ ဆီ မီး ထွန်းစေပြီးသော်၊ ရထား စီး၍ အမတ်တထောင် ခြံရံလျက်၊ မြို့ လည်လေသော်၊ စစ်သူကြီးအိမ်သို့ တိုင်လေ၏။ ထိုအခါ ကျွန်မ လည်း ကြားပေ၏။ ဥဗ္ဗာတန္တိလည်း ဗန်းတောင်းကို ကိုင်၍၊ ကိန္နရီမဇ္ဈိ တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် လေသာတံခါးတွင် ရပ်၍၊ ပန်းနှင့် ကြေးလေ၏။ မင်းလည်း ဥဗ္ဗာတန္တိကို မြင်လျှင်၊ မိတ်ကို မချုပ်နိုင်၍၊ ရူးမူး ဖြစ်လေ၏။ နန်းတော်သို့ ပြန်လေ၍၊ မင်းကြီးလည်း ညောင် စောင်း၌ လျောင်းလျက်၊ အချပ်အဆင်း၍ တင့်တယ်သည်ကို အော် မေ့၍၊ မအိပ်တတ်ပဲ၊ တညဉ့်လုံး* ရှိလေ၏။

မိုးသောက်မှ၊ ရထားထိန်းကို ခေါ်၍ မေး၍— ‘တော၌ မီးလျှံ ကဲ့သို့ ဝင်းဝင်းတောက်သော၊ နီသော အုတ်တံတိုင်းတို့ဖြင့် ရံသော အိမ်တံခါးဝယ် ရပ်သည်ကား၊ အသုဗ္ဗိနည်း။ အသုမယားနည်း။ လင်မဟိုလော၊ င-အား လျှင်စွာ ဆိုဘိလော။’ ဟု ဆို၏။— ‘အရှင်မင်း ကြီး၊ ထိုသူကား မင်း၏ အစီးအပွားကို ဆောင်သော စစ်သူကြီး၊ အဘိပါရက မယား၊ ဥဗ္ဗာတန္တိ။’ ဟု လျှောက်ပေ၏။— ‘ရထားထိန်း၊ ထိုဥဗ္ဗာတန္တိကား င-ကို ရူးအောင် ပြုလေ၏။ ငါ တုန်လုပ်သည်ကို သိပြီးလျှင်၊ တံခါး ပိတ်၍ နေလေ၏။ ဤသဘင်သည် င-အား မလျှော်။ အဘိပါရကအားသာ လျှော်ပေသည်။’ ဟု ဆို၏။ ပြဿာန်သို့ တက်

၁။ ပဏ္ဏာသနိပါတ်၌-စစ်သူကြီး၏ အိမ်ရှေ့မှာပင် ရထားထိန်းကို မေး၍၊ အဘိပါ ရက မယား၊ ဥဗ္ဗာတန္တိ ဟု သိရလျှင်၊ သဘင် မရှောင်းပဲ၊ နန်းတော်သို့ ပြန်သည်ဟု ဆို သည်။ ‘ဤသဘင်သည် အဘိပါရကအားသာ လျှော်ပေသည်။’ ဟူသော စကားဖြင့် စစ် သူကြီး၏ အိမ်ရှေ့တွင် မေးကြောင်း သိသာ၏။

၍ မြည်တမ်း၏။- ‘လပြည့်နေ့၌ တံခါးတွင် ရပ်၍၊ တုန့်လှုပ်သော မျက်စိဖြင့် ငါ မြင်ရသည်။ ရွှေပန်းပွင့်နှင့် တူသော အဆင်းလည်း ရှိ ၏။ ခိုခြေအဆင်းနှင့် တူသော နီသော လက်ဝါးလည်း ရှိ၏။ ပန်း ပုဆိုးကိုလည်း ဝတ်၏။ တင့်တယ်လှပသော မျက်နှာလည်း ရှိ၏။ သ ဝန်းနှစ်ခုကဲ့သို့ ထင်၏။ ဟိမဝန္တာတောဝယ် သာယာစွာ တီးသော စောင်းသံဖြင့် က၍၊ တင့်တယ်စွာ ယယ်သော ကိန္နရီကဲ့သို့၊ င-နှစ် လုံးကို ဖြားယောင်း၍၊ ယူလေ၏။ အဆင်းလည်း ရွှေသားကဲ့သို့ ရှိ၏။ ပတ္တမြား၊ ပုခုံးကုံး၊ နားတောင်းကိုလည်း ဝတ်၏။ လက်သည်း နီ၏။ လက်ရုံး ဖြိုးဖြိုး ရှိ၏။ စန္ဒကူး၊ နံ့သာကိုလည်း လိမ်း၏။ ဆံထုံးလည်း တင့်တယ်၏။ သပြေလည်း အလုံးလှ၏။ ညိုညွတ်၏။ ခါးလည်း ငယ် ၏။ တင်သား ကျယ်၏။ မိဗ္ဗလက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်၏။ သကြား- သော ဆုကို ရသောတက်(ထက်)၊ ဥဗ္ဗာတန္တိကို ရသည် ရှိသော်၊ မြတ်သေ၏။ တညဉ့်၊ နှစ်ညဉ့်မျှ ဥဗ္ဗာတန္တိနှင့် မွေ့လျော်ပျော်ရလေ သော အဘိပါရက၊ စစ်သူကြီးသည်ကား သီဝရာဇ်မင်းကြီးထက် မြတ်သေ၏။’ ဟု မြည်တမ်း၏။

လူများလည်း စစ်သူကြီးကို ကြားလေကုန်၏။ စစ်သူကြီးလည်း ထိုစကားကို ကြားသော်၊ အိမ်သို့ သွား၍- ‘အမယ်၊ မင်းကြီးအား ပြဘိသလော၊’ ဟု မေး၏။- ‘အရှင်၊ ရထားစီး၍ လာသည်။ ဝမ်းလည်း ကြီး၏။ အစွယ်လည်း ကြီး၏။ ထိုသူကို တံခါးတွင် ရပ်၍၊ ပန်းနှင့် ပြစ်လိုက်၏။’ ဟု ဆိုသော်၊- ‘သင် ပျက်ဖိ၏တကား၊’ ဟု ဆို၏။ မိုး သောက်မှ၊ မင်းအိမ်သို့ သွားလေသော်၊ မည်တမ်း(မြည်တမ်း)သ် ကို ကြား၍- ‘ဥဗ္ဗာတန္တိကို မရသော်၊ သေအံ့သည်။ ဤမင်းအား အ သက်ကို ပေးအံ့၊’ ဟု ကြံ၍၊ အိမ်သို့ သွားလေမှ၊ ဆေးသမားဘဦး ကို ခေါ်၍၊- ‘ချစ်သားမည်သည့် အရပ်တွင် ထင်ရှားစွာ သစ်ပင် ရှိ၏၊ ထိုသစ်ပင်သို့ သွား၍ လူသူ မသိအောင် နေလေ။ ထိုအခါ ငါ လာ၍ ပူဇော်မှ၊’- ‘အရှင်နတ်မင်းကို တနှစ် တထောင် ငါ ပူဇော် သည့် ကျေးဇူးရှိပါ၏။ ယခု ငါတို့ မင်းမြတ်သည် မည်တမ်းသည် ၏ အကြောင်းကို မသိနိုင်၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဆိုပါလော၊’ ဟု

မေးလျှင်၊ သင်ကား အသံကို ဖျက်၍-‘သင်တို့ မင်းသည်ကား ဥဗ္ဗာ
တန္တိကို တပ်၍ မည်တမ်းသည်။ အကယ်၍ ရမူကား၊ အသက်ရှင်
အံ့။ မရမူကား၊ သေအံ့။ အကယ်၍ ရှင်စေချင်မူ၊ သင်၏ မယား၊ ဥဗ္ဗာ
တန္တိကို ပေးလေ။’ ဤသို့ ဆိုပါ။” ဟု သင်လိုက်၏။ ထိုသူသည် သစ်
ပင်သို့ သွား၍ နေလေ၏။ စစ်သူကြီးလည်း သွား၍ တောင်းပန်လေ
၏။ ထို မှာတိုင်း ဆို၍၊ ၄* - ‘ကောင်းစွာ’ ဟု ဝန်ခံ၍၊ နတ်ကို ရှိခိုး၍၊
အမတ်များကို သိစေပြီးမှ၊ မင်းအိမ်သို့ သွားလေ၏။ ထိုအခိုင်း ဆို
ပေသော်- ‘အဘိပါရက မယား၊ ဥဗ္ဗာတန္တိကို တပ်၍ မည်တမ်း
သော အဖြစ်ကို၊ နတ်တို့ သိလေပြီးသလော’ ဟု မေးသော်- ‘ဟုတ်
တည်း၊ မင်းကြီး။’ ဟု ဆိုလျှင်၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့တက်(ထက်)
ယုတ်မာသော အဖြစ်သည် ထင်ရှားခဲ့ပြီ’ ဟု ရှက်ခိုး၍၊ တရား၌
တည်လိုသောငှာ၊ ဤဂါထာကို ရွတ်ပေ၏။-

ပုညာဝ ခံသေ အမရော နဓမ္မိ ဇနောစမေ ပါပမိဒဉ္စဒညာ။
ဘုသောစ တုဿ မနသော ဝိဃာတော၊ ဒတ္တာ ဝိယံ ဥဗ္ဗာ
တန္တိ အဒိဋ္ဌာ။

“အဘိပါရက၊ ထိုနှင့် မှီဝဲ၍ ကျင့်ချေမှားသော မကောင်းမှုကြောင့်၊
င-အား ပျက်ခဲ့အံ့။ ထိုသူကို မှီဝဲရသဖြင့်၊ င-အား မသေလည်း
မဟိုးလူများလည်း ငါ၏ ယုတ်မာသော အမှုကို သိလေ၏။-ဤမင်း
အားကား မအပ်သော အမှုကို ပြုသည်။’ ဟု ကဲ့ရဲ့လေ၏။ သင်သ်
င-ကို ပေး၍၊ ချစ်သော မယားကို မမြင်လျှင်၊ နှစ်သုံး ဆင်းရဲလေ
တော့မည်။” ဟု ဆို၍၊ အဘိပါရကလည်း- ‘မွေ့လျော်၍ အလိုပြည့်
မှ၊ မကြိုက်လျှင် ပေးပြန်ပါ။’ ဟု ဆို၏။- ‘အဘိပါရက၊ ဤသို့ င-ကို
ပေးသော်၊ သူတပါးကို မသိစေမူ၍၊ ငါသည် ဖုံးလွှမ်း၍ ယူခဲ့အံ့။
မကောင်းကို ပြုပြီးမှ၊ သူ မသိစေ’ ဟု မဖြစ်စဖူးလေ၊ တံခိုး ကြီးသော
နတ်၊ ဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာတို့လည်း သိလေကုန်၏။

* ဆို၍၊ မှာ-ဟူသည်ကား၊ ဆို၍၊ ဆိုမှ-၊ မျိုးစလုံး သင့်ကြောင်းကို ပြသည်။ ပါဠိမှ
ပြန်သော ဝတ္ထုဖြစ်၍၊ ပါဠိကို မြန်မာပြန်ရာ၌ ၊ မျိုးပြန်နိုင်ပုံကို ပြသည်။ ဝတ္ထာ- ဆို၍-
ဟု ပြန်ခြင်းမှာ၊ သဒ္ဓါဟောရင်းအနက်အတိုင်း ပြန်သည်။ ဝတ္ထာ- ဆိုမှ-ဟု ပြန်လျှင်၊
မြန်မာစကား ချောသည်။ ပြေးရိုး ကျသည်ဟု ကျမ်းပြုအရာ ဆိုလိုသည်။

‘မင်းကြီး ချင်သေ့မင်း သည် ချင်သေ့မငယ်နှင့် ရွှေကုတင်းဝယ် ငှိမ်းသကဲ့သို့၊ အိပ်ရာ၊ ရွှေတိုက်ထဲဝယ် ငှိမ်းတောင်မူ၊’ ဟု ဆိုသော်၊
 - ‘အဘိပါရက၊ ပညာရှိတို့သည် ဆင်းရဲငွေ့လျှင်၊ သုချမ်းသာကို ယူ၍၊ မကောင်းမှုကို မပြု၊ စွန့်ကုန်၍၊ သူမိက်တို့သာ သုချမ်းသာကို ယူ၍၊ မကောင်းမှုကို ပွားစေကုန်၍၊’ ဟု မင်းကြီး ဆိုသော်၊ အဘိပါရကကား၊ - ‘အရှင်မင်းကြီးကား ငါတို့ အမိအဖ၊ နတ်ကြီးလျှင် ဖြစ်ပေ၏။ င-တို့ကို မွေးစေပေ၏။ ငါတို့ကား သားမယားနှင့်အကွ ကျွန်ုပ်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့မကို ငှိမ်းသည်ကို ကဲ့ရဲ့မည့် သူ ဟေ၊ အလိုရှိတိုင် ငှိမ်း၍၊ အလိုကို ပြည့်စေလော။’ ဟု ဆိုသော်၊ မင်းလည်း - ‘အဘိပါရက၊ အကြင်သူသည် အစိုးရသည်ဟု မကောင်းမှုကို ပြုဘိ၏။ ထိုသူကား အသက်ရှည်စွာ မနေရရာ။ အဆောတလျှင် သေလွယ်သ်။ နတ်တို့သည် - ‘ဤမင်းယုတ်သည် မင်းငြိ၍ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ သလဲးထည့်သော အိုးကို လည်ဝယ် ဆွဲ၍ သေသော်၊ မြတ်၏။’ ဟု ကဲ့ရဲ့၍၊ မျက်စောင်းထိုးလေ၏။’ ဤသို့ မင်းကြီး ဆိုသော်၊ အဘိပါရကလည်း - ‘အရှင်မင်းကြီး၊ ဥစ္စာရှင်တို့သည် ပေးသော အလှူကို တရားနှင့်ညီစွာ ခံအပ်၏။ ခံသော သူပေးသော သူတို့ကား ချမ်းသာ ပွားပြန့်ကုန်ရ၏။’ ဤသို့ ဆိုသော်၊ - ‘အဘိပါရက၊ အကြင်သူသည် မိမိ ဆင်းရဲကို သုအား ပေး၍၊ သုချမ်းသာကို ယူ၍ ခံစား၍၊ ၍၊ ထိုသူကား တရားကို မသိ၊ မိမိ၌ ဆင်းရဲ ရှိသကဲ့သို့၊ သူ၌လည်း ဆင်းရဲ ရှိပုလေအံ့၊’ ဟု သိသော သူသည်သာ တရားကို သိသည် မည်သတည်း။ ကာမဂ္ဂုဏ်ကြောင့်၊ ချမ်းသာကို ပေးတတ်သော တရားကို စွန့်၍၊ ဆင်းရဲကို ပေးတတ်သော မကောင်းမှုကို ပြု၍၊ င-ကို ကို မသတ်ဝံ့ပလေ။ အစိုးရသည် ဟူ၍၊ မကောင်းမှုကို ငါအလိုမဟု၊ စစ်သည်၊ ဗိုလ်ပါ ရဝေး၍ - ‘ဤသူသည် အစီးအပွားမဲ့ကို ပြုလေသည်၊’ ဟု လူများတို့၏ အပျက်အစီးကို မပြုအပ်။ င-ဆင်းရဲကို ငါသည်သာ ခံရအပ်၏။ ဆုံးဖြတ်အပ်သော တရား၊ အနွယ်အစဉ်အတိုင်း ကျင့်အပ်သော တရား၊ ကံသုမ်းပါးကို စောင့်သော တရား၊ ဤတရားသုမ်းပါး တည်၌သာ၊ နတ်ရွာသို့ ရောက်လေ၏။ ဥပ္ပာဒန္တိ

လည်း င-ခင်ပွန်း၊ သင်လည်း င-ခင်ပွန်း၊ ခပ်သိမ်းသော လူ၊ နတ်၊
ဗြဟ္မာဘူသည်- ‘ကြည့်ပါကုန်လော၊ ဤမင်းကား ခင်ပွန်းကို ပြစ်
မှားသည်။’ ဟု ကဲ့ရဲ့ကုန်အံ့သတည်း၊’ ဟု ဆို၏။

အဘိပါရကလည်း- ‘ရှင်မင်းကြီး၊ နတ်ပြည်သို့ သွားအံ့သော အ
ကြောင်းကို မပျက်ပါနှင့်၊ ချစ်သော ဝတ္ထုကို လွှဲမှ၊ ချစ်သော ဝတ္ထု
ကို ရပြန်သည်။ ကြည်ညိုသဖြင့် ပေးသူသည်ကို ယူ၍ မွေ့လျော်ပါ။
ပုဏ္ဏားတို့ မင်းကို ပူဇော်ပါသည်။ ငါတို့၏ မြတ်သော အလှူကို ခံ
ထိုက်လှ၏၊’ ဤသို့ ဆိုသော်၊ တဖန် မဆိုဝန်(ဝံ)အောင်- ‘အဘိပါရ
က၊ သင်ကား ရှေးသော အခါ ငါ၏ အစီးအပွားတရားကိုသာ ကျင့်
၏။ ယခုကား ဆန့်ကျင်ဘက် ပြု၍၊ များစွာ ဆို၏၊ ဤသို့ တဖန် မဆို
ပြန်နှင့်။ တပါးသူသည် သင့်မယားကို ငါကဲ့သို့ တပ်သည် ရှိသော်၊
ညဉ့်က ဥက္ခောင်ကို ဖြတ်၍ ယူလေပြီ။ ငါကား သီလပျက်အံ့သည်
ကို ကြောက်၍ မပြု၊ မကောင်းမှုကို လွန်ကျူးဝံ။ ဤမိစ္ဆကို ငါ အ
လိုမဟုတ်ပြီ၊’ ဟု ဆိုမှ၊ အဘိပါရကလည်း- ‘မင်းကြီးသာလျှင် ဇမ္ဗူ
ကျွန်းတွင် အတုမရှိ၊ မြတ်သော မင်း ဖြစ်တော်မူ၏။ ဆုန်း* ဖြတ်
သော တရားအစဉ်လည်း မှန်၏။ ကံသုံးပါးကိုလည်း အရိုအသေ
စောင့်လှစွာ၏၊ မြင့်စွာ အသက်ရှည်တော်မူမည်။ င-ကိုလည်း တရား
ဟောပါ။’ ဟု ဆိုမှ၊ ဟောတော်မူလိုသောငှာ ဤဂါထာကို ရွတ်၏။--

သာဓု ဓမ္မ ရူပိ ရာဇာ၊ သာဓု ပညာဝါ နရော။

သာဓု မိတ္တာနံ အဒုဗ္ဘော၊ ပါပါနိ အကရံ သုခံ။

‘အဘိပါရက၊ သူတော်ကောင်းတို့ ငြိမ်းသော တရားကို ငြိမ်းအံ့။ ငါ
ဟောအံ့။ ကောင်းစွာ နားထောင်လော။ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း ဖြစ်
သော မင်းတို့သည်၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော တရား
ကို ချစ်နှစ်လိုကုန်၏။ သူတော်ကောင်းတို့သည် ခင်ပွန်းကို မပြစ်မှား
ကုန်၊ မကောင်းမှုကို မပြုသဖြင့်၊ ချမ်းသာကုန်၏။ အမျက် မဟိသော
မင်း၏ နိုင်ငံတွင် တရားတည်သော မင်း၏ ပြည်တွင် လူအများသည်

* ဆုန်းဖြတ်-ကား မူအတိုင်း၊ ဆုံးဖြတ်-ဟု အရေးများသည်။

အိမ်ထဲတွင် အမြီးနေ၍ ချမ်းသာကုန်၏။ အမှုကြီး၊ ငယ်တို့ကို မကြည့်မရှု မစူးစောင်း မကောင်းမှုကို ပြုသည်ကိုလည်း ငါ မနှစ်လို။ အကြင်အမှုကို မိမိပင် စူးစမ်း၊ ဆင်ခြင်ပြီးမှ ပြုသည်ကိုသာ ငါ နှစ်လိုသတည်း။ နွားအပေါင်းတို့တွင် ဥဿာသသည် ကောက်တကျစ် သွားလေသော် နွားအများတို့သည်လည်း ကောက်တကျစ် သွားကုန်၏။ ဤအတူ လူတို့တွင်လည်း မင်းသည် တရားမတည် ကျင့်လျှင်၊ ပြည်သူများလည်း တရားမတည် ကျင့်၍၊ ချမ်းသာ ပျောက်၍ ဆင်းရဲကြေမ့လေကုန်၏။ နွားကြီးသည် ဖြောင့်ဖြောင့် သွားမူ၊ နွားအပေါင်းသည်လည်း ဖြောင့်စွာ သွားသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ လူတွင်လည်း မင်းသည် တရားတည်လျှင်လည်း လူအပေါင်းသည်လည်း တရားတည်ပါလေ၏။ ဆင်းရဲပျောက်၍၊ ချမ်းသာကြီးကို ရလေရာ၏။ တရားမတည်သော သူတို့သည်ကား ချမ်းသာမှ ကင်းကုန်၏။ စကြာမင်း၊ သိကြားမင်းတို့၏ ချမ်းသာကိုကား ဝေးလံစွာ၏။ လူပြည်တွင် ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ သိုး၊ ကညာ၊ ဥစ္စာစွေ၊ ငွေ ရအံ့ ဟူ၍၊ မကြားသော အကျင့်ကို ငါ မကျင့်တတ်ပြီ။ မကောင်းသော စိတ်၏ အလိုကို ငါ မလိုက်။' ဤသို့ ဆိုပေသော်၊ အဘိပါရကလည်း၊— မင်းကြီး ဆိုတိုင်း တည်စေတော့၊ တရားဆယ်ပါးကိုကား အားထုတ်၍ မွေ့လျော်တော်မူ၊' ဟု နှိုးဆော်၏။ ဤသို့ အချင်းချင်း ဆိုရာတွင်၊ ဥဗ္ဗာတန္တိကို တပ်သော စိတ်သည် ပျောက်လေ၏။ ဤသို့လျှင်၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဖုရားသ် ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာကို ဆောင်တော်မူ၍၊ သစ္စာအဆုံး၌ ရဟန်းကား သောတာပန် ဖြစ်လေ၏။— 'ရထားထိန်းကား အနန္တာ ဖြစ် ၏။ အဘိပါရကကား သာရိပုတ္တရာ ဖြစ်၏။ ဥဗ္ဗာတန္တိကား ဥပ္ပလဝဏ် ဖြစ်၏။ ပရိသမာတ်ကား ဖုရား ပရိသံသတ် ဖြစ်၏။ သီဝရာဇ်မင်းကား ငါ ဖုရား ဖြစ်၏။' ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။ ဤသို့ ရူပက္ခန္ဓာတည်း ဟူသော ရူပါရုံကို တပ်ချေသောကြောင့်၊ စိတ်၏ ပူပန်ခြင်း၊ ကို၏ ပူပန်ခြင်းကို ရချေသည်။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတကာ တရားနာပရိသံသတ်တို့သည် မှတ်ကုန်ရာ၏။

၁၆။ ရှစ်မဟာကဿပကို သိကြားမင်း

လှည့်စားပုံဝတ္ထု။

ထိုမှတစ်ပါး ရှင်ဘော်ဗုဒ္ဓသည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ နေတော်
မူသော အခါ၊ ဇာနည်သ၌ ရှင်မဟာကဿပထေရ်သ် ခွန်နှစ်ရက်*
လွန်သဖြင့်၊ နိရောဓသမာပါတ်မှ ထတော်မူ၍၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌
အိမ်စဉ်အတိုင်း ဆွမ်းခံသွားအံ့ဟု ထွက်တော်မူ၏။ ထိုအခါ၊ သိ
ကြားနတ်မင်း၏ အလုပ်အကျွေး ဖြစ်သော ခိုခြေအဆင်းနှင့် တူကုန်
သော နတ်သွီးငါးရာတို့သည်-‘မဟာကဿပထေရ်အား ဆွမ်းလှူ
ကုန်အံ့’ဟု အားထုတ်ကြ၍၊ နတ်ဆွမ်းငါးရာတို့ကို စီရင်၍၊
လျက်၊ သူခွဲပြီးမှ ခရီးအကြား၌ နေ၍-‘အရှင်ဗုဒ္ဓား၊ ဤဆွမ်းကို ခံ
တော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်တို့ကို သင်းဂြိုဟ်တော်မူပါ။’ဟု ဆိုကုန်၏။
အရှင်မဟာကဿပထေရ်လည်း-‘သင်တို့ သွားလေကုန်။ နတ်သွီး
တို့ ဆွမ်းကို ငါ မခံဘူး။ လူဆင်းရဲတို့ကိုသာ ငါသင်းဂြိုဟ်မည်’
ဟု မိန့်တော်မူသော်-‘အရှင်ဗုဒ္ဓား၊ အကျွန်ုပ်တို့ကို ဖျက်တော်
မမူပါနှင့်၊ ဝေးလံငှစွာသော တာဝတိံသာကပင် လာပါကုန်သည်။
အကျွန်ုပ်တို့ကို သင်းဂြိုဟ်တော်မူပါ။’ဟု ဆိုကုန်၏။ ရှင်မဟာ
ကဿပလည်း တဖန် ပယ်တော်မူ၍၊ မသွားလိုဘဲ၊ တဖန်လည်း
ကောင်း တောင်းပန်ပြန်ကုန်သော်၊ နတ်သမီးတို့ကို-‘မိမိတို့ အတိုင်း
အရှည်ကို မသိကုန်၊ သွားလေကုန်။’ဟု လက်ဖျစ်တီးတော်မူသော်၊
နတ်သမီးတို့သည် လက်ဖျစ်သံကို ကြားလျှင်၊ ကြောက်၍ မနေဝံ့၍၊
နတ်ပြည်သို့ သွားကြလေကုန်၏။-‘ညှိုးတို့ ဘုရားသို့ သွားကြချေသ
နည်း။’ဟု သိကြားမေးသည် ရှိသော်-‘အရှင်သိကြားမင်း၊ နိရောဓ
သမာပါတ်မှ ထသော အရှင်မဟာကဿပထေရ်အား ဆွမ်းလှူ
မည် သွားကြချေကုန်သည်။’ဟု ဆို၍ ညှိုးတို့ လှူကုန်၏လော။’ဟု
သိကြားမေးသော်-‘ခံတော်မူ’ဟု ဆိုကုန်၍- ‘အဘယ်သို့ ဆို
တော်မူသနည်း။’ဟု သိကြားမင်း မေးသော်-‘လူဆင်းရဲတို့ ကို ငါ

* ခုနစ်ရက်-ဟု အရေးများသည်။

၁။ စီရင်၍၊ စီရင်လျက် ၊ မျိုး ဆိုနိုင်ကြောင်း ပြသည်။

သင်းဂြိုဟ်တော်မူမည်။’ဟု ဆိုတော်မူ၏။- ‘ဘယ်သို့သော အသွင် ဖြင့် ညှဉ်းတို့ သွားချေတုံသနည်း။’ဟု သိကြားမင်း မေးသော်၊- ‘ဤ နတ်၏ အသွင်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ သွားချေကုန်သည်။’ဟု ဆိုကုန်၏။ သိကြားလည်း- ‘ရှင်မဟာကဿပသည် လူချင်းတွင်ကိုမျှ စည်းစိမ် ရှိသော သူတို့၏ ဆွမ်းကို ခံတော်မမူဘဲကို၊ ညှဉ်းတို့ နတ်သဒ္ဓိ၏ ဆွမ်း ကိုကား အဘယ်ဒွာ ခံတော်မူဘိမည်နည်း။’ဟု ဆို၍ မိမိ ဆွမ်း လှူခြင်းငှာ နတ်ပြည်မှ သက်သေ၏။ ပြည်အပ၌ အိမ်မကောင်းဟန် ဖန်ဆင်း၍၊ သုဇာတာကိုလည်း မိမိအယောင် ဖန်ဆင်း၍၊ သိကြား ကား အိုမင်းဆိုးရွားပြီးသော သွားကြိုးဆံဖြူ ကိုင်းညွတ်သော ကိုယ်ရှိသော ရက်ကန်းသည်၊ အယောင် ဖန်ဆင်း၍၊ ခရီးငယ်တ သွယ်ကိုလည်း ဖန်ဆင်း၍၊ ရက်ကန်း ရက်ဘန်ပြု၍ နေ၏။ အရှင် မဟာကဿပလည်း - ‘လူဆင်းရဲတို့ကို သင်းဂြိုဟ်အံ့၊’ဟု မြို့သို့ ရှေးရှု ကြွတော်မူလေသော်၊ ပြည်အပ၌ပင်လျှင် ထိုခရီးငယ်ကို မြင်တော်မူ၍၊ ကြည့်တော်မူသည် ရှိသော်၊ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့ကို မြင်တော်မူလေ၏။ ထိုခဏ၌ သိကြားကား ရက်ကန်း ရက်၏။ သု ဇာတာကား ရက်ကန်းပေါက် သွန်၏။ အရှင်မဟာကဿပလည်း- ‘ဤသူတို့သည် ဤသို့သော အသက်အရွယ်သို့ ရောက်သော်လည်း၊ အမှုသုပ် မလွတ်ကုန်၊ ဤသူတို့ကဲ့သို့ ဆင်းရဲမည့် သူ ရှိမည် မ ထင်။ ဤသူတို့ ပေးသော တဟင်းမျိုးမျှသော ယာဂုဆွမ်းကိုလည်း ကောင်း၊ ဟင်းရှက်ကျက်ကိုလည်းကောင်း ယူ၍၊ ဤသူတို့အား ငါ သင်းဂြိုဟ်အံ့၊’ဟု ကြွတော်မူ၍၊ ထိုအိမ်သို့ ရှေးရှု သွားတော်မူလေ ၏။ သိကြားလည်း အရှင်မဟာကဿပလာသ်ကဲ့သို့ မြင်၍၊ သုဇာတာ ကို- ‘အမယ်၊ ငါတို့သခင်၊ ရှင်မဟာကဿပသည် ဤအရပ်သို့ လာ တော်မူသတ်ပြီ။ ညှဉ်းသည် မမြင်ယောင်ပြု၍ ဆိတ်ဆိတ်နေ။ သခင် ဖုရားကို လှည့်စား၍ ဆွမ်းလှူကုန်အံ့။’ဟု ဆို၏။ ရှင်မဟာကဿပ လည်း လာတော်မူ၍ အိမ်တံခါးဝ၌ ရပ်တော်မူ၏။ ထိုသူတို့လည်း မြင်တုံသကဲ့သို့၊ မိမိတို့ အမှုကိုသာပြု၍၊ အတံငယ် နေပြီးမှ၊ သိ ကြားသည်- ‘ငါတို့ အိမ်တံခါးဝ၌ မထေရ်တယောက်ကဲ့သို့ ထင်

သည်။ သွား၍ ကြည့်အံ့။’ ဟု အိမ်မှ ထွက်လေ၏။ ရှင်မဟာကဿပ
 ကို ငါးပါးသော ရှိခိုးခြင်းဖြင့် ရှိခိုး၍၊ အိုမင်း၍၊ မစွမ်းမမြင်သည့်
 အသွင်ဖြင့်၊ လက်နှစ်ဖက်တို့ဖြင့် ပုဆစ်နှစ်ဖက်တို့၌ ထောက်၍၊
 ကြည့်သို ရှိလျက်ပင်၊ ထလေ၏။ - ‘အရှင်ဗုရားကား၊ အဘယ်မထေရ်
 ပေတံနည်း။’ ဟု အတံငယ် ဆုတ်၍၊ - ‘မျက်စိ ဝေဘောဇ္ဇိ။’ ဟု၊ မျက်
 စိကို လက်ဖြင့် ပွတ်၍၊ နဖူး၌ လက်ဝါးကာ၍၊ အထက်သို့ မော့
 လျက် ကြည့်၍၊ - ‘ဩ၊ ဆင်းရဲစွတကာ။ ငါတို့ ရှင်မဟာကဿပ
 ထေရ်သည် ကြာတင်၊ မြင့်မြီးမှ ငါတို့ အိမ်တံခါးသို့ ကြွတော်မူ
 လာလတ်သည်။ အိမ်၌ တစုံတခု၊ လှူစရာတပါး ရှိသလော။’ ဟု ဆို
 ၍၊ သုဇာတာသည် - ‘ကြည့်ပါဦးမည်။’ ဟု သွား၍၊ အိုးကို စောင်း၍
 ကြည့်သည့် အဟန့်ပြု၍ - ‘အရှင်၊ အတံငယ် ရှိ၏။’ ဟု ဆိုသော်၊ သိ
 ကြားလည်း - ‘‘ဗုရား၊ ‘ကြမ်းတမ်းလှသည်၊’ ဟူ၍၊ လည်းကောင်း၊
 ‘ကောင်းမြတ်သည်၊’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကြံတော်မမူပဲ၊ အကျွန်ုပ်
 တို့ကို သင်းဂြိုဟ်တော်မူပါလော။ သပိတ်တော်ကို ပေးတော်မူပါ။’’
 ဟု တောင်း၍၊ ရှင်မဟာကဿပလည်း ညာဘက်နှင့် ပြည့်စုံသော
 အရိယာမြတ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း၊ နှလုံးသွင်း၍ ကြည့်တော်မမူပဲ၊
 သူဆင်းရဲသော မှတ်တော်မူ၍၊ - ‘ဤသူ ပေးသော ဟင်းရွက်ကျက်
 ကိုလည်းကောင်း၊ ဖွဲကြမ်းတဆုပ်ကိုသော်လည်းကောင်း ယူ၍၊
 ဤသူတို့ကို သင်းဂြိုဟ်အံ့။’ ဟု သပိတ်တော်ကို ပေးတော်မူ၏။ သိ
 ကြားသည် သပိတ်တော်ကို ယူ၍၊ အိမ်တွင်းသို့ ဝင်လေ၏။ ။ *
 အိုးမှာ ထမင်းကို ထုတ်၍၊ သပိတ်၌ အပြည့် ထည့်၍၊ ရှင်မဟာ
 ကဿပလက်တော်၌ ထားလေ၏။ ထိုဆွမ်းသည် များစွာသော
 ဟင်းအမဲး ရှိ၏။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်လုံး အနှံ့လွှမ်းလေ၏။ အရှင်မဟာ
 ကဿပလည်း ဆွမ်းကို မြင်တော်မူသျှင် - ‘ဤယောက်ျားကား
 တံခိုးနည်းသည်။ ဆွမ်းကား တံခိုးကြီးသည်။ သိကြားအစာနှင့် တူ
 သည်။ ဤသူကား အသူနည်း။’ ဟု နှစ်လုံးသွင်းတော်မူ၍၊ နတ်မျက်စိ
 ဖြင့် ကြည့်တော်မူသည်ရှိသော်၊ သိကြားမင်းအဖြစ်ကို သိတော်မူ
 ၍ - ‘လူဆင်းရဲတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို လုယက်သဖြင့် ဝန်လေး

စွာသော အမှုကို သိကြားမင်းပြုသည်။’ဟု မိန့်တော်မူသ်ရှိသော်၊
သိကြားလည်း—‘အရှင်ဗုရား၊ လူဆင်းရဲတို့၏ စည်းစိမ်ကို အကျွန်
ုပ် မလုယက်ပါတကား၊’ဟု ဆို၏။—‘ယနေ့ င-ကို တစုံတသေခံ
သော လူဆင်းရဲသည် လှူရလေသော်၊ စစ်သူကြီးအရာကိုလည်း
ကောင်း၊ သဌေးအရာကိုလည်းကောင်း၊ မင်းအရာကိုလည်းကောင်း
ရလေရာသည်ကို၊ လူဆင်းရဲတို့ မလှူရဝံ့၊ လူဆင်းယောင် ပြု၍ လှူ
သည်လည်း၊ လူဆင်းရဲတို့၏ စည်းစိမ်ကို လုယက်သည် မဟုတ်
လော၊’ဟု မိန့်တော်မူသော်၊—“အရှင်ဗုရား၊ ဤသို့ ဖြစ်ပေါ်တော့။
ကျွန်ုပ်တို့ကား ဗုရား မဖြစ်သော ကလေး၊ ကောင်းမှု ပြုရချေသည်။
ဗုရားဖြစ်သော အခါ၌၊ ကောင်းမှု ပြုရသောနတ်တို့သ် အထက်နတ်
ပြည်မှာ ထားတိ၍၊ အကျွန်ုပ်တို့ဖြစ်ရာ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာပင်
ဗုဒ္ဓ၊ ရဟန်းတို့သား၊ မဟာရဟန်းတို့သား၊ အနောကဝဏ္ဏနတ်သား အတူ
တကွ ဖြစ်ကုန်သော ဤနတ်သားသုံးယောက်တို့သည် အကျွန်ုပ်
ထက် တံခိုးကြီးမြတ်လေကုန်သည်။ ထိုနတ်သားတို့သည် ‘သဘင်
ကစားကုန်အံ့’ဟု အလုပ်အကျွေးတို့ကို ယူ၍၊ ထွက်ကုန်သည် ရှိ
သော်၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် ပြန်၍ ပိဋ္ဌာန်၌ နေရချေသည်။ ထိုနတ်သား
တို့၏ ကိုယ်မှာ အရောင်အဝါသည် ကျွန်ုပ်တို့ကို လွန်နိုင်လေ
သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်မှ တံခိုး၊ ရှိန်စော်၊ အရောင်အဝါသည် ထိုနတ်
သားတို့၏ ကိုယ်ကို လွန်နိုင်ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့သက် လွန်၍ ဆင်းရဲ
ကြီးသသူ ရှိမည်လော၊ အရှင်ဗုရား၊’ဟု သိကြားမင်း ဆို၏။ အရှင်
မဟာကဿပလည်း—“သိကြားမင်းကို အသူ ဆင်းရဲသည်၊’ဟု
ဆိုမည်နည်း။ လူပြည်၌ အချို့သော သူတို့သည် ရှေးသံသရာက
ကုသိုလ်ကံ မဟ်၍၊ မမားရတတ်၊ မဝတ်ရတတ်၊ စားခြင်း ဝတ်ခြင်း
တောင့်တရှိသသူတို့သာ ဆင်းရဲသ်ဟု ဆိုတုံ၏ရှင်။”ဟု မိန့်တော်
မူသော်၊—“အရှင်ဗုရား၊ လူတို့မှာ ဆင်းရဲသည် မမည်လေ။ ကျွန်ုပ်
တို့ နတ်သာ ဆင်းရဲသည် မည်ချေသည်။ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း
ဟူမူကား။ လယ်သုင်၍ စားသော သူတို့သည် မိုးကောင်း၍ လုပ်
ဆောင်ရ၍၊ အပင်အသီး မြင်လျှင်၊—‘စပါးဟောင်းကုန်သော်လည်း

စပါးသစ် ငါတို့ စားရမည်ကိုကား၊’ဟူ၍၊ ကြောင့်ကြ ဟောရာ ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ လူတို့သည်- ‘ငါတို့သည် ရှေးသံသရာက ကုသိုလ်မရှိ၍၊ သည်ဘဝ၌ ဆင်းရဲချေသော်လည်း၊ ယခု ကောင်းမှုအသစ် ငါတို့ ပြုနိုင်ပါသရွေ ပြုသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ နောင်သံသရာ ငါတို့ ချမ်းသာမည်ကိုကား၊’ ဟူ၍၊ ကြောင့်ကြ၍ ဖြစ်သည်။ လယ်လုပ်၍ စားသော သူတို့သည် မိုးမကောင်း၍ မလုပ်မဆောင်ရ၍၊ အပင်အသီး မမြင်ခဲ့လျှင်- ‘ငါတို့သို့ စပါးဟောင်းကိုသာ စား၍ နေချေသည်။ စပါးသစ် မလုပ်ရ။ စပါးဟောင်း ကုန်ခဲ့လျှင်၊ ဘယ်ကဲ့သို့ စားပါရမည်နည်း။ ဘယ်သို့ ဖြစ်ပါမည်နည်း။’ ဟု ကြောင့်ကြရာ ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ရှေးသံသရာက ကုသိုလ်သာ ခံစား၍ နေချေသည်။ ကောင်းမှုအသစ် မပြုရလျှင်၊ ရှေးသံသရာက ကုသိုလ်အကျိုး ကုန်ကွဲသော်၊ ဘယ်သို့ ဖြစ်ပါမည်နည်း။ ကောင်းရာသို့တည်း လားပါမည်လော။ မကောင်းရာသို့တည်း လားခဲ့မည်လော ဟူ၍၊ ကြောင့်ကြ ချေသည်။ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ လူတို့မည်သည်ကား ဆင်းရဲသည် မမည်လေ။ ကျွန်ုပ်တို့ နတ်သည်သာ ဆင်းရဲသည် မည်ချေသည်၊’ ဟု သိကြားမင်း ဆိုလျှင်- ‘ဤသို့သော်လည်း ဖြစ်စေတော့၊ သည်အခါ ဖြစ်၍ တမူကား၊ င-ကို သည်နည်း လှည့်စား၍ မဃူလင့်၊’ ဟု ရှင်မဟာကဿပ မိန့်တော်မူသော်၊ သိကြားလည်း- ‘အရှင်ဗုဒ္ဓ၊ ယခု အရှင်ဗုဒ္ဓကို လှည့်စား၍ လှူပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အား ကောင်းမှု ဖြစ်ပါမည်လော၊’ ဟု မေး၍- ‘ဖြစ်၏၊’ ဟု မိန့်တော်မူသော်- ‘အရှင်ဗုဒ္ဓ၊ ကောင်းမှု ဖြစ်ပါသည် ဂှိသော်၊ ကောင်းမှုကို ပြုခြင်းမည်သည် ကျွန်ုပ်တို့ ဝန်သာ ဖြစ်သည်။’ ဟု ဆို၍၊ ၍*။ သုဇာတာကို ယူ၍၊ အရှင်မဟာကဿပကို ရှိခိုး၍ လကျာရပ် လည်၍ ကောင်းကင်သို့ တက်လေ၏။ လက်ပန်း ပေါက်ခတ်၍- ‘အဟော ဒါနံ ပရမံ ဒါနံ ကဿပေသု ပတိဋ္ဌိတံ။ ဩ၊ အရှင်မဟာကဿပ၌ ငါ ပေးရသော အလှူကား မြတ်သော အလှူတကား၊’ ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သုံးကြိမ် ဥဒါန်းစကား ဆို၏။

ရှင်စောဗုရားသည် ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူလျက်ပင် နတ်၏
 တံခွန်နှင့် ရှည်သော နားဖြင့်၊ ထိုသိကြား အသံကို ကြားတော်မူ၍၊
 ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍—‘ရဟန်းတို့၊ ဥဒါန်း ဆို၍၊ ကောင်း
 ကင်ပြင်ကို သွားသော၊ နတ်တို့ကို အစိုးရသော သိကြားကို ကြည့်
 ပါကုန်လော့။’ ဟု မိန့်တော်မူ၍—‘အရှင်ဗုရား၊ သိကြားသည် အ
 ဘယ်သို့ ပြုသနည်း၊’ ဟု ရဟန်းတို့ နားတော်လျှော့သည် ရှိသော်၊
 —‘င-သား၊ မဟာကဿပကို လှည့်စား၍ ဆွမ်းလှူသည်။ လှူရပြီး
 လျှင်၊ နှစ်လိုဝမ်းသာ၍၊ ဥဒါန်းဆိုလျက် သွားသည်။’ ဟု မိန့်တော်
 မူ၍— “ရှင်ပင် ဗုရား၊ ထိုသိကြားသည် မဟာကဿပထေရ်ကို
 ဆွမ်းလှူခြင်းငှာ အပ်၏။’ ဟု အဘယ်ကြောင့် သိလေသနည်း။” ဟု
 နားတော်လျှော့ကုန်သော်—‘ရဟန်းတို့၊ ထို င-သား၊ မဟာကဿပ
 နှင့် တူသော ဆွမ်းခံ ရမည်ကိုကား၊ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊
 လူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ချစ်ကုန်သည်သာ။’ ဟု မိန့်တော်မူ၍—

ပိဏ္ဍုပါတဿ ဘိက္ခုနော၊ အတ္တဘရဿ အနညပေါ။

သိနော ဒေဝါပိ ပိဟယန္တိ၊

အာဒိနော ဥပသန္တဿ သဒါ သတိတော။

‘အိပ်စဉ် လည်၍ ဆွမ်းခံထသော၊ သူတပါး မမွေးရဲပဲ မိမိကိုယ်ကို
 မိမိပင် မွေးသော၊ သည်းခံခြင်း စသော ကျေးဇူး ရှိသော၊ ကိလေသာ
 ငြိမ်းသော၊ အခါခပ်သိမ်း အောက်မေ့ခြင်း ရှိသော ရဟန်းကို နတ်
 တို့သည်လည်းကောင်း၊ လူတို့သည်လည်းကောင်း ချစ်ကုန်၏။’ ဤသို့
 သော ဥဒါန်းကို မိန့်တော်မူ၍—‘ရဟန်းတို့၊ သိကြားနတ်မင်းသည်
 င-သား၊ မဟာကဿပ၏ သိတင်း အနံ့ကြောင့် ပေးလှစွာသော
 တာဝတိံသာကပင် လာ၍၊ လှူရအောင် လှည့်စား၍ ဆွမ်းလှူလာ
 သည်။’ ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၍၊ ဤသို့လျှင် သိကြားပင်ချက် သုပြည်သို့
 သက်၍၊ အဗ္ဗကောင်းမှု ပြုသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ ယခုအခါ ဒါယ
 ကာ၊ ဒါယိကာမလျှော့သည်လည်း အတိုင်းတက်* အလွန် အလှူ
 ကောင်းမှုကို ပြု၍၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်မြတ်ကို နာ၍၊ သိသကို

* ဤပစ္စ အတိုင်းထက်-အနက်ကို၊ အတိုင်းတက်-ဟု အရေးများသည်။

ဆောက်တည်၍၊ အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တာတည်း ဟူသော လက္ခဏာ
ရေးသုံးပါးကို မပြတ်အမြဲ ဆောက်တည်၍၊ လူမင်းချမ်းသာ၊နတ်
မင်းချမ်းသာကို ရအံ့သည်၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်၊
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရပါလို၍ဟု ဆုတောင်းပတ္ထနာ ပြုကုန်ရာသည်။
တောင်းသည့် ဆုအတိုင်း ပြည့်စုံစေသော။

ဓာတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။ဓာတုကထာကျမ်း ပြီး၏။

—:၀:—

၁၇။ ပုဂ္ဂလပညတ် အကျဉ်းချုပ်။

လောကသုံးပါး၌ အတုမရှိသော သဗ္ဗညုမြတ်စွာဖုရားသည် သံ
သရာတည်း ဟူသော သမုဒ္ဒရာ၌ နစ်မွမ်းမြှေး*ပါးကုန်သော သတ္တ
ဝါတို့ကို နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော ကမ်းတဖက်သို့ မကွင်းတည်း ဟူ
သော ဖောင်ဖြင့် မှီဆောင် ကယ်တင်တော်မူလို၍၊ မယ်တော်
မိနတ်သား၊အမှူးရှိသော တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာသော
နတ်ဗြဟ္မာတို့အား ဓာတုကထာကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အ
ခြားမဲ့၌ ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းကို ဟောတော်မူပေ၏။—‘အဘယ်သို့
ဟောတော်မူသနည်း။’ဟူမူကား။—

ဆပညတ္တိယော ပုဂ္ဂလပညတ္တိ၊ အာဒိနာ နယေန အာကာသဂင်္ဂံ
ဩတရန္တေ ဝိသ၊ ဘာဝတိံ သ ဘဝနေ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ သီလာ
သနေ ပါရိသတ္တကမူလမ္ပိ ဖာတရံ ကာယသက္ခိကတွာ၊ ဒေဝါနံ
ဓာတုကထာနန္တရံ ပုဂ္ဂလပညတ္တိ ပကရဏံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။
ဤသို့လျှင်၊ ခန္ဓာငါးပါး၌ ခန္ဓပညတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ အာယတန
တဆယ်နှစ်ပါး၌ အာယတနပညတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ နှစ်ဆဲ့
နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေ၌ ဣန္ဒြိယပညတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ပညတ်ကို
မှီ၍၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်သောကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလပညတ် မည်၏။ ခန္ဓာ၊
အာယတန၊ သတ္တ၊ ဣန္ဒြိယကို မှီ၍ ပြီးမှ၊ ပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်သည်။ ခန္ဓာ၊ အာ
ယတနကို ကြည်(ကြည်)၍၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး မဟိ။ ခန္ဓာ၊ အာယတန
တရားကို မှီ၍၊ ပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်သည်။

ခန္ဓာငါးပါးတွင် ရူပက္ခန္ဓာ ဒုက္ခသရာဇကန္တဒုက္ခဝဋ်ကော။ ။
 ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသည်ကား စင်စစ်လျှင် ငဋ်ဆင်းရဲ၏ တည်ရာ ဖြစ်
 ၏။ 'အဘယ်ကြောင့်ဖြစ်သနည်း။' ဟူမူကား။ ဇာတိ တည်လျှင်၊ ဇရာ
 သို့ ယောက်(ရောက်)၏။ ဇရာကသည် ဗျာဓိသို့ ရောက်၏။ ဗျာဓိ
 ကသည် မရဏသို့ ရောက်၏။ မရဏကသည် ဇာတိသို့ ရောက်ပြန်
 လေ၏။ ဘုံသုမ္ဘါး၌ ပဋိသန္ဓေ နေသည်ကား အမြဲ ဖြစ်၏။ ရူပက္ခန္ဓာ၊
 ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏသို့ ရောက်စေတတ်၏။ ရူပက္ခန္ဓာကား ပြဿန
 နှင့် တူသော ဥပမာ ရှိ၏။ လက်သမားသည် တိုင်ကို ကောင်းစွာ
 ရှေ့ပြီး၊ ချော့မော့အောင်* ပွတ်ပြီး၍ ဆောက်ပြီးလျှင်၊ ထုပ်၊ လျှော့
 ခပ်၍၊ ခါးပန်၊ ရက်မ ထည့်၍၊ ဆန်းကြယ်စွာသော နံရံ၊ ဆန်းကြယ်
 စွာသော ဘုံ၊ မုတ်၊ ရိုင်ရိုင်၊ ဆပ်သွား၊ ဒုရင်၊ ကမောင်း၊ ပြဿန၏ တံ
 ဆာကို ကောင်းစွာ ထုလုပ်ပြီး၍၊ သဓွေး၊ ဟင်းသပဒါး လူး၍၊ ရွှေ
 ထည့်လျှင်၊ ထိုပြဿနသည် မျက်စိဘင့်တယ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို
 ပြဿနသည် နှစ်၊ လ များလသော်၊ ဟင်းသပဒါး၊ ရွှေတို့သည် ဖွဲ့
 လေ၏။ တရွေတရွေ သည်' ယိမ်းလျှင်၊ ထောက်ပင့်၍ ထားရ၏။
 တရွေတရွေလျှင် ပြီလေ၏။ ပြီလျှင်၊ မီးစာ ဖြစ်လေ၏။ ရူပက္ခန္ဓာ
 သည်လည်း သုံးရာသော အရိုးတို့ဖြင့် ဆောက်၍၊ တထောင်သော
 အကြောတို့ဖြင့် အသွေး၊ အသားတို့ဖြင့် လိမ်းကျံ၏။ အပေါ်၌ အရေ
 ဖြင့် လွှမ်း၏။ ထိုရူပက္ခန္ဓာသည် အသွေး၊ အသား ပြည့်၍၊ အရေ
 တင်သော အခါ၊ ပဌမအရယ်၊ ဒုတိယအရယ်တို့၌ ကြည့်ချင်ဘွယ်
 တင့်တယ်စွာ၏။ တတိယအရယ်သို့ ရောက်လျှင်၊ အသွေး၊ အသားတို့
 လျှော့၍၊ အရေတို့သည် လိပ်လေကုန်၏။ ထိုတတိယအရယ်သို့
 ရောက်လျှင်၊ ကြည့်ချင်ဘွယ် တင့်တယ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်ကဲ့၏။* စ
 တုတ္ထအရယ်သို့ ရောက်လျှင်၊ သွားကျိုးခြင်း၊ ဆံဖြူခြင်း၊ ဘောင်ဝေး

၁။ ပေ၌ ရောက်၏-ဟူသော အနက်မျိုးကို ယောက်၏-ဟူ၍ ရေးသည်ကို ရောက်၏
 ဟု ပြင်ထားပါသည်။

၂။ သည်-ကား သည်ကိုင်၊ ပြဿနတိုင်ကို ဆိုလိုသည်။ ရှေးအခါ-ကိုင်ကို သည်-ဟု
 အခေါ်များသည်။ သည်မ၊ သည်ရံ၊ သည်ထွေးဟု ခေါ်ကြသည်။

စွဲးကင်းခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ မုန်တိုင်း ဟူသော သေမင်း ခတ်လျှင်၊ ကုံးလုံး လည်း၍ သေလေ၏။ သေလေလျှင်၊ မီးစာ ဖြစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည် ကလျာဏမိတ္တ ဖြစ်သော ရတနာသုံးပါးကို ဖြို၍၊ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့ကို သုံးသပ်၊ ဆင်ခြင်၍ သောတာပန်၊ သကဒါဂံ၊ အနာဂံ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်၍၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ နာခြင်း ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို ရလေကုန်၏။

—:O:—

၁၈။ တရားကို အသက်နှုန်း ဖလှယ်သော၊
ဓမ္မသုန္ဒကမင်း ဝတ္ထု။

‘အဘယ်သို့ ရလေကုန်သနည်း။’ ဟူမူကား။ ဤတဒ္ဒကပ်ကန္တာတက်၌* ကဿပဗုရားမြတ်မွန် နိဗ္ဗာန်လွန်၍၊ သာသနာတော် ကွယ်သော အခါ၊ မကြာမမြင့်သော ကာလ၌ ဗာရာဏသီမင်း၏ ရင်နှစ်သားရင်း ဖြစ်သော ဓမ္မသုန္ဒကသတို့သားသည်၊ အဖ လွန်၍ ဗာရာဏသီကို မင်းပြုလတ်သော်၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်သည် ဓမ္မာရုံကိုသာ အာရုံပြု၍၊ ကဿပ ဗုရားမြတ်စွာ ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နာချင်၍၊ နတ်ပြည်နှင့် တူသော ဗာရာဏသီပြည်၌ လေးကျွန်းသနင်း၊ စကြာဝဒေမင်းနှင့် တူသော မင်းအဖြစ်ကို တလမျှလောက် မင်းပြုပြီးသော်၊ ဤသို့ ကြံပေသတည်း။—‘ငါကား ဤသို့ သဘော ရှိသော မင်း၏ ဓမ္မာယံတင့်တယ်ခြင်း၊ တံခိုး၊ အာနံ့၊ ဘေဉ်၊ အကျော်အစောနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်ကား ဗုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့၏ တရားတော်နှင့် ကင်း၍ တင့်တယ်ကွဲတကား။ ငါနှင့် ကင်းသော ကောင်းကင်ကဲ့သို့၊ လနှင့် ကင်းသော ညည့်ကဲ့သို့၊ အစွယ်နှင့် ကင်းသော ဆင်ကဲ့သို့၊ အပိုင်းအခြား ကမ်းပါးနှင့် ကင်းသော သမုဒ္ဒရာကဲ့သို့၊ စက္ခုနှင့် ကင်းသော မျက်နှာကဲ့သို့၊ အနံ့နှင့် ကင်းသော ပင်လယ် ကသစ်ပွင့်ကဲ့သို့၊ ဝင်ရိုးနှင့် ကင်းသော ရထားကဲ့သို့၊ ငါကား တပုဒ်တပါဒကို ဟောတတ်သော သူမြတ်တို့နှင့် ကင်း၍ မတင့်တယ်ကွဲတကား။’ ဟု ကြံ၍၊ ကြံပြီးလျှင်၊ ရွှေပန်းတောင်း၌ ဥစ္စာထောင်ထုပ်ကို ထည့်၍၊ မင်္ဂလာ ရှိသော ဆင်တက်၌* တင်စေ၍၊

ဗဒရဏသိပြည်အလုံး စည်လည်စေ၏။— ‘အကြင်သူသည် တပုန် တပါဒကိုမျှ သိ၍ ဟောတတ်အံ့။ နှစ်ပုန်နှစ်ပါဒကိုမျှ သိတတ်၊ ဟောတတ်အံ့။ သုံးပုန်သုံးပါဒကိုမျှ သိတတ်၊ ဟောတတ်အံ့။ လေးပုန်လေးပါဒကိုမျှ သိတတ်၊ ဟောတတ်အံ့။ ထိုသူမြတ်အား ဥစ္စာထောင်ထုပ်နှင့်အကွ ဆင်ကို ပေးအံ့။’ ဟု ပြည်အလုံး စည်လည်စေ၍— ‘ဤသို့ တပုန် တပါဒကိုမျှ သိတတ်၊ ဟောတတ်သော သူမြတ်ကို ရသည် ဖြစ်မူ၊ အကြိမ်အဖန်များစွာလျှင် နှစ်ထောင်သော ဥစ္စာ၊ တသိန်းသော ဥစ္စာ၊ အကုဋေသော ဥစ္စာ၊ နှစ်ကုဋေသော ဥစ္စာ၊ သုံးကုဋေသော ဥစ္စာ၊ ကုဋေတထောင်သော ဥစ္စာ၊ ကုဋေတသိန်းသော ဥစ္စာ၊ ဤသို့လျှင် များစွာသော ဥစ္စာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရတနာရွှေချက်တပ်သော ရတနာဘီးဖြူတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပူဇော်အံ့။’ ဟု ထိုထိုသော ပြည်ရွာနိဂုံးသို့ ရှာဖွေစုစည်းညား(ငြား)သော်လည်း၊ တပုန်တပါဒကိုမျှ ဟောတတ်သည့် သူတို့ကို မရ၍ ပြန်ခဲ့ကုန်၏။ ထိုသို့ ပြန်ခဲ့သော အခါ၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းက— ‘တပုန်တပါဒကိုမျှ ဟောတတ်၊ သိတတ်သော သူမြတ်အား ပြည်စည်းစိမ်ကို စွန့်၍ လည်းကောင်း၊ ငါ၏ ကိုယ်ကို လည်းကောင်း၊ တပုန်တပါဒကို ဟောတတ်သော သူ၏ ကျွန်အဖြစ်ကို ဝန်ခံ၍လည်းကောင်း၊ တရားတော်ကို နာပါချင်၏။’ ဟု ကြံလျက် နှလုံးမသာ၊ မှီကာထိုင်၍ နေသတည်း။ ထိုသို့ နေသော အခါ၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းအားကား တရားတော်ကို နာချင်စွာ၏။ ပြည်အလုံးကို အမတ်တို့အား နှင်းခဲ့၍၊ တသောက်ထီး၊ ကိုယ်ထီး သွား၍ ပြည်ရွာကို စွန့်ပြန်၍၊ တရားဟောတတ်သော သူမြတ်ကို ရှာလျက်၊ လူ မနီးသော တောကြီးထဲသို့ ဝင်သေသတည်း။

ထိုသို့ ဝင်လေသော်၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊ သိကြားနေတံ၊ ဝေဇယံ၊ ပြဿနိ၊ ခုတနာ အချား တုန်လှုပ်လေ၏။ အလျား ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်၊ အနံ ယူဇနာငါးဆယ်၊ အထူ တဆယ့်ငါးယူဇနာ၊ အဆင်းကား လယ်ခေါင်ရန်းအဆင်း၊ နူးညံ့ခြင်းကား ဝါဂွမ်းကဲ့သို့ သဘော ရှိသော ပဏ္ဍုကမ္ပသာ ကျောက်နေရာလည်း ပြင်းတင်းခက်တခေါ် ရှိသတည်း။ ရှိလတ်တုံသော်၊ သူတကာတို့အား

ပစ္စည်းလေးပါးကို ပေးနိုင်သောကြောင့် သက္ကအမည် ရှိသော၊ အသက်မသတ် လွှတ်သောကြောင့် မာဃအမည် ရှိသော၊ ဥပုသ်သုံးခြင်း များသောကြောင့် ဝါသဝအမည် ရှိသော၊ တဏှာခြင်း၌ စီးပွားတထောင်ကို မြင်တတ်သောကြောင့် သဟဿနေတ္ထိအမည် ရှိသော၊ ဝေပစိတ္တအသုရဒ္ဓ သွီးသူဇာ လင် ဖြစ်သောကြောင့် သူဇံပတိအမည် ရှိသော၊ နတ်များတို့ကို အစိုးရသောကြောင့် ဒေဝါနမိန္ဒအမည် ရှိသော သိကြားမင်းသည် စူစမ်းကြည့်ရှုလေသော်၊ ဓမ္မသုန္ဒကသည် တရား နာလို၍၊ တောသို့ ဝင်လာသော အကြောင်းကို မြင်လေ၏။ မြင်လေသော သိကြားမင်းကား မိမိကိုယ်ကို ရက္ခိဏ်ဘီလူးအသွင် ဖန်ဆင်း၍၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းအား အမြီး မဟိုသော အနိစ္စအဖြစ်ကို ပြတတ်သော တရားကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓာ၌ ဖြစ်သော ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ အစ ရှိသော၊ အလုံးစုံသော အဖြစ်ကို ပြတတ်သော တရားကိုလည်းကောင်း၊ ဟောပေးပြီး၍၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းအား ပြည်စည်းစိမ်ကို ငါ ဆောက်နှင်းပြန်အံ့၊’ ဟု၊ ကြံပြီးသော သိကြားမင်းသည် ကြောက်မက်ဖွယ်သော ရက္ခိဏ်ဘီလူးအသွင် ဖန်ဆင်းပြီး၍၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းအား မနီးမဝေးသော အရပ်၌ မိမိကိုယ်ကို ပြလေ၏။ ပြလေသော၊ ရက္ခိဏ်ဘီလူးယောင် ဆောင်သော သိကြားမင်းကို မြင်၍၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းအားကား၊ - ‘ရက္ခိဏ်ဘီလူးသည် တရားကို ဟောတတ်သည် ဖြစ်ရ၏။’ ဟု ကြံ၍၊ ရက္ခိဏ်ဘီလူး အယောင် ဆောင်သော သိကြားမင်းကို မေး၏။ - ‘တောထဲကြီး၌ အမြီး နေသော ရှင်နတ်ဦး၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို သိပါသလော။ အရှင် နတ်မင်းကြီး တံရားတော်ကို သိလေသည် မှန်မူ၊ င-အား တရားဟောတိလော။’ ဟု ဆို၏။

‘မင်းကြီးအား တရားကို ငါ ဟောအံ့။ တရားဆုကို အသို့ ပြုတုံ အံ့နည်း။’

‘င-အား တရားကို ဟောပါမူကား၊ ဟောဆုံးပြီးလျှင်၊ င-အသားကို စားလော။’

‘အရှင်မင်းကြီး၊ ငါကား အလွန် မွတ်လှစွာ၍၊ မင်းကြီးအား တရားကို ဟောအံ့သောငှါ တတ်နိုင်။’

‘အကယ်၍ ရှင်နတ်မြတ်သည် ရှေးဦးစွာ င-အသားကို စားဘိညားမူ*၊ တရားဘယ်သူ နာပိမ့်နည်း။’

‘အရှင်မင်းကြီးအား တရားကို ဟောအံ့သောငှါ၊ ဝမ်းခင် ပတ်လျှင်၊ ငတ်မွတ်လှကား၊ မတတ်နိုင်ခဲ့တကား။ မင်းကြီးအသားကို ရှေးဦးစွာ စားလေချင်၏။’

‘ထိုသို့တပြီးကား၊ အရှင်နတ်မြတ်သည် င-အား ကြားနာရသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရှင်နတ်မြတ်သည် ငါ၏ အသားကို စားရအံ့သော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရှင်နတ်မြတ်သည် သိသည် မူ၍၊ င-အား တရားဟောတော်မူဘိလော။’

ဤသို့ ဆိုသော မင်းကြီးစကားကို ကြားလတ်သောခါ၊ ရက္ခိ၊ က်ဘီလူးအယောင် ဆောင်သော သိကြားမင်းအား ဝမ်းမြောက် ငမ်းသာ အားရစွာလျက်၊ မကြာ၊ ထိုရေခဲ၊ သုံးဂါဝုတ်လောက် မြင့်အောင် ဆောင်သော တောင်ကို ဗန်ဆင်း၍၊—‘အရှင်မင်းကြီး၊ ဤတောင်မိပ်သို့* တက်လေပြီး၍ ခုန်ဆင်းလတ်တော့။ ငါ၏ ခံတွင်းသို့ မရောက်ခင်၊ မင်းကြီး ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် လာစည်(စဉ်)လျှင်၊ တရားတော်ကို ငါ ဟောအံ့၊ အရှင်မင်းကြီးလည်း လာစည်(စဉ်)လျှင် တရားတော်ကို နာတော်မူလော။ ဤသို့ ဆင်းမှ၊ အရှင်မင်းကြီးလည်း တရားတော်ကို နာရအံ့သတည်း။ ငါတို့သည်လည်း အရှင်မင်းကြီး အသားကို စားရအံ့သတည်း။’

ဤသို့သော သိကြားမင်း စကားကို ကြားလတ်သောခါ၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းအားကား ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်လျက်၊—‘အစ မထင်၊ သသရာဝန်၌ သဗ္ဗညုအထွတ်၊ ဖုရားမြတ်၏ တရားတော်ကို သိသော၊ ဟောတက်သော ပုဂ္ဂိုလ် မဟိ၍၊ တရားတော်ကို မကြားရ၊ မနာရသောကြောင့်၊ သူ၏ အသက် သတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို ကျင့်မိ၊ ပြုမိလေ၏။ ထိုသို့ ကျင့်မိ၊ ပြုမိလေသောကြောင့်၊ သူ၏ အသက်ကို သတ်သော သူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သူ မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုး

သော သူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သူ၏ သားမယားကို ပြစ်မှားသော သူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သိလျက် ပျက်သော စကားကို ဆိုတတ်သော သူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော သေအရက် သောက်သောသူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကျွေး၊ နွား၊ ဆိတ်၊ ဝက် အစ ဂှိသည်တို့ကို သတ်တတ်သော သူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယူငင် ကိုင်တွယ်၍ အသက် ဆုံးရှုံးအောင် ပိုင်းဖြတ်လေသော သွေးသည်ကား မဟာသမုဒ္ဒရာလေးစင်း၌ ဂှိသော ရေတက်* အလွန် များစွာ၏။ အတည် မဟိ၊ အမိ၊ အဖ၊ သမီး၊ နှမ၊ အစ်ကို၊ ညီ၊ သား၊ မယား၊ ခင်ပွန်း၊ သွေးသောက်၊ ဧတ္တောဂှိသော သူတို့၌ စိုးရိမ် ငို၍ ယိုသော မျက်ရည်သည်လည်း မဟာသမုဒ္ဒရာလေးစင်း၌ ဂှိသော ရေတက်* အလွန် များစွာ၏။ ထို့ကြောင့်ရကား၊ ငါ၏ ကိုယ်ကို သဗ္ဗညုမြတ်စွာဖုရား၏ တရားတော်အား စွန့်သော်၊ ငါ အကျိုးကြီး မြတ်စွာ၏'ဟု ကြံပြီးသော်၊ မိမိ နှစ်သုံးကို ပွားစေလျက်၊ ဝမ်းသာ အားရ ဖြစ်၍ - 'နတ်မြတ် ဆိုတိုင်းလျှင် ပြုအံ့သတည်း။'ဟု ဝန်ခံပြီး ၍၊ ထိုအခါ တောင်ထိပ်သို့ တက်လျက် ရပ်လျှင်းလေ၏။ ရပ်လေ ပြီးသော် - 'ပြည်စည်းစိမ်နှင့်အကွ ငါ၏ ကိုယ်ကို တရားတော်အား စွန့်သတည်း။' ဟု သတိပြုလျက်၊ တောင်ထိပ်မှ ဆင်းလတ်ပြီး၍၊ ကောင်းကင်ပြင်ဖြင့် လာစည်(စဉ်)ပင်လျှင်၊ တရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏။'ဟူ၍ ဆိုသတည်း။ ရက္ခိက်ဘီသူးအယေဒင် ဆောင်သော သိကြားမင်းကား တောင်ထိပ်မှ ဆင်းလတ်သော ဓမ္မသုန္ဒကမင်းကို နတ်၏ နတ်အဘောဖြင့် အလွန် တင့်တယ်စွာလျက်၊ နတ်၏ တံ (တန်) သာ ဆင်လျက်၊ အတိုင်းတက်* အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်၍၊ ကောင်းကင်ပြင်ဖြင့် လာလတ်သော်၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းကို နတ်၏ အထွေဖြင့် ထွေစေလျက်၊ ရင်ခွင် ပိုက်ထား၊ သားအလားသို့၊ သိကြားနေရာ၊ နတ်၏ ရွာသို့ ဆောင်လျှင်းလေ၏။ ပဏ္ဍုကမ္မလာ၊ ကျောက်နေရာ၌ နေစေပြီးသော်၊ ပန်း၊ နံ့သာ၊ အမိုးအထုံ၊ အဖို့ စသ့်တို့ဖြင့် ပူဇော်သကာပြု၍၊ ဓမ္မသုန္ဒကမင်းအား တရား ဟောပေလိုရကား၊ သိကြားမင်းသည်

အနိစ္စာဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒါယဝ ဓမ္မိနော။

ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဂူပသမော သုခေါ။

ဟူသော ဂါထာကို ဆိုတော်မူ၏။ ။မဟာရာဇ=ဓမ္မသုန္ဒကမင်း
ကြီး၊ ဝတ၊ ကေန္တေန= ငင်စစ်သဖြင့်၊ သင်္ခါရာ=ကံ၊စိတ်၊ဥတု၊
အာဟာရတည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရ
တရားသည်ကား၊ အနိစ္စာ=အမြဲ မဟိကုန်။ ဥပ္ပါဒါယဝဓမ္မိနော=
ဖြစ်တတ်၊ပျက်တတ်သော သဘော ရှိကုန်၏။ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ=ဖြစ်ပြီး၍၊
နိရုဇ္ဈန္တိ=ချုပ်တတ်ကုန်၏။ တေသံ၊သင်္ခါရာနံ=ဆိုသင်္ခါရတရား
တို့၏၊ ဂူပသမော=ငြိမ်းရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သာလျှင် မဖောက်မ
ပြန်၊အလွန် ချမ်းသာ၏ ဟု၊မှတ်ကုန်ရာသည်။ ။ထိုမှတစ်ပါး၊ ကာ
ယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့၏ မမြီးသော အဖြစ်ကို
လည်းကောင်း၊ထိုသုမ္ဘိသော သင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်းရာ၊ နိဗ္ဗာန်
သာလျှင် မဖောက်မပြန်၊ အလွန် ချမ်းသာသော အဖြစ်ကိုလည်း
ကောင်း မှတ်ကုန်ရာသည်။ပုညာဘိသင်္ခါရ၊အပုညာဘိသင်္ခါရ၊အာ
နန္ဒာဘိ သင်္ခါရတို့၏ မမြီးသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ထိုသုမ္ဘိ
သော သင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်းရာ၊ နိဗ္ဗာန်သာလျှင် မဖောက်မပြန်၊
အလွန် ချမ်းသာ မြီးသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မှတ်တော်မူ
ရာသည်။ထိုမှတစ်ပါး၊အတိဘသင်္ခါရ၊ဝတ္တမာဏသင်္ခါရ၊အနာဂတ
သင်္ခါရတို့၏ မမြီးသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသုမ္ဘိသော
သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာ၊နိဗ္ဗာန်သာလျှင် မဖောက်မပြန်၊အလွန် ချမ်း
သာမြီးသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း မှတ်တော်မူ'ဟု ဓမ္မသုန္ဒက
မင်းအား သိကြား ဟောပေ၏။ဤသို့ သိကြားနတ်မင်းသည် ဤဓမ္မ
သုန္ဒကမင်းအား တရားကို ဟောလျက်၊ နတ်၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာ
ကို ပြပြီး၍ နတ်ပြည်မှသည် သုပြည်သို့ ဆောင်ခဲ့၍၊ ဗာရာဏသီ
ပြည်ကို ဓမ္မသုန္ဒကမင်းအား ဆောက်နှင်းခဲ့၍ -'ပြည်သူ ရွာသား
စီးပွား များအောင်သော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အကျိုး စီး
ပွား များအုံ့သော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ မပေမလျော့ အောင်
ပေးခြင်း၊သတိပညာ၊အဆင်အခြင် ရှိစေ' ဟု ဆုမ္မဩဝါဒကို ပြခဲ့

ပြီးမှ၊မိမိနေရာ၊နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

ဓမ္မသုန္ဒကမင်းသည် အသပြာသောင်ထုပ်နှင့် ရှာသော်လည်း၊ တပုဒ်တပါဒမျှသော တရားတော်ကို၊ဟောပါမည့်သူ မရ၍၊ အသက်ကို စွန့်၍၊ တောင်ထိပ်ထက်က ဆင်းပါမှ၊ တရားတော်ကို နာရချေသည်။ ဤသို့သော ဝတ္ထုသက်သေကို နှစ်လုံးသွင်း၍၊ ယခု ဒါယကာ၊ဒါယိကာ၊တရားနာပရိတ်သတ်တို့သည် မှတ်ကုန်ရာ၏။

— — — ၀ — — —

၁၉။ ဗားနတ်သားဝတ္ထု။

ထိုမှတပါးလည်း ရူပန္ဓာသည် အမြီးမဟီ၊ အနိစ္စသဘောဟု အောက်မေ့၍၊ တရားဟောသံတည်း ဟူသော သဒ္ဓါရုံကို အာရုံပြု၍၊သေလေလျှင်၊နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေကုန်၏။ ‘အဘယ်သူတို့သည် ဖြစ်ဖူးလေကုန်သနည်း။’ဟူမူကား။ ငါတို့ ဖုရားမြတ်စွာသည် စမ္မာနဂိုရ်ပြည်၏ အနီး ဖြစ်သော ကက္ကရ (ကုက္ကဋ္ဌ) အမည် ရှိသော ရေကံ၏ အပါး၌ ပရိဿတ်လေးပါးတို့အား တရားဟောတော်မူသော အခါ၊ကက္ကရ မည်သော ရေကံ၌ ဖြစ်သော ဗားသဇယံတရသည်—‘ဤအသံကား တရားတော်အသံတည်း။’ဟု အသံ၌ အာရုံပြုလျက်၊—‘တရားတော်အသံကို နာပါအံ့။’ ဟု ကက္ကရ ရေကံမှ တက်၍၊နွားခြေရာတွင် ဝပ်၍၊တရားတော်ကို နာလေ၏။ထိုသို့ နာသော အခါ၊ နွားကျောင်းသားတယောက်သည် ထိုအရပ်သို့ ရောက်လာ၍၊ဖုရားမြတ်စွာဟောတော်မူသော အသံကိုကား မနာ။ဖုရားအဆင်း၊ပရိဿတ်၊မိုးဗာတို့ကို ကြည့်ချင်၍ လာလသော်၊နွားခြေရာ၌ ဝပ်လျက်၊ တရားကို နာပါသော ဗားသဇယံ ကျောက်ထက်၌ လှံကန်ထောက်လျက် ဖြစ်၍ ရပ်၏။ ဗားသဇယံသည် ကျင်နာထွ

၁။ အဘိဓာန်၌ ကက္ကရ-သဒ္ဓါ မတွေ့ပါ။ ထုံးအိုင်ဟော။ကုက္ကဋ္ဌ-သဒ္ဓါ ဖြစ်တန်၏။ နန္ဒိရ ပြောင်းတတ်သည်။

၂။ အခြားပေစာများ၌လည်း ရေကံ-ဟူသော အရေးကို တွေ့ရသည်။ အိုင်သည် ရေကို ခံယူသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ရေ ကံနေသော အကြောင်းနိမိတ်ကို ယူ၍၊ ရေကံ-ရေးဟန်တူ၏။ အများကြိုက် ရေးထုံးကား ရေကန် ဖြစ်သည်။ ရေကံ-ကား ကုက္ကဋ္ဌ-သဒ္ဓါနှင့် လျော်သည်။

လျက်၊ ဤသို့လျှင် အကြံ ဖြစ်လတည်။— ‘ဤ နွားကျောင်းသား
ယောက်ျားသည် ငါ၏ ကျောက်ဆက် လှံကနဲတောင်ဌေး ထေခံ
လျက် နှိပ်စက်ဖိ၏။ ငါသည်း ဒုက္ခဝေဒနာ ပြင်းစွာ ဆင်းရဲခြင်း ရှိ
၍ မြည်ဘိမူကား၊ ပရိဿတ်တရားနာ ဘို့သည်ကား ပြေးခဲ့အံ့၊ ဖုရား
ရှင် ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နာပေသော သူတို့သည်
ပျက်ပေခဲ့အံ့၊’ ဤသို့ ဖားသင်္ဃလသည် ဒုက္ခဝေဒနာ ပြင်းစွာ ဖြစ်
လျက်၊ နွားခြေရာတွင် တရား ဟူသော အသံကို အာရုံပြု၍၊ သည်း
ခံလျက် ဝပ်ရှာလေ၏။ ထိုသို့ ဝပ်လေသော အခါ၌၊ နွားကျောင်း
ယောက်ျား၊ ထိုကျွန်သားသည် တပွတ်ရှားရှား၊ ပြုစုများ၍၊ ကြား
တား ဖားသင်္ဃလ သေလျှင်းခဲ့၏။

သေသော အခါ အပါယ် မလား၊ အိပ်သော ယောက်ျား နိုး
သော လားသို့၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ တဆွဲနှစ်ယူဇနာ ရှိသော
ရွှေဝိမ္ဗာန်၌ နတ်သမီးအပေါင် ခြံရံလျက် ဖြစ်လေ၏။ အမည်ဟောင်း
မပျက်၊ ပဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တ၊ ဖားနတ်သား ဟူသော အမည်သည်
ထင်ရှားဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လေသော အခါ၌၊ ဖားနတ်သားသည်
မိမိ စည်းစိမ်၊ ချမ်းသာကို မြင်လေသော်၊—‘ငါကား ရှေးသော ကိုယ်
အဖြစ်၌ အဘယ်ကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဘူးသနည်း။’ ဟု ကြည့်လသော်၊
တပါးသော ကောင်းမှုကို မမြင်၊ ကဏ္ဍရ မည်သော ရေကံတွင်
ဖားသင်္ဃလ ဖြစ်ဖူး၍၊ ဖုရားမြတ်စွာ ဟောတော်မူသော တရားတော်
အသံကို အာရုံပြု၍၊ အရိုအသေ နာရဘူးသော ကောင်းမှုသာ မြင်
လေပြီးလျှင်၊ မိမိ ‘အမြဲအရံနှင့်အကွ အရောင်အဂါ ထွန်းလင်း
လျက် လာ၍၊ ဖုရားမြတ်စွာ၏ ခြေတော်ကို ရှိခိုးလေ၏။ ဖုရားမြတ်
စွာလည်း သိတော်မူလျက်၊ ပရိဿတ်တို့အား ထင်ရှား သိစေခြင်း
ငှာ ဤဂါထာကို ရွတ်တော်မူ၏။

ကော မေ ဝန္တတိ ပါဒါနံ၊ သီရိယာ ယသသံ ဇလံ။

အဘိကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ သဗ္ဗာ သြတာသယံ ဒိသာ။

ဘောဒေဝပုတ္တ=အိုနတ်သား၊ သီရိယာ=အသရေဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ ယသသံ=အမြဲအရံဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဇလံ၊ ဇလန္တော=

တောက်ပလျက်၊ အဘိက္ကန္တေန၊ ဝဇ္ဇေနေ-အဆင်းအရောင်ဖြင့်၊ သဗ္ဗာ=ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဒိဿာ=အရပ်မျက်နှာတို့ကို၊ ဩဘာသယံ၊ ဩဘာသယန္တော=အရောင်အဝါဖြင့် ထွန်းပလျက်၊ မေ=ငါ၏၊ ပါဒါနိ=ခြေတော်ကို၊ ဝဇ္ဇတိ-ရှိခိုး၏၊ ကော=အဘယ်သူနည်း။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား၊ အခြံအရံနှင့်အကွ အဆင်းအရောင်အဝါ တောက်ပစွာလျက်၊ ငါ၏ ခြေတော်ကို ရှိခိုးသည်ကား၊ အဘယ်သူနည်း။’ ဟု မြတ်စွာဖုရား မေးတော်မူလေသော်၊ ဖားနတ်သားသည် ကြားပိမ့်သောငှာ၊ ဤဂါထာကို ရွတ်လတည်း။

မဏ္ဍုကောဟံ ပူရေ အာသိ၊ ဥဒကေ ဝါရိဂေါစရော၊

တဝဇ္ဇေ သုဏန္တဿ၊ အဝဓိဝဇ္ဇပါလကော။

ဘန္တေဘဂဝါ-ဖုန်းတော်ကြီးသော တရားမင်းဖုရား၊ အဟံ=အကျွန်ုပ်သည်၊ ပူရေ=ရှေးသောကိုယ်၏ အဖြစ်၌၊ ဥဒကေ=ရေ၌၊ ဝါရိဂေါစရော=ရေ၌ ကျက်စားသော၊ မဏ္ဍုကော=ဖားသည်၊ အာသိ=ဖြစ်ခဲ့ဘူး၏၊ တဝ=အရှင်ဖုရား၏၊ ဝဇ္ဇံ=တရားတော်ကို၊ သုဏန္တဿ=နာသော အကျွန်ုပ်အား၊ ဝဇ္ဇပါလကော=နွားကျောင်းသား သည်၊ အဝဓိ=သတ်လေ၏။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား၊ ‘ဖုန်းတော်ကြီးသော တရားမင်းဖုရား၊ အကျွန်ုပ်ကား ရှေးသော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌ ရေကံ၌ ဖားဖြစ်ဖူး၏၊ အရှင်ဖုရား၏ တရားတော်ကို နာပါစည်(စဉ်) တွင်၊ နွားကျောင်းသားသည် သတ်ဖိ၍၊ သေခဲ့သော်၊ နတ်ပြည်၌ နတ်ဖြစ်သတည်း။’ ဟု ဖားနတ်သားသည် မြတ်စွာဖုရားအား နားတော်လျှောက်၍၊ မိမိနေရာ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့သွားလေ၏။ ထိုခဏ၌ တရားတော်ကို နာသော ပရိသတ်တို့အား ‘ဖားသဗ္ဗဟံ ဟူလျက်တည်း၊ တရားတော် ဟူသော အသံကို အာရုံပြုကာမျှတည်းကဲ့၊ နတ်ဖြစ်တုံ၏ရှင်၊ ငါတို့အလွန်တရာ သဒ္ဓါကြည်ညိုစွာ နာရသော အကျိုးကား အဘယ် ဆိုဘွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။’ ဟု၊ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်ကုန်၏။

၂၀။ လင်းနို့သားငါးရာ ဝတ္ထု။

ထိုမှတပါးလည်း၊ သဒ္ဓါရုံကို အာရုံပြု၍၊ တရားတော်ကို သဒ္ဓါ
ကြည်ညိုစွာ နာရသော အကျိုးကား၊ ဤသို့လျှင်တည်း။

ကဿပဖုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်၌ အဘိဓမ္မာတတ်သော
အရှင်မြတ်နှစ်ပါးသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေ၍၊ အဘိဓမ္မာ
တရားတော်ကို သရဇယံ^၁ ကြကုန်၏။ ဥမှင်တောင်ခေါင်းလည်း ဟူ
၏။ ထိုသို့ သရဇယံ^၂ ကြသော အခါ၌၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ဥ
မှင်တောင်တံခါး၌ နေကုန်သော လင်းနို့သားငါးရာတို့သည် ကု
သိုလ်၏ အကျိုး၊ အကုသိုလ်၏ အကျိုးကိုမျှ မသိကုန်လျက်လျှင်၊ တ
ရားတော်အသံကို ကြားလတ်သော်၊ တရားအသံ ဟူသော အမှတ်
ဖြင့် အသံကိုသာ နိမိတ်ယူ၍ အာရုံပြုလျက် နာကုန်၏။ ထိုအခါ တ
ရားတော်၌ အာရုံကြီး၍၊ မိမိတို့ တွဲရဲရဲ ဆွဲသော ခြေတို့သည်
လွတ်ခဲ့ကုန်၏။ ထိုသို့ လွတ်၍ ကျသောကြောင့်၊ ငါးရာလုံး သေခဲ့ကုန်
၏။ သေခဲ့ကုန်သော်၊ တရားတော်၏ အာနုဘော်၊ တံခိုးတော် ကြောင့်၊
တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ငါးရာလုံးသည် နတ်သားဖြစ်လေကုန်၏။

ဖုရားတဖြစ်နှင့် တဖြစ်အကြားပတ်လုံး၊ လူ၊ နတ် ချမ်းသာကို ခံ
စားပြီးမှ၊ ငါတို့ ဖုရားမြတ်စွာ၊ အရှင် ဂေါတမလက်ထက် သာဝတ္ထိ
ပြည်၌ သံဃေအမျိုးချည်း ဖြစ်သွားကုန်၏။ ငါတို့ ဖုရားမြတ်စွာ ပြာဇ္ဇ
ဟာ ပြတော်မူသော အခါ၌၊ ကြည်ညိုစွာ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာအထံ
၌ ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ ရဟန်းပြုလျက်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အထံ၌
အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို သင်သော်၊ ရှေးလင်းနို့သား ဖြစ်သော အ
ခါ၊ နာခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို နှုတ်
တက်၊ အလွတ်တတ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် အရှင်မြတ်နှစ်ပါးတို့၏ သရ
ဇယံကြသော အသံကို အာရုံပြု၍၊ လင်းနို့သားငါးရာတို့ နှစ်လုံးသွင်း
ခြင်းသည် အပြစ်မဲ့ ကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်သော ကာမာဝစရ ကု
သိုလ်ပရမတ္ထတရား ဟူ၍၊ အသင့်နှစ်လုံးသွင်း၍၊ ယခုအခါ ဒါယကာ၊

၁။ သရဇယံ၊ သရဇယံ-ဟူ၍ အပြောများသည်။ သရဇ္ဈာယ်-ဟု၊ အရေးများသည်။

ပရိဿတ်တို့သည် အလွန်ကြိုခဲးထွဋ်သော သာသနာတော်တွင်း၌ လူ၏ အဖြစ်ကို ရ၍၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို နာရကုန်သည် ဖြစ်၍၊-‘ဩဂူပက္ခန္ဓာသည်ကား အိုခြင်း၊ သေခြင်းမှ မကင်းနိုင်။’ ဟူ၍ သိလျှ၊ ထိုဂူပက္ခန္ဓာကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူ၍ စီးဖြန်းရာ၏။ ထိုသို့ စီးဖြန်းရသော သူကား နောင်လာလတ္တံ့သော ဖုရားသခင်၏ တရားတော်ကို နာရလျှင်၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂံ၊ အနာဂံ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်၍၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းမှ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကုန်အံ့သတည်း။

—:၀:—

၂၁။ ပုဂ္ဂိုလ်အပြားကို ဥပမာ ဖြခြင်း။

ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်ကို ဖြ၍ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ အာယတန ဓာတ်ကို ကြည်(ဉ်)၍၊ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး မဟုတ်၊ အဘယ်သို့နည်း ဟူမူကား။ သကုဂဟကဲ့သို့တည်း။ ထည်းအိမ်ကဲ့သို့လည်း ဆို၏။ ပရမတ္ထသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ နှစ်ပါးတွင် ခန္ဓာ၊ အာယတန ဓာတ်တို့သည် ပရမတ္ထသစ္စာ မည်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ကား သမုဒယသစ္စာ မည်၏။

သရုပ်တပါး။ ကေဝိဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ဒုဝိဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူ၏။ တိဝိဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူ၏။ ဤနည်းချည်း ထကျိပ်တယောက် တိုင်အောင် ဟောတော်မူ၏။

ကေဝိဒ္ဓေါ ပုဂ္ဂလော ဟူသည်ကား။ (ပေဋ္ဌိစာကျသည်။) သက္ကဝါတို့သည် မောဟ ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို မပြုမိပဲ။ ပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား သူကန်းနှင့် တူ၏။ သူကန်းသည် အဆွေခင်ပွန်း ဟူသော ခရီးညွှန် မဟုတ်ပဲ၊ ဝေးစွာ ခရီးကို သွားသော်၊ ရန်သူ တွေ့လေ၍၊ လက်ကိုင်၍၊ တွင်းရှိရာသို့ ငင်လေ၍၊ တွင်းနားသို့ ရောက်လျှင်၊ တပါးသော ရန်သူတယောက် လာလတ်၍၊ တွင်းသို့ တွန်းချ၍၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ချေ၏။ အာရုံငါးပါးကား တွင်းနှင့် တူ၏။ အာရုံငါးပါး၌ တပ်သော တဏှာကား တွင်းနားသို့ ငင်လေသော သူနှင့် တူ၏။ သင်္ခါယသမ္ပယုတ် အကဲ့သို့လ်ကား တွင်းသို့ ချသသူနှင့် တူ၏။ သူကန်းသည် တွင်းသို့ ကျသည်နှင့်ကား ဒါန၊ သီလ၊

ဘာဝနာ ဟူသော ခင်ပွန်းခရီးညွှန်နှင့် ကင်း၍၊ မောဟဇုံးလွှမ်းကုန်
လျက်၊ အာရုံငါးပါး၌ တပ်မက်မောသော သူသည်၊ အပါယ်လေး
ပါးသို့ ကျလေသည်နှင့် တူ၏။ ထို့ကြောင့်၊ တဏှာ၏ အလိုကို မ
ကောင်း ဟူ၍ ဖြတ်စွာဖုရား ဟောတော်မူပေ၏။

အဟိရိကတရား မင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ငရဲသို့ သွားခြင်းကို
ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုအဟိရိကတရား မင်းပြုသောသူသည်ကား ရွာ
ဝက်နှင့် တူ၏။ ရွာသူဝက်သည် မစင်ကို မစက်ဆုပ်သကဲ့သို့၊ အဟိ
ရိကနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌
မစက်ဆုပ်တတ်၊ မရှက်တတ်။ သူတော်ကောင်းအကျင့် ဖော်သော
ကြောင့်၊ လောကီကို လောကုတ္တရာမှတ်၍၊ အပါယ်လေးပါး၌ ဖြစ်
စေတတ်၏။

ဟိရိကသင်္ဂေါပုဂ္ဂလော ဟူသည်ကား၊ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌
ရှက်တတ်သော တရားနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ထိုဟိရိက
ပုဂ္ဂိုလ်ကား၊ အမျိုးကောင်းသော ချေးမသစ်သည် အိမ်က သက်၍
သွားသော်၊ သေသောက်ကြူးကို တွေ့၍၊ သေသောက်ကြူး စကားကို
ကြားလျှင်၊ မနာဝင့်၍၊ စက်ဆုပ်၍၊ အိမ်သို့ ပြန်လေ၏။ ထိုအတူ
လည်းကောင်း၊ ဟိရိကပုဂ္ဂိုလ်သည် ငရဲပြုသော သူကို ငြင်လျှင်၊
ရှက်ခြင်း၊ စက်ဆုပ်ခြင်းဖြင့် မကောင်းမှုကို မပြုပဲ၊ ဆင်းရဲခြင်းမှ
လွတ်လေ၏။

ဒါနနိရာသော ပုဂ္ဂလော ဟူသည်ကား၊ ဒါန၌ အာသာ မရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား ဆင်းရဲ၊ ဖုန်းစားသော သူနှင့် တူ၏။
ဖုန်းစားသော သူသည် ခရီးလယ်၌ နေ၍ ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ဗာ အ
ပေါင်း ခြံရံလျက် ထွက်လေသော ဧကရာဇ်မင်းကို မြင်၍လည်း၊
မင်း၏ စည်းစိမ်ကို ခံစားလိုသော စိတ် မဟိသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ
လည်းကောင်း၊ အလှူပေးခြင်းကို အလိုမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကု
သိုလ်ကောင်းမှု မရှိသောကြောင့်၊ ရတလေလျှင်၊ ဆင်းရဲသော အ
မျိုး၌ ဖြစ်၍၊ သုစားကြွင်းကိုသာ စားရသသူ ဖြစ်လေ၏။

ဒါနာသံသော ပုဂ္ဂလော ဟူသည်ကား အလှူပေးခြင်း၌ အလို

ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ ကောရာဇ်မင်းကို ရန်သူတဖက်သားတို့သည် နိုင်လေ၏။ မင်းအရာကို ယူလေ၏။-၍၊ ထိုမင်း သားသည် ကြောက်လန့်၍၊ ဇနပုန်သို့ ရှောင်၍ နေလေ၏။ ထိုမင်းသားသည်- 'အဘယ်နဲ့ရော အခါ၌၊ အဖ၏ အရာကို မင်းပြုရမည်နည်း။' ဟု ကြံလျက်ပင်လျှင် နေလေ၏။ ထိုမင်းသားသည် လုလွှာသို့ ပြု၍၊ ခွန်အားဗိုလ်ဗာကိုလည်း ဆည်းဘူး၏။ ဗိုလ်ဗာ များပြီးလျှင်၊ ရန်သူမင်းကို တိုက်၍၊ ရန်သူမင်းကို အောင်လျှင်၊ အရာရာကို မင်းပြုရလေသကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်း ကောင်း၊ ဒါန၌ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို အားထုတ်၍ စုတေလေလျှင်၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့၏ အကျိုးကြောင့်၊ လူမင်းချမ်းသာ၊ နတ်မင်းချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရလေရာ၏။

၂၂။ ကုန်သည်၊ ငမည်းလဲးဝတ္ထု။

အဟိရိကတရား မင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ်သို့ လားတတ်၏ ဟူသည်ကား။ ။ တို့မြတ်စွာဖုရားသို့ ဇောဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသော အခါ တယောက်သော ကုန်သည် ငမည်း (ငမည်း)လဲးကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ သီတင်းသုံးတသောက်သည် လှည်းကုန်သည်တို့တွင် တယောက်သော ကုန်သည်၊ ငမည်းလဲးနှင့် ကုန်သွားကြ၏။ မြတ်စွာဖုရား နေထော်မူသော သာဝတ္ထိပြည်သို့ လာသော ခရီးအကြား၌ ရောင်းချ၍၊- 'မြတ်သော ကုန်အမြတ်တို့ကို ငမည်း ဝေပါတော့။ ငါ ဖုရားမြတ်စွာသို့ တရားနာ သွားပါမည်။' ဟု ဆိုသော်၊ ကုန်သည်ငမည်း(ငမည်း)လဲးသည်- 'ဤသီတင်းသုံးသည် ကြီးရင့်ပြီ ဖြစ်၍၊ နေ့မသိ၊ ညည့်(ည့်)မသိသေလေက၊ ဤကုန်မြတ်နှင့် ကုန်ရင်းကို ငါ ရမည်။' ဟု အမှတ်ရှိ၍၊ မပေးပဲ၊ နေ့ရက် အရှည် သွေး၍ နေ၏။ မဝေလိုလသော်၊ သီတင်းသုံး အပန်းတကြီး အကြိမ်ကြိမ် ဆိုမှ ဝေ၍ ပေး၏။ ဝေပေး၍ ရလျှင် ဖုရားမြတ်စွာသို့ တရားနာ သွားလေ၏။ ဖုရားမြတ်စွာလည်း

သိတင်းသုံးကို မြင်လျှင်၊—‘သိတင်းသုံးကား ကြာလေစွတကား၊’ ဟူ၍ မေးတော်မူ၏။—‘ရှင်ငင်ဖုရား၊ ကုန်သည်၊ ငမည်း(ဦး)လဲး တယောက်သည် အကျွန်ုပ်ကို သေလွယ်သိမ့်မည်ဟု အမှတ်ရှိ၍၊ အကျွန်ုပ်ကို ကုန်မြတ်ကို ပေးသောကြောင့်၊ ကြာလေသည်။’ ဟု နားတော်လျှောက်၍၊ ဖုရားမြတ်စွာလည်း—‘သိတင်းသုံး၊ ဤသူ၊ ကုန်သည်ကား၊ ယခုသာ ငမည်း(ဦး)လဲးသည် ဖုတ်၊ ရှေးသော ခါလည်း ငမည်း ဖြစ်နူး၏။ ငမည်းကို အကောက် ကြံဖူးလေပြီ။’ ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင်၊ ဖိုလ်ဝင်၍ နေတော်မူ၏။

သံဃာအပေါင်းတို့လည်း—‘ယခုကား သိပြီ၊ ရှေးက ငမည်း(ဦး)လဲးသော အကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ။’ ဟု တောင်းခံ၏။ မြတ်စွာဖုရားလည်း—‘ချစ်သားတို့၊ လွန်လေပြီးသော အခါ၌၊ ဗာရာဏသီပြည်ကို ဗြဟ္မဒတ် မင်းပြုသော အခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်တွင် သဌေးတယောက်သည် အသက်ခန္ဓာ ပြောင်းခါ နိုးလသော်၊ သားနှစ်ယောက်ကို ခေါ်၍ ဆို၏။—‘ငမည်းတို့၊ ငါလွန်လျှင် ဂင်္ဂါတဖက်မှာ အသပြာတထောင် တင်လေသည်။ တောင်း၍ သုံးစွဲရစ်ကုန်။’ ဟု မှာခဲ့၏။ သဌေးသား၊ ညီနောင်နှစ်ပါးလည်း ခမည်းတော် လွန်လျှင်၊ ဂင်္ဂါတဖက်သို့ ကူး၍၊ တောင်းလေသော်၊ အသပြာတထောင် ရ၍ ပြန်ကြသေသော်၊ ဂင်္ဂါမြစ်နားတွင် ကုတို့ဇွေကို ငံ၍ နေကြသော်၊ ညီတော်လည်း ညီတော် ထမင်းထုပ်ကို ဖြေ၍ စား၏။ နောင်တော်လည်း နောင်တော် ထမင်းထုပ်ကို ဖြေ၍ စား၏။ ထိုသို့ စားစည် (စဉ်) ညီတော် ကြံ၏။—‘ကျောက်စရစ်ကို ထုပ်၍ ထားလျက်၊ ဂင်္ဂါမြစ်လယ်သို့ ရောက်မှ၊ ‘အသပြာထုပ် ကုန်သည်။’ ဟု ကျောက်စရစ်ထုပ်ကို ရ၍၊ အသပြာထုပ်ကို ငမည်း သူမည်။’ ဟု ကြံ၏။

နောင်တော်လည်း ထမင်းစားစည်(ဦး) ငါးမျှားကို မြင်၍၊ ထမင်းတဝက်ကို ငါးမျှား နှင့် လှူ၏။—‘ဤထမင်း လှူရသော အကျိုးကို နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တိုင် နောင်၊ နတ်များကို အမျှ ရကြပါစေသတည်း။’ ဟု ရောက်၍ ဝေတော်မူလျှင်၊ နတ်များတို့၏ ဝိမာန်သည် အခါတပါးတို့တက်* လွန်၍ အရောင်အဝါ တောက်ပ၏။

နတ်တို့လည်း-‘ငါတို့ ပိမ္မာန်ကား အခါတပါးတက်* လွန်၍၊ အယောင်အဝါ ထွန်း၁၍။ ဟု ကြည့်လသော်၊ ဖုရားလောင်း အလှူ ဖိုဝေသည်ကို မြင်၍၊ နတ်တို့လည်း ဖုရားလောင်းကို ညီတော် အကောက်ကြံသည်ကို သိ၍-‘ငါတို့ မစကောင်းချေ၏၊’ ဟု လာ၍ မစလေ၏။

ညီတော်လည်း ဂင်္ဂါမြစ်အလယ်သို့ တိုင်လျှင်၊ ကျောက်စရစ်ထုပ် ဟူသော အမှတ်ဖြင့် ချ၏။ ကျောက်ထုပ်ကား မဟုတ်။ ဥစ္စာထုပ်ကို ချမှားလေ၏။ ညီတော်လည်း ကျောက်ထုပ်ပင် မှတ်၍-‘နောင်တော်၊ ဥစ္စာထုပ် ရေတွင် ကျခဲ့သည်။’ ဟု ဆို၏။ ဖုရားလောင်းလည်း- ‘ဂင်္ဂါမြစ် အလယ်တွင် ကျခဲ့သည်ကို အသို့ တတ်နှိုင်းအံ့နည်း။’ ဟု ဆို၍ နေတော်မူဘိ၏။ ညီတော်လည်း အိမ်သို့ ရောက်လျှင်၊ အထုပ်ကို ဖြေ၍ ကြည့်သော်၊ ကျောက်စရစ်သာ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ မိန်းမော၍ ညောင်စောင်း၌ အိပ်၏။

ဖုရားလောင်း အလှူ အဖို့ကို ဝေသောအားဖြင့်၊ နတ်တို့ မနေပိုင်၍၊ ဥစ္စာထုပ်ကို ငါးကြီး မျှစေလျက်၊ တငါတို့ကို မိစေ၏။ ထိုတငါတို့သည် ထိုငါးကို ရ၍၊ လည်၍ ရောင်းလေသော်၊ တပါးသော သူတို့သည် ဝယ်မည်ဟု အဖိုးကို မေး၏။-‘သပြာထထောင်နှင့် တပဲးလိုသည်။’ ဟု အဖိုး ပြတ်မှားလေ၏။ သူတို့လည်း-‘တငါ ရူးသလော။’ ဟု ဆိုကုန်၏။ အစည်(ဥ)အတိုင်း ဖုရားလောင်း အိမ်သို့ ရောက်လေသော်၊ ဖုရားလောင်း ခေါ်၍ ငါးဖိုးကို မေး၏။ တငါလည်း-‘တပဲးလိုသည်။’ ဆိုလျှင်၊ ဖုရားလောင်းလည်း သပြာတပဲးပေး၍၊ လှီးဖျက်၍ ကြည့်သော်၊ ဥစ္စာထုပ်ကို မြင်လျှင်၊ သိ၏။ နတ်တို့လည်း-‘လုလင်ကို ညီ အကောက်ကြံ၍၊ ကျောက်ထုပ် ဟူသော အမှတ်ဖြင့် ချမှား၍၊ အိမ်သို့ ရောက်မူ၊ ဥစ္စာထုပ်ကို ဖြေ၍ ကြည့်သော်၊ ကျောက်စရစ်သာ ဖြစ်၍ ညီတော် မိန်းမော၍ ရှိ၏။ ဤဥစ္စာကို မပေးနှင့်။ ငါတို့ကို လုလင် အလှူဖို့ကို ပေးဝေပေသော အားဖြင့်၊ လုလင် ဥစ္စာကို မပျောက်ရအောင်၊ ငါတို့ ပေးသွားသည်။’ ဟု နတ်တို့သည် ကိုယ်ထင် ပြလျက် ဆို၍၊ နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

ဖုရားလောင်းလည်း ညီတော်ကို ထက်ဝက် ပေးတော်မူ၏။

‘ထိုသို့လျှင်၊ ချစ်သားတို့၊ ယခုသာ စည်း(ဦး)လဲသည် မဟုတ်။ ရှေးသော အခါ၌လည်း င-ညီ ဖြစ်၍၊ င-ကို အကောက် ကြံဘူးလေ ြ၊’ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။—‘ထိုရောအခါ၊ င-ကို အကောံ ကြံဘူးသော င-ညီသည်ကား ယခု ဤကုန်သည်၊ င-စည်း(ဦး)လဲ ဖြစ်လာသတည်း။ ထိုရောအခါ၊ နောင်တော်သည်ကား ငါ၊ ဖုရား ဖြစ်၏။’ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၍၊ သစ္စာလေးပါးကို ပြ တော်မူ၏။ ‘ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါ တို့ကား ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေလျှင် အကြောင်းရင်းတည်း။ ထိုဇာတိ၊ ပဋိ သန္ဓေလျှင် အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ ရိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုမြည်တမ်းခြင်း၊ သက်ကြီး ရှက်တင် ပင်ပန်းခြင်း၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်လျှင် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ တဏှာငါးပါးသည်ကား သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမု ဒယသစ္စာနှစ်ပါး၏ ငြမ်းကြောင်း ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်ကား နိ ရောဓသစ္စာ မည်၏။ ထိုနိရောဓသစ္စာသို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသည်ကား မဂ္ဂသဏ္ဌာ မည်၏။ ဤသို့လျှင်၊ သစ္စာလေးပါးကို ပြတော်မူသော အဆုံး၌၊ ပရိသတ်လေးပါး၊ တရားနာတို့သည် ရင့် သော ပါရမီအလျောက်၊ အချို့ကား သောတာပန်၊ သကဒါဂံ၊ အနာ ဂံ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်၍၊ များစွာ ကျွတ်လေကုန်၏။ ဤသို့လျှင်၊ ဖုရားလောင်း သည် ရေ၌ ငါးကို ထမင်းလှူရသော အလှူအဖို့ကို ဝေပေသောအား ဖြင့်၊ မြစ်တွင် ကျလေပြီးသော အသပြာထုပ်ကို ဖုရားလောင်းအိမ် သို့၊ ရောက်အောင် မှီပေသော ဝတ္ထုသက်သေကို နှလုံးသွင်း၍၊ ပညာရှိသုမြတ်တို့သည် မိမိ လှူသော အလှူကို သူတထူးအား ဝေ ရံသတည်း။

— — : ၀ : — —

၂၃။ အမျှဝေခြင်းအကျိုးဝတ္ထု။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း အမတ်တယောက်သည် မဟာစေတီကို မြတ်လေးပန်းဖြင့်* ပူဇော်၏။—‘ဤသို့ ငါသည် မြတ်သော ပန်းဖြင့် ပူဇော်ရသော အကျိုးကို ယမမင်းအား အမျှရစေသော၊’ဟု ရေ

စက်ရ၍ ဝေဖို့။ ထိုသူ သေခဲ့သော်၊ မကောင်းမှုအကျိုးအားဖြင့်
 ငရဲထဲနားတို့သည် ဆောင်လေကုန်ဖို့။ ငရဲမင်း၏ တမန်သုံးယောက်
 တို့သည်—‘နင်ကား အဘယ်ကောင်းမှုကို ပြုခဲ့သနည်း၊’ ဟု မေး
 သည်ရှိသော်၊ မအောက်မေ့မိသည် ဖြစ်၍၊ တိတ်တိတ်လျှင် နေဖို့။
 ယမခင်းလည်း မိမိ ကြည့်သော် မြင်၍—‘ဟယ်အရင်း၊ နင်ကား
 မဟာပေတီကို မလေးပန်းဖြင့်* ပူဇော်၍၊ င-အား အလှူဖို့ကို ဝေ
 သည် မဟုတ်လော၊’ ဟု ဆိုဖို့။ ထိုသူသည် ထိုခဏ၌ အောက်မေ့မိ
 ၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေဖို့။ ဤသို့ မိမိလျှင် မေ့လျော့သော်လည်း၊
 မမေ့မလျော့ရစေပဲ၊ နှိုးဆော်ပေသော ဝတ္ထုသက်သေကို နှစ်လုံး
 ထား၍၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုတိုင်း၊ အလှူတို့ကို ခပ်သိမ်းသော
 သူတို့အား ဝေရာဖို့။

၂၄။ သာဓုခေါ်ခြင်းအကျိုးသဋ္ဌေးသားဝတ္ထု။

အနုမောဒနာ ဟူသည်ကား။ မင်းကြီးဝေဿန္တရာ ဟူသော
 ခါ၊ ဖိနပ်ဖုရား အနုမောဒနာ ခေါ်သကဲ့သို့၊ ဟူသောခါ မိမိပင်လျှင်
 အဖော် ဖြစ်၍၊ ဟူလေပြီးသော နောက်၌၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အနု
 မောဒနာ ခေါ်သည်လျှင်၊ အနုမောဒနာကုသိုလ်တည်း။—‘အနုမောဒ
 နာ ခေါ်သည့် အကျိုး အသို့ ဖြစ်သနည်း၊’ ဟုမူကား၊ ဤသို့လျှင်
 တည်း။

သဒ္ဓမ္မဒေသနာကာလေ၊ သာဓုသာဓုတိ ဘာသိတာ။

မုခတော ဇာယတေ ဂန္ဓော၊ ဥပ္ပလံဝိယတောဒကေ။

ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ သဒ္ဓမ္မဒေသနာကာလေ=သူတော်ကောင်း
 တို့သည် တရားဟောအပ်သော အခါ၌၊ သာဓုသာဓုတိ=ကောင်းစွ၊
 ကောင်းစွ ဟူသော အနုမောဒနာဖြင့်၊ ဘာသိတော=ကြွေးကြော်
 အပ်ထားသော၊ ယောနရော=အကြင်သူသည်၊ မုခတော=ခံတွင်းမှ၊
 ဥပ္ပလံဝိယတောဒကေ၊ ကြာညှိပန်းအနံ့ကဲ့သို့၊ ဂန္ဓော=နံသာခြင်း
 သည်၊ ဇာယတေ=ဖြစ်ရာဖို့။

ဤအရာ၌ ဝတ္ထုသက်သေ ပြတုံပေအံ့။ တို့ မြတ်စွာဖုရားသည်

ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသော အခါ၊ ‘တရားနာခြင်း သည်ကား အလွန် အကျိုး ကြီးမြတ်စွာ၏’ ဟု ဟောတော်မူသည် ကို ကြား၍ သဌေးသားတယောက်သည် ဤသို့ ကြံ၏။-‘ငါ့ရဟန်း ပြုမှ၊ တရားကို မပြတ် နာကြားရအံ့သည်။’ (ဟု ကြံ၏။) ဤတရားပွဲ မှသည်လျှင် အိမ်သို့ ပြန်၍၊ သားမယားတို့အား ပစ္စည်း၊ ပရိက္ခရာ ကို ဆောက်နှင်းခဲ့၍၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ သွား၍ ရဟန်း ပြုလေ၏။

ထိုရောအခါ၊ ကောသလမင်းကြီးသည် သဌေးမင်းသားသည် လင် မဟိုသည် ဖြစ်၍ မောင်းမပြုလေ၏။ တနေ့သော နေ့၌ လူတို့သည် နှစ် စည်(စဉ်) မပြတ် ဆက်မြီးသော ကြာပွင့်ကို ဆက်သွာ၏။ မင်းလည်း မောင်းမတို့အား တယောက် တပွင့်စီ ပေး၏။ သဌေးသားမယား လည်း ကြာတပွင့် ရပါ၍၊ ထိုကြာပွင့်ကို နမ်းသော်၊ လင်ဖြစ်ဖူးသော သဌေးသား၏ ခံတွင်းအနံ့နှင့် တူသောကြောင့်၊ မိမိလင်ကို အောက် မေ့၍ ငို၏။ ကောသလမင်းကြီးလည်း- ‘မောင်းမငယ်၊ အဘယ် ကြောင့် ငိုသနည်း။’ ဟု မေးသော်- ‘ရဟန်းပြုသော ကျွန်ုပ်ခင်ပွန်း၏ ခံတွင်းအနံ့သည် ဤကြာညှိပန်းအနံ့နှင့် တူသောကြောင့်၊ အကျွန်ုပ် ခင်ပွန်းကို အောက်မေ့၍ ငိုသည်။’ ဟု လျှောက်၏။- ‘သင့် ခင်ပွန်း ကို အသို့ သိရအံ့နည်း။’ ဟု မေးသော်- ‘ဖုရားမြတ်စွာကို ဖိတ်၍၊ ဆွမ်းကျွေးတော်မူကာ၊ အကျွန်ုပ်ခင်ပွန်း ပါအံ့သည်။’ ဟု လျှောက်ပေ ၏။ ကောသလမင်းကြီးလည်း ဖုရားမြတ်စွာကို ဖိတ်၍၊ ဆွမ်း ကျွေး ၏။ ဆွမ်းဖုန်းပေးပြီးသော်- ‘မြတ်စွာဖုရား၊ ဤရှင်ပစ္စည်းကို ဆွမ်း အ နှမောဒနာ ဟောပါစေ။’ ဟု လျှောက်၏။ ဖုရားမြတ်စွာသည်- ‘ချစ် သား၊ ဆွမ်းအနှမောဒနာ ပြုပေ။’ ဟု တိုက်တွန်းတော်မူ၏။ သဌေး သား၊ ရှင်ပစ္စည်းလည်း ဆွမ်းအနှမောဒနာ ဟောလက်သော်၊ နန်း အ လုံးသည် ကြာညှိပန်းအနံ့ကဲ့သို့ အနံ့တဖြိုင်ဖြိုင် လှိုင်သည်ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်ကား ဆွမ်းအနှမောဒနာ၏ အကျိုးတည်း။

၂၅။ သာဓုခေါ်ခြင်း၊ အကျိုး၊ ဝိမာန ဝတ္ထု။

တနည်းသော်ကား။ ကဿပဗုရားမြတ်စွာ လက်ထက်တော်၌ သောတာပန် ဖြစ်သော ဒါယကာတယောက်၏ မယားသည်။ သယောက် ထားသည်ကို ဒါယကာသိ၍ ‘အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ ကျင့်သနည်း’ ဟု ဆို၏။ ထိုမိမ္မလည်း။ - ‘အကယ်၍ ဤသို့ ကျင့်မှုကား၊ ခွေးနက်သည် ကိုက်သတ်၍ စားစေသတည်း’ ဟု မဟုတ်သော စကားဖြင့် ကျိန်၏။ ထိုမိမ္မ သေခဲ့သော်၊ ကန္ဓမုက္ခအိုင်နား၌ ဝိမာနမုက္ခ ဖြစ်၏။ နေ့ကား စည်းစိမ် ခံ၍၊ ညကား ဆင်းရဲ ခံ၍၊ ထိုမိမ္မကား ညရောက်လျှင်၊ ပိဋ္ဌာန်မှ သက်၍၊ အိုင်နားသို့ သွားလေလျှင်၊ ခွေးနက် တခုသည် အိုင်က တက်၍ ကိုက်သတ်၍ စားလေ၏။ မိုး သောက်ပြီးသော်ကား၊ ကြပတော့သော ကိုယ်ဖြင့် ပိဋ္ဌာန်သို့ တက်၍ စံစားလေ၏။ ထိုရောအခါ၊ ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် သမင်ရှာစားအံ့သော ဌာတောသို့ ဝင်လေသော်၊ ထိုကန္ဓမုက္ခအိုင်နားသို့ ရောက်လေ၍၊ ထိုဝိမာနပတ္တိ ဖြစ်သော မိမ္မနှင့် စည်းစိမ် ခံ၍လေ၏။ ထိုမိမ္မသည် မင်းကြီးကို လှည့်ပတ်၍၊ ညညှော်(ဉ်)အခါ၌ ဆင်းရဲ ခံအံ့သော ဌာသွားလေ၏။ မင်းကြီးလည်း သွားလေသည်ကို သိ၍၊ ချောင်း၍ နေံမှ လိုက်လျှင်၊ မနီးမဝေးသော အရပ်၌ နေလေ၏။ ခွေးနက်တခုသည် အိုင်မှ တက်လတ်၍၊ ကိုက်ဟပ်စားသည်ကို မင်းကြီး မြင်သော်၊ သံလျက်ဖြင့် ခုတ်၏။ ခွေးနှစ်ပိုင်း ပြတ်၍၊ နှစ်ခု ဖြစ်၏။ တကြိမ် ခုတ်ပြန်၏။ လေးပိုင်း ပြတ်၍၊ လေးခု ဖြစ်ပြန်၏။ ဤသို့သော နည်းဖြင့် ခွေး တဆဲ့ခြောက်ခု ဖြစ်၏။ ဝေဒနာ ဖြစ်ပြန်လေသော်၊ ထိုမိမ္မကား မင်းကြီးကို ဤသို့ ဆို၏။ - ‘ရှင်မင်းကြီးသည် ကျွန်ုပ်အား သနားသည် ဖြစ်မှုကား။ မင်းကြီး လှူသော အလှူတို့ကို အကျွန်ုပ်အား ဝေဘော်မူ၍၊ အကျွန်ုပ် သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ရသည် ဖြစ်မှုကား။ ဤဆင်းရဲသော ဘေးမှ လွတ်နိုင်အံ့သည်။’ ဟု ဆို၏။ ရှင်မင်းကြီးလည်း လှူသော အလှူတို့ကို ရေစက်ချ၍ ဝေလျှင်၊ ‘သာဓု၊ သာဓု’ ဟူသော အနုမောဒနာ ခေါ်ပါနှင့်၏။ ထိုသို့ သာဓုဟူသော အနုမောဒနာကို ခေါ်သော ခဏ၌၊ ထိုခွေးတို့သည် ကွယ်ကွဲ* ကုန်၏။ မင်းကြီးသည်

ထိုမိမ္မကို ပြည်သို့ ယူ၍၊ မိဖုရား မြှောက်လေ၏။

—:၀:—

၂၆။ သာဓုခေါ်ခြင်းအကျိုး၊ ပြိတ္တာမဝတ္ထု။

တနည်းကား။ တို့မြတ်စွာဖုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသော အခါ၊ နန္ဒိသေန ဟူသော တကာ
တယောက်ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒါယကာသည်
ရွာတခု၌ နေ၍၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း၌ မွေ
လျော်သည် ဖြစ်၏။ နန္ဒာအမည် ရှိသော မယားကား လင်ဖြစ်သော
နန္ဒိသေနဒါယကာ၏ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြုခြင်းကို အ
လိုမရှိပဲ။ ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်သည် ဖြစ်၍၊ ဝန်တို၏။ ထိုမိမ္မ သေ
ခဲ့သော်၊ ထိုရွာ၏ အပါး၌ ပြိတ္တာ ဖြစ်၍၊ စားချင်လည်း မစားရ၊ ဝတ်
ချင်လည်း မဝတ်ရသည် ဖြစ်၏။ တနေ့သ၌ ထိုနန္ဒိသေနသည် ရွာမှ
ထွက်၍ သွားလေသော်၊ ပြိတ္တာအဖြစ်ကို မြင်လေ၏။ နန္ဒိသေန
လည်း ပြိတ္တာကို မြင်လျှင်၊ ဤသို့ မေး၏။-‘နင့် အရှင်သည်ကား
စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား။ နင့် အရှေ့အသားသည် မည်းစွတကား။
နင့် မျက်စိလည်း ကျယ်စွတကား။ နင့် နှလုံးလည်း ကောက်စွ
တကား။ နင့် မျက်ခေါင်လည်း နက်စွတကား။ နင်ကား အသူနည်း။’
ဟု မေးသော်၊ ပြိတ္တာမကား ဤသို့ ဆို၏။-‘အကျွန်ုပ်ကား နန္ဒိ
သေန၏ မယားတည်း။ အရှင် နန္ဒိသေနသည် ဒါန၊ သီလ၊ ကမ္မ
ဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ပြုခြင်းကို အလိုမရှိပဲ။ ဝန်တိုခြင်းကို ပြု၍၊ ကြမ်း
ကြုတ်ခက်ထန်မိ၏။ ထို့ကြောင့်၊ စားချင် မစားရ၊ ဝတ်ချင် မဝတ်ရ။
ပြိတ္တာ ဖြစ်သတည်း။’ဟု ဆိုပေ၏။-‘ယင်းသို့တပြီးကား။ ဤအဝတ်
ကို ဝတ်၍၊ ဧဝံသို့ လိုက်လှသို့၊ စားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ် စားစိတ်
မည်း။’ဟု ဆိုသော်။-‘အရှင်နန္ဒိသေန၊ အကျွန်ုပ်ကို ပေးသော်
လည်း၊ အကျွန်ုပ် မရ။ အကျွန်ုပ်အား သနားပါမူကား။ သီလနှင့်
ပြည့်စုံသော ရဟန်းသံဃာတို့အား ဆွမ်း လုပ်ကျွေးပြီးသော်၊ ဖွဲ့
ဖွယ်၊ တန်းဖွယ်တို့ကို ဖွဲ့၍-‘ဤ ငါဖွဲ့သော အဖွဲ့တို့ကို ပြိတ္တာမ
အား ရစေသတည်း။’ဟု ရေစက်ချ၍ ဝေပါ။’ဟု ဆို၏။ နန္ဒိသေန

လည်း ပြိတ္တာမ ဆိုတိုင်း လှူဒါန်း၍၊ ရေစက်ချ၍ ပေ၍။ ပြိတ္တာမ လည်း-‘သာဓုသာဓု’ ဟူသော အနုမောဒနာကို ခေါ်ပါနှင့်။ ထို ခဏ၌ ပြိတ္တာအဖြစ်မှ လွတ်၍၊ နတ်အဖြစ်ကို ရ၍။ ထိုသို့ နတ်ဖြစ် လျက်၊ နတ်၏ အဆင်းအဝါ၊ ရူပနိကာယ၊ အရောင်အဝါ၊ တင့်တယ် ခြင်းနှင့် အကွ လင်ဖြစ်သော နန္ဒိသေနာား ပြုပြန်ပေ၏။ နတ်သမီး ကို မြင်လျှင်-‘ဤနတ်သမီးကား သောက်ရှူးကြယ်ကဲ့သို့ အရောင် အဝါ၊ ထွန်းပ တင့်တယ်စွာတကား။ အဘယ်နတ်နည်း။’ မေးသော်၊ ‘အရှင် အထွဋ်အဖိုကို ဝေသည်ကို၊ ငါ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ပါရ ၍၊ ပြိတ္တာ အဖြစ်မှ လွတ်၍၊ နတ်ဖြစ်သည်။’ ဟု ဆို၍၊ နတ်သမီးသည် နန္ဒိသေနာကို မေတ္တာပြုခဲ့၍၊ နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

ထိုအကြောင်းကို ဖုရားမြတ်စွာတိုင်အောင် ကြားတော်မူ၍၊ ဤ တရားအတိုင်း ဟောတော်မူ၏။ သစ္စာလေးပါးတရားကို ပြတော်မူ ၍-‘ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကား ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေလျှင် အကြောင်းရင်းတည်း။ ထိုဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေ လျှင် အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုမြည်တမ်းခြင်း၊ သက်ကြီးရှက် တင် ဖြစ်ခြင်း၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်လျှင် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ တဏှာ ငါးပါးသည်ကား သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဒုက္ခ၊ သမုဒယသစ္စာနှစ် ပါး၏ ငြိမ်းကြောင်းကား နိဗ္ဗာန်တည်း။ ထိုနိဗ္ဗာန်သ်လည်း နိရောဓ သစ္စာ မည်၏။ ထိုနိရောဓသို့ ရောက်သကား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်း။ ထို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသ်လျှင် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့ သစ္စာလေးပါးကို ပြ သော ခဏ၌ ပရိဿတ်လေးပါး၊ ကြားနာတို့သည် ရင့်သော ပါရမီ အလျောက်၊ အချို့ကား သောတာပန်၊ အချို့ကား သကဒါဂံ၊ အနာဂံ၊ ရဟန္တာဖြစ်၍၊ များစွာသော ပရိသတ်တို့သ် ကျွတ်လေကုန်၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူ၍ (သော)*တရားကို နှစ်လုံးသွင်း၍၊ ယခုအခါ

*ဟောတော်မူ၍ - ကို ဟောတော်မူသော-ဟု ဖတ်ရသည်။ သူဟောင်းတို့ အတိုရေးနည်း တည်း။ ၆-ကို ပါဠိလို ‘သော’ ဟု ခေါ်ဆိုသောကြောင့်။ မြန်မာ-သော-ကို ၆-နှင့် ဖလှယ်၍ ရေးခြင်းတည်း။ လည်းကောင်း-ကို ရှေးအခါ ‘လေးကောင်း’ ဟု ရေးသည်။ ယင်း လေး ကို ဂဏန်း ၄-နှင့် ဖလှယ်၍၊ လေးကောင်းကို ‘၄င်း’ ဟု အတိုရေးသည်။ ဤပေ၌ အတိုရေး နည်း အမျိုးမျိုးကို ဧည့်သော်လည်း၊ ခဲးစာလုံးပုံ ရှိ၍၊ အရှည်ရေးနှင့် ပုံနှိပ်ရပါသည်။

ဒါယကာ၊ဒါယိကာမတို့သ်လည်း။- ‘ဤပုဂ္ဂလပညတ်တြားတော်
မြတ်ကို နာရသော ကောင်းမှုစေတနာ၊အာနုဘော်အားဖြင့်၊ နောင်
လာလတံ့သော အရိမက္ခေယျ၊ရှင်တော် ဘုရား တြားတော်အဆုံး၌
သစ္စာလေးပါးတြားကို သိသ် ဖြစ်၍၊ မဂ်၊ဖိုသ်၊နိဗ္ဗာန်ဆုကို ပြည့်ပါ
လို၏။’ ဟု ဆုတောင်းပဋ္ဌနာ ပြုကုန်ရာသ်။ တောင်းသ် ဆုအတိုင်း
ပြည့်စုံကြသ် ဖြစ်စေသော။

သက္ကရာဇ် ၁၂၁၉ခု၊ တကူးလပြည့်ကျော် ၂ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၊ ၃
ချက်တီး၊အချိန်တွင် ပုဂ္ဂလပညတ်ကို ရေးကျူး၍ ပြီးသ်၊အာယု၊ဝဏ္ဏံ
သုခံ၊ဗလံ၊ပု၊ဒိ၊အာနန္ဒ ပြည့်စုံပါလို၏။

ဒုတိယတွဲ ပြီး၏။

—:၀:—

၂၇။ ကထာဝတ္ထုသဘောကို အကျဉ်းပြဆိုချက်။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

လူသုံးပါးတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော သဗ္ဗညုရှင်တော်ဘုရား
သ်၊ တာဝတိံသာ၊ပဏ္ဍုကမ္ဘလာ-ကျောက်ဖျာ၌ နေတော်မူလျက်၊
မယ်တော်မိနတ်သား၊အမှူး ရှိသော တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ
လာသော နတ်၊ဗြဟ္မာတို့အား၊ကိလေသာတည်း ဟူသော နှောင်ဖွဲ့
ခြင်းမှ လွတ်စေခြင်းငှာ အဘိဓမ္မာတရားတော်မြတ် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂ
လပညတ်ကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အချန်မဲ့၌ ကထာဝတ္ထု
ကျမ်းကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုကထာဝတ္ထုကျမ်းသည်ကား၊ ဤသို့
လျှင်တည်း။-

ပုဂ္ဂလော ဥပလိန္တတိ၊ သမ္ပိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထေနာတိ။-အာမန္တာ။

ယော သမ္ပိကဋ္ဌော-ပရမတ္ထော၊ တတော သော ပုဂ္ဂလော ဥပ

လိန္တတိ၊ သမ္ပိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထေနာတိ။ အာဒိနာ နယေန။

ဤသို့ အစ ရှိသော နည်းဖြင့်၊ အာကာသဂင်္ဂ=ကောင်းကင်မှ ရေ
ယည်(ဉ်)သည်၊ဩတရန္တာရိယ=သက်သက္ကံသို့၊ ပုဂ္ဂလပညတ္တိပ
ကရဏံ=ပုဂ္ဂလပညတ်ကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အချန်မဲ့၌၊

၁။ လိန္တတိ-ကို ယခုအခါ၊လိန္တတိ-ဟု ရေးသည်၊

ကထာဝတ္ထုပကရဏံ=ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာ
 ဖုရားသည်၊ ဒေသေသိ=ဟောတော်မူပေ၏။ ဤသို့ ကထာဝတ္ထု
 ကျမ်းကို မြတ်စွာဖုရားဟောတော်မူသည်ကား၊ ဘာဏဝါရ မပြည့်
 လွန်း။ မြတ်စွာဖုရား နိဗ္ဗာန်ဝင်တော်မူ၍၊ နှစ်ရာတဆယ့်ရှစ်နှစ်
 ပြည့်သော ခါဝယ်၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ၊ မထေရ်သည်
 သကဝါဒီငါးရာ၊ သုတ်တထောင်ရုံး၍ ဟောတော်မူသည်။ ထိုမောဂ္ဂ
 လိပုတ္တတိဿထေရ်သည် ဟောနိုင်လတ်မည်ကို မြင်တော်မူသော
 ကြောင့်၊ ထားတော်မူသည်။ ပုဂ္ဂလဝါဒတခု၊ အတ္တဝါဒယုတ္တိသည်
 လည်း ရှိ၏။ အတ္တယုတ္တိ ပြုပြီးမှ၊ ဘာဏဝါရကို အကျည်းပြု၍ ဟော
 တော်မူသည်။ ‘ပုဂ္ဂလော ဥပလက္ခတိ’ ပုဂ္ဂိုလ်အမှန်ရေး၊ ပုဂ္ဂလပညတ်
 တွင် ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသည်ဖြင့်၊ သို့ ထင်၏။ မြတ်စွာဖုရား၏ စကားတော်
 သည်ကား ယွင်းသည် မရှိ။ ပုဂ္ဂိုလ် စင်စစ် မရှိပဲကိုလည်း ထိုစ
 ကားကို ဆိုတော်မူမည်လော၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား၊—

အတ္တိ ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပ္ပန္နော။ (ပဋိပ္ပန္နော?)

အတ္တိ ပုဂ္ဂလော ပရဟိတာယ ပဋိပ္ပန္နော။ (၎င်း)

အတ္တဟိတာယ=မိမိ အကျိုးအလိုငှာ၊ ပဋိပ္ပန္နော=ကျင့်သော၊
 ပုဂ္ဂလော=ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တိ=ရှိ၏။ ပရဟိတာယ=သူတပါး၏ အ
 ကျိုးငှာ၊ ပဋိပ္ပန္နော=ကျင့်သော၊ ပုဂ္ဂလော=ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တိ=ရှိ၏။
 ဤသို့ ဟောတော်မူသော ‘ပုဂ္ဂိုလ်သည်’ ပရိယတ်အားဖြင့် ထား
 တော်မူသည်။ ‘ပုဂ္ဂိုလ်’ဟူ၍ ဆိုသော စကားသည်ကား အမှန် ရှိ
 ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမှတ် ရှိကြောင်းကို ညွှန်ပြတော်မူလို
 ၍ မိန့်တော်မူလိုသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကား မရှိ၊ ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြို၍ ခေါ်ဝေါ်
 လတ်သည်။ အမှန်ကို လိုက်သော်၊ စိတ်၏ ... (စာကျ) သတ္တဝါ
 တို့သည် မိဗ္ဗ၊ ယောကျ်ား မဟိ ဟူ၍ ဆိုရာမှာကား။ ဣတ္ထိ၊ ပုရိသော
 ဟူသည်ကား ပညတ်သို့ တင်ခဲ့၍ ဆိုသည်။

တရားနှစ်ပါး ဆိုရာ၌၊ နာမ်၊ ရုပ် ဖြစ်ပြီးလျှင်၊ အတ္တ ခေါ်သည်။

၁။ ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသည်ဖြင့်သို့ ထင်၏။ -ကား၊ ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသည်ဖြင့် ထင်၏။ တနည်းကား
 ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသည်သို့ ထင်၏။ ဤသို့ ၂ နည်း ဆိုလိုသည်ကို ချုံး၍၊ ရေးနည်း ဖြစ်သည်။

အတ္တ ဟူသည်ကား အသီးမဟုတ်။ အနက်နှင့် သန္တတိသို့၊ အင်္ဂါ ဖြည့်စုံမှလည်း ကိုယ် ဟူ၍ ခေါ်သည်။ အင်္ဂါ မပြည့်စုံသော် မ ခေါ်ရ။ ထိုအတူ၎င်း၊ ခန္ဓာငါးပါး မဟိလျှင် အတ္တမဟိ။ နာမ်၊ ရုပ်၊ နှစ်ပါး ရှိလျှင်၊ တုံသုံးပါး၌ လေးပါးသော ပဋိသန္ဓေဖြင့် ကြည်(ဉ်) လည်လေ၏။

ယထာပိ နာဝံ နိဿာယ၊ မနုဿာ နေန္တိ အဏ္ဏဝေ။

ဝေမေဝ ရူပံ နိဿာယ၊ နာမကာယော ပဝတ္တတိ။

အဏ္ဏဝေ=သမုဒ္ဒိသန္တိ၊ မနုဿာ=လူတို့သည်၊ နာဝံ=ထွေကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ နေန္တိ၊ ယထာပိ-သွားကုန်သကဲ့သို့၊ ဝေမေဝ=ထိုအတူ လည်းကောင်း၊ ရူပံ=ရုပ်ကို၊ နိဿာယ=မှီ၍၊ နာမကာယော=နာမ ကာယသည်၊ ပဝတ္တတိ=ဖြစ်၏။

ယထာ မနုဿေ နိဿာယ၊ နာဝံ ဂစ္ဆတိ အဏ္ဏဝေ။

ဝေမေဝ နာမံ နိဿာယ၊ ရူပကာယော ပဝတ္တတိ။

နာမ်နှင့်ကား လူနှင့် တူ၏။ ရုပ်နှင့်ကား ထွေနှင့် တူ၏။ လူသည်လည်း ထွေကို မှီသည်။ ထွေသည်လည်း လူကို မှီသည်။ သတ္တဝါတို့သည် လည်း ရုပ်၊ နာမ်ကို မှီသောကြောင့်၊ ကိုယ် ဖြစ်သည်။ သဘောကား နာမ်နှင့် ရုပ်သာ။ နာမ်၏ သဘောကား နာမကိစ္စသာ ပြုတတ်သ်။ ရုပ်တို့သည်ကား ရုပ်ကိစ္စသာ ပြုတတ်သည်။ ရုပ်တို့သည် ကိစ္စသို့ ညွတ်တတ်သောကြောင့်၊ ပျက်ချေသ်။ နာမ်တို့သ်လည်း နာမ်ကိစ္စသို့ ညွတ်တတ်သောကြောင့်၊ တဝပြောင်းရလေသည်။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာ ရှိတို့သည် အောက်မေ့၍၊ အတ္တဝိညာဏ် ရောက်လျှင်၊ သူကောင်ပုပ် ချက်၍ နေသကဲ့သို့၊ မှတ်လေအပ်၏။ အတ္တဘာဝ လွတ်အောင်ကား၊ ဘာဝနာကို ကြည်(ဉ်)၍၊ တပါး မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည် ခန္ဓာငါးပါးကို မြင်ရသည်ကား၊ ကြေးမုံ၌ အရိပ် မြင်သည်နှင့် တူ၏။ ဝိရိယကား မှန်ကို ပွတ်သည်နှင့် တူ၏။ ပွတ်လေလေ၊ မြင်လေလေ ရှိ၏။ ထို့အတူလည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာ၊ ဘာဝနာကို လုလုပြု၍ စီး ဖြန်းလျှင်၊ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာ ထင် ကုန်၏။ ထင်လျှင်၊ မဂ်ဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်၍၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု

၏ အာရုံငါးပါးတို့၌ မွေ့လျော်သော သူသည်ကား သံသရာဆင်းရဲး
 တို့ကို မမြင်နိုင်။ မမြင်နိုင်လျှင်၊ သဒ္ဓါ ဟူသော အာရုံသ် ညံ့လေ၏*။
 သဒ္ဓါ ညံ့လျှင်*၊ လောဘ အားကြီး၏။ လောဘ အားကြီးလျှင်၊ ပစ္စည်း
 ဥစ္စာ ရ၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ များစွာ ရလျှင်၊ အိပ်ပျော်၊ နေပျော် ရှိလေ၏။
 ယင်းသို့ ဥစ္စာ ပျက်ခဲ့လျှင်၊ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲးခြင်း ရှိလေ၏။
 စိုးရိမ်လျှင် ဗျာဓိသို့ ရောက်လေ၏။ ဗျာဓိကသည် မရဏသို့ တိုင်
 လေ၏။ စာသင်္ဃာတကို သိမ်းကုတ်၍ ယူလေသည်နှင့် တူ၏။ စည်း
 စိမ်း၌ တောင့်တလျက် ရတေလေလျှင်၊ ပြိတ္တာသံ၌ ဖြစ်လေ၏။
 ပြိတ္တာ ဖြစ်လျှင်-‘ငါတို့ကား မလိမ္မာကုန်။ ကုသိုလ်၊ ကောင်းမှုတို့
 ကို မပြုမိကုန်သောကြောင့်၊ ပြိတ္တာသံ၌ ဖြစ်လေကုန်၏’ ဟူ၍
 နောင်တလျက် ပိုကြွေး၏။ ပညာရှိတို့သည်ကား၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ
 ရှိလျက်၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို ပြု၍၊ ရတေလေလျှင် သုဂတိသံ၌
 ဖြစ်လေ၏။ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို စံစား၍၊ အဆုံးစွန်ကား နိဗ္ဗာန် ရ
 လေ၏။

၂၈။ နန္ဒိယနန္ဒိ ရေဝဒီ။

ဤအရာ၌ ဖုရားသခင်လက်ထက် ဗာရာဏသီပြည်၌ နန္ဒိယ
 သဌေးကိုလည်းကောင်း၊ ထိုနန္ဒိယသဌေးမယား၊ ရေဝတီကိုလည်း
 ကောင်း ဆိုပေအံ့။ ။ လူနတ်တို့၏ အရှင် ဖြစ်တော်မူသော ဖုရား
 ရှင်သေဝ်ကား ဗာရာဏသီပြည်ကို အဖွဲ့ပြု၍၊ ဣသိပတနုမိဂဒါဝန်
 တော၌ နေတော်မူ၏။ ထိုရောအခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌ သဒ္ဓါကြည်
 ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊ အမျိုးသား ဖြစ်သော၊ နန္ဒိယအမည် ရှိ
 သော ဒါယကာသည် သဒ္ဓါကြည်ညို၏။ အလှူ ပေး၏။ သံဃာကို
 လုပ်ကျွေး၏။ ထိုရောအခါ၊ ထိုနန္ဒိယအမိအဖတို့သည် ကြည်ရှု
 သော်၊ ထိုနန္ဒိယ၏ ဦးရီးသမီး ဖြစ်သော ရေဝတီအမည် ရှိသော
 သဌေးသမီးကို မြင်၍ -‘င-သားနှင့် ထိုက်၏’ ဟု ကြံ၏။ ထိုသတို့
 သမီးမူကား သဒ္ဓါကြည်ညိုခြင်း မဟုတ်။ အလှူ ပေးသော အလေ့ မ

* သဒ္ဓါ ညံ့လျှင်-ကို ယခုအခါ သဒ္ဓါ ညံ့လျှင်-ဟု ဆို၏။ တောကြီး ဆိတ်ညံ့၊ လှသံ
 မရှိ-ဆိုသည်ကို တောက်လေ။

ဟိ၊နန္ဒိယလည်း ထိုသဌေးသမီးကို အလိုမဟိ၊ နန္ဒိယအမိအဖတို့ ကား ရေဝတီကို ဆို၏။-‘အမယ်၊ငါတို့၏ အိမ်သို့ လာ၍၊ ရဟန်း သံဃာနေရာအရပ်ကို နွားချေးစိမ်းဖြင့် ကျံ၍၊ နေရာတို့ကို ခင်း လော၊ရဟန်း၊သံဃာတို့ လာလတ်သော အခါ၊ ရှိခိုး၍၊ သပိတ်ကို ယူ၍၊ဓမ္မခရိုက်ဖြင့်’ ရေကို စစ်၍ ထားမှ၊ ဆွမ်း ဖုံးပေးပြီးသော’ ကာလတို့၌၊သပိတ်တော်တို့ကို ဆေးလော၊ဤသို့ ပြုသည်ရှိသော်၊ င-သားသည် နှစ်သက်သည် ဖြစ်လတံ့သတည်း’ဟု ဆို၏။ရေဝတီ လည်း ဆိုသည့်အတိုင်း ပြု၏။ ထိုနောင်မှ-‘ဆုမ္မစကား တည်လေ ပြီ’ဟု သားအား ကြား၍၊-‘ယင်းသို့ ဆိုတပြီးကား၊ကောင်းပြီ’ဟု ဝန်ခံလတ်သော်၊ နေ့ရက် ခန့်ထား၍၊ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ပြုကုန်၏။ နန္ဒိယလည်း ရေဝတီကို ဆို၏။- ‘အကယ်၍ သံဃာတို့ကို၎င်း၊ င-မိ၊င-ဖတို့ကို၎င်း ရှိသေစွာ လုပ်ကျွေးမှုကား၊အိမ်တွင် နေရလတ် တံ့။မလုပ်ကျွေးမှုကား၊ မနေရ။ ယင်းသို့ ဖြစ်သောကြောင့်၊ မမေ့မ ထော့စေနှင့်’ဟု ဆို၏။ ရေဝတီလည်း -‘ကောင်းပြီ’ဟု ဝန်ခံ၏။ စိုးစည်း(ဥး)သော ကာလ၌၊ သဒ္ဓါကြည်ညိုသကဲ့သို့ လင့်အလိုကို လိုက်၍ ကျင့်လျက်။သားနှစ်ယောက် မြင်၏။

နန္ဒိယအမိအဖတို့သည်လည်း လွန်လေကုန်၏။ အိမ်၌ အလုံးစုံ သော စည်းစိမ်ချမ်းသာသည် ရေဝတီအားသာလျှင် ဖြစ်၏။ နန္ဒိယ လည်း ကြီးစွာသော အလှူဒါယကာ ဖြစ်၏။ရဟန်းသံဃာအပေါင်း အားလည်း အလှူဝတ္ထုကို ဖြစ်စေ၏။ဖုန်းတောင်း၊ယာစကာ အစရှိ သော သူတို့အားလည်း အိမ်တံခါး၌ ဝတ်ကျက်ကို ထားပေ၏။ ဣ သိပတနကျောင်းကြီး၌ တိုက်လေးတိုက်တို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင် သော စတုသာလာကျောင်းကို ဆောက်၏။ညောင်စောင်း၊အင်းပျည် (ဥ) အစရှိသ့်တို့ကို ခင်းစေ၏။ဖုရားအမှူး ရှိသော သံဃာတော်တို့ အား အလှူကြီးကို ပေး၏။ ဖုရားသခင် လက်တော်၌ အလှူရေစက် ကို ခု၍ နှင်းလေ၏။ အလှူရေစက် ချသည်နှင့်တကွပင်လျှင် တာဝ

၁။ ဓမ္မကရိုက်-ဟု အရေးများသည်။

၂။ ဆွမ်းဖုန်းပေး-ဟု အရေးများသည်။ဤပေ၌ ဖုံးပေး-ဟု ရေးသည်။

တိဿံနုတ်ပြည်၌ အလျား၊အဆဲနှစ်ယူစနာ၊ အစောက်၊ယူစနာ တရာ ရှိသော၊ ရတနာချနှစ်ပါးအတိ ပြီးသော၊ နုတ်သမီးအပေါင်း ဖြင့် ချောက်ချားသော ပိမ္မာန်သ် ပေါက်လေ၏။

ထိုရောအခါ၌ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် နုတ်ပြည်မှာ ဒေသစာရိ သွားလေသော်၊ထိုပိမ္မာန်ကို မြင်ခဲ့၍၊ပရိဿတ်လေးပါး၏ အလယ် ၌ မြတ်စွာဗုရားကို မေး၏။ -‘ရှင်ပင်ဗုရား၊ကောင်းမှု ပြုသော ဒါယ ကာတို့သည်လည်း လုပြည်၌ တည်ကုန်စည်(ဥ)ပင်လျှင်၊ နုတ်၏ စည်းစိမ်သည် ဖြစ်ရာ၏လော။’ဟု မေး၏။ ဗုရားမြတ်စွာလည်း- ‘မောဂ္ဂလာန်၊ မိမိသည် နန္ဒိယဒါယကာ၏ နုတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကိုမြင်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော။အဘယ့်ကြောင့် မေးသနည်း။’ဟု မိန့်တော်မူ၏။-‘ရှင်ပင်ဗုရား အမိန့်တော်အတိုင်း ဖြစ်သည် မှန်၏။’ ဟု နားတော်လျှောက်၏။ဗုရားမြတ်စွာလည်း-‘မောဂ္ဂလာန်၊အကြင် လူရွာ၌ တရပ်တရွာသို့ သွား၍၊ကြာမြင့်စွာ နေပြီးမှ၊လာလတ်သော ယောက်ျားကို အဆွေခင်ပွန်း၊ဆွေမျိုးတို့သည် ခံယူ၊သိမ်းပိုက်၍ နှင်းကုန်သကဲ့သို့၊ဤအတူ၎င်း၊ကောင်းမှု ပြုသော သူတို့သည် လူရွာ မှသည် တပါးသော လောကသို့ ရောက်သော်၊ ကောင်းမှုတို့သည် ပင်လျှင် စည်းစိမ် ဟူသော လပ်တို့ဖြင့် ခံလင့်ကုန်သတည်း။’ ဟု ပြအံ့သောငှာ၊ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။

စီရပ္ပဝါသိံ ပူရိသံ၊ဒုရတော သောတ္ထိမာဂတံ။

ညာတိ၊မိတ္တာ သုဟန္တာစ၊အဘိနန္ဒန္တိ အာဂတံ။

တထေဝ ဂတံ ပုညံပိ၊အာသ္မာလောကာ ပရိ ဂတံ။

ပုညာနိ ပဋိဂဏ္ဌန္တိ၊ပိယံ ညာတိ ညာတကာ။

မောဂ္ဂလာန်=မောဂ္ဂလာန်၊ ဒုရတော=အဝေးမှ၊ သောတ္ထိံ=ချင်း သာသဖြင့်၊ အာဂတံ=လာလသော်၊စီရပ္ပဝါသိံ=ကြာမြင့်စွာ ကွာ လေပြီးသော၊ပူရိသံ=ယောက်ျားကို၊ညာတိ=ဆွေမျိုးတို့သည်၎င်း၊ မိတ္တာစ=အဆွေခင်ပွန်းတို့သည်၎င်း၊သုဟန္တာစ=အကျွမ်းဝင်သော သူတို့သည်၎င်း၊အာဂတံ=လာလတ်သည်ကို၊ အဘိနန္ဒန္တိယထာ= နှစ်လိုကုန်သကဲ့သို့၊ တထေဝ=ထို့အတူ၎င်း၊ ပုညံပိ=ကောင်းမှုပြု

သော သူတို့သည်၎င်း၊ အာသွာလောကာ=ဤလူရွာမှ၊ ပရံ=တပါးသော လောကသို့၊ ဂတံ=ရောက်သော သူကို၊ ပုညာနိ=ကောင်းမှုတို့သည်၊ ဝီယံ=ချစ်သော၊ ညာတိ=အဆွေအမျိုးကို၊ ညာတကာစ=ဆွေမျိုးတို့ကဲ့သို့၊ ပဋိဂဏ္ဌန္တိ=ခံလင့်ကုန်၏။ ။နန္ဒိယလည်း ထိုစကားကို ကြား၍၊ အတိုင်းထက် အလွန်လျှင် အလှူတို့ကို ပေး၏။ ကောင်းမှုတို့ကို ပြု၏။

တပါးသော အခါ၌၊ နန္ဒိယသည် ကုန်ပြုအံ့သောဌာ သွားလေသော်၊ ရေဝတီကို မှာခဲ့၏။—‘အပယ် ရေဝတီ၊ ငါ ထားမြီးသော သံဃာအား အလှူဝတ်ကို၎င်း၊ ကိုးကွယ်ရာ မရသော သူတို့အား ဝတ်ကျက်ကို၎င်း၊ မမေ့၊ မလျော့ ဖြစ်စေအံ့’ ဟု မှာခဲ့၏။ ရေဝတီလည်း—‘ကောင်းပြီ၊’ ဟု ဝန်ခံ၏။ ထိုနန္ဒိယကား အရပ်တပါးသို့ သွားလေသော်လည်း၊ အကြင်၊ အကြင် ရောက်လေရာရာ၊ အရပ်၌၊ ရဟန်းတို့အား၎င်း၊ ကိုးကွယ်ရာ မရသော ဖုန်းတောင်းရာစကားတို့အား၎င်း၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရှိသော အလျောက် အလှူ ပေး၏။ ရဟန္တာတို့သည်လည်း ထိုဒါယကာအား သနားသဖြင့်၊ အဝေးမှ လာ၍ အလှူခံလာကုန်၏။ ရေဝတီမူကား၊ နန္ဒိယသည် သွားလေလျှင်၊ လေး၊ ငါးရက် အလှူပေး၏။ ရှေးဦးစွာ ကိုးကွယ်ရာ မရသော သူတို့အား အလှူကို ပျက်၍၊ ရဟန်းတို့အား ဆွမ်းကိုလည်း ဆန်ခွဲထမင်း၊ ပုံးရေဟင်း၊ နှစ်ရမြောက်သည်ကိုသာ ပြု၏။ ရဟန်းတို့၏ ဆွမ်းစားရာ၊ အရပ်၌ မိမိစားသော အကြွင်း၊ အမဲးတို့နှင့် ရောသော စားဖတ်၊ သောက်ဖတ်တို့ကို ဖြစ်၍ ကြီး၏။ ‘အမှုကို ကြည့်ပါကုန်လော၊ သဒ္ဓါ၍ လှူသော ဝတ္ထုကိုလည်း သည်နည်း ပြစ်ဖွန်ကောင်းလတ်မည်လော၊’ ဟူ၍ လူများတို့အား ပြု၏။

ထိုရာအခါ၌ နန္ဒိယသဌေးသည် သွားလေရာရာ၌၊ ရအပ်သော လပ်ရှိသည် ဖြစ်၍၊ လာလတ်၍၊ ထိုအကြောင်း ကြား၍၊ ရေဝတီကို အိပ်ကာ နှင်ထုတ်စေ၍၊ နှင်ထုတ်လေပြီးသော်၊ အိပ်သို့ ဝင်လေ၏။ မိုး

သောက်လျှင်၊ ဗုရားအမှူး ဂှိသော သံဃာအား အလှူကြီးကို ပေး၏။ နိစ္စပတ်ဆွမ်းကို၎င်း၊ အနာထတို့အား၎င်း၊ လှူပြီးဝတ်ကို ဖြစ်ပြန်စေ၏။ နိန္ဒိယကား၊ အဆွေ၊ ခင်ပွန်းတို့သည် တောင်းပန်၍၊ ဆုမူ၍၊ ရေဝတီကို သွင်းပြန်သော်လည်း၊ ရှေးကဲ့သို့ အိမ်ထောင်လုံးကို မနှင်းပဲ၊ စားရုံ၊ ဝတ်ရုံသာ ပေး၍ ထား၏။ ထိုနိန္ဒိယကား တပါးသော အခါ၌ လွန်ခဲ့သော်၊ တာဝကီ သာ၌ မိမိ ပိမ္မာန်၌ ဖြစ်လေ၏။

ရေဝတီကား၊ လင် လွန်ခဲ့သော်၊ ခပ်သိမ်းသော အလှူကို ဖျက်၍၊ - 'ဤရဟန်းတို့ကြောင့်၊ လဿပ္ပကာ၊ အပိုင်မှ ဆုတ်ရချေသည်။' ဟု၊ ရဟန်းသံဃာတို့ကို ဆဲးရေး၍ သွားလေ၏။ ထိုရောအခါ၊ ဝဿဝဏ္ဏနတ်မင်းကား ဘိလူးနှစ်ယောက်တို့ကို စေလိုက်၍၊ - "အချင်းတို့ သွားလေကုန်။ ဤနေ့မှသည် ခုနှစ်ရက်*စေ့သော နေ့၌၊ ရေဝတီကို အရှင်လတ်လတ်ကိုပင် ငင်၍၊ ငရဲသို့ ချလတ္တံ့။" ဟူ၍၊ ဗာရာဏသီပြည်၌ လည်၍၊ ဟစ်ကြော်လေကုန်။" ဟူ၍ စေ၏။ ဘိလူးတို့လည်း ထိုနတ်မင်း စေတိုင်း၊ ဟစ်လေကုန်၏။ ထိုစကားကို ကြားသော်၊ လူများလည်း သံဝေဂ ရကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ကြောက်လန့်တကြား ဖြစ်၏။ ရေဝတီတမူကား ပြဿနခုနှစ်ထပ်ထက် တက်၍၊ တံခါး ပိတ်၍ နေလေ၏။

ခုနှစ်ရက် မြောက်သော နေ့၌ ထိုရေဝတီ၏ မကောင်းမှုသည် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်သည် ဖြစ်၍၊ ဝဿဝဏ္ဏနတ်မင်းသည် စေအပ်ကုန်သော၊ ရှုပ်ရှက်ကုန်သော၊ ကြောသွေးသော ဆံမုတ်ဆိတ် ဂှိကုန်သော၊ မရှုမသာသော ဆင်နှာမောင်း ဂှိကုန်သော၊ ရှည်သော အစွယ် ဂှိကုန်သော၊ နီသော မျက်စိ ဂှိကုန်သော၊ မိုးရေနှင့် တကွ တိမ်တိုက်ကဲ့သို့သော အဆင်း ဂှိကုန်သော၊ အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ်သော အရုပ် ဂှိကုန်သော ဘိလူးနှစ်ယောက်တို့သည် လာလတ်၍၊ -

ဥဠေဟိ ရေဝတီ သုပါပဓမ္မေ၊ အပါရုတဒွါရေ၊ အဒါနသီလေ
နေဿာမ တံ ယတ္ထ ဒုနန္တိ ဒုဂ္ဂတာ၊ သမပ္ပိဘာ နေရယိကာ
ဒုက္ခေန။

ဤသို့ ဆိုအပ်ကုန်၏။— သုပါပဓဇ္ဈေ=အလွန် ယုတ်မာသော သ
 ဘောရှိထသော၊ အပါရုတဒ္ဓါရေ=မပိတ်သော ငရဲတံခါး ရှိထ
 သော၊ အဒါနသီလေ=အလှူ မပေးသော အလေ့ ရှိထသော၊ ရေဝတီ=
 ရေဝတီ၊ ဥဋ္ဌေဟိ=ထလော၊ ယတ္ထ=အကြင်အရပ်၌၊ ဒုဂ္ဂတာ=မ
 ကောင်းသော အလားသို့ ရောက်ကုန်သော၊ နေရယိကာ=ငရဲသူ
 တို့သည်၊ ဒုက္ခေ=ဆင်းရဲဖြင့်၊ သမပ္ပိတာ=နှိပ်စက်အပ်ကုန်သဖြင့်၊
 ဒုနန္တိ* =ကျင်လည်သည် ရှိကုန်၏။ တတ္ထ=ဆိုအရပ်သို့တံ=သင့်
 ကို၊ နေဿာမ=ဆောင်ပါကုန်အံ့။ ဤသို့ ဆိုလျက်၊ လက်ကို တ
 ယောက်၊ တဖက် ကိုင်၍ ငင်ကုန်လျက်၊ အများ မြင်စိမ့်သောဌာ၊
 ဗာရာဏသီပြည်၌ ခရီးတဖြာမှသည် ခရီးတဖြာသို့ လှည့်ပတ်ပြီး
 မှ၊ ကောင်းကင်သို့ တက်၍၊ တာဝတိံသာ၊ နတ်ပြည်သို့ ဆောင်လေ
 ၏။ နန္ဒိယပိမ္မာန်နှင့် မနီးမဝေးသော အရပ်၌ ထားပေကုန်၏။ ရေဝတီ
 လည်း နေဝန်းကဲ့သို့ ပြုံးပြုံးပြက်သော ပိမ္မာန်ကို မြင်၍ မေး၏။—

၁။ အာဒိစ္စဝဏ္ဏရုဗိယံ၊ ပဘဿရံ ဗျတံ သုတံ၊

ကည္ဈနဇာလစ္ဆနံ ကဿဟံ၊ အာကိဏ္ဏဇနဝိမာနံ၊

သုရိယရံသီရိဝ ဝိဇ္ဇောတမာနံ၊

၂။ နာရိဂဏာ စန္ဒနဿာရ လိတ္တာ ညာဘော ဝိမာနံ၊

ဥဘသောဘန္တိ တံ ဒိဿတိ၊ သုရိယသမာနဝဏ္ဏံ၊

ကော မောဒတံ သဂ္ဂပတ္တော ဝိမာနေ။

အာဒိစ္စဝဏ္ဏံ=နေဝန်းအဆင်းနှင့် တူသော၊ ရုဗိယံ=မွေ့လျော်ဘွယ်
 ရှိထသော၊ ပဘဿရံ-ပြုံးပြုံးပြက် ရှိထသော၊ သုတံ=တင့်တယ်
 စွာထသော၊ ကည္ဈနဇာလစ္ဆနံ=ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထသော၊
 အာကိဏ္ဏဇနံ=ပြည့်သော နတ်အပေါင်းရှိထသော၊ သုရိယရံသီရိ
 ဝ=နေရောင်ကဲ့သို့၊ ဝိဇ္ဇောတမာနံ=ထွန်းပသော၊ ဣဓံ ဗျတံ=ဤပိ
 မ္မာန်သည်ကား။ ကဿ=အဘယ်သူ၏၊ ဝိမာနံ-ပိမ္မာန်နည်း၊ စန္ဒနဿာ
 ရလိတ္တာ=စန္ဒကူးနံ့သာနှစ်ကို လိမ်းကုန်ထသော၊ နာရိဂဏာ-မိမ္မ
 အပေါင်းတို့သည်၊ ဥဘတော=အတွင်း၊ အပ နှစ်ပါးမှ၊ ဝိမာနံ=ပိမ္မာန်
 ကို၊ ဥဘသောဘန္တိ-တင့်တယ်စေကုန်၏။ သုရိယသမာနဝဏ္ဏံ=နေ

နှင့် မျှသော အဆင်းရှိထသော၊ တံ=ထိုဝိဗ္ဗာန်သည်၊ ဒိဿတိ=ဆင်
 ၏။ ကော=အသူသည်၊ သဂ္ဂပတ္တော=နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည် ဖြစ်
 ၍ ဝိမာနေ=ဝိဗ္ဗာန်၌၊ မောဒတိ=မွေ့လျော်သနည်း။

ဘိလူးတို့သည် အကြောင်းကို ဆိုပေ၏။ -‘ဗာရာဏသီပြည်၌
 နန္ဒိယအမည် ရှိသော ဒါယကာသည် ဝန်တိုခြင်း ကင်း၏။ အလှူဒါ
 နနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ပညာရှိတို့ ဆိုသော စကားကောင်းတို့ကို သိတတ်
 ၏။ နေရောင်ကဲ့သို့ ထွန်းပသော ဤဝိဗ္ဗာန်သည်ကား ထိုနန္ဒိယဒါ
 ယကာ၏ ဝိဗ္ဗာန်တည်း။ နတ်အပေါင်းတို့ဖြင့် ပြည့်၏။ စန္ဒကူးနံ့သာ
 နှစ်ကို လိမ်းသော နတ်သမီးအပေါင်းတို့သည် ဝိဗ္ဗာန်အတွင်း၊ အပ
 နှစ်ပါးစုံကို တင့်တယ်စေကုန်၏။ ထိုနန္ဒိယဒါယကာသည်လျှင်
 နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍၊ ဤဝိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်သတည်း။’ ဟု
 ဆိုပေကုန်၏။

ထိုစကားကို ကြား၍၊ ရေဝတီသည် - ‘ရှင်ဘိလူးတို့၊ အကျွန်ုပ်
 ကား နန္ဒိယ၏ ငယ်က ဖြစ်သော မယားတည်း။ ခပ်သိမ်းသော
 စည်းစိမ်၊ ချမ်းသာအရှင်တည်း။ ယင်းသို့ ဖြစ်သောကြောင့်၊ အ
 ကျွန်ုပ်ခင်ပွန်း ဝိဗ္ဗာန်၌၊ စံစားရပါစေတော့၊ ငရဲကို အကျွန်ုပ် မ
 မြင်လိုပြီ၊’ ဟု ဆို၍၊ ဤသို့ ဆိုခြင်းဌာသာလျှင်၊ နည်ပြည်သို့ ယူခဲ့
 ကုန်သတည်း။ ဤသို့ ဆိုလသော်၊ သင် တောင့်တသည် ဖြစ်စေ၊ မ
 တောင့်တသည် ဖြစ်စေ၊ သင်၏ တောင့်တခြင်းသည် အတယ်အရာ
 ဝင်အံ့နည်း။’ ဟု ဆို၍၊ ငရဲအနီးသို့ ဆောင်လေ၏။ - ‘ဟယ် အလွန်
 မကောင်းစွာသော သဘော ရှိသော ရေဝတီ၊ ဤငရဲသည်လျှင်
 သင်၏ ရှည်မြင့်စွာ ခံရအံ့သော ဆင်းရဲ၊ ခံရမည့် အရပ်တည်း။ သင်
 သည် အသက် ရှည်သော လုနွာ၌ အလှူကောင်းမှု မပြုသကဲ့သို့
 ဝန်တိုသသူ၊ ချုပ်ချယ်သသူ၊ မကောင်းသော သဘော ရှိသသူတို့
 သည်၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သော သူတို့နှင့် အတူ မနေရချေတည်း။’
 ဤသို့ဆို၍၊ ဘိလူးနှစ်ယောက်တို့၌ ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ကွယ်လေ၏။

ထို့နောင်မှ ထိုဘိလူးတို့နှင့် တူကုန်သော ငရဲထန်းနှစ်ယောက်
 တို့သည် သံသဝက မည်သော ဘင်ပုဂံငရဲ၌ ပစ်အံ့သောမှာ ငင်

လေကုန်၏။ ရေဝတီသည် ထိုငရဲကို မြင်၍ - 'အဘယ်သို့ ဘုံနည်း။ ကျင်ကြီး၊ ကျယ်ငယ်အတိသ ဖြစ်လတ်သည်တကား။ မကောင်းသော အနံ့သာ လှိုင်လတ်သည်တကား။ အဘယ်အရပ် ဖြစ်မိသနည်း။' ဟု မေး၏။ ငရဲထိန်းတို့လည်း - 'ဤငရဲကား အမြီးလျှင် ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်၊ ဘင်ပုပ် စသည်တို့ဖြင့် ယိုစီးသော သံသဝက မည်သော ဘင်ပုပ်ငရဲတည်း။ ဤငရဲ၌ သင်သည် အနှစ်တထောင် မက များစွာသော နှစ်တို့ပတ်သုံး ခံရလတ္တံ့သတည်း။' ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို ကြား၍ ရေဝတီသည် - 'အရှင်တို့၊ အကျွန်ုပ်ကား ကိုယ်ဖြင့်၎င်း၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း အဘယ် မကောင်းမှုကို ပြုတိသနည်း။ အဘယ် ကြမ္မာကြောင့်လျှင် ဤငရဲကို တွေ့ရတိသနည်း။' ဟု မေးပြန်၏။ ငရဲထိန်းတို့ကား - 'ရေဝတီ၊ သင်ကား ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မဟုတ်၊ မမှန်သော မုသာဝါဒဖြင့် ဖွည့်ဖျက်တတ်၏။ ထိုသို့သော မကောင်းမှုကို သင် ပြု၏။ ထိုသို့ ပြုသော မကောင်းမှုကြောင့် အသူတရာမက နက်ထွဋ်သော သံသဝကငရဲကို ခံရအံ့သတည်း။ ထိုသံသဝကငရဲ၌ များစွာသော အနှစ်တထောင်ပတ်သုံး သင်သည် ခံရလတ္တံ့သတည်း။ ဤမျှသာ မဟုတ်သေးတုံ၊ ဤသံသဝကမှ တက်ရလတ်တုံသော်လည်း အကြင်ငရဲ၌ ငရဲထိန်းတို့သည် ငရဲသူ သတ္တဝါတို့ကို လက်ကို ဖြတ်ကုန်၏။ နှာခေါင်းကို ဖြတ်ကုန်၏။ ထိုသို့ အထူးထူးသော အမှုကို စီရင်ရာ ဖြစ်သော ငရဲ၌လည်း ခံရလတ္တံ့သတည်း။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း အကြင်ငရဲသည် သုံးဂါဝုတ်မျှလောက် သော ပမာဏရှိသော ငရဲသူတို့၏ ကိုယ်၌ အရာမက၊ အထောင်မက ကုန်သော ကျီးအပေါင်းတို့သည် ထန်းလုံးမျှရှိကုန်တော့၊ အလွန် ထက်ကုန်သော အဖျားရှိကုန်သော သံနှုတ်သီးတို့ဖြင့် ထိုး၍၊ ထိုး၍ စားကုန်၏။ ယူလေ၊ စားလေရာရာသော အရပ်၌ အသားသို ကံကြောင့် ပြည့်ပြန်၏။ တဖန် ကံမကုန်သရွေ့ စားပြန်၏။ ထိုသို့သော ငရဲလည်း ခံရလတ္တံ့သတည်း။' ဟု ဆိုတုံ၏။

ထိုစကားကို ကြား၍ ရေဝတီလည်း - 'အရှင် ဘိသူးမင်းတို့၊ အကျွန်ုပ်ကို တဖန် လုပ်ည်သို့ ပို့ပြန်ပါကုန်လော့။ ယခု အကျွန်ုပ်

လုပြည်သို့ ရောက်လျှင်၊ များစွာသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုပါအံ့။ အလှူ ပေးသဖြင့်၊ ညီညွတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သဖြင့်၊ ကိုယ်နှုတ်၊ နှစ်လုံး စောင့်သဖြင့်၊ ဣန္ဒြေကို ဆုဒ္ဓသဖြင့်၊ နောင်သော အခါချမ်းသာ ရအံ့သော အကြောင်း၊ နောင်တ တဖန် ရှိအံ့သည့် အကြောင်းကို အကျွန်ုပ် ပြပါအံ့။’ ဟု ဆို၏။ ငရဲထိန်းတို့လည်း၊ - ‘ရှေး၌ တမူကား၊ သင်သည် အမေ့၊ အလျော့ ပြုလေကာ၊ ယခု ငရဲသို့ ရောက်မှ၊ ငိုကြွေး၍ လွတ်ရမည်လော၊ မိမိ ပြုသော မကောင်းမှု၏ အကျိုးကို မချွတ်လျှင် ခံရလတ္တံ့ သတည်း။’ ဟု ဆိုကုန်၏။

ရေဝတီသည်၊ - “ရှင်ဘီလူးမင်းတို့၊ အကျွန်ုပ်တို့ ထံရောအခါ၌ ‘ချပြီးသော ဒဏ်ရှိသော အရိယာသူမြတ်တို့၌ အဝတ်၊ သင်္ကန်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာ၊ ထမင်း၊ အဖျော် အစရှိသည်ကို အလှူပေးလော၊ ဝန်တိုသော၊ ချုပ်ချယ်သော သူ၊ မကောင်းသော သဘော ရှိသော သူတို့သည် နတ်ပြည်သို့ ဖြစ်သော သူနှင့်အတူ၊ မနေရချေ။’ ဟူ၍၊ နတ်ပြည်မှ လာ၍၊ တယ်သူ ဆိုပါလှာသနည်း။ ဆိုပါမည့် သူ မရှိ၍၊ အကျွန်ုပ် ဤသို့ ဖြစ်ရချေတော့သည်။ ယခုသော်ကား၊ အကျွန်ုပ် ဤငရဲမှ လွတ်၍ လူ၏ အဖြစ်ကို ရပါမူကား၊ ပညာရှိတို့၏ စကားကို သိသည်၊ ယူသည် ဖြစ်၍၊ အလှူပေးအံ့၊ သီလသီတင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍၊ ညီညွတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်အံ့။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှစ်လုံးကို စောင့်အံ့။ ဣန္ဒြေကို ဆုဒ္ဓအံ့။ အရံဥယျာန်ကို စောင့်အံ့။ ချောင်းမြောင်း ရှိရာ၊ တံတား ဖြစ်စေအံ့။ ရေကံ၊ ရေတွင်း တူးအံ့။ ရေအိုးစင် တည်အံ့။ ကြည်ညိုစွာသော စိတ်ဖြင့် တဆယ့်လေးရက် မြောက်သော ဥပုသ်နေ့၊ တဆယ့်ငါးရက် မြောက်သော ဥပုသ်နေ့၊ နှစ်ရက် မြောက်သော ဥပုသ်နေ့တို့၌ ၎င်း၊ ထိုဥပုသ်သမ္ပာဒ်တို့၏ သီတင်းကြို၊ သီတင်းပိုတို့၌ ၎င်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်အံ့။ အရောင်အဆင်း၌ ယစ်မူးမိုက်၍၊ အမေ့၊ အလျော့ မပြုပြီ။ ယခု ကိုယ်ပင် ငရဲမြင်ရချေပြီတကား။” ဟု ငိုကြွေး မြည်တမ်း၏။ ဤသို့ ငိုကြွေးစည်(ဉ်) ပင်လျှင်၊ တုန်လုပ်၊ လွန်ရက်၊ ရုန်းရင်းလျက်ကိုပင် လျှင်၊ ခြေ မိုးမြောက်၊ ခေါင်း စောက်ထိုး ကိုင်၍၊ ကြောက်မက်ဖွယ်

ရှိသော ငရဲ၌ ပြစ်ချလေကုန်၏။ ချလေပြီးလျှင်၊ ရေဝတီကား၊—‘ငါ ရှေးက ဝန်တိုသည်၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို ဆဲးရေးချေသည်၊ မဟုတ် မမှန်သဖြင့်လည်း လင်ကို လှည့်စားချေသည်။ ထိုသို့သောကြောင့်၊ ဤသို့သော ကြောက်မက်ဖွယ်သော ငရဲ၌ ငါ ခံရချေသည်။’ ဟု မြည်တမ်းရှာ၏။

ရဟန်းတို့လည်း ရေဝတီကို ဘီလူး ယူ၍ သွားလေသည့် အကြောင်းကို မြတ်စွာဖုရားအား နားတော်လျှောက်ပေကုန်၏။ ထိုစကားကို ကြား၍ မြတ်စွာဖုရားသည် အရင်းမှ စ၍ ဤအကြောင်းကို ဆိုတော်မူ၏။ အထက်က ဆိုသည့်အတိုင်း အကျယ်အားဖြင့် ဟောတော်မူပေ၏။ တရား ဟောတော်မူသည် ၏ အဆုံး၌ များစွာသော ပရိသတ်တို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ ဧဝ ရှိသော တရားကို ရလေကုန်၏။ ဤတရားတော်ကို နှလုံးသွင်း၍၊ ပညာရှိ-တရားနာ-ပရိသတ်တို့သည် မှတ်ကုန်ရာ၏။

၂၇။ ရွှေအိုးကြီးများ။

ပုဂ္ဂလော ဥပလဟ္မတိ*၊—ပုဂ္ဂလော ဥပလဟ္မတိ၊—

သပ္ပဒါ* ပုဂ္ဂလော ဥပလဟ္မတိ၊—သပ္ပေသု* ပုဂ္ဂလော ဥပလဟ္မတိ၊—

သပ္ပတ္တိ* ပုဂ္ဂလော ဥပလဟ္မတိ၊—သမ္ပိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ။

(နှုတ်ချက်။ ပုဂ္ဂလော ဥပလဟ္မတိ၊ သမ္ပိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ၊ ဤသို့ အဆုံးက ပုန်နှင့် ဟပ်၍၊ ဟပ်၍ ဆိုလေ။ ရှေးဆရာတို့ အကျဉ်းရေးနည်းတည်း။ အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်များ ရေးနည်းနှင့် တူသည်။)

သမ္ပိကဋ္ဌ=သမ္ပိကဋ္ဌငါးဆဲးချနှစ်ချသည်၊ အတ္ထိ=ရှိ၏။ တတော=ထိုမှ တပါး၊ သမ္ပိကဋ္ဌ=သမ္ပိကဋ္ဌငါးဆဲးချနှစ်ချသော၊ ပုဂ္ဂလော=ပုဂ္ဂိုလ် သိကား၊ ဥပလဟ္မတိ=အတည်မျှ ရသနည်း။ နဝတ္ထပ္ပေ*—မဆိုအပ်။

‘အာဇာနည် နိဂ္ဂဟံ’ မာတိကာကို ထား၍၊ သစ္စာနှစ်ပါးကို အဖို့ ပြု၍၊ ကထာဝတ္ထုကို ဟောတော်မူသည်။

အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇမတိနော၊ ဝဇ္ဇေ သဝဇ္ဇေက သပိနော၊

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သဗ္ဗဒါနာ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိ။

*ဤပါဠိတို့ကို ယခုအခါ၊—လဟ္မတိ၊ သပ္ပဒါ၊ သပ္ပေသု၊ သပ္ပတ္တိ၊ ဝတ္ထုပ္ပေ ဟူ၍ ရေးနှုတ်သို။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ယူသော်ကား၊ သံသရာသစ်ဝှတ် ဖြစ်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မှတပါး၊ သံသရာသစ်ဝှတ် ဟောပြောမကား။ သုံးဂါဝုတ်အတိုင်းအ ရှည်ရှိသော ကျောက်ဖျာကြီးသည် ချောက်သို့ ကျလေသည်ကို ကျပတော့သော လူတို့သည် မတတ်နိုင်၊ ဖုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ တို့သည်လည်း တင်နိုင်ခဲ့သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ၎င်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ယူသော သူတို့သည်လည်း၊ ဖုရားတို့သို့ ချွတ်နိုင်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို စင်စေလို၏။ ကထာဝတ္ထုကို ဟောတော်မူသည်။ ထို့ ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည် အလွန်တရာ ကြိမ်ခဲးစွာသော သာသနာ တော်တွင်း၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူကို ယူ၍ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဖြင့် ပြီး သော ရွှေအိုးတို့ကို မြှုပ်ကုန်ရာ၏။ ထိုရွှေအိုးတို့သည်ကား လောကီ ရွှေအိုး လေးလုံး၊ လောကုတ္တရာရွှေအိုး ခုနှစ်လုံးတည်း။

လောကီရွှေအိုးလေးလုံး ဟူသော်ကား။- ထာဝရဏိမိ=အမြီး တည်သော ရွှေအိုးတလုံး၊ စင်္ဂမဏိမိ=သွားတတ်သော ရွှေအိုးတ လုံး၊ သံဟာရဏိမိ=အိမ်၌ သုံးဆောင်သော ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်၊ သံ၊ ပတ္တမြားတည်း ဟူသော ရွှေအိုးတလုံး၊ အင်္ဂသမောဏိမိ=ခြေ၊ လက်၊ အင်္ဂါအတတ်ပညာတည်း ဟူသော ရွှေအိုးလည်း တလုံး။

လောကုတ္တရာရွှေအိုး ဟူသော်ကား။- သဒ္ဓါ ဟူသော ရွှေအိုးတ လုံး၊ သီလ ဟူသော ရွှေအိုးတလုံး၊ ဟိရိ ဟူသော ရွှေအိုးတလုံး၊ ဩတ္တပ္ပ ဟူသော ရွှေအိုးတလုံး၊ သုတ ဟူသော ရွှေအိုးတလုံး၊ စာဂ ဟူသော ရွှေအိုးတလုံး၊ ပညာ ဟူသော ရွှေအိုးတလုံး၊ ဤသို့လျှင် လောကုတ္တရာရွှေအိုး ခုနှစ်လုံးတည်း။

လောကီရွှေအိုးလေးလုံးတွင်၊-

ထာဝရဏိမိ ဟူသော်ကား၊ အိမ်ပရဝန်၌၎င်း၊ ဥယျာန်၌၎င်း၊ လယ် မြေ၌၎င်း မြှုပ်၍ အမြီးထားသော ရွှေအိုးတည်း။ ထိုရွှေအိုး တို့သည် ကမ္ဘာ့ပြို၍၊ ရေသို့သော်လည်း ကျလေရာ၏။ မြေ ထဲသို့သော်လည်း ဝင်လေရာ၏။ မင်း၊ ခိုးသူ၊ ရန်သူတို့သော် လည်း ယူလေရာ၏။

ခက်မေးမိ၊ သွားတံတံသော ရွှေအိုးဟူသော်ကား-ကျေးကျွန်၊ ဆင်၊
မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား စသော သိက္ခာဏက၊ အသက် ရှိသော ရွှေ
အိုးတည်း။ ထိုကျေးကျွန်တို့သည် မသင့်မတင့်၊ ဆဲးရေးဆို
မြည်လျှင်၊ ပြေးဝုန်းလေရာ၏။ သေသော်လည်း ပျောက်လေ
ရာ၏။ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွားတို့သည်လည်း သေပျောက်လေရာ
၏။ မိမိ သေလျှင်လည်း သုပစ္စည်းသာ ဖြစ်လေရာ၏။

သံဟာရဇာဓိကိ ဟူသည်ကား-အိပ်၌ ရှိသော ကျောက်၊ သံ၊ ပတ္တမြား၊
ဝတ်စား၊ တန်ဆာတည်း။ ထိုဥဏ္ဍာလည်း ရန်သူငါးပါးတို့သို့
ပျက်ဆီး၍ ပျောက်ပျက်လေရာ ၏။

အင်္ဂသမေဇာဓိကိ ဟူသည်ကား-ခြေ၊ လက်အင်္ဂါ၊ အတတ်၊ ပညာ
တည်း။ မိမိကိုယ်၌ တစုံတခုသော ခြေ၊ လက်အင်္ဂါ၊ နှာ
ခေါင်း၊ မျက်စိတို့သည် ပျက်ခဲ့အံ့။ ထိုသို့ ပျက်သည် ရှိသော်၊
ကြံတိုင်း မမြောက်၊ မပြီးရာ။

အနုဂါဓိဇာဓိကိ ဟူသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာနှစ်ပါးကို အ
ကျိုးပေးနိုင်သော ရွှေအိုးတို့သည်ကား-သစ်သီးတလုံး၊ ပန်းတပွင့်၊
ကြံတချောင်း၊ လက်ဖက်တထုပ်၊ ကွမ်းတစည်း၊ တယောင်းမ-တ
ဟင်းချိုသော ဆွမ်းကို၎င်း၊ ပစ္စည်းလေးပါးကို သော်၎င်း၊ တတ်နိုင်
သရွေ့ ပေးလှူခြင်း၊ သရဏဂုံ ပညာသီ၊ အဋ္ဌမသီ၊ ဒသသီ၊ သီတင်းသုံး
ခြင်း၎င်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူသော ဘာဝနာကို စီးဖြန်းခြင်း၎င်း
သာသနာတော်၌ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဖြင့် ပြီးသော ရွှေအိုးကို မြှုပ်
ရသည်နှင့် တူ၏။ ထိုဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတည်း ဟူသော ရွှေအိုး
သည်ကား သံသရာသို့ အစည်(ဉ်)တစိုက် လိုက်ပေတတ်၏။ မင်း၊
မိုးသူ၊ ရန်သူ၊ မီး၊ ရေ ဟူသော ရန်သူငါးပါးတို့သည်၊ ယူ၍ မရနိုင်
ကုန်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို စွန့်၍ သွားသည် ရှိသော်လည်း၊ ထိုဒါန၊ သီလ၊
ဘာဝနာတည်း ဟူသော ရွှေအိုးကို ယူ၍ သွားလေ၏။ ထိုရွှေအိုး
သည်ကား အလိုခပ်သိမ်းကို ပေးတတ်၏။ နိဗ္ဗာန်သို့လည်း ရောက်
စေတတ်၏။

ထို့ကြောင့်၊ သပ္ပညာ^၁ ရှင်တော်ဖုရားသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်း ဟူသော မကောင်းသော အယူကို စွန့်စေလို၍၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။ ထိုလောကီရွှေအိုးလေးလုံး ဟူသည်ကား၊ ထာဝရလည်း ရွှေအိုးတလုံး၊ ကော်မလည်း ရွှေအိုးတလုံး၊ သံဟာရလည်း ရွှေအိုးတလုံး၊ အင်္ဂသမလည်း ရွှေအိုးတလုံးတည်း။ ဤရွှေအိုးလေးလုံးသည်ကား မီး၊ ရေ၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ ရန်သူတို့နှင့် ဆက်ဆံ၍ ပျက်တတ်သော သဘော ရှိသောကြောင့်၊ ထိုလေးလုံးသော ရွှေအိုးတို့ကို မပျောက်မပျက်ရအောင်၊ သွားလေရာရာ ယူ၍ သွားစေ ဟူ၍၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ကောင်းသော အကြံကို ကြံ၍၊ ရွှေအိုးတို့ကို အလှူပေးခြင်း၊ ထမင်း၊ အပျော်ယမကာ၊ အဝတ်ပုဆိုး၊ ယည်(ဉ်)သံလျှင်၊ ကျောင်း၊ ဆွမ်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာ၊ နံ့သာပျောင်း၊ ပန်းနံ့သာ၊ ဆီ၊ မီး အစ ရှိသော ဒါနဝတ္ထုဆယ်ပါးကို ပြု၍၊ အနုဂါမိတည်း ဟူသော ရွှေအိုးကြီးသို့ သွတ်သွင်း၍၊ ကောင်းမွန်လုံခြုံအောင် မြှုပ်ထားရာသည်၊ ထိုသို့ ထားမှ၊ နောင်တမလွန်သို့ သွားသော အခါ၊ သံသရာ၌ လွယ်ကာ သုံးဆောင်ရသည်။ ဤသို့သော တရားတော်မြတ်ကို နှစ်လုံးထား၍၊ တရားနာ-ပရိသတ်အပေါင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့သည် မှတ်ကုန်ရာ၏။

၃၀။ ကျင့်ဝတ်ခြောက်ပါး။

ထိုမှတစ်ပါး လောကီ၊ သောကုတ္တရာချမ်းသာနှစ်ပါးကို ပြီးစေနိုင်သော ကျင့်ဝတ်တရားခြောက်ပါးတို့ကို ဤသို့ ဟောတော်မူပေ၏။

တို့မြတ်စွာဖုရားလက်ထက် သဌေးတယောသည် မိမိ သောတာပန် ဖြစ်ချက်၊ ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မိမိ သားအား ကြံဖန်များစွာ ဆိုဆုမွှေသော်လည်း၊ ရတနာသုံးပါးသို့ မဆည်းမကပ်၊ မသွားမလာ နေ၍ ကြာမြင့်လှသော်၊ အပသဌေးသည် ဤသို့ ကြံ၏။-‘ဤင-သားကို ယခု မဆုမွှေနိုင်ပေ။ ငါ လွန်မှလျှင်၊ င-စကားကို အကြောင်း ပြု၍၊ ဖုရားသပ္ပညာ^၁ သျှင် ဆုမွှေတော်မူပါ’

၁။ သပ္ပညာ-ကို ယခုကာလ သပ္ပညာ-ဟု ရေးသည်။

စေ၊' ဟူ၍ ကြံပြီးမှ၊ သေခါနီးဝယ် သားကို ခေါ်၍၊- 'ချစ်သား၊ ငါ လွန်သော်၊ ချစ်သားသည် အရပ်ခြောက်မျက်နှာတို့ကို ရှိခိုးပါ၊' ဟူ၍ မှာခဲ့၏။ သဌေးသားလည်း 'အဖေသေခါနီးဝယ်၊ မှာခဲ့သော စကား။' ဟူ၍ လေးမြတ်သဖြင့်၊ မိုးသောက်လျှင်၊ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက်၊ အောက်၊ အထက် အစရှိသော အရပ်မျက်နှာတို့ကို ရှိခိုး၏။ ဖုရားသပ္ပဉ္စလည်း* သဌေးသား ရှိခိုးရာ၊ အရပ်သို့ ရောက်တော်မူ လေ၏။ ရှိခိုးကြောင်းကို မေး၏။ သဌေးသားလည်း- "ရှင်ပင်ဖုရား၊ အ ကျွန်ုပ်အဖေ၊ သဌေးသည်၊- 'အရပ်မျက်နှာတို့ကို ရှိခိုးပါ၊' ဟု မှာခဲ့သ ဖြင့်၊ ရှိခိုးသည်။" ဟူ၍ လျှောက်၏။ ဖုရားသပ္ပဉ္စလည်း* - 'သဌေး သား၊ အရပ်မျက်နှာတို့ကို ရည်၍၊ သင့်အဖေ၊ သဌေးသည် မမှာခဲ့၊' ဟူ ၍ ဆိုပြီးမှ၊ ဤသို့သော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။-

မာတာပီတာ ပုပ္ဖဒိသာ၊ အာစရိယာ ဒက္ခိဏဒိသာ၊

ပုတ္တဒါရာ ပစ္ဆိမာစ၊ ညာတိမိတ္တာ ဥတ္တရာစ၊

ဒါသ၊ ကမ္မကရာ ဟေဋ္ဌာ၊ ဥဒ္ဓံသမဏ၊ ဗြဟ္မဏာ။

ဂဟပတိပုတ္တ=သဌေးသား၊ မာတာပီတာ=အမိ၊ အဖေတို့သည် ကား၊ ပုပ္ဖဒိသာ=အရှေ့မျက်နှာ မည်၏။ အာစရိယာ=ဆရာတို့သည် ကား၊ ဒက္ခိဏဒိသာ=တောင်မျက်နှာ မည်၏။ ပုတ္တဒါရာစ=သား၊ မယားတို့သည်ကား၊ ပစ္ဆိမာ၊ ဒိသာ=အနောက်မျက်နှာ မည်၏။ ညာ တိမိတ္တာ=အဆွေ၊ ခင်ပွန်းတို့သည်ကား၊ ဥတ္တရာ၊ ဒိသာ=မြောက် မျက်နှာ မည်၏။ ဒါသကမ္မကရာ=ကျွန်၊ အမှုလုပ်သော သူတို့သ်၊ ဟေဋ္ဌာဒိသာ=အောက်မျက်နှာ မည်၏။ သမဏ၊ ဗြဟ္မဏာ=ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား၊ ဥဒ္ဓံဒိသာ=အထက်မျက်နှာ မည်၏။

အဋ္ဌိပ္ပါယ်ကား။ 'မိဘတို့သည် ရှေးဦးဆရာ မည်၏။ သားတို့ အား ရှေးဦးစွာ ကျေးဇူးပြုတတ်သောကြောင့်၊ အရှေ့မျက်နှာ မည် ၏။ ဆရာတို့ကား မြတ်သော အလှူကို ခံထိုက်သောကြောင့်၊ တောင် မျက်နှာ မည်၏။ သားမယားတို့ကား နော်သာ နေအပ်သောကြောင့်၊

၁။ ဤပေဋိ-အမှုလုပ်-ဟူ၍၊ ပြုလုပ်ခြင်းအနက်ကို တ-သတ်နှင့် ရေးသည်။ 'ဒီးယူ၊ သစ်ခုတ်၊ ပုန်း၊ စလုတ်၊ ဝဲးပြတ် ထမ်းချီချီ' ဟူသော စပ်အင်ကို လိုက်ဟန် တူသည်။

အနောက်မျက်နှာ မည်၏။ အဆွေခင်ပွန်းတို့ကား ဆင်းရဲသေခွါ၊
 ကေုသံသေခွါ ကယ်မတတ်သေခွါကြောင့်၊ မြောက်မျက်နှာ မည်၏။
 ကျွန်၊ အမှုလုပ်သော သူတို့ကား အနိမ့်သာ နေရသော သဘော၊
 စားရသော သဘော ရှိသေခွါကြောင့်၊ အောက်မျက်နှာ မည်၏။ ရ
 ဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ကား ခပ်သိမ်းသော သူတို့၏ ရှိခိုးအပ်သော သ
 ဘော ရှိသော၊ ဦးတိုက်အပ်သော သဘော ရှိသေခွါကြောင့်၊ အထက်
 မျက်နှာ မည်၏။’ ဟူ၍၊ ဟောတော်မူသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း သဋ္ဌေးသားအား၊ သံသရာစီးပွား၊ ပစ္စုပ္ပန် စီး
 ပွားတို့ကို ဤသို့လျှင် ဟောတော်မူပြန်၏။

‘သဋ္ဌေးသား၊ သေ သောက်ခြင်း၊ ညညှို့ (ညှို့) ခရီးသွားခြင်း၊ သ
 ဘင် ကြညှို့ခြင်း၊ အနံ ကစားခြင်း၊ မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းနှင့်
 ပေါင်းဖက်ခြင်း၊ ပျင်းသဖြင့် အိမ်မှု ကိစ္စကို မလုပ်ခြင်း၊ ဤမြောက်
 ပါးသော အကြောင်းတို့သည် ခည်းစိစိချမ်းသာ နည်းအံ့သော အ
 ကြောင်းလျှင်တည်း။’

ထိုမြောက်ပါးတို့တွင်၊ သေ သောက်ရာဝယ်လည်း အပြစ်ခြောက်
 ပါး၊ ညညှို့ (ညှို့) ခရီးသွားရာဝယ်လည်း အပြစ်ခြောက်ပါး၊ သဘင်
 ကြညှို့ရာဝယ်လည်း အပြစ်ခြောက်ပါး၊ အနံ ကစားရာဝယ်လည်း
 အပြစ်ခြောက်ပါး၊ မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းနှင့် ပေါင်းဖက်ရာ
 ဝယ်လည်း အပြစ်ခြောက်ပါး၊ ပျင်းရိသဖြင့် အိမ်မှုကိစ္စကို မလုပ်
 ရာဝယ်လည်း အပြစ်ခြောက်ပါးတည်း။

သေ သောက်ရာဝယ် အပြစ်ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား။—မိမိ၌
 ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့သည် ကုန်လေရာ၏။ ဤလည်း တ
 ပါး။ ၊ ရိုက်ရန် တွေ့လေရာ၏။ ဤလည်း တပါး။ ၊ မျက်စိ ကန်းခြင်း
 အစ ရှိသော အနာလည်း ဖြစ်လေရာ၏။ ဤလည်း တပါး။ ၊ အ
 ကျော်၊ အစော မဟိုသည်လည်း ဖြစ်လေရာ၏။ ဤလည်း တပါး။ ၊
 ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပအစ ရှိသည်ကိုလည်း စွန့်လေရာ၏။ ဤလည်း တပါး။ ၊
 မဂ် ရအံ့သော ပညာကို နည်းအောင် ပြုလေရာ၏။ ဤလည်း တပါး။ ၊
 ဤသည်လျှင် သေ သောက်ရာဝယ် အပြစ်ခြောက်ပါးတည်း။

ထိုခြောက်ပါးတွင် မိမိအိမ်၌ ရှိပြီးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ သည် ကုန်လေရာ၏ ဟူ၍ ဟောတော်မူရာ၌ကား။ ။သဋ္ဌေးတယောံ သည် မိမိသားကို အလွန် ချစ်၏ ဟူ၍၊ အရွယ်သို့ ရောက်လေသော်၊ သင်အပ်သော အတတ်ပညာကိုလည်း မသင်စေ။ ‘ဤင-သားသည် အတတ်ပညာ သင်လေသော်။ ကိုယ်သော်လည်း ဆင်းရဲလေအံ့ သည်။ စိတ်နှလုံးသော်လည်း ဆင်းရဲလေအံ့သည်။ င-တို့ဝယ် ပစ္စည်း ကား မြေဝယ် အကုသုတ္တံဆယ် ရှိ၏။ ထိုမှတပါး များစွာသော တဏှာ၊ ဂျီ၊ ကြ၊ ကျေးကျွန်၊ သားမြေးတို့ကို အသက်တရာ ပတ်လုံး သုံးဆောင်၍လည်း မကုန်ရာ။’ ဟု မှတ်သဖြင့်၊ အတတ်ပညာ မသင် ရ။ အိမ်တွင်သာ နေရ၏။ အခါတပါး သဋ္ဌေးလွန်ခဲ့သော်၊ မပေါင်း ဖော်အပ်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်၍၊ ထို များစွာသော ပစ္စည်းတို့သည် ကုန်ခဲ့၍၊ အိမ်ကို ရောင်း၍၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟို၊ သူ တပါးတို့၏ တိုက်နံရံကို ခြံ၍ နေလျက်၊ တောင်းယမ်း၍သာ စား ရ၏။ အမသဋ္ဌေးသည် သိကြား ဖြစ်လေ၍ သားကို ကြည့်လတ် သော်၊ ကိုးကွယ် ရာ မဟို ရှိလေသည်ကို မြင်၍၊ ခပ်သိမ်းသော အ လိုကို ပေးတတ်သော ရွှေအိုးကို ပေး၏။—‘ချစ်သား၊ ဤ ရွှေအိုးကို မြီးလှစေ။ သောက်လို၊ စားလို၊ ဝတ်လိုသော်၊ ဤ ရွှေအိုးတွင်သာ ရ မည်။’ ဟူ၍ မှာထားခဲ့၍၊ နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။ အခါတပါး သောက်၍ ယစ်သျှင်၊ ထိုရွှေအိုးကို မြှောက်၍ ကစားရာဝယ်၊ လက် လွတ်၍ ကွေးလေ၏။ ထိုနေ့မှ စ၍၊ ကိုးကွယ်ရာ မရ၊ သေလေ၏။ ထို့ ကြောင့်၊ သေ့ သောက်သော သူတို့အားကား မိမိတွင် ရှိသော စည်း စိမ်၊ ချမ်းသာကိုသာ မဆီနှင့်ဦး။ သိကြားစင် မှ၊ သော်လည်း မ တတ်နိုင်။ ဤတရားကို မှီသဖြင့်၊ ကြည်(ဉ်)ရှောင်ကုန်ရာ၏။

ညညိ(ဦ)ခရီးသွားရာဝယ် အပြစ်ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား။— မိမိကိုယ်ကို မစောင့်သည် မည်၏၊ ဤလည်း တပါး။ ။ သား၊ မယား ကို မစောင့်သည် မည်၏၊ ဤလည်း တပါး။ ။ ဥစ္စာ၊ ရွှေငွေတို့ကို မ စောင့်သည် မည်၏၊ ဤလည်း တပါး။ ။ သူ့သော်လည်း သင်္ကာလေ ရာ၏၊ ဤလည်း တပါး။ ။ မကောင်းသော သူ ဟူ၍လည်း ယိုးစွပ်

လေရာဇဇိ။ ဤလည်း တပါး။ ။ များစွာသော ဆင်းရဲကိုလည်း ခံရ
 လေရာဇဇိ။ ဤလည်း တပါး။ ။ ဤသည်လျှင် ညညှိ(ဉ်)ခရီးသွားရာ၌
 အပြစ် ခြောက်ပါးတည်း။ ။ မိမိကိုယ်ကို အဘယ်သို့ မစောင့်သည်
 မည်သနည်း ဟူမူကား။ - သစ်ငုတ်သော်လည်း စူးလေရာဇဇိ။ ဘီလူး
 သော်လည်း ဖင်းလေရာဇဇိ။ ရန်သူသော်လည်း သတ်လေရာဇဇိ။ ထို့
 ကြောင့်၊ မိမိကိုယ်ကို မစောင့်သည် မည်၏။ ။ သား၊ မယားကို အ
 ဘယ်ကြောင့် မစောင့်သည် မည်သည်နည်း ဟူမူကား။ ထိုသား၊ မ
 ယားတို့သည်၊ 'င-တို့ဘ၊ င-တို့ခင်ပွန်းသည် ဤသို့သော အချိန်အခါ
 ကို သွားဘူးလေ၏ ဟု မှတ်သဖြင့်။ သွားပါလေသော်၊ အကျင့် ဖေံ
 ပြန်လေရာဇဇိ။ ယခင် ဆိုခဲ့ပြီးသော ဘေး၊ ရန်သူတို့သော်လည်း ခေံ
 ပြန်လေရာဇဇိ။ ထို့ကြောင့်၊ သား၊ မယားကို မစောင့်သည် မည်၏။ ။
 ရွှေ၊
 ငွေ၊ ငရိက္ခရာတို့ကို အဘယ်ကြောင့် မစောင့်သည် မည်သနည်း ဟူ
 မူကား။ အကြင်သူသည် သူ၏ အိမ်ဝယ် အိမ်ရှင် မဟိုသော အ
 ဖြစ်ကို သိ၍၊ ခိုးသူ၊ အစ ရှိသော သူတို့သည် ခိုးလေရာဇဇိ။ ထို့ကြောင့်၊
 မစောင့်သည် မည်၏။ အဘယ်ကြောင့်၊ သူ သင်္ကာလေသနည်း ဟူ
 မူကား။ အကြင်သူသည် သူ၏ ဥစ္စာကို ယူ၍ သွားနှင့်လေသော်၊ ထို
 ယူ၍ သွားနှင့်လေသော သူ၏ ခံရအံ့သော ဆင်းရဲကို ညညှိ(ဉ်) ခ
 ရီးသွားသော သူသည် ခံရလေ၏။

သဘင်ကြည့်ရာဝယ် အပြစ်ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား။ သဘင်
 ရှိရာ၊ အရပ်ကို မေး၍ သွားလေခြင်းကြောင့်၊ ကိုယ်၏ ဆင်းရဲ၊ ပင်
 ပန်းခြင်းလည်း တပါး။ နက်ဖန်ခါ သွားမည် ဟူ၍လည်း တနေ့ပတ်
 လုံး ပန်းနံ့သာ စိရင်၍၊ အလုပ်အကြံ မေ့လျော့ခြင်းလည်း တပါး။
 ထိုသဘင်ကို ရောက်သော်၊ တနေ့၊ နှစ်နေ့ ကြာလေခြင်းကြောင့်၊
 အိမ်ထောင်ကိစ္စ ကြွင်းကျန်ခြင်းလည်း တပါး။ ထိုသို့ မေ့လျော့သ
 ဖြင့် ပျော်ပါးလွန်၍၊ မိုးကျလျှင် သူနှင့် အတူ စိုက်ပျိုးခြင်း စသည်
 ကို မပြုရပါပဲ။ ကြွင်းကျန်ခြင်းလည်း တပါး။ ထိုသို့လျှင် ကြွင်းကျန်
 သဖြင့်၊ မဖြစ်လေသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့သည် ရှောင်ခွါလေ
 ခြင်းလည်း တပါး။ အိမ်ဝယ် မရှိသော အဖြစ်ကို သိ၍၊ ပစ္စည်း၊

ပရိက္ခရာတို့ကို ခိုးသူ ယူလေသဖြင့်၊ ဖြစ်ပြီးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ
နှင့် စည်(ဉ်)ကင်းခြင်းလည်း တပါး။ ဤကား သဘင်ကြည့်ရာဝယ်
အပြစ်ခြောက်ပါးတည်း။

အနိကစားရာဝယ် အပြစ်ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား။ နိုင်သည်
ရှိသော်၊ ကိုင်ချင်၊ ငင်ချင်၊ တောင်းချင်ခြင်းကြောင့်၊ ခိုက်ရန် ဖြစ်သည်
လည်း တပါး။ ။ ရှုံးသည် ဖြစ်သော်၊ မိမိ ဖြတ်နှိုးအပ်သော ပစ္စည်း၊
ပရိက္ခရာကို သူ ရလေသဖြင့်၊ စိုးရိမ်ခြင်းလည်း တပါး။ တရား ဆုမ်း
ဖြတ်ရာ၌၊ သက်သေ တည်သော်လည်း၊ - 'ဤသူကား အလောင်းက
လား ပြုသော သူ၊ ဤသူကို မတည်နေနှင့်၊' ဟူ၍၊ ပြစ်ပယ်လေခြင်း
လည်း တပါး။ အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် အကျိုးစီးပွားကို လို၍ ဆုမ္မ
လျက်၊ ထိုအဆုံးအမကို မနာသဖြင့်၊ - 'ဤသူကို ငါတို့ မပေါင်းဖော်
အပ်။' ဟူ၍၊ စွန့်ခွါလေသည်လည်း တပါး။ အရှယ်သို့ ရောက်လတ်
သော်၊ မိဘတို့သည် အိမ်ထောင်ပေးပါလေသည်လည်း - 'ဤသူကား
အလောင်းအစားကို ပြုတတ်သောသူ၊' ဟု မယုံ၍၊ မလိုက်မနာပဲ
ရှောင်လေခြင်းလည်း တပါး။ ။ 'ဤသူသည်ကား သားမယား မွေး
မည်ကို ထားဘိ၊ ဤသူနှင့် ပါသော ကျေးကျွန်၊ သား၊ မြေးတို့ကို ငတ်
ပွေးရအံ့သည်၊' ဟူ၍ ဆိုလျက်၊ ရှုတ်ချ၊ စွန့်ခွါလေသည်လည်း တပါး။
ဤကား အနိကစားရာဝယ် အပြစ်ခြောက်ပါးတည်း။

မကေသုဇ်းသော အဆွေခင်ပွန်းနှင့် ပေါင်းဖော်ရာ၌ အပြစ်
ခြောက်ပါး ဟူသော်ကား။ အကြင်သူသည် သေသောက်သောသူ
ကို ပေါင်းဖော်လေအံ့။ ထိုသူလည်း သေသောက်ကြူး ဖြစ်ပါလေအံ့။
ဤလည်း တပါး။ အကြင်သူသည် အနိကစားသော သူနှင့် ပေါင်း
ဖော်လေအံ့။ ထိုသူသည် အနိကစား၎င်း ဖြစ်ပါလေ၏။ ဤလည်း တ
ပါး။ အကြင်သူသည် စည်း(ဉ်)လည်း၊ စည်း(ဉ်)စား ရှိသော သူကို
ပေါင်းဖော်လေသော်၊ ထိုသူတို့ကဲ့သို့၎င်း စည်း(ဉ်)လည်း၊ စည်း(ဉ်)
စား ရှိပါလေ၏။ ဤလည်း တပါး။ ထိုသို့သော အဆွေခင်ပွန်းနှင့်
ပေါင်းဖော်ခြင်းကြောင့် မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၎င်း၊ သံ
သရာ၌၎င်း များစွာသော ဆင်းရဲကို ခံရအံ့သော အကြောင်း ဖြစ်

သော အကုသိုလ် ပွားခြင်းကြောင့်၊ ဖုရားအဆက်ဆက်တို့ဝယ် ကြွင်းကျန်သဖြင့်၊ အတိုင်းမသိသော ဆင်းရဲသို့ ရောက်လေရာ၏။ ဤလည်း တပါး၊ ဤသည်လျှင် မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းကို ပေါင်းဖော်ရာ၌ ဖြစ်သော အပြစ်ခြောက်ပါးတည်း။

ပျင်းသဖြင့် ခဏ်အမှုကိစ္စကို မလုပ်ရာ၌ အငြိမ်ခြောက်ပါး ဟု သော်ကား။ အကြင်သူသည် အလွန် ချမ်းသေး၏ ဟူ၍၊ အမှုကိစ္စကို မပြုပဲ နေအံ့။ ထိုသို့ နေသောကြောင့် အိမ်ထောင်ကိစ္စ မြီးသည် လည်း တပါး။ အလွန် ပူသေး၏ ဟု နေအံ့။ ထိုသို့ နေသောကြောင့် မ မြီးသည်လည်း တပါး။ အလွန် စောသေး၏ ဟူ၍ နေသောကြောင့်၊ မမြီးသည်လည်း တပါး။ အလွန် မိုးချုပ်ခဲ့ပြီ ဟူ၍ နေသောကြောင့်၊ မမြီးသည်လည်း တပါး။ အလွန် ဝသေး၏ ဟူ၍ နေသောကြောင့်၊ မမြီးသည်လည်း တပါး။ အလွန် မွတ်သေး၏ဟု နေသောကြောင့် မမြီးသည်လည်း တပါး။ ဤကား ပျင်းသဖြင့် အိမ်ထောင်ကိစ္စကို မလုပ်ရာ၌ အပြစ်ခြောက်ပါးတည်း။

ဤသို့ တရားတော်ကို မှီသဖြင့်၊ အကြင် အမျိုးလေးပါးတို့သ် အရွယ်သို့ ရောက်လျှင်၊ အတတ်၊ ပညာကျေးဇူးတို့ကို တတ်အောင် သင်လျက်၊ ရှောင်ကြည်(ဉ်)အပ်သော အကြောင်းတို့ကို ရှောင် ကြည်(ဉ်)ရာ၏။ တတ်ပြီးသော ကျေးဇူးပညာဖြင့် သံသရာစီးပွား၊ ပစ္စုပ္ပန်စီးပွားတို့ကို ပြီးစေကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ပြီးစေတတ်သော ကြောင့်၊ အင်္ဂသမောဏ်မိ ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိ သော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမအပေါင်း၊ သူတော်ကောင်း၊ တရားနာ ပရိဿတ်တို့သည် အလှူ ပေးခြင်း၊ သီလ၊ ဆောက်တည်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဘာဝနာ စီးဖြန်းခြင်း၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှစ်သုံးသုမ္ပာဒ်ကို ဆောင် တည်ခြင်း၊ အစ ရှိသော အင်္ဂသမောဏ်မိ ဟူသော ရွှေအိုးကြီးကို မြှုပ်ကုန်ရာ၏။

ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာကို ဟောတော်မူ၍၊ သစ္စာလေးပါးတို့ ကို ပြတော်မူ၏။—‘ငါ၏ ချစ်သား၊ ရဟန်းများတို့၊ ဘုံသုံးပါး၌ ကျင် လည်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ဇာတိပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိုခြင်း၊

သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ သက်ကြီးရှိုက်တငင်-ပင်ပန်း
ခြင်းတို့ကား ဒုက္ခသန္ဓေ မည်၏။ အဆင်း၊ အနံ့၊ အသံ၊ အရသာ၊ အ
တွေ့တည်း ဟူသော တဏှာငါးပါးသ်ကား သမုဒယသန္ဓေ မည်၏။
ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာနှစ်ပါး၏ ငြိမ်းရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်
ကား နိရောဓသန္ဓေ မည်၏။ ထိုနိရောဓသို့ ရောက်စေတတ်သော
မဂ္ဂင်နှစ်ပါးသည်ကား မဇ္ဇသန္ဓေ မည်။ ဤသို့ သမ္ဘာလေးပါးတရား
ကို ပြတော်မူသော အဆုံး၌ တရားနာ-ပရိဿတ်တို့သည် သော
တာပန် အစရှိသော အကျွတ်တရားကို ရလေကုန်၏ ဟူ၍၊ တရား
နာ-ပရိဿတ်တို့သည် မှတ်အပ်ကုန်၏။

ကထာဝတ္ထုနိဋ္ဌိတံ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း ပြီး၏။

—:၀:—

၃၁။ ယမိုက်ကျမ်း အကျဉ်း။

ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃတည်း ဟူသော
အယဉ်(ဉ်) ကြီး လေးပါးတို့၌ တပေါလောလော မျှောထကျင်
သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို အရိယမဂ်တည်း
ဟူသော သင်္ဘောငွေဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော ကမ်းတဖက်သို့
ကယ်တင်တော်မူလို၍၊ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး ဆယ်
ပါးသော ပါရမီငါးပါးသော စွန့်ခြင်းကြီးတို့ကို၎င်း၊ သုံးပါးသော
အကျင့်တော်တို့ကို၎င်း ပြည့်၍၊ ပြည့်ထကျင်သော မြတ်စွာဖုရား
သည်၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်-ပင်လယ် ကသပ်ပင်ရင်း၌ ခင်းထား
သော ပဏ္ဍုကမ္ပလာ၊ ကျောက်နေရာ၌ နေတော်မူ၍၊ မယ်တော်၊ မိ
နတ်သား၊ အမှူး ရှိသော တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာသော
နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့အား ကထာ ဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏
အချိန်မှန်၌ ယမိုက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်သော်ကား။—

ယေ ကေဝိ ကုသလဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ၊

ယေဝါ ပန ကုသလမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလာတိ၊

အာဒိနာ နယေန။

ဤသို့ အစ ရှိသော နည်းဖြင့်၊ အာကာသဂင်္ဂါ=ကောင်းကင်မှ ကျ

သော ရေအယဉ်(ဉ်)သည်၊ ဩတရန္တောရိယ=ဆင်းသက်သကဲ့
သို့၊ နိရန္တရံ=မပြတ်လျှင်၊ ဓမ္မံ=တရားတော်ကို၊ ဘဂဝါ=မြတ်စွာ
ဗုဒ္ဓရားသည်၊ ဒေသေသိ=ဟောတော်မူ၏။

ယမိက်ကျမ်းကား ဆယ်ပါး ရှိ၏။ ဆယ်ပါး ဟူသော်ကား။—
မူလယမိက်၊ ခန္ဓယမိက်၊ အာယာတနယမိက်၊ ဓာတုယမိက်၊ သစ္စ
ယမိက်၊ သင်္ခါရယမိက်၊ အနုသယ ယမိက်၊ ဣန္ဒြိယ ယမိက်၊ ဗိတ္တယ
မိက်၊ ဓမ္မယမိက် ဟူ၍ ဆယ်ပါးတည်း။ ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် မူလ
ယမိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ
ကား။—‘မူလဝသေန ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနံ ကတွာ ဒေသတ္တာ၊ ၊ မူလအား
ဖြင့် ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာကို ပြ၍ ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ မူလ ယ
မိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည်။

ထိုမူလယမိက်၏ သရုပ်ကား။—လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဤသုံး
ပါးတို့သည် အကုသလမှုတည်း။ သည်သုံးပါးကိုပင် အဗျာကတ
ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူ၏။

လောဘော ဝိစ္ဆနုလက္ခဏော။

လောဘော=လောဘသည်ကား၊ ဝိစ္ဆနုလက္ခဏော=အာရုံကို တပ်
တတ်သော လက္ခဏာ ရှိ၏။ ပမာကား။—ပျောက်နှင့် တူ၏။ ပျောက်
တို့၏ သဘောကား၊ သစ်သီး ဖြင်လျှင်၊ တွား၍ ယူလေ၏။ လောဘ
သည် စက္ခု၊ နှာရ၊ စသည်ဖြင့် အာရုံကို ဖြင်လျှင်၊ ထိုအာရုံသို့ ညွတ်
လေ၏။ အာရုံကို တွေ့လျှင်၊ မလိုက်ချင်သည် မဟိ၊ မီးကဲ့သို့ အစာ ရှိ
လျှင်၊ လောင်လေ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာကဲ့သို့ ရေသေး၊ ရေပေါက် စီး
ကျသည်ကို အလိုမဟိသည် မဟိ။ စကြာဝှံတေးမင်းသည်လည်း
လေးကျွန်းလုံးကို ထားဘိပြီး။ စတုမဟာရာဇ်နှင့်တကွ တာဝတိံ
သာတိုင်အောင် ပိုင်သော်လည်း အားမရ။ သတ္တဝါတို့သည်ကား
လောဘ၏ အလိုကို ပြည့်စုံမသောငှာ မတတ်နိုင်။ ဖုန်းတန်ခိုးလည်း
ပျောက်စေတတ်၏။ အကျော်၊ အစောကိုလည်း ပျောက်စေတတ်၏။
လောဘသည် မျက်နှာကိုလည်း မကြည့်၊ အိမ်၌ ရှိသော သား၊ မြေး၊
ကျေးကျွန်ကိုလည်း မျက်နှာကို မကြည့်၊ စေထိုက်၊ မစေထိုက်ကို

လည်း မသိ၊လောဘာ ရှိလျှင်၊ အဝေး၊ဆန်းမဟူ စေလေ၏။ ရပ်သူ၊
ရွာသားတို့သည် ကဲ့ရဲ့လတ္တံ့ ဟူ၍လည်း မသိ။

၃၂။ မန္ဓာတ်စကြာမင်းဝတ္ထု။

ဤအရာ၌ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော မန္ဓာတ်စကြာမင်း
ကြီးသည် ရတနာချနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရတနာချနှစ်ပါး ဟူသော်
ကား။—ရထားစကြာရတနာ၊ မိဖုရားရတနာ၊ ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတ
နာ၊ ပတ္တမြားရတနာ၊ သဌေးကြီးရတနာ၊ သားကြီးရတနာ၊ ဤရတနာ
ချနှစ်ပါးတို့သည် ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီနှင့် ပြည့်စုံသော၊
မန္ဓာတ်စကြာမင်းသည် မင်း၏ စည်းစိမ်၌ မမွေ့လျော်၍၊ စတုမဟာ
ရာဇ်နတ်ပြည်သို့ စကြာရတနာ စီး၍၊ ပရိဿတ်ဗိုလ်ပါနှင့်အကွ
တက်၍၊ ထိုစတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၌ အနှစ်ကိုးသန်းရှိ စံစားပြီးမှ၊
ပြီးငွေနှိုး၍၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ တက်ပြန်လေ၏။ သိကြားမင်း
သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို ထက်ဝက်ပေး၍၊ အနှစ်သုံးကုဋေ
ခြောက်သန်း သိကြားနတ်မင်းတို့၏ စည်းစိမ်ကို မွေ့လျော်ခံပြီးမှ၊
သိကြားမင်းသည် သုံးကုဋေခြောက်သန်း အသက်စေ၍ သေပြန်
လေ၏။ ထိုနောက် သိကြားသည် ရောက်၍၊ အတူ နေပြန်လေ၏။ ထို
သိကြားမင်းသည်လည်း သုံးကုဋေခြောက်သန်း အသက်စေ၍ သေ
ပြန်ခဲ့၏။ ဤနည်းအတူ သိကြားသုံးကျိပ်ခြောက်ယောက်တို့သည်
လည်း၊ အသက်သုံးကုဋေခြောက်သန်းနှင့် နေ၍ သေခဲ့ကုန်၏။
စကြာဝတေးမန္ဓာတ်မင်းသျှင်ကား လူ၏ အဖြစ်ဖြင့် သိကြားသုံးကျိပ်
ခြောက်ယောက်တို့၏ အသက်နှင့်အမျှ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို
ထက်ဝက် မင်းပြု၍ စံစားရသည်မျှ အားမရ။ အလုံးစုံသော တာဝ
တိံသာနတ်ပြည်ကိုပင် မင်းပြုသိ၏။ သိကြားကို သတ်မည် ကြံ၏။
သိကြားကို နှိုင်းသော သူ မရှိ။ စကြာဝတေးမန္ဓာတ်မင်းသည် လော
ဘနှိုင်းသို့ လိုက်၍၊ မကြံရာ၊ မကြံအပ်သည်ကို ကြံသဖြင့်၊ အိုခြင်း
နှိုင်းစက်၏။ လူ၏ ကိုယ်ဖြင့် နတ်ပြည်ဝယ် မသေအပ်ကုန်။ ဤသို့
သော အကြောင်းအားဖြင့်၊ မန္ဓာတ်မင်းသည် လုပ်သည်သို့ ကျပြန်ချေ

၍၊ မိမိဥယျာန်၌ မထသော အိပ်ခြင်းဖြင့် အိပ်၍၊ အသက်၍ ကုန်ခြင်း သို့ ရောက်လေ၏။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည်-

အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒ ဝယ ဓမ္မိနော။

ဥပ္ပါဒိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝုပသမော သုခေါ။

ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

သင်္ခါရာ=ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်း လေးပါးတို့သည်၊ အနိစ္စာ ဝတ=ဩ အမြီး မရှိကုန်တကား။ ဥပ္ပါဒ ဝယဓမ္မိနော=ဖြစ်၍ ပျက်တတ်သော သဘောတရား ရှိကုန်၏။ ဥပ္ပါဒိတွာ=ဖြစ်ပြီး၍၊ နိရုဇ္ဈန္တိ=ချုပ်တတ်ကုန်၏။ တေသံ=ထိုဖြစ်၍ ပျက်တတ်၊ ချုပ်တတ်သော သဘောတရားတို့၏။ ဝုပသမော-ငြိမ်း ရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်ကား၊ သုခေါ=ချမ်းသာစွာတကား။ ။ ဤ သို့လျှင် ဖြစ်၍ ပျက်တတ်သော အနိစ္စ သဘောတရားကို မလွန်နိုင် ကုန် ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

၃၃။ ကုသမင်းဝတ္ထု။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ နေ တော်မူသော အခါ၊ ဆန့်ကျင်သော ရဟန်းကို အကြောင်း ပြု၍၊ ဤ ကုသဘာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

လွန်လေ ပြီးသော အခါ၊ မလ္လတိုင်း ကုသာဝတီအမည် ရှိသော ရာဇဌာနီ၌၊ ဥက္ကာကရာဇ်အမည် ရှိသော မင်းသည် တရားသဖြင့် မင်းပြု၏။ ထိုမင်းကား တသောင်းခြောက်ထောင်သော မောင်းမတို့ သည် ရှိကုန်၏။ မိဖုရားအကြီးကား သီသဝတီအမည် ရှိ၏။ ထိုမိဖု ရား၌ သား မရှိ၍၊ ပြည်သူတို့ ကြွေးကြော်ကုန်သည် ရှိသော်၊ မင်း သည် ခြင်သေ့*ခံသော လေသာချိုင့်ကို ဖွင့်၍- 'ငါ မင်းပြုစည်(ဉ်) မတရားသော မည်သည် မဟိ။ အဘယ့်ကြောင့် ကြွေးကြော်ကုန်သ နည်း။' မေးသည် ရှိသော်၊ ပြည်သူတို့သည်- 'အရှင်မင်းကြီး၊ ထို စကားသည် မှန်၏။ ဆိုဖွယ်ကား။ အမျိုးအနွယ်ကို စောင့်လတ်တုံ

သော သားတော်သည် မဟိ။ မင်းတပါးသည် ပြည်ကို ယူ၍ ဖျက် ဆီးရာ၏။ ထို့ကြောင့်၊ တရားသဖြင့် မင်းပြုနိုင်သော သားကို ဘောင်း တော်မူလော့။’ ဟု ဆိုကုန်၏။ မင်းလည်း—‘အဘယ့်သို့သော အခြင်း ဖြင့်၊ တောင်းရအံ့နည်း။’ ဟု မေးသည် ရှိသော်—‘အရှင်မင်းကြီး၊ ရှေးဦးစွာ တယောက်ယောက်သော မောင်းမကို ခုနှစ်ရက် ကချေ သည် ပြု၍၊ လွှတ်တော်မူလော့။ ထိုသို့ ပြုလျက် သား မရှိသော်၊ အ လတ်သော ကချေသည် ပြု၍ လွှတ်တော်မူလော့။ ထိုသို့ ပြုလျက် သား မဟိသော်၊ ကချေသည်ကြီး ပြု၍ လွှတ်တော်မူလော့။ ထိုမိမ္မတို့ တွင် ဖုန်းရှိသော မိမ္မတယောက်သည် သားကို ရရာ၏။’ ဤသို့ ဆို သည် ရှိသော်၊ မင်းလည်း ထိုဆိုတိုင်း ပြု၍၊ ခုနှစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌၊ ချမ်းသာစွာ မွေးလျော်ကုန်ပြီး၍ လာကုန်သော မိမ္မတို့ကို—‘သင် တို့ကား သားရကုန်ပြီလော့။’ ဟု မေး၏။ ထိုမိမ္မတို့လည်း—‘အကျွန် တို့ မရကုန်။’ ဟု ဆိုကုန်၏။ မင်းလည်း ထိုစကားကို ကြား၍—‘င- အား သား မဟိပြီ။’ ဟု နှစ်သုံးမသာ ဖြစ်၏။

ပြည်သူတို့လည်း ကြွေးကြော်မြီး ကြွေးကြော်ကုန်၏။—‘အဘယ့် ကြောင့် ကြွေးကြော်ကုန်သနည်း။ သင်တို့ စကားအတိုင်း စီရင်သော် လည်း၊ တယောက်သော သားကို မရ။ ယခု င-အား ဘယ်သို့ ပြုရ အံ့နည်း။’ ဟု ဆိုလျှင်—‘အရှင်မင်းကြီး၊ ထိုမိမ္မတို့ကား သိသ မဟိ ကုန်။ ဖုန်းလည်း မဟိကုန်။ မိဖုရားကြီးသည် သိသနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို မိဖုရားကြီးကို လွှတ်သည် ရှိသော်၊ သားတော်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။’ ဟု ဆိုကုန်လျှင်၊ မင်းလည်း—‘ကောင်းပြီ။’ ဟု ဝန်ခံ၍— ‘ယနေ့ မှ ခုနှစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌ မင်းသည် သိသဝတီမိဖုရားကို တ ရားညီစွာ ကချေသည် ပြု၍ လွှတ်လတ္တံ့။ ယောက်ျားတို့သည် စည်း ဝေးကုန်။’ ဟု စည်ခတ်စေ၍၊ ခုနှစ်ရက် မြောက်သော နေ့၌ မိဖု ရားကို တန်ဆာ ဆင်စေလျက်၊ နန်းတော်မှ သက်စေ၍ လွှတ်၏။ မိဖု ရားတန်ခိုးကြောင့်၊ သိကြားနေရာသည် ပူသော အချင်းအရာကို ပြု ၍၊ သိကြားမင်း ဆင်ခြင်သည် ရှိသော်၊ ထိုအကြောင်းကို သိ၍—‘မိ ဖုရားအား သားကို ပေးခြင်းငှာ လျောက်ပတ်၏။ ထိုမိဖုရားအား

ထိုက်သော သားသည် ရှိသလော၊'ဟု ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်၊ ဖုရားလောင်းကို မြင်လေ၏။ ဖုရားလောင်းသည်လည်း တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ နတ်၏ အသက်ကုန်၍၊ အထက်နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။ သိကြားမင်းလည်း ဖုရားလောင်းသိမှန်အနီးသို့ သွား၍၊ ဖုရားလောင်းကို ခေါ်၍- 'သီလဝတီမိဖုရားဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ ယူစေခြင်းငှာ သင့်၏၊'ဟု ဝန်ခံစေပြီး၍၊ နတ်သားတယောက်ကိုလည်း ထိုအတူ ဝန်ခံစေပြီးသော်၊ တစုံတယောက်သော သူသည် မိဖုရားသီသကို ဖျက်ခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်ဟု ကြည့်ပြီးသော်၊ သိကြားမင်းကြီးသည် ပုဏ္ဏားကြီးအသွင်ဖြင့် မင်းအိမ်တံခါးသို့ သွားလေ၏။ လူများသည် ရေချိုး၍ တနံဆာ ဆင်ပြီးသော်- 'ငါလျှင် မိဖုရားကို ယူမည်။' 'ငါလျှင် မိဖုရားကို ယူအံ့၊' ဟု မင်းအိမ်တံခါး၌ စည်းဝေးကုန်၏။ ပုဏ္ဏားအိုကဲ့ မြင်လျှင်- 'သင်ကား အဘယ့်ကြောင့် လာသနည်း။' ဟု ပြက်ရယ်ပြုကုန်၏။ သိကြားလည်း- 'သင်တို့ကား အဘယ့်ကြောင့် ကဲ့ရဲ့ကုန်သနည်း။ ငါတို့ ကိုယ်သာ အိုသည်၊ ဂုဏ်မအို။ အကယ် သီလဝတီမိဖုရားကို ရှေ့ယူ၍ သွားအံ့၊'ဟု ဆိုပြီး၍၊ မိမိ၏ အာနုဘော်ဖြင့် ခပ်သိမ်းသော သူတို့၏ ရှေ့မှ ရပ်၍၊ တစုံတယောက်သော သူသည် ရှေ့မှ ရပ်ခြင်းငှာ၊ မဝံ့ကုန်၊ ထို့နောင်မှ မိဖုရားကြီးလက်ကို ကိုင်၍ သွားလေ၏။ လူများလည်း- 'မထိုက်မတံ ဤသို့ ပြု၏။' ဟု မိဖုရားကို၎င်း၊ ပုဏ္ဏားအိုကို၎င်း ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ မင်းသည် ထိုကဲ့ မြင်၍ နှလုံး မသာသည် ဖြစ်၏။ သိကြားလည်း မိဖုရားကို ယူ၍ မြို့တံခါးအနီး၌ အိမ်ကို ဖန်ဆင်း၍၊ ထိုအိမ်သို့ ဝင်ပြီးသော်- 'ရှေးကား ငါ တယောက်တည်းသာ နေ၏။ ယခုကား နှစ်ယောက် နေ၏။ ထမင်းအထို့ငှာ ဆန်တို့ကို ယူချေအံ့။ သင်ကား ဤအခင်း၌ အိပ်လော၊'ဟု ဆို၏။ နူးညံ့သော လက်ဖြင့် သုံးသပ်၍၊ နတ်အတွေ့ကို တွေ့လေ၏။ ထိုသို့ အိပ်စေပြီးသော်၊ နတ်၏ အတွေ့ဖြင့် သတိလွတ်၍ အိပ်၏။ ထိုအခါ၊ သိကြားမင်း၏ အာနုဘော်ဖြင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ဆောင်၍၊ တနံဆာဆင်သော နတ်၏ အိပ်ရာ၌ အိပ်စေ၏။ ခုနစ်ရက်မြောက်၍ နိုးလတ်သည် ရှိသော်၊ ထိုသို့သော

စည်းစိမ်၊ချမ်းသာကို မြင်၍—‘ဤသူကား ပုဏ္ဏား မဟုတ်၊သိကြား
တည်း။’ဟု သိ၏။ သိကြားမင်းလည်း ထိုခဏ၌ ပင်လယ်ကသစ်
ပင်၏ အနီး၌ နတ်သွီးအပေါင်း ခြံရံလျက် နေ၏။ထိုကို မြင်လျှင်၊နေ
ရာမှ ထ၍၊ သိကြားမင်းအထံသို့ သွား၍ ရှိခိုးလျက် လျောက်ပတ်
စွာ နေ၏။မိဖုရားကို မြင်လျှင်၊သိကြားမင်းလည်း—‘မိဖုရား၊ ဆုကို
ယူလော့။’ဟု ဆို၍—‘သားဆုကဲ့သို့ ပေးပါလော့။’ဟု ဆိုလျှင်—
‘တယောက်ကိုသာ ထား၍၊ ဤနှစ်ယောက်ကိုပင် ပေးအံ့။ တယောက်
ပညာရှိအံ့၊အဆင်း မလှ၊တယောက်ကား ပညာမဟုတ်၊အဆင်း လှအံ့။
ထိုသူတို့တွင် ရှေးဦးစွာ အဘယ်သူကို အလိုရှိသနည်း။’ဟု မေး
လျှင်—‘ပညာရှိသော သူကို အလိုရှိ၏။’ဟု ဆို၏။ သိကြားမင်း
လည်း—‘ကောင်းပြီ။’ဟု ဝန်ခံ၍၊ မိဖုရားအား သမန်းမျက်ကို၎င်း၊
နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော စန္ဒကူးနံ့သာပင်လယ်ကသစ်ပွင့်၊ကောကာနုဒ
အမည် ရှိသော စောင်းတို့ကို၎င်း ပေး၍၊မိဖုရားကို ယူ၍၊မင်းအိမ်
တွင်းသို့ ဝင်လျက်၊မင်းနှင့်အတူ အိပ်စေ၍၊ လက်ချောင်းဖြင့် ချက်
ကို သုံးသပ်၍၊ထိုခဏ၌ ဖုရားလောင်းသည် မိဖုရားဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ
ကို ယူ၏။သိကြားမင်းလည်း နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

မိဖုရားသည် ပညာရှိသောကြောင့်၊ပဋိသန္ဓေ တည်သော အဖြစ်
ကို သိ၏။မင်းလည်း နိုးလျှင် မြင်၍— ‘သင့်ကို အဘယ်သူ ဆောင်
သနည်း။’ဟု မေး၏။ —‘သိကြားနတ်မင်းသည် ဆောင်အင်၏။’ဟု
ဆိုလျှင်—‘သင့်ကို ပုဏ္ဏားအို ယူ၍ သွားသည်ကို ငါသည် ပစ္စက္ခ
ဖြင့် မြင်၏။အဘယ်ကြောင့်၊ကို ထည့်ပတ်သနည်း။’ဟု ဆိုလျှင်—
‘မင်းကြီး၊ ယုံတော်မူလော့။’ဟု သမန်းမျက်ကို ပြ၏။မင်းလည်း—
‘ဤသမန်းမျက်သည် အမှတ်မဲ့ ရလွယ်၏။ ငါ မယုံ။’ဟု ဆိုလျှင်—
‘ယုံတော်မူလော့။’ဟု နတ်ပုဆိုးတို့ကို ပြ၏။ထိုသို့မှ မင်းသည် ယုံ၍
ကိုယ်ဝန် တည်ပြီးသော အကြောင်းကို သိ၍၊ အစောင့်၊အရှောက်ကို
ပေး၏။ မိဖုရားလည်း ဆယ်လ လွန်သော်၊သားယောက်ျား ဖွား၏။
သမန်းမျက်ကို စွဲ၍၊ကုသဟူသော အမည်ကို မှည့်ကုန်၏။ထို့နောင်
သားတယောက် ဖွားမြန်၏။ဇာယမ္ပတိ ဟူသော အမည်ကိုမှည့်ကုန်၏။

ကုသမင်းသားကား ပညာရှိ၏။ ဆရာအထံ၌ တစုံတခုသော အတတ်မသင်ပဲ၊ ခပ်သိမ်းသော အတတ်တို့ကို တတ်၏။ တဆဲ့ခြောက်နှစ် ဖြောက်သော အခါ၊ မင်းသည် ပြည်စည်းစိမ်ကို ပေးလိုရကား၊ မိဖုရားနှင့် တိုင်ပင်၍ - ‘အဘယ်မည်သော သတို့သမီးကို အလိုရှိသနည်း။’ ဟု အလုပ်အကျွေးတို့ကို စူးစမ်းစေသော်၊ ဖုရားလောင်းသည် - ‘ငါ့အားကား အဆင်းလှသော မင်းသမီးတို့သည် ငါ့ကို မြင်၍ ပြေးခဲ့သည် ရှိသော်၊ အရှက်ရရာ၏။ အိမ်ယာ သောင်ခြင်းဖြင့် ငါ့အား အကျိုးမရှိ။ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကို လုပ်ကျွေး၍၊ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ လွန်လျှင်၊ ရဟန်း ပြုအံ့။’ ဟု ဆို၏။ ထိုအကြောင်းကို မိဖုရားအား လျှောက်သည် ရှိသော်၊ မိဖုရားလည်း မင်းကြီးအား ကြား၍၊ နှလုံးမသာ ဖြစ်၏။ သုံးကြိမ် သားတော်သို့ စေ၍၊ လေးကြိမ် ဖြောက်သော နေ့၌ - ‘မိဘ၊ ဆရာစကားကို ပယ်ခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်။ ဥပါယ်တမည်ကို ပြုအံ့။’ ဟု ရွှေပန်းထိပ် အကြီးကို ခေါ်၍၊ များစွာသော ရွှေကို ပေး၍ မိမ္မရုပ်ကို လုပ်စေ၍ လွှတ်လိုက်ပြီးသော်၊ ထိုသူတို့ သွားလေစည်(ဉ်)၊ ရွှေတပါးကို ယူ၍၊ မင်းသားအလိုလို မိမ္မရုပ်ကို လုပ်၏။ ဖုရားလောင်းတို့၏ အလို ဟူသမျှကား၊ ပြီးသည် ဖြစ်၏။ ထိုရွှေဆင်းတုသည် မအံ့နိုင်သော အရုပ်ဖြစ်၏။ ထိုနောင်မှ ဖုရားလောင်းသည်၊ ခေါမတိုင်း၌ ဖြစ်သော ပုဆိုးတို့ကို ဝတ်စေ၍၊ ကြက်သရေတိုက်၌ ထား၏။ ထိုရွှေရုပ်ကို ရွှေပန်းထိပ်တို့ မြင်ကုန်၍ အံ့ဘွယ်သရဲ ဖြစ်ကုန်၏။ ပန်းထိပ်အကြီးကို ခေါ်၍၊ ရထားထက် တင်၍ မင်းသို့ ပြလေ၏။ မင်းနှစ်ပါးလည်း သိကြားမင်း နှိုးဆော်သည် ဖြစ်အံ့။’ ဟု အမတ်တို့ကို တိုင်ပင်၍၊ ရွှေဆင်းတုနှင့် တူသော မင်းသမီးကို ရှာစေသော်၊ အစည်(ဉ်)အားဖြင့်၊ မဒွတိုင်း၊ သာကလမြို့သို့ ရောက်လေကုန်၏။

ထိုမဒွရာဇ်မင်း၏ သမီးရှစ်ယောက်ကား မြတ်သော အဆင်းကို ဆောင်ကုန်၏။ အကြီးကား ပဘာဝတီဘည်း။ ထိုမင်းသမီးကား လေးတောင် ရှိသော တိုက်၌ ဆီမီးထွန်းခြင်းကိစ္စသည် မဟိ။ အထိန်းခုခံသည် ရေချိုးအံ့သည်ဟု မိမ္မရှစ်ယောက်တို့ကို ရေအိုး

ကိုယ်စီ ကိုင်စေ၍ ဆိပ်သို့ သွားသည် ရှိသော်၊ ရထားထက်၌ ရွှေ
ဆင်းတုကို မြင်လျှင်၊ ပတာဝတီ မှတ်၍၊—‘အဘယ်ကြောင့် လာသ
နည်း။ မင်းသမီးကား င-ကို ဖျက်ဆီးလတ္တံ့၊’ ဟု အမျက်ထွက်၍၊
နားရင်းကို ခတ်သည် ရှိသော်၊ ဆင်းတုဟု သိ၍ ရယ်လျက် အဖော်
သို့ သွားလေ၏။ ထိုကို မြင်၍၊ တမန်တို့ မေးသည် ရှိသော်၊ ပတာဝ
တီ၊ မင်းသမီးအကြောင်းတို့ကို သိ၍၊ မင်းသို့ ချည်း(ဉ်း)၍— ‘အ
ကျွန်ုပ်တို့ သခင်သား၊ သီဟသူရကုသမင်းအား သမီးတော်ကို
ဆောက်နှင်းတော်မူလော။’ ဟု ရွှေဆင်းတုကို မင်းအား ဆက်ကုန်
၏။ ထိုစကားကို ကြားလျှင်၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်းလည်း— ‘ကောင်းပြီ၊’ ဟု
ဝန်ခံ၍၊ တမန်တို့ကို လွှတ်လိုက်၏။ တမန်တို့လည်း သွား၍ ဥက္ကာ
ကရာဇ်မင်းအား အကြောင်းကို လျှောက်ပေကုန်၏။ မင်းလည်း
များစွာသော အခြံအရံနှင့် ချွေးမကို ယူအံ့သောဟု လာလတ်၏။
မဒ္ဒရာဇ်မင်းလည်း ကြိုနှင့်၏။ မင်းနှစ်ပါးတို့သည် စိတ်တူကြပြီး
သော်၊ ကုသမင်း၏ မယ်တော်သည် ဤသို့ ကြံ၏။— ‘င-သားသည်
အဆင်းမလှ။ င-သားကို မြင်သည် ရှိသော်၊ ချွေးမသည် မနှစ်သက်
ပေရာ၊ ဥပါယ်တမည် ဆိုအံ့။’ ဟု အကြံပြု၍— ‘အဆွေဖြစ်သော မင်း၊
င-တို့ အမျိုးအနွယ်သည် သားကို ချွေးမအား နေ့ကို မမြင်စေ။
ညည့်(ဉ်း)သော မြင်စေ၏။ သည်အတိုင်း အလိုရှိမူကား။ ထိမ်းမြား
မင်္ဂလာ ပြုအံ့၊’ ဟု ဆိုသည် ရှိသော်၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်းလည်း ထိုအ
ကြောင်းကို သမီးတော်အား ကြား၏။ သမီးတော်လည်း ဝန်ခံ၏။ ထို့
နောင်မှ မင်းသမီးကို ဆောင်ခဲ့၍၊ မြို့သို့ ရောက်လျှင်၊ ထိမ်းမြားမင်္ဂ
လာကို ပြု၍ ပြည်စည်းစိမ်ကို ဆောင်နှင်း၍ အဘိသိက်သွန်း၏။

မင်းသမီးလည်း မင်းသားကို နေ့၌ မမြင်၊ ညည့်(ဉ်း)သာ မြင်၏။
မင်းသား ဝင်လျှင်၊ တိုက်အလုံး ထွန်းသော မင်းသမီးကိုယ်ရောင်
ကား ပျောက်၏။ မင်းသားသည် မင်းသမီးကို နေ့၌ မြင်ချင်သည်ဟု
မယ်တော်အား အကြောင်းကြားသည် ရှိသော်၊ မယ်တော်လည်း—
‘ချစ်သား၊ ဤသို့ မပြုလင့်။ သားတယောက် မြင်အောင် ငံဦးလော၊’
ဟု ပယ်၏။ မင်းသားသို့လည်း အဖန်တလဲလဲ ဆိုသည် ရှိသော်—

‘ချစ်သား၊ ထိုသို့သော်၊ ဆင်တင်းကုပ်သို့ သွား၍ ဆင်ထိန်းအသွင် ဖြင့် နေလေ။ ချွေးမကို ယူခဲ့အံ့။ မျက်စိတူရှု မကြည့်ပဲ။ တပါးသို့ သာ ကြည့်လော့။ ကိုယ်ကို မသိစေလင့်။’ ဆိုလျှင်၊ မင်းသားလည်း၊- ‘ကောင်းပြီ။’ ဟု ဝန်ခံ၍၊ မယ်တော်လည်း မင်းသမီးနှင့် ဆင်တင်း ကုပ်သို့ လာလတ်၍၊ ဤဆင်တို့ကား င-သား ဆင်ချည်းတည်း။ ဤ ဆင်ကား ဤသို့ အမည် ရှိ၏။ ဤဆင်ကား ဤသို့ အမည်ရှိ၏။’ ဟု ပြပေ၏။ ထိုအခါ ကုသမင်းသည် ဆင်ထိန်း၏ အသွင်ဖြင့် နောက် မှ လိုက်၍၊ ဆင်ချေးဖြင့် ကျောက်ကို ပြစ်၏။ မယ်တော်ကား၊ ‘အ မျက် မထွက်လင့်။ မင်းကို ကြား၍၊ လက်ကို ဖြတ်စေအံ့။’ ဟု မင်းသ မီးကျောက်ကို သပ်၍ ဆိုပေ၏။ တဖန် မြင်းတင်းကုပ်သို့ သွား၍ ကြည့်သော်လည်း၊ မြင်းချေးနှင့် ပြစ်လိုက်လေ၏။ ထိုအခါလည်း အ မျက် မထွက်အံ့သည်ကို မယ်တော် နှစ်သိမ့်ပေ၏။

တဖန်တုံ၊ ပဏာဝတီလည်း မင်းသားကို မြင်ချင်သည်ဟု ဆို ပေသော်- ‘နက်ဖန် င-သားတို့ မြို့လည်မည်။ ထိုအခါ လေသာတံခါး ကို ဖွင့်၍ ကြည့်တော့။’ ဟု ဆို၏။ မြို့ကို တန်ဆာ ဆင်စေ၍ ညီတော် ဇာယမ္ပတိကို မင်းသားကဲ့သို့ ဖြစ်စေ၍၊ မြို့လည်လတ်သော်- ‘သင့် လင် တင့်တယ်သည်ကို ကြည့်လော့၊’ ဟု ပြပေ၏။ ပဏာဝတီ သည်- ‘ထိုသူသော်ကား ငါနှင့် လျောက်ပတ်၏။’ ဟု အောက်မေ့ ၏။ ကုသမင်းကား ဆင်ထိန်းအဟန်ဖြင့် နောက်က စီးလျက်၊ ပဏာ ဝတီကို ကြည့်၍၊ လက်ဖြင့် ရယ်မှုကို ပြု၏။ မယ်တော်လည်း- ‘သင့် လင်ကို မြင်၏လော့။’ ဟု မေးသော်- ‘မြင်ပြီ ရှင်မ။ နောက်ပွဲက စီး သော ဆင်ထိန်းမူကား အရုပ်ဆိုးလှ၏။ င-ကို လက်ဖြင့် ရယ်မှု၊ ရယ်စားကို ပြုလေ၏။ ဤသို့ ဖုန်းမဟိုသော သူကို မင်း၏ အပါးတွင် မနေစေနှင့်။’ ဟု ဆို၏။- ‘အမယ်၊ မင်းကို စောင့်ရှောက်လို၍ နေရ သည်။’ ဆိုပေ၏။- ‘ဤဆင်ထိန်းကား အလွန် ချမ်းရင့်၏။ မင်းကိုမှ ထိမထင်။ ကုသမင်းပင် ဖြစ်ဖွယ် ရှိ၏။ အရုပ်ဆိုးလှ၏။ ယင်းသို့ ကြောင့်၊ င-ကို မပြသည် ဖြစ်ရာ၏။’ ဟု ကြံမှ၊ ကျွန်မ၊ ခုဇွန်ကို နား အပ်၍၊-

‘မင်းကို သိအောင် ကြည့်ချေ။’

‘အသို သိနိုင်အံ့နည်း။’

‘ရှေးဦးစွာ ဆင်မှ သက်သူကို မင်းဟု မှတ်တော့၊’ ဟု ဆိုမှ၊ သွား၍ ကြည့်လေသော်၊ မင်းအလျင် သက်သည်ကို မြင်လေ၏။ ငှားလောင်းလည်း ထိုမှဤမှ ကြည့်လတ်သော်၊ ခုန့်ကုန် မြင်လေ၏။—‘ဤသည် အကြောင်း ရှိမည်။’ ဟု မေးသော်၊—‘ငါ့ကို မင်းဟု မဆိုလေနှင့်။ သစ္စာ ပြု၍ လွှတ်လိုက်၏။—‘ရှေ့ နေသော သူ အလျင် သက်သည်။’ ဟု ဆိုပေသော်၊ ယုံလေ၏။

တဖန်တုံ ‘မြင်လို၏’ ဟု ဆိုပြန်သော်၊ မယ်တော်ကား— ‘ဥယျာဉ် သို့ သွားလေ။’ ဟု ဆို၍ မင်းသားလည်း ဥယျာဉ်သို့ သွားလေ၏။ ရေကံတွင် ကြာဖက် ဆောင်း၍ နေလေ၏။ မယ်တော်လည်း ပတာဝတီကို ခေါ်၍— ‘ဤသစ်ပင်ကို ရှုပါလော။ ဤဌာတ်တို့ကို ရှုပါလော။ ဤသမင်၊ သား၊ ငါးတို့ ကို ကြည့်ပါလော။’ ဟု လှည့်ဖြား ယောင်း၍ ရေကံသို့ သွားလေသော်၊ ကြာ နှိုးငါးပါးတို့ ကို မြင်လျှင်၊ ရေချိုးလို၍ အခြံအရံနှင့်အကွ ရေသို့ သက်လေသော်— ‘ငါ ကုသမင်း။’ ဟု လက်ကို ကိုင်လေ၏။ ပတာဝတီကား မင်္ဂလာ မျက်နှာကို မြင်သော်— ‘ဘီသူး ငါ့ကို ကိုင်သည်။’ ဟု မြည်တမ်း၍ မိန်းမောလေ၏။ မင်းလည်း လွှတ်ပေ၏။ ပတာဝတီလည်း— ‘ငါ ကုသမင်း။’ ဟု လက်ကို ကိုင်သည်။ ဤသူကား ဆင်ချေးနှင့် ပြစ်လေပြီ၊ ပြင်းချေးနှင့် လည်း ပြစ်လေပြီ။ ဆင်ထက်က နေ၍လည်း ရသမှု၊ ရသစား ပြုလေပြီ။ ဤအရပ်ဆိုးသော သူကို လင် ပြု၍ အဘယ်မူပအံ့နည်း။ အသက်ရှည်ကာလ ငါးပါးကို ရလတ္တံ့။’ ဟူ၍ ကြံ၍၊ မိမိနှင့် အဘူလာသော အခြံအရံတို့ကို ခေါ်၍— ‘ယနေ့ပင် ငါ သွားအံ့။ ဆင်၊ မြင်း၊ ကလေး’ ဟူသော်၊ ထိုသူတို့ကား ကြားပေ၏။— ‘အကယ်၍ မသွားရမူ၊ နှစ်သုံး ကွဲ၍ သေခဲ့ရာ၏။ သွားလေ။ မိမိ အစွမ်းဖြင့် ဆောင်အံ့။’ ဟု ခွင့်ပြုပေသော်၊ သွားလေ၏။ မင်းလည်း ဥယျာဉ်က လာ၍ ပြဿန်သို့ တက်လျက်— ‘ရှေးကံကြောင့် ဤမျှ ဖြစ်ရလေကုန်၏။’ ဟု စိုးရိမ်၏။

ရှေးက ပြခဲ့ဘူးသော ကံကား ဤသို့တည်း။-လွန်လေပြီးသော အခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်တံခါး၏ အနီးတွင် သူတဦးကား သားနှစ်ယောက် ရှိ၏။ ထိုနှစ်ယောက်တွင် ညီကား ဖုရားလောင်းတည်း။ မိမ္မတယောက်ကို ညီအစ်ကိုမယားပြု၏။ တနေ့တွင် မုံ့ချို လုပ်၍၊ ဖုရားလောင်း တောသို့ သွားလေ၍၊ ဖုရားလောင်းသို့ ထား၍ စားကြလေကုန်၏။ ထိုသို့ စားပြီးနောက်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတပါး အလှူခံလာ၍၊ ဖုရားလောင်းသို့ ထားသော မုံ့ကို လှူ၏။ ထိုခဏတွင် ဖုရားလောင်း ပြန်ရောက်လာ၍၊ သူသို့ ထားသော မုံ့ကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား လှူသည် ဟူသော်၊ စားချင်သော လောဘကြီး၍၊ အမျက်အားဖြင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသပိတ်တွင် မုံ့ချိုကို လိုက်၍ ယူဘိ၏။ မိမ္မလည်း အမိအိမ်သို့ သွား၍၊ စကားပွင့်အဆင်းနှင့် တူသော ထောပတ်အသစ်ကို ယူခဲ့၍၊ သပိတ်ကို ပြည့်စေသော်၊ အရောင်သည် ထွက်၏။ ထိုကို မြင်သော်၊-‘အရှင်ဖုရား၊ ဖြစ်လေရာရာ၊ ငါ၏ ကိုယ်ကို အရောင်ထွန်းစေသော။ ဤသူနှင့်လည်း အတူနေရသည် မဖြစ်စေသော။’ ဤသို့ ဆု ယူဘူးသောကြောင့်၊ မကြိုက်သတည်း။ ဖုရားလောင်းလည်း ထိုစကားကို ကြားသော်၊ ကြံပြန်၍၊ မုံ့ကို လှူပြန်မှ၊ ဤသို့ ဆုတောင်း၏။-‘အရှင်ဖုရား၊ ဤသူသည် ယူဇနာ တရာပင် ဝေးသော်လည်း၊ ငါ့မယား အဖြစ်မှ မလွတ်သည် ဖြစ်စေသတည်း။’ ဟု ဆု ယူ၏။ ထိုအခါ၊ အမျက် ထွက်၍၊ မုံ့ကို ယူဘူးသောကြောင့်၊ အရုပ်ဆိုးသတည်း။

ဖုရားလောင်းကား ပဏာဝတီ သွားလေလျှင်၊ အထူးထူးသော မင်းသမီး၊ ကချေသူတို့ဖြင့် ဖြားယောင်းလုပ်ကျွေးသော်လည်း၊ မပျော်၊ မရွှင်၊ အိမ်လုံး ဆိတ်ညံ့၏။ သို့လျှင် ပဏာဝတီကို ယူအံ့သောငှာ၊ မယ်တော်ကို ကြားပေ၏။ မယ်တော်လည်း-‘ချစ်သား၊ သွားလေ။ မမေ့၊ မလျော့စေနှင့်။ မိမ္မတို့မည်သည်ကား မစင် မကြယ်သော နှလုံးရှိတတ်၏။’ ဤသို့ ဆိုမှ၊ အထူးထူးသော အရသာတို့ကို ရွှေ့ရွက်တွင် ထည့်မှ၊-‘ခရီးတွင် စားလေ။’ ဟု ပေး၍ လွှတ်လိုက်၏။ ဖုရားလောင်းကား ထိုရွှေ့ရွက်ကို ယူ၍၊ မယ်တော်ကို

လကျာရစ် လည်၍၊လက်နက်ငါးပါးကို လွယ်လျက်၊ အသပြာတ
 သောင်ကို အိတ်တွင် ထည့်၍၊ကောကနုဒစောင်းကို ယူ၍ သွားလေ
 သော်၊ မွန်း တည့်လျှင်၊ ယူဇနာငါးဆယ်ရောက်၏။ ထမင်းစား၍
 သွားပြန်လေသော်၊ယူဇနာငါးဆယ်၎င်း သွားလေမှ၊သာဂလမြို့သို့
 ဝင်လေသော်၊ ဗုရားလောင်း တန်ခိုးဖြင့် ပဘာဝတီသည် အိပ်ရာ
 တွင် မတည်နိုင်၍၊မြေတွင် အိပ်နေရ၏။

မိမ္မတဦးလည်း ပင်ပန်း၍ လာသော ကုသမင်းကို မြင်လျှင်၊ခြေ
 ဆေးမှ၊အိပ်ရာ ပေး၍ အိပ်စေ၏။နိုးလျှင်၊ကောင်းစွန်စွာ စီရင်၍၊ထ
 မင်းကို ကျွေး၏။မင်းသားလည်း မြို့က ပါသော အသပြာတထောင်
 ကို ပေး၏။လက်နက်ငါးပါးတို့ကို ထိုတွင် ထားမှ၊စောင်း ပိုက်၍၊
 ဆင်တင်းကုပ်သို့ သွားလေသော်၊ ဆင်ထိန်းတို့ကို ခွင့်တောင်း၍၊
 လျှောက်ပတ်သော အရပ်၌ အိပ်၏။နိုးလျှင်၊—‘အလုံးစုံသော သာဂ
 လပြည်သူတို့သည် စောင်းသံကို ကြားစေကုန်သတည်း။’ဟု တီး
 လေ၏။ပဘာဝတီမင်းသမီးလည်း မြေကြီး၌ အိပ်လျက်၊ထိုအသံကို
 ကြား၍၊—‘င-ကြောင့် ကုသမင်း လာပြီ၊’ဟု သိလေ၏။မဒ္ဒရာဇ်မင်း
 လည်း စောင်းသံကို ကြားသော်၊အလွန် သာယာ၏။—‘ခေါ်၍ တီး
 စေအံ့၊’ ဟု ကြံ၏။ ကုသမင်းလည်း ‘သည်တွင် နေ၍၊ ပဘာဝတီ
 ကို မမြင်ချေ၊’ဟု နံနက်စာထမင်း စား၍၊စောင်းကို ထားခဲ့မှ၊ အိုး
 ထိန်းအထံသို့ သွား၍၊ တပည့်ခံပြီးသော်၊ အထူးထူးသော အိုးတို့
 ကို အထူးထူးသော အရုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်စေ၏။—‘ထိုအရုပ်တို့ကို ပ
 ဘာဝတီသည် မြင်စေသတည်း။’ဟု မိဋ္ဌာန်၏။ ထိုခပ်သိမ်းသော
 အိုးတို့ကို ဖုတ်၍၊အိပ်ပြည့်စေ၏။ အိုးထိန်းလည်း အထူးထူးသော
 အဆင်းရှိသော အိုးတို့ကို၎င်း၊ ခွက်တို့ကို၎င်း ဆက်လေ၏။ မင်း
 လည်း၊—‘အသူ လုပ်သနည်း။’ဟု မေး၏။—‘အကျွန်ုပ် လုပ်သည်။’
 ဟု ဆိုသော်၊—‘သင် လုပ်သော ခွက်ကို ငါ သိ၏။ ဤခွက်တို့ကို
 သင် မလုပ်၊လုပ်သော သူကို ဆိုလော။’ဟု မေးသော်၊—‘အကျွန်ုပ်
 တပည့် လုပ်သ်။’ဟု ဆိုပေ၏။ထိုစကားကို ကြားလျှင်၊မင်းလည်း၊—
 ‘ထိုသူကား တပည့် မဟုတ်၊ဆရာတည်း။ ထိုသူ အထံ၌ သင်၍၊ယ

နေ့မှ စ၍ အထူးထူးသော ခွက်တို့ကို သမီးတော်များကို ဆက်။’
 ဟု ဆိုမှ၊ အသပြာတထောင် ပေးလိုက်၏။—‘သည်ခွက်များကို င-
 သမီးတော်များ ကျွေးစား။’ ဟု ငိုချေသော်၊ ပတာဝတီမင်းသမီး
 ကား၊—‘မိမိနှင့် မင်းနှင့် ခုနစ်အရပ်ကို မြင်လျှင်၊ ကုသမင်း ပြုသည်။’
 ဟု သိလေ ၏။ ပြစ်လိုက် ၏။ ညီမများတို့ကား အမျက်ထွက်မှန်း သိ
 ၏။—‘ကုသမင်း ပြုသည်ဟု သင် မှတ်သည်။ ကုသမင်း မပြု။ အိုး
 ထိန်းတို့ ပြုသည်။’ ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုအိုးထိန်းတို့လည်း အသပြာ
 တထောင်ကို ကုသမင်းအား ပေး၍ မင်းနှင့် သက်လေ၏။—‘များစွာ
 ပြုပါ။ ငါ ဆက်အံ့။’ ဟု ဆိုသော်၊ ဖုရားလောင်းကား၊—‘သည်တွင်
 နေ၍၊ ငါ မမြင်သာ။’ ဟု ကြံ၍၊ အသပြာတထောင် အိုးထိန်းအား
 ပေးပြန်ခဲ့၍၊ ထရံသည်သို့ သွားလေ၏။ အထူးထူးသော နှီးကို ယပ်
 ပြု၍၊ အထူးထူးသော အရပ်တို့ဖြင့် ငြီးစေလျက်၊ ကြွယ်ရံသည်ကို ပြု
 လေသော်၊ မင်းကို ဆက်လေ ၏။ မင်းလည်း မြင်လျှင်၊ ဈေးအတူ ဆိုမှ၊
 အသပြာတထောင် ပေးလိုက်၏။ ပတာဝတီကို ပို့လေသော်၊ ကုသ
 မင်း ပြုသည်ကို သိ၍၊ ပြစ်လိုက်လေ၏။ ညီမများလည်း ပြက်ရယ်မှု
 ဆိုကုန်၏။ ထရံသည်လည်း အသပြာတထောင်ကို ကုသမင်းအား
 ပေးသော်၊ မင်းလည်း ထိုကို ပေးပြန်ခဲ့မှ၊ ပန်းသည်မသို့ သွားလေ၏။
 အထူးထူးသော အရပ်တို့ဖြင့် ပန်းကို သိမှ၊ မင်းကို ဆက်လေသော်၊
 အသပြာတထောင် ပေးလိုက်၏။ ပန်းကိုလည်း သမီးကို ပေးလေ
 သော်၊ ကုသမင်းနှင့် အထူးထူးသော အရပ်တို့ကို မြင်၍ ပြစ်လိုက်
 ၏။ ညီမများလည်း ပြက်ရယ်မှုကို ဆိုကုန်၏။ ပန်းဆက်သည်
 လည်း ဖုရားလောင်းအား အသပြာတထောင်ကို ပေးသော်၊ ထိုသူ
 ကို ပေးခဲ့၍၊ မင်း၏ စေသည်သို့ သွားလေ၏။

စေသည်တွင် ချက်ပြုတ်လေသော်၊ ဟင်း၊ အမဲနံ့တို့သည် တမြို့
 လုံး နှံ့လေ ၏။ မင်းလည်း၊—‘စေသည် အိမ်တွင် အမဲချက်သလော။’
 ဟု မေးသော်၊—‘အကျွန်ုပ်တပည့် ချက်သ် ရှိလေ၏။’ ဟု ဆိုမှ၊ ယူ
 ချေစေ၍၊ လျာထက် တင်သော်၊ အကြောတထောင် နှံ့လေ၏။ မင်း
 လည်း အရသာ၌ တင်၍ အသပြာတထောင် ပေးလိုက်၏။—‘ဤနေ့

မှ စ၍၊ သင့်တပည့်ကို ချက်စေ၍၊ င-သမီးတို့ကို ပို့စေ၊' ဟု ဆို၏။ စဖို သည်လည်း ဖုရားလောင်းအား ကြားပေသော်၊—'ငါ့ အလို ပြည့် အံ့၊' ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အသပြာတထောင်ကို ထိုသူကို ပေး မှ၊ ထမင်းကို ထမ်း၍၊ မင်းသို့ ပို့ပြီးမှ၊ မင်းသမီးတို့ကို ပို့လေသော်၊ ပတာဝတီနေရာသို့ ရောက်လေ၏။ ပတာဝတီလည်း မင်းကို မြင် သော်၊—'ဤသူကား မိမိနှင့် မလျောက်ပတ်သော ကျွန်အမှုကို ပြု ဘိ၏။ ငါ ဆိတ်ဆိတ် နေသော်၊ နှစ်လိုသည် ထင်၍၊ င-ကို ရှုလျက်၊ ဤ အရပ်တွင် နေလတ္တံ့။ ယခု ဆဲးရေး၍ ပြေးစေအံ့၊' ဟု တံခါးတွင် နေ ၍၊—'မင်းကြီး၊ စဖိုသည် ပြု၍၊ နေ့ညည့်(၉) ပတ်လုံး ဆင်းရဲခံစ သော်လည်း၊ ငါ မနှစ်လို။ ကုသဝတီသို့ လျင်စွာ သွားလေ။ အရင်ဆိုး သော ကုသမင်း ငါ မကြိုက်၊ ဆင်းရဲကြီးစွာ ခံရလေမည်။ မိမိနှင့် တူသော ဘီလူးမကို မိဖုရားပြုပါလေ။' ဟု ဆိုသော်၊ ပတာဝတီသို့၊— င-ကို စကား ဆိုလေပြီ၊' ဟူ၍၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဤသို့သော စကားကို ဆို၏။—'ပတာဝတီကို မြင်ရလျှင်၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်းအိမ်တွင် ငါ မွေ့လျော်တော့မည်။ ကိလေသာဖြင့် ယင်၍၊ မိုက်မဲး၊ တွေဝေ သော င-အား မည်သည့် အရပ်မှ လာသည်ဟု မသိနိုင်။ ရွှေပုဆိုး၊ ငွေခါးကြိုး ဝတ်သော သင့်ကို မြင်ရမှသာ မွေ့လျော်သည်။ မင်းအ ဖြစ်ကို ငါ့ အလိုမဟုတ်။' ဤသို့ ဆိုပေသော်၊—'ဤသို့ အမျက်ထွက် အောင် ဆဲးရေးသော်လည်း အမျက်မထွက်လိုကဲ့'။ ငါ၌ တပ်သော စကားကိုသာ ဆိုပြန်ကဲ့တော်မူသည်။—'ငါ၊ ကုသမင်း' ဟူ၍၊ င- လက်ကို ကိုင်ဘိသော်၊ အသူ ကာလွှာပေအံ့နည်း။ ဤအမှုကို လူသူ သိကောင်း။' ဟု တံခါး ပိတ်၍ နေလေမှ၊—'ဟယ်ရန္တာ၊ ကုသမင်း ယခုသော ထမင်းကို သင် စား။ သင့်တို့ ရသော ထမင်းကို င-ကို ဆက်' ဟု ဆို၍၊ ဆက်ရလေ၏။—'ကုသမင်း လာသော အဖြစ်ကို လူသူ မသိပါစေနှင့်၊' ဟု ဆို၏။ ရန္တာသည် ထိုသို့ ဆိုတိုင်း ပြု ပေ၏။

ကုသမင်းလည်း ပတာဝတီ နှစ်လုံးကို သိလို၍၊ မင်းသမီးများကို

ကျေးဇြီးလျှင်၊ ထမင်း ထမ်း၍ လာပြီးသော်၊ ပဘာဝတီတို့ တိုက်တံ ခါးပါးတွင် လည်း၍၊ မိန်းမောလုက်၊ မှောက်ခုံ ဝပ်၏။

ပဘာဝတီလည်း လည်းသံကို ကြားသော်၊ တံခါး ဖွင့်၍ ကြည့် မှ၊ ထံးပိုး ဒိမိသည့်ကို ဖြင်သော်၊—‘သင်ကား ဓမ္မုဒ္ဓါပါကျွန်းတွင် အတုမဟိသော မင်း ဖြစ်လျက်၊ င-ကို ငြိ၍၊ အလွန် ဆင်းရဲခဲ့၏။ နူး ညံ့သော သူ ဖြစ်၍၊ ထံးပိုး ဒိမိလေ၏။ အသက် ရှိသလော။ မဟိသ လော၊’ ဟု တိုက်မှ ထွက်၍၊ နှာခေါင်းလေကို စူးစမ်းပြီးသော်၊ တံ တွေးနှင့် ကိုယ်တက်*တွင် ထွေး၍၊ တိုက်သို့ ဝင်ပြန်လေ၏။—‘ငါ မလိုဗဲးကို မင်းသား လို၍၊ ငါ မကြိုက်ဗဲးကို မင်းသား ကြိုက်၍၊ အဘယ် အကျိုး ရှိအံ့နည်း။’

ဤသို့ ဆဲးရေးသော်လည်း၊ အမျက် မထွက်မူ၍၊ ဤသို့သော စ ကားကို ဆို၏။—‘သင် ကြိုက်သည် ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည် ဖြစ်စေ၊ ငါ ချစ်သည်ကို ခုက မြတ်၏။ မခုက ယုတ်မာ၏။’ ဟု ဆိုပေသော်၊

‘မင်းကြီး၊ မဟာဇေဓါးသားနှင့် ကျောက်ဖျားကို တူးသော်၊ မ ထွင်နိုင်သကဲ့သို့၊ ငါ မကြိုက်က မရနိုင်။’ ဟု ဆိုပေသော်၊

သင်၏ နှစ်လိုမ်းကား ကျောက်ဖျားနှင့် တူ၏။ ကိုယ်ကား နူးညံ့၏။ မိမ္မလက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်၏။ အမှောင်တကြုတ်ကြုတ် ငြိ၏။ င-ကို ကြည့်လေသော်၊ ငါကား ချမ်းသာကို မခံရ။ မဒ္ဒရာဇ်မင်းအိမ်တွင် စဖိုသည်ကျွန်ကဲ့သို့ ငါ ဖြစ်ချေ၏။ ကုသဝတီတွင်ကား ငါ မင်းဖြစ် ၏။ သည်က စ၍ မချမ်းစွာ မဆိုနှင့်။’ ဟု ဆိုပေသော်၊

“မင်းကြီး၊ နိမိတ် ဖတ်တတ်သော သူတို့သည်၊ င-ကို ဆိုကုန်၏။ ‘ကုသမင်းသည် သင်၏ လင် မဖြစ်၊ ဖြစ်သော်၊ ငါတို့ခေါင်း ခုနှစ်စိတ် ကွဲစေသော။’” ဟု ဆိုကုန်၏။

ဤသို့ ဆိုသော်၊ ကုသမင်းသည်လည်း—“အဘယ်၊ င-ကိုလည်း နိမိတ် ဖတ်တတ်သော သူတို့သည် ဆိုကုန်၏။ ပဘာဝတီ လင်ကား

*ကိုယ်တက်တွင်-ဟူရာ၌၊ တက်-ကား အမှား မဟုတ်။ ရှေးသံ၊ ရှေးရေး ဖြစ်သည်။ နောက်ကို အမှား မဟုတ်သော စာလုံးပေါင်းများကို ဖွတ်ချက်၊ မရေးရဲ၊ ကြယ်အမှတ်ဖြင့် သာ ပြမည်။

ကုသမင်းမှတစ်ပါး မရှိဟု ဆိုကုန်၏။”

ဤသို့ ဆိုပေသော်—‘ဤမင်းကို ရှက်အောင် မတတ်နိုင်ပြီ’ဟု တံခါး ဝိတ်၍ နေလေ၏။

မင်းလည်း စဖိုသည်အမှု ပြု၍ အလွန် ပင်ပန်း၏။ ထင်းခွေးရ၏။ အိုး ဆေးရ၏။ ရေ ထမ်းရ၏။ ပြင်တွင်သာ အိပ်ရ၏။ ညညှပ်(ညှပ်)က ထ၍ ယာဂု သေသည်ကို ချက်ရ၏။ ထင်းပိုးရ၏။ ကျေးရ၏။ တိုက်နံရံ ကို ဖြို၍ အလွန် ဆင်းရဲယွှ၏။ တနေ့တွင်မှ မိမိ အနီးသို့ လာသော ခုန့်ကို ခေါ်၍—“သင်နှင့် သင့်သခင်မ နှစ်လုံးသည် အလွန် ခက် ထန်၏။ သင်တို့အထံတွင် ဤမျှ အခါပတ်လုံး နေပါသည်။ ‘အနာ မဟိလော’ ဟူ၍မျှ မမေးပါ။ ပေးအပ်သော ဝတ္ထုကိုကား အတတ် သို့ ဆိုရအံ့နည်း။ အကယ်၍ သင်၏ စကားဖြင့် ပဏာဝတီကို မြင် ရအံ့လော့” ဟု ဆိုသော်—‘မြင်ရအံ့’ ဟု ဝန်ခံပေ၏။—‘အကယ်၍ ပဏာဝတီသည် သင်၏ စကားဖြင့် င-ကို ရှုကြည့်ပါအံ့။ သင်၏ အထံ ကို ဖြောင့်စွာ ပြုအံ့။ ကုသဝတီသို့ ရောက်လျှင် လည်၌ ဆင် စရာသော ရွှေတန်ဆာလည်း* ပေးအံ့’ ဟု ဆိုလေသော်—‘မင်းကြီး အလိုတော်သို့ ပါအောင် ပြုအံ့။ ငါ၏ အစွမ်းကို ကြည့်တော်မူ’ ဟု ဆိုမှ၊ ပဏာဝတီအထံသို့ သွားလေ၍ တိုက်တွင်းကို တံမြက်လှည်း ၍ တံခါးခံတွင် ဖြို၍ နေပြီးသော်—‘အမယ်၊ သန်းရှာမည်’ ဟု ခေါ် သော် မိမိ ရင်ခွင်ကြားတွင် ခေါင်းကို ထားစေပြီးမှ ခေါင်းကို ဖျော့ ၍ ‘သန်းယားစွ’ ဟု မိမိ သန်းကို လက်တွင် ထားမှ၊ စကား ငင်၍၊ ဖုရားလောင်းကျေးဇူးကို ဖော်၍ ဆိုပေ၏။—“မင်းသမီး၊ ကုသဝတီ တွင် နေသောခါ၊ ကုသမင်း၏ အထံမှ ပန်း၊ နံ့သာ၊ အဝတ်၊ တန်ဆာ* တို့ကို မရဘူးသလော။ ဤမင်းအား ကွမ်းရာကိုမျှ ပေးသည် မမြင် စဖူး။ မိမိတို့သည်သည် အင်္ဂါကို လွတ်၍ အိပ်ဖူးသော လင်ကို အ ဘယ်ကြောင့် နှစ်လုံး မကွဲပါသနည်း။ ဤသို့ မင်း၏ စည်းစိမ်ကို စွန့်၍၊ သင့်ကြောင့် ဆင်းရဲ ခံသည်ကို နှုတ်မျှ မဆက်ပါ။ အကယ်

* တန်ဆာကို ဤပေ၌ တံဆာ-ဟူ၍လည်း ရေးသည်။ အနက်ရလည်း သင့်ပါ၏။
တန်ခိုးကိုလည်း တံခိုး-ဟူ၍လည်း ရေးသည်။

၍ ထိုမင်းကို မနှစ်သက်သော်လည်း-‘ဓမ္မဒီပါကျွန်းတွင် အတု မဟိုသော မင်းသည် င-ကြောင့် ဆင်းရဲ ခံရပေသည်။’ ဟု တရံတ ခုမျှ မပေးထိုက်ပါလော။” ဟု ဆိုပေသော်၊ အမျက် ထွက်၍၊ ခုန့် လည်ကို ငင်၍၊ တိုက်တွင်းသို့ ပြစ်လိုက်လေမှ၊ တံခါး ပိတ်၍ ပဘာ ဝတီကား ပြင်က နေ၍ ဆဲးချေး၊ ရှုတ်၏။-‘ဟယ်ခုန့်၊ ဤသို့ မ ကောင်းသော စကားကို ဆိုသည်။ င-လက်သို့ ရောက်မှ၊ ထက်လှစွာ သော ဓားငယ်ဖြင့် လည်ကို ဖြတ်အံ့။’ ဟု ဆိုပလေ၏။- ‘ပညာ နည်း၍ မဆုမ္မနိုင်သော သူ၊ သင်၏ အရုပ်ကို စားကောင်း၊ ခဲးကောင်း အံ့သလော။’ ဟု ဆဲးဆို၏။ ထိုသို့ ဆိုပြီးမှ၊- “အချင်း ပဘာဝတီ၊ ကုသမင်းကို သင်၏ အရုပ်အဆင်းဖြင့် မနိုင်သာပလေ။ အခြံအရံ များ၏။ ဗုဒ္ဓဘုရား ကြီး၏။ သင် နှစ်လိုအပ်စွာ၊ ‘စည်းစိမ် ကြီးပေစွာ’ ဟူ၍လည်း သင်္ဂြိုဟ်ကောင်းပေသည်။ ‘ခွန်အား ကြီးပေစွာ၊ တိုင်း ကား ပြန့်ပြောပေစွာ၊ မင်းတကာတို့တက်* မြတ်ပေစွတကာ၊’ ဟူ၍ လည်း သင် ချစ်ကောင်းပေစွာ၊ ‘ချသော်မင်းကဲ့သို့သော အသံ ရှိပေစွာ၊ တင့်တယ်၊ ချိုမျှ*၊ သာယာသော အသံ ရှိပေစွာ၊’ ဟူ၍လည်း သင် နှစ်လိုကောင်း၏။ ခပ်သိမ်းသော အတတ်တို့ကို အလိုလိုသာ တတ် သော မင်း၊’ ဟူ၍လည်း၊ သင် ချစ်ထိုက်လှပေ၏။” ဤသို့ ဆိုပြီး သော်၊ ခုန့်ကား အလွန် ကြိမ်းပ၏။- ‘ငါကား စောင့်၍သာ နေသေး သည်၊ ကုသမင်း လာသော အဖြစ်ကို အဖကို ငါ ကြားတော့မည်၊’ ဟု အသံ သည်းစွာ ဆိုပေမှ၊- ‘ဆိတ်စေတော့၊’ ဟု ညံ့ပြန်၏။

ဗုဒ္ဓလောင်းကား ပဘာဝတီကို မမြင်ရပဲ၊ ခုန့်လပတ်လုံး မ ကောင်းသော စားခြင်း၊ မကောင်းသော အိပ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲ ကြီး လတ်သော်၊- ‘ဤသူ ခက်ထန်လှ၏။ သွား၍၊ မယ်တော်၊ ခမည်းတော် တို့ကို ရှိခိုးရစေဦးတော့။’ ဟု ကြံ၏။ ထိုခဏတွင် သိကြား သိလေ၏။ ‘ရအောင် ငါ ကြံအံ့။’ ဟု ကုသမင်းကို ဆိုပြီးမှ၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏ တ မန်ဆွေသွင် ပြု၍၊- ‘ကုသမင်းကို စွန့်၍ လာသော ပဘာဝတီကို ယူ လှည့်။’ ဟု ခုန့်ပါးသော မင်းတို့ကို စေလေ၏။ ထိုမင်းတို့သည် များ စွာသော စစ်သည်၊ ဗိုလ်ပါနှင့် လာ၍၊- ‘ပဘာဝတီကို ပေးလှည့်။’

ဟု အသီးအသီး တောင်းကုန်၏။ မဒ္ဒရာဇ်မင်းလည်း ကြောက်စွာ၍၊ အမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍၊ - 'ပဏာဝတီကို မပေးက၊ မြို့ကို ဖျက်၍ ယူသတ်တံ့၊ မြို့ကို ဖျောက်၍ ပေးတော့။' ဟူ၍ ဆိုကုန်သော်၊ - 'တဦးကို ပေးသော်၊ မရသသူတို့က စစ်ထိုးပြန်လတ်အံ့။ ထို့ကြောင့် မတတ်သာကဲ့၊ ဓမ္မဒီပါကျွန်းတွင် အဟုမဟိုသော မင်းကို စွန့်၍ လာသည့် အကျိုးကို ရပစေ၊ ခုနှစ်ခု* ပြု၍ မင်းခုနှစ်ပါးတို့ကို ပေးအံ့။' ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြား၍၊ ပဏာဝတီသည် ထိတ်လန့်လျက် ညီမများနှင့်အကွ အိမ်သို့ သွား၍ ငိုပြည်တမ်းလေ၏။ - 'ငါးပါးသော ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် လိမ်းကျံသော၊ အညစ်အကြေး စင်ကြယ်သော၊ တင့်တယ်သော၊ င-မျက်နှာကို မင်းတို့အား ပေးလေသော်၊ တောတွင် စွန့်လေအံ့။ မည်းနက်သော၊ အဖျား ကောက်ညွတ်သော င-ဆံကို လည်းကောင်း၊ စန္ဒကူးနံ့သာ လိမ်းကျံသော ရွှေသားနှင့် တူသော၊ င-အသားကိုလည်းကောင်း ပြစ်*လေသော်၊ ကျိုး၊ လင်းတတို့ သည် ခြေကန်၍ စားလေကုန်အံ့။ နီသော လက်သည်း၊ ခြေသည်း ရှိသော၊ ကောင်းသော အမွှေးအရေ ရှိသော၊ ငါ၏ လက်ခြေတို့ကိုလည်း ကျိုးတို့သည် စားလေကုန်အံ့။ ရွှေထန်းသီးမှည့်နှင့် တူသော၊ ငါ၏ သမြတ်တို့ကိုလည်း ခွေးတို့သည် သွေး လိမ်းကျံလျက် စားလေကုန်အံ့။ ရွှေခါးကြိုး ဝတ်သော ငါ၏ တင်သားတို့ကိုလည်း ကျိုးတို့သည် ချီ၍ သွားလေကုန်အံ့။ ငါ၏ အသားတို့ကို စားရလေသော မြေခွေး၊ ကျိုး၊ လင်းတတို့သည် မအို၊ မသေ ရှိလေကုန်အံ့သတည်း။ အကယ်၍ ငကို တပါးသော မင်းတို့သည် ယူလေမူကား။ အရိုးကို တောင်း၍ ဖုတ်ပါ၊ ဖုတ်ရာတွင် မဟာဓဇ္ဈေးခါးပန်း စိုက်၍၊ ပွင့်သော ခါ၊ ပန်းကပ်တွင် ထည့်၍၊ ရင်ကြားတွင် ထား၍၊ - 'င-သမီး၊ ပဏာဝတီ ဤသို့ အဆင်း ရှိ၏။' ဟု အောက်မေ့ပါလေ။ ဤသို့ မြည်တမ်း၏။

မဒ္ဒရာဇ်မင်းလည်း ပုဆိုးနှင့် စည်းသီးကို ယူစေ၍၊ သူသတ်တို့အား စေ၏။ အမိလည်း မင်းသို့ သွားလေသော်၊ ပုဆိုးနှင့် စည်းသီးကို

မြင်၍ မြည်တမ်း၏။ “ခါး စည်း၊ တင် ကုယံ၊ ငှတင့်တယ်သော
 င-သမီးကို ဤသံလျက်ဖြင့် သတ်၍ မင်းများကို ပေးအံ့”ဟု မုဒုရ-ဇ်
 မင်း ပြုသည်တကား”ဟု မြည်တမ်း၏။ မုဒုရ-ဇ်မင်းလည်း၊ -‘မိဖုရား
 အသို့ ဆိုသနည်း၊ ဇမ္ဗူကျွန်းတွင် အတု မဟိုသော မင်းကို အဆင်း
 မထွ ဟူ၍၊ စွန့်၍ လာသော နဖူးတွင် သေစာ ပါ၏။ အဆင်းကို ကိုး
 ၍ မာန်ရှိသော အကျိုးကို ခံပါစေ’ဟု ဆိုသော်၊ သမီးသို့ လာပြန်၍၊
 “သားမွေးမိ၊ -‘လင် ရှိရာသို့ သွားပါလေ၊ အဆင်းကို ကိုးစား၍ မာန်
 မဟိုနှင့်’”ဟု အကျိုးစီးပွားကို လို၍၊ ဆုဋ္ဌသော အမိစကားကို မနာ
 သဖြင့်၊ ယခု သွေး အလိမ်းလိမ်း ကျံ၍ သေရမည် ထင်ခဲ့ပြီ၊ သည်
 ထက်ယုတ်မာသည် မဟိုပြီ၊ မိမိနှင့် အလွတ်သူကို လင်ပြုရမည်
 ထင်သည်။ ယခု သေမင်းအထံသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ ကုသမင်းကြီးအိမ်
 တွင်ကား အထူးထူးသော ဆင်သံ၊ မြင်းသံ၊ စည်၊ မောင်း၊ ကြေးနင်း၊
 စောင်း၊ ညှင်း၊ သီခြင်း* သံတို့ဖြင့် ပဲ့တင် ထပ်ချွဲ တီးမှုတ်ကုန်သော
 ကခြင်း၊ ခုံခြင်းတို့ဖြင့် မွေ့လျော်ဘွယ် ရှိသော ချမ်းသာကို စွန့်၍
 လာသည်။ သည်ထက် ယုတ်မာသည် မဟိုပြီ”ဟု မြည်တမ်း၏။ -
 ‘မြတ်သော ပညာ ရှိသော ရန်သူတိုင်းကား အပေါင်းကို နှိပ်နှင်းနိုင်
 သော ကုသမင်းတည်း အကယ်၍ ရှိမူကား၊ ဤမင်းများကို ပြေးစေ
 ၍၊ ဆင်းရဲမှ ငါတို့ လွတ်နိုင်ရာ၏’

ဤသို့ ဆိုမှ၊ ပဏာဝတီကား၊ -‘ကုသမင်းကို ခြီးမွမ်းသည် ခံ
 တွင်း မဆံ့၊ ယခု ဤ၌ ရှိသော အဖြစ်ကို ဆိုတာ့အံ့’ဟု ရှိသော အ
 ဖြစ်ကို ကြားပေသော်၊ ‘သင် ယူး* မိက်၍သာ ဆိုသည်၊ ကုသမင်း
 တည်း လာမူကား၊ ထီးဖြူ ဆောင်း၍၊ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် လာပေ
 အံ့’ဟု ဆိုပေသော်၊ -‘မိခင်၊ စကားကို မယုံထို၊’ဟု အမိလက်ကို
 ကိုင်၍ ညွှန်ပေ၏။ ‘မိခင်၊ အမယ်သမီးတို့ နေရာအကြားတွင် ထိုခါး
 တောင်းကြိုက်၍’၊ စဖိုသ် ပြု၍၊ အိုးများကို ဆေးသည်ကား ကုသ
 မင်း မဟုတ်လော၊’ဟု ပြပေ၏။ ဖုရားလောင်းလည်း -‘ပဏာဝတီ

သေဘေးကို ကြောက်၍၊ ငါ လာသော အဖြစ်ကို ဆိုလေငြီ။ အလို
ပြည့်စေဘဲအံ့၊’ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ- ‘အိုးများကို ဆေး၍၊
သိုသားအံ့၊’ဟု ရေကို ထမ်း၍။ အမိလည်း- ‘သင်ကား နွန်းစဏ္ဍား
မ ဖြစ်ယောင်တကား။ အမျိုးကို ဖျက်ဖိ၍၊ မင်းဖြစ်သော မိမိလင်ကို
ကျွန်ပြု၍၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုဘိသနည်း။’ဟု ဆို၍- ‘နွန်းစဏ္ဍားမ
လည်း ငါ မဖြစ်။ အမျိုးကိုလည်း ငါ မဖျက်။ ဥက္ကာကရာဇ်မင်းသား
ကို မိခင်သာ ကျွန်ပြုသည်ဟု မှတ်ဖိ၍’ဟု ဆို၍၊ ဖုရားလောင်းစည်း
စိပ်ကို ခြီးမွမ်းပေ၍- ‘ကုသမင်းသည်ကား ပုဏ္ဏားနှစ်သောင်းကို
ဆွမ်းကျွေး၍၊ ဆင်နှစ်သောင်းကို နေ့တိုင်း က၍ စီး၍။ ရထားနှစ်
သောင်းကို နေ့တိုင်း က၍ စီး၍။ နွားနှစ်သောင်းကို နေ့တိုင်း နို့ညှစ်
၍။ ဥက္ကာကရာဇ်မင်းသားကို သင်မိခင်သာ ကျွန်ဟု မှတ်ဖိ၍။’
ထိုသို့ ဆိုမှ၊ အမိလည်း ‘မှန်ကွယ်ရှိ၍’ဟု မင်းအိမ်သို့ သွား၍ ပြန်
ပေသော်၊ မင်းကား လျင်စွာ သွား၍- အမယ်၊ ကုသမင်း လာသည်
မှန်၍လော၊’ဟု မေးသော်- ‘ဖခင်၊ သမီးတို့ကို စေား၍၊ စဖိုသည်
ပြု၍ နေသည်။ ခုနှစ်လ ရှိပြီ၊’ဟု ဆိုသော်၊ မယုံ၍၊ ခုနစ်ကို မေးမှ၊
ဟုတ်မှန်း သိပြီးသော်၊ ဤသို့ ဆို၍- တန်ခိုး၊ ခွန်အား ကြီးသော မင်း
လာသည်ကို မကြားပဲ၊ စင်ပြောင်ကို ဖါးသယံသို့ ပြု၍၊ လာသည်
ကို မဆိုပဲ၊ နေသည်။ သင် မိုက်လှ၍၊’ ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ပြီးမှ၊ ဖုရားလောင်း
ရှိရာသို့ သွားလေ၍၊ စကား ပြောဟောပြီးသော်၊ လက်အုပ် ချီ၍၊
ဤသို့ သျှောက်၍- ‘ရထားစီးခြင်း- မင်းတကာတို့ထက် မြတ်သော
မင်းကြီး၊ မသံင်ရှားသဖြင့် လာသည်ကို မသိ၍၊ ပြစ်မှားသည့် အဖြစ်
ကို သည်းခံတော်မူပါ။’ ဤသို့ ဆိုသော်၊ ဖုရားလောင်းကား အကြမ်း
ဆိုသော်၊ ဝမ်းကွဲအံ့ဟု နှစ်သိမ့်ပေလို၍၊ ဤသို့ ဆို၍- ‘မင်းကြီး၊ ငါ
သို့သော မင်းသည် အလိုရှိ၍သာ စေားပါသည်။ မင်းကြီးအား အ
ပြစ် မဟိ။ မင်းကြီး ငကို ကြည့်သင့်တော့၊’ ဤသို့ ဆိုပေပြီးမှ၊ ထိုမင်း
သည် စကားရပြီးသော်၊ ပြဿာန်ထက်သို့ တက်လေမှ၊ ပဏာဝတီ
ကို ခေါ်၍ ဆို၍- ‘ဟယ်သူမိုက်၊ ခွန်အားကြီးသော မင်းကို သွား
၍ ကံတော့။ ကုသမင်းသည် သည်းခံမှုကား၊ သင် အသက်ရှင်

လတ်တံ၊’

ဤသို့ ဆိုမှ၊ ပတာဝတိကား ညီမများနှင့် ကိုယ်လုပ်အပေါ်း ခြံရံလျက်၊ ကုသမင်း ရှိရာသို့ သွားသေ၏။ ကုသမင်းလည်း ပတာဝတိ လာမည့် အကြောင်းကို သိလျှင်၊ ‘မာန်ကို ညံ့စေအံ့’ ဟု၊ မိမိ ထမ်းသော ရေကို ညွှန်ပြု၍ နင်း၏။ ပတာဝတိလည်း မင်းသို့ သွားလေသော်၊ ညွှန်တွင် နစ်သျှက်၊ ခြေရင်းတွင် ဝပ်၍ ကံတော့သေ၏။ - ‘ရထားစီးခြင်း-မင်းတကာတို့သက် မြတ်သော မင်းကြီး။ မင်းကြီးနှင့်အတူ မအိပ်ပေသော ညညှို့(ဉ်း)တို့သည် များစွာ လွန်ပလေပြီ။ ဥက္ခောင်းဖြင့် ခြေတော်တို့ကို ရှိခိုးပါ၏။ အကျွန်ုပ်ကို အမျက်မထွက်ပါနှင့်။ အမှန်ပင် ဝန် ခံတော့သ်၊ င-စကားကို နာခံပါ။ မင်းကြီးအား မချစ်သော အမှုကို တဖန် မပြုခံပြီ။’ ဤသို့တောင်းပန်ပါလျက်၊ - ‘အကယ်၍ အကျွန်ုပ်နှစ်စကားကို မနာမူကား၊ အကျွန်ုပ်ကို သတ်၍၊ မင်းများကို ပေးလတ်ကံ့သည်။’

ဤသို့ ဆိုသော်၊ ဖုရားလောင်းကား၊ - ‘သင်သာ သိတော့’ ဟု ဆိုမူ၊ ဝမ်းကွေးကဲ့အံ့’ ဟု၊ နှစ်သိမ့်စေ၏။ - ‘ကောင်းစွာ တင့်တယ်သော ပတာဝတိ ဤသို့ တောင်းပန်သော သင့် စကားကို အဘယ်ကြောင့် မလိုက်နာအံ့နည်း၊ ငါ အမျက်မထွက်ဖူး။ သင် မကြောက်နှင့်၊ င-စကားကို မင်းသမီး နားခံ၊ စင်စစ် ဝန်ခံ၏။ သင်ကား မချစ်သော အမှုကို တဖန် မပြုပြီ၊ သင့်ကို လိုသောကြောင့်၊ များစွာသော ဆင်းရဲကို ငါ ခံ၏။ များစွာသော မဒ္ဒရောဇ်မင်းမျိုးကို သတ်၍၊ သင့်ကို ယူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ - ‘ထိုအခါ၊ သိကြားမင်း၏ အခြံအရံကဲ့သို့ မိမိ အခြံအရံကို မြင်လေသော်၊ မင်း၏ မာန်ဖြင့် ဖြစ်စေ၍ - ‘ငါ ထင်ရှား ရှိလျက်ကို၊ မယားကို အသူ ယူ၍ သွားရအံ့နည်း၊’ ဟု ချင်သော မင်းကဲ့သို့ မင်းချင်ပြင်ဝယ် စမ္ဘာသ်လျက်၊ - ‘ငါ လာသော အဖြစ်ကို ပြည်သူအလုံး သိစေလော့၊’ ဟု ကြွေးကြော်၏။ သက်ပန်း* ပေါက်ခတ်၏။ - ‘ယခု ထိုမင်းများကို အရှင်ဖမ်းအံ့’ ဟု ကြိုမ်းဝါး၏။ အထူးထူးသော တန်ဆာတို့ဖြင့်*၊ ဆန်းကြယ်စွာ တန်ဆာ ဆင်သော ငှက်တို့ကို မြင်းကောင်း၊ မြင်းကျော်သာ ကလေးကုန်၊ ချဲ့နှစ်ပါး

သော မင်းတို့ကို အရှင်မင်း၌ ယူအံ့။ ငါ၏ အစွမ်းခွန်အားကို ကြည့်
လေကုန်၊’ဟု ဆို၍၊ ပဘာတီကိုလည်း - ‘သင် ရေချိုး၍၊ တန်ဆာ
ဆင်၍၊ ပြာသာဒ်သို့ တက်လေ၊’ လွှတ်လိုက်၏။

မဒ္ဒရာဇ်မင်းလည်း ဗုရားလောင်းကို ဆောင်ယောင်စိမ့်သော
ဌ၊ အမတ်များကို စေလိုက်၏။ အမတ်များလည်း စမိုသည် အိမ်တံ
ခါးတွင် တင်းဘိမ် ရံ၍၊ မုတ်ဆိတ်ပြင်မှ ရေချိုး၍၊ တန်ဆာ ဆင်ပြီး
သော်၊ အမတ်အပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ပြဿနသို့ တက်ခါနီးဝယ် အ
ရပ်ထက်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်၍၊ လက်ပန်း* ပေါက်ခတ်၍၊ ကြည့်
သေရာရာ လူအစုးသည် တုန်လှုပ်၏။ ကုသမင်းကား၊ ထိုအရပ်တွင်
တင့်တယ်စွာ ယံလျက် လက်ပန်း* ပေါက်ခတ်၍ နေသောခါ၊
မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏ ကချေသည်၊ မင်းသမီးကိုယ်လုပ်၊ မောင်းမအပေါင်း
တို့သည်၊ လေသာတံခါးကို ဖွင့်၍ ရှုမျှော်လျက် ရွှင်မြူးကုန်၏။ ဝမ်း
မြောက်ဝမ်းသာ နှစ်လိုကုန်၏။

ထိုအခါ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကား တန်ဆာ ဆင်သော ဆင်မြင်းကို ပို့
လာ၏။ ဗုရားလောင်းကား ထီးမြူဆောင်းသော ဆင်တက်* သို့
တက်ပြီးသော်၊ ပဘာတီကိုလည်း နောက်က နေစေ၍၊ စစ်အင်္ဂါ
လေးပါး ရံလျက်၊ အရှေ့တံခါးဖြင့် ထွက်လေမှ၊ သုစစ်သိုကို ကြည့်
၍၊ - ‘ငါ ကုသမင်းဘည်း၊ အသက် ရှည်လိုသော မင်းတို့သ် ရင်ဖြင့်
ဝပ်ကုန်၊’ ဟူ၍ ချသော်၊ သံဖြင့် သုံးကြိမ် ဟစ်၍၊ ရန်သူအား နှိပ်နှင်း
ခြင်းကို ပြုပေ၏။ ချသော်၊ သံ ကြားသော သွင်သားအပေါင်းတို့သ်
တုန်လှုပ်သကဲ့သို့၊ ကုသမင်းအသံကို ကြားသော်၊ မင်းများတို့သည်
ထိတ်လန့်၍ မြည်တမ်းကုန်၏။ ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ ရထားစီး
သူရဲတို့သ် တုန်လှုပ်၍ အချင်းချင်း..... (စာကျ) ပျက်စီးကုန်၏။
ထိုင်းများကို အောင်သည်ကို မြင်လေမှ၊ သိကြားမင်းအားကား
ကုသမင်းကို နှစ်လိုဝမ်းသာ ရှိ၍၊ ခေရောစန မည်သော ပတ္တမြား
ကို ပေးလှာပေ၏။ ထိုကုသမင်းကြီးကား ထိုစစ်ပွဲကို အောင်သော
အခါ၊ ထိုပတ္တမြားကို ရလျှင်၊ ဆင်မှ သက်၍ နေပြီးမှ၊ မြို့သို့ ဝင်၍၊

မင်းချစ်ပါးတို့ကို မျက်မှောက်ချည်း၍^၁၊ ယောက္ခမကို ဆက်လေ
 ၏။-‘မင်းကြီး၊ ဤအလုံးစုံသည် မင်းကြီးရန်သူ ဖြစ်၏။ ဤရန်သူတို့ကို
 သတ်လိုသည် သတ်၊ လွှတ်လိုလည်း လွှတ်၊ အသိုရှိတိုင်း ပြု’ဟူ၍
 ဆိုပေသော်၊ ယောက္ခမမင်းကာ- ‘ရှင်မင်းကြီးရန်သူသာ ဖြစ်သ်၊
 အကျန်နုပျဉ်ရန်သူ မဟုတ်၊’ဟု ဆိုမှ၊-‘မင်းကြီး၊ ဤမင်းများကို သတ်
 ၍၊ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ မင်းကြီးသမီးချစ်ယောက်တို့သည်
 နတ်သမီးကဲ့သို့ လှပတင့်တယ်ကုန်၏။ ထိုမင်းများကို တယောက်စီ
 ပေး၍၊ သမက်ပြုသော်၊ ကောင်းစွာ’ဟု ဆိုပေ၏။ အရှင်မင်းကြီးသာ
 မင်းများနှင့် ငါတို့ကို အစိုးရလေသည်၊ အရှင်မင်းကြီး အသိုတော်ရှိ
 တိုင်း ပေးတော်မူ’ဟု ဆို၏။ ကုသမင်းကြီးသည် မင်းသမီးများကို
 တန်ဆာ ဆင်စေ၍၊ ထိုမင်းချစ်ယောက်တို့အား တယောက်စီ ပေး
 လေ၏။ ထိုမင်းတို့သည် မင်းသမီးတို့ကို ရလေလျှင်၊ ကုသမင်းကြီး
 ကို နှစ်လိုဝမ်းသာ ပြု၍၊ မိမိတို့မြို့သို့ သွားကြလေကုန်၏။

တန်ခိုးခွန်အားကြီးသော ကုသမင်းသ် ပတာဝတီနှင့် ဝေရောစန
 ပတ္တမြားကို ယူ၍၊ ယောက္ခမကို ပန်ခဲ့မှ၊ ရထားဟွင် နှစ်ယောက်အ
 တူ စီး၍၊ ကုသဝတီပြည်သို့ အတူသာလတ်ကုန်၏။ ဖုရားလောင်း
 ကား ပတ္တမြားတန်ခိုးဖြင့် ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ လှပတင့်တယ်၏။ အ
 ချင်းချင်း နှစ်လိုကုန်၏။ မယ်တော်နှင့် ပြည်သူအပေါင်းလည်း များ
 စွာသော လက်ဆောင်နှင့် ကြိုရိုလွှာကုန်၏။ ဖုရားလောင်းသည် မယ်
 တော်နှင့် အတူ မြို့ကို လက်ျာရစ်လည်၍၊ တန်ဆာ ဆင်သော
 ပြဿဒ်တက်သို့* တက်လေ၏။ ညီဘော်၊ ဇယမ္ပတိနှင့်လည်း နှစ်
 လုံးညီညွတ်၍ မွေ့လျော်၏။ ထိုမှသည် အသက်‘တည်သရွေ၊ တိုင်း
 ကား၊ ပြည်ရွာ ငြိမ်းချမ်း သာယာ၊ ဝပြော၊ စည်ပင်၊ ပြန့်ပွားကုန်၏။

သပ္ပညာ* ဖုရားသည် ဤတရားကို ဆောင်တော်မူ၍၊ သစ္စာ
 လေးပါးကို ပြု၍၊ ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။ သစ္စာကို ပြုသော အ

၁။ မျက်မှောက်ချည်း၍-မှာ၊ မျက်မှောက်ချည်း၍-သော်၎င်း၊ မျက်မှောက်ချည်း၍-သော်၎င်း
 ဖြစ်ရာသည်။ ဒုတိယနည်းအရကား၊ ထိုမင်းတို့ကို မျက်မှောက်သို့ ကျည်းစေ၊ ကပ်ခြင်း
 အနက် ဖြစ်သည်။ ပထမနည်းအရကား နှောင်ကြီးချည်သည့် အနက်ကို ဆိုရိပ်ရှိသည်။

ဆုံး၌ နန်းကျင်သော ရဟန်းသည် သောတာပန် ဖြစ်လေ၏။-‘ထို အခါ ယေဝ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကား ယခုအခါ သာကီဝင်မင်း ငြိတ် ဖြစ်လွှာကုန်၏။ ညီတော်ကား အာနန္ဒာ၊ ခုဇ္ဇာကား ခုဇ္ဈတ္တရာ၊ ပတာဝတီကား ယသေ’ရေ၊ ပရိသမတ်ကား ဖုရားပရိသမတ်၊ ကုသမင်းကား ငါ၊ ဖုရားတည်း။’ ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။ ဤသို့ လျှင် ကုသမင်းသည် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းလုံးကို ပိုင်လျက်၊ လောဘ တည်း ဟူသော အကုသလကြောင့်၊ အမိအဖနှင့် အကွသော မင်း ၏ စည်းစိမ်ကို စွန့်၍၊ ခုနစ်လတိုင်တိုင် သုအစေအပါးကို ခံရလေ၏။

၃၄။ လောဘကြောင့် ပြိတ္တာဖြစ်သော ဝတ္ထု။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း၊ လောဘသည်ကား သစ်ဖြစ်နှင့် တူ၏။ သစ် ဖြစ် စည်လျှင်၊ အခက်အလက် ဖြာ၏။ ထိုကြောင့်၊ မူလဟူ၍ ဟော တော်မူ၏။ လောဘမူ၊ လောဘနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော တရားတို့သို ပွားကုန်၏။ သည်အရ ၌ကား သာဝတ္ထိဥပြည်၌ သားသုံးယေဝံ ရှိသော တိရုတ္တကသဌေးကို သံလေအပ်၏။ ထိုသဌေးသားသုံးယေဝံကံတွင် သားကြီးသည် ဖုရားရှင်တရားကို နာရသဖြင့်၊ သဒ္ဓါ၍ ရဟန်းပြု၍၊ ရဟန္တာဖြစ်လေ၏။ သဌေးမကား ရွှေတထောင်မြှုပ်ထားရာကို တင်၍၊ ကျိုစောက်၌ စပါးကြီးပြိတ္တာ ဖြစ်လေ၏။ သဌေးကြီးကား သေခါနီး၌ လယ်၌ မြှုပ်ထားသော ဥစ္စာကို တင်၍၊ ထိုအရပ်၌ ဝက် ပြိတ္တာ ဖြစ်လေ၏။ သမီးကား သေခါနီး၌ ပန်းဥယျာန်၌ မြှုပ်၍ ထား သော လေးဆယ့်ငါးကုရေသော ဥစ္စာ၌ တင်၍၊ သမင်ပြိတ္တာ ဖြစ်လေ ၏။ သားအငယ်ကား သုံးယေဝံတို့၏ အမေကို ရ၏။ ဆွမ်းကျွေးမည် ဟု ဝက်၊ စပါးကြီး၊ သမင်တို့ကို အမဲပြုရာ ကျွန်များတို့ကို ဆို၍၊ ယူခဲ့စေလျှင်၊ တပါးသော အရပ်၌ ထားစေ၏။ အစ်ကို ဖြစ်သော ရဟန္တာကို ပင့်၍၊ ဆွမ်းပန်းချက်မည်ကို တိုင်ပင်၍၊ အစ်ကို ဖြစ် သော ရဟန္တာကား ရဟန္တာဖြစ်၍၊ ချည်၍-‘ထားသော တိရစ္ဆာန် ရကို သေတ်အပ်။ ထိုသုံးခုတို့တွင် ငှက်ကား ငါတို့ အဖတည်း။ စပါးကြီးကား ငါတို့ အမိတည်း။ သမင်ကား ငါတို့ နှစ်မတည်း။’ ဟု

ဆို၏။ ထိုသဌေးသားလည်း အမိ၊ အဖ၊ နှမတို့အား နှေးမြုပ်ထားသော ဥစ္စာတို့ကို ပြပါ။’ ဟူ၍ ဆို၏။ ဆိုလျှင် ပြလေကုန်၏။ ပြတိုင်း၊ ပြတိုင်းသော အရပ်တို့၌ တူး၍ ဥစ္စာတို့ကို ရလေကုန်၏။ ထိုကြောင့်၊ လောဘတို့သည်ကား အပါယ်သို့သာ ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုကြောင့်၊ အကြင်အကြင်သူတို့သည် လောဘနိုင်ငံသို့ မလိုက်ပေရ။

၃၅။ ဒေါသတရား၊ ဆန္ဒနိဆင်မင်း ဝတ္ထု။

ဒေါသတရားသည်ကား၊ အာရုံကိုပြုတတ်၏။ အဆပ် ထန်သော မြွေနှင့် တူ၏။ ဒေါသသည်ကား အရှက်ရှက်၊ အတင်တင် ကိုးပါးသော အာဃာတ ရှိ၏။ ဒေါသ၏ သဘောကို သိလျှင်၊ ဒေါသကို မယှဉ်စေအပ်။ သံသရာ၌ ကြည်သော^၁ ဖုရားလောင်းကား ရန်ငြိုးကို ဖြေလည်၏။ သတ္တဝါတို့သည်ကား ရန်ငြိုးကို ဖွဲ့၏။ ဤအရာ၌ ဆန္ဒနိဆင်မင်းဇာတ်ကို သိလေအင်၏။ ‘အဘယ်သို့ သိလေအပ်သနည်း၊’ ဟူမူကား၊

ပြောအားကျယ်စွာ သံသရာတွင် ငါသည် ဆန္ဒနိဆင်မင်းဖြစ်မှ၏။ ထိုရောအခါ ငါ၏ မယားအကြီးကား သုဘတ္တာတည်း။^၂ အငယ်ကား၊ စူဠသုဘတ္တာတည်း။ ဆန္ဒနိအိုင်တွင် ကစားသော်လည်း၊ မဟာသုဘတ္တာကို အကြီး မူ၍ အညာက ကစားလေ၏။ စူဠသုဘတ္တာကား အငယ် ဖြစ်၍၊ အကြောက် ကစားလေ၏။ ကြာပန်းအညိုတို့သည် မြောလှာ၍၊ ထိုကြာပန်းကို ဆယ်၍၊ မယားနှစ်ယောက်ကို ပေး၏။ ပေးသော်- ‘ငါ့ဆန္ဒနိ မတရား၍၊ မဟာသုဘတ္တာကို ပန်းကောင်း ပေး၍၊ ငါ့ကိုပန်းညှိုး ပေးလေသည်၊’ ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၍- ‘ငါသည် ဤကဲ့သို့၏ အဖြစ်က သေခဲ့သော်၊ ဆန္ဒနိဆင်မင်းအစွယ်ကို နားတောင်း ပွတ်၍ ဝတ်ရလို၏။’ ဟု ဆုတောင်း၏။

၁။ ကြည်သော- ကား ရှေးသုံး။ ‘အစဉ် လိုက်သွားသော’ ဟုလိုသည်။ ယခုကာလ ‘ကျင်လည်’ ဟု အဆို များသည်။

၂။ ယခုအခါ ‘သုဘဒ္ဒါ’ ဟု ရေးသည်။ သူဟောင်းတို့ကား ဒဋ္ဌေးကို တဝင်းပူသံရွတ်ဆိုရေးမှတ်သည်။

တကြိမ်လည်း၊ အင်ဂျင်းတောတွင် ကစားကုန်၏။ မဟာ သုဘတ္တာကား အကြီး ဖြစ်၍၊ လေညာက ရင်၏။ စူဠသုဘတ္တာကား အံငယ် ဖြစ်သောကြောင့်၊ လေကြေက ရပ်၍ နေလေ၏။ ငါမူကား အင်ဂျင်းခက်ကို ချစပေ၏။ စူဠသုဘတ္တာသည် လေကြေက ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပရုက်၊ ခြပုံး ကိုင်တက်* ကျပလေ၏။ အင်ဂျင်းခက်လည်း အပွင့်မှ ကျလေ၏။ ထိုရောအခါလည်း- ‘င-ဆ၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသို မတရား၊ မယားကြီးကိုကား အင်ဂျင်းပန်းအလှ ချလေသို။ င-ကိုမူကား၊ မလှ ချလေသည်။ ဤဆင်မင်း၏ အစွယ်ကို နားတောင်းပွတ်၍ ဝတ်ရလို၏။’ ဟု ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဒရားငယ်ကို မိမိစားသို့ကို လှူ၍၊ ဆုတောင်း၏။- ‘ထိုအဖြစ်မှ ရတေမနေ၊ သေခဲ့သော်၊ ဗာရာဏသီမင်းမယား၊ စူဠသုဘတ္တာ ဟူ၍၊ ရှေးအမည်ပင် ဖြစ်လေ၏။

ထိုရောအခါ မိဖုရား၊ စူဠသုဘတ္တာသည် ရေ မယူစာ မစားသိုကို မြင်၍၊ မင်းကြီး မေးသော်၊ မိဖုရား ဆိုတုံ၏- ‘အရှင်မင်းကြီး၊ အိမ်မက်တွင် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ အစွယ်ကို နားတောင်း ပွတ်၍ ဝတ်ရလေသော်ကား၊ အသက် ရှည်မည်။ ငတ်ရသော်ကား၊ အသက်သေမည်။’ ဟု မိဖုရား ဆို၏။ မင်းကြီးက- ‘ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၏ အစွယ်ကို ရမည်စင် ထားတိ၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို မြင်ရမည်မျှ ခဲသေး၏။’ ဟု ဆို၏။ မိဖုရားလည်း- ‘မရသော်၊ သေအံ့။’ ဟု ဆိုပေ၏။

မင်းကြီးလည်း ပြည်တွင် ရှိသော မုတ်ဆိုးတို့ကို ခေါ်ချေ စေ၍ မေးသော်၊ မုတ်ဆိုးအထောင်အသောင်းတွင် ဒေဝဒတ်အလောင်း ဖြစ်သော သောနုတ္တိရီရ၊ မုတ်ဆိုးကို ရလေ၏။ ထိုမုတ်ဆိုးကား ဆင်ပြောင်ငါးစီးအားကို ဆောင်၏- ‘အဖ၊ သောနုတ္တိရီရမုတ်ဆိုး၊ သင်၏ အစွမ်းဖြင့် ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းအစွယ်ကို ရအောင် ပြုလေ။’ ဟု ဆိုလျှင်၊ သောနုတ္တိရီရမုတ်ဆိုးလည်း- ‘ကောင်းပြီ၊ ဘုရား။’ ဟု အာမခံ၍၊ သရေအိပ် ကြီးစွာ ချုပ်၍၊ မျိုးရိက္ခာကိုလည်းကောင်း၊ လွှကိုလည်းကောင်း ညှပ်*၊ ချွန်းတောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းစုံကို

၁။ ယခုအခါ သောနုတ္တိရီ-ဟု ပါဠိရှိ ရေး၏။ သောနုတ္တိရီဟု အပြော များသည်။ မြန်မာသုံး-ပြောပုံအတိုင်း ပါဠိကို မဲပဲပဲ ရေးတော်မူသည်ဟု ယူသင့်၏။

သရေအိပ်တွင် သွတ်၍ လွယ်လျက် သွားလေ၏။ ခုနှစ်နှစ်၊ခုနှစ်လ၊
ခုနှစ်ရက်မှ၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း ဂှိရာသို့ ရောက်လေ၏။

ရေခံလေလျှင်၊ မဟာကမ္ဘာ မည်သော တောင်ထိပ်က ကြည့်
သော်၊ သုဝဏ္ဏဂီရိ မည်သော ရွှေတောင်ကို မြင်၍ နေသော၊ ကျောက်
သလင်းနှင့် တူသော ဖုရားလောင်း၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို မုတ်ဆိုး မြင်
လေ၏၊ မြင်ပြီးသော်၊ နှိုးမဝေးသော ဥဗ္ဗင် ဖောက်၍၊ အောက်က
တူး၍၊ တလားယှဉ်ထဲက နေပြီးသော်၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းကို လေးနှင့်
ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်၊ ဖုရားလောင်းဆင်မင်းသို့ ဆင်၏ ဘာ
သာဖြင့် သုံးခါ အေခံ၍ တိုက်ရှပ်၏။ ဆင်အပေါင်းတို့သ်-‘ငတို့သ
ခင်၊ ဆင်မင်းတွင် ရန်သူ ဂှိယေခင်တကား။’ ဟူ၍၊ အရပ်လေးမျက်
နှာသို့ ရှေးရှု သွားလေကုန်၏။ မဟာသုဘတ္တာလည်း ဖုရားလောင်း
ကို မြင်၍ နေ၏၊ ဖုရားလောင်းသည်-‘ရန်သူကား အေခံက ဂှိ၏၊ မဟာ
သုဘတ္တာရှေးမှီတွင် ထုတ်မူကား၊ သတ်လျှင်(း) ပင်မည်၊ မဟာ
သုဘတ္တာကို ကွာအောင် ငရိယာယိတရ ငါ ဆိုအံ့။’ ‘အပယ်သု
ဘတ္တာ၊ ငါ၏ ဆွေငါ၊ ဆင်အများတို့သည်ကား ရန်သူဂှိရာ ရှာလေ
ကုန်၏။ အပယ်သင်ကား ရန်သူတို့ကို မရှာပဲ၊ အပါးတွင်သာ အ
ပယ်*ကြောင့် နေသနည်း။’ ဟု ဆို၏။ မဟာသုဘတ္တာဆိုခြင်း-‘ငယ်
လင်း၊ မသိကြား၊ ငါ၊ မယ်ဖွားကား နေသည် မဟုတ်။ ငါတို့မိမိ
ဟူသည်ကား ယေကျားတို့၏ ငန်ခံဖြစ်သောကြောင့်၊ မြီစိမ့်သော
ငှါ ရပ်သတည်း။ ယင်းသို့တည်းကား၊ ရန်သူဂှိရာ ရှာလေအံ့။’ ဟု အ
စွယ်နှစ်ဖက်၊ နှာမောင်း ရှက် ၍၊ ခင်သက်ကျိုကျို၊ ပိုခဲ့ပြီမှ၊ ခွါ၍ တပါး
သို့ သွားတုံ့ခဲ့၏။

ဖုရားလောင်းသည် ခြေဖြင့် တိုက်ရှပ်၊ ကြည့်လေသော်၊ တလား
ပွင့်လျှင်၊ မုတ်ဆိုးကို မြင်လေ၏။ မြင်လျှင် သတ်မည် ကြံ၏။-‘သူ
တော်တကာတို့ ငတ်သော ဗန်ရည် စွန်းသော ပုဆိုးကို ဝတ်၏
တကား။ ခေါင်းတွင်လည်း သူတော်တကာတို့ ရစ်သော ပုဆိုးကို

၁။ ပေစာဟောင်းများ၌ ‘ပစ်’၊ ‘ဖြစ်’ ဟု ၂ ထွေ ရှေးကြသည်။ ၂လုံးပူး၊ ၂လုံးဖြူး ဟု
ရ-ပစ္စည်းသက်၍ ဆိုပုံနှင့် တူ၏။ ယခုတိုင်းလည်း ရရစ်သံပင် ပြောသည်။

လည်း ရင်ဖို့တကား။ ချင်းကို မေးအံ့၊ ဟု နှာမောင်းဖြင့် ငင်တင်၍
မေးဖို့။ - 'ဟယ်မုတ်ဆိုး၊ နင့်ကို ဘယ်သူ စေ၍ လာသနည်း။ င-နေ
ရာသို့ ရောက်လတ်သည်ကား၊ အဘယ်မျှ နှစ်လတို့ဖြင့် လာရသ
နည်း၊' ဟု ဆင်မင်း မေးဖို့။ မုတ်ဆိုးလည်း - 'ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်း၊ ဗာရာ
ဏသီမင်းကြီးမယား၊ မိဖုရားစုဇ္ဇသုဘတ္တာသည် အရှင်ဆင်မင်း၏
အစွယ်ကို နားတောင်း ပွတ်၍ ဝတ်လိုဖို့ ဟူသောကြောင့်၊ လာ
လတ်သည်ကား၊ ခုနှစ်နှစ်၊ ခုနှစ်လ၊ ခုနှစ်ရက်မှ ဆင်မင်း ရှိရာသို့
ရောက်လှသည်။ ဘုရားသောင်း ဆိုခြင်း။ - 'ဟယ်အချင်း၊ မုတ်ဆိုး၊
နင့်အရှင်မ၊ မိဖုရားကား တပါးမဟုတ်၊ ငါ၏ မယားငယ်၊ ဆင်မ
သုဘတ္တာ ဖြစ်ခဲ့ဘူး၏၊ နှစ်ကြိမ်ကို ရန်ငြိုး ဖွဲ့လေသည် ငါ သိဖို့
င-အရပ်ကား ရှစ်ဆယ့်ရှစ်တောင် ဖြစ်ဖို့။ င-အစွယ်ကိုဖြတ်အံ့
သောငှါ၊ ခဲခက်လှ၏။ မြေတွင် အလျားဝတ်အံ့သည်၊ င-နှာမောင်း
က ရှေး၍ လွှဖြင့် ဖြတ်လေလော၊' ဤသို့ ဆိုပေ၏။ မုတ်ဆိုးလည်း
လွှနှင့် ဖြတ်သော အခါ၊ မပြတ်လို၍ ဆင်မင်းဆို၏။ - 'ဟယ်မုတ်ဆိုး၊
နင့်သို့ ဖြစ်လေသော မြားရာမှ၊ သွေး ယိုသ်ကား ငွေအင်ပြည့်မျှ ချိတ်
ရေ ချင်းချင်း ယိုသော ဆင်းသို့၊ အလွန်တရာ ကျင်နာစွာ၏။ နင့်လွှ
သွားကို အစွယ်တက်* တင်ဘိ။ နင့်လွှရိုးကိုမူကား နှာမောင်းတွင်
တင်၍ ဆင်း၊ ငါသစ္စာပြုအံ့၊' ဤသို့ဆို၍ သစ္စာ ပြုလေ၏။ - 'အကယ်၍
ငါသို့ ပြောအားကျယ်စွာ၊ သံသရာတွင် လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့
ကို အညာဆန်ဆန်၊ နိဗ္ဗာန်ကုတို့ ဖိုပေတတ်သော လူထွတ်ထင်ရှား၊
ဖုရားစင်စစ် ဖြစ်အံ့မှန်မူ၊ အလျား အတောင်သုံးဆယ်၊ လုံးပတ် တ
ဆယ်ငါးတောင် ရှိသော ငါ၏ အစွယ်သို့ မုတ်ဆိုး လွှတင်ကာမျှ
ဖြင့်၊ ဝါးများအဖျား ကျိုးသော လားသို့၊ ပိုင်းပိုင်း ပြတ်စေသော၊' ဤ
သို့ သစ္စာမိဋ္ဌာန် ပြုကာ၊ အစွယ်နှစ်ဖက်သို့ ပိုင်းပိုင်း ခဏ ပြတ်လေ၏။
ဆင်မင်းလည်း အစွယ်နှစ်ဖက်ကို ရှေ့တွင် ထား၍ ဤသို့ ဆို၏။ -
'ဟရ်* မုတ်ဆိုး၊ နင့်အရှင်မယား၊ မိဖုရားကို၊ - 'အဆိပ်ထန်သော
မြားဖြင့် ပြင်၍၊ ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းသည် သေရစ်သေ၏။' ဟူ၍ ဆိုပါ
လေ။ လာသည်ခရီးလည်း ခုနှစ်နှစ်၊ ခုနှစ်လ၊ ခုနှစ်ရက်မှ ရောက်လှ

သည် ဝေးလှစွာ၊ ယခု အစွယ်နှစ်ချောင်းကို ယူ၍ သွားလေသော်
ကား၊ ခုနှစ်ရက်နှင့်သာ ရောက်မိမ့်မည်။ ခရီးအကြား သားရဲ၊ ငါးရဲ
တို့သို့ ဝေးစွာ ခွါလိမ့်မည်။' ဟု ဆို၍ ဆန္ဒန့်ဆင်မင်း ပရိတ်တော်
ကို သင်လိုက်၍ မှတ်ဆိုးကို လွှတ်လိုက်လေ၏။

ဤသို့လျှင်၊ ဒေါသစိတ်ကို ဖြစ်စေ၍၊ ရန်ငြိုး မဖွဲ့ရာ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့
သော သူတို့သို့ ဘဝအဆက်ဆက် ကောင်းကို ပေးတတ်သော
ဒေါသကို ပညာ ချိုး ပြု၍၊ ချုပ်တည်းစောင့်ရှောက် ကုန်ရာ၏။

၃၆။ စူလဓမ္မပါလဝတ္ထု။

ထိုမှတပါး၊ တို့ဘုရားလောင်း၊ စူလဓမ္မပါလ ဖြစ်သောခါ၊ မယ်
တော်ကား စန္ဒာဒေဝီအမည် ဖြစ်၏။ မည်းတော်ကား မဟာပတာပ၊
မင်းတည်း။ ထိုမင်းသို့ မိဖုရားအထံသို့ သွားလေသော်၊ မိဖုရားသို့
သားတော်ကို ရင်ခွင်ပိုက်လျက် နေသောကြောင့်၊ မင်းလာသည်ကို
ခရီးဦးပြုမဆို နေသည်ကို မြင်လျှင်၊ မင်းသည် အမျက်ထွက်၍ ငြိန်
လေမှ၊ သူသတ်တို့ကို ခေါ်၍၊ - 'သံလျက်ပန်း ကစားမူသေ' ဟူ၍၊
သားတော်ကို သူသတ်တို့အား အပ်လေ၏။ မိဖုရား တောင်းပန်သော်
လည်း ခွင့်မရ၍၊ သူသတ်တို့လည်း ဖုရားလောင်းကို ယူ၍၊ ကောင်း
ကင်သို့ မြှောက်၍၊ အကျကို သံလျက်ဖြင့် ခံ၍၊ သံလျက်ပန်း ပြု
လေ၏။ မယ်တော်လည်း ရင်ကွဲ၍ သေလေ၏။ ထိုမဟာပတာပမင်း
ကိုလည်း မြေမျို၍ အင်္ဂါဖိနှိပ် ဖြစ်လေ၏။ ဖုရားလောင်းကား သူသတ်
တို့ကို တွေ့စိတ်နှင့် အကွဲ သေသောကြောင့်၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေ
၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိတို့သည် အမျက်ဒေါသကို မဖြစ်စေရာ၊ အ
မျက်၏ နိုင်ငံသို့ မသွက်ရာ။

၃၇။ မောဟဘရား။

မောဟော၊ မောဟ ဟူသည်ကား သတ္တဝါတို့ကို တွေ့ဝေစေ
တတ်၏။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၌ အကျိုးအပြစ်ကို မသိစေတတ်။

ဥပမာကား။ - သားအဖနှစ်ယောက်တို့သည် တစ်ည်း၊ ပေါက်

၁။ ပါဠိမှန်ကား 'အင်္ဂါ' ဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့ ပြောသံအတိုင်း ရေးတော်မူသည်။
၀-ကို ၀-နှင့် ပြောင်းပုံကို မှတ်။

ဆိန် ကိုင်၍၊ တောသို့ သွားသည် ရှိသော်၊ အဖးကျော၌ ခြင်လျှင်
ကိုက်၏။ အဖလည်း ‘ခဲးသည့်ခြင်ကို ခတ်ပါတိ၊’ဟု ဆို၏။ သား
လည်း သူမိက် ဖြစ်၍၊-‘ခဲးသည့် ခြင်ကို သေလျှင်(း)စိမ့်။’ဟု ပေါက်
ဆိန်ဖြင့် ပေါက်လေသော်၊ ခြင်ကား မသေ၊ လွတ်လေ၏။ အဖကား
သေလေ၏။ အဖသေသော် ငို၍ နေ၏။ သားသည် မိက်သောကြောင့်၊
ပစ္စုပ္ပန်၌ အဖ သေလေ၏ သံသရာ၌လည်း အပါ သံ လားသေ၏။

၃၈။ ကုသိုလ်အမြစ် ၃ ပါး။

မောဟ ဟူသော အမိက်သည်ကား သတ္တဝါတို့ကို သံသရာ
ဝတ်၌ အဖန်တလဲလဲ သေခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းကို ပြုတတ်၏။ ထို့
ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည် ပညာ ဟူသော ဆီမီးကို ထွန်း၍၊ မောဟ
ဟူသော အမိက်ကို လင်းအောင် ပြု၍၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို
ဆည်းဘူး၍၊ သုဂတိဘုံ၌ ရောက်စိမ့်သောငှါ၊ ဟောတော်မူသည်။
သော ဒေသနာ-ဤသို့သော ဒေသနာကို၊ ဒေသိတာ-ဟောတော်မူ
လေ၏။ အလောတော၊ အဒေါသော၊ အမောဟော၊ ဤသုမ္မာသော တ
ရားတို့သည်ကား ကုသိုလ်တရားတို့၏ အမြစ်တည်း။ အမြစ် တည်
လျှင်၊ ခက်အသက် ဖျာ၏။*

ဥပမာကား-ယောက်ျားတယောက်သည် စန္ဒကူးပင်ကို စိုက်
၏။ ရေ သွန်းသည် ရှိသော်၊ စန္ဒကူးပင် ရှင်၏။ ရှင်လျှင်၊ အခက်အ
လက်၊ အပွင့်အသီးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ပြည့်စုံလျှင်၊ စိုက်သော ယောက်
ကျားအား အကျိုး ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ အကြင်သူ
သည် သုမ္မာသော ကုသိုလ်မူလတရားကို မိမိကို၌ ဖြစ်စေအံ့။ ထို
ကုသိုလ်ဖလ ဟူသော အဖြစ်ကြောင့်၊ အသီးအပွင့်နှင့် တူသော လူ
ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို ခံရလတ္တံ့သတည်း။

သဗ္ဗေသု မုခံ အနောကတ္တာ၊ သုဝဏ္ဏသပ္ပကောရိယ။။ ရွှေတောင်
သည် ခပ်သိမ်းသော သူတို့အား၊ မျက်နှာကြီးငယ် မကြည့်ပဲ၊
ရောက်လာသော သူတို့ကို ရွှေအဆင်းချည်း ဖြစ်အောင် ပြုသ
ကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်သည်လည်း-
‘သင်ကား မင်းမျိုး၊ သည်ကား အမတ်မျိုး၊ သည်ကား သဌေးမျိုး၊

သည်ကား သူဆင်းရဲ၊ ဤကား အခြေလေးချောင်း၊ ဤကား အခြေနှစ်ချောင်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အရပ်ရှစ်မျက်နှာ၊ ဆယ်မျက်နှာမှ လာသော သူတို့ကို မျက်နှာ မကြည့်ပဲ၊ ရွှေတောင်ကြီးသည် ရောက်လာသရွေ့ကို ရွှေအဆင်းချည်း ဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ကုသိုလ်သည်လည်း လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို ပေးနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို ရလျှင်၊ အပါယ်လေးပါးသို့ သွားသော တံခါး*သည်လည်း ပြတ်သေ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဖုရားသည် - ယေကေမိ ကုသလာဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ ဘေ ကုသလာမူ သာနိ ဒေသိကာ၊ ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

၃၃။ သောဏာဓထရိန္ဒါ မေဏိတေဝိဝဉ္ဇု။

အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဟူသော ကုသိုလ်အမြစ်သုမ္ပာဒ်ကို အဘယ်သူသည် ကံ၌ ဖြစ်စေသနည်း ဟူမူကား။ ဖုရားသခင်္ဂလက်ထက်တော်၌ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ၊ ယူဇနာနှစ်ဆယ်ရှိသော အဝန္တိဒက္ခိဏပထတိုင်း၌ သီတင်းသုံးသော အရှင်မဟာကဗ္ဗည်းထေရ်၏ တပြည့်* ဖြစ်သော ကုမ္ပိကဏ္ဍသောဏထေရ်၏ မယတော်ကား သဌေးမတည်း။ ထိုသဌေးမ၏ သား ဖြစ်သော သောဏထေရ်သည် မြတ်စွာဖုရားကို ရှိခိုးအံ့သောငှါ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ သွား၍၊ မြတ်စွာဖုရား ကို ရှိခိုးလေ၏။ ရှိခိုးပြီးမှ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ တရက်၊ နှစ်ရက်နေပြီးသော်၊ မြတ်စွာဖုရားသည်၊ သောဏထေရ်ကို ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ - 'သောဏ၊ ပဉ္စပေကျမ်းဂန် သင်ပါစံ။' ဟု မေးတော်မူ၏။ - 'ရှင်ပင်ဖုရား၊ ဥပဇ္ဈာယ် သင်စေသော အတိုင်း သင်၏။ ဖုရား။' ဟု နားတော်လျှောက်၏။ ဖုရားသခင်လည်း - 'ယင်းသို့သေဉ်၊ သင်သည့် အတိုင်း ငါ့ကို ဟောပါလော။' ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သောဏထေရ် - 'ကောင်းပြီ၊ ရှင်ပင်-ဖုရား။' ဟူ၍၊ သုံးခါဦးတိုက်ပြီးမှ၊ မြတ်စွာဖုရားကို လက်အုပ်၍၊ ကောင်းကင်မှ ချေ့ယဉ်သည် ဆင်းသက်သကဲ့သို့ ပြေပြစ်စွာ ရွတ်လေ၏။ မြတ်စွာဖုရားသည် - 'ကောင်းပေ၏။' ဟု သုံးကြိမ် သာဓု ပေးတော်မူ၏။ မြတ်စွာဖုရားသည် ရွှေနှုတ်တော် ဟူ၍ သာဓု ပေးသျှင်၊ ရုက္ခစိုး၊ ဘုမ္မ

စိုး၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၊ ခြောက်ထပ်၊ ဗြဟ္မာပြည် တိုင်အောင်
'သာရ' ဟူသော ကောင်းကြီး*ဟစ်သံသည် တက်လေ၏။

ထိုအခါ သောဏထေရ်၏ မယ်တော်အိမ်၌ စောင့်သော နတ်
သည်လည်း သာရ ခေါ်လေ၏။ သောဏထေရ်၏ မယ်တော်လည်း-
'သိုကောင်းကြီးခေါ်သည်ကား၊ အသူနည်း။' ဟု မေးလေ၏။ - 'နှမ၊ ငါ
တည်း' ဟု ဆိုပေ၏။ - 'သင်သည် အသူနည်း။' ဟု မေးပြန်၏။ - 'သင့်
အိမ်၌ စောင့်သော နတ်တည်း။' ဟု ဆိုပေ၏။ - 'သင်သည် ရှေးအခါ
က ကောင်းချီး မပေး။ ယခု အဘယ်ကြောင့်၊ ကောင်းချီး ပေးသနည်း။'
ဟု မေး၏။ - 'ငါသည် သင့်အား ကောင်းချီး မပေး။' - 'အဘယ်သူ
အား ကောင်းချီး ပေးသနည်း။' ဟု မေးသော်၊ - 'သင်၏ သား ဖြစ်
သော၊ တကုဇေထိုက်သော နားတန်ဆာ ဆင်သော သောဏထေရ်
အား ကောင်းချီး ပေးသတည်း။' ဟု ဆိုပေသော်၊ - 'ငါ၏ သားသည်
အဘယ်သို့ ပြုသနည်း။' ဟု မေး၏။ - 'သင့် သားသည် ယခုနေ့ မြတ်
စွာ ဖုရားနှင့် တကွ ဂန္ဓကုဋီ၌ နေ၍၊ မြတ်စွာ ဖုရားအား တရားဟော
၏။ မြတ်စွာ ဖုရားသည် သင်၏ သား ဟောသော တရားကို ကြား၍၊
ကြည်ညွတ်၍၊ ကောင်းချီး ပေး၏။ ထို့ကြောင့်၊ သင့်သားအား ငါ
သည်လည်း ကောင်းချီး ပေးပါသတည်း။' ဟု ဆိုပေ၏။ - 'င-သား
ကိုတည်း မြတ်စွာ ဖုရား တရားဟောသလော။' ဟု မေးပြန်၏။ 'သင်
၏ သားသည် မြတ်စွာ ဖုရားကို တရားဟောသတည်း။' ဟု ဆိုပေ
သော်၊ နတ်ဆိုသော စကားကို ကြားလျှင်၊ တကာမ-ကို အလုံး ငါး
ပါးသော ဒိတ်နှစ်လိုခြင်း ဖြစ်၍၊ ထိုဒါယကာမအား အကြံသည်
ဖြစ်၏။ - 'င-သားသည် မြတ်စွာ ဖုရားအား တရားဟောအံ့သောငှါ
တတ်နေကား။ င-အင်းလည်း ဟောအံ့သောငှါ တတ်နိုင်ရာသ
တည်း။ သား လာသော အခါ၌ တရားနာခြင်းကို ပြုအံ့။ တရား
စကားကို နာအံ့။' ဟု ကြံ၏။

သားဖြစ်သော သောဏထေရ်သည် မြတ်စွာ ဖုရားအထံတော်၌
တရက်၊ နှစ်ရက် နေခဲ့ပြီး၍၊ ဆရာကို ဖူးမြင်လိုသောငှါ၊ မြတ်စွာ
ဖုရားကို တောင်းပန်၍၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ထွက်ခဲ့၍၊ ဆရာ

အထံသို့ သွားလေ၏။ ဆရာ ဖြစ်သော ကစ္စည်းထေရ်သည် တနေ့သ၌ ထိုမထေရ်ကို ယူ၍ ဆွမ်းခံအံ့သောငှါ အမိအိမ်သို့ သွားလေ၏။ အမိလည်း သားကို မြင်လျှင်၊ နှစ်လိုဝမ်းသာသည် ဖြစ်၍၊ ရိုသေစွာ ဆွမ်းကျွေး၍ - 'ချစ်သားသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အကွ နန္ဒကုဋိတိုက်၌ နေ၍၊ မြတ်စွာဘုရားအား တရားဟော၍ ဟူသည်ကား၊ မှန်ပေသလော။' ဟု မေး၏။ - 'တကာမ၊ သင်အား အဘယ်သူသည် ဤစကားကို ဆိုသနည်း။' ဟု မေး၏။ - "ချစ်သား၊ ဤအိမ်တွင် အမြီးစောင့်သော နတ်သည် ပြင်းစွာအသံဖြင့် ကောင်းချီး ပေးသောကြောင့် - 'ဤကောင်းချီး ပေးသည်ကား အသူနည်း။' ဟု မေးသော်၊ 'ငါတည်း' ဟု ဆို၏။ ထိုနတ် ဆိုသော စကားကို ကြား၍၊ င-အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ အကယ်၍ ငါ၏ သားသည် မြတ်စွာဘုရားအား တရားဟောပေအံ့။ င-အားလည်း ဟောအံ့သောငှါ တတ်ကောင်း၏။" ဟု ကြံ၏။ ဤသို့ ကြံသောကြောင့်၊ သားကို ဆို၏။ - 'ချစ်သားသည်၊ မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်တော်မှာ တရားဟောသည် မှန်မူကား။ င-အားလည်း တရား ဟောအံ့သောငှါ တတ်ကောင်း၏။ ဤမည်သောနေ့၌ တရားသတင် ပြု၍၊ သင်ချစ်သား တရားကို နာပါအံ့။' ဟု တောင်းပန်၏။ သောဏထေရ်လည်း - 'ကျောင်းငြိ' ဟု သည်းခံ၏။ အမိ ဖြစ်သော တကာမသည် ရဟန်းအပေါင်းအား အလှူ ပေး၏။ ပူဇော်ခြင်း ပြု၍၊ သား၏ တရားစကားကို နာအံ့ ဟူ၍၊ 'ကျွန်မတယောက်ကိုသာ အိမ်စောင့် ထားခဲ့၍၊ အလုံးစုံအိမ်တွင် ရှိသောသူတို့ကို ခေါ်၍၊ တရား နာအံ့သောငှါ ပြုသော မဏ္ဍပ်သို့ ဝင်သေ၍၊ တရား နာလေ၏။ သောဏထေရ်လည်း ခပ်သိမ်းသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်သော တရားပလ္လင်သို့ တက်၍၊ အမိအား တရား ဟောပေ၏။

ထိုအခါ၌ ကိုးရာသော ခိုးသူတို့သည် ထိုတကာမ၏ အိမ်၌ အခွင့်ကို ကြည့်၍၊ ထိုတကာမအိမ်ကို ခုနှစ်ထင်သော တံခါးဖြင့် ရံကုန်၏။ ခုနှစ်ထင်သော တံခါးမှတ်တို့လည်း ရှိကုန်၏။ ထိုတံခါးမှတ်တို့၌ ရဲသော ခွေးတို့ကို ချည်၍ ထားကုန်၏။ အိမ်မိုးစံစက်ကျ

ရာအရပ်၌ ကျုံး တူးသော သလဲးဖြင့် ဖြို၏။ ထိုသလဲးသည် နေအခါ၌ ပူသဖြင့်၊ ကြေးကဲ့သို့ ကျိုက်ကျိုက် ဆူ၏။ ညဉ့်အခါ၌ ချမ်းသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ သံဆူးကဲ့သို့ ထက်ကုန်၏။ ထိုကျုံး၏ အခြားမဲ့၌ ကြိုးထွစွာသော သံဆူးလေတို့ကို အခြားမဟုတ်၊ မြေ၌ ထောင်ကုန်၏။ ဤသို့ အစောင့်အရှောက် ပြု၍၊ ထိုခိုးသူတို့သည် ခွင့်မရကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ထိုနေ့၌ တရားတော် နာအံ့သောငှါ တကာမ သွားသည့် အဖြစ်ကို သိ၍၊ သလဲးဖြင့် ဖြိုသော ကျုံး၏ လည်းကောင်း၊ သံဆူးလေတို့၏လည်းကောင်း၊ အောက်မှ ဥမှင် တူး၍ ဝင်လေ၏။ ခိုးသူကြီးကို ထိုတကာမ၏ အထံသို့ စေလိုက်၏။ - 'အကယ်၍ ထိုအိမ်ရှင်သည် ငါတို့ ဝင်သော အဖြစ်ကို သိ၍ လာအံ့၊ ဘေးသံလျက်ဖြင့် သတ်လေ၊' ဟု စေ၏။ ထိုခိုးသူကြီး သွားလေ၍၊ ထိုအိမ်ရှင်၏ အနီး၌ နေလေ၏။

ထိုကိုးရာသော ခိုးသူတို့သည် ဆီဒီး ဖြို၍၊ ဥစ္စာတိုက်ကို ဖွင့်ကုန်၏။ အိမ်စောင့်ကျွန်မသည် ခိုးသူတို့ကို မြင်၍၊ အရှင်အထံသို့ သွားလေ၏။ - 'အရှင်မ၊ များသော ခိုးသူတို့သည် အိမ်သို့ ဝင်၍၊ ဥစ္စာတိုက်ကို ဖွင့်လတ်ကုန်ပြီ။' ဟု ကြားသောပေ၏။ - 'ခိုးသူတို့သို့ မိမိတို့ အလိုအတိုင်း ဥစ္စာကို ယူစေကာမူ၊ ငါသည်ကား င-သား တရားတော်ကို နာအံ့။ င-အား တရားနာခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို မပြုနှင့်။ အိမ်သို့ သွားလေ၊' ဟု ကျွန်မကို လွှတ်လိုက်၏။ ခိုးသူတို့သို့လည်း ဥစ္စာတိုက်မှ အကုန်ယူ၍၊ ငွေတိုက်ကို ဖွင့်ကုန်၏။ ထိုကျွန်မသည် တဖန်လာပြန်၍၊ ထိုအကြောင်းကို အရှင်မအား ကြားပေ၏။ ထိုကျွန်မကို အရှင်သည် ဤသို့ဆို၏။ - 'ခိုးသူတို့သည် မိမိအလိုအလျှောက် ယူပစေကုန်။ င-အား တရား၏ အန္တရာယ်ကို မဆိုနှင့်။' ဟု လွှတ်ပြန်လိုက်၏။ ခိုးသူတို့သို့ ရွှေတိုက်ကို ဖွင့်၍၊ အကုန်ယူပြန်၏။ ထိုကျွန်မလည်း တဖန်လာပြန်၍၊ အရှင်အား ထိုအကြောင်းကို ကြားပေ၏။ ထိုကျွန်မကို အရှင် ခေါ်၍ ဆို၏။ - 'ဟယ်ကျွန်မ၊ သင်သို့ အကြိမ်များစွာလျှင် င-အထံသို့ လာပြန်၏။ ခိုးသူတို့သည် အလိုအလျှောက် ထိုဥစ္စာတို့ကို ယူပစေ။ င-သား၏ တရားကိုသာ နာအံ့။ င-အား

တရား၏ အန္တရာယ်ကို မပြုနှင့်။ သင်သည် ငါ ဆိုသော စကားကို မနာမူ၍၊ အဖန်တလဲလဲ အဘယ့်ကြောင့် လာသနည်း။ အဘယ်၍ သင်သည် လောပြန်အံ့၊ သင်အား ပြုအံ့သော အမှုကို ပြုအံ့။ အိမ်သို့ လျင်လျင် သွားလေ၊' ဟု လွှတ်လိုက်၏။

ခိုးသူကြီးလည်း ထိုအရှင်၏ စကားကို ကြား၍ - 'ဤသို့သော သူ၏ ဥစ္စာကို ယူသော သူတို့အား မိုးကြိုး ကျ၍၊ ဥက္ခောင်း ကွဲ ရာ၏' ဟူ၍၊ လျင်စွာ ခိုးသူတို့၏ အထံသို့ သွား၍၊ ဥစ္စာတို့ကို ကြပ် တွေ့လျှင် ထားပေကုန်' ဟူ၍ ဆိုလေ၏။ ထိုခိုးသူတို့သည် ဥစ္စာတို့ ဖြင့် တိုက်ကို ပြည့်စေ၏။ ရွှေတိုက်၊ ငွေတိုက်တို့ကို ပြည့်ပြန်စေ၏။ ထို့ကြောင့် - 'တရားကို ကျင့်သော သူကို တရားမင်း စောင့်၏' ဟူ ၍၊ ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာကို ဟောတော်မူ၏။

ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ၊ ဓမ္မော သုစိဇ္ဈော သုခမာဝဟာတိ။

သောနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဇ္ဈော၊ ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရိ။

ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာကို ဟောတော်မူ၏။ ။ ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်း တို့၊ ဟဝေ-စင်စစ်၊ ဓမ္မော-တရားသည်၊ ဓမ္မစာရိ-တရားကို ကျင့် သော သူကို၊ ရက္ခတိ-စောင့်ပေ၏။ သုစိဇ္ဈော-ကောင်းစွာ လေ့ကျက် အပ်သော၊ ဓမ္မော-တရားသို့၊ သုခံ-ချမ်းသာသုံးပါးကို၊ အဝဟာတိ- ရွက်ဆောင်ပေ၏။ သော အာနိသံသော-ဤအကျိုးသို့၊ ဓမ္မ-တရား တို့ကို၊ သုစိဇ္ဈော-ကောင်းစွာ ကျင့်ချင်း၍၊ အာနိသံသော-အကျိုးငှက် တည်း။ ဓမ္မစာရိ-တရားကို ကျင့်သော သူသည်၊ ဒုဂ္ဂတိံ-အပါယ် လေးပါးတို့သို့၊ နဂစ္ဆတိ-မလားပြီ။

ထိုခိုးသူတို့သည်လည်း သွားလေကုန်၍၊ တရားနာရာအရပ်၌ နေလေကုန်၏။ သောဏထေရ်လည်း တရားဟော၍၊ မိုးသောက် လေသော်၊ နေရာမှ သက်၏။ ထိုခဏ၌ ခိုးသူကြီးသည် တကာမ၏ ခြေရင်း၌ ဝပ်၍ - 'ရှင်မ၊ သင်သည် င-အား သည်းခံပါလော၊' ဟူ ၍ တောင်းပန်၏။ - 'အမောင်၊ အဘွဲ့ကြောင့်၊ ဤသို့ ဆိုသနည်း၊' မေး ၍ - 'ငါသည် သင်အား ရန်ငြိုး ဖွဲ့ခြင်းကို ပြု၍၊ သင့်အား သတ်လို သည် ဖြစ်၍ ရပ်၏။' ဤသို့ ဆိုသော်၊ 'ထိုသို့တပြိုးကား၊ အမောင်၊

သင်အား ငါ သည်းခံ၏။’ ဟု ဆို၏။ ထိုမှ ကြွင်းသော ကိုးရာတွင် တယောက်ယုတ် ဖြစ်သော ခိုးသူတို့သည်လည်း ခိုးသူကြီးကဲ့သို့ တောင်းပန်၏။ တကာမလည်း ‘သည်းခံ၏’ ဟု ဆို၏။ ထိုနောင်မှ ခိုးသူတို့သည်လည်း၊ ဤသို့ ဆိုကုန်၏။ - ‘အရှင်မ၊ ငါတို့အား သည်းခံပြီးသော်ကား၊ ရှင်မသား၏ အထံ၌ ငါတို့ ရဟန်း ပြုပါအံ့။ ရဟန်းအဖြစ်ကို သားတော်အား တောင်းပန်ပါ။’ ဟု ဆိုပေ၏။ တကာမလည်း သားတော်ကို ရှိခိုး၍ ဆို၏။ - ‘ချစ်သား၊ ဤခိုးသူတို့သည် ချစ်သား၏ တရားတော် ကြည်ညိုကုန်၍၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်ကုန်၏။ သောဏထေရ်လည်း ‘ကောင်းပြီ’ ဟု ဝန်ခံ၍၊ ထိုခိုးသူတို့ ငတ်သော ပုဆိုးကို အမြတ် ဖြတ်၍ မြေနှိဖြင့် ဆိုး၍၊ ခိုးသူတို့အား ရဟန်းပြု၍၊ သီလ တည်စေ၏။ ပဉ္စင်း ဖြစ်၍၊ တယောက်စီ အသီးအသီး ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်း၍၊ ရဟန္တာချည်း ဖြစ်သေကုန်၏။

ဤသို့သော တရားတော်ကို နှစ်လုံးထာ၍၊ ယခုအခါ တရားနာအပေါင်းတို့သည် တရားနာရသော အကျိုးအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ဆုကို မချွတ်မလွှဲ ပြည့်စုံစေသတည်း ဟူ၍၊ ဆုတောင်း၊ ပဋ္ဌနာ ပြုကုန်ရာ၏။ ထိုကြောင့်။ -

ယေကောစိ ကုသလာဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ တေ ကုသလမူလာ၊

ယေဝါ ပန ကုသလမူလာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာကုသလာ။

ဟူ၍၊ ဟောတော်မူသည်။

၁၂၂၀-ပြည့်တွင် အဘိဓမ္မာဝတ္ထု တတိယတွဲကို ရေးကူး၍ပြီးပြီ။

•တတိယတွဲ ပြီး၏။

၄၀။ ပဋ္ဌာန်းသဘောအကျဉ်းပြချက်။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿတိ။
 လူသုမ္ဘားတို့သည် အဝိဇ္ဇာ ဟူသော မောဟတရား မှေး၍၊ ကာမော
 ဇော၊ ဘဝေါဇော၊ ဒိဋ္ဌောဇော၊ အဝိဇ္ဇောဇော ဟူသော တဏှာ
 သည် ယူဇနာအပြော ရှစ်သောင်း၊ လေးထောင် ဆောင်သော၊ လေး
 စင်းသော သမုဒ္ဒရာနှင့် တူသော လေးပါးသော ဩဇာနှင့် အဖန်တ
 လဲးလဲး နှစ်မွန်းမျောပါးသော၊ သုံးပါးသော အရပ်၌ ရဟတ်စက်
 ကဲ့သို့ တပတ်ပတ် လည်လျက်၊ ခနောင်ဝဲ၌ နှစ်မွန်းသော သတ္တဝါ
 တို့ကို မြင်တော်မူ၍၊ သမုဒ္ဒရာတည်း ဟူသော အခန်း၊ ကမ်းတဖက်
 သို့ ပို့တင်၊ ကယ်ဆယ်တော်မူအံ့သောငှါ၊ လူသုမ္ဘားတို့၏ အထွတ်
 မှန်ကူ၊ သရဖူမင်္ဂိုဏ်း၊ ဦးစိုက်တန်ဆာ၊ ရတနာအထွတ်အမြတ် ဖြစ်
 တော်မူသော ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒါန၊ သီလ အစရှိသော
 အယုတ်အလတ် အမြတ်အားဖြင့် သုံးဆယ်စေ့သာ ပါရမီတို့ကို
 ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား ခြေတော်ရင်း၌ နိယမဗျာဒိတ်ကို ခံတော်မူ၍၊
 လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းပတ်လုံး စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးကို စွန့်
 တော်မူ၍၊ သုံးပါးသော အကျင့်တို့ကို ကျင့်တော်မူ၍၊ ဤဘက္ကံ^၁ ကပ်
 ကမ္ဘာထက်၌ နောင်တော်သုခွားတို့၏ နောက်တွင် ကပ္ပိလဝတ်
 ပြည်၌ ဖြစ်တော်မူ၍၊ နန်းစည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူပြီးမှ၊ နိမိတ်လေး
 ပါးတို့ကို မြင်ပြီးသော်၊ နှစ်လုံးတော် ထိတ်လန့်ခြင်း ရှိသည် ဖြစ်၍၊
 လူ၏ အဖြစ်ကို ညီးငွေ့နိုးသဖြင့်၊ တောထွက်တော်မူပြီးလျှင်၊ ဒုက္က
 ရစရိယာ ခြောက်နှစ်ပတ်လုံး ကျင့်တော်မူပြီးမှ၊ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေ
 ပလ္လင်ကို ရတော်မူ၍၊ ငါးပါးသော မာရ်တို့ကို အောင်တော်မူပြီးမှ၊
 ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော၊ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ခုနှစ်
 ဝါမြောက်တော်မူသော အခါ၌၊ မယ်တော် ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော မိနတ်
 သားအား တရား ဟောတော်မူလိုသောငှါ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်
 သို့ တက်တော်မူ၍၊ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး မယ်တော်မိနတ်သား၊

၁။ ဘက္ကကပ်-ကား သုဘက္က-ရေးနည်းအတိုင်း ဖြစ်သည်။ ဘဒ္ဒကပ်၊ သုဘဒ္ဒါဟု
 ရေး မှားသည်။

အမှူးရှိသော စကြာဝဠာတသောင်းမှ လာသော နတ်တို့အား အဘိဓမ္မာချနစ်ကျမ်းကို ဟောတော်မူပေ၏။

ထိုသို့ ဟောတော်မူသော ချနစ်ကျမ်းကား၊ ဓမ္မသင်္ကနိဝိဘင်း၊ ဓာတုကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ကထာဝတ္ထု၊ ယမိက်၊ ပဋ္ဌာန်း၊ ဤချနစ်ကျမ်းကို မယ်တော်မိနတ်သားအား ဟောတော်မူပေ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူသော ချနစ်ကျမ်းတို့တွင် ဓမ္မသင်္ကနိကို တဆဲ့နှစ်ရက် ဟောတော်မူ၏။ ဝိဘင်းကိုလည်း တဆယ့်နှစ်ရက် ဟောတော်မူ၏။ ဓာတုကထာကို ခြောက်ရက် ဟောတော်မူ၏။ ပုဂ္ဂလပညတ်ကို ချနစ်ရက် ဟောတော်မူ၏။ ကထာဝတ္ထုကို တဆဲ့သုံးရက် ဟောတော်မူ၏။ ယမိက်ကို တဆဲ့ရှစ်ရက် ဟောတော်မူ၏။ ဤခြောက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူသော်လည်း၊ ကိုတော်မှ ရောင်ခြည်တော်သည် မထွက်။ မဟာသာဂရ မည်သော ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို နှစ်ဆဲ့ငါးရက် ပတ်လုံး ဟောတော်မူရာတွင်မှ၊ ကိုတော်မှ ရောင်ခြည်တော်သည် အသက်ကိုလည်းဘဝက်သို့ ပေါက်၍ ပြေးလေး၏။ အောက်ကိုလည်း အဝီဇီ^၁ ငရဲအထဲသို့ ပေါက်၍ ပြေးလေ၏။ အရပ်ရှစ်မျက်နှာလည်း အနန္တ^၂ စကြာဝဠာသို့ ပြေးလေ၏။ ထိုသို့ ပြေးလေသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်လည်း ယခုနေ့တိုင်အောင်ပင်လျှင် မဆုံးလေသေး။

ဤသို့ မယ်တော်မိနတ်သားအမှူး ရှိသော စကြာဝဠာတသောင်းမှ လာကုန်သော နတ်တို့အား ဟောတော်မူသော မြတ်စွာ ဗုဒ္ဓအား ကျေးဇူးအထူးကို ပြုတတ်သော ပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ်ကို ငါတို့ နာရအံ့ ဟူ၍၊ စေတနာသုံးတန် ပြတ်၍ နာကုန်ရာသည်။ ဟောတော်မူသော တရားတော်သည် ဤသို့လျှင်တည်း။—

ဟေတုပစ္စယော၊ အာရမဏပစ္စယော။ အဓိပတိပစ္စယော၊ အနန္တရပစ္စယော၊ သမနန္တရပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စယော၊ အညမညပစ္စယော၊ နိဿယပစ္စယော၊ ဥပနိဿပစ္စယော။

၁။ အဝီဇီ—ကား ပြောသံအတိုင်း ရေးခြင်းတည်း။ ပါဠိမှန်ကား အဝီစိ ဖြစ်သည်။
၂။ အနန္တ—မှ ပါဠိမှန် ဖြစ်သည်။ အနန္တ ရေးခြင်းကား ဘက္ကကပ်မှာကဲ့သို့ ပြောသံ လိုက်၍ ရေးခြင်းတည်း။

ပုရေဇာတပစ္စယော၊ ပစ္ဆိမဇာတပစ္စယော၊ အာသေဝနပစ္စယော၊ ကမ္မပစ္စယော၊ ဝိပါကပစ္စယော၊ အာဟာရပစ္စယော၊ ဣန္ဒြိယပစ္စယော၊ ဈာနပစ္စယော၊ မဂ္ဂပစ္စယော၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ အတ္ထိပစ္စယော၊ နတ္ထိပစ္စယော၊ ဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စယောတိ၊ အာဒိနာ နယေန အာကာသဂ်ံ ဩတရန္တောဝိယ နိရန္တရံ တာဝတိံသ ဘဝနေ ပဏ္ဍုကမ္ပလသီလာသနေ ပါရိဆတ္တကမူလမ္ပိ ဝရ ပလ္လင်္ဂံ အာတုဋ္ဌိတွာ၊ ဒေဝါနံ မဇ္ဈေ ယမကပကာရဏာ နန္တရံ ပဌာနပကာရဏံ ဒေသေသိ ဘဂဝါ။

ဟူ၍၊ ပဌာနကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်ကား၊ ပရိယတ္တိ၊ ပတိပတ္တိ၊ ပဋိဝေဒသုံးပါးတွင် ပရိယတ္တိတည်း။ ပရိယတ္တိ ဟူသည်ကား၊ ဝိဇ္ဇာကတ်သုံးပုံ ဖြစ်သော ဖုရားသခဏ် အဆုံးအမတော်တည်း။ ဝိဇ္ဇာကတ်သုံးပုံ ဟူသည်ကား အဘိဓမ္မာဝိဇ္ဇာကတ်၊ သုတ္တန်ဝိဇ္ဇာကတ်၊ ဝိနည်းဝိဇ္ဇာကတ် ဟူ၍၊ သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုသုတ္တန်တို့တွင် ပဌာန်းကျမ်းသို့ကား အဘိဓမ္မာဝိဇ္ဇာကတ် မည်၏။ ဓမ္မ၊ ဝနယ၊ နှစ်ပါးတွင် ဓမ္မ မည်၏။ ဒီဃနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တနိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဟူ၍၊ ငါးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုငါးပါးတို့တွင် ခုဒ္ဒကနိကာယ်သည် သုတ္တန်၊ ဂေယျ၊ ဂါထာယ၊ ဝေယျာကရဏ၊ ဥဒါနာ၊ ဣတိဝုတ္တက၊ အတ္ထုဘ၊ ဓမ္မ၊ ဝေဒလ္လံ၊ ဟူ၍၊ အင်္ဂါကိုးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုကိုးပါးတွင်၊ ဝေယျာကရဏ-ဗျာကရိုဏ်တည်း။ မဟာကရဏာသမာပတ်ဖြင့် တိုက်တွန်းသော နှစ်လုံးတော် ရှိသော မြတ်စွာ ဖုရားသည် ယမိက်ကျမ်းကို ဟောတော်မူသော အခြားမဲ့၌ ပဌာန်းကျမ်းကို ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဖုရားကား အဘိဓမ္မာချစ်ကျမ်းဖြင့် မယ်တော်အား ကျေးဇူး ဆပ်လိုသည် ဖြစ်၍၊ ပဌာန်းကျမ်းကို ဟောတော်မူ၏။

ထိုပဌာန်းကျမ်းသည်ကား၊ ဓမ္မအနုလုံ၊ ဓမ္မပစ္စနိက်၊ ဓမ္မအနုလောမပစ္စနိက်၊ ဓမ္မပစ္စနိယာအနုလောမ၊ ဓမ္မတသုတသုတွင်၊ ခြောက်ရာ၊ ခြောက်ဆယ်၊ ခြောက်ကျမ်းရသည်။ သည်အားလုံးသည် သမန္တ

ပဋ္ဌာန်း၊ နှစ်ဆယ်လေးကျမ်း ရသည်။ ဓမ္မအနုလုံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည်။ ဓမ္မအနုလုံတွင် ပဋ္ဌာန်းခြောက်ကျမ်း ရှိ၏။ ခြောက်ကျမ်း ဟူသည်ကား။-တိကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကတိကပဋ္ဌာန်း၊ တိကဒုကပဋ္ဌာန်း၊ တိကတိကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း ဟူ၍။ ခြောက်ကျမ်း ရှိ၏။ ထိုခြောက်ကျမ်းတွင် တိကပဋ္ဌာန်းကား ဓမ္မသင်္ကနီကို အဖွဲ့ပြု၍ ဟောတော်မူသည်။ ဒုကပဋ္ဌာန်းကား ဒုကတရားကို အဖွဲ့ပြု၍ ဟောတော်မူသည်။ ဒုကနှင့် တိကကို ရော၍ ဒုကတိကပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်။ တိကနှင့် ဒုကကို ရော၍ တိကဒုကပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်။ တိကခြင်းကို ရော၍ တိကတိကပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်။ ဒုကခြင်းကို ရော၍ ဒုကပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်။ ထိုခြောက်ကျမ်းတွင် တကျမ်း၊ တကျမ်းလျှင် ခုနစ်ဝါရ၊ ခုနစ်ဝါရ ရှိသည်။ ခုနစ်ဝါရ ဟူသော်ကား၊ ပဋိစ္စဝါရ၊ သဟဇာတဝါရ၊ ပစ္စယဝါရ၊ နိဿရဝါရ၊ သံသနဝါရ၊ သဗ္ဗယုတ္တဝါရ၊ ပညာဝါရ ဟူ၍၊ ခုနစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုခုနစ်ပါးသော ဝါရတို့တွင် တဝါရ၊ တဝါရ၌ ပစ္စယလေးခုစီ ဖြစ်၏။ လေးခု ဟူသော်ကား။-ပစ္စယာအနုလုံ၊ ပစ္စယာပစ္စနိကံ၊ ပစ္စယာနုလောမပစ္စယနိကံ၊ ပစ္စယာနုလောမပစ္စနိယာ ဟူ၍ လေးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် တပါး၊ တပါး၌ ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသ ဟူ၍၊ နှစ်ပါး၊ နှစ်ပါးစီ ရှိ၏။ ဥဒ္ဓေသတပါး၊ တပါးတွင် သတ္တိနှစ်ဆယ်လေးပစ္စည်း ရှိ၏။ ဟေတုသတ္တိက-သည်၊ အဝိဂတသတ္တိတိုင်အောင်၊ နှစ်ဆယ်လေးသတ္တိသည်ကား ရက်ကန်းနှစ်ဆယ်လေးတောင် ရှည်သော အတိုင်နှင့် တူ၏။ နိဒ္ဓေသကား ရက်ပေါက် ရက်သည်နှင့် တူ၏။ ဥဒ္ဓေသကား အကျည်း၊ နိဒ္ဓေသကား အပြန့်၊ အဘယ်သို့ ပြန့်သနည်း ဟူမူကား။

ဟေတုပစ္စယောတိ သဗ္ဗယုတ္တကာနံ၊ ဓမ္မာနံ

ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဟေတု ဟူသော်ကား ဟိတ်ခြောက်ခုတည်း။ သရုပ်ကောက်သော် ကိုးခု၊ တဆဲ့နှစ်ခုလည်း ရ၏။ ဟိတ်ခြောက်ခု ဟူသော်ကား၊ ကုသလဟိတ်သုံးခု၊ အကုသလဟိတ်သုံးခု၊ ဤခြောက်ခုတည်း။ အဗျာဂတ

ဟိတ်သုံးခု လောင်း၊ ကိုးခု ဖြစ်၏။ ဝိပါက်ဗျာဂတဟိတ်သုံးခု၊ ကြိယာဗျာဂတဟိတ်သုံးခုအားဖြင့် တဆဲ့နှစ်ခု၊ ဟေတုပစ္စယောဟု ဟောတော်မူသည်ကား၊ ဟိတ်ကို ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ ပစ္စယောဟူ၍ ဟောတော်မူသည်ကား၊ ပစ္စုပ္ပန် ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ သတ္တဝါတို့သည်ကား ရှေးဘဝက ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြု၍၊ ဤပစ္စုပ္ပန်၌ မန္တာတ်၊ စကြဝဒေ^၁ ကေရာဇ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ သေနာပတိ၊ အဓမ္မ၊ သဌေး၊ သူကြွယ်တို့သည် များစွာသော စည်းစိမ်၊ ချမ်းသာတို့ကို ခံစားရသည်။ ထို့ကြောင့် ဟေတုသတ္တိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည်။

၄၁။ စကြဝတေးမန္တာတ်မင်းအကြောင်း။

စကြဝဒေမင်း ဟူသည်ကား၊-ဤကမ္ဘာဦးက မဟာသမထမင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုမင်း၏ သားကား ရောစအမည် ရှိ၏။ ရောစမင်း၏ သားကား ဝရောစအမည် ရှိ၏။ ဝရောစမင်း၏ သားကား ကလျာဏအမည် ရှိ၏။ ကလျာဏမင်း၏ သားကား ဝရကလျာဏအမည် ရှိ၏။ ဝရကလျာဏမင်း၏ သားကား ဥပေါသထာအမည် ရှိ၏။ ဥပေါသထာမင်း၏ သားကား မန္တာတ်မင်းတည်း။

ထိုမန္တာတ်မင်းသည် ကုသဝတိအမည် ရှိသော ပြည်၌ သတို့သား၏ အဖြစ်သည်။ အနှစ် ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ဒိပ်ရှေ့မင်း၏ အဖြစ်သည်လည်း အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင် အရံ ရှိသော လေးကျွန်းထက်၌ စကြဝဒေမင်း၏ အဖြစ်သိုလည်း အနှစ် ရှစ်သောင်းလေးထောင် မင်းပြု၏။ တန်ခိုးလေးပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ တန်ခိုး ဟူသော်ကား၊ ထိုစကြဝဒေမန္တာတ်မင်းသည် လက်ပမ်း ပေါက်ခတ်လျှင်၊ ပုဆစ်ဒူး နှစ်အောင် ရတနာမိုး ရွာပေ၏။ လက်ချပ်တီးလျှင်၊ မိုးကြိုး သည်းစွာ ရွာပေ၏။ ကံ အနံ့ကား စန္ဒကူးအနံ့ကဲ့သို့ နံ့သာ၏။ ခံတွင်းအနံ့ကား ကြာညိုပွင့်အနံ့ကဲ့သို့ နံ့သာ၏။ ဤကား တန်ခိုးလေးပါးတည်း။

၁။ ပါဠိမှန်ကား-စကြဝတ္တိ ဖြစ်သည်။ စကြာဝတေးဟု အရေးများသည်။ မြန်မာပြောသံနှင့်အညီ ရေးဟန်တူသည်။

ရတနာ ဟူသည်ကား။ စကြာဝဒေမန္တလေးမင်း၏ စကြာရတနာ
 ကား သမုဒ္ဒရာမှ လာပေ၏။ ထိုစကြာရတနာ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကား ရွှေ
 အတိ ပြီး၏။ ပုံတောင်းကား ပတ္တမြားဖြင့် ပြီး၏။ ရထားကား ရတနာ
 ခုနှစ်ပါးဖြင့် ပြီး၏။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မိဖုရား၏ အကြီး
 ဖြစ်သော မိဖုရားရတနာသည်ကား ဥတုဏှရကျွန်းမှ လာပေ၏။ နတ်
 သမီးအဆင်းကဲ့သို့ ရှိ၏။ ကိုယ်၏ အနံ့ကား စန္ဒကူးနံ့ ကဲ့သို့ နံ့သာ
 ၏။ ခံတွင်း၏ အနံ့ကား ကြာညိုပွင့်အနံ့ ကဲ့သို့ နံ့သာ၏။ စကြာဝ
 ဒေမင်းသည် ပူမှုကား၊ ချမ်းပေ၏။ စကြာဝဒေမင်းသည် ချမ်းမှုကား။
 လုံပေ၏။ စကြာဝဒေမင်း၏ အကြံအစည်ဟူသမျှကိုလည်း သိတတ်
 ၏။ အပျက် နည်း၏။ အသံ သာ၏။ ယုတ်မာသော သူတို့ကိုလည်း
 သာယာစွာသော စကားကို ခိုတတ်၏။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်
 သော ဆင်တို့၏ အမှူး ဖြစ်သော ဆင်ရတနာသည်ကား ဆဒ္ဒန်အိုင်
 မှ လာပေ၏။ စကြာဝဒေမင်းသည် ဆင်ရတနာဖြင့် သွားလိုမှုကား၊
 ထိုမင်းသည် အလိုရှိတိုင်းသော တန်ဆာကို ဆင်၍ ချည်ဖွာပေ
 ၏။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော မြင်းတို့၏ အမှူးဖြစ်သော မြင်း
 ရတနာသည်ကား ဝေလာဟက၊ မြင်းမိုရ်မှ လာပေ၏။ စကြာဝဒေ
 မင်းသည် မြင်းရတနာဖြင့် သွားလိုမှုကား၊ ထိုမြင်းသည် အလိုရှိတိုင်း
 သော တန်ဆာကို ဆင်၍ ချည်ဖွာပေ၏။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်
 သော ပတ္တမြားတို့၏ အမှူးဖြစ်သော မဏိဇောတရသပတ္တမြားရတ
 နာသည်ကား ဝေဘူလတောင်မှ လာပေ၏။ စကြာဝဒေမင်း၏ အလို
 ရှိတိုင်းကို ပေးတတ်သည်။ ညည့်အခါသော်၊ အတောင်ခြောက်ဆယ်
 ရှိသော ဝါးကို တဆယ့်နှစ်ယူစနာ ရှိသော ပရိသတ်တို့၏ အလယ်
 ၌ စိုက်၍၊ ထိုဝါး၏ အပျား၌ ဆွဲ၍ ထားသော်၊ ထိုဗိုလ်ပါးတို့ကို
 ထွန်းနှိုင်းလေ၏။ ပရုဏ် ထွားသည်ကိုလည်း မြင်၏။ ပတ္တမြား၏ အ
 လျားကား လေးထောင် ရှိ၏။ လုံးပတ်သော်ကား တထောင်ထွာ ရှိ
 ၏။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သဌေးတို့၏ အမှူးဖြစ်သော သဌေး
 ကြီးရတနာသည်ကား မြေထဲတွင် ရှိလေသော ရွှေအိုး၊ ငွေအိုးတို့
 ကို အစောက်တတောင်၊ အစောက်နှစ်တောင်တွင်ရှိ၏။ အစောက်

တရာဟွင် ရွှေအိုး၊ ငွေအိုး ရှိ၏။ အစောက်တယူဇနာ တိုင်အောင် သိနိုင်သော တန်ခိုးပညာ ရှိ၏။ ။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော သားတို့၏ အကြီးဖြစ်သော သားကြီးရတနာသည်ကား ဘဏ္ဍာ နှစ်ယူဇနာ ရှိသော စကြာဝဒေမင်း၏ ပရိဿတ်တို့တွင် ဤသူကား ထမင်းမွတ်၏။ ဤသူကား ရေငတ်၏။ ဤသူကား ပူ၏။ ဤသူကား ချမ်း ၏ဟု သိ၏။ ထိုသူတို့၏ အလိုကို ပြည့်စုံစေနိုင်သော တန်ခိုးအာနု ဘော် ရှိ၏။ ဤကား ရတနာချနှစ်ပါးတည်း။

ဤသို့သော စကြာဝဒေမင်း၏ စည်းစိမ်ကို စံစားသော်လည်း၊ မပျော်မရွှင်ရှိသော မန္တဝတ်စကြာဝဒေမင်းကို အမတ်တို့သည်— ‘အရှင်မင်းကြီး၊ အဘယ့်ကြောင့်၊ မပျော်မရွှင်သနည်း။’ ဟု မေးကုန် ၏။— ‘အမတ်တို့၊ ငါ၏ အာနုဘော်ကို မြင်၍ ဤမျှသော စည်းစိမ်ကို ငါ မပျော်သတည်း။ သည်ထက် စည်းစိမ်အလွန် ရှိသေးသလော၊’ ဟု မေး၏။ အမတ်တို့လည်း— ‘စည်းစိမ်တော်ထက် လွန်မြတ်သော စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည် ရှိလေသေး၏။’ ဟု ယျှောင့်ပေ၏။ စကြာဝဒေ မင်းလည်း စကြာရထားကို ရေစင် ဖြန့်ပေ၏။ စကြာရထားလည်း သာယာစွာသော အသံကို မြည်၏။ အမတ်စသော ပြည်သူတို့သည် လည်း— ‘စကြာဝဒေမင်းကို မြင်ရပါမည်၊ စကြာရထားကိုလည်း မြင်ရပါမည်၊’ ဟု သာယာစွာ နှစ်လိုခြင်းဖြင့် လာလတ်ကုန်၍ စည်း ဝေးသော်၊ ပရိဿတ်တို့သည်ကား တဏှာနှစ်ယူဇနာ ရှိ၏။ စကြာ ဝဒေမန္တဝတ်မင်းလည်း စကြာရထား တက်စိုး၍၊ ထိုပရိဿတ်တို့ နှင့်အကွ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်သို့ တက်လေ၏။ နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့လည်း နတ်အပေါင်းတို့နှင့်အကွ နတ်တို့၏ နံ့သာ ဖြင့် ပူဇော်လင့်ကုန်၏။ စကြာဝဒေမန္တဝတ်မင်းကို စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်ကို ပေးလင့်ကုန်၏။ စကြာဝဒေမန္တဝတ်မင်းသည် တဆွဲနှစ် ယူဇနာ ရှိသော လူပရိဿတ်နှင့်အကွ အနှစ်ကိုးသန်းတိုင်တိုင် စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ကို မင်းပြုသော်လည်း၊ မပျော်မရွှင် ဖြစ်ပြန် လေ၏။ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သ်— ‘ရှင်မင်းကြီး၊ ထုံကြောင့်

မပျော်သနည်း။’ဟု မေး၏။— ‘နတ်မင်းတို့၊ ဤနတ်ပြည်ထက်’ အဘယ်နတ်ပြည်သည် ပျော်ဘွယ် ရှိသနည်း။’ဟု မေး၏။— ‘ရှင်မင်းကြီး၊ ငါတို့ကား အခြံအရံသာ ဖြစ်ချေသည်။ ဤနတ်ပြည်ထက်ကား တာဝတိံသနတ်ပြည်သည် အလွန်ပျော်ဘွယ် ရှိသေးသေး၏။’ဟု ဆိုပေ၏။

စကြာဝဒေမန္တာတ်မင်းလည်း စကြာရထားကို၊ ရေစင်ဖြန်းလျှင်၊ တဆဲနှစ်ယူစနာ ရှိသော လူအပေါင်း၊ နတ်အပေါင်းနှင့်အကွ ရထားစီး၍၊ တာဝတိံသနတ်ပြည်သို့ တက်လေ၏။ သိကြားမင်းလည်း နတ်အပေါင်းခြံရံလျက်၊ နတ်တို့၏ ပန်းနံ့သာ လက်စွဲလျက်၊ ခရီးဦး ကြိုဆိုလင့်၍၊ စကြာဝဒေမန္တာတ်မင်း၏ လက်ကို ကိုင်၍၊—‘မင်းကြီး၊ လာတော်မူသည်။’ဟူ၍၊ တာဝတိံသနတ်ပြည်သို့ ဆောင်လေ၍၊ နတ်ပြည်ကို တဝက် ခွဲ၍ ပေး၏။ မန္တာတ်မင်း၏ သားတော်လည်း ပရိသတ်တို့ကို ယူ၍၊ လှပြည်သို့ ပြန်ပေ၏။ စကြာဝဒေမန္တာတ်မင်းသို့ကား တာဝတိံသကို မင်းမူသော အခါ၌၊ သိကြား၏ အသက်သည် သုံးကုဋေခြောက်သန်း ဧဝံ၍ သေခဲ့၏။ သိကြားအသက် ရောက်လတတ်တည်း။ ထိုသိကြား၏ အသက်သည်လည်း သုံးကုဋေခြောက်သန်း ဧဝံ၍ သေပြန်ခဲ့၏။ ဤနည်းအတူ သိကြားသုံးကျိတ်ခြောက်ယောက်တို့သည် သေခဲ့ကုန်၏။ တယောဘယောသော သိကြား၏ အသက်ကား သုံးကုဋေခြောက်သန်းနှင့်နှင် နေ့ကုန်သည်ချည်းတည်း။ စကြာဝဒေမန္တာတ်မင်းသို့ လူအဖြစ်ဖြင့် သိကြားသုံးကျိတ်ခြောက်ယောက်တို့၏ အသက်နှင့်အမျှ တာဝတိံသနတ်ပြည်ကို တဝက်မင်းပြုပြီးလျှင်၊ ကျန်သည်တဝက်ကို ယူပြု၍၊ အလုံးစုံသော တာဝတိံသနတ်ပြည်ကိုပင် မင်းပြုလို၍ သိကြားကိုပင် သတ်မည်ကြံ၏။ သိကြားကို နှိုင်းသော သူ မဟုတ်၊ စကြာဝဒေမန္တာတ်မင်းသို့ကား လောဘနှင့်ငံသို့လည်း လိုက်၏။ အသက်ကုန်ခြင်းသို့ ရေခံ၏။ အိုခြင်းသည်း နှိပ်စက်၏။ လူ၏ ကိုဖြင့် နတ်ပြည်

၁။ ဤပေဉ်-ဤနတ်ပြည်ဘက်၊ ဤကမ္ဘာတက်၌ စသည်တို့ကို တဝမ်းနှုန်းချည်း ရေးသည်။ ရကလအရေးနှင့် အညှိ၊ ထဆင်ထူးနှင့် လဲ၍ ပြင်ထားပါသည်။

ဝယ် မသေအပ်သို ဖြစ်၍၊ ဤသို့သော အကြောင်းအားဖြင့် မနွာတ်
မင်းသို လုပ်ပြည်သို့ ကျပြန်ချေ၏။ မိမိဥယျာဉ်၌ မထသော အိပ်ခြင်း
ကို အိပ်၏။ ဥယျာဉ်စောင့်လည်း သားတော်မင်းအား သွား၍ ကြား
လေ၏။ သားတော်သည် အမတ်တို့နှင့်အကွ စည်းဝေး၍ - 'ရှင်မင်း
ကြီး လွန်တော်မူသော်၊ ဥဒါန်းစကားကို အဘယ်သို့ ဆိုရစ်ရမည်
နည်း။' ဟု မေး၏။ - 'ချစ်သား၊ စကြာဝဒေမနွာတ်မင်းသိုကား ကျွန်း
ငယ်နှစ်ထောင်ရှိသော လေးကျွန်းလုံးကိုလည်း စကြာဝဒေမင်း၏ အ
ဖြစ်ဖြင့် မင်းပြု၏။ အသက်ကား - 'သတို့သားအဖြစ် ရှစ်သောင်းလေး
ထောင်၊ အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ စကြာဝဒေ
လည်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်နှင့်တည်း။ စာသုမဟာရာဇ်နတ်
ပြည်၌ မင်းပြုသည်ကား အနှစ်ကိုးသန်း၊ တာဝတိံနိသာ၌ မင်းပြုသို
လည်း သုံးကျိတ်ခြောက်ယောက်သော သိကြားတို့၏ အသက်နှင့်
အမျှ မင်းမူလေ၏။ ဥဒါန်းစကား၊ ရာဇပင်ထားပေ။' ဟူ၍ ဆိုခဲ့ပြီးမှ၊
ဇိဝိတိန္ဒြေ ချုပ်လေ၏။

ထိုစကြာဝဒေမနွာတ်မင်းသည် အဘယ်ကုသိုသ် ပြုခဲ့ဘူး၍၊
စကြာဝဒေမင်းအဖြစ်ကို ရလေသနည်း ဟူမူကား - 'ဤကမ္ဘာက
ပြန်၍ ရေသော်၊ ကိုးဆယ့်ဘာကမ္ဘာထက်၌ ဝိပဿီသည် ဖြစ်တော်
မူ၏။ ထိုအခါ၌ အပ်လျှိုတတ်သော ယောက်ျား ဖြစ်၍၊ ရပါသော
အခဲဖြင့် ဆွမ်းလှူပါချင်၍၊ မင်းကို လျှောက်ပါသော်အခွင့် မရပါ၍၊
ဝံးနှင့် ရောသော ထမင်းဆုပ်ကို ပန်းတောင်းတွင် ထည့်၍ သွားလေ
ပြီးသော်၊ အရှင်ဖုရားတပါး၏ အနီးသို့ ချဉ်းလေ၍ ပစ်လိုက်သော်၊
ထမင်းဆုပ်သည် သပိတ်တွင် ကျလေ၏။ ထိုယောက်ျားလည်း အ
လွန် ဝမ်းမြောက်၏။ ထိုယောက်ျားကို စောင့်သော နတ်၏ အာနု
ဘော်အားဖြင့်၎င်း၊ ဖုရားသခင် အာနုဘော်အားဖြင့်၎င်း၊ ဖုရားသခင်
၏ သပိတ်တော်က စ၍၊ သင်္ဃာတော်အပေါင်းတို့၏ သပိတ်တို့၌
ဆွမ်းလည်း ပြည့်လေကုန်၏။ ထိုသို့ ပြည့်လေသည်ကို မြင်၍၊ အ
လွန်သဒ္ဓါ၊ ကြည်ညိုစွာ ဖြစ်၍ - 'ဤအကျိုးအားဖြင့် နောင်ဘဝ
သော်၊ ဖြစ်လေတိုင်းဖြစ်လေတိုင်း၊ ရတနာမျိုး ရွာစေသတည်း။' ဟု

ထိုယောက်ျား ဆုတောင်း၏။ ထိုအဖြစ်ကသည် နတ်ပြည်၊ လူပြည် ဖြစ်သေပြီးမှ၊ ဤကမ္ဘာထက်၌ စကြဝဒေးမနွာတ် ဖြစ်လေသတည်း။

ဤသို့လျှင် လုစည်းစိမ် ဖြတ်သည်ကို ဟောတော်မူ၏။

ဤသို့လျှင် ပစ္စည်းအများကို ထားဦး၍၊ ဤဟေတုသတ္တိတန်ခိုး ကို ပြုတော်မူလျှင်၊ မရေမတွက်နိုင်သော ဟေတုဟူသော ကုသလ ဟိတ် ဖြစ်သော၊ အနည်းငယ်သော ဒါနကို စွန့်ကြီး၍၊ ကြီးစွာသော လုချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတည်း ဟူသော ပစ္စည်းကို ခံရသေ၏။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ လိမ္မာသော ယောက်ျား တယောက်သည် အနည်းငယ်သော အရင်းဥစ္စာဖြင့် အရောင်းအဝယ် ကုန်စယ် သွယ်၍၊ ဘိုးပွားသော အဖြစ်ဖြင့်၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာ၊ များစွာ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

၄၂။ အနုရုဒ္ဓါမင်းသားအကြောင်း။

‘အဘယ်သူသည် အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟတည်း ဟူသော ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးခုတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင်၊ မိမိစိတ်ကို ဖြစ်စေ၍၊ အနည်းငယ်သော ပစ္စည်းကို စွန့်၍၊ ကြီးစွာသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာတည်း ဟူသော စည်းစိမ်ကို ခံစံရလေသနည်း၊’ ဟူမူကား။ ဤကမ္ဘာကပ်၊ ကမ္ဘာထက်၌ ကဿပဗျားရှင် သာသနာ လွန်၍၊ ငါတို့ ဗျားရှင် မဖြစ်ခင်၊ အန္ဓဘာရအမည် ရှိသော သူဆင်းရဲသို မြက်ကို ရိတ်၍၊ မြက်ဖိုးဖြင့် အသက်မွေးသတည်း။ အန္ဓဘာရလုလင်သည် ပဒုမ္မဒေဝီမိဗျား၏ သား၊ ဥပရိဋ္ဌအမည် ရှိသော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား ဆွမ်းတပွားမျှ လှူ၍၊ - ‘ဤဆွမ်းအလှူကြောင့် နောင်ဘဝ၌ ဆင်းရဲသည် မဖြစ်လို၊ မရှိဆိုသော စကားကိုမျှ ဘဝတိုင်း၊ ဘဝတိုင်း မထိ မကြားလို၊’ ဟူ၍ ဆုတောင်းသတည်း။ ထိုသို့ ဆုတောင်းသော အခါ၌ အရှင်လည်း-

ဣန္ဒိတံ ပတ္တိတံ တုယံ၊ ဝိပ္ပမေဝ သမိန္နတု၊

သပ္ပေ ပူရေန္တု၊ သင်္ကပ္ပေါ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ။

ဣန္ဒိတံ၊ လေ၊ သင်္ကပ္ပေါ၊ မဏိဇောတရသော ယထာ။ ။

ဟူ၍၊ ဤနှစ်ဂါထာကို ဟောတော်မူသတည်း။ ။ တုယံ-သင်၏။

ဣန္ဒြိယ-လှိုအပ်သော၊ ပဏ္ဍိတ-တောင့်တအပ်သော၊ ဝရံ-ဆုသည်၊
 ခိပ္ပမေဝ-လျင်စွာလျှင်၊ သမိစ္ဆတု-ပြည့်စုံစေသတည်း။ သပ္ပေ-ခပ်
 သိမ်းကုန်သော၊ သင်္ကပ္ပေါ-တောင့်တအပ်သော အကြံတို့သည်၊
 ပန္နရသော-တဆဲငါးရက်မြောက်သော၊ စန္ဒောယထာ-လကဲ့သို့၊
 ပူရေန္တု-ပြည့်စုံစေကုန်သတည်း။ ဤနှစ်ဂါထာဖြင့် ဟော၍ သွား
 လေသတည်း။

ထိုအန္တဘာရလုလင်သ် ဆွမ်းတဟင်းချို လှူဘူးသော ကောင်း
 မှူကြောင့်၊ ငါတို့ ဖုရားရှင် လက်ထက်၌ သာကီဝင်မင်းမျိုး^၁ ဖြစ်၍၊
 အနုရုဒ္ဓါမင်းသားဟု ကျော်စောသတည်း။ ထိုအနုရုဒ္ဓါမင်းသား
 သည် ဤဘဝ၌ ဥပရိဋ္ဌအမည် ရှိသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား ဆွမ်းလှူ
 သော အခါ၌၊ ဆုတောင်းဘူးသော စေတနာကြောင့်၊ ဖြူစင်စွာသော
 အဆင်းအနံ့၊ အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော နမသလေးထမင်းကို ရွှေ
 ခွက်၌ ထည့်၍၊ အထူးထူးသော၊ သားဖြင့် ဖြှမ်းသော အစာကို ရ
 ၍၊ ထိုအစာကို စား၍ ကြီးပြင်းသဖြင့်၊ ထမင်းဖြစ်ရာကို မသိ၊ မရှိ ဟူ
 သော စကားကိုမျှ မသိမကြားစဖူး၊ ထမင်းသည် ရွှေခွက်၌သာ ဖြစ်
 သတည်း၊^၂ ဟု မှတ်၏။

တရံရောအခါ မင်းသားချင်း မုံ့လောင်းတမ်း ကစားကြသော်၊
 ရှမ်းချေ၍၊ မယ်တော်မှာ မုံ့အလိုငှါ စေလိုက်၏၊ မယ်တော်လည်း
 မုံ့ကို ချက်၍ သစေ့၏။ မင်းသားတို့သည် မုံ့ကို စားကြ၍ ကစား
 ကုန်၏။ အဖန်တလဲလဲ အနုရုဒ္ဓါသည် ရှုံးသည် ဖြစ်၍၊ တကြိမ်
 ထက်၊ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်စေလိုက်သော်လည်း၊ မယ်တော်သည် မုံ့
 ကို လုပ်၍ သစေ့၏။ လေးကြိမ်မြောက် တောင်းလေသော်၊ ‘မုံ့ မဟို
 ဖြီ’ဟု စေလိုက်၏။ ‘မရှိ’ ဟူသော စကားကို မကြားဘူးသော
 ကြောင့်၊ -‘မရှိမုံ့ကို ပေးလိုက်ပါ။’ဟု စေပြန်၏။ မယ်တော်သည်
 လည်း-“င-သားသည် ‘မဟို’ဟူသော စကားကို မကြားဘူးလေ။

၁။ သမိစ္ဆတုကို ထိုအခါ သမိစ္ဆတု-ဟု ဖတ်ဟန်တူသည်။

၂။ ပါဠိရင်းမှာ-သာကိယ-ဖြစ်သည်။ သာကိယကို သာကီဟု အရေးများသည်။ သာ
 ကီဟု ဖတ်ရတတ်သည်။ ဤ၌ ဖတ်ရတတ်သံအတိုင်း ရေးထားဟန် တူသည်။ ‘က’ကို ‘ဂ’နှင့်
 ပြောင်းနိုင်သည်ကို မှတ်ရန်။

မသိလေ။ ဤသို့သော ဥပါယ်တမည်ဖြင့် မသိသော အကြောင်းကို သိစေအံ့သတည်း။” ဟု အချည်းနှီးသော ရွှေခွက်ကို ဆေး၍၊ တပါးသော ရွှေခွက်တလုံးသို့ မှောက်၍ သစေလေ၏။

ပြည်စောင့်နတ်တို့သည်ကား- “အနုရုဒ္ဓါသာဂီဝင်မင်းကား အန္တဘာရ၊ မြက်ထမ်းအစစ် ဖြစ်သော အခါ၌ မိမိစားသုံး ထမင်းကို ဥပရိဋ္ဌပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို လှူ၍- ‘မရှိ ဟူသော စကားကို ကြားရသည်ကို မဖြစ်လို၊ ထမင်းဖြစ်ရာ အရပ်ကိုလည်း သိရသည်ကို မဖြစ်လို၊’ ဟူ၍ ဆုတောင်းခြင်းကို ပြု၏။ အကယ်၍ ဤအနုရုဒ္ဓါမင်းသားသည် အချည်းနှီးသော ရွှေခွက်ကို မြင်လေမူကား- ‘နတ်တို့၏ ဘောင်သို့ ဝင်အံ့သောငှါ၊ မရကုန်အံ့သတည်း။ ငါတို့၏ ဥက္ခေဒ်သတည်းလည်း ခုနစ်စိတ် ကွဲလေအံ့သတည်း။’ ဟူ၍ ထိုရွှေခွက်ကို နတ်မဲ့ဖြင့် ပြည့်သည်ကို ပြုကုန်၏။

အနုရုဒ္ဓါမင်းသားလည်း ရွှေခွက်ကို ဖွင့်ကာ ချလျှင်၊ မုံ အနံ့သည် ပြည်အလုံး နံ့လေ၏။ လျှာတက် တင်လျှင်၊ အရသာ ၇ ပါးတို့ကို ဆောင်သော လျှာကြောတထောင်တို့သည် နံ့ကုန်၏။ အနုရုဒ္ဓါသည်ကား မုံကို စား၍- ‘င-မယ်တော်သည်ကား င-ကို ချော်၊ ဤမျှလောက်သော အခါပတ်လုံး မဟိုမုံကို မစားရ၊ ယနေ့မှ မဟိုမုံကို ပေး၍ စားရသည်။ ဤနေ့မှ စ၍၊ တပါးမုံကို ငါ မစားပြီ၊’ ဟူ၍ ဆို၏။ အနုရုဒ္ဓါမယ်တော်လည်း ကျွန်ငယ်ကို ခေါ်၍ မေး၏- ‘အရှင်မ၊ ရွှေခွက်၌ မုံတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်၏။ ဤသို့သော မုံတို့ကို မမြင်စမှ-’ ဟု ဆိုပေသော်- ‘င-သားကား ဖုန်းရှိသော သူ ဖြစ်သည်။ ဆုတောင်းကြောင့် ဖြစ်သတည်း။’ ဟု ထိုနေ့မှ စ၍၊ မကြံစည်ပဲ၊ မုံကို စားလိုသည်ဟု ဆိုလျှင်၊ ရွှေခွက်တလုံးတွင် ရွှေခွက်တလုံး မှောက်၍ သာမှီလေစေ၏။ ထိုမျှလောက်သော အခါပတ်လုံး၊ ထိုအနုရုဒ္ဓါသည် မဟိုဟူသော စကားကို မသိလေ။

တနေ့သ၌ ကိမိလ၊ ဘတ္တိယ၊ အနုရုဒ္ဓါ၊ ဤမင်းသားသုံးပါးတို့သ် ‘ထမင်းဖြစ်သည့် အရပ်ကား အဘယ်အရပ်နည်း။’ ဟု အချင်းချင်း

မေးကြသော်၊ ကိမိလမင်းသားသည်- 'ကျိန္ဒ ဖြစ်၏' ဟု ဆို၏။ ဘတ္တိယမင်းသားသည်- 'သင် မသိလဲကိုးကား။ ထမင်းဖြစ်သည့် အရပ်ကား အိုး၌ ဖြစ်၏' ဟု ဆို၏။ ဘဂုမင်းသားကား စပါးထောင်းသည်ကို မြင်သောကြောင့်၊ ဆုံ၌ ဖြစ်၏' ဟု ဆို၏။ အနုရုဒ္ဓါမင်းသားကား- 'သင်တို့ မသိကုန်။ ထမင်းဖြစ်သည့် အရပ်ကား ရွှေခွက်၌သာ တည်း။' ဟု ဆို၏။ ထိုမင်းသားတို့တွင် ကိမိလသည် တနေ့သ၌ ကျီက စပါး ထုတ်သည်ကို မြင်၍ ကျိန္ဒ ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ ဘတ္တိယကား အိုးမှ ထမင်း ခူးသည်ကို မြင်၍၊ အိုး၌ ထမင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆို၏။ ဘဂုမင်းသားသည် စပါး ထောင်းသည်ကို မြင်ဘူး၍၊ ဆုံ၌ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ အနုရုဒ္ဓါကား စပါး ထောင်းသည်ကို၎င်း၊ ထမင်း ခူးသည်ကို၎င်း မမြင်စမှူး။ ရွှေခွက်၌ ထည့်၍၊ ရှေ့သို့ ရောက်လာမှ မြင်သောကြောင့်၊ ထမင်းသည် ရွှေခွက်၌ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုအလုံးစုံကို မမြင်ဘူးသောကြောင့်- 'အမှုမည်သည်ကား၊ အဘယ်နည်း။' ဟု မေး၏။ လယ်ထွန်ခြင်း၊ ပျိုးကြဲခြင်း စသည်တို့ကို ကြားပေ၏။ - 'တခါ ပြုသော်၊ တသက်ပန်လုံး စားရ၊ သောက်ရမည်လော။' ဟု မေးသော်၊ - 'နှစ်တိုင်းနှစ်တိုင်း သန်နည်းချည်း။' ဟု ကြားပေ၏။ - 'ထိုသို့ တပြီးကား၊ ငါ ရဟန်း ပြုအံ့သတည်း။' ဟူ၍၊ ဘတ္တိယ၊ သာဂိဝင်မင်းသားသည်၎င်း၊ အနုရုဒ္ဓါမင်းသားသည်၎င်း၊ ကိမိလမင်းသားသို၎င်း၊ ဒေဝဒတ်သို၎င်း အလုပ်အကျွေး၊ ဥပါသိနှင့်တကွ ခုနှစ်ယောက်တို့သည် ခုနှစ်ရက်ပတ်လုံး မင်းစည်းစိမ်ကို စံစားပြီးမှ၊ စစ်ဆင်္ဂါလေးပါး၊ အခြွေအရံနှင့်တကွ မိမိတို့ နိုင်ငံမှ ထွက်ခဲ့၍၊ တိုင်းတပါးသို့ ရောက်လျှင်၊ စစ်သည်၊ ဗိုလ်ဗာတို့ကို နှစ်စေ၍၊ ထိုအရပ်၌ မင်းသားခြောက်ယောက်တို့သည် မိမိတို့ ဆင်သော တန်ဆာကို ချွတ်၍၊ - 'ဥပါသိ၊ သင်သည် ပြန်လော။ ဤမျှလောက်သော တန်ဆာသည်ကား သင် အသက်မွေးအံ့သောငှါ အပ်၏။' ဟု ဥပါသိကို ပေးကုန်၏။ ဥပါသိကား မင်းသားတို့၏ ခြေရင်း၌ လူးလည်း၊ ငိုကြွေး၍ နှစ်ခဲ့၏။ တောအုပ်သို့ ရောက်လျှင်သော်၊ မြေကြီးသည် တုန်လှုပ်သ

ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဥပါလိကား ဤသို့ ကြံ၏။—‘သင်္ဂါဝင်မင်းသားတို့ကား ကြမ်းကြုတ်စွာတကား။ င-ကို သတ်လတံ့သတည်း။ ဤသင်္ဂါဝင် မင်းတို့သည် ဤသို့သော စည်းစိမ်ကို တံထွေးပေါက်ကဲ့သို့ မှတ် ထင်၍၊ ရဟန်းပြုကုန်၏။ တကား။ ငါကား အဘယ်သို့ ဆိုသွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ဥစ္စာကို ယူလိုသသူ ယူပစေ၊’ဟု သစ်ပင်၌ ဆွဲ၍ပစ် ခဲ့လျက်၊ ထိုမင်းသား ခြောက်သောက်တို့၏ အထံသို့ သွားလေ၏။

ထိုမင်းသားတို့သည် ဥပါလိကို မြင်၍—‘အဘယ်ကြောင့် မနစ် သနည်း၊’ဟု မေးသော်၊ ဥပါလိလည်း ထိုအကြောင်းကို လျှောက် ကြားပေ၏။ ထိုမင်းသားတို့လည်း ဝမ်းမြောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ဥပါလိကို ယူ၍၊ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်သို့ ကပ်လေ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုး၍—‘အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်တို့၊ သင်္ဂါဝင် မင်း၏ မာန်ခက်ထင်ခြင်းကို ဖြစ်၍၊ အကျွန်ုပ်တို့ကို မြင့်မြတ်စွာ လုပ်ကျွေးပေသော ဥပါလိကို ရှေးဦးစွာ ရဟန်းပြုတော်မူပါ။ အ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုရှေးဦးစွာ ရဟန်းပြုသော ဥပါလိအား ရှိခိုး ခြင်းကို ပြုကုန်အံ့။ ဤသို့မူကား၊ အကျွန်ုပ်တို့ မာန်နည်းအံ့သ တည်း။’ဟု နားတော်လျှောက်ပေ၏။ ထိုအကြောင်းကို မြင်၍ ထိုဥ ပါလိကို ရှေးဦးစွာ ရဟန်း ပြုစေ၏။ ထို့နောက်မှ မိမိတို့ ရဟန်းပြု ကုန်၏။ ထို့နောက်မှ မဟာပုရိသဝိတက္ကသုတ်ကို ဟောတော်မူ၍၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အသက်ရှည်သော အရှင်ဘဒ္ဒိယ သည် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးကို ရ၏။ အသက်ရှည်သော အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် နတ်မျက်စိဟူသော ဗိဗ္ဗစက္ခုကို ရသတည်း။ အရှင်အာနန္ဒာကား သောတာပန်၌ တည်၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း နှစ်သက်တော်မူ၍၊ တေဇကံအရာကို ပေးတော်မူပေ၏။ ဥပါလိအား ဝိနယအရာ၌ ဘေ ဒကံ ထားတော်မူ၏။

ထိုအမျိုးတော် ဖြစ်သော မင်းတို့ကား မင်းတို့၏ စည်းစိမ်ကို စွန့်၍၊ အထံတော်သို့ ချဉ်း၍၊ မဂ်ဒိုလ်ကို ရကုန်၏။ ထိုအကြောင်းကို ဤသို့သော ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။

သုဇနာ တမတ္ထံ ညတွာ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍိယံ ပိယ မနောရမ္မံ၊
သကရန္တံ ဩဟာရ တေ သာသနေ ပပ္ပဇ္ဇိသုံ။

သုဇနာ-သူတော်ကောင်းတို့သို၊ တမတ္ထံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ညတွာ-
သိ၍၊ မနောရမ္မံ-နှစ်လုံးမွေ့လျော်ဘွယ် ဖြစ်ထသော၊ သကရန္တံ-မိမိ
စည်းစိမ်ကို၊ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍိယံ-တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့၊ ဩဟာရ-စွန့်
၍၊ သာသနေ-သာသနာတော်၌၊ တေ-ထိုသာကိဝင်မင်းတို့သည်၊
ပပ္ပဇ္ဇိသုံ-ရဟန်းပြုကုန်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓရှင်သည် ဤသို့
သော ဒေသနာကို ဟောတော်မူပေ၏။

အန္တံ ယေ ဒေန္တိ မုဒိတာ၊ ဒက္ခိဏေယေသု တာဒိသု၊

တေ သမိဇ္ဈန္တု သင်္ကပ္ပေါ၊ အနုရုဒ္ဓါယထာ ပူရေ၊

ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ တာဒိသု-သည်းခံခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်
သော၊ ဒက္ခိဏေယေသု၊ ဒက္ခိဏေယျာနံ-မြတ်သောအလှူကို ခံထိုက်
ကုန်ထသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ မုဒိတာ-ဝမ်းမြောက်ကုန်သို ဖြစ်၍၊
အန္တံ-သွင်းကို၊ ဒေန္တိ-လှူကုန်၏၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ပူရေ-ရှေး၌၊ အ
နုရုဒ္ဓါယထာ-အရှင်အနုရုဒ္ဓါကဲ့သို့၊ သင်္ကပ္ပေါ-တောင့်တအပ်သော
အကြံတို့သည်၊ သမိဇ္ဈန္တု=ပြည့်စုံစေကုန်သတည်း။

၄၃။ သုခသာမဏော ဝတ္ထု။

ရှင်စောဗုဒ္ဓရှင်သည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသည်
ရှိသော်၊ သုခသာမဏောကို အကြောင်းပြု၍၊ ‘ဥဒကညှိ’ အစရှိသော
ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။ ယောတော်မူကြောင်းကား။

လွန်လေပြီးသော အခါ၌၊ ဗာရာဏသီသဌေး၏ ဂန္ဓသတို့သားအ
မည် ရှိသော သားသည် ရှိသတည်း။ ဗာရာဏသီမင်းသည် သဌေး
လွန်ခဲ့လျှင်၊ ထိုဂန္ဓသတို့သားကို ခေါ်စေ၍၊ နှစ်သိင်္ဂစေ၍၊ ကြီးစွာ
သော ပူဇော်သကာဖြင့် သဌေးအရာကို ပေး၏။ ထိုအခါမှ စ၍၊ ဂန္ဓ
သဌေး ဟူ၍ ထင်ရှား၏။

ထိုအခါ၌ ဂန္ဓသဌေးအား ဘဏ္ဍာစိုးသည် ဥစ္စာတိုက်တံခါးကို
ဖွင့်၍၊ -‘အရှင်၊ ဤမျှလောက်သော ပစ္စည်းသည် သင့်ဘ ဥစ္စာ၊ ဤမျှ

လောကံသော ပစ္စည်းသည် သင့်တိုး၏ ဥစ္စာ။’ဟု ထုတ်၍ ပြပေ၏။
 ဂန္ဓသဌေးလည်း၊ ထိုမျှလောကံသော ဥစ္စာကို ကြည့်၍၊—‘င-ဘ,င-
 တိုးတို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ဥစ္စာကို ယူ၍ မသွားလေသနည်း။’ဟု
 ဆို၍—‘င-ရှင်၊ ဥစ္စာကို ယူ၍၊ သွားကုန်သော သတ္တဝါမည်သည်
 မဟိုက်ကုန်၊ မိမိပြုသော ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကိုသာ ယူ၍၊ သတ္တဝါ
 တို့သည် သွားကုန်သည်။’ဟု ဘဏ္ဍာဝိုး ဆိုသ် ရှိသော်။ ဂန္ဓသဌေး
 သည်၊—‘င-ဘ,င-တိုးတို့သ် မိုက်မဲသောကြောင့်၊ ဥစ္စာကို ကောင်း
 စွာ သိုထား၍၊ စွန့်ပြစ်၍ သွားလေကုန်သည်။ ငါသော်ကား ဤဥစ္စာ
 အလုံးစုံကို ယူ၍၊ သွားတော့မည်’ကြံ၏။ ကြံသော်တမူကား၊—‘အလှူ
 ပေးအံ့၊’ဟု မကြံဝဲ—‘ဥစ္စာအလုံးစုံကို စားသော်၍ သွားတော့မည်။’
 ဟု ကြံ၏။ တသိန်းသော ဥစ္စာကို စွန့်၍၊ ဖန်ဖြင့် ပြီးသော ရေချိုးဘုံကို
 ပြုစေ၍၊ အထောင် ပေး၍ ဖန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပြီးသော ရေချိုးပျဉ်
 ကို၊ ဥစ္စာအထောင် ပေး၍ နေစရာပလ္လင်ကို ဥစ္စာအသိန်း ပေး၍
 ထမင်းခွက်ကို၊ ဥစ္စာအသိန်းလည်းကောင်း ပေး၍ ထမင်းစားရာအ
 ရပ်၌ မဏ္ဍပ်ကို ပြုစေ၏။ ဥစ္စာအထောင် ပေး၍၊ ထမင်းခွက်ထည့်
 စရာ၊ အခြေ ခိုသော စပွဲးကို ပြုစေ၏။ ဥစ္စာအထောင်ဖြင့်လည်း
 ကောင်း မိမိအိမ်၌ ချသော်၊ ချိုင့်တံခါးကို ပြုစေ၏။ မိမိ နံနက်စာအလို့
 ဌာ၊ ဥစ္စာအထောင် ပေး၏။ ညစာအလို့ဌာလည်း ဥစ္စာအထောင် ပေး
 ၍၊ လပြည့်နေ့၌ကား အစာအလို့ဌာ၊ ဥစ္စာတသိန်း ပေး၏။ ထိုထမင်းကို
 စားသော နေ့၌၊ ဥစ္စာတသိန်းကို စွန့်၍၊ မြို့ကို တန်ဆာဆင်၍၊— ‘ဂန္ဓ
 သဌေး ထမင်းစားသော အခြင်းအရာကို ကြည့်လှာလတ်ကုန်၊’ဟု
 စည်လည်စေ၏။

လူများလည်း ညောင်စောင်းအဆင့်ဆင့် ဖွဲ့၍ စည်းဝေးကုန်
 ဂန္ဓသဌေးလည်း အဖိုးတသိန်း ထိုက်သော ထိုရေချိုးဘုံ၌
 ထောင် ထိုက်သော ထိုအင်းပျဉ်၌ နေ၍၊ တဆွဲခြောက်လုံးသော
 နံ့သာတို့ဖြင့် ချိုး၍၊ ထိုခြင်္သေ့ချိုင့်တံခါးကို ဖွဲ့၍၊ ထိုပလ္လင်၌
 ထိုအခါ၌ ထိုသဌေးသားအား ထိုခြေတို့သော စားခွက်ထက်၌ ထို
 ရွှေခွက်ကို ထား၍၊ အဖိုးတသိန်း ထိုက်သော ထမင်းကို ခူးကုန်၏။

ဂန္ဓသဌေးသည် ကချေသ်မတို့ဖြင့် ခြံရံလျက်၊ ထိုသို့ သဘော ရှိသော စည်းစိမ်ဖြင့် ထိုထမင်းကို စား၏။

အခါတပါး၌ တောတွင်းသားတယောက်သို့ မျိုးပယ်း^၁၊ ရိက္ခာ ဝယ်ခြင်းငှါ၊ ထင်း စသည်ကို လှည်းဖြင့် တင်၍၊ မြို့သို့ သွားလေ၏။ အဆွေခင်ပွန်းအိမ်၌ တဲးလေ၏။ ထိုအခါ၌ လပြည့်နေ့ ဖြစ်၍ ဂန္ဓသဌေး၏ ထမင်းစားသော အတင့်အတယ်ကို ကြည့်လှာကုန်ဟု၊ မြို့၌ စည်လည်စေသည်ရှိသော်၊ တောတွင်းသားယောက်ျားကို အဆွေခင်ပွန်းသည်-‘ဂန္ဓသဌေး၏။ ထမင်းစားသော အတင့်အတယ်ကို သင် မြင်ဘူး၏လော။’ဟု မေး၍-‘အဆွေ၊ ငါ မမြင်ဘူးပါ။’ဟု ဆိုသော်-‘ထိုသို့တပြီးကား၊ လာတော့။ သွားကြကုန်အံ့။ မြို့၌ စည်လည်လတ်ပြီ။ ကြီးစွာသော စည်းစိမ်းကို ကြည့်ကုန်အံ့။’ဟု၊ မြို့နေသားသို့ ဇနပုဒ်သားကို ခေါ်၍ သွားလေ၏။ လူများလည်း ညောင်စောင်းအဆင့်ဆင့်ထက် နေ၍ ကြည့်ကုန်၏။

ဇနပုဒ်သားလည်း သဌေးထမင်းနံ့ မွှေးလျှင်၊ မြို့နေသားကို-‘အဆွေ၊ သဌေးခွက်၌ ထမင်းဆုပ်ကို ငါ စားချင်ပါသည်။’ဟု ဆို၍-‘သဌေးထမင်းကို မတောင်းတပါးလင့်၊ မရနိုင်ချေဘူး။’ဟူ၍ ဆိုပေသော်-‘အချင်း၊ ထမင်းကို ငါ မရသော်၊ အသက် မရှင်နိုင်ပြီ။’ဟူ၍ ဆို၏။ မြို့နေသားလည်း ဇနပုဒ်သားကို မမြစ်တားနိုင်၍၊ ပရိဿတ်စွန်း၌ နေ၍-‘အရှင်သဌေး၊ ရှိခိုးပါ၏။’ဟု သုံးကြိမ်ပတ်သုံး ကြီးစွာသော အသံကို ပွက်၍၊ ‘ဤသူကား အဘယ်သူနည်း။’ဟု သဌေး မေးသော်-‘အကျွန်ုပ်၊ အရှင်ဖုရား။’ဟု ဆို၍-‘အဘယ်ကြောင့်နည်း။’ဟု သဌေးမေးသော်-‘အရှင်၊ ဤဇနပုဒ်သားတယောက်သို့ သဌေးခွက်၌ ထမင်းတဆုပ်ကို စားချင်ပါလှသည်။ ထမင်းတဆုပ်ကို ပေးတော်မူပါ။’ဟု ဆို၍-‘မရသာဘူး။’ဟု သဌေး ဆိုလေသော်-‘အချင်း၊ သဌေး ဆိုသည်ကို သင်ကြား၏လော’ဟု ဆို၍-‘အချင်း၊ ကြား၏။ စင်စစ်သျှင် ထမင်းကို ရသည် ရှိသော်၊ ငါ-အသက် ရှည်မည်။ မရ

၁။ မျိုးပယ်း-ကားရှေးရေး၊ ယခုအခါ-မျိုးပဲးဟု ရေးသည်။ နောက်ပစ်နှင့်ယ-သတ်တို့ကား အသံတူ၊ အနက်တူ။

သော် အသက် မရှည်နိုင်ချေပြီ' ဟူ၍ ဆိုသော်၊ မြို့နေအဆွေသည် တဖန်လည်းကောင်း—‘အရှင်သဌေး၊ ဤဇနပုဒ်သားသည် ထမင်းတဆုပ်ကို ရေသည် ရှိသော်၊ သေအံ့သတည်း။ ဤဇနပုဒ်သားအား အသက်ကို ပေးပါတော့’ ဟု ဟစ်ကြွေးပြန်၏။—‘အိုအချင်း၊ င-ထမင်းတဆုပ်မည်သည် တရာသော်လည်း ထိုက်၏။ နှစ်ရာသော်လည်း ထိုက်၏။ တောင်းတိုင်း၊ တောင်းတိုင်းကို ပေး၍ ကုန်ကွဲသော်၊ ဘယ်ကို ငါ စားရတော့မည်နည်း။’ ဟု သဌေး ဆိုသော်—‘အရှင်၊ ဤဇနပုဒ်သားသည် ထမင်းတဆုပ်ကို မရသော်၊ သေချေတော့မည်။ ဤဇနပုဒ်သားအား အသက်ကို ပေးပါတော့’ ဟု ဆို၍—‘အချည်းနှီး မရသာချေဘူး။ အကယ်၍ မရသာသည် ရှိသော်၊ အသက် မရှည်နိုင်မူကား၊ သုံးနှစ်ပတ်လုံး င-အိမ်၌ သူရင်းခစား လုပ်သျှင်၊ ထမင်းတခွက်ကို ပေးစေတော့မည်’ ဟု သဌေး ဆိုသော်၊ ဇနပုဒ်သားသည် ထိုစကားကို ကြား၍—‘အဆွေ၊ သူရင်းခစား လုပ်တော့မည်’ ဟု မြို့နေသားအဆွေကို ဆို၍၊ သား၊ မယားကို စွန့်၍၊ ထမင်းတခွက်အလိုငှါ သုံးနှစ်ပတ်လုံး သူရင်းခစားလုပ်အံ့ဟု သဌေးအိမ်သို့ ဝင်လေ၍၊ သူရင်းခစား လုပ်သည် ဖြစ်၍၊ အမှုခပ်သိမ်းတို့ကို အရိုအသေပြု၍၊ အိမ်၌၎င်း၊ တော၌၎င်း၊ နေ၌၎င်း၊ ည၌၎င်း ပြုအံ့သော အမှုတို့ကို အထင်အရှားသာ ပြု၍၊ ထမင်းသူရင်းခစားယောက်ျား ဟူ၍၊ ပြည်အလုံး၌ ထင်ရှား၏။

ထိုအခါ၊ ထိုထမင်းသူရင်းခစားယောက်ျား၏ နေသည် သုံးနှစ်ပြည့်လတ်သော်၊ သဌေးထမင်းကို စီရင်သသူသည် သဌေးကို—‘အရှင်၊ ထမင်းသူရင်းခစားယောက်ျား၏ နေသည် သုံးနှစ်ပြည့်ပလေပြီ၊ ထိုယောက်ျားသည် ပြုခဲးစွာသော အမှုကို ပြုသည်။ သုံးနှစ်ပတ်လုံး သူရင်းခစားလုပ်သည်။ အမှုတခုမှ ပျောက်စဉ်း’ ဟူ၍ ဆိုပေသော်၊ သဌေးလည်း ညစာ၊ နံနက်စာအလိုငှါ နှစ်ထောင်၊ ထိုယောက်ျားနံနက်စာ တထောင်၊ ဥစ္စာသုံးထောင်တို့ကို ပေး၍၊ ရ၊ နေ့ င-အား ပြုအပ်သော အစီအရင်ကို ထိုယောက်ျားမြတ်အား ပြုလေကုန်တော့’ သာ ဆို၍၊ စိန္တာမဏိအမည် ရှိသော မိမိ၏ ချစ်စွာသော

မယားတယောက်ကို ထား၍၊ ကြွင်းသော မိဗ္ဗများကိုလည်း၊-‘ယ
နေ့ ထိုထမင်းသူရင်းစားအား ခြံရံလေကုန်’ဟု ဆို၍၊ စည်းစိမ်
အလုံးစုံကို ဆောက်နှင်း၍၊ ထိုသူရင်းစားယောက်ျားလည်း၊-‘ဂန္ဓ
သဌေးအိမ်၌ သုံးနှစ်ပတ်လုံး သူရင်းစားလုပ်၍၊ သဌေးထမင်းတ
ခွက်ကို ရပြီ။ ထိုယောက်ျား၏ ထမင်းစားသော စည်းစိမ်ကို ကြည့်
လာကုန်’ဟု မြို့ကို ဧည့်လည်စေ၍၊ လူများလည်း ညောင်စောင်း
အဆင့်ဆင့်၌ တက်၍ ကြည့်ကုန်၍၊ ကြည့်လေရာရာသော အရပ်
သည် တုန်လှုပ်သော အခြင်းအရာကဲ့သို့ ဖြစ်၍၊ ကချေသည်မတို့
လည်း ခြံရံလျက် တည်ကုန်၍၊ ထိုယောက်ျား၏ ရှေ့၌ ထမင်းကို
ခွက်နှင့် ခူး၍ ထားကုန်၍။

ထိုယောက်ျား လက်ဆေးသော အခါ၌၊ ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ ပစ္စေ
ကဗုဒ္ဓါတဦးသ် ၇ ရက်မြောက်သော နေ့၌၊ နိရောဓသမာပတ်မှ ထ
တော်မူ၍၊-‘ယနေ့ အဘယ်အရပ်သို့ ဆွမ်းခံ ငါ သွားရအံ့နည်း’
ဟု ဆင်ခြင်တော်မူသည် ရှိသော်၊ ထမင်းသူရင်းစားယောက်ျားကို
မြင်တော်မူ၍၊-‘ဤယောက်ျားသည် သုံးနှစ်ပတ်လုံး သူရင်းစား
လုပ်၍၊ ထမင်းတခွက်ကို ရသည်။ ဤယောက်ျား၏ သဒ္ဓါသည် ရှိ
သလော။ မဟိသလော။’ဟု ကြည့်ပြန်သည် ရှိသော်၊-‘ရှိ၏’ဟု သိ
တော်မူပြီး၍၊-‘အချို့သသူတို့သ် သဒ္ဓါခြင်းပင် ရှိငြားသော်လည်း
အလှူခံကို မခြီးမြှောက်နိုင်စွမ်းကုန်၊ ဤယောက်ျားသည် င-အား
ခြီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုနိုင်စွမ်းမည်လော။’ဟု ကြည့်တော်မူပြီးသော်၊
‘စွမ်းနိုင်လတ်တံ့၊ င-အား သင်းဂြိုဟ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ဒွိရမှ
လည်း၊ ကြီးစွာသော စည်းစိမ်ကို ရလတ္တံ့။’ဟု သိတော်မူ၍၊
သင်္ကန်း ရုံတော်မူပြီးလျှင်၊ သပိတ်ကို ယူတော်မူ၍၊ ကောင်းကင်ဖြင့်
သွားတော်မူလျက်၊ ပရိသတ်အကြားကို ဝင်တော်မူ၍၊ ထိုယောက်
ကျားရှေ့၌ ရပ်တော်မူလျက်၊ ကိုတော်ကို ပြတော်မူလေ၏။

ထိုယောက်ျားလည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မြင်တော်မူလျှင်ပင်၊-‘ငါ
သည် ရှေး၌ အလှူမခံခြင်းကြောင့်၊ ထမင်းတခွက်အလို့ငှါ သုံးနှစ်
ပတ်လုံးပင် သူတပါးအိမ်၌ သူရင်းစား လုပ်ရချေသည်။ ယခု ဤ

ထမင်းသည် တညည့်၊ တနေ့မျှသာ င-ကို စောင့်ရာသည်။ အကယ်၍ ဤထမင်းကို အရှင်ဗုရားအား လှူသည် ရှိသော်၊ ကမ္ဘာကုသေတ သိန်းမကပတ်လုံး င-ကို စောင့်လတ်တုံသည်။ သို့ကြောင့် ဤထမင်း ကို အရှင်ဗုရားအား လှူတော့မည်။’ ဟု ကြံပြီး၍၊ သုံးနှစ်ပတ်လုံး သူ ရင်းစား လုပ်၍ ရသော ထမင်းတခွက်ကို တဆုပ်ကိုမျှ ခံတွင်း၌ မထည့်ပဲ။ အချိုးခြင်းကို ချောက်၍၊ မိမိပင် ထမင်းခွက်ကို ချီ၍၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအထံသို့ သွားလေ၍ ထမင်းခွက်ကို သူတပါးကို ကိုင် စေ၍၊ ရှိခိုးခြင်းငါးပါးတို့ဖြင့် ရှိခိုး၍၊ ထမင်းကို ယူ၍၊ လက်ဝဲလက် ဖြင့် ကိုင်၍၊ လက်ျာလက်ဖြင့် သပိတ်တောင်၌ ထမင်းကို ထည့်၍၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း ထမင်းတဝက် ဝင်လျှင် သပိတ်ကို လက်တော် ဖြင့် ပိတ်၍၊ ထိုယောကျ်ားလည်း- ‘အရှင်ဗုရား၊ ဤဆွမ်း တဖို့သာ၊ နှစ်ဖို့ မပြုနိုင်စွမ်း။ အကျွန်ုပ်ကို ဤပုဂ္ဂိုလ်၌ သင်္ကြိုက်ခြင်းကို ပြု တော်မူပါလင့်။ တမလွန်သင်းဂြိုဟ်ခြင်းကဲ့သို့ ပြုတော်မူပါ။ အ ကြွင်း မထားပဲ။ အကြွင်းမဲ့သာ လှူပါတော့မည်။’ ဟု ဆို၍ လှူ၍၊ မိမိတို့ တဆုတ်မျှ မချန်ပဲ လှူခြင်းသည် အကြွင်းမဲ့လှူသည် မည် သည်။ ထိုအလှူသည် အကျိုးကြီးသည် ဖြစ်၍၊ ထိုယောကျ်ားလည်း ထိုအခြင်းဖြင့် ပြု၍၊ အလုံးစုံကိုပင် လှူ၍၊ တဖန် ရှိခိုး ပြန်၍- ‘အရှင် ဗုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤထမင်းတခွက်ကို လှူရန် သုံးနှစ်ပတ်လုံး ပင် သူတပါးအိမ်၌ သူရင်းစား လုပ်သဖြင့်၊ ဆင်းရဲကို ခံရချေ သို၊ ဤအခါမှ စ၍၊ အကျွန်ုပ် ဖြစ်လေရာရာအရပ်၌ ချမ်းသာသို ဖြစ်စေသတည်း။ အရှင်ဗုရားတို့ သိတော်မူသော တရားတော်ကို လည်း သိရပါလို၏’ ဟု ဆို၍၊

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း- ‘ဤသို့ ဖြစ်စေသတည်း။ အလိုခပ်သိမ်းကို ပေးတတ်သော စိန္တာမဏိပတ္တမြားကဲ့သို့၊ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ သင် ၏ အလိုတို့သည် ပြည့်စုံစေသတည်း။’ ဟု အနုမောဒနာ ပြုခြင်းငှါ-

ဣန္ဒြိယံ ပတ္တိတံ တုယံ၊ ခိပ္ပမေဝ သမိတ္တတု။

သပ္ပေ* ပူရေန္တု၊ သင်္ကပ္ပေါ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ။

ဣန္ဒြိယံ ပတ္တိတံ ဟုယံ၊ ဝိပုဗေဝ သင်္ခန္ဓာဒါ။

သဗ္ဗေ* ပူရေန္တု သင်္ကပ္ပေါ၊ မဏိဇောတရသော ယထာ။

‘တဆဲငါးရက်နေ့ တက်၍ ထွန်းသော လဝန်းသည် အကြွင်းမဲ့ ပြည့်သကဲ့သို့၊ စိန္တာမဏိပတ္တမြားသည် ကြံလေတိုင်းကို ပြည့်စုံ စေသကဲ့သို့၊ သင်္ဃူ လိုအပ်၊ တောင့်တအပ်သော အကျိုးသည်လည်း လျင်စွာလျှင် ပြည့်စုံစေသတည်း။’ ဟု မိန့်တော်မူပြီး၍၊ - ‘ဤလူများ သည် ငါ သွားလေရာ၊ ဂန္ဓမာဒနတောင်တိုင်အောင်၊ င-ကို ကြည့်၍ နေစေသတည်း။’ ဟု မိဋ္ဌာန်တော်မူ၍၊ ကောင်းကင်ဖြင့် ဂန္ဓမာဒန တောင်သို့ သွားတော်မူလေ၍၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါငါးရာဘို့အား ဆွမ်းကို ဝေခြမ်းတော်မူလေ၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလုံးစုံတို့လည်း မျှလောက်ရုံ ယူတော်မူကုန်၏။ အနည်းငယ်သော ဆွမ်းသည် အဘယ့်ကြောင့် လောက်လေသနည်း။ ဟု ကြံအပ်။ မကြံအပ်သည့် လေးပါးတို့ တွင် ဤအရာသည် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရာ ဖြစ်သတည်း။ လူများလည်း ကြည့်လျက်ပင် နေ၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘို့အား ဆွမ်းဝေခြမ်းသည်ကို မြင်လျှင်၊ ကောင်းကြီးတထောင်တို့ကို ဖြစ်စေ၍၊ မီးကြီးသံကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။

ဂန္ဓသဌေးလည်း ထိုအသံကို ကြား၍၊ - ‘ထမင်းသူရင်းစား သည် ငါ ပေးသော စည်းစိမ်ကို မေးဆောင်နိုင်၍၊ လူများ ပျက်ရယ်မှု ပြုကြ၍၊ ပဲ့တင်ထပ်သည် ဖြစ်တော့မည်။’ ဟု ကြံ၏။ ဖြစ်ကြောင်းကို သိလို၍၊ စေလိုက်သော လူတို့သည် လာကြသတ်၍၊ အရှည်စည်း စိမ်ကို ဆောင်သသူမည်သည်ကား ဤသို့ သဘော ရှိသည်သာ ဖြစ်သည်ဟု၊ ထိုအကြောင်းကို လျှောက်ကုန်သော်၊ သဌေး ကြား တည့်ပင်လျှင်၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ဝိဘိဖြင့် တွေဝေသော ကိုင်ရှိ သည် ဖြစ်၍၊ - ‘ဩ၊ ထမင်းသူရင်းစားသည် ပြုခဲ့သော အမှုကို ပြု ဘိ၏တကား။ ဤမျှလောက်သော အခါပတ်လုံး၊ ဤသို့ သဘော ရှိ သော စည်းစိမ်၌ တည်သော ငါသည် တစုံတခုကိုမျှ မပေးနိုင် ချေ’ ဟု ကြံ၍၊ ထိုသူရင်းစားကို ခေါ်စေ၍၊ - ‘သင်သည် ဤမည် သော အမှုကို ပြုသည် မှန်၏လော’ ဟု မေး၏။ - ‘အရှင်၊ မှန်၏။’ ဟု

ဆိုပေသော်၊-‘ထိုသို့ တပြီးကား၊ ယခု င-ဥစ္စာတထောင်ကို ယူ၍၊ င-အားလည်း အလှူတို့ကို ပေးလော့၊’ဟု ဆို၍၊ ထမင်းသူရင်းခစားလည်း ဆိုတိုင်း ပြု၍၊ သဌေးလည်း ထိုသူရင်းခစားအား မိမိ ဥစ္စာအလုံးစုံကို ထက်ဝက် ခွဲ၍ ပေးပြန်၍။

ပြည့်စုံခြင်းတို့ မည်သည်ကား၊ ဝတ္ထု၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပစ္စည်း၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ စေတနာ၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ကျေးဇူးလွန်ခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း ဟူ၍ လေးပါးတို့တည်း။ ထိုလေးပါးတို့တွင် နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသော ရဟန္တာမူလည်း ဖြစ်သော၊ အနာဂံမူလည်း ဖြစ်သော အလှူခံသည် ဝတ္ထု၏ ပြည့်စုံခြင်း မည်၏။ အလှူဝတ္ထု၏ တရားနှင့် လျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ပစ္စည်း၏ ပြည့်စုံခြင်း မည်၏။ အလှူမပေးမှီ ရှေးအဖို့၊ အလှူ ပေးစဉ်၊ အလှူပေးသည့် နောက်အဖို့၊ ဤသုံးပါးသော အခါတို့၌ စေတနာ၏ သောနေဿစေတနာနှင့်အကွ ဖြစ်သော၊ ဥာဏ်ပညာနှင့် ရှဉ်သော အဖြစ်သည် ခေတနာ၏ ပြည့်စုံခြင်း မည်၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ နိရောဓသမာပတ်မှ ထကာမျှသော အဖြစ်သည် ကျေးဇူးလွန်ခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း မည်၏။ ဤပြည့်စုံခြင်း လေးပါးတို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် မျက်မှောက်သော ကိုအဖြစ်ပင် ကြီးစွာသော စည်းစိမ်သို့ ရောက်လေသတည်း။

ဤထမင်းသူရင်းခစားလည်း အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြတ်သော အလှူခံလည်း ဖြစ်သည်။ သူရင်းခစား လုပ်၍ ရသော ပစ္စည်းလည်း တရားနှင့် လျော်စွာ ဖြစ်သည်။ ကာသသုံးပါးတို့၌ စေတနာလည်း စင်ကြယ်လှသည်။ သမာပတ်မှ ထကာမျှသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်သောကြောင့်၊ ကျေးဇူး လွန်မြတ်သည်။ ဤပြည့်စုံခြင်းလေးပါးတို့သည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ သဌေးအထံမှ စည်းစိမ်ကို ရသတည်း။ နောက်အခါ၌ မင်းကြီးသည် ထိုထမင်းသူရင်းခစား ပြုသော ကောင်းမှုကို ကြားလျှင်၊ ခေါ်စေ၍၊ ဥစ္စာတထောင် ပေး၍၊ အလှူတို့ကို ယူ၍၊ နှစ်လိုဝမ်းသာ စည်းစိမ်ကြီးစွာဖြင့် သဌေးအရာ ပေးလေ၏။ ထမင်းသူရင်းခစားသဌေးဟု တွင်၍၊ ဂန္ဓသဌေးနှင့်ပင် အဆွေခင်ပွန်း ဖွဲ့ကြ၍၊ အတူတကွပင် စားကြသော

ကြ၊ အိပ်ကြလျက်၊ အသက်အတိုင်း တည်၍၊ ထိုကဲ့အဖြစ်မှ ရတေ
လျှင်၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၍၊ ဖုရားတစ်ပါးအကြားပတ်လုံး နတ်စည်းစိမ်
ကို စံစားပြီး၍၊ ဤဖုရားဂေါတမ ဖြစ်တော်မူသော အခါ၌၊ နတ်ပြည်
မှ ရတေ၍၊ သာဝတ္ထိပြည်၌ သာရိပုတ္တရာထေရ်၏ အလုပ်အကျွေး
အမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေ ယူလေ၏။

အမိလည်း ကံဝန်၏ အစောင့်အရှောက်ကို ရ၍၊ တရက်၊ နှစ်
ရက်လွန်လျှင်၊ - 'ဩ၊ ငါသည် ရဟန်းငါးရာတို့နှင့်အကွ သာရိပုတ္တ
ရာထေရ်အား ရသာချနှစ်ပါး ရှိသော အစာကို လှူ၍၊ ဗန်ရည်စွန်း
သော ပုဆိုးတို့ကို ဝတ်၍၊ ရွှေခွက်ကိုင်၍၊ နေရာအဆုံး နေလျက်၊
ထိုရဟန်းတို့၏ စားကြွင်းကို စားရအံ့လိမ့်' ဟု ချင်ခြင်း ရှိ၍၊ ထိုရှိ
တိုင်းပြု၍၊ ချင်ခြင်းကို ပျောက်စေ၏။ ကြွင်းသော မင်္ဂလာတို့၌လည်း
ထိုသို့ သဘော ရှိသော အလှူကို ပေး၏။ သားဖွား၍၊ အမည်ကို
မှည့်အံ့သော နေ့၌ - 'အရှင်ဖုရား၊ အကျွန်ုပ်နုပင်သားအား သိက္ခာပုဒ်
တို့ကို ပေးတော်မူပါ။' ဟု သာရိပုတ္တရာထေရ်ကို လျှောက်သော်၊
မထေရ်လည်း - 'သတို့သား၏ အမည်သည် အဘယ်သို့ တံနည်း။'
ဟု မေးတော်မူ၍၊ - 'အရှင်ဖုရား၊ အကျွန်ုပ်နုပင်သား ပဋိသန္ဓေနေသော
အခါမှ စ၍၊ ဤအိမ်၌ တရံတယောက်သော သူအား ဆင်းရဲမည်
သည် မဖြစ်သောကြောင့်၊ သုခသတို့သား ဟူသော အမည်သည်
ဖြစ်လတ္တံ့သည်။' ဟု လျှောက်ပေသော်၊ ထိုအတိုင်းပင် ယူ၍၊
သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပေးတော်မူ၏။ ထိုအခါ၌ပင်လျှင် - 'ငါ့သားအလို
ကို ငါ မပျက်ပြီ' ဟူ၍၊ အမိစိတ်သည် ဖြစ်၏။ သတို့သား၏ နား
တွင်းမင်္ဂလာ စသည်တို့၌လည်း ထိုအတူ၎င်း အမည် ပေး၏။

သတို့သားသည် ခုနှစ်နှစ် ရှိသော အခါ၌ - 'ငါသည် မထေရ်အ
ထံ၌ ရဟန်းပြုပါချင်သည်။' ဟု ဆိုပေသော်၊ အမိသည် - 'ချစ်သား၊
ကောင်းစွာ ချစ်သားအလိုကို ငါ မပျက်ပြီ' ဟု မထေရ်ကို ဖိတ်နှု
၍။" ဆွမ်း ကျွေးပြီးလျှင် - 'အရှင်ဖုရား၊ အကျွန်ုပ်နုပင်သားသို့ ရဟန်း

၁။ ဖိတ်မန်-ဟု အရေး များသည်။ ဆရာတော်ကား မြန်မာသုဒ္ဓ-ကာရိကနည်းကို
လိုက်၍-ဖိတ်မှန်ရေးသည်။ ထိုအခါ အပြောလည်း ရှိတန်သည်။

ပြုလိုသည်။ ညချင်းလျှင် အကျွန်ုပ်နှစ်သားကို ကျောင်းတော်သို့ ပို့ဆောင်ခဲ့မည်၊’ဟု မထေရ်ကို လွှတ်လိုက်၍၊ ဆွေမျိုးတို့ကို စည်းဝေးစေ၍၊ -‘သားအား အလှူအခါ၌ ပြုအပ်သော အမှုကို ယနေ့သာ ပြုကုန်အံ့၊’ဟု ဆို၏။ သားကဲ့ တန်ဆာ ဆင်၍၊ ကြိုးစွာသော အသရေ၊ အတင့်အတယ်ဖြင့် ကျောင်းသို့ ဆောင်လေ၏။ မထေရ်အား နှင်းလေ၏။ မထေရ်လည်း-‘ချစ်သား၊ ရဟန်းမည်သည် ပြုနိုင်ခဲ့လှသည်။ မွေ့လျော်နိုင်မည်လော၊’ဟု မိန့်တော်မူ၏။ -‘အရှင်ဖုရား အဆုမ္မတော်ကို ကျွန်ုပ် နာခံပါမည်၊’ဟု ဆိုသော်၊ တစပဉ္စက၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကြားတော်မူ၏။ အမိအဖတို့သည် သား ရဟန်းပြုသော်၊ ပူဇော်သကာကို ပြုသည် ဖြစ်၍၊ ကျောင်းအရံတွင်း၌ပင် ချနစ်ရက်ပတ်လုံး ဖုရားအမှူး ရှိသော ရဟန်းသံဃာအား အရသာချနှစ်ပါး ရှိသော အစာကို လှူ၍၊ ညချင်းအခါ၌ မိမိတို့အိမ်သို့ လာကုန်၏။

ရှစ်ရက်မြော်သော နေ့၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သ် ကျောင်း၌ ပြုအပ်သော အမှုကိုပြု၍၊ သာမဏောကဲ့ သပိတ်သင်္ကန်းကို ကိုင်စေ၍၊ ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ၊ ရွာသို့ ဆွမ်းခံ ဝင်လေ၏။ သာမဏောလည်း ခရီးကြား၌ ပြောင်း စသည်တို့ကို မြင်၍၊ ပဏ္ဍိတသာမဏောကဲ့သို့ မေး၏။ မထေရ်လည်း ထိုအတု၎င်းပင် ဆိုတော်မူ၏။ သာမဏောလည်း ထိုအကြောင်းကို ကြားရလျှင်-‘အကယ်၍ အရှင်ဖုရားတို့ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူတော်မူပါကုန်သည် ရှိသော်၊ အကျွန်ုပ် ကျောင်းသို့ ပြန်ပါရအံ့၊’ဟု ဆို၍၊ မထေရ်သ် သာမဏော အလိုကို မဖျက်ပဲ-‘ဝ-သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို ပေးတော့၊’ဟု သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူတော်မူလျှင်၊ မထေရ်ကို ရှိခိုး၍ ပြန်သော အခါ၌-‘အရှင်ဖုရား၊ အကျွန်ုပ်၏ အစာကို ဆောင်တော်မူခဲ့သည် ရှိသော်၊ အရသာချနှစ်ပါး ရှိသော အစာကိုသာ၊ ဆောင်တော်မူခဲ့ပါ၊’ဟု ဆို၍၊ ထိုအစာကို ငါဘယ်မှာ ရချိမ့်မည်နည်း၊’ဟု မထေရ် ဆိုတော်မူသော်-‘အရှင်ဖုရားကောင်းမှုကြောင့် မရသော်လည်း၊ အကျွန်ုပ် ကောင်းမှုကြောင့် ရတော်မူကုန်လတ်တံ့သည်၊’ဟု ဆို၏။ မထေရ်သည်လည်း သာမဏောအား သံကောက်ကို ပေး၍၊ ရွာသို့

ဆွမ်းခံ ဝင်တော်မူလေ၏။

သာမဏေလည်း ကျောင်းသို့ သွားလေ၍၊ မထေရ်တိုက်ကို ဖြင့်၍ ဝင်လေလျှင်၊ တံခါးကို ပိတ်၍၊ မိမိကို၌ ဥာဏ်ကို 'ချ၍' နေလေ၏။ ထိုသာမဏေ၏ ကျေးဇူး၊ တန်ခိုးကြောင့် သကြားနေရာ ပူသော အခြင်းအရာကို ပြလေ၏။ သကြား ကြည့်သည် ရှိသော်၊ သာမဏေကို မြင်၍ ၊ - “သုခသာမဏေသည် ဥပဇ္ဈာယ်၏ သပိတ်သင်္ကန်းကို ပေးလိုက်၍ ၊ - ‘ရဟန်းတရားကို ပြုအံ့၊’ ဟု ကြံသည်။ ထိုအရပ်သို့ ငါ သွားအံ့၊’ ဟု ကြံ၍ ၊ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့ကို ခေါ်၍ ၊ - ‘အမောင်တို့ သွားလေကုန်၊ ကျောင်း၏ အနီးတော၌ အသံ မကောင်းသော ဌာနတို့ကို ပြေးလေစေ၍ ၊ လေးမျက်နှာ၌ စောင့်ရှောက်လေကုန်၊ လ-နတ်သား၊ နေ-နတ်သားတို့ကိုလည်း မိမိတို့၏ ပိမ္မာန်တို့ကို ကိုင်ချုပ်၍ ထားကုန်၊’ ဟု ဆို၍ ၊ ထိုနတ်သားတို့လည်း ထိုအတိုင်း ပြုကြသေကုန်၏။ မိမိလည်း သံကောက်အလျှိုအပေါက်အရပ်၌ ငြိမ်သက်သော အသံရှိသည်ကို ဖြစ်စေ၏။ သာမဏေသည် တည်ကြည်သော စိတ်ဖြင့် ဝိပဿနာကို ပွားစေ၍ ၊ သုံးတန်သော ဖော်ဖိုလ်တို့သို့ ရောက်လေ၏။

သာရိပုတ္တရာထေရ်လည်း သာမဏေသ်- “အရသာချနှစ်ပါး ရှိသော အစာကို ဆောင်တော်မူပါ၊’ ဟု ဆို၍ ၊ အဘယ်သူ အိမ်၌ ချအံ့နည်း၊” ဟု ကြံတော်မူသော် ၊ အလိုတော်နှင့် ပြည့်စုံသော အလုပ်အကျွေးတော်တယောက်ကို မြင်တော်မူ၍ ၊ ထိုအိမ်သို့ သွားတော်မူလေ၍ ၊ - ‘အရှင်ဖုရား၊ ယနေ့ ဤအရပ်သို့ လာတော်မူ၍ ၊ ကောင်းပေစွ။’ ဟု ထိုသူတို့သည် နှစ်လို၊ ဝမ်းသာ သပိတ်တော်ကို ယူ၍ ၊ နေတော်မူစေပြီးမှ ၊ ယာဂုဇးဘွယ်ကို လှူ၍ ၊ ဆွမ်းဖုန်းပေးခါးကို ငုံကုန်၍ ၊ တရားစကားကို တောင်းပန်ကုန်သော် ၊ ထိုသူတို့အား အသက်ထက်ဆုံး အောင့်မေ့အပ်သော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၍ ၊ အခါကို မှတ်၍ ၊ တရားကို ပြီးစေသော် ၊ မထေရ်အား အရသာချနှစ်ပါး ရှိသော အစာကို လှူ၍ ၊ ထိုဆွမ်းကို ယူ၍ ၊ သွားတော်မူမည် ပြုသော် ၊ မထေရ်ကို- ‘အရှင်ဖုရား၊ ဖုန်းပေးတော်မူပါတော့။’

တပါးတည်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ ယူပြန်ပါသည်။’ဟု မထေရ်ကို ကျွေး၍၊
တဖန်လည်း သပိတ်ပြည့်အောင် ယူပြန်၏။ မထေရ်လည်း ထိုဆွမ်း
ကို ယူခဲ့၍၊—‘သာမဏေကို ဆွမ်း မွတ်တော့မည်။’ဟု အဆောတ
လျင်ကျောင်းသို့ သွားလေ၏။

ထိုနေ့၌ ရှင်တော်ဇရာသည် နံနက်ကြီးကပင် ထတော်မူ၍၊
ဂန္ဓကုဋိ၌ နေတော်မူလျက်ပင်၊ ဆင်ခြင်တော်မူ၏။— “ယနေ့ သုခ
သာမဏေသို့ ဥပဏ္ဍာယ်၏ သပိတ်၊ သင်္ကန်းကို ပေးလိုက်၍၊—‘ရဟန်း
တရားကို ပြုအံ့၊’ဟု ပြန်သည်။ ထိုသုခသာမဏေ၏ အမှုသည် ပြီးပြီ
လောဟု ဆင်ခြင်တော်မူသည် ရှိသော်၊ မဂ်ဒိလ်သုံးတန်တို့သို့ နေဝံ
သည်ကို မြင်တော်မူ၏။ ထိုထက် ဆင်ခြင်တော်မူပြန်သို ရှိသော်၊
သုခသာမဏေသည် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်စွမ်း၏။ သာရိ
ပုတ္တရာသည်၊—‘သာမဏေသည် ဆွမ်းမွတ်လေတော့မည်။’ဟူ၍၊
လျင်စွာ ဆွမ်းကို ယူခဲ့၍ လာလတ်သို၊ သာမဏေသည် ရဟန္တာအ
ဖြစ်သို့ မရောက်နိုင်သည် ရှိသော်၊ သာမဏေအား အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ
ခဲ့၏။ ငါ သွားချေ၍၊ တံခါးမတ်၌ စောင့်အပ်၏။”ဟု ကြံတော်မူ၏။
ဂန္ဓကုဋိမှ ထွက်တော်မူ၍၊ တံခါးမတ်၌ ရပ်တော်မူလျက်၊ စောင့်
တော်မူ၏။ မထေရ် ရောက်လျှင်၊ အော်က’ ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်၊
ပြဿနာသေးပါးတို့ကို မေးတော်မူ၏။ ဖြေဆုံး၌ သာမဏေသည်
ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လျှင်၊—‘သာရိပုတ္တရာ သင်၏ သာမဏေ
တပည့်ကို ဆွမ်းပေးချေတော့။’ဟု မိန့်တော်မူ၍၊ ကြွတော်မူ၏။

မထေရ်လည်း သွားတော်မူလေ၍၊ တံခါးကို ခေါက်လျှင်၊ သာမ
ဏေသည် ထွက်လတ်၍၊ ဥပဏ္ဍာယ်အား ဝတ်ပြု၍၊—‘သာမဏေ၊
ဆွမ်းစားတော့။’ဟု ဆိုတော်မူလျှင်၊ မထေရ် ဆွမ်းဖြင့် အလိုမဟု
ပြီးသော အဖြစ်ကို သိ၍၊ ထိုခဏ၌ ပွင့်တည့်သော ပဒုမ္မာကဲ့သို့
ထိုခဏ၌သာ ရဟန္တာ ဖြစ်သော၊ ခုနစ်နှစ်သော သတို့သားသည်
အစာတည်ရာအရပ်ကို မြင်လျက်၊ ဆွမ်းစား၍ သပိတ်ကို ဆေး၏။

၁။ အောက်က—ဆိုသည်ကား ဖတ်ပြီး၍ အောက်၌ ချထားသော ပေစာရွက်ကို ဆိုလို
သည်။

ထိုအခါ၌ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် အစောင့်အရှောက်ကို လွှတ်ကုန်၏။ လ-နတ်သား၊ နေ-နတ်သားတို့လည်း ပိမ္မာန်တို့ကို လွှတ်ကုန်၏။ သိကြားလည်း အစောင့်အရှောက်ကို လွှတ်လေ၏။ နေဝန်းလည်း ကောင်းကင်လယ် မွန်းတည့်ကို လွန်တည့်၍ ဝင်လေ၏။ . . .

ရဟန်းတို့လည်း -‘ယခု ညချမ်းခါ ဖြစ်လျှင် ခုတ်ကား။ သာမဏေသည် ယခုသာ ဆွမ်းစားသည်။ အသို့ တုံ့နည်း။ ယနေ့သည် နံနက်အခါ အားရှိသည်။ ညအခါမူကား နည်းသည်။ အသို့နည်း။’ ဟု ဆိုကုန်၏။ ရှင်စောဗုဒ္ဓလည်း လာတော်မူ၍ -‘ရဟန်းတို့၊ ယခုအခါ ဘယ်စကားဖြင့် ငြိမ်သက်စွာ သင်တို့ နေကုန်သနည်း။’ ဟု မေးတော်မူ၍ -‘အရှင်ဗုဒ္ဓရား၊ ယနေ့ နံနက်သည် အားများသည်။ ညချမ်းခါသည် အားနည်းသည်။ သာမဏေလည်း ယခု၌သာ ဆွမ်းစားသည်။ နေဝန်းလည်း ကောင်းကင်လယ်ကို လွန်၍ ထင်သည်။’ ဟု လျှောက်ကုန်သော် -‘ရဟန်းတို့၊ ဤအတိုင်းသည် ဟုတ်တည်း။ ဖုန်းရှိသသူတို့သည် ရဟန်းတရားကို ပြုသော အခါ၌ နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ စောင့်ကုန်သည်။ လ-နတ်သား၊ နေ-နတ်သားတို့သည် ပိမ္မာန်ကို ကိုင်ချုပ်၍ နေကုန်သည်။ သိကြားမင်းလည်း သံကောက်လျှံပေါက်အရပ်၌ စောင့်သည်။ ငါ၊ ဗုဒ္ဓလည်း တံခါးမုတ်၌ စောင့်တုံ့သည်။ ယခုနေ့ သာမဏေသည် မြောင်းဖြင့် ရေကို ဆောင်ကုန်သော လယ်လုပ်သားတို့ကို၎င်း၊ မြားကို မြောင့်စွာ ပြုကုန်သော မြားသမားတို့ကို၎င်း၊ ထူးခြားစွာသည်တို့ကို ပြုကုန်သော တည်းသမားတို့ကို၎င်း မြင်၍၊ မိမိကိုကို ဆုမွန်၍၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။’ ဟု မိန့်တော်မူ၍။ ။

ဥဒကညှိ နယန္တိ နေတ္တိကာ၊ ဥဿုကာရော ဒမယန္တိ၊

တေဇနာ ဒါရုနိ ဒမယန္တိ၊ တစ္ဆကာ အတ္တာနိဒမယန္တိ သပ္ပဒါ။ ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကား -‘ရဟန်းတို့၊ ရေဆောင်သမားတို့သည် ရေကို မိမိတို့ လိုရာအရပ်သို့ ဆောင်ကုန်၏။ မြားသမားတို့သည် မြားကို မြောင့်အောင် ဆုမွန်ကုန်၏။ တ

စဉ်းသမားတို့သည် သစ်သားတို့ကို အလိုရှိတိုင်း ဆုမွန်ကန်၏။ ဆုမွန် လွယ်သသူတို့သည်ကား မိမိကိုကို ဆုမွန်ကန်၏။ ဟူသတည်း။ အ ဓိဗ္ဗာယ်အကျယ်ကိုကား နောက်က ပဏှိတသာမဏောဝတ္ထုမှာအ တိုင်း သိလေ။ ဤတရားတော်၏ အဆုံး၌ အချို့သော တရားနာ ပရိဿတ်တို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ် စသည်တို့သို့ ရောက်ကုန် ၏။ ။ သုခသာမဏောဝတ္ထု။

ဤဝတ္ထုတရားတော်ကို နှစ်သုံးသွင်း၍၊ ယခုအခါ လူဆင်းရဲ တို့သည် ကိုတိုင် ဆင်းရဲခံ၍၊ သူရင်းခစား လုပ်၍၊ ပိဋကတ်ကျမ်း ဂန် တတ်၍၊ အကျင့်သတင်း ရှိသော အလှူခံ၌ စေတနာသုံးတန် စင်ကြယ်စွာသော စိတ်ဖြင့် အလှူ ပေးရာ၏။ ယခု ကာလမဟုတ်၍ နိရောဓသမာပတ်မှ ထကာမျှ ဖြစ်သော၊ အနုခံရဟန္တာကို မရနိုင် ၍၊ မျက်မှောက်အကျိုးပင် မခံရငြားသော်လည်း၊ ဝိတကတ်ကျမ်း ဂန် တတ်၍၊ အကျင့်သတင်း ရှိသော ရဟန်းကို သုတဗုဒ္ဓ၊ အကြား အမြင် ရှိသော ဗုရား မည်သည်ဟု၎င်း၊ မင်း အစရှိသော အမတ်ကြီး၊ သဌေး စသော စည်းစိမ်ရှိသသူတို့သည် ဆွမ်းသပိတ်အလုံးအရာ လှူသောထက်ပင်သော်လည်း၊ လူဆင်းရဲတို့သ် ဆွမ်းတသပိတ် လှူ သည့် အကျိုး ကြီးသည်ကို၎င်း၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်၊ နောင် သံသရာ၌ ကြီးစွာသော အကျိုး ခံရမည်ဟု အမြီးမှတ်ကုန်ရာ၏။

၄၄။ မဇ္ဈကုဏ္ဍလိ ဝတ္ထု။

တစုံတခုသော ဒါနကိုမျှ မလှူရဲဘဲ၊ မိမိစိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဟူသော ကု သိုလ်ဟိတ်သုံးခုကြောင့် ကြီးစွာသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ဟူ သော ပစ္စည်းကို ခံရလေဘူးသည်ကား။ သာဝတ္ထိပြည်၌ မဏ္ဍကုဏ္ဍ လိ၊ သတို့သားကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူ၏။

သာဝတ္ထိပြည်၌ အဒိန္နပုပ္ဖက၊ အမည် ရှိသော ပုဏ္ဏားသည် တစုံ တယောက်သော သူအား တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို မပေးစမှူးသော

၁။ အခြားကျမ်း၌-မဇ္ဈကုဏ္ဍလိ-ဟု ရေးသည်။ ချောစောခြင်းအနက်ကို မဇ္ဈသဒ္ဓါသာ ဟောသည်။

ကြောင့်၊ အနိစ္စပုပ္ဖက အမည် ရှိသတတ်။ ထိုပုဏ္ဏား၏ ချစ်နှစ်လိုအပ်သော တယောက်သော သားသည် ရှိ၏။ ထိုသားအား ဆင်စရာသော တန်ဆာကို လုပ်သော်၊ ပုဏ္ဏားသည်—‘ရွှေပန်းတိမ်သမားကို လုပ်စေသည် ရှိသော်၊ လက္ခ၊ မျိုးရိက္ခာ ပေးရလတ်တံ့သည်။’ ဟူ၍၊ မိမိအလိုလိုသာ ခင်၍၊ ချောမောသော တန်ဆာတို့ကို လုပ်၍ ပေး၏။ ထို့ကြောင့်၊ ထိုပုဏ္ဏားသားကိုလည်း မဠုကုဏ္ဍလီဟု အမည်တွင်၏။ ထိုမဠုကုဏ္ဍလီသတို့သားသည် တဆွဲခြောက်နှစ် မြောက်သော အခါ၌၊ ဖျေးတော့သော ပဏ္ဍကရောဂါအနာ ဖြစ်လေ၍၊ အမိသည်သားကို ကြည့်၍—‘ပုဏ္ဏား၊ သားအား အနာဖြစ်သို၊ ဆေးသွား ခေါ်၍ ကုစားပါစေ၊’ ဟူ၍ ဆိုသ် ရှိသော်—‘မျိုးရိက္ခာ၊ ဆေးဖိုး ပေးရလတ်တံ့သည်။ ညးသည် ဥစ္စာကုန်ခြင်းကို မကြည့်မမြင်။’ ဟု ဆို၍—‘ဆေးသွားကို မခေါ်သော်၊ ပုဏ္ဏား၊ ဘယ် ဖြစ်မည်နည်း။’ ဟု မိမိ ဆိုသည် ရှိသော်—‘အကြင်အချင်းဖြင့် ဥစ္စာ မကုန်၊ ထိုသို့သော အကြောင်းဖြင့် ပြုအံ့။’ ဟူ၍၊ ဆေးသွားဘို့၏ အထံသို့ သွား၍—‘ဤမည်သော အနာကို သင်တို့သ် အဘယ်ဆေးကို ပြုကုန်သနည်း။’

— ဟူ၍ မေးလသ် ရှိသော်၊ ဆေးသွားတို့လည်း ဟုတ်ဟုတ်ညားညားသော သစ်မြစ်သစ်ခေါက် အစရှိသ်တို့ကို ဆိုကုန်၏။ ပုဏ္ဏားလည်း ထိုသစ်ခေါက် အစရှိသ်တို့ကို ယူ၍၊ သားကို ဆေးပြုသ် ရှိသော်၊ အနာသ် တိုးပွား၍၊ ဆေးမကုကောင်းသော အဖြစ်သို့ ရောက်လတ်၍၊ သား၏ အားနည်းသော အဖြစ်ကို သိ၍၊ ဆေးသမားတယောက်ကို ခေါ်သည် ရှိသော်၊ ထိုဆေးသမားသည် ထိုသတို့သားကို ကြည့်ရှု၍ သာလျှင်၊ ‘ပုဏ္ဏား၊ ငါတို့အား အမှု ရှိသ်၊ ဇာပါးသော သမားကို ခေါ်၍ ပြုပါတော့၊’ ဟု ဆို၍၊ ထိုသတို့သားကို စွန့်၍ သွားလေ၏။ ပုဏ္ဏားလည်း သေအံ့သော အကြောင်းကို သိ၍—‘ဤသားကို ကြည့်ခြင်းငှါ လာကုန်သော သူတို့သည် အိမ်၌ ရှိသော ဥစ္စာကို မြင်ကုန်လတ္တံ့သည်။’ ဟူ၍၊ သားကို ပြင်သို့ ထုတ်၍၊ အိမ်ဦး၌ အိပ်စေ၏။

ထိုနေ့၌ ရှင်ဘော်ဗုရားသည် မိုးသောက်အရုဏ်ကျင်းသော အခါ၌၊ မဟာကရုဏာသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍၊ ရှေးဗုရားတို့ ပြုအပ်

သော ဆုတောင်းခြင်း ရှိကုန်သော များစွာသော ကုသိုလ်အရင်း
 ရှိကုန်သော ဝေဏေယျအဆွေတို့ကို ကြည့်တော်မူခြင်းငှါ ဖုရား
 မျက်စိတော်ဖြင့် လောကကို ကြည့်တော်မူ၍၊ တသောင်းသော
 စကြာဝဠာတို့၌ ဉာဏ်တော်၊ ကွန်ရက်ကို ဖြန့်တော်မူသည် ရှိသော်၊
 မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသတို့သားသည် ပြင်အိမ်ဦး၌ လျောင်းသော အခြင်းအ
 ရှေ့ကို ထိုဉာဏ်တော်ကွန်ရက်တွင် ဝင်လေ၍၊ ရှင်တော်ဖုရားသည်
 မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသတို့သားကို အိမ်တွင်းမှ ထုတ်၍၊ အပအိမ်ဦး၌ အိပ်
 စေသော အဖြစ်ကို သိတော်မူ၍—‘သွားဘေး မူသည် ရှိသော်၊ အ
 ကျိုး ဟိုအံ့လော၊’ဟု ကြည့်တော်မူလျှင်—‘ဤမဋ္ဌကုဏ္ဍလီသတို့
 သားသည် ငါဖုရား၌ စိတ်ကို ကြည်ညိုစေ၍ သေလေလျှင်၊ တာဝ
 တိန်သာ၊ နတ်ပြည်၌ ယူဇနာသုံးသိန်းရှိသော ရွှေပိမ္မာန်၌ နတ်သမီး
 တထောင်ခြံရံလျက်၊ ဖြစ်လတ္တံ့သည်။ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော
 သတ္တဝါတို့သည်လည်း အကျွတ်တရား ရကုန်အံ့သည်။ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ
 နတ်သားသည်၎င်း၊ အဓိနုပုပ္ဖကပုဏ္ဏားသည်၎င်း၊ တရားရလတ္တံ့သ်။
 ဤအမျိုးသားကို အံ့ပြု၍၊ တရားကို အလိုရှိကုန်သော သူတို့သည်
 များစွာ ဖြစ်လတ္တံ့သည်။’ဟု သိတော်မူ၍ မိုး သောက်သော နေ၌၊
 ကိုတော်ကို သုတ်သင်၍၊ များစွာသော ရဟန်းသံဃာ ခြံရံလျက်၊
 သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းအလိုငှါ ဝင်တော်မူ၍၊ အစဉ်သဖြင့် ပုဏ္ဏား
 အိမ်တံခါးသို့ ကြွတော်မူလေ၏။

ထိုနေ့၌ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသတို့သားသည် အိမ်တွင်းသို့ မျက်နှာပြု
 ၍၊ ရှင်ပင်ဖုရားလည်း ကိုတော်ကို မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသည် မမြင်သော အ
 ဖြစ်ကို သိတော်မူ၍၊ တခုသော အရောင်ကို လွှတ်တော်မူ၍၊ လု
 လင်လည်း—‘ဤအရောင်ကား အဘယ်အရောင်နည်း၊’ဟူ၍၊ ပြန်၍၊
 လျှောက်သည် ရှိသော်၊ မြတ်စွာဖုရားကို မြင်၍—‘ဩ၊ အံ့ဘွယ်သ
 ရေး၊ ငါသို အလွန်မိုက်စွာသော အဖက်၌ မြီ၍၊ ဤသို့သဘော ရှိသော
 ဖုရားသို့ ချဉ်းကပ်၍၊ ကိုဖြင့် ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကို ပြုခြင်းငှါ
 ၎င်း၊ တရားနာခြင်းငှါ ၎င်း၊ မရ၊ ယခု လက်တို့ကိုမျှလည်း မချီနိုင်ပြီ။
 တပါးပြုအံ့သော အမှု မဟိပြီ၊’ဟူ၍၊ စိတ်ကိုသာ ကြည်ညိုစေ၍၊

ရှင်တော်ဖုရားလည်း- 'ဤအမျိုးသားအား ဤသို့ စိတ် ကြည်ညိုကာ
မျှ သင့်လေပြီ၊' ဟူ၍၊ ကြွတော်မူလေ၏။ ထိုမဋ္ဌကုဏ္ဍဝီသတို့သား
လည်း ရှင်တော်ဖုရားကြွလေသည်ကို ကြည့်လိုက်၍ မျက်စိ ကွယ်
လျှင်ပင်၊ ကြည်လင်သန္ဓါသော စိတ်ဖြင့် သေလေ၏။ အိပ်ပျော်၍ နိုး
သကဲ့သို့ နတ်ပြည်၌ ယူဇနာသုံးဆယ် ရှိသော ရွှေပိမ္မန်၌ ဖြစ်လေ၏။

ပုဏ္ဏားလည်း သား၏ အကောင်ကို ဖွတ်ကြည့်၍၊ သင်းကြိုင်း^၁၌
ငိုကြွေး၏။ နေ့တိုင်း သင်းကြိုင်းသို့ သွား၍ သည်း- 'တယောက်ထီး
သော သား အဘယ်မှာနည်း။' ဟု ငို၏။ နတ်သားလည်း ငမိ စည်း
စိပ်ကို ကြည့်၍ - 'အဘယ်ကောင်းမှုကြောင့် ဤသို့သော စည်းစိပ်
ကို ငါရသနည်း။' ဟု ဆင်ခြင်သည် ရှိသော်- 'မြတ်စွာဖုရား၌ စိတ်
ကြည်ညိုကာမျှဖြင့်၊ ရသည်။' ဟု သိ၍- 'ပုဏ္ဏားသည် ငါမသာယာ
သော အခါ၌၊ ဆေး မကုစေပဲ၊ ယခုမူကား သင်းကြိုင်းသို့ သွား၍
ငိုသည်။ ထိုပုဏ္ဏားကို ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်အောင် ပြုရသော်၊
ကောင်း၏၊' ဟု ကြံ၍၊ မဋ္ဌကုဏ္ဍဝီလုလင်၏ အသွင်ဖြင့် လာလတ်၍၊
သင်းကြိုင်း၏ မနီးမဝေးသော အရပ်၌ လက်နှစ်ဖက်ကို ချီ၍ ငိုလျက်
ရပ်၏။

ပုဏ္ဏားသည် ထိုလုလင်ကို မြင်၍- 'င-သား၊ မဋ္ဌကုဏ္ဍဝီလုလင်
နှင့် အဆင်အသွင် တူသော လုလင် လာလှသွဲ့၊ ငါမူကား သား
သေသောကြောင့်၊ သား၌ မိုးရိပ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်၍ ငိုရှာသည်။
လုလင်မူကား တန်ဆာ ဆင်လျက်၊ ပန်း ပန်လျက်၊ စန္ဒကူးရည်
လိမ်ကျံသျက်ပင်၊ လက်နှစ်ဖက်ကို ချီ၍၊ တောအလယ်၌ အဘယ်
ကြောင့် ငိုသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ဆင်းရဲသနည်း။' ဟု မေးသည်
ရှိသော်၊ နတ်သားလည်း- 'ပုဏ္ဏား၊ ရွှေဖြင့် ပြီးသော၊ ပြီးပြီးပြန်
သော အရောင် ရှိသော ရထားအိမ်သည် င-အား ဖြစ်ပြီ၊ ထိုရထား
အိမ်၏ လှီးဗီးအပုံကို မရသောကြောင့်၊ ထိုဆင်းရဲဖြင့် င-အသက်
သေရချေတော့မည်၊' ဟု မိုးရိပ်၍၊ ငါ ငိုသ်၊' ဟု ဆို၏။ ပုဏ္ဏားလည်း-
'လုလင်ထွ၊ ရွှေဖြင့် ပြီးသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ ငွေဖြင့် ပြီးသည်မူလည်း

၁။ သင်းချိုင်း၊ သင်းမြိုင်း- ဟု အရေးများသည်။

ဖြစ်စေ၊ ပတ္တမြားဖြင့် ငြီးသည် မူလည်း ဖြစ်စေ၊ ကြေးဖြင့် ငြီးသည်မူ
 လည်း ဖြစ်စေ၊ လူလင် အလိုရှိသော လှီးဗီးအစုံကို ဆိုတော့၊ လူလင်
 အား ငါသည် ရစေအံ့၊ ဟူ၍ ဆိုသည် ရှိသော်၊ လူလင်လည်း—“ဤ
 ပုဏ္ဏားသည် သားအား ဆေးမကုစေပဲ၊ သေ၍ သား၏ အတု ဖြစ်
 သော င-ကို မြင်၍ ငိုလျက်—‘ရွှေ အစရှိသည်ဖြင့် ငြီးသော်လည်းဗီး
 ကို ပြုအံ့၊’ ဟူ၍ ဆိုသည်။ ထိုသို့လည်း ဖြစ်စေ၊ ဤပုဏ္ဏားကို နှိပ်စက်
 အံ့၊’ ဟု ကြံ၍—‘ပုဏ္ဏား အသို့တုံနည်း၊ င-အား ကြီးစွာသော လှည်း
 ဗီးအစုံကို ပြုအံ့လော၊’ ဟု ဆို၏။—‘အကြင်မျှလောက် ကြီးသည်ကို
 လူလင် အလိုရှိ၏၊ ထိုမျှလောက် ကြီးသည်ကို ပြုအံ့၊’ ဟူ၍၊ ပုဏ္ဏား
 ဆိုသည် ရှိသော်—‘ပုဏ္ဏား၊ လ၊ နေ-တို့သည် လပြည်၊ နတ်ပြည်၊ နှစ်
 ပါးစုံ၌ ညီ၊ အစ်ကိုတို့ဟည်း။ ရွှေနှင့် ငြီးသော ရထားအိမ်တို့သည်
 ထိုလ၊ နေတည်း ဟူသော လှည်းဗီးအစုံနှင့်သာ လျှောက်ပတ်၊ တင့်
 တယ်၏၊’ ဟု ဆို၏။ ပုဏ္ဏားလည်း—‘လူလင်လှသည် မတောင့်တအပ်
 သော လ၊ နေကို တောင့်တသည်၊ လူလင်လှသည် မိက်စွတကား။
 လ၊ နေကို မရရာသောကြောင့်၊ လူလင်လှသည် သေလတံ့သည်ဟု
 ငါ မှတ်သည်။’ ဟူ၍ ဆို၏။ လူလင်လည်း—‘ပုဏ္ဏား ထင်ရှားသော လ၊
 နေ-၏ အလို့ငှါ ငိုသော ငါကား မိက်မည်လော။ မထင်ရှား၊ သေလေ
 ငြီးသော သား၏ အလို့ငှါ ငိုသော ပုဏ္ဏားတည်း မိက်မည်လော။’
 ဟု ဆို၏။—‘ပုဏ္ဏား၊ လ၊ နေ၏ နှစ်ပါးသော ခရီး၌ သွားခြင်း၊ လာ
 ခြင်းကို၎င်း၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကို၎င်း မြင်၏။ သေ၍၊ တမလွန်ကို
 သွားသေငြီးသော သူတို့မူကား မမြင်ကောင်း။ ဤနှစ်ပါးသော အရာ
 ၌ ငိုကြွေးသော ငါတို့နှစ်ယောက်တို့တွင် အသူသည် အထူးသဖြင့်
 မိက်အံ့နည်း။’ ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို ကြား၍ ပုဏ္ဏားသည်—‘သင့်
 သော စကားကိုသာ ဤလူလင် ဆိုပေသည်။’ ဟု မှတ်၍—‘လူလင်
 လှသည် စင်စစ် မှန်သော စကားကို ဆိုပေသည်၊ ငိုကြွေးသော ငါ
 တို့နှစ်ယောက်တွင်၊ ငါသာ အထူးသဖြင့် မိက်ချေသို၊ သူငယ်လည်း
 ငိုလျက် လ-ကို တောင့်တသကဲ့သို့၊ ငါလည်း ငိုလျက် သေလေငြီး
 သော သားကို တောင့်တရာချေသည်။’ ဟူ၍ ဆို၏။

ထိုလုလင် စကားကြောင့်၊ စိုးရိမ်ခြင်း မဟိသည် ဖြစ်၍၊ လုလင် အား ကောင်းခြီး ပေးလိုသ် ဖြစ်၍၊ ဤနှစ်ဂါသာကို ဆို၏။—‘လုလင် ဟု၊ ထောပတ်၊ ဆီတို့ဖြင့် သွန်း၍၊ ခုံးခုံးတောက်သော မီးကို ရေ ဖြင့် သွန်း၍ သွင်း၊ ငြိမ်းစေဘိသကဲ့သို့၊ လုလင်လည်း စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် နှလုံးပူလောင်သော င-ကို တရားစကားတည်း ဟူသော ရေဖြင့် သွန်း၍ အလုံးစုံသော င-စိတ် ပူလောင်ခြင်းကို စင်စစ်လျှင် ငြိမ်း စေဘိ၏။ လုလင်ဟု၊ သားကြောင့် ဖြစ်သော စိုးရိမ်ခြင်းသ် နှိပ်စက် သော ငါ၏။ စိုးရိမ်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ပေသော လုလင်ဟူသည် ကား ငါ၏ နှလုံးကို ဖြိုသော စိုးရိမ်ခြင်းတည်း ဟူသော စိတ်၏ ပူ လောင်ခြင်း၊ ညောင့်ကို စင်စစ်လျှင် နှုတ်ပေ၏။ လုလင်ဟု၊ ငါသည် လုလင်ဟူစကားကို ကြား၍၊ နှုတ်အပ်သော၊ စိုးရိမ်ခြင်းတည်း ဟူ သော ညောင့် မရှိပေပြီ၊ နှစ်လုံး ချမ်းပေပြီ၊ ငြိမ်ပေပြီ၊’ ဟူ၍ ဆိုပြီး လျှင်၊—‘လုလင်ဟု၊ လုလင်ဟူသည်ကား စတုမဟာရာဇ်နတ်လော၊ ဘုမ္မစိုးနတ်လော။ ထိုသို့ မဟုတ်မူကား၊ သူတကာတို့ထက် ရှေးဦးစွာ အလှူပေးတတ်သော သကြားတည်း ဖြစ်လေသလော။ လုလင်ဟု ကား အသူနည်း၊ အသို့လျှင် လုလင်ဟုကို ငါတို့ သိရအံ့နည်း၊’ ဟူ၍၊ ပုဏ္ဏား မေးသည် ရှိသော်၊—‘ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏားသ် သားကို သင်းမြိုင်း နှံ ဖုတ်၍၊ သားကြောင့်ပင် ငိုကြွေးမြည်တမ်းသည်၊ ငါသည် ပုဏ္ဏား ၏ သားပင်၊ ကောင်းမှုကို ပြုသောကြောင့်၊ တာဝတိံနိ နတ်ပြည် မှာ ငါ ဖြစ်သည်။’ ဟူ၍ ဆို၏။

လုလင်ဟု၊ အလှူကို အနည်းငင်း၊ အများငင်း ငါတို့ မခံပေးကုန်၊ အ လှူ မပေးသော ငါတို့အိမ်၌ ကောင်းသော ဥပုသ်သီတင်း သုံးသော အမှုသည် မဟိ။ ထိုသို့လျက်၊ အဘယ် ကောင်းမှုကြောင့် လုလင်ဟု သည် နတ်ပြည်သို့ လားတတ်လေသနည်း၊’ ဟု ဆိုသည် ရှိသော်၊ လုလင်ဟူသည်၊—‘ပုဏ္ဏား၊ ငါသည် ပုဏ္ဏားအိမ်၌ နာ၍၊ သေခါနီး၌ ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို သင်တော်မူတတ်သော မြို့၏ ကင်းစင် တော်မူပြီးထသော၊ လွန်လေပြီးသော ယုံမှားခြင်း ကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်၍၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြည်ညိုစွာသော

စိတ်ဖြင့် လက်အုပ်ချီ၍ ငိုနိုးခြင်းကို ပြု၏။ ငါ့သို့ လိုသို့ လက်အုပ်ချီ ကာမျှသော ကောင်းမှုကို ပြုသောကြောင့်၊ တာဝတိံသနတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေသည်။’ ဟူ၍ ဆို၏။

ဤသို့ ထိုနတ်သားသည် ဆိုစဉ်ပင်လျှင်၊ ထိုပုဏ္ဏား၏ ကိုအလုံး စုံသည် ဝီတိဖြင့် ပြည့်၍၊ ထိုဝီတိကို ကြားလို၍၊—‘လုလင်လှ၊ လက် အုပ် ချီရသော ကောင်းမှု၏ ဤသို့ သဘော ရှိသော အကျိုးသိုကား အံ့ဘွယ်သရဲး ရှိစွတကား။ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်၏တကား။ ငါလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြည်ညိုစွာသော စိတ်ဖြင့် ယနေ့ပင် မြတ် စွာဖုရားသို့ ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်ပါအံ့။’ ဟု ဆို၏။—‘ပုဏ္ဏား၊ ယ နေ့ပင်လျှင် ကြည်ညိုစွာသော စိတ်ဖြင့် မြတ်စွာဖုရားကို၎င်း၊ တရား တော်ကို၎င်း၊ သံဃာတော်ကို၎င်း၊ ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ရောက်လေ လော။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း၊ မကျိုးမပျက်ကုန်သော၊ ငါးပါးသော သ တင်းတို့ကို၎င်း ဆောက်တည်သော။ အသက်ကို လျင်စွာ ချခြင်းမှ ၎င်း၊ အရှင် မပေးသော ဥစ္စာကို ယူခြင်းမှ၎င်း ကြဉ်လော။ သေအ ရက်ကိုလည်း မသောက်လင့်လော။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို မဆိုလင့်၊ မိမိမယားဖြင့် နှစ်သက်လော။’ ဟူ၍ ဆို၏။

ပုဏ္ဏားလည်း ‘ကောင်းပြီ၊’ ဟု ဝန်ခံ၍၊ သုံးငါးသာကို ဆို၏။— ‘နတ်သား၊ နတ်သားသည် ငါ၏ အကျိုးကိုလည်း အလိုရှိပေ၏။ အ စည်းအပွားကိုလည်း အလိုရှိပေ၏။ နတ် သား၏ စကားအတိုင်းကို ငါပြုအံ့။ နတ်သားသည် ငါ၏ ဆရာ ဖြစ်၏။ နတ်သား။ အတုမဟုတ်၊ မြတ်စွာသော မြတ်စွာဖုရားကို၎င်း၊ တရားတော်ကို၎င်း၊ သံဃာ တော်ကို၎င်း ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ ငါ ရောက်အံ့။ ပါဏာတိပါတမှ ကြဉ်အံ့၊ အဒိန္နဒါနမှ ကြဉ်အံ့၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှ ကြဉ်အံ့၊ ချာ မေရိယမှ ကြဉ်အံ့။’ ဟု ဆို၏။ ထို့နောင်မှ နတ်သားလည်း—‘ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏားအိမ်၌ ဥစ္စာ များစွာ ရှိ၏။ မြတ်စွာဖုရားသို့ ကပ်၍၊ အလှူ ပေး လေလော့။ တရား နာလေလော။ ပြဿနာ မေးလေလော။’ ဟု ဆို၍၊ ထိုအရပ်၌ပင် ကွယ်လေ၏။ နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

ပုဏ္ဏားလည်း အိမ်သို့ သွား၍၊ ပုဏ္ဏားမကို ခေါ်၍၊—‘အမယ်၊ ငါ

သည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖိတ်ပင့်၍၊ ပြဿနာ မေးအံ့သည်။ ပူဇော်စရာ စီရင်၊'ဟု ဆို၍၊ ကျောင်းတော်သို့ သွား၍၊ မြတ်စွာဖုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုး၍၊ စကား ပြောဟော၍၊ တင့်အပ်သော အရပ်၌ ရပ်၍၊ - 'အရှင်ဂေါတမ၊ ယနေ့ နံနက်အလို့ငှါ၊ အကျွန်ုပ် ဆွမ်းကို သည်းခံတော်မူပါ။ ရဟန်းသံဃာတို့နှင့်အကွ အကျွန်ုပ်အိပ်သို့ ကြွတော်မူပါ၊'ဟု နားတော်လျှော့၍၊ မြတ်စွာဖုရားလည်း သည်းခံတော်မူ၏။ ပုဏ္ဏားလည်း သည်းခံတော်မူသော အဖြစ်ကို သိ၍၊ လျင်စွာ သွားလေ၏။ အိမ်၌ မြတ်သော ခဲးဘွယ်၊ ငေးဘွယ်ကို စီရင် ငေ၏။

ရှင်တော်ဖုရားလည်း ရဟန်းသံဃာ ခြံရံလျက်၊ ပုဏ္ဏားအိမ်သို့ ကြွတော်မူ၍၊ ခင်းသော နေရာ၌ နေတော်မူလေ၏။ ပုဏ္ဏားလည်း ရိုသေစွာ ဆွမ်းကျွေး၍၊ များစွာသော လူတို့သည် စည်းဝေးကုန်၏။ - 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သော သူသည် မြတ်စွာဖုရားကို ဖိတ်သည် ရှိသော်၊ နှစ်ပါးသော သူတို့သည် စည်းဝေးကုန်သတတ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သော သူတို့သည်ကား- 'ယနေ့သည် ရဟန်းဂေါတမကို ပြဿနာ မေး၍၊ ညည်းဆဲးသည်ကို မြင်ရကုန်အံ့၊'ဟူ၍၊ စည်းဝေးကုန်သတတ်။ သမာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သော သူတို့သည်ကား- 'ယနေ့ မြတ်စွာဖုရား၏ တင့်တယ်ခြင်းကို မြင်ရကုန်အံ့။ တရားတော်ကိုလည်း နာရကုန်အံ့၊'ဟူ၍၊ စည်းဝေးသတတ်။

ပုဏ္ဏားလည်း ဆွမ်းကို ဖုန်းပေးတော်မူပြီးသော မြတ်စွာဖုရားသို့ ချဉ်းကင်၍၊ နိမ့်သော နေရာ၌ နေလျက်၊ ပြဿနာ မေး၏။ - 'အိုအရှင်ဂေါတမ၊ အရှင်ဖုရားတို့အား အဂ္ဂူ မပေးပဲ၊ ဥပုသ်သတင်း မစောင့်ပဲ၊ သက်သက် စိတ်ကြည်ကာမျှဖြင့် နတ်ပြည့်၌ ဖြစ်ကုန်သော သူမည်သည် ရှိသလော၊'ဟု မေး၏။ ရှင်တော်ဖုရားသည် ပုဏ္ဏား- 'အဘယ့်ကြောင့် ဤပြဿနာကို င-ကို မေးတော့သနည်း။ ပုံကားသားဖြစ်သော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသုလင်သည် ငါ၌ စိတ် ကြည်စေ၍၊ နတ်၌ ဖြစ်သော အဖြစ်ကို ပုဏ္ဏားအား ဆိုလေပြီ မဟုတ်လော၊'ဟူ၍၊ မိန့်တော်မူ၏။ - 'အဘယ်နံ့ရောအခါ၌ ဆိုသနည်း၊'ဟု

၍၊ ပုဏ္ဏား နားတော်လျှောက်ပြန်သည် ရှိသော်၊-“ယနေ့၌ ပုဏ္ဏား သည် သုဿန်သို့ သွားသည် ရှိသော်၊ မနီးမဝေးသော အရပ်၌ လက်နှစ်ဖက်ကို ချိ၍၊ ပိုသော လုလင်တယောက်ကို မြင်၍၊-‘အ လက်တော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထု၊ မာလခါရီ ဟရိဝန္ဒနသုတော၊’အစရှိ သော စကားကို ဆိုသည် မဟုတ်လော။”ဟု မိန့်တော်မူ၍၊ နှစ် ယောက်သော သူတို့၏ ဆိုသော စကားကို ထင်ရှားပြတော်မူ၍၊ အလုံးစုံသော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထုကို ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဤ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထုသ် ဖုရားဟော မည်သတည်း၊ ဟောတော်မူပြီး၍ တမူကား၊-‘ပုဏ္ဏား၊ တရာနှစ်ရာသာ မဟုတ်၊ ငါ၌ စိတ်ကို ကြည်စေ ၍၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော သူတို့၏ အရေအတွက်သည် မသိနိုင်ပြီ၊’ ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ၌ လူများသည် ယုံမှား ရှိသည် ဖြစ်၍၊-‘မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ နတ်သားသည် ပိမ္မာန်နှင့်အကွပင် လာစေသော၊’ဟူ၍၊ မိဋ္ဌာန် တော်မူ၏။ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီနတ်သားလည်း နတ်တန်ဆာဖြင့် ဆင်သော သုံးဂါဝုတ်အတိုင်းအရှည် ရှိသော ကိုဖြင့် လာ၍၊ ပိမ္မာန်မှ သက်လ ၍၊ မြတ်စွာဖုရားကို ရှိခိုး၍၊ ဘင့်အပ်သော အရပ်၌ တည်၏။ ရှင်တော် ဖုရားလည်း-‘သင်သည် ဤစည်းစိမ်းကို အဘယ်ကောင်းမှုကြောင့် ရသနည်း၊’ဟု မေးတော်မူလို၍၊-

အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယော တံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။

ဩဘာသေန္တိ ဒိသာသပ္ပ၊ ဩသတိဝိယ တာရကာ။

ပုန္နာမိ တံ ဒေဝမဟာနုဘာဝံ၊ မနုဿဘူတော ကိမ ကာသိ ပုညံ။

ဟူသော ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား၊-‘နတ်သား၊ နတ်သားသ် သောက်ရှူးကြည်ကဲ့သို့ အလွန် နှစ်လိုဘွယ်သော အ ဆင်းဖြင့် ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့ကို ထွန်းပစေလျက်၊ သင်သည် င-ရှေ့တော်၌ ရပ်၏။ အာနုဘော် ကြီးသော နတ်သား၊ သင်ကို ငါ မေးတော်မူ၏။ လူဖြစ်သော အခါ၌၊ သင်သည် အဘယ်ကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဘူးသနည်း၊’ဟူ၍၊ မေးတော်မူသည် ရှိသော်၊ နတ်သားလည်း၊-

‘ရှင်ပင်ဖုရား၊ ဤစည်းစိမ်သည်၊ အကျွန်ုပ်နုတ်သည် ရှင်ပင်ဖုရားတို့၌ စိတ်ကို ကြည်စေ၍၊ ရတေသည်၊’ ဟူ၍၊ နားတော်လျှောက်၏။ - ‘ငါ၌ စိတ်ကို ကြည်စေ၍၊ ရသလော၊’ ဟု မေးတော်မူပြန်သည် ရှိသော်၊ - ‘ရှင်ပင်ဖုရားမိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း ဟုတ်တည်း၊’ ဟု နားတော်လျှောက်၏။ လူများလည်း နတ်သားကို ကြည့်၍၊ - ‘အချင်းတို့၊ ဖုရားကျေးဇူးတော်သည်ကား အံ့ဘွယ်သရဲး ရှိစွ၊ အဒိန္နပုပ္ဖကအမည် ရှိသော ပုဏ္ဏားသားသည် တရံတရသော ကောင်းမှုကို မပြုပဲ၊ ရှင်တော်ဖုရားတို့၌ စိတ်ကို ကြည်ညိုစေ၍ သာ၊ ဤသို့ သဘော ရှိသော စည်းစိမ်ကို ရ၏၊’ ဟူ၍၊ နှစ်လိုဝင်းသာသော စကားကို ဆိုကြ၏။

ထိုအခါ၌ ထိုလူများတို့အား ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌ စိတ်သာ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိသည်၊ စိတ်သာလျှင် အကြီးအမြတ် ရှိသည်၊ ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းမှုသည် နတ်ပြည်သို့ ၎င်း၊ လူပြည်သို့ ၎င်း၊ လားသော သူကို အရိပ်ကဲ့သို့ မစွန့်နိုင်၊’ ဟူ၍ ဟောတော်မူသ်၊ ဤအကြောင်းကို မိန့်တော်မူ၍၊ စကားအနုသန္ဓေကို စပ်တော်မူ၍၊ တည်စေအပ်သော အလိုတော် ရှိသော သာသနာတော်ကို မင်း၏ လက်စွပ်ဖြင့် တဆိတ် ခတ်ဒိသကဲ့သို့၊ မင်း၏ လက်စွပ်၌ ပတ္တမြားမျက်ရှင် အထွတ်ဘင်သကဲ့သို့၊ တရား၏ မင်း ဖြစ်တော်မူသော၊ တရားတည်း ဟူသော မင်း ရှိတော်မူသော ရှင်တော်ဖုရားသည်၊ -

မနောပုပ္ဖင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနော သေဋ္ဌာ မနောမယာ၊

မနုဿာ စေ ပသန္ဓေန၊ ဘာသတိဝါ ကရောတိဝါ။

တတော နံ သုခမန္ဓေတိ၊ ဆာယာရ အနုပါယိနိ၊

ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ ၊ ဓမ္မာ-စေတသိက်ခန္ဓာသုံးပါးတို့သ်ကား၊ မနောပုပ္ဖင်္ဂမာ-ဝိညာဏက္ခန္ဓာတည်း ဟူသော စိတ်သာ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိကုန်၏။ မနောသေဋ္ဌာ-စိတ်သာ အမြတ် ရှိကုန်၏။ မနောမယာ-စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ယော - အကြင်သူသည်၊ ပသန္ဓေန-ကြည်ညိုသော၊ မနုဿာ-စိတ်ဖြင့်၊ စေ-အကယ်၍၊ ဘာသတိဝါ-ဆိုမူလည်း ဆိုငြားအံ့၊ ကရောတိဝါ-ပြုမူလည်း ပြုငြားအံ့။

တတော-ထိုသုရဇရိက်သုံးပါးကြောင့်၊ နံ-ထိုသူကို၊ သုခံ-ချမ်းသာသို၊
 အန္ဓေတိ-အစဉ် လိုက်သေ၏။ ယထာကံ-အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူ
 မူကား၊ ဆာယာ-အရိပ်သို၊ အနုပါယိနိဇ္ဇဝ-အစဉ် လိုက်သကဲ့သို့၊
 အန္ဓေတိ-အစဉ် လိုက်၏။ ။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်သော်ကား၊ ဝေဒ
 နက္ခန္ဓာ၊ သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတည်း ဟူသော နာမက္ခန္ဓာတရား
 သုံးပါးတို့သ်ကား၊ များစွာသော လူတို့သ် တချက်တည်း ပေါင်း၍၊
 များစွာသော ရဟန်းသံဃာတို့အား သင်္ကန်းအလှူ စသ်ကဲ့သ်၊ မြတ်
 သော ပူဇော်ခြင်း၊ တရား နာခြင်း ဟူသည်၎င်း၊ ဆီမီးအခိုး၊ အထုံ၊
 ပန်းနံ့သာ ပူဇော်ခြင်း စသည် ဖြစ်ကုန်သော ကောင်းမှုတို့ကို ပြုသ်
 ရှိသော်၊ တိဿ ဖြစ်စေ၊ ဗုဿ ဖြစ်စေ၊ အကြင်သူသည်၊ ထိုများစွာ
 သော သူတို့အား အသေခံအပင့် ဖြစ်သော၏။ ။ အကြင်သူသ်၊ ကိုဌ်၍၊
 ထိုများစွာသော လူတို့သည် ထိုကောင်းမှုတို့ကို ပြုကုန်သ် ရှိသော်၊
 ထိုသူသည် များစွာသော သူတို့အား ရှေ့ပြဋ္ဌာန်းသကဲ့သို့ ဤအတူ
 လည်းကောင်း ဖြစ်ကြောင်း အနက်ကြောင့်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတည်း
 ဟူသော စိတ်သာ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိကုန်၏။ ဂုဏ်၊ အစ ရှိသည်တို့ကို
 အစိုးရသော ယောကျ်ားကို ဂုဏ်၏ အကြီးအမြတ် ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊
 ဤအတူလည်းကောင်း၊ အစိုးရခြင်းဖြင့် စိတ်သာ အမြတ်ရှိသော
 ဂုဏ်၏ ရှေ့အစရှိသ်ဖြင့် ပြီးကုန်သော ထိုထိုသော တဏှာတို့သ်
 ရှေ့ကြောင့်၊ ပြီးကုန်သကဲ့သို့၊ ဤအတူ၊ ဤနာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့သည်
 လည်း စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သောကြောင့်၊ စိတ်သည် ပြီးကြောင်း
 ရှိကုန်၏။ အကြင်လူသ် အကယ်၍ အလိုကြီးခြင်း၊ စသော ကျေးဇူး၊
 ကြည်လင်သော စိတ်ဖြင့်၊ မဟုတ်၊ မှန်သော စကား၊ ချောပြစ်သော
 စကား၊ ကြမ်းကြုတ်သော စကား၊ အကျိုး မည်သွန်သော စကားတို့
 ကို ကြည့်၍၊ သမ္မာဝါစာတည်း ဟူသော၊ ကောင်းသော စကားကို
 ဆိုတုံအံ့၊ ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နဒါနံ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှ ကြဉ်၍၊
 သမ္မာကမ္မန္တတည်း ဟူသော ကောင်းသော အမှုတို့ကို ပြုတုံအံ့။

၁။ ဖြစ်သော၏-ဟူသော အသုံးမျိုးကား နည်းသည်၊ ဖြစ်သောတည်း၊ ဖြစ်သတည်း-
 တို့ကို အသုံးများသည်။

စကား မဆို၊ကို မပြုသော်လည်း၊ အလိုမကြီးခြင်း၊ မနှောင့်ရှက်ခြင်း၊
 အယူမှန်ကန်၊ ဖြောင့်စင်းခြင်းတည်း ဟူသော မနှောင့်ရှက်သုံးပါး
 ကို ကြည်စေကုန်အံ့။ ဤသို့ ဖြစ်သည့် ရှိသော်၊ သုံးပါး၌ ဖြစ်သော
 သုစရိုက်၏ အာနုဘော်ကြောင့်၊ လှပြည်၊ စသော တဝ၌ ဖြစ်သော၊
 မကောင်းသော တဝမူလည်း၊ နဂါးပြည်၊ ဂဠုပြည်၊ စသော ချမ်းသာ
 ခံရာအရပ်၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကံ၌ ရှည်သော စိတ်၌ ယည်
 သော အကျိုးချမ်းသာသည် မစွန့်ပဲ။ အစဉ် လိုက်လေ၏။ ဥပမာ
 တယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။-သတ္တဝါတို့၏ အရိပ်မည်သည် ကိုယ်
 ၌ ဝပ်သောကြောင့်၊ ကိုယ်သည် သွားသည် ရှိသော်လည်း သွား၏။
 ရပ်သည် ရှိသော်လည်း ရပ်၏။ ထိုင်သည် ရှိသော်လည်း ထိုင်၏။
 နူးညံ့သော စကားဖြင့် ပြန်ပါလေဟု ဆို၍လည်းကောင်း၊ အကြမ်း
 အကြုတ် ပုတ်ခပ်၍လည်းကောင်း၊ ပြန်စေခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သကဲ့
 သို့၊ ဤအတူလည်းကောင်း၊ ဆယ်ပါးသော ကမ္မပထကို လေ့ကျက်
 ဆည်းဘူးချင်းသည်လျှင် အရင်းရှိသော၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်ကံ၊
 အစရှိသော၊ အပြားရှိသော ကိုယ်၌ ယှည်သော၊ စိတ်၌ ယှည်သော
 ချမ်းသာသည်၊ ဖြစ်လေရာရာ၊ အရပ်၌ အရိပ်ကဲ့သို့ မစွန့် ဟူသ
 တည်း။ ။ ဤဂါထာ၏ အဆုံး၌ ရှစ်သောင်း၊ လေးထောင်သော သတ္တ
 ဝါတို့သည် တရားကို သိကုန်၏။ မဇ္ဈကုဏ္ဍသီနတ်သားသည်လည်း
 သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ အဒိန္နပုပ္ဖက၊ သဌေးလည်း ပုဏ္ဏား
 လည်း သောတာပန် ဖြစ်၍၊ များစွာသော ဥစ္စာကို ဘုရားသခင်
 သာသနာတော်၌ စွန့်ကြီး၍၊ ကောင်းမှုကို ပြုကုန်၏။ ။ မဇ္ဈကုဏ္ဍ
 လီဝတ္ထု၊ ဓမ္မပဒ၌ လာ၏။

ဤမဇ္ဈကုဏ္ဍလီဝတ္ထုကို ဖြစ်၍၊ ယခုအခါ၌ သံသရာစီးပွား၊ ချမ်း
 သာကို အလိုရှိသမျှတို့သည်၊ ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည်ခြင်း၊
 စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု မပြုရငြားသော်လည်း၊ ရတနာသုံးပါး၌
 စိတ်ကို ကြည်ညိုစေရာ၏။ ကြည်သော စိတ်ဖြင့် လက်အုပ် ချီ၍၊
 ရှိခိုးပူဇော်ကုန်၏။ ရဟန်းသံဃာတို့ လာသည်ကို မြင်၍၊ ခရီးဦးပြိုဆို
 သသူ၊ သွားလေကုန်သော ရဟန်းသံဃာတို့ကို ပို့လိုက်သသူ၊ နေရာ

စရပ်,စသည်၌ တံမြက် လှည်းခြင်း၊ မြေခြေ တုပ်ခြင်း၊ နေရာ ခင်းခြင်း၊ သုံးဆောင်ရေး,သောက်ရေး ထားခြင်း၊ စသည်တို့ကို ပြုသသူ၊ ဤသူတို့သည် ကိုဖြင့် ကုသိုလ်ပွားသည် မည်၏။ ဆွမ်းခံသွားကုန်သော ရဟန်းသံဃာတို့ကို မြင်၍၊ ရှာရလှူကုန်လော့။ ဆွမ်းလှူကုန်လော့။ ထောပတ်,ဆီဦး,စသည်တို့ကို လှူကုန်လော့။ ပန်းနံ့သာ,စသ့်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကုန်လော့။ လှူကုန်လော့။ ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည်ကုန်လော့။ တရား နာကုန်လော့။ ငေတီ,ပုထိုးတို့ကို ရှိခိုးကုန်လော့။ ဤသို့ အစရှိသည်တို့ကို ဆိုသသူတို့သည် စကားဖြင့် ကုသိုလ်ပွားသည် မည်ကုန်၏။ ဆွမ်းခံ သွားကုန်သော ရဟန်းသံဃာတို့ကို မြင်၍၊ ဆွမ်း ရပါစေကုန်သတည်း ဟူ၍၊ ကြည်သဒ္ဓါသော စိတ်ဖြင့်၊ အောက်မေ့သသူတို့သည် နှစ်လုံးဖြင့် ကုသိုလ်ပွားသည် မည်၏ ဟူ၍၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ဇိကာအဖွင့်၌ လာ၏။ ထို့ကြောင့် အကြင်သူသည်၊ သောမနဿသဟဂတ-ညာဏကမ္မယုတ္တ-အသင်္ခါရကကုသိုလ်ဖြင့် ရတနာသုမ္ပာဒ်တို့အား ရှိခိုးခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်း၊ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ခြင်း၊ ပဉ္စသီ,အဋ္ဌသီ ဆောက်တည်ခြင်း၊ ဘာဝဏာစီးဖြန်းခြင်းကို ပြုသော သေခါနီး၌ ထိုပူဇော်သော ပန်း,စသည်ဖြင့် ကမ္မနိမိတ်ဖြစ်၍ ထင်ချက်၊ သုဂတိဘုံသို့ ဖြစ်လေ၏။ ကြီးစွာသော လှချမ်းသာ,နတ်ချမ်းသာကို စံစားပြီး၍၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့်၊-

ဟောတုဟောတု-သဗ္ဗယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ

• တံသမုဋ္ဌာနဉ္စ ရူပါနံ၊ ဟောတုပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော တိက္ကပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ်ကို နာရသော ပရိဿတ်လေးပါး၊ တရားနာသော ဒါယကာ, ဒါယကာမတို့သည် လူမင်းချမ်းသာ, နတ်မင်းချမ်းသာကို များစွာ ကြိုပ်ဖန် စံစားပြီးမှ၊ အိုခြင်း, သေခြင်း ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရာသည် ဟူ၍၊ တရားတော် လာသတည်း။ တရားတော် လာသည့်အတိုင်း၊ မချွတ်,မလွှဲ,အမြီး ပြည့်စုံစေသတည်း ဟူ၍၊ ဆုတောင်းပဋ္ဌဏာ ပြုကုန်ရာ၏။ «တိက္ကပဋ္ဌာန်း နိဋ္ဌိတံ။ ၊

၄၅။ ဒုက္ခပဋ္ဌာန်းသင်္ချာ။

တိက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောတော်မူဟန်ကား။-

သိယာ ဟေတုခမ္ဘံ ပဋိစ္စ၊ ဟေတုခမ္ဘော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊

ဟေတုပစ္စယာတိ အာဒိနာ နယေန၊ ပ။ ဒေဝါနံ ဒေသေသိ
ဘဂဝါ။

ဤသို့ ဟောတော်မူသည်။ ။ ဟေတုပစ္စယာ-ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊
ဟေတုခမ္ဘော-ဟိတ်ဖြစ်သော တရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာ၏၊
သော၊ ဟေတုခမ္ဘော-ထိုဟိတ်ဖြစ်သော တရားသည်၊ ဟေတုခမ္ဘံ-
ဟိတ်တရားကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ကံ သိယာ-အသို့ဖြစ်သနည်း။ ။ ဤသို့
လျှင် ဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်။ ထိုဒုက္ခပဋ္ဌာန်းတွင်လည်း
ပိဋကတ်အားဖြင့် သုံးပါးတွင် အဘိဓမ္မာပိဋကတ်တည်း၊ နိကာယ်
ငါးပါးတွင် ပဉ္စကနိကာယ်တည်း။ အင်္ဂါကိုးပါးတွင် ဝေယျာကရဏ
တည်း။ ထိုဒုက္ခပဋ္ဌာန်းသို့လည်း နှစ်ဆယ်လေးပါးသော သတ္တိရှိ၏။
အလွန်နက်နဲ၊ သိမ်မွေ့၏။ မြတ်စွာဖုရားသာ သိတော်မူနိုင်သ်၊ သပ္ပ
ညတ*ဥာဏ်တော်ကား နေမင်းနှင့် တူ၏။ နေမင်းသည် ယုဂန္ဓိရံ
တောင်ထိပ်၌ နေလျှင်၊ အလုံးစုံသော ရူပါရုံသည် ကျွဲပိညာဏ်၌
ထင်သကဲ့သို့၊ မြတ်စွာဖုရားသည်လည်း သပ္ပညတဥာဏ်တော်ကို
ရတော်မူလျှင်၊ ညေယျခံတရားငါးပါးတို့ကို မြင်တော်မူ၍၊ မြတ်စွာ
ဖုရားကား သပ္ပညတဥာဏ်ဖြင့် ရုပ်နိဘာရားကို အကြွင်းမဲ့ မြင်တော်
မူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့်၊ အလွန်တရာ နာရခဲသော တရား
တော်ကို နာရလျှင်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ပယ်၍၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝ
ဏာကို အားထုတ်ကုန်ရာ၏။ ။ သေဒေသနာ-ဤသို့သော ဒေသ
နာတော်ကို၊ ဒေသိတာ-ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုဒုက္ခပဋ္ဌာန်းတွင်
လည်း ဟေတုသုံးပုဒ် ရသည်။ နဟေတုလည်း သုံးပုဒ် ရသည်။ ဤသို့
လျှင်၊ ဟိတ်ကား ကိုးရ ရ၏။ သုံးရ တည်၍၊ သုံးရနှင့် မြှောက်သော်၊
ပုစ္ဆာကိုးရ ရ၏။ အာရမ္မဏပစ္စည်းပုစ္ဆာကိုးရ ရ၏။ နှစ်ဆယ့်လေး
ပစ္စည်းတွင် တပစ္စည်း တပစ္စည်း၌ ပုစ္ဆာကိုးရ၊ ကိုးရ ရ၏။ နှစ်ဆယ်

လေးခု တည်၍၊ ကေမူလကိုးခုနှင့် မြှောက်သော်၊ နှစ်ရာတဆယ့်
ခြောက်ခု ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်ရာတဆယ့်ခြောက်ခုကား ကေမူလက၊ သာ
နဲသင်္ချာ ဖြစ်၏။ ကေမူသကသာမန်တွင် ကိုးခု နှုတ်သော်၊ ကေမူလ
ကသင်္ချာနှစ်ရာခုနှစ်ခု ဖြစ်၏။ ဤတေဝိသမူလကကိုးပုဒ်၊ သပ္ပမူလက
ကိုးဆဲ့ကိုး သာမန် ရ၏။ ကေမူလကသင်္ချာကသည် သပ္ပမူလက
သင်္ချာတိုင်အောင်၊ ပစ္စည်းသုံးရာ ရ၏။ ပစ္စည်းသုံးရာကို ကေမူလက
သင်္ချာကသည်၊ သပ္ပမူလကသင်္ချာသာမန်ကိုးခုနှင့် မြှော့်သော်၊ နှစ်
ထောင်ခုနှစ်ရာ ရှိ၏။ နှစ်ထောင်ခုနှစ်ရာ တည်၍၊ လေးရာနှစ်ဆယ့်
ငါးခု မြှောက်၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ခုစား၊ လင်ကား အနုလောမ ဖြစ်၏။

စတုသဗ္ဗိသဟဿာနိ ပန အဋ္ဌသတာနိစ ပုစ္ဆိ။

ဟေတုဒုက္ကဿ အနုလောမ နယေန မတာ။

စတုသဗ္ဗိသဟဿာနိ-မြှော့်သောင်းလေးထောင်တို့သို၎င်း၊ ပန-တ
ဖန်၊ အဋ္ဌသတာနိ ရှစ်ရာတို့သို၎င်း၊ ဟေတုဒုက္ကဿ-သဟေတုဒုက်
၏၊ အနုလောမနယေန-အနုလောမနည်းဖြင့်၊ တောပုစ္ဆိ-ထိုပုစ္ဆိ
တို့ကို၊ တာ-သိအပ်၏။ ဤသို့ ဒုက္ကပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကို အလွန်နာ
ရခဲ၏။ ရွှေဥဒေါင်းမင်းတရားတော်ကိုမှ နာ၍၊ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်း
သာကို ရဘူးကုန်လေ၏။ ထို့တက် ဗုရားရှင်တရားတော်ကို နာရ
သော သူတို့သည်ကား အဘယ် ဆိုဘွယ်ရာ မဟိဋ္ဌ။

၄၆။ ရွှေဥဒေါင်းမင်း ဝတ္ထု။

အဘယ်သို့ ရွှေဥဒေါင်းမင်း ဟောဘူးလေသနည်း ဟူမူကား။ ။
တရားသခင်သို ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသော အခါ၊
ဆန့်ကျင်သော ရဟန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍၊ ဤဟောမောရဇာတ်
ကို ဟောတော်မူ၏။

လွန်လေပြီးသော အခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြု
သိုရှိသော်၊ တရားလောင်းသို အစွန်ဖြစ်သော အရပ်၌၊ ဥဒေါင်းမျိုး၌
ဖြစ်တော်မူ၏။ ကိုဝန်ရင့်လတ်သည် ရှိသော်၊ မယ်ဘော်သည် အစာ
ရှာရာအရပ်၌ ဥကို ချ၍ သွားလေ၏။ အန္တဇသတ္တဝါတို့၏ သဘော
ကား၊ အမိအဖ ကင်းသည် ရှိသော်လည်း၊ ကျောက်ရှည်မျိုး၊ အစရှိ

ကုန်သော ဘေးရန်တပါးသည် မဟိခြင်းကြောင့်၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်။ ထို့ကြောင့်၊ ထိုအဥ္ဇာသ် မဟာသွေကားငုံကဲ့သို့၎င်း၊ ရွှေအဆင်း ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ရင့်သောအခါ၌၊ မိမိ၏ သဘောဖြင့် ကွဲ၏၊ ရွှေ အဆင်းနှင့် တူသော ဥဒေါင်းငယ်သ် ပေါက်၏၊ ထိုဌာန်အား မျက် ဖိနှုဖက်တို့သည် ချင်ရွေးအဆင်းနှင့် တူကုန်၏၊ သုံးပါးကုန်သော၊ နိ သောအရောင်တို့ကား လည်ကို ရပ်၍၊ ကျော့ကုန်းအသယ်သို့ ရောက် ကုန်၏၊ အရွယ်သို့ ရောက်လျှင်၊ လည်၏ အတိုင်းအရှည် ငှိ၏၊ အလွန် အဆင်းသွ၏၊ ထိုရွှေဥဒေါင်းကို ခပ်သိမ်းသော ဥဒေါင်းတို့သည်၊ စည်းဝေးကုန်၍၊ မင်းမြှောက်ပြီးသော်၊ ခြံရံကုန်၏။

ရွှေဥဒေါင်းသည် တနေ့သ၌ ရေရှိသော ထုံး၌ ရေသောက်သော်၊ မိမိ အဆင်း၏ တင့်တယ်ခြင်းကို မြင်၍—‘ငါသည် ဥဒေါင်းခပ်သိမ်း တို့ထက် အလွန်အဆင်း တင့်တယ်၏၊ ဤသူတို့နှင့် လူတို့၏ ခမီး၌ အတူ အကယ်၍ သွားအံ့၊ င-အား ဘေးရန် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဟိမဝန္တာ သို့ သွား၍၊ တယောက်ထီးခြင်း ချမ်းသာသော အရပ်၌ နေအံ့၊’ ဤ သို့ ကြံပြီးသော်၊ ညဉ့်အခါ ဥဒေါင်းတို့ အိပ်စဉ်၊ တစုံတယောက်သော သူကိုမျှ မသိစေပဲ ပျံ၍၊ ဟိမဝန္တာသို့ ဝင်ပြီးသော်၊ အရပ်သုံးထပ် ကဲ့သို့ ရှိသော တောင်သုံးလုံးကို လွန်၍၊ လေးရစ်မြေသော တောင်၌ တောတခုဝယ် ပဒုမ္မာကြာဖြင့် ကောင်းစွာ ငုံးလွှမ်းသော အိုင်၏ အ နီး၌ ထောင်ကို မြှီ၍ ရောက်သော ပညောင်ပင်ကြီး၏ အခက်၌ နေ၍၊ ထိုတောင်၏ အလယ်၌ကား နှစ်လိုဘွယ်သော ကူသည် ရှိ၏၊ ထို ကူ၏ အလယ်၌ နေခြင်းငှါ အလိုရှိသည် ဖြစ်၍၊ ကူ၏ အဝတောင် အပြင်၌ နေ၏၊ ထိုအရပ်သို့ အောက်အဖျိုဖြင့် တက်ခြင်းငှါလည်း ကောင်း၊ အထက်အဖျိုဖြင့် သက်ခြင်းငှါလည်းကောင်း၊ မတတ်နိုင် ကုန်သောကြောင့်၊ ကျောက်ရှည်မျိုး၊ လူတို့၏ ဘေးမှ လွတ်၏၊—‘ဤ အရပ်သည် င-အား ချမ်းသာ၏၊’ ဟု ထိုနေ့ပတ်လုံး နေ၍၊ မိုးသေခံ လျှင်၊ အရှေ့မျက်နှာသို့ ရွှေရူနေလျက်၊ နေဝန်းတက်သည်ကို မြင်၍၊ မိမိအား တနေ့ပတ်လုံး စောင့်စိမ့်သောငှါ၊ ။ ဥဒေတသံ စက္ခုမာ ကောရာဇာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်၊ အရံအတား ပြု၍၊ ကျက်စားရာ မြေသို့

သက်၍၊ အစာ ကျက်စားပြီးသော်၊ ညအခါ လာ၍၊ တောင်ထိပ်၌ အနောက်သို့ ရှေ့ရှုနေလျက်၊ အနောက်တောင်ထိပ်သို့ ရောက်သော နေဝန်းကို မြင်၍၊ တညဉ့်ပတ်လုံး စောင့်ရှောက်စိမ့်သောငှါ၊ -အပေတယ် စက္ခုမာ ကေရာဇာ။ အစ ဂှိသည်ဖြင့်၊ အရံတော် ပြု၍ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့်၊ နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း ပြု၏။

တနေ့သ၌ မုတ်ဆိုးတယောက်သည် တော၌ လည်ပတ်သော်၊ တောင်ထိပ်၌ နေသော ရွှေဥဒေါင်းကို မြင်၍၊ အိပ်သို့ ပြန်မှ၊ သေခါ နီးလေသော်၊ သားကို ခေါ်၍၊ -‘ချစ်သား၊ ဤအမည် ဂှိသော တောအရပ်တွင်၊ ရွှေဥဒေါင်း ဂှိ၏။ မင်း၊ အစဂှိသော သူတို့သည် အကယ်၍ မေးအံ့၊ ကြားလော၊’ ဟု ဆို၏။

တနေ့သ၌ ဗာရာဏသီမင်း၏ ခေမာ၊ အမည်ဂှိသော မိဖုရားသည် မိုးသောက်ထအခါ၌ ရွှေဥဒေါင်း တရားဟောသည်ကို နာရသည် မက်၍၊ တရားဟော၍ မပြီးခင်၊ ရွှေဥဒေါင်းသည် ပျံလေသော့ကြောင့်၊ မိဖုရားလည်း ဖမ်းကုန်လော၊ ဆီးကုန်လောဟု ဆိုယောင်၏။ ထိုသို့မှ နှိုး၏။ နှိုးပြီးသော်၊ အိပ်မက်ဟု သိ၏။ -‘အိပ်မက်ဟု ဆိုချေသော်၊ မင်းသည် င-ကို မရှိမသေပြုလတ္တံ့။ ချင်ခြင်း ဂှိ၏ဟု ဆိုမှ၊ သင့်အံ့၊’ ဟု ကြံ၍၊ ချင်ခြင်းဂှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ အိပ်၏။ ထိုအခါ မင်းသည် မိဖုရားသို့ ချဉ်း၍၊ -‘အပယ်၊ အဘယ်ကြောင့် မကျန်းသနည်း၊’ ဟု မေးသော်၊ -‘အကျန်နှစ်အား ချင်ခြင်း ဂှိ၏၊’ ဟု ဆို၏။ အဘယ်ကို အလိုဂှိသနည်း၊’ ဟု မေးသော်၊ ရွှေဥဒေါင်းမင်း၏ တရားကို ငါ နာချင်သည်၊’ ဟု ဆို၏။ မင်းလည်း၊ -‘အပယ်၊ အဘယ်အရပ်မှ ဤသို့သဘော ဂှိသော ရွှေဥဒေါင်းကို ရပါအံ့နည်း၊’ ဟု ဆိုသော်၊ -‘အရှင်မင်းကြီး၊ ရွှေဥဒေါင်းကို မရက၊ အသက် မရှည်ပြီ၊’ ဟု ဆို၏။ -‘မိဖုရား၊ မကြောင့်ကြလင့်၊ ရွှေဥဒေါင်းသည် ဂှိသည် ဖြစ်အံ့၊ ရအောင် ပြုအံ့၊’ ဟု နှစ်သိမ့်စေ၍၊ မင်း၏ နေရာ၌ နေပြီးသော်၊ အမတ်တို့ကို ခေါ်၍၊ -‘အမတ်တို့၊ မိဖုရားသည် ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းဂှိသော ဥဒေါင်း၏ တရားကို နာချင်၏။ ရွှေဥဒေါင်းသည် ဂှိအံ့လော၊’ ဟု မေးလျှင်၊ အမတ်တို့လည်း -‘အရှင်မင်းကြီး၊

ပုံဏားတို့သည် သိကုန်၏'ဟု လျှောက်၍၊ ပုံဏားတို့ကို ခေါ်၍
မေးသော်၊ - 'မင်းကြီး၊ ရေ၌၊ ဘေး၌ရှိသော တိရစ္ဆာန်တို့သည်ကား၊
ရွှေအဆင်းနှင့် မတူကုန်၊ လူတို့သာ တူကုန်၏'ဟု ငါတို့ လက္ခဏာ
ကျမ်းတို့၌ လာကုန်၏' မင်းလည်း နိုင်ငံအလုံး၌ နေသော မုတ်ဆိုး
တို့ကို ခေါ်စေ၍ မေးလျှင်၊ မုတ်ဆိုးတို့လည်း မသိဟု လျှောက်ကုန်
၏။ မုတ်ဆိုးသားတယောက်သာ - 'အရှင်မင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်ကား
မမြင်။ ကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ဆို၏'ဟု အဖဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဆိုလေ
၏။ ထိုစကားကို ကြားလျှင်၊ မင်းလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၍၊ -
'လုလင်သာလျှင် င-အား၎င်း၊ မိဖုရားအား၎င်း အသက်ကို ပေး၏'
ဟု ခြီးမွန်းမြှောက်၏။ 'လုလင်ပင် ဆောင်ချေလော့' ဟု များစွာ
သော ဥစ္စာပေး၍ လွှတ်လိုက်၏။ မုတ်ဆိုးသားလည်း သား၊ မယား
တို့အား ဥစ္စာကို ပေးခဲ့၍၊ ရိက္ခာမျိုးပဲ ယူ၍၊ ဟိမဝန္တာတောသို့
သွား၍၊ ရွှေဥဒေါင်းကို မြင်လျှင်၊ ကျော့ကွင်းကို ထောင်၍၊ ယနေ့ မိ
အံ့၊ နက်ဖန် မိအံ့၊ အောက်မေ့၍ မမိပဲ၊ နေ့လ ကြာ၍၊ မုတ်ဆိုး သေ
လေ၏။ မိဖုရားလည်း တောင့်တသည် မရေ၍၊ သေခဲ့၏။ မင်းလည်း -
'ရွှေဥဒေါင်းကို အဖို့ပြု၍၊ ချစ်သွစွာသော ငါ၏ မိဖုရားသည် လွန်ရ
၏'ဟု အမျက်ထွက်၍၊ အမျက်နိုင်ငံသို့ လိုက်၍၊ ဟိမဝန္တာတော၌
လေးရစ် မြောသော တောင်၌ ရွှေဥဒေါင်းသည် ရှိ၏။ ထိုရွှေဥဒေါင်း
၏ အသားကို စားရသော သူတို့သည် မအိုပြီ၊ မသေပြီ'ဟု ရွှေ
ပေ၌ ရေး၍၊ တန်တင်း၌ ထား၏။ ထိုမင်းလည်း လွန်ခဲ့၏။

မင်းတပါးလည်း ထိုအကွရာကို မြင်၍၊ မအို၊ မသေပြီ ဟူ၍၊ ရွှေဥ
ဒေါင်းကို ဖမ်းစိမ့်သောငှါ၊ မုတ်ဆိုးတယောက်ကို စေ၏။ ထိုမုတ်
ဆိုးလည်း သေလေ၏။ ဤနည်းဖြင့်၊ မင်းမြှောက်ဆက်၊ တိုင်အောင်၊
မုတ်ဆိုးမြှောက်ယောက်တို့သည် သေကုန်၏။ ခုနစ်ဆက်မြှောက်
သော မင်း၌၊ ခုနစ်ယောက်မြှောက်သော မုတ်ဆိုးကို စေ၏။ ထို
မုတ်ဆိုးသည် ပညာရှိသောကြောင့်၊ ဥဒေါင်းမကို သင်၍ တတ်ပြီး
မှ၊ ဥဒေါင်းမကို ယူ၍ သွားလေ၏။ တောင်သို့ ရောက်လျှင်၊ ဥဒေါင်း
မကို အလယ်တွင်ထား၍၊ ညွတ်ပတ်လည် ထောင်၏။ ရွှေဥဒေါင်း

လည်း ပရိတ်မရွတ်ခင်၊ ဥဒေါင်းမကို မြင်၍၊ ပျံ့ဆင်းချေသော်၊ ညွတ်တွင် မိ၍၊ မင်းသို့ ဆက်လေ၏။ ဖိရားကစသော ပြည်သူတို့အား တရားဟော၍၊ ရွှေတောင်သို့ ပို့ပြန်လေ၏။ ရွှေဥဒေါင်းတရားကို နာကျန်သော သူတို့သည်လည်း လုချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရလေကုန်၏။ ဤသို့လျှင်၊ ဓမ္မဧသနာကို ဆောင်တော်မူ၍၊ သစ္စာကို ပြတော်မူသော အဆုံး၌၊ ဆန့်ကျင်သော ရဟန်းသည်၊ ရဟန္တာ ဖြစ်လေ၏။ ဥဒေါင်းမင်းကား ငါ၊ ဘုရား ဖြစ်တော်မူ၏။

ထို့ကြောင့်၊ အလွန် ကြားနာရဦးစွာသော ဒုက္ကပဋ္ဌာန်းတရားတော်ကို နာရသော သူတို့သည်၊ နောင်ဖုရားသိခင်တို့သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မာတရားတော်မြတ်ကို ဟောတော်မူသော အခါ၌၊ နတ်သား၊ နတ်သမီး၏ အဖြစ်ဖြင့် နာရ၍၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂံ၊ အနာဂံ၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ရာ၏။

၄၇။ အကုသလဟိတ်၃ပါး။

ဒုက္ကပဋ္ဌာန်းကို အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူကား။

ထိယာ ဟေတုဓမ္မံ ပဋိစ္စ ဟေတုဓမ္မော၊

ဥပ္ပဇ္ဇေယျဟေတုပစ္စယော၊

ဟေတုဓမ္မံ-ဟိတ်တရားကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဟေတုဓမ္မော-ဟိတ်တရားသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာ၏။ ဟိတ်ကား ခြောက်ခုတည်း။ ထိုခြောက်ခုတို့တွင် အကုသလဟိတ်သုံးခုကား၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဤသုံးခုတည်း။ အကြင်သူသည် ဤဟိတ်သုံးခုကို မင်းပြုစေအံ့။ ထိုသူသည် ယုတ်မာသော အမျိုး၌ ဖြစ်၏။ ထိုယုတ်မာသော အမျိုး၌ ဖြစ်လျှင်၊ သူခပ်သိမ်းတို့မှ ဆောက်မဆံ စကားဆိုင်၍မျှ မပြောမဟောလို၊ အဘယ်သူသည် ဖြစ်မှူးလေသနည်း ဟူမူကား။

ရှေးသော အခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌ မနီးမဝေးသော တောင်အရပ်၌၊ ငါတို့ဖုရားအလောင်းသည် ရုက္ခဗိုးနတ်ဖြစ်၍ နေ၏။ ထိုအခါ၊ စိတ္တကုဋ်တောင်မှ ဟင်္သာနှစ်ခုသည် ယင်းသည် သစ်ပင်တွင် နားလေ၏။ နားဖန်များလျှင်၊ ရုက္ခဗိုးနတ်နှင့် အကျွမ်းဝင်၍ ပြောဟောကြ၏။ ထိုအခါ သစ်ပင်အောက်၌ မြေခွေးတစ်ကောင် နေလေ၏။ ထို

မြေခွေးသည် ဟင်္သာနှစ်ခုနှင့် ဖုရားလောင်း၊ ရုက္ခစိုးနတ်နှင့် စကား ပြောဟောကြသည်ကို ကြားလျှင်၊ ဟင်္သာမင်းကို - 'သက်ပါလော။ စကားပြောပါရစေ။' ဟူ၍ မြေခွေးဆို၏။ ဟင်္သာမင်းလည်း - 'ဤမ ကောင်းသော ခွေးအယုတ်ကို စက်ဆုတ်၍၊ စကား မဆိုပဲ၊ စိတ္တ ကုန်တောင်သို့ ပြန်လေ၏။

ဤသို့လျှင်၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဟူသော အကုသိုလ်ဟိတ် သုံးခုသည်ကား၊ ယုတ်သော အမျိုး၌ ဖြစ်စေတတ်၏။ သူခပ်သိမ်းတို့ သည်လည်း မထိမဲ့မြင် ပြုလေရာ၏။ ထို့ကြောင့်၊ ဟိတ်သုံးခုတည်း ဟူသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကို၊ ထုတ်ကြဉ်ဖဲရာ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဖုရားသည် -

သိယာ ဟေတုဓမ္မံ ပဋိစ္စ ဟေတုဓမ္မော။

ဥပ္ပဇ္ဇေယျဟေတုပစ္စယာ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ အကြင်သူသ် သမာပတ်ကို ကျင့်၍လည်း ကောင်း၊ ဒါနကို ဆည်းဘူး၍လည်းကောင်း၊ သုဂတိသို့ ရောက်လေ ၏။ ထို့ကြောင့်၊ မြတ်စွာဖုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ပဋိပတ် မကောင်းမှုကို ကျင့်မှုကား၊ ငရဲသို့ ကျလေ၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန် သွားတော်မူ၍ ချွတ်သော်လည်း၊ မကျွတ်နိုင်၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမှုကား၊ လ-ကို ရာဟု၊ အသူရိန် ဖမ်းလျှင်၊ အရောင်အဝါတို့သည် ပျောက်၍ မည်းသန်းလေ၏။ ကရုဏာရှိသော သူတို့သည် လွတ်ပါ စိမ့် ဟူ၍၊ လုလ္လုပြုသော်လည်း၊ မလွတ်နိုင်ရာ၊ မြတ်စွာဖုရားသည် လည်း ဒေဝဒတ်ကို မချွတ်ထိုက်သည်ဖြစ်၍၊ မချွတ်သကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် မကောင်းသော အကျင့်တို့ကိုကြဉ်၍၊ ကောင်းသော အကျင့်တို့ကို ကျင့်ကုန်ရာ၏။ ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်၍၊ မြတ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ ပဒေသာပင် ပေါက်၍၊ ရန်သူငါးပါးတို့သည် မပျက်ဆီးနိုင်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံရဘူးလေ၏။

၄၈။ ဇောတိကသဋ္ဌေးအကြောင်း။

အဘယ်သူသ် ခံရဘူးလေသနည်း ဟူမှုကား၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌

ပိဗ္ဗသာရမင်း၏ သားဖြစ်သော အဇာတသတ်မင်းသည် ကြီးမြင့်သော အံ့ရွယ်သို့ ရောက်လေသော်၊ အရှင်ဒေဝဒတ်နှင့် တိုင်ပင်၍၊ ခမည်းတော်ကို သတ်၍ မင်းပြုသည် ရှိသော်၊ ဇောတိကသဋ္ဌေး၏ ပြဿန်ကို ယူအံ့ဟု၊ စစ်သည်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်အကွ၊ သွားလေ၏။ ရတနာချနှစ်ပါးအတိပြီးသော ပြဿန်၌၊ စစ်သည်ဗိုလ်ဗာနှင့်အကွသော မင်းတို့၏ အရိပ်သည် ထင်လေ၏။ ထိုအရိပ်ကို မြင်လျှင်၊ အဇာတသတ်မင်းလည်း- 'သဋ္ဌေးစစ်သည် တိုက်မည် ထွက်လေပြီ' ဟု၍၊ ဗိုလ်ဗာနှင့်အကွ၊ တန့်၍ နေလေ၏။ ဇောတိကသဋ္ဌေးလည်း၊ ထိုနေ့၌ ဥပုသ်ဆော နတ်တည်သို ဖြစ်၍၊ နံနက်ကပင် စောစော ထမင်းစား၍၊ မြတ်စွာဖုရားဘျောင်းတော်သို့ သွားလေ၏။ မြတ်စွာဖုရားအထံတော်၌ တရားတော်ကို နာ၍ နေလေ၏။

ပြဿန်တံခါး စောင့်သော ယမဂေါထီမည်သော နတ်သားသို၊ ထိုမင်းကို မြင်လေ၍၊ ပြဿန်ကို ယူမည် လာသို ဖြစ်ရာ၏ဟု၊ အဇာတသတ်မင်း၏ စစ်သည်၊ ဗိုလ်ဗာတို့ကို ဖျက်စီးအောင် တိုက်သေ၏။ မင်း၏ စစ်သည်၊ ဗိုလ်ဗာများတို့လည်း ထွားထွား ဖျက်စီး၏။ ထိုသို့သော အရပ်တို့သို့ ပြေးလေ၏။ အဇာတသတ်မင်းတို့နှင့်အကွ၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လေ၏။ မြတ်စွာဖုရားကို ရှိခိုး၍ နေလေ၏။ ဇောတိကလည်း မင်းလာသည်ကို မြင်လျှင်- 'အဘယ်မှ မင်းကြီး လာသနည်း' ဟု မေးနှင့်၏။ မင်းကြီးလည်း သဋ္ဌေးကို ဆို၏။ - 'သဋ္ဌေး၊ ကျေးကျွန်များကို ငါနှင့် စစ်တိုက်ချေ' ဟု စေ၍၊ မြတ်စွာဖုရားရှေ့တော်တွင် တရားနာကျွန်ယောင် ပြု၍ နေသို' ဟု ဆို၏။ သဋ္ဌေးလည်း- 'မင်းကြီးသို ငါ၏ ပြဿန်ကို ယူမည် သွားချေသလော၊ ငါ အလိုမရှိပဲကို ပြဿန်ကို အထောင်မျှလေသော မင်းတို့သော်လည်း ယူအံ့သောငှါ၊ မတတ်နိုင်ရာ၊ င-ပြဿန်ကို စင်မဆိုနှင့်ဦး၊ ငါ အလိုမဟုတ်ပဲကို၊ ငါ၏ မိစ္ဆာချည်ကိုမျှသော်လည်း မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ရန်သူတို့သိုလည်းကောင်း၊ ယူ၍ မရနိုင်ရာ၊ မင်းကြီးရစဉ်းသော်၊ ငါ၏ လက်ဆယ်ချောင်းတွင် ဝတ်သော လက်စွပ်နှစ်ဆယ်ကို မင်းကြီးကို ငါးမပေး၊ မင်းကြီး ရနိုင်သော်၊ ယူ။'

ဟူ၍ ဆို၏။ မင်းလည်း အလွန်သန်ဆွမ်းထွ၏။ မြေ၌ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်၍ ခုန်သို ဂှိသော်၊ တဆယ်ရှစ်တောင်မျှလောက်သော ကောင်း ကင်သို့ ရောက်နိုင်၏။ မြေတွင်ရင်၍ ခုန်သည် ဂှိသော်၊ အတောင်ရှစ် ဆယ်မျှလောက်သော ကောင်းကင်သို့ရောက်နိုင်၏။ ဤသို့သော အား နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် အမျက်ရှိ၍၊ သဌေးလက်ကို ကိုင်၍၊ လက် စွပ်ကို ချွတ်၏။ လက်စွပ်တကြည်ကိုမျှ ချွတ်အံ့သောငှါ မတတ်နိုင် ချေ။ အလွန်ပင်ပန်း၏။ သဌေးလည်း မင်း မချွတ်နိုင်သည်ကို မြင်မှ— ‘မင်းကြီး၊ ယုဆိုး ဖြန့်တော်မူ’ ဟူ၍၊ လက်ဆယ်ချောင်းကို အောက် သို့ စောက်ထိုး ပြုသော်၊ နှစ်ဆယ်သော လက်စွပ်တို့သည်၊ အလိုလို ကျွတ်ကုန်၏။

သဌေးလည်း မင်းပြုလေသော အမူအရာကို သံဝေဂ ရ၍— ‘မင်းကြီး၊ င-ကို ခွင့်ပြုတော်မူပါ။ ရဟန်းပြုလိမ့်မည်’ ဟူ၍ ဆို၏။ မင်းလည်း— ‘သဌေးသည် ရဟန်းပြုလေက၊ သဌေးစည်းစိမ်၊ ချမ်း သာ၊ နန်းပြဿန်တို့ကို ချမ်းသာစွာ ငါ ရတော့မည်’ ဟု အမှတ် တည်၍— ‘ရဟန်း ပြုလေတော့’ ဟု အခွင့်ပြု၏။ သဌေးလည်း မြတ်စွာ ဖုရားရှေ့တော်ဝယ် ရဟန်း ပြုလေ၏။ ရဟန္တာ ဖြစ်၍၊ ဇောတိက ထေရ်ဟူ၍၊ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်လေ၏။ သဌေး ရဟန္တာ ဖြစ်သန့်၌ပင် လျှင်၊ ပြဿန်ပဒေသာပင်တို့သည် ကွယ်ခဲ့ကုန်၏။ သန္တုလကာယ၊ အမည်ရှိသော သဌေးမယား၊ ဥတုဂုရုကျွန်းသူကိုလည်း ဥတုဂုရု ကျွန်းသို့လည်းကောင်း၊ နတ်တို့ ပို့ပြန်လေ၏။ ဇောတိကသဌေး၊ သမီးမောင်နှံသည်၊ အဘယ်သို့သော ကောင်းမှုကိုပြု၍၊ ဤသို့သော စည်းစိမ်၊ ချမ်းသာကို ရသနည်း ဟူမူကား၊ လွန်လေပြီးသော အခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌၊ သူကြွယ်၊ ညီအကို ဖြစ်ကြ၍၊ ကြီးပျိုးကျွေးကြကုန် ၏။ တနေ့သော နေ့၌ ညီသည် ကြံကြည့်မည်ဟု ကြံခင်းသို့ သွားလေ ၏။ ကြံခင်းသို့ ယောက်လေလျှင်၊ မိမိသို့လည်း တချောင်း၊ အစ် ကိုသို့လည်း တချောင်း၊ နှစ်ချောင်း၏ ခုတ်စအရင်းကို ကြပ်ကြပ် စည်း၍ ယူလာ၏။ ထိုအခါ၊ ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ နေသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ တပါးသည် နိရောဓသမာပတ်ကို ခုနှစ်ရက်ပတ်လုံး ဝင်စားတော်မူ

၍၊ နိရောဓသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ - 'ငါကား အသူအား သင်္ကြိုဟ်
ရအံ့နည်း၊' ဟု ဆင်ခြင်တော်မူသည် ရှိသော်၊ 'ကြံ ခုတ်၍ လာသော
သူကြွယ်သည် င-အား ကြံလှူ၍၊ ဆုတောင်းလတ္တံ့သည် ဟု မြင်
တော်မူ၍၊ သပိတ်ယူ၍ ကောင်းကင်ဖြင့် လာတော်မူ၍၊ ထိုသူကြွယ်
ရှေ့တွင် ရင်လေ၏။ သူကြွယ်လည်း အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မြင်လျှင်၊
အလွန် ကြည်သနွါ၍၊ မိမိ အပေါ်ရုဏ်ပုဆိုးကို ခင်းတည်၍၊ အရှင်
ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါကို နေစေ့၊ နေစေ့ပြီးလျှင်၊ သပိတ်ကို ယူ၍၊ မိမိ ခုတ်ခဲ့
သော ကြိတ်ချောင်းကို ကြံရင်းက စည်းသည်ကို ဖြေ၍၊ သပိတ်
တော်တွင် ထည့်၍၊ ကြံရည်သည် သပိတ် လျှမ်းလျှမ်း ပြည့်လေ
၏။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ကပ်လေ၏။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း ဖုန်း
ပေးတော်မူလေ၏။ သူကြွယ်လည်း အလွန် ကြည်သနွါပြန်၍၊ င-
နောင်တော်သည်၊ ကြိတ်ချောင်းအဖိုးကို လိုလျှင်လည်း၊ ငါ အဖိုး
ပေးမည်။ အလှူဖိုကို လိုလျှင်လည်း၊ ငါ ဝေမည်။ နောင်တော်တို့
ခုတ်ခဲ့သော ကြိတ်ချောင်းကို အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအား လှူရစေဟု၊
ယခင် အတူ လှူပြန်လေ၏။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ကြံအရသာ လှူရ
သော အကျိုးအားဖြင့်၊ ယုစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်ကို စံစားပြီးမှ၊ -
'အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရသော သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို ရလို၏။' ဟု
ဆုတောင်း၏။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း - 'တကာ တောင်းသည်ဆု
ပြည့်စေသော၊' ဟု ဣန္ဒိတံ ပဋိတံ တုယံ။ စသော နှစ်ဂါထာဖြင့်၊
အနုမောဒနာ ပြု၍၊ ဂန္ဓမာဒနာတောင်သို့ သွားတော်မူ၏။ အရှင်ပစ္စေ
ကဗုဒ္ဓါငါးရာတို့အား သပိတ်တော်တွင် ပါသော ကြံရည်ကို ကပ်
၍၊ ဖုန်းပေးတော်မူကြလေ၏။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း - 'ဤသူကြွယ်
သည် မြင်စေသတည်း၊' ဟု မိဋ္ဌာန်တော်မူခဲ့သည် ဖြစ်၍၊ သူကြွယ်
လည်း အံ့ဘွယ်သရဲသော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ တန်ခိုးတော်ကို
မြင်၍၊ အလွန် ကြည်ညိုပြန်၏။ ထိုမှသည် လာ၍၊ နောင်တော်အထံ
သို့ သွားလေ၏။ နောင်တော်လည်း - 'ဘယ်မှ လာသနည်း။' ဟု မေး
လင့်၏။ - 'ယခုနေ့ ကြံခင်းသို့ သွား၍ ကြည့်ချေသည်။' ဟု ပေ၏။ -
'ကြံ မခုတ်ပါခဲ့လော၊' ဟု မေး၏။ - 'နောင်တော်တို့၊ င-တို့ ကြံနှစ်

ချောင်း၊ ချက်၍ ယူခဲ့သည်ကို၊ ခရီးတွင် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မြင်၍
 လှူလေ၏။ င-ဘို့ ခုတ်သော ကြိတ် ဖုန်းပေးတော်မူလေ၏။ နောင်
 တော်ဘို့ ခုတ်ခဲ့သော ကြိတ်ကိုကား ယူ၍၊ ကောင်းကင်ဖြင့် သွားကော်
 မူလေ၏။ ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ နေသော ငါးရာသော အရှင်ပစ္စေက
 ဗုဒ္ဓါတို့အား ကပ်၍၊ ဖုန်းပေးကြတော်မူလေ၏။ 'ဟု ဆိုပေ၏။ နောင်
 တော်လည်း ထိုစကားကို ကြားလျှင်၊ အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
 သည် ဖြစ်၍၊ တခွန်းတည်းသော စကားဖြင့်သာလျှင်၊ - 'အရှင်ပစ္စေ
 ကဗုဒ္ဓ၊ ရသော သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို ရလို၏။' ဟု ဆုတောင်း
 လေ၏။ သူကြွယ်နှစ်ပါးသည် အသက်အတိုင်း နေပြီးမှ ရတေခဲ့လျှင်၊
 နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေ၏။ ထိုနတ်၏ အသက်အတိုင်း နတ်ပြည်၌ စံစား
 ပြီးမှ၊ ဗန္ဓုမဒီပြည်၌ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဖြစ်တော်မူ၏။ ထို
 ညီနောင်တို့သည်လည်း နတ်ပြည်မှ ရတေခဲ့၍၊ ဗန္ဓုမဒီပြည်၌ သူ
 ကြွယ်တယောက်၏ ဝမ်း၌၎င်း ပဋိသန္ဓေနေ၍၊ ညီအကိုတို့သည်
 ၎င်း ဖြစ်ပြန်လေ၏။ အစ်ကိုအမည်ကား သေနဟု တွင်၏။ ညီအမည်
 ကား ဝရောဇဟု တွင်၏။ ထိုညီနောင်နှစ်ယောက်တို့သည် ကြီးပြင်း
 သော အရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော်၊ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ဆည်းဘူးကြ
 ၍၊ ကြွယ်ဝကုန်၏။ ထိုအခါ၊ ဗန္ဓုမဒီပြည်၌ - 'ဘုရားသည် မြတ်
 တည်း။ တရား မြတ်တည်း။ သံဃာ မြတ်တည်း။ အလှူပေးကုန်၊ သီ
 တင်းသုံးကုန်၊ ဥပုသ် ဆောက်တည်ကုန်၊ တရားနာကုန် ဟူသော ဓမ္မ
 ယောသက ဖြစ်သော သူ၏ စကားကို ကြားကုန်၏။ လူများတို့ နံနက်
 အခါ၌ကား အလှူပေးကုန်၏။ ညအခါ၌ကား တရားနာမည် သွား
 ကုန်၏။ ထိုအခါ၌ သေနက-အမည်ရှိသော သူကြွယ်သည် - 'အဘယ်
 သို့ သွားကြကုန်သနည်း။' ဟု မေးလေ၏။ သူများလည်း - 'မြတ်စွာ
 ဗုဒ္ဓသို့ သွား၍ တရားတော်ကို နာကြကုန်မည်။' ဟု ဆိုပေ၏။
 သေနကလည်း - 'ငါသည် သင်တို့နှင့် အတူ လိုက်ပါမည်။' ဟူ၍၊
 လိုက်လေ၏။ ဝိပဿီမြတ်စွာဗုဒ္ဓလည်း သေနကသူကြွယ်သည်
 ကျွတ်အံ့သော ဥပနိဿ၊ ကို မြင်တော်မူ၍၊ တရား ဟောတော်မူ၏။
 သေနကသူကြွယ်လည်း မြတ်စွာဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ကြားလျှင်၊

ရဟန်းပြုချင်သည် ဖြစ်၍၊ မြတ်စွာဘုရားကို နားတော်လျှောက်၏။
 မြတ်စွာဘုရားလည်း သေနကကို မိန့်တော်မူ၏။— ‘သင်သည် တိုင်
 ကြားအပ်သော သူရှိသလော၊’ဟု မိန့်တော်မူ၏။— ‘ရှိ၏’ဟု နား
 တော်လျှောက်၏။— ‘တိုင်ကြားပချေ၊’ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သေနကသူ
 ကြွယ်လည်း အိမ်သို့ သွားလေ၍၊ ညီကို ခေါ်၍ ဆို၏။— ‘င-ညီ၊
 အိမ်တွင် ရှိသော ဥစ္စာပရိက္ခရာတို့ကို င-ညီဥစ္စာသာ ဖြစ်စေတော့။
 ငါတမူကား မြတ်စွာဘုရားသို့ သွား၍၊ ရဟန်းပြုလိမ့်မည်၊’ဟူ၍ ဆို
 ၏။ ညီတော်လည်း— ‘နောင်တော်ကို အမိလွန်လျှင်၊ အမိ မှတ်ပါသ်။
 ရဟန်း မပြုပါလေနှင့်။ များစွာသော ဥစ္စာတို့ကို အလှူပေး၍သာ နေ
 တော်မူ၊’ဟု၊ အဖန်တလဲလဲ များစွာ တောင်းပန်၏။ နောင်တော်
 လည်း ငါ ရဟန်းပြုလိမ့်မည်၊’ဟူ၍၊ ရဟန်းပြုလေလျှင်၊ သစ္စာလေး
 ပါးတရားကို သိ၍၊ ရဟန္တာ ဖြစ်လေ၏။ ညီတော်လည်း နောင်တော်
 ရဟန်းပြုလေသော နေ့က စ၍၊ ခုနစ်ရက် တိုင်လျှင်၊ မြတ်စွာဘုရား
 နှင့် အလွှာသော သံဃာတော်ကို အလှူပေး၍၊ နောင်တော်ကို ရှိခိုး
 ၍ ဆို၏။— ‘နောင်တော်သော်ကား ရဟန်းပြု၍၊ ရဟန္တာ ဖြစ်၍၊ ဘဝ
 မှ ထွက်မြောက်လေပြီ။ အကျွန်ုပ်သော်ကား အာရုံငါးပါး၌ တည်
 သည် ဖြစ်၍၊ ရဟန်းပြုအံ့သောငှါ မတတ်နိုင်ချေ။ အကျွန်ုပ်တွင် များ
 စွာသော ဥစ္စာတို့ကို အတယ်ကောင်းမှု ပြုရအံ့နည်း၊’ဟု မေး၏။
 နောင်တော်လည်း အလွန် ပညာရှိ၏။— ‘မြတ်စွာဘုရားကို ကျောင်း
 ဆောက်ဖို့၊’ဟု ဆို၏။ ညီတော်လည်း— ‘ကောင်းပြီ၊’ဟု ကျောင်း
 ဆောက်၏။ ကျောင်း-သည်တိုင်တချောင်းသည်ကား ငွေကြာ စီ၏။
 သည်တိုင်တချောင်းသည်ကား ငွေကြာ စီ၏။ သည်တိုင်တချောင်း
 ကိုကား ပတ္တမြားအတိ စီ၏။ ကြွင်းသရွေ့သော တိုင်တို့ကား ရတနာ
 ချနစ်ပါးအတိ စီ၏။ ခပ်သိမ်းသော အပိုင်းတို့ကား ရတနာချနစ်
 ပါးတို့ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ထိုသူကြွယ်၏ တူ ဖြစ်သော မိမိတို့နှင့် တူ
 သော အမည်ရှိသော အဝရောဇသည်လည်း ဤသို့ဆို၏။— ‘ဦးရီး
 တော်၊ င-ကို အလှူ ပေးပါ။ ငါလည်း ညီပါမည်၊’ဟု ဆို၏။— ‘ငါသို
 ကား သူနှင့် ဆက်ဆံသော ကောင်းမှုကို အလိုရှိ၊ င-တူ အသီး

ပြုလေ။'ဟု ဆို၏။ တူသည်လည်း မညီပါရ၍၊ ဦးရီးတောင့်ကျောင်း
ရှေ့က၊ ကမ္ဘာသလ၊ အမည်ရှိသော တရားဟောစရပ် ဆောက်လေ
၏။ ထိုကျောင်းလေသာနန်းတခါးတို့သည်ကား ရတနာချနှစ်ပါးကို
ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ရဲရဲတောက်ကုန်၏။ ကျောင်းရှေ့ကလည်း ရေကံ၊
သံကံ တူး၏။ ထိုရေကံတို့ကို ပြုစွာသော အင်္ဂတေ၊ နလပတေတို့
ဖြင့်၊ မြေတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ လုပ်၏။ ထိုရေကံတို့သည်ကား ကြေးမိုး
ငါးပါးဝတ်ပန်းတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ၏။ မြတ်စွာဖုရား ကိန်းတော်
မူသော ဂန္ဓကုဋိတိုက်၌လည်း အရိုးအထုံ ကောင်းစွာ အနံ့တို့
ဖြင့် မွှေးကြိုင်စွာ ဖြစ်စေ၏။ မြတ်စွာဖုရား နေတော်မူသော ကမ္မလာ
သည်လည်း ရွှေဖြင့် ပြီး၏။ ကျောင်းတော်အထွတ်တို့သည်ကား ပတ္တ
မြားဖြင့် ပြီး၏။ ဥဒေါင်း ကတိသကဲ့သို့၊ အလွန် တင့်တယ်၏။ ဂန္ဓ
ကုဋိတိုက်နံရံတို့သည်လည်း ရတနာချနှစ်ပါးကို ထောင်၍ ကျံ၏။
ပြီးပြီးပြတ်သော အရောင်တို့ဖြင့် ထွန်းကုန်၏။ ကျောင်းတော်ကို
ရံ၍လည်း တံတိုင်းသုံးတပ်*ရံ၍ လုပ်၏။ အတွင်းတံတိုင်းတဘက်
တွင်ကား ရတနာချနှစ်ပါးအတိ ပုဆပ်မျှလောက် ကြီး၏။ ဤသို့
လျှင်၊ ဆန်းကြယ်စွာ အံ့ဘွယ်သရဲသော သနပ်သနာတို့ဖြင့် လုပ်၍၊
ကျောင်းတော် ပြီးလျှင်၊ နောင်တော်ကို ဆို၏။ နောင်တော်လည်း
မြတ်စွာဖုရားကို ပင့်၍၊ မြတ်စွာဖုရားလည်း လာတော်မူ၏။ ကျောင်း
တံတိုင်းတွင်းသို့ ဝင်သည် ရှိသော်၊ ရတနာချနှစ်ပါးအတိ ပြီးသည်
ကို မြင်တော်မူလျှင်၊ တံခါးဝယ် ရပ်၍ နေတော်မူသေ၏။ မြတ်စွာ
ဖုရား ရပ်တော်မူ၍၊ နေတော်မူသည်ကို မြင်လျှင်၊ သုကြွယ်လည်း-
'မြတ်စွာဖုရား ဝင်တော်မူစေချင်၏။' ဟု သုံးကြိမ်မြောက်အောင်
လက်အုပ် ချီ၍ နားတော်သျှောက်၏။ မြတ်စွာဖုရားလည်း ဝင်

၁။ ရေကံ၊ သံကံ-ကား မှန်၏။ ရေကန်၊ ရေကံ ဟူ၍ ၂မျိုးရှိ၏။ မိတ္ထိလာကန်ကား
ချောင်းကျရေကို ဆည်၍၊ ကန်၍ လုပ်ရသောကြောင့်၊ မိတ္ထိလာကန်ဟု န-သတ်ရေးသည်။
တဖက်သည်ကန်မျိုးတည်း။ ဤဝတ္ထု၌ ရေကံ-ကား တူး၍၊ အုတ်စီ၍ ရေကံအောင်၊ သံ
(မိုးရေ)ကံအောင် ခံယူ၍ လုပ်သည်ဖြစ်၍၊ ရေကံဟု သေးသေးတင် ရေးသည်။ သံ-ကား
ဝဿ၊ မိုးရေကို ဆိုလိုသည်။ အချို့ကား ဝဿာန-ကို ယူ၍၊ သန်-ဟု ရေးသည်။ တပို့
တွဲ၊ နှိုးရွာလိုက်၊ သံမိုးကြွင်း။

တော်မမူ။ သူကြွယ်၏ နောင်တော်မထေရ်ကို ကြည့်တော်မူလေ၏။
မထေရ်လည်း မြတ်စွာဖုရား၊ အလိုတော်ကို သိ၍ - ‘ညီတော် သည်
ရတနာများ အသူ စောင့်မည်နည်း။’ ဟု ညီတော်ကို မေးလေ၏။
အကျွန်ုပ်သား၊ မြေးတို့ကို စောင့်မိမ့်မည် နားတော်လျှောက်ပါ။’ ဟု
ဆို၏။ နောင်တော်လည်း - ‘ရှင်ပင်ဖုရား ဝင်တော်မူပါ။ သစ်ပင်ရိပ်
တွင် နားသော သူသည်၊ သစ်ပင်ကို မငဲ့ပဲ၊ သွားသကဲ့သို့၊ ငွေကို
စီးသော သူသည် ငွေကို မငဲ့ပဲ၊ သွားသကဲ့သို့၊ ချမ်းသာစွာ သွား
၍ နေတော်မူပါ။’ ဟူ၍ နားတော်လျှောက်လေ၏။ ‘အဘယ်ကြောင့်
မြတ်စွာဖုရားသည် တန့်၍ နေတော်မူသနည်း။’ ဟူမူကား။ “ငါ
သည် သူကြွယ်၏ ကျောင်းတက်* ထက်၍ နေလျှင်၊ နံနက်အခါ၊
ညအခါတို့၌ တရားနာ၊ လာကုန်သော လူများတို့သည် သူကြွယ်၏
ရတနာများကို ယူ၍ သွားပေခဲ့သော် - ‘ဖုရား မြတ်တော်မမူပါ။’ ဟု
ငါ၌မကြည် ရှိကဲ့သော်၊ အပါယ် လားရာကဲ့သို့။” ဟု တန့်၍ ရပ်တော်
မူလေသတည်း။

သူကြွယ်လည်း တံခါးတွင် အစောင့်ထားသော သူတို့ကို ဤသို့
ဆို၏။ - ‘မြတ်စွာဖုရားသို့ လာကုန်သော သူတို့သည် ခါးစောင်၌
ယူသော်၊ ရှက်၍ ယူသော် မြတ်ကုန်။ ကျုံး၍၊ ဆုပ်၍ ယူသော်၊ မမြတ်
ကုန်နှင့်။’ ဟု ဆို၍၊ မြို့တွင်းဝယ်လည်း စည်လည်စေ၏။ အကြင်သူ
သည် မြတ်စွာဖုရားသို့ တရားနာလာကုန်သော သူတို့သည်
ကျောင်းဝယ် ကြီးသော ရတနာများကို လှဆင်းရဲသော်ကား တ
လက်ဆုပ် ကျုံး၍ ယူစေ။ မဆင်းရဲသော သူတို့သည်ကား တဆုပ်
ကျုံး၍ ယူစေဟု စည်လည်စေ၏။ ‘အဘယ်ကြောင့် သူကြွယ်သည်
ဤသို့ ဆိုလေသနည်း။’ ဟူမူကား။ သဒ္ဓါသော သူတို့သည်ကား
တရားကို နာမည် ဟူ၍၊ လာကုန်၏။ အံ့။ မသဒ္ဓါသော သူတို့သော်

* သုံးတပ်-ဟု ရေးခြင်းသည် ၊ တင်တိုင်၊ တင်တည်-ဟူသော အရေးနှင့်စပ်၍ ဤကုမ်း
ပြုစုရာသည် သူတို့ လာလွှဲ ပြောသံအတိုင်း ရေးသည်။ ထိုပြောသံသည် ဝဒ္ဓါနည်း
အားဖြင့် ဘော၊ ကံအနက်၊ ကမ္မ၊ အနက်ညီပသည်၊ ကျောင်းတက် ထက်၍-ကိုလည်း
နည်းသူ နားသည်သော။

ကား။ ဥစ္စာကို ရချင်၍ လာကုန်အံ့။ ထိုသို့ လာသော သူတို့ကား။
 အား။ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူလျှင်၊ သံသရာ
 တည်းဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်လွယ်စိမ့်မည်ဟု၊ နှစ်လုံးသွင်း
 ၍ ဆိုလေသည် ဟူ၏။ လူများတို့လည်း ထိုသူကြွယ် ဆိုတိုင်း၊
 ကျောင်းတော်သို့ တရားနာ လာသော သူတို့သည်၊ ရတနာများ
 ကို ကျုံး၍ ယူလေကုန်၏။ ဤအတူလည်းကောင်း၊ ရတနာများကို
 ပုဆစ်တူးမျှလောက် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ကြီးပြန်လေ၏။ မြတ်စွာ
 ဘုရားခြေတော်ရင်း၌လည်း သခွါးသီး င-ပြုတ်လုံးရှိလောက်သော
 အဖိုး အတိုင်းမသိသော ပတ္တမြားတုံးကို ထား၏။ -‘မြတ်စွာဘုရား
 ကိုယ်တော်မှ ထွက်သော၊ ရွှေသော အရောင်တော်နှင့် ပတ္တမြား
 ၏ အရောင်သည် အံ့ဘွယ်ဖြစ်စေအံ့။’ ဟု ထား၏။ ထိုပတ္တမြား၏ အ
 ရောင်နှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အရောင် ကြည့်သော သူတို့သည် မ
 ရောင့်ရဲကုန်။ ကြည့်ချင်ခြင်း ရှိကုန်၏။ တနေ့သော နေ့၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
 ဖြစ်သော ပုံဏားတယောက်သည် -‘မြတ်စွာဘုရားရှေ့တော်တွင်
 ထားသော ပတ္တမြားသည် အံ့ဘွယ်သရဲရှိစွာ’ ဟူသော စကားကို
 ကြားလေလျှင်၊ ‘ယူအံ့’ ဟု ကြံ၍၊ ကျောင်းတော်သို့ လာလတ်၍၊ လူ
 များတို့၏ အကြားတွင် ရှိခိုး၍၊ တရားနာကျွန် ပြု၍၊ ပတ္တမြားတုံး၏
 အပါးတွင် နေလေ၏။ သူကြွယ်လည်း ထိုပုဏ္ဏား၏ အခြင်းအရာကို
 မြင်လေလျှင်၊ -‘ပုံဏားသည် ပတ္တမြားကို ယူဘွယ် ရှိ၏။ မယူသည်
 တည်းဖြစ်မူကား၊ အလွန်ကောင်းအံ့တကား။’ ဟု ကြံ၍ နေ၏။ မိစ္ဆာ
 ဒိဋ္ဌိ ပုဏ္ဏားလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ကို ဦးတင်ကျွန်ယောင်
 ပြု၍ ပတ္တမြားကို ခါးဖိုက်တွင် ဖိုက်၍ သွားလေ၏။ သူကြွယ်လည်း
 ထိုပုဏ္ဏား ယူသည်ကို မြင်လျှင်၊ မသက်မသာ ရှိ၍၊ လူများ တရား
 နာဆုံးလျှင်၊ သွားကုန်ပြီးမှ၊ မြတ်စွာဘုရားကို နားတော်လျှောက်၏။ -
 ‘ရှင်ပင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ကျောင်းတော်ပတ်လည် ရတနာကို ပု
 ဆစ်တူးမျှလောက် သုံးကြိမ် ကြီးသည်။ ထိုသူတို့သည် ယူ၍ သွား
 သည်ကိုလည်း မသက်မသာ မရှိ။ အလွန် ဝမ်းမြောက်တော့သည်
 သာ။ ယနေ့ လာသော ပုဏ္ဏားသည် ခြေတော်ရင်းတွင် ပတ္တမြား

ကို ယူ၍ သွားလေသည်ကို မသက်မသာ ရှိချေ၏။’ ဟု နားတော်
 လျှော့၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း မိန့်တော်မူ၏။-“ဒါယကာ၊-ငါ အ
 လိုမဲ့ကို င-ဥစ္စာကို ယူ၍။ မရသည် ဖြစ်စေသော။’ ဟု ဆုတောင်း
 အပ်သည် မဟုတ်လော။” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သူကြွယ်လည်း မြတ်
 စွာဘုရားအမိန့်ကို ကြားလျှင်၊ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ ဆုတောင်း
 လေ၏။-“ရှင်ပင်ဘုရား၊ ယနေ့မှ စ၍၊ ဖြစ်လေရာရာ သံသရာဘဝ၊ အ
 ဆက်ဆက်၌ ငါ အလိုမရှိပဲကို င-ဥစ္စာ ဖြစ်သော မိစ္ဆာချည်မှိုက်ကို
 မှုသော်လည်း င-ကို နှိပ်စက်၍ ယူအံ့သောဌာ၊ အထောင်မှုလောက်
 သော မင်းတို့သော်လည်းကောင်း၊ မတတ်နိုင်သည် ဖြစ်စေသော။
 ရန်သူ ငါးပါးတို့သည် ဖျက်ဆီးသော်လည်း၊ မရနိုင်သည် ဖြစ်စေ
 သော။’ ဟု ဆုတောင်းလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း -“ဒါယကာ
 တောင်းသော ဆု ပြည့်စေသော။’ ဟု အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏။

သူကြွယ်လည်း မြတ်စွာဘုရားနှင့် တကွသော ခြောက်သောင်း
 ရှစ်ထောင်မှုလောံသော တပြည့်တော်၊ သံဃာတော် အပေါင်းတို့
 အား ကျောင်း၌ ကိုးလတိုင်တိုင် အလှူကြီး ပေး၏။ ကျောင်းလှူ
 သော နေ့၌ တပြည့်သံဃာတော်အပေါင်းတို့အား သက်န်းတပုစိ
 ပရိက္ခရာရှစ်ပါးနှင့်တကွ လှူလေ၏။ သဗ္ဗနောအယ်ဆုံး ဖြစ်သော
 မထေရ်အား ဌသော သက်န်းပုဆိုးသည် အဖိုးတသိန်းထိုက်၏။
 သူကြွယ်လည်း အသက်တချောင်း ရှိသရွေ ကောင်းမှုကို ပြု၏။ ထို
 ကိုယ်အဖြစ်မှ စုတေ့၍၊ နတ်ပြည်၊ လူပြည်၊ ခုနဆန်၊ စံစားပြီးမှ၊ ငါတို့
 အရှင်ဂေါတမ၊ ဘုရားမြတ်စွာ လက်ထက်တော်၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်
 တွင်သဋ္ဌေးသား ဖြစ်လာ၏။ ဇောတိကသဋ္ဌေး ဖြစ်သတည်း။

ဤသို့လျှင် ဇောတိကသဋ္ဌေးသည် ရှေးသော အခါ၊ အရှင်ပစ္စေ
 ကဗုဒ္ဓာကို ကြံ့နှာ်ချောင်း လှူ၍၊ ဆုတောင်းဘူးသော အကျိုးအား
 ဖြင့် လူနတ်စည်းစိမ်ကို စံစားပြီးမှ၊ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်
 ၌ သူကြွယ် ဖြစ်၍၊ မြတ်စွာဘုရားကို ဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း၊ အံ့ဘွယ်
 သရဲသော ကျောင်းကို ဆောက်၍၊ လှူရသောအားဖြင့်၊ လူနတ်
 ဗြဟ္မာအဖြစ်၌ စံစားပြီးမှ၊ ငါတို့ အရှင်ဂေါတမလက်ထက်တော်၌

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် သဌေးသား ဖြစ်၍၊ အိမ်ဆောက်မည် ပြုသော အခါ၌၊ သကြား* လာ၍ ကြည့်လာရကား၊ ဆိုခဲ့ပြီးသော ရတနာ ခုနှစ်ပါးအတိ ပြီးသော ပြာဿဒ်သည်၊ မြေက ပေါက်ပေ၏။ ထို ပြာဿဒ်ကို အဇာတသတ်မင်းသည် ယူမည် လာ၍၊ စစ်သည် အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ လာငြားသော်လည်း- ‘ငါ အလိုမယှိပဲ၊ င-ဥစ္စာ ဖြစ်သော မိစ္ဆာချည်ကိုမျှသော်လည်း တထောင်သော မင်းတို့သည် ယူ၍ မရသည် ဖြစ်စေသော။’ ဟူ၍၊ ဝိပဿိမြတ်စွာ ဖုရားတွင် ဆုတောင်းဘူးသောကြောင့်၊ ပြာဿဒ်တံခါးကို စောင့် သော နတ်သား တိုက်လိုက်လေ၍ စစ်ပျက်ချေ၏။ ကြိနှစ်ချောင်း ဖြင့် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓာကို လှူ၍- ‘လူနတ်စည်းစိမ်ကို စံစားပြီးမှ၊ အ ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ ရသော သစ္စာလေးပါးတရားကို ရလို၏။’ ဟု ဆု တောင်းဘူးသောကြောင့်၊ ငါတို့ အရှင်ဂေါတမ၊ မြတ်စွာဖုရား လက်ထက်တော်တွင် သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို ရ၍၊ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို စံစားရလေ၏။

ဤသို့လျှင် အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဟူသော ကုသိုလ် ဟိတ်သုံးခုနှင့် မကင်းသည် ဖြစ်၍၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုသော သူ တို့သည်ကား၊ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံရာ၏။ လေးပါးဟူသော် ကား။-အာယုသမ္ပဒါ-အသက်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ဘောဂသမ္ပဒါ- စည်းစိမ်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ဣဿဒိယသမ္ပဒါ-အစိုးရခြင်း တည်းဟူ သော ပြည့်စုံခြင်း၊ ရူပသမ္ပဒါ-အရုပ်အဆင်းသဏ္ဌာန်၊ ကြန်အင် လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံရာသည်။ ထို့ကြောင့်၊ မြတ်စွာဖုရားသည်-

သိယာ ဟေတုဓမ္မံ ပနိစ္စ ဟေတုဓမ္မော၊

ဥပဇ္ဇေသျှ၊ ဟေတုပစ္စယော။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ဤတရားတော်ကို နှလုံး သွင်း၍၊ ယခုအ ခါဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့သည် ကို၊ နှုတ်၊ နှစ်လုံး သုမ္ဘားကို ဆောံ တည်၍၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝဏာတို့ကို အားထုတ်၍ ကုသိုလ်ကောင်း မှုတို့ကို ပြုကုန်ရာ၏။

၄၉။ ။အာသကံဝတ္ထု။

ထိုမှတပါးလည်း အကြွင်သူသည် အကုသိုလ်လောဘဟိတ်
ကြောင့် ဟိမဝန္တာတောအရပ်၌ အစားဆင်းရဲခြင်း၊ အအိပ်ဆင်း
ရဲခြင်း၊ ကိုဇှို ဆင်းရဲခြင်း၊ ဗိတ်ဇှို ဆင်းရဲခြင်းဝေဒနာကို ခံယူဘူး
လေ၏။ အဘယ်သူသည် ခံရဘူးလေသနည်း ဟူမူကား။ သုံးလူတ
ထွတ်ထား၊ သဗ္ဗညုရှင်တော်ဖုရားသည် စေတဝန်ကျောင်းတော်၌
နေတော်မူသော အခါ၊ မိမိမယားဟောင်း၌ တပ်၍၊ ဆန့်ကျင်
သော ရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍၊ ဤအာသကံဇာတ်ကို ဟော
တော်မူ၏။

“လွန်လေပြီးသော အခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်း
ပြုသည် ရှိသော်၊ ဖုရားလောင်းကား ကာသိကရွာ၌ ပုဏ္ဏားအ
မျိုး ဖြစ်တော်မူ၍၊ အရှယ်သို့ ရောက်လျှင်၊ တက္ကသိုလ်ပြည်မှာ အ
တတ်ပညာ သင်၍ ပြီးလျှင်၊ ရသေ့၊ ရဟန်း ပြု၍၊ သင်္ဃာသိမ်းသစ်မြစ်အ
စာ ရှိလျက်၊ အဘိညာဏ်သမာပတ်ကို ဖြစ်စေလျက်၊ ဟိမဝန္တာ၌
နေ၏။ ထိုအခါ၌ ဘုံနှင့် ပြည့်စုံသော သတ္တဝါသည် တာဝတိန်သ
နတ်ပြည်မှ စုတေ၍၊ ရှင်ရသေ့၊ သင်္ကန်းနှင့် မနီးမဝေးသော ပဒုမ္မာ
အိုင်၌ တခုသော ကြာတိုက်တွင်၊ သံသေဒဇပဋိသန္ဓေ နေ၍၊ သ
တို့သမီးငယ် ဖြစ်လေ၏။ ကြွင်းကုန်သော ပဒုမ္မာတို့သည်၊ ရင့်ကုန်
၍ ကြွေကုန်၏။ ထိုပဒုမ္မာသည် အင်္ဂုကြီးလျက်၊ တည်၏။ ရှင်ရသေ့၊
လည်း ရေချိုးအံ့သောဌာ၊ သွားသည် ရှိသော်၊ ထိုပဒုမ္မာကို မြင်၍—
‘တပါးကုန်သော ပဒုမ္မာတို့သည် ကြွေကုန်သော်လည်း၊ ဤပဒုမ္မာ
သည် ပွင့်ငုံကြီးလျက် တည်၏။ အကြောင်းကား အဘယ်ကဲ့သို့
နည်း။’ ဟု ကြံပြီး၍ ရေသနပ် ငတ်လျက် ကူးလေ၍၊ ပွင့်၍ ကြည့်လေ
သော်၊ သတို့သမီးကို မြင်လေ၍၊ သမီးဟူသော အမှတ်ကို ဖြစ်စေ၍၊
သင်္ကန်းသို့* ဆောင်၍ လုပ်ကျွေး၏။ ထိုသတို့သမီးသည် တဆွဲ
မြောက်နှစ် မြောက်သည် ဖြစ်၍၊ အလွန် မြတ်သော အဆင်းကို
ဆောင်၏။ လူတက်မက၊ နတ်နှင့် မျှသော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအ

ခါ၌ သကြားမင်းသည် ဖုရားလောင်းအား စေားခြင်းငှာ လာ၍၊
 ထိုသတို့သမီးကို မြင်လျှင်-‘ဤသတို့သမီးကို အဘယ်ငှာ ရချေ
 တုံသနည်း။’ ဟု မေး၏။ ။ ၎င်းရှင်ရသေ့လည်း အကြောင်းကို ကြား၍-
 ‘ဤသတို့သမီးသည် အဘယ်မည်သော ဝတ္ထုကို ရခြင်းငှာ အပ်
 သနည်း။’ ဟု မေးလျှင်၊ အဝတ်တန်ဆာ၊ ဘောဇာန်၊ နေရာဇံမှာန်ကို
 ရခြင်းငှာ၊ လျှောက်ပတ်၏။’ ဟု ဆိုပေ၏။ ထိုစကားကိုကြား၍၊ သိ
 ကြားလည်-‘ကောင်းပြီ’ ဟု ဝန်ခံ၍၊ နေရာဇံမှာန်ကို ဖန်ဆင်း၍၊
 နတ်၏ အိပ်ရာ၊ နတ်၏ တန်ဆာ၊ နတ်၏ အပျော်တို့ကို ဖန်ဆင်း၏။
 ထိုပြာဿဒ်ကား သတို့သမီး သက်သော အခါကား၊ သက်၍ မြေ၌
 တည်၏။ တက်သော အခါကား၊ ပြန်၍* ကောင်းကင်၌ တည်၏။
 ထိုသတို့သမီးသည် ဖုရားလောင်းအား ဝတ်ကြီး၊ ဝတ်ငယ်ကို ပြု
 လျက်၊ ပြာဿဒ်၌ နေလေ၏။ ထိုအခါ မုတ်ဆို တယောက်သည် မြင်
 ၍၊ ၎င်းရှင်ရသေ့ကို-‘အရှင်ဖုရား၊ ဤသူနှင့် အရှင်ဖုရားကား၊ အသို့
 တော်ကြသနည်း။’ ဟု မေး၏။-‘ငါ၏ သမီး၊’ ဟူ၍ ဆိုလျှင်၊ ဗာရာ
 ဏသီသို့ သွား၍-‘အရှင်မင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်သည် ဟိမဝန္တာ၌
 ဤသို့ သဘော ရှိသော ရသေ့တယောက်၏ သမီးကို မြင်ခဲ့၏။’
 ဟု လျှောက်၏။ ထိုစကားကို ကြား၍၊ မင်းလည်း ကိလေသာ ဟူ
 သော နှိုးနှောခြင်းဖြင့် နှောင့်နှဲ၏။ မုတ်ဆိုး ခရီးညွှန် ပြုစေ၍ စစ်အင်္ဂါ
 လေးပါးနှင့်တကွ၊ ဟိမဝန္တာသို့ သွားလေ၏။ သစ်ခက်မြို့တည်ကို
 စီရင်ပြီးမှ မုတ်ဆိုကို ယူ၍ အမတ်အပေါင်း ခြံရံလျက်၊ သင်ကမ်းသို့
 ဝင်လေ၍ ဖုရားလောင်းကို ရှိခိုး၍ ဝပ်ပြီးလျှင်-‘အရှင်ဖုရား၊ မိမိတို့
 မည်သည်ကား ရဟန်းတရား၏ အညှာအပြေးဖြစ်ကုန်၏။ သခင်သ
 မီးကို ကျွန်ုပ် လုပ်ကျွေးအံ့။’ ဟု ဆို၏။ ဖုရားလောင်းလည်း ဤပုဒ်
 ကြား၍ အကြောင်းကား အဘယ်သို့နည်းဟု သင်္ကာရှိလျက်၊ ရေ
 သို့ သက်၍ ဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာသက် ဟူ
 သော အမည်ကို ဖွည့်၏။ ၎င်းရှင်ရသေ့လည်း မင်းကြီးကို ယူတော့
 ဟု ဖြောင့်ဖြောင့် မဆိုမူ၍-‘ဤသတို့သမီး၏ အမည်ကို သိသော်၊ ယူ
 တော့။’ ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးလည်း-‘အရှင်ဖုရား ဆိုမှသာ သိအံ့။’ ဟု

ဆို၏။ရှင်ရသေ့လည်း-ငါမဆိုပြီ။မင်း၏ ပညာအစွမ်းဖြင့် သိလျှင်၊
ယူတော့။’ဟု ဆို၏။မင်းလည်း ‘ကောင်းပြီ။’ဟု ဝန်ခံ၍၊ထိုနေ့မှ စ၍၊
အမတ်တို့နှင့် တကွ-‘ဤသတို့သမီးကား အဘယ်သို့ အမည်ရှိသ
နည်း။’ဟု၊အမည်ကိုသာ ဆင်ခြင်၍၊ အဟုတ်မသိနိုင်ရကား။ အေခံ
မေ့မိတိုင်း ကြား၍-‘ဤအမည် ဖြစ်၏။’ဟု ဖုရားလောင်းကို ဆို၏။
ဖုရားလောင်းလည်း မဟုတ်ဟု ပယ်၏။မင်းလည်း အမည်ကို ဆင်
ခြင်လျက်၊နှာလ ကြား၍ မသိနိုင်ရကား၊ထိုအခါ၌ ဆင်၊မြင်း၊ဗိုလ်
ပါတို့ကို သစ်၊ကျား၊ခြင်္သေ့၊အစရှိသော သားရဲတို့သည် ဖမ်းကုန်
၏။ ကျောပျိုး ဟူသော ဘေးရန် မှက်၊ခြင်၊ယင်ရဲ ဟူသောဘေး
ရန်တို့ဖြင့် ထိပ်၍ အချင်း၊အပူတို့ဖြင့် မှိပ်စက်ပင်ပန်း၍၊လူတို့သည်
သေပျောက်ကုန်၏။ မင်းလည်း- ‘ဤမိမ္မဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့
နည်း။’ဟု ဖုရားလောင်းရှင်ရသေ့အား ဆို၍ သွား၏။ အာသက်
သတို့သမီးလည်း ပိတင်းကို ဖွင့်၍ ကိုကို ပြ၍ နေလေ၏။ မင်း
လည်း သတို့သမီးကို မြင်၍ -‘ငါတို့ကား သင်၏ အမည်ကို သိခြင်း
ငှာ မတတ်နိုင်ကုန်။ သင်သည် ဟိမဝန္တာတော၌ တယောက်ထီး
တည်း နေရစ်တော့။ ငါတို့ သွားတော့မည်။’ဟု ဆိုကုန်၏။ သတို့
သမီးလည်း-“မင်းကြီး သွားသည်ရှိသော်၊ငါကဲ့သို့ မိမ္မကို အဘယ်
မှာ ရလတ္တံ့နည်း။ င-စကားကို နာလော။ တာဝတိန်သာနတ်ပြည်
၌ ဗိတ္တလဟာဥယျာဉ်ဝယ် အာသာဝတိအမည် ရှိသော နွယ်သည်
ရှိ၏။ ထိုနွယ်၏ အသီး၌ နတ်အဖျော်သည် ဖြစ်၏။ ထိုအဖျော်ကို
တကြိမ် သောက်ရလျှင်၊ လေးလပတ်လုံး ယစ်၍၊ နတ်၏ အိပ်ရာ၌
အိပ်၏။ထိုနွယ်သည်ကား လူတို့၏ အရေအတွက်၊အနှစ်တထောင်၊
တာဝတိန်သာနတ်တို့၏ အရေအတွက်၊ဆယ်ရက် ရှိလျှင်၊ သီး၏။
သေသောက်ကြူးသော နတ်သားတို့သည်-‘ယနေ့မှ စ၍၊ အသီးကို
ရကုန်အံ့။’ဟု နတ်အဖျော်၌ ချင်ခြင်းကို သည်းခံ၍၊ အနှစ်တထောင်
ပတ်လုံး မပြတ် သွား၍၊ အနာ ကင်း၏လောဟု ထိုနွယ်ကို ကြည့်
ကြကုန်၏။ မင်းကြီးသည် တနှစ်မျှတည်းဖြင့် ဆန့်ကျင်၏။ အာ
သာဟူသော အသီးကို ချင် ခြင်းသည်ကား ချမ်းသာ၏။မဆန့်ကျင်

လင့်။ ဟု” ဆိုပြီး၍ အာသာဝတီနာမလတာ၊ အစံရှိသော သုံးဂါထာကို ဆို၏။

အဗ္ဗိပ္ပါယ်ကား။—‘မင်းကြီး၊ အာသာဝတီမည်သော နွယ်သည် ဗိတ္တလတာဥယျာဉ်၌ ဖြစ်၏။ ထိုနွယ်၏ တလုံးသော အသီးသည် အနှစ်တထောင်ရှစ်မှ သိ၏။ ဝေးစွာသော အရပ် ရှိသော်လည်း ရှေးဦးကလျှင် ထိုနွယ်ကို နတ်တို့သည် အဖန်တလဲလဲ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ မင်းကြီး၊ အာသာဟူသော အသီးကို ရခြင်းသည်ကား ချမ်းသာ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးလည်း အာသာဟူသော အသီးကို တောင့်တသကဲ့သို့ တောင့်တ၏။ ထိုသို့ အာသာရှိသော နတ်အပေါင်းသည် ဝေးလံစွာ ဖြစ်ငြားသော်လည်း တောင့်တသည် ဖြစ်၍ တောင်းတိုင်း ပြည့်၍ ရ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီး အာသာဟူသော အသီးကို ရခြင်းသည် ချမ်းသာ၏။’ ဟူသည့်။

မင်းသည် သတို့သမီး၏ စကားဖြင့် နှောင့်ဖွဲ၍ အမတ်တို့ကို စည်းဝေးစေ၏။ ဆယ်ပါးသော အမည်ကို ပြု၍ ရှာဖွေလျက် တနှစ်နေပြန်၏။ ထိုသတို့သမီး၏ အမည်သည်ကား ဆယ်ပါးသော အမည်၌ တပါးပါးမျှ မဟုတ်။ ‘ဤအမည်’ဟု ဆိုလျှင် ဖုရားလောင်းသည် ‘မဟုတ်။’ဟု ဆိုလျက် ပယ်မြီး ပယ်၏။ မင်းလည်း—‘ဤမိမ္မဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်းဟု။’ သွားပြန်၏။ သတို့သမီးလည်း ပတင်းပေါက်၌ နေမြီး နေ၍ ကိုကို ပြု၏။ သတို့သမီးကို မြင်လျှင်—‘သင်ကား နေရစ်တော့။ ငါတို့ သွားတော့မည်။’ဟု ဆို၏။ သတို့သမီးလည်း—‘မင်းကြီး၊ အဘယ်ကြောင့် သွားအံ့နည်း။’ဟု ဆို၏။ မင်းလည်း—‘သင်၏ အမည်ကို သိခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် သွားအံ့။’ဟု ဆို၏။—‘မင်းကြီး၊ အဘယ်ကြောင့် အမည်ကို မသိသနည်း။ တောင့်တသော အာသာကို မပြီးနိုင်သော သူမည်သည် မဟိ။ စကားကို နာလော။ ပုံ ဆိုဦးအံ့။’ ဟု ဆို၍ မင်းလည်း—‘သတို့သမီး ဆို လော။’ ဟု ဆိုလျှင်—‘မင်းကြီး၊ ပြိုင်းတရသည် ပဒုမ္မာအိုင်၌ ကျက်စား၍ ဝလျှင် တောင်ထိပ်၌ နေ၏။ တနေ့သော နေ့၌ တောင်ထိပ်မှ—‘ယနေ့ ငါသည် ဤတောင်ထိပ်၌ ချမ်းသာစွာ နေရ၏။’

မသက်ပဲး နေလျက်လျှင်၊ အစာ စား၍ ရေ သောက်၍၊ ဤနေ့ပတ်
လုံး ဤတောင်ထိပ်၌လျှင် အကယ်၍ နေရမှုကား။ င-အား ကောင်း
သည် ဖြစ်အံ့။’ ဟု ကြံ၍။ သကြားမင်းသည် အသူရာစစ်ကို အောင်
၍ တာဝတိန်သာနတ်ပြည်၌ နတ်၏ စည်းစိမ်ကို ရ၏။-‘င-အား ရှေး
ဦးစွာ အလို ပြည့်ပြီ။ ငါ့တပါး အလိုမပြည့်သော တစ်စုံတယောက်
သော သူသည် ရှိသလော။’ ဟု ကြံသည် ရှိသော်၊ ထိုပြိုင်းကို မြင်
၍- ‘ဤပြိုင်းအား အလိုကို ပြည့်စေအံ့။’ ဟု ပြိုင်းမငယ်၏ နေရာမှ
မနီးမဝေးသော အရပ်၌ တခုသော မြစ်သည် ရှိ၏။ ထိုမြစ်ကို အ
ယည်ပြု၍ တောင်ထိပ်၌ လွှတ်လိုက်၏။ ပြိုင်းလည်း တောင်ထိပ်၌
နေလျက်လျှင်၊ ငါးကို စားရ၍ ရေကို သောက်၍၊ ထိုနေ့ပတ်လုံး
တောင်ထိပ်၌ နေ၍၊ ရေလည်း လျော၍ စားလေ၏။ ဤသို့လျှင်၊ မင်း
ကြီး၊ ပြိုင်းသည်လျက် မိမိ၏ အာသက ဟူသော အကျိုးကို ရ၏ရှင်။
ရှင်မင်းကြီးမှာကား အဘယ်မှာ မရပဲး ရှိတုံအံ့နည်း။’ ဟု ဆို၏။

မင်းလည်း သတို့သမီး၏ စကားကို ကြား၍၊ အဆင်ငယ် တပ်
သောအားဖြင့်၊ စကား ချုပ်၍ သွားခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည် ဖြစ်
၍၊ ထိုအခါ အမတ်တို့ကို စည်းဝေးပြန်၍၊ အရာသော အမည်ကို
ဖြစ်စေ၏။ အရာသော အမည်ဖြင့် ယူ၍ ဆိုသော်လည်း၊ မမှန်၊ မဟုတ်
သောကြောင့်၊ တနှစ် လွန်ပြန်စေ၏။ မင်းလည်း သုံးနှစ်လွန်ခြင်း
ကြောင့်၊ ဖုရားလောင်း၊ ရှင်ရသေ့သို့ ချဉ်း၍၊ အရာသော အမည်
၏ အစွမ်းဖြင့်- ‘ဤသို့လျှင် အမည် ဖြစ်လတ္တံ့။’ ဟု မေး၏။ ဖုရား
လောင်းက- ‘မဟုတ်။’ ဟု ဆို၏။- ‘ယခု အကျွန်ုပ်တို့ သွားကုန်အံ့။’
ဟု ဖုရားလောင်းကို ရှိခိုး၍ သွားလေ၏။

သတို့သမီးလည်း လေသာနန်းတံခါးကို မှီ၍ နေမြဲး နေ၏။ မင်း
လည်း သတို့သမီးကို မြင်၍- ‘သင်ကား နေရစ်တော့။ ငါတို့ သွား
တော့မည်။’ ဟု ဆို၏။ ‘မင်းကြီး၊ အဘယ်ကြောင့် သွားမည်နည်း။’
ဟု ဆိုလျှင်- ‘သင်သည် စကားဖြင့်သာ ရောင့်ရဲစေ၏။ ကာမ
ဂုဏ်ဖြင့် မရောင့်ရဲစေ။ သင်၏ စကားကြောင့်၊ တပ်၍ နေသော င-
အား သုံးနှစ် လွန်ပြီ။ ယခု ငါတို့ သွားတော့အံ့။’ ဟု ဆို၍၊ သံသေဟိ

ခေါ် မိစ္ဆာရ၊ အစ ဂှိသော သုံးဂါထာကို ဆို၏။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား။—
 ‘သတို့သမီး၊ သင်သည် စကားဖြင့်သာ ရောင့်ရဲစေ၏။ အမှုဖြင့် မ
 ရောင့်ရဲစေ။ ကျောက်စက်၊ အစ ဂှိသော ပန်းသည် အဆင်းသာ
 လှ၏။ အနံ့ မရှိသကဲ့သို့ သင်သည် င-ကို ဖြားယောင်း၏။ အကြင်
 သူသည် စကား သာယာစွာ ဆို၏။ အမှုကို မပြုစည်၊ ခပ်၊ ဥစ္စာကို
 မပေး။ ထို့ကြောင့် ထိုသူအား အဆွေခင်ပွန်းသည် ပျက်၏။ အကြင်
 အမှုကို ပြု၏။ ပြုအပ်သော ထိုအမှုကိုသာ ဆိုရာ၏။ အကြင်အမှုကို
 မပြု။ မပြုအပ်သော ထိုအမှုကို မဆိုရာ။ အမှုကို မပြုပဲ စကားကို
 သာ ဆို၏။ ထိုသူကို ပညာရှိသော သတို့သည် ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။ သတို့
 သမီး၊ ငါ၏ စစ်သည်၊ ဒိုသ်ပါလည်း ကုန်ပျက်ပြီ။ မျိုးရိက္ခာလည်း မ
 ရှိ။ ဤဟိမဝန္တာတော၌ ငါတို့၏ အသက်ကိုမှ သင်္ကာရ၏။ ယခု
 ငါတို့ သွားကုန်အံ့။’ ဟု ဆို၏။

သတို့သမီးလည်း မင်း၏ စကားကို ကြား၍—‘မင်းကြီးသည်
 ငါ၏ အမည်ကို မသိ။ သင်္ကာရ၏ ဟု အကြောင်းစကား ဆို၏။ ထို
 စကားသည် ငါ၏ အမည်တည်း။ င-ဖေ၊ ရသေ့အား ဆို၍ င-ကို
 ယူ၍ သွားလေလော။’ ဟု မင်းကြီးနှင့်တကွ ပြောဟောလိုသည်
 ဖြစ်၍—‘တေဒေဝဟိ ဓိ နာမံ’ အစ ဂှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အ
 ဓိပ္ပါယ်ကား။—‘မင်းကြီးသည် အကြင်အမည်၌ ငန့်၏။ ထိုအမည်
 ကား ပန္နမင်းကြီး ဆိုအပ်သော အမည်လျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဖေ၊
 ရသေ့သည် င-ကို အာသက်၊ အမည် ရှိ၏ဟု ဆိုအပ်၏။ မင်းကြီး
 ကို ငါသည် လင့်ဦးလော ဆိုသည်တည်း။’ ထိုစကားကို ကြား၍
 မင်းလည်း ဖုရားလောင်းထံသို့ သွား၍ ရှိခိုး၍—‘ရသေ့သမီးကား
 အာသက်၊ အမည် ရှိ၏။’ ဟု ဆိုပေ၏။ ထိုစကားကို ကြား၍ ဖုရား
 လောင်းလည်း—‘အမည်ကို သိသော အခါမှ စ၍ သတို့သမီးကို ယူ
 ၍ သွားလေလော။’ ဟု ဆို၏။ မင်းလည်း ဖုရားလောင်းကို ရှိခိုး၍
 ပိဋ္ဌာန်တံခါးသို့ သွားလေ၍—‘အပယ်၊ သင့်ကို အဖေ၊ ရသေ့က ပေး
 အပ်ပြီ။ လာလော၊ ယခု သွားအံ့။’ ဟု ဆိုပေ၏။ ထိုစကားကို ကြား
 ၍ သတို့သမီးလည်း—‘ငန့်တော်မူဦး။ အဖေ၊ ရသေ့ကို အကြောင်း

ကြားအံ့။’ဟု ဆိုပြီး၍ ပြာဿဒ်မှ သက်၍၊ ဖုရားလောင်းကို ရှိ ၌၍ ကံတော့၊ ပူဇော်ပြီးမှ မင်းကြီးအထံသို့ လာလတ်၏။ မင်းကြီးလည်း သတို့သမီးကို ရ၍၊ ရှင်ရဲဇေယျအား ပန်၍၊ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ပြန်လေ၏။

ထိုအခါ သားသမီးတို့ဖြင့် ပြန့်ပွားလျက်၊ နှစ်သက်စွာ ချစ်နှစ်လို သဖြင့် နေကြကုန်၏။ ဖုရားလောင်း၊ ရှင်ရဲဇေယျလည်း အသက်အ တိုင်း နေ၍ ဈာန်၏ တန်ခိုးဖြင့်၊ ပြုစုပြည်၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဖု ရားသည် ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာတော်ကို ဆောင်တော်မူ၍၊ သစ္စာ လေးပါးတရားကို ပြတော်မူ၍၊ ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။ သစ္စာ၏ အဆုံး၌ ဆန့်ကျင်သော ရဟန်းသည် သောတ ဝဇန ဖြစ်၏။ တရား နာ ပရိဿတ်တို့သည်လည်း အကျွတ်တရား ရလေကုန်၏။—‘ထို ရောအခါ၊ အာသက်သတို့သမီးသည် ဆန့်ကျင်သော ရဟန်းမ ယား ဖြစ်၏။ ဗာရာဏသီမင်းကား ဆန့်ကျင်သော ရဟန်း ဖြစ်သွာ ၏။ ထိုရောအခါ ရဲဇေယျကား ငါဖုရား ဖြစ်၏။’ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်း တော်မူ၏။ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော ဒုက္ကပဋ္ဌာန်း တရားတော် မြတ်ကို နှလုံးသွင်း၍ ယခုအခါ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့သည် လည်း—‘အလွန် နာရ၊ ကြားရခဲသော ဒုက္ကပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ် ကို နာရသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ လူမင်းချမ်းသာ၊ နတ်မင်းချမ်း သာ၊ အဆုံးစွန်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတည်း ဟူသော ချမ်းသာဂုဏ်ကို ရရာသည် ဟူ၍၊ တရားတော် လာသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ တရား တော် လာသည့်အတိုင်း မချွတ်မလွှဲအမြဲ ငါတို့ ပြည့်စုံပါလိမ့်။’ဟူ ၍၊ ဆုတောင်း၊ ဆုယူခြင်း ပြုကုန်ရာသည်။ ။ တောင်းသည်ဆုအ တိုင်း၊ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်စေသော။ ။ ဒုက္ကပဋ္ဌာန်း နိဋ္ဌိတံ။ ။

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၀-ပြည့်၊ တန်ခူးလဆန်း ၆ ရက်နေ့တွင် ရေး ကူး၍ ပြီးပြည့်စုံသည်။

ဓာတုတ္ထတွဲပြီး၏။

အဘိဓမ္မာဝတ္ထု၊ ပဉ္စမသွေး။

၉၀။ တိက္ကတိက္ကပဋ္ဌာန်းတရားကို၊

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

လေသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းပတ်သုံး အညံ့၊ အလတ်၊ အယုတ် အားဖြင့် အပြားသုံးဆယ်သော ပါရမီတော်၊ ပဉ္စမဟာပရိစ္ဆာဂ တည်း၊ ဟူသော စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး၊ လောကတ္တစရိယ၊ ညာတတ္တစ ရိယ၊ ဗုဒ္ဓတ္တစရိယတည်း၊ ဟူသော စရိယသုမ္ဘားတရားတို့ကို ကျင့် တော်မူ၍၊ သပ္ပညာ*အထွတ်၊ မြတ်သော ဗုရားအဖြစ်သို့ ရောက် တော်မူ၍၊ မယ်တော်မိနတ်သား၊ အမှူးရှိသော တသောင်းသော စကြဝဠာမှ လာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အား ဒုက္ကတိက္ကပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အချန်မဲ့၌ တိက္ကတိက္ကပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော် မူ၏။ ဟောဟန်ကား။—

၁။ ကုသလံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံ ဓမ္မံ ပနိစ္စ၊
ကုသလော သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တော ဓမ္မော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟေတုပစ္စယာ။

၂။ ကုသလံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံ ဓမ္မံ ပနိစ္စ၊
အကုသလော သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တော ဓမ္မော
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟေတုပစ္စယာ။

၃။ အဗျာကတံ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တံ ဓမ္မံ ပနိစ္စ၊
အဗျာကတော သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တော
ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဟေတုပစ္စယာ။

၄။ တိဏိအာရမ္မဏေ၊ တိဏိ။ ပ။ အဝိဂတေ၊ တိဏိ သဟ
ဇာတဝါရမ္ဘိ၊ သမ္ပယုတ္တဝါရမ္ဘိ၊ ပနိစ္စဝါရ၊ သဒိသံ။

၁။ သုခါယ—သုခဖြစ်သော၊ ဝေဒနာယ—ဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တံ
—ရှည်သော၊ ကုသလံ—ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ—တရားကို၊ ပနိစ္စ—စွဲ
၍၊ သုခါယ—သုခဖြစ်သော၊ ဝေဒနာယ—ဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တော—
ရှည်သော၊ ကုသလော—ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော—တရားသည်၊
ဟေတုပစ္စယာ—ဟေတု ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ—ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်သရုပ်ကား။-ကာမာဝစရကုသိုလ်သောမနဿစိတ်လေးခု၊ ပဉ္စမဈာန် ကြည်သော ကုသိုလ်ရူပါဝစရ လေးခု၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်နှစ်ဆယ်တွင် ပဉ္စမဈာန်လေးခု ကြည်သော လောကုတ္တရာကုသိုလ် တဆဲ့ခြောက်ခု၊ ပေါင်းသော် နှစ်ဆဲ့လေးခု ဖြစ်၏။ ဝေဒနာကြည်သော အညသမာန်းစေတသိက် တဆဲ့နှစ်ခု၊ သောဘာစေတသိက် နှစ်ဆယ်၊ ငါးခု၊ သုံးဆယ့်ခုနှစ်ခု ရ၏။ ကုသိုလ်စိတ် နှစ်ဆယ့်လေးခုကို တပါးတည်း ယူ၍၊ စေတသိက်သုံးဆယ့်ခုနှစ်တွင်ထဲ့သော်၊ သုံးဆယ့်ရှစ်ခု ဖြစ်၏။

၂။ သုခါယ-သုခ ဖြစ်သော၊ ဝေဒနာယ-ဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တံ-ရှည်ထသော၊ ဟေတု-ဟိတ် ဖြစ်သော၊ အကုသလံ-အကုသိုလ် ဖြစ်သော၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ပဋိစ္စ-ဗွဲ့၍၊ သုခါယ-သုခ ဖြစ်သော၊ ဝေဒနာယ-ဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တော-ရှည်သော၊ အကုသလောဓမ္မော-အကုသိုလ် တရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။

သရုပ်အရကား။-အကုသိုလ်သောမနဿစိတ်လေးခု၊ ဝေဒနာကြည်သော အညသမာန်း တဆယ့်နှစ်ခု၊ အကုသလသာဝရာဇာစေတသိက် လေးခု၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ပေါင်း အကုသိုလ်စေတသိက်ကိုးခုကို အညသမာန်းတဆယ့်နှစ်ခု ပေါင်းသော်၊ စေတသိက်နှစ်ဆယ့်တခု ရ၏။ အကုသိုလ် သောမနဿစိတ်လေးခုကို တခုတည်း ယူ၍၊ စေတသိက်နှစ်ဆယ့်တခုတွင် ထဲ့သော်၊ တရားကိုပ်*နှစ်ဆယ့်နှစ်ခု ရ၏။

၃။ သုခါယ-သုခ ဖြစ်သော၊ ဝေဒနာယ-ဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တံ-ရှည်သော၊ အဗျာဂတံ-အဗျာဂတဖြစ်သော၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ပဋိစ္စ-ဗွဲ့၍၊ သုခါယ-သုခ ဖြစ်သော၊ ဝေဒနာယ-ဝေဒနာနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တော-ရှည်သော၊ အဗျာဂတော ဓမ္မော-အဗျာဂတတရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။

သရုပ်ကား။-သောမနဿ၊ သန္တိရဏ၊ ဟသိတုဒ္ဓါဒိမဟာဝိပါက် သောမနဿစိတ် လေးခု၊ မဟာကြိယာ သောမနဿစိတ်

လေးခု ပဉ္စမဈာန်ကြဉ်သော ရူပါဝစရိပါကံ လေးခု လောကုတ္တရာဒိပါကံ ဖိုလ်စိတ် နှစ်ဆယ်တွင် ပဉ္စမဈာန်လေးခု ကြဉ်သော တဆယ်ခြောက်ခုသော လောကုတ္တရာဒိပါကံစိတ်၊ ပေါင်းသော်၊ သုံးဆယ့်လေးခု ဖြစ်၏။ ဝေဒနာ ကြဉ်သော အညသမာန်း တဆယ့်နှစ်ခု၊ သောဘဏ စေတသိက်နှစ်ဆယ့်ငါးခု၊ ပေါင်းသော်၊ စေတသိက်သုံးဆယ့်ခုနှစ်ခု ရ၏။ ထိုသုံးဆယ့်ခုနှစ်ခုသော စေတသိက်၌ သုံးဆယ့်လေးခုသော ဒိပါကံကြိယာတို့ကို တပါးတည်း ယူ၍ သုံးဆယ့်ခုနှစ်ခုတွင် ထည့်သော် တရားကိုင်* သုံးဆယ့်ရှစ်ခု ရ၏။

၄။ ဟေတုပစ္စည်းတွင် တိဏိသင်္ချာဒိသန္ဓနာသုံးခု၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းတွင် သင်္ချာဒိသန္ဓနာသုံးခု။ပ။ အဝိဂတပစ္စည်းတွင် အောင် သင်္ချာဒိသန္ဓနာသုံးခု၊ သုံးခုစီ ရ၏။

တိက္ကတိက္ကပဋ္ဌာန်း။-ကောသ္မိတိတ္တေ-တခု၊ တခုသော ဒိတကံ၌ နှစ်ဆယ့်နှစ်ခုနှောပြီး၍ အနန္တရနယပဋိမဏ္ဍိတံ-အတိုင် နည်းဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ထသော၊ ဣမံ တိက္ကတိက္ကပဋ္ဌာန် နိဗ္ဗာန်-ဤတိက္ကတိက္ကပဋ္ဌာန်းကို၊ မာတရံ-မယ်တော်မိနတ်သားကို၊ ဖိ။ ပခုခေ-မျက်မှောက်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဒေဝါနံ-နတ်တို့၏၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌ အာရဟ-အားထုတ်၍၊ ဒေသေသိ-ဟောတော်မူ၏။

ဤ တိက္ကတိက္ကပဋ္ဌာန်းသည်၊ ကုသိုလ်သောမနဿဝေဒနာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အကုသိုလ်တရားလည်း သောမနဿနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တရားနှစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည်။ ကုသိုလ်တရားသဘောကား-

ကုန္တိတေ ပါပဓမ္မေ သလယန္တိ ကမ္မေန္တိ၊
ဝိဒ္ဓိသေန္တိ အပဂမေန္တိ တိ ကုသလာ။

ကုသိုလ်သည်၊ သန္တာန်၌ တည်လျှင် အကုသိုလ်သည် ပျောက်လေ၏။ ကုသိုလ်ဟူသည်ကား နေမင်းနှင့် တူ၏။ နေ ထွက်လျှင်၊ အမိုက်ဟူသရွှေ့ကို ပျော်စေသကဲ့သို့၊ ထိုအတူလည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်လျှင်၊ အမိုက်နှင့် တူသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ

ကို လင်းစေရာ၏။ ဝိတိသောမနဿနှင့် ပြည့်စုံစေ၍ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝဏာကို ဖြစ်စေရာ၏။

၅၁။ ဝိမာနဝတ္ထု။

ထိုသို့ ဝိတိသောမနဿနှင့် ပြည့်စုံသော မိတ်ဖြင့် ဒါန၊ သီလကို ပြု၍ ကြီးစွာသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာကို အဘယ်သူသည် ရဘူးလေသနည်း ဟူမူကား၊—

ခပ်သိမ်းသော ဝိဗ္ဗာန်ရှင်တို့တက်* မြတ်တော်မူသော ရှင်ပင် ဖုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို အဖို့ပြု၍ နေတော်မူသော အခါ၊ တနေ့သ၌ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ ယခုသာသနာတော်အခါ၌ ဝတ္ထု၊ ခေတ္တ၊ အဇ္ဈာသယတည်း ဟူသော၊ သုံးပါးသော အကြောင်း ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်၊ ထိုသို့သော ကောင်းမှုတို့ကို ပြု၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေကုန်၏။ မြတ်သော စည်းဝါဒကို လောကီကို စံစေရကုန်၏။ ငါ နတ်ပြည်၌ ဒေသစာရီ လည်၍၊ ကြောင့်၊ သည် ပြုဘူးသော ကောင်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ စံစေရသော ကောင်းမှု၏ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ဆိုစေ၍ ဖုရားမြတ်စွာအား နားတော်လျှောက်အံ့။ ဤသို့ နားတော်လျှောက်သည် ရှိသော်၊ ဖုရားမြတ်စွာသည် ကောင်းကင်ပြင်၌ လပြည့်ဝန်းကို တက်စေသကဲ့သို့၊ လူတကာတို့အား ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို ပြု၍ အနည်းငယ် ပြုသော ကောင်းမှုတို့၏ သော်လည်း၊ ရတနာသုံးပါးတို့၌ ဖြစ်သော သဒ္ဓါခြင်းဖြင့် အကျိုးကြီးမြတ်သော အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြလျက်၊ ဤသို့သော ဝိမာနဝတ္ထုကို အတ္ထုပ္ပတ္တိ ပြု၍ ကြီးကျယ်စွာသော ဓမ္မဒေသနာကို ဖြစ်စေလတ္တံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်စေခြင်းသည် လူတကာတို့အား စီးပွားခြင်းငှာ အကျိုး ရှိသည် ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူ၍၊ ကြံပြီးသော်၊ နေရာမှ ထ၍ ဖုရားရှင်အထံသို့ သွား၍ ရှိခိုးပြီးသော်၊ မိမိ၏ အလိုကို ကြား၍ ဖုရားသခင် ခွင့်ပြုတော်မူလသော်၊ ဖုရားသခင်အား အရိုအသေ ပြု၍၊ တန်ခိုး၏ အစွမ်းဖြင့် ထိုခဏ၌ပင်လျှင်၊ တာဝတိန်သား နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

အစဉ်အတိုင်း တည်ကုန်သော သုံးဆယ့်ခြောက်သော ဝိဗ္ဗာန်

တို့၌ သုံးကျိတ်ခြောက်ယောက်သော နတ်သမီးတို့သည် အသီးအသီး တထောင်တထောင်စီသော နတ်သမီးအနံတို့ဖြင့် ခြံရံလျက်၊ ကြီးစွာသော နတ်၏ စည်းစိမ်တို့ကို စံစရကုန်သည်တို့ကို မြင်၍၊ အစဉ်အတိုင်း ထိုနတ်သမီးတို့ ပြုသော ကောင်းမှုကို ဤဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။

၁။ အဘိက္ကန္တေန ဝဇ္ဇေန၊ ယာ တံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ၊
ဩဘာသေန္တိ ဒိသ-သဗ္ဗာ၊ ဩသမိ ဝိယ တာရကာ။

၂။ ကေန တေ တာဒိသောဝဇ္ဇောစ၊ ကေန တေဣဓ
မိစ္ဆတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စ တေ ဘောဂေါ၊ ယေကေစ
မနသော ဝိယာ။

၃။ ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝီ မဟာနုဘာဂေါ၊ မနုဿဘူတော
ကိမကာသိ၊ ပုညံ ကေနာသိ ဇေဉ္ဇလိတာနုဘာဂေါ၊
ဝဇ္ဇောစ တေ သဗ္ဗဒိသာ ပဘာသတိ။

၁။ ဒေဝတေ-နတ်သမီး၊ ယာ-တံ-အကြင်သင်သည်၊ ဩသမိ-ဩသမိ၊ အမည် ရှိသော၊ တာရကာဝိယ-ကြွယ်ကဲ့သို့၊ သဗ္ဗာ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဒိသာ-အရပ်မျက်နှာတို့ကို၊ ဩဘာသေန္တိ-ထွန်းလင်းစေလျက်၊ အဘိက္ကန္တေန-အလွန်လှပစွာသော၊ ဝဇ္ဇေန-အဆင်းဖြင့်၊ တိဋ္ဌသိ-တည်၏။

၂။ ကေန-အဘယ်ကောင်းမှုကြောင့်၊ တေ-သင်၏၊ တာဒိသော-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဝဇ္ဇော-အဆင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သနည်း။ ကေန-အဘယ်ကြောင့်၊ ဣဓ-ဤအရပ်၌၊ ဣစ္ဆတိ-ပြည့်သနည်း။ ယေကေစ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ မနသော-နှစ်လုံးအား၊ ဝိယာ-ချစ်အပ်ကုန်သော၊ ဘောဂေါ-စည်းစိမ်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကုန်သနည်း။

၃။ မဟာနုဘာဂေါ-အာနုဘော် ကြီးသော၊ ဒေဝီ-နတ်သမီး၊ တံ-သင့်ကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေး၏။ မနုဿဘူတာ-လူဖြစ်သော သင်သည်၊ ကံ၊ ပုညံ-အဘယ်ကောင်းမှုကို၊ အကာသိ-ပြုသနည်း။ ကေန-အဘယ်ကောင်းမှုကြောင့်၊ ဇေ-ဤသို့၊ ဇေဉ္ဇလိတာနုဘာဂေါ-ထွန်း

ပသော အာနုဘော် ရှိသည်။ အသိ-ဖြစ်သနည်း။ တေ-သင်၏။
ဝဏ္ဏောစ-အဆင်းသည်လည်း။ သပ္ပဒိသာ* -ခပ်သိမ်းသော အ
ရပ်တို့ကို၊ ပဘာသတိ-ထွန်းပသနည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား။-‘နတ်သို့၊ သောက်ရှူးကြွယ်ကဲ့သို့ ထွန်းပ
လျက်၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်မျက်နှာ၌ ထွန်းပလင်းစေလျက်၊ အ
လွန်စွာပစ္စာသော အရောင်၊အဆင်း ရှိသော၊နတ်သို့တထောင် ခြံ
ရံလျက်၊င-ကို ရှိရိုး၍ ရပ်သည်ကား၊နတ်သို့ အဘယ်သို့သော ကု
သိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ဤသို့ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာတိုင်အောင်ထွန်း
ပသော ကိုယ်ရောင်သည် ဖြစ်သနည်း။ စိတ်နှစ်လုံး ချစ်နှစ်လိုဘွယ်
သော၊ ဤသို့သော အဝတ်တန်ဆာ၊အိပ်ရာ၊နေရာ၊ပိဋ္ဌာန်တို့သည်
လည်း အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း။ တန်ခိုးကြီးစွာသော နတ်သို့
ကို ငါ မေး၏။ အဘယ်ကောင်းမှုကြောင့် ဤသို့ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ
တိုင်အောင် ထွန်းပစွာသော တန်ခိုး၊အာနုဘော် ကြီးစွာ ဖြစ်သ
နည်း။ဘယ်ကောင်းမှုကြောင့် ခပ်သိမ်းသော အရပ်မျက်နှာတို့သို့
ထွန်းပစေနိုင်သော အရောင်အဆင်းကို ရသနည်း။မိမိ ပြုဘူးသော
ကောင်းမှုကို ဆိုတုံလော။’ဟု မေးတော်မူ၏။ ထိုနတ်သို့လည်း အ
ရှင်မောဂ္ဂလာန် မေးလတ်သော်၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်၍၊ အ
မေ့ကို ခြေပေ၏။ပြုဘူးသော ကောင်းမှုအကျိုးကို ပြပေ၏။

၁။ ဝတ္ထုတ္တမဒါယိကာ နာရီ၊ ပဝရာ ဟောတိ နရေသု နာရီသု၊
ဇေံ ဝိယရူပဒါယိကာ မနာပံ၊ဒိဗ္ဗံ လဘတေ ဥပဇ္ဇ ဌာနံ။

၂။ တဿမေ ပဿ ဝိမာနံ၊အန္တရာ ကာမဝဏ္ဏိနိ၊
မဟသ္မိံ အန္တရာသဟဿာနံ၊ပဝရာ ပဿ ပုညာနံ ဝိပါကံ။

၃။ တေနမေ တာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ တေနမေ ဣမေိန္ဒြိယံ။
ဥပဇ္ဇန္တိစ မေ ဘောဂါ၊ ယေကေစ မနသော ဝိယာ။

၄။ တေနိ ဝေဇ္ဇလိတာနုဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏောစ မေ သပ္ပဒိသာ*
ပဘာသတိတိ။ ။

၁။ ဘန္တေ၊ မောဂ္ဂလာန-အရှင်မောဂ္ဂလာနံ၊ ဝတ္ထုတ္တမဒါယိကာ-မြတ်သော အဝတ်ကို လှူသော၊ နာရီ-မိမ္မသည်၊ နရေသု-ယောကျ်ားတို့၌လည်းကောင်း၊ နာရီသု-မိမ္မတို့၌လည်းကောင်း၊ ပဝရာ-မြတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝိယရူပါဒါယိကာ-မြတ်နိုးအပ်သော အလှူကို ပေးသော သူတို့သည်၊ မနာဝံ-နှစ်လိုဘွယ်ကို၊ လဘတေ-ရ၏။ ဥပဇ္ဇ-ကင်၍ ဗိဇ္ဇ-နတ်၌ ဖြစ်သော ဌာနံ-စည်းစိမ်ချမ်းသာကို၊ လဘတေ-ရ၏။

၂။ တဿမေ-ထိုအကျွန်ုပ်၏၊ ဝိမာနံ-ဝိမာန်ကို၊ ပဿ-ရှုပါလော။ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်ကား၊ အတ္တရာသဟဿာနံ-နတ်သွေးတထောင်တို့တက်*၊ ပဝရာ-မြတ်စွာသော၊ ကာမဝဇ္ဇာနိ-နှစ်လိုဘွယ်သော အဆင်းရှိသော၊ အတ္တရာ-နတ်သွေးသည်၊ အသ္မ-ဖြစ်၏။ ပုညာနံ-ကောင်းမှုတို့၏၊ ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ပဿ-ရှုတော်မူလော။

၃။ တေန-ထို အဝတ်သ္မာသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ မေ-အကျွန်ုပ်၏၊ တာဒိသော-ထိုသို့သဘော ရှိသော၊ ဝဇ္ဇော-အဆင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ တေန-ထိုကောင်းမှုကြောင့်၊ မေ-အကျွန်ုပ်အား၊ ဣဝေ-ဤအရပ်၌၊ ဣတ္ထိတိ-ပြည့်စုံ၏။ ယေကေစိ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ မနသော-နှစ်လိုအား၊ ဝိယာ-ချစ်အပ်ကုန်သော ဘောဂါ-စည်းစိမ်တို့သည်၊ မေ-အကျွန်ုပ်အား၊ ဥပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

၄။ တေန-ထို မြတ်သော အဝတ်ကို လှူသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဇလိတာနုဘာဝံဂါ-ထွန်းပသော အနုဘော်ရှိသည်၊ အမှိ-ဖြစ်၏။ ဝဇ္ဇောစ-အဆင်းသည်လည်း၊ သပ္ပဒိသ*—ခပ်သိမ်းသော အရပ်မျက်နှာတို့ကို၊ မေ-အကျွန်ုပ်အား၊ ပတာသတိ-ထွန်းပ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဗျာကာသိ-ကြားပေ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။-‘ဖုန်းတော် ကြီးသော မဟာမောဂ္ဂလာနံ၊ အကျွန်ုပ်နတ်ကား လူဖြစ်သောအခါ၊ များစွာသော အဝတ်တို့တွင် ရှေး၍ ယူအပ်သော အလွန်ကောင်းမြတ်လှစွာသော အဝတ်ကို လှူသောကြောင့်၊ မြတ်သော ကို၏ အဖြစ်ကို ရသတည်း။ ဤသို့

လျှင် ချစ်နှစ်လိုဘွယ်သော ဝတ္ထုကို ပေးသော သူသည်ကား ချစ်နှစ်လိုဘွယ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရမြဲတည်း။ ဤသို့သော နတ်သမီးတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရအောင် ကြံ၍ ပြုဘူးသော ကောင်းမှုကြောင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်၍ နတ်သမီးစည်းစိမ်၊ ပိမ္မာန်၊ အစရှိသော ကြီးစွာသော နတ်၏ စည်းစိမ်ကို ရ၏။ တထောင်သော နတ်သမီးတို့တက်*မြတ်စွာသော အလွန် နှစ်လိုဘွယ်သော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော နတ်သမီးအဖြစ်ကို ရ၏။ အကျွန်ုပ်ပိမ္မာန်ကို ရှုတော်မူလော။ ထိုကောင်းမှုကြောင့်လျှင် ထွန်းပသော တန်ခိုးအာနုဘော်၊ မြတ်သွစွာသော အရောင်အဆင်း၊ နတ်၏ စည်းစိမ်တို့ကို အကျွန်ုပ် ရသတည်း။ ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို ရှုတော်မူပါလော။’ ဟု ဆိုသတည်း။

အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်လည်း ထိုနတ်သမီးကို ကြားပြီး၍၊ တပါး နတ်သမီးကိုလည်း ဤနည်းချည်း အစဉ်အတိုင်း မေးတော်မူ၏။ နတ်သမီးတို့လည်း သည်နည်းချည်းလျှင် ပြပေ၏။ ကောင်းမှုကို ဆိုသည်သာထူးသည်။ စကားစဉ်ကား သည်နည်းအတူချည်းတည်း။ ။ နတ်သမီးတယောက်ကား မြတ်သောပန်းကို လှူဘူး၏ဟု ဆို၏။ တယောကား မြတ်သော နံ့သာကို၊ တယောက်ကား မြတ်သော သစ်သီးကို၊ တယောက်ကား မြတ်သော အရသာကို လှူဘူးသည်ဟု ဆို၏။ နတ်သမီးတယောက်ကား ကဿပ၊ မြတ်စွာဗုရားပုထိုးတော်၌ နံ့သာဖြင့် လက်ငါးချောင်းအရာ ပေးဘူးသည်ဟု ဆို၏။ တယောက်ကား ခရီးသွားကုန်သော ရဟန်းယောက်ျား၊ ရဟန်းမိမ္မတို့ကို မြင်၍ ထိုရဟန်းတို့ဟောသော တရားတော်ကို ကြား၍၊ တကြိမ်လျှင်၊ ဥပုသ် သီတင်းဆောက်တည်ဘူးသည်ဟု ဆို၏။ တယောက်ကား ကြည်သောစိတ်ဖြင့် ခံတွင်းဆေးရေ၊ သောက်ရေကို လှူဘူးသည်ဟု ဆို၏။ နတ်သမီးတယောက်ကား အကျွန်ုပ်သည် သုခွေးမ ဖြစ်၍၊ ကြမ်းကြုတ်ကုန်သော အမျက်စောင်မာန်ကြီးကုန်သော၊ နှုတ်၊ လက်ကြမ်းတမ်းကုန်သော ယောက္ခမမိမ္မသူ၊ ယောက်ျားသူတို့၌ အပြစ် မယူမှု၍၊ မမေ့မလျော့ လုပ်ကျွေးဘူးသည်ဟု ဆို၏။ နတ်သမီး

တယောဏ်ကား အကျွန်ုပ်သည် သုက္ကနိမ ဖြစ်ချေ၏။ ထိုသို့သော်လည်း၊ ကောင်းသော အကျင့်သီတင်း ရှိ၏။ လုလ္လဝိရိယ ရှိ၏။ အမျက်စောင်မာန် မပွင့်။ စားရာတို့ကို ခွဲဝေသော အလေ့ ရှိ၏ဟု ဆို၏။ နတ်သွီးတယောဏ်ကား ဆွမ်းခံသွားသော ရဟန်းအား နှိရည်ဆွမ်းကို လှူဘူးသည်ဟု ဆို၏။ တယောဏ်ကား တင်လဲး လှူဘူးသည်။ တယောဏ်ကား ကြံတို့ကို၊ တယောဏ်ကား တည်သီးကို၊ တယောဏ်ကား သခွါသီးငယ်ကို တယောဏ်ကား ခွယ်သီးကို၊ တယောဏ်ကား မိမယ်ဖြူကို တယောဏ်ကား ဟင်းရှက်ဆုပ်ကို၊ တယောဏ်ကား ပန်းဆုပ်ကို၊ တယောဏ်ကား သစ်မည်စည်သီးကို၊ တယောဏ်ကား တမာရှက်ဆုပ်ကို၊ တယောဏ်ကား ပခုံး* ရေကို၊ တယောဏ်ကား နှင်းဖတ်ကို လှူဘူး၏။ နတ်သွီးတယောဏ်ကား ခါးပန်းကို၊ တယောဏ်ကား အံသပါတ်ကို၊ တယောဏ်ကား အာရောဂပါတ်ကို၊ တယောဏ်ကား ယပ်ကို၊ တယောဏ်ကား တရုတ်ကို၊ တယောဏ်ကား ဥဒေါင်းမြီးကို၊ တယောဏ်ကား ထီးကို၊ တယောဏ်ကား ခြေနှင်းကို၊ တယောဏ်ကား ပုံဆီ (မုံဆီ)ကို၊ တယောဏ်ကား မုံမှုန့်ကို၊ တယောဏ်ကား မုံကျွတ်ကို လှူဘူးသည်ဟု ဆို၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း လုပ်ပြည်သို့ လာလတ်၍ ဖုရားမြတ်စွာအား ထိုအကြောင်းကို နားတော်လျှောက်၏။

ဖုရားမြတ်စွာလည်း ထိုစကားကို ကြားတော်မူ၍ - 'မောဂ္ဂလာန် သာလျှင် ဤနတ်သွီးတို့ကို မေးတော်မူသည် မဟုတ်။ ငါလည်း မေးဘူး၏။ ငါမေးသော ခါလည်း၊ ဤနတ်သွီးတို့သည် ဤသို့လည်း ကောင်း ဆိုကုန်၏။' ဟူ၍ မိန့်တော်မူပြီး၍ မဟာဝံမောဂ္ဂလာန် တောင်းပန်လတ်သော်၊ အတိတ်ကို ဆောင်၍၊ ဂုတ္တိလဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

ဤသို့လျှင်၊ ကို၏ စောင့်စည်းခြင်း၊ စကား၏ စောင့်စည်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သူသည်လျှင် နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ မိမိကိုကို ချစ်လေးမြတ်သည် မည်၏။ ဖုရားတို့၏ မြီးမွမ်းခြင်းကို ခံရ၏။ အပါယ်လေးပါးတံခါးကိုလည်း ပိတ်သည် မည်၏။ နတ်ရွာ တံ

ခါးကို ဖွင့်ရာသည်လည်း မည်၏။ ထိုအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား
သည် ဤသို့ ဟောတော်မူပေ၏။

အတ္တနံ စေ ဝိယာ ဓညာ၊ရက္ခယျ န သုရက္ခိတံ။

တိန္တမညဘရံ ကာယံ၊ပဋိစက္ခယျ ပဏ္ဍိတော။

အဓိပ္ပါယ်ကား။-အကြင်သူသည် ကိုကို ချစ်၏ ဟူ၍ ဖွတ်ငြားအံ့။ထို
သို့သော သူကား ကောင်းစွာလျှင် စောင့်စည်းရာ၏။ထိုသုမ္မီးသော
အရှယ်တို့တွင် တပါးပါး၌ ကိုကို သုတ်သင်ရာ၏ ဟူသတည်း။

သစ္စံ ဘဇော န ကုစ္ဆေယျ၊ရဇ္ဇာ အပ္ပကသ္မိဝိယာ၊

စိတော ဇေတဟိ ဌာနေဟိ၊ ဂစ္ဆ ဒေဝါနံ သန္တိကေ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။-အမှန် သုံးစွဲရာသည်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ အမျက် မ
ထွက်သည်လည်း ဖြစ်ရာ၏။-အလှူခံ ရောက်သတ်သော်၊ အနည်း
ငယ်၌ သော်လည်း ခွဲဝေသော အလေ့ ရှိရာ၏။ ဤသို့သော အ
ကြောင်းသုမ္မီးဖြင့်သာလျှင် နတ်ရွာသို့ ရောက်ရာ၏ ဟူသတည်း။
ဤတရား၌ကား နတ်ရွာ လားရာသော အကြောင်းကို အကျယ်
အားဖြင့်သုံးပါးအပြား ရှိ၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

ယဿ တေ စတုရောဓ္မော၊သစ္စဿ ဗာရမာသိနော၊

သစ္စံ ဓမ္မောတိ ဘဂဝါ၊သစေ ပဗ္ဗ နသောစတိ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။-သဒ္ဓါ၊ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ခိုင်ရာ
ထောင်သော လူ၏ အောင်၌ နေသော သူအား လေးပါးသော တ
ရားတို့သည် ရှိမူကား၊ ပစ္စုပ္ပန်သည် တမလွန်သို့ ရောက်သော်
လည်း၊မစိုးရိမ်၊မကြောင့်ကြ နေရရာ၏ လေးပါးသော တရား ဟူ
သည်ကား။ အမှန်အကန်သော တရားတို့ကို ဆိုသည်လည်း တ
ပါး၊ပညာ၊အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း တပါး လုလ္လ၊ဝိရိယ
ရှိသည်လည်း တပါး၊အသူဒါနအစွန့်အကြွေး ရှိသည်လည်း တပါး၊
ဤလေးပါးသော တရားကို ဟောတော်မူ၏။

သဒ္ဓါနံ သီလနံ၊ဟိရိ၊ဩတ္တဒိယံ နံ၊

သုတနေဉ္စ စာဂေါစ၊ပညာဝေသတ္တမံ နံ။

S.T.

ယဿ ဇေတ ခနာ အတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿဝါ၊
အဒလိဒ္ဓေါဘိ တံ အာဟု၊ အမောဗံ တဿ ဇိဝိတံ။

အပ္ပါယ်ကား။—သဒ္ဓါဩည်ညိုခြင်း ဟူသော ဥစ္စာလည်း တပါး၊
သီလသီတင်း၊ စောင့်စည်းခြင်း တည်းဟူသော ဥစ္စာလည်း တပါး၊
အရှက်ကို စောင့်ခြင်းတည်း ဟူသော ဥစ္စာလည်း တပါး၊ မကောင်း
မှုကို ကြောက်ခြင်းတည်း ဟူသော ဥစ္စာလည်း တပါး၊ အကြားအ
မြင်တည်း ဟူသော ဥစ္စာလည်း တပါး၊ အပေးအကမ်းစာဂတည်း
ဟူသော ဥစ္စာလည်း တပါး၊ ပညာအဆင်အခြင်တည်း ဟူသော
ဥစ္စာလည်း တပါး၊ ဤချနစ်ပါးသည် ယောက်ျားအားလည်းကောင်း၊
မိမ္မအားလည်းကောင်း၊ ရှိငြားမှုကား၊ ထိုသူကို သူဆင်းရဲ မဟူရာ။
ဥစ္စာ များသော သူ ဟူ၍သာလျှင် ဖုရားစသော ပညာရှိတို့သည်
ဆိုကုန်၏။ ထိုသူ၏ အသက်မွေးခြင်းသည် အချည်းနှီးသော အ
သက်မွေးခြင်း မဟုတ်သတည်း။ ဤသို့ အစ ရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော တရားကို ဟောတော်မူ၏။ သည်။ အ
လွန်လျှင် လူနတ်တို့အား အကျိုးများသည် ဖြစ်၏။

၉၂။ အနေကဝဏ္ဏနုဘိသားဝတ္ထု။

ထိုမှတပါးလည်း၊ ရှင်တော်ဖုရားသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်
၌ နေတော်မူသော အခါ၊ မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော
နည်းဖြင့်၊ နတ်ပြည်၌ ဒေသဝာဒိ သွားလေသော် တာဝတိံသာနတ်
ပြည်သို့ ရောက်လေ၏။ ထိုနတ်ပြည်၌ အနေကဝဏ္ဏ၊ အမည်ရှိသော
နတ်သားသည် အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကို မြင်၍၊ ရိုသေခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်း
လွန်စွာ ရှိသည် ဖြစ်၍ ကပ်လေပြီးသော်၊ လက်အုပ် ချီ၍ ရပ်၏။ အ
ရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း ဤသို့ ဆိုတော်မူ၏။—

အနေကဝဏ္ဏံ ဒရုထသောကနာသနံ ဝိမာနမာရုပ္ပ
အနေကဝိတ္တံ၊ ပရိဝါရိတော အတ္တရာသံဂဏေန
သုနိဗ္ဗိတော၊ ဘူတပတိဝ မောဒတိ။

အနေကဝဏ္ဏံ—မျှားစွာသော အဆင်း ရှိသော၊ ဒရုထသောကနာ
သနံ—ပူပန်ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းကို ဖျောက်တတ်သော၊ အနေက
မိတ္တံ—အထူးထူးသော ဆန်းကြယ်သော ပိဋကသို့၊ အာရုဗ္ဗ-တက်
၍ အစ္ဆရာသံဂဏေခ-နတ်သမီးအပေါင်းဖြင့်၊ ပရိဝါရိတော-ခြံရံ
အပ်သည် ဖြစ်၍၊ သုနိဗ္ဗိတော-သုနိဗ္ဗိတ၊ အမည် ရှိသော၊ ဘူတပတိ
ဝ-နတ်မင်းကဲ့သို့၊ မောဒတိ-မွေ့လျော်၏။

သမသဟေ နတ္ထိ ကုတော အနုတ္တရိ ယသေန ပုညေန၊
ဣဒ္ဓိယာစ သပ္ပေ*ဒေဝါ တိဒသဂဏာ သမစ္စတံ။
တံ နမဿန္တိ သသိဝ ဒေဝါ။

ယသေန-အခြံအရံဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုညေန-ဖုန်းဖြင့်လည်း
ကောင်း၊ ဣဒ္ဓိယာစ-တန်ခိုးဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမသဟေ-အမှတူ
သော မည်သည်၊ နတ္ထိ-မဟိ၊ အနုတ္တရိ-အလွန်မြတ်သော သူသည်
ကား၊ ကုတော-အတိမှာ ရှိအံ့နည်း၊ သသိ-လ-ကို၊ ဒေဝါ-နတ်တို့
သည်၊ နမဿန္တိ ယသာ-ရှိခိုးကုန်သကဲ့သို့၊ တိဒသဂဏာ-တာဝ
တိန်သာနတ်အပေါင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သပ္ပေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ ဒေ
ဝါ-နတ်တို့သည်၊ တံ-သင့်ကို၊ သမစ္စ-ကပ်၍၊ နမဿန္တိ-ရှိခိုးကုန်၏။

ဣဓေတေ အစ္ဆရာ သမန္တတော နစ္စန္တိ ဝါ၊
ယန္တိ၊ ပမောဒန္တိ၊ ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ၊
မနုဿဘူတော ကိမကာသိ၊ ပုညံ ကေနာသိ ဝေဠုလိ
တာနုဘာဝေါ ဝဏ္ဏောစ တေ၊ သပ္ပဒိသာ ပဘာသတိ။

တေ-သင်၏၊ ဣမာအစ္ဆရာ-ဤနတ်သမီးတို့သည်၊ သမန္တတော-
ထက်ဝန်းကျင်မှ နစ္စန္တိ-ကကုန်၏။ ယန္တိ၊ ပမောဒန္တိ-မွေ့လျော်ကုန်
၏။ ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တော-နတ်တို့၏ တန်ခိုးသို့ ရောက်သည်၊ မဟာနုဘာဝေါ-
အာနုဘော်ကြီးသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏။ မနုဿဘူတော-လူဖြစ်သော
သင်သည်၊ ကိ-အဘယ်မည်သော၊ ပုညံ-ကောင်းမှုကို၊ အကာသိ-
ပြုသနည်း၊ ကေန-အဘယ်ကြောင့်၊ ဝေ-ဤသို့၊ ဇလိတာနုဘာဝေါ-
ထွန်းပသော အာနုဘော် ရှိသည်၊ ဘဝတိ-ဖြစ်သနည်း။ တဝ-သင်

ဇနိ၊ ဝဇ္ဇောစ-အဆင်းသည်လည်း၊ သပ္ပဒိသာ-ခပ်သိမ်းသော အ
 ရပ်မျက်နှာတို့ကို၊ ပတာသတိ-ထွန်းပသနည်း။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား။—
 ‘တန်ခိုးကြီးသော နတ်မင်း၊ သင်၏ ပိမ္မာန်သည်ကား၊ အညှီ၊ အရွှေ
 အစရှိသော အထူးထူးသော ရတနာအဆင်း ရှိ၏။ အကြားအ
 ကြား၌ ဖြစ်သော အထူးထူးသော ပိမ္မာန်ငယ်၊ အစရှိသည်တို့၏
 သဏ္ဌာန်ဖြင့်လည်း အထူးထူးအပြားပြား အံ့ဖွယ်သရေ ရှိ၏။ ချမ်း
 မြေ့စွာသောကြောင့်၊ ရောက်သော သူတို့၏ ပူပန်ခြင်းကို
 ဖျောက်တတ်၏။ အလွန်နှစ်လိုဘွယ်သော အဖြစ်ကြောင့်၊ ခပ်သိမ်း
 သော သူတို့၏ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြံကို ဖျောက်တတ်၏။ အထူးထူး
 အပြားပြား ရှိသော ဆန်းကြယ်သော အရပ်လည်း ရှိ၏။ ဤသို့
 သော မြတ်သွစွာသော ပိမ္မာန်၌ များစွာသော နတ်သို့ ငြိရံလျက်၊
 တာဝတိံသာနတ်ပြည် ဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ မြတ်သည်တို့တက်*
 မြတ်သွစွာသော နတ်၏ စည်းစိမ် ဖြစ်သောကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနရတီနတ်
 ပြည်ကို အစိုးရသော သုနိဗ္ဗတနတ်မင်းကဲ့သို့၊ အလွန် နွေလျော်၊
 စံစားရ၏။ အခြံအရံအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အစိုးရသော အား
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာဖြင့်လည်းကောင်း၊ တန်ခိုးသ
 တင်း၊ အကျော်အစောဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်နတ်မင်းနှင့် တူသသူ
 မရှိ။ လွန်သသူကား အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ နတ်၏ အာနုဘော်နတ်
 ၏ တန်ခိုးဖြင့် အလို ရှိလျှင်၊ ရှိတိုင်းသော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို
 ပြီးစေနိုင်သော သုအဖြစ်ဖြင့် လှိုင်းငေး၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ကြွင်းသော
 ဘုံကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးတို့၏ ပြည့်စုံသောအားဖြင့်၊ တူသသူ
 မဟိ။ အလွန်ကား၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ လူဆန်းပက္ခ၌ တိုးတက်
 ပြည့်ဝသော လပြည့်ဝန်းကို လူနတ်တို့သည် ရှိကိုးကုန်သကဲ့သို့၊ အ
 လုံးစုံသော တာဝတိံသာ နတ်အပေါင်းတို့သည် စည်းဝေး၍ ရှိကိုး
 ကုန်၏။ သင်၊ နတ်မင်း၏ ဤနတ်သို့ အပေါင်းတို့သည်လည်း ထက်
 ဝန်းကျင်သော အရပ်မှ ကလည်း က-ကုန်၏။ ငမ်းမြောက်ဝမ်း
 သာ နွေလျော်၊ ပျော်ပါးကုန်၏။ သင်၊ နတ်မင်းသည်ကား နတ်တို့၏
 တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနုဘော်လည်း ကြီး၏။ လူ ဖြစ်သော ခါက

ဘယ်ကောင်းမှု ပြုဘူး၍၊ ဤသို့သော ထွန်းပသော တန်ခိုးအာနု
ဘော် ရှိသည် ဖြစ်သနည်း။ ကဲ့၏ အဆင်းသည်လည်း ထက်ဝန်း
ကျင်သော အရပ်မျက်နှာတို့ကို ထွန်းပစေနိုင်သနည်း။’ ဟူပေ၏။

အနေကဝဏ္ဏနတ်သားသည်လည်း အရှင်မောဂ္ဂလင်္ခာန် မေးတော်
မူလတ်သော်၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလျှင် မိမိ ပြုသော ကောင်းမှုအ
ကျိုးကို ပြအံ့သောငှာ ဤဂါထာကို ဆို၏။

သောဟံ ဘန္တေ အဟံ ဝါသိ၊ ပုပ္ဖေ သုမေခနာမဿ
သာဝကော ပုထုဇ္ဇနော အနဝဗောဓော တပသော သိ။
သတ္တဝဿာနိ ပပ္ပဇ္ဇိဿာ ဟံ။

ဘန္တေ-အရှင်မောဂ္ဂလင်္ခာန်၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်ကား၊ ပုပ္ဖေ-ရှေး၌၊ သု
မေခနာမဿ-သုမေခာအမည် ရှိသော၊ ဇိနဿ-ဗုရား၏၊ သာဝ
ကော-တပည့်သည်၊ အသိ-ဖြစ်ဖူး၏။ အဟံ-အကျွန်ုပ်ကား၊ အနဝ
ဗောဓော-သဗ္ဗာကို မသိသော၊ ပုထုဇ္ဇနော-ပုထုဇ္ဇန် ဖြစ်သော၊
တပသော-ရသောသည်၊ အသိ-ဖြစ်၏။ သောအဟံ-ထိုအကျွန်ုပ်
သည်၊ သတ္တဝဿာနိ-ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး၊ ပပ္ပဇ္ဇိဿ-ရဟန်ပြုဘူး
၏။

သွာဟံ သုမေဓဿ ဇိနဿ၊ သတ္ထုနော ပရိနိပ္ပတဿော
ဗာတိန္တဿ တာဒိနော ရတနုစ္စာံ ဟေမဇာလေန၊
ဆန္တံ ဝဗ္ဗိတွာ ထူပသ္မိံ၊ မနံ ပဿာဒယိ။

သွာဟံ၊ သောဟံ-ထိုအကျွန်ုပ်သည်၊ သုမေဓဿ-သုမေခာအမည်
ရှိသော၊ ဇိနဿ-မာန်ငါးပါးကို အောင်ပြီးထသော၊ ပရိနိပ္ပတဿ-
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးထသော၊ ဩဗာတိန္တဿ-လေးပါးသော ဩဗာကို
လွန်ပြီးထသော၊ တာဒိနော-ကျေးဇူးနှင့် ယှဉ်ထသော၊ သတ္ထု
နော-ဗုရား၏၊ ဟေမဇာလေန-ရွှေကွန်ရှက်ဖြင့်၊ ဆန္တံ-ဖုံးလွှမ်းထ
သော၊ ရတနုစ္စာံ-ရတနာအတိစီသော၊ ထူပသ္မိံ-ပုထိုးတော်ကို၊
ဝဗ္ဗိတွာ-ရှိရိုး၍ မနံ-နှလုံးကို၊ ပဿာဒယိ-ကြည်စေ၏။

ဒါနဉ္စ ဝတ္ထုစ ဒါတုံ၊ ပုရေစခေါ တတ္ထ သမာဒပေသိ၊
ပူဇေထ နံ ပူဇာနယဿ၊ ဇေတိရ သဂ္ဂမိတော ဂမိဿထ။

မေ—ငါသည်၊ ကတံ—ပြုအပ်သော ဒါနုဉ္စ—အလှူသည်လည်း၊ ဒါ
 တုံ—ပေးခြင်းငှာ၊ ဝတ္ထုဗ—ဝတ္ထုသည်လည်း၊ နုတ္တိ—မရှိ။ ပရေစ—သူ
 တပါးတို့ကိုမူကား၊ တတ္ထ—ထိုအလှူ၌၊ သမာဒပေသိ—ညီညွတ်စေ၏၊
 ပူဇာနယဿ—ပူဇော်ထိုက်သော အရှင်ဘုရား၏ နံငါတုံ—ထိုဘေတ်
 တော်ကို၊ ပူဇေထ—ပူဇော်ကုန်လော့။ ဟံ—ရ—ကြားရသည်ကား။ ဧဝံ—
 ဤသို့ပူဇော်သဖြင့်၊ ဣတော—ဤလုရှာမှ၊ သဒ္ဓံ—နတ်ပြည်သို့၊ ဂမိဿ
 ထ—လာရကုန်အံ့သတည်း။ ဣတိ—ဤသို့၊ သမာဒပေသိ—ညီညွတ်
 စေ၏။

တ ဒေဝကမ္ဘံ ကုသလံ ကတံ၊ မယာ ဗိပ္ပံ
 အနုဘောမိ မောဒါမိ ဟံ။ တိဒသဂဏဿ မဇ္ဈေ
 န တဿပုညဿ ခယဟိ အတ္တဂါ တိ။

ကုသလံ—အပြစ်မဟိ၊ ချမ်းသာသော အကျိုးကို ပေးတတ်သော၊
 တဒေဝကမ္ဘံ—ထိုကံကိုသာလျှင်၊ မယာ—ငါသည်၊ ကတံ—ပြု၏။
 အဟံ—ငါသည်၊ ဗိပ္ပံ*—နတ်၌ ဖြစ်သော စည်းစိမ်ကို၊ အနုဘောမိ—
 ခံစား၏။ တိဒသဂဏဿ—တာဝတိံသာနတ်အပေါင်း၏၊ မဇ္ဈေ—
 အလယ်၌၊ မောဒါမိ—လုပ်ကျွေး၏။ တဿပုညဿ—ထိုကောင်းမှု
 ၏၊ ခယံ—ကုန်ခြင်းကို၊ နအတ္တဂါ—မရကုန်သတည်း။

အပ္ပိပ္ပါယ်ကာ။ အရှင်မောဂ္ဂလာနိ၊ အက္ခန္တိကာ၊ သုမေဓာ၊
 ဖုရားမြတ်စွာ သာသနာတော်၌၊ သန္တာကို မမြင်သော ပုထုဇ္ဇနိ
 တပြည့်* ဖြစ်၏။ ခုနက်နှစ်* ရဟန်းပြုဘူး၏။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေပြီးသော်
 လည်း၊ ရတနာအတိပြီးသော စေတီတော်ကို ရှိကိုး၏။ စိတ်ကို ကြည်
 စေ၏။ အလှူကို မူကား မပေးရ။ ဗြူစရာဝတ္ထုလည်း ကျွန်ုပ်တွင် မ
 ရှိ။ ထို့ကြောင့်၊ လူများကိုတမူကား ပူဇော်ထိုက်သော ဖုရားရှင်
 ဓာတ်တော်ကို ပူဇော်ကုန်လော့။ ဤသို့ ပူဇော်သဖြင့် ဤလုရှာမှ
 သည် နတ်ရွာသို့ ရကုန်အံ့သတည်းဟု အက္ခန္တိ ညီညွတ်နှိုးဆော်
 ၏။ ထိုကောင်းမှုအကျိုးအားဖြင့် ဤသို့ ကြီးစွာသော နတ်၏ စည်း
 စိမ်ကို ရသတည်ဟု ဆိုလေ၏။ ဤသို့လျှင်၊ သောမနဿကုသိုလ်

စေတနာဖြင့် စေတီတော်ကို ကြည်သဒ္ဓါသောသူတို့သည် နတ်ပြည်
၌ နတ်တို့မျှ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ငံရေရာသည်ဟု ဟောတော်မူ
သည်။

၅၃။ ပဒုမ္မဝတီ နတ်သွီးဝတ္ထု။

ထိုမှတစ်ပါး၊ ငါတို့ဖုရားသခင်လက်ထက်တော်၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်
တွင်၊ သူကြွယ်သမီးတယောက်သည် နက္ခတ်သဘင်နှင့် ကြွေ၍၊
သဘင်သို့ သွားလေသော် ငမ္ဘာရမင်း၏* တင့်တယ်ခြင်းကို မြင်
၍၊ ပညာရှိတို့အား ဆင်စီးရမည့်အကြောင်းကို ကြား၍၊ အံ့မိသို့ပြန်
လျှင်၊ ထိုသဌေးသမီးသည် လေးတောင်ပလ္လင်၊ ဗိုက်၊* အင်းပြင်တို့
ကို စီရင်၍ ကြာပဒုမ္မာအတိ တန်ဆာ ဆင်၏။ သွင်းအမြန်အရသာ
နှင့် အကွ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို လှူ၏။ များမကြာ သေခဲ့လျှင်၊ တာ
ဝတိသံသနတ်ပြည်၌ တဆဲ့ နှစ်ယူစနာရှိသော ဗိမ္ဗာန်၌ နတ်သမီးအ
ပေါင်းမြီရဲလျက် ဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ၊ တာဝတိသံသ၌ သဘင် ဖြစ်
သော အခါ၊ သဘင်သို့ သွားလိုလျှင်၊ ကြာပဒုမ္မာအဆင်းနှင့်တူသော
ဆင်သည် ဖြစ်သွားပေ၏။ ထိုဆင်ကား ကြာပဒုမ္မာအတိ တန်ဆာ
ဆင်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနတ်သွီးကို ပဒုမ္မဝတီဟု ကျော်စောထင်ရှား
၏။ ထိုအခါ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် နတ်ပြည်သို့ နေသစာရှိ သွား
လေသော်၊ ထိုပဒုမ္မဝတီနတ်သွီးကို မြင်၍၊ ထိုနတ်သွီးတို့ ပြုသော
ကုသိုလ်ကံ ကိုမေးတော်မူ၏။ နတ်သွီးလည်း မိမိပြုဘူးသော ကုသိုလ်
ကိုကြား၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း၊ 'သန္တာလေးပါးတရားတို့
ကို ဟောတော်မူလျှင်၊ အမြီအရံနှင့် အကွ ထိုပဒုမ္မဝတီသည်
သောတာပန် ဖြစ်သေ့၏။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည် ဝီတိသောမ
နဿနှင့် ပြည့်ခဲ့သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ဟူသော ကုသိုလ်
ကောင်းမှုကို ယှဉ်ကုန်ရာ၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ ယှဉ်သော သူ
တို့သည် ကြီးစွာသော လုချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ စံစားပြီးမှ၊
မိမိတယျဖုရားသခင်ဝယ် မဂ်၊ ဒိဋ္ဌိ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရကုန်အံ့သ
တည်း။ ဤတရားတော်ကို နှစ်လုံးသွင်း၍၊ တရားနာပရိသတ်တို့
သည် အကုသိုလ်၊ မကောင်းမှုကို မပြုကုန်ရာ။ ကောင်းမှု ဖြစ်အောင်

အညှို့ ပေးခြင်း၊ သိလသိတင်းဆောက်တည်ခြင်း၊ တရား နှာခြင်း၊ စသောကုသိုလ်ကိုသာ အားထုတ်ကုန်ရာ ဖြစ်။

၉၄။ ဒု၊ သ၊ န၊ သေဝ၊ ဟူသော ခေမးသီးသေဝအက္ခရာကို
ရှုစီးသစီးမေဇိဩချက်

သဗ္ဗေသးသေဝ ယေဝဏ် အကြောင်း။

အကုသိုလ်မကောင်းမှုကို ပြုသော သူတို့သည် အပါယ်လေးပါးငရဲ၌ ဖြစ်အံ့သော အကြောင်းဖြစ်သည်။ အဘယ်သူသည် ဖြစ်ဖူးလေသနည်း ဟူမူကား ရှင်စောဗုရားသည် ဝေဠုငန့်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသည် ရှိသော်၊ ပဿနဒီကောသလမင်းကို လည်ကောင်း၊ ယောကျ်ားတယောံကိုလည်းကောင်း၊ အကြောင်းပြုတော်မူ၍၊ ဒိဃာ ဇာဂရတော ရတ္တိ။ အစရှိသော တရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဿနဒီကောသလမင်းသည် တခုသော သဘင်၌ နေ၏။ ကိုသုံးဖြူသော ဂုဏ်ရှိက်မည်သော ဆင်ကို စီး၍၊ ကြီးစွာသော မင်တန်ခိုးဖြင့် မြို့ကို လက်ျာရက် လည်၍၊ သဘင် ထွက်လတ်သော်၊ ကြွပ်လုံးထွံကန်တို့ဖြင့်၊ ခက်ပုတ်၍ ပြေ ခဉ်ပင်၊ လူများတို့သည် လည်ကို ပြန်၍၊ ထိုမင်းအား ကြည့်ကုန်သည်သာတည်း။ ဤသို့ ပျက်သွင်းသည်ကား၊ ထိုမင်းသည် ကောင်းစွာ ပြုခဲ့ဘူးသော အလှူကံ၏ အကျိုးတည်းဟု ငှတ်အပ်၏။ ထိုအခါ ယောကျ်ားတယောံ၏ မယာ သည် အံ့ချနှစ်ဆင့်ရှိသော ပြဿဒိယက် ရပ်လျက် လေသာငင်ခါးရှက်တဖက်ကို ဖွင့်၍ ဝင်တည်လေ၏။ မင်းလည်း တိမ်တိုက်ကြားသို့ ငင်လေသော လဝန်းကဲ့သို့ ထင်၍၊ ထို မိမ္မိတပ်သော စိတ်သည် အလွန်ပြင်းသောကြောင့်၊ ဆင်ကျောက်ကုန်းမှ ကျတော့မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ လျင်စွာ မြို့လည်၍ အိမ်တော်သို့ ငင်လေမှ၊ အကျိုးဝင်သော အမတ်တယောက်ကို၊ -‘မည်သည့် အရပ်၌ ငါကြည့်တော်မူသောကို သင် မြင်ဖူးလော’ဟု မေး၏။ အမိန့်တော်အတိုင်း မြင်ဖူး၏။’ဟု လျှောက်၏။ သော်၊ -‘ထို၌ အဘယ်ကို မြင်သနည်း။’ဟု မေး၏။ ‘မိမ္မိတယောက်ကို မြင်သည်။’ဟု လျှောက်သော်၊ -‘သွားချေ။ ထို မိမ္မိ လင်ရှိ၊ မရှိသော အဖြစ်ကို သိအောင် ပြုချေ။’ဟု ဆို၏။

ထိုအမတ်လည်း သွားချေ၍ မေးသော်လင်ရှိသော အဖြစ်ကိုသိ၍ လျှောက်၏။—‘ထိုသို့တပြားကား၊ ထိုမိမိ၏ လင်ကို ခေါ်ချေ။’ ဟု ဆိုတော်မူ၏။ ထိုအမတ်သည် သွားလေ၍၊ လင်ကို- ‘မင်းကြီးခေါ်တော်မူသည်၊ လာလတ်။’ ဟု ဆိုသော်၊ ထိုယောက်ျားလည်း—‘မယားကြောင့်၊ င-အား ဘေးဖြစ်၍ မည်ထင်သည်။’ ဟု ကြံ၍၊ မင်းအာဏာကို မလွန်နိုင်၍ သွားလေ၏။ မင်းကြီးကို ရှိခိုး၍ နေလတ်သော်၊ ‘င-ကို နင် ခ-စား’ ဟု ဆို၏။—‘အကျွန်ုပ် မစားနိုင်။ အမှုလုပ်၍၊ အခွန်တော်ကို ဆက်ပါတော့မည်။’ ဟု လျှောက်သော်၊—‘နင့် အခွန်ဖြင့်ကား င-အား အကျိုးမဟုတ်၊ ယနေ့မှ စ၍ င-ကို ခ,စား။’ ဟု ဆိုတော်မူ၍ ထိုယောက်ျားကို တစ်စုံတစ်ခုသော အပြစ်တင်၍၊ သတ်ပြီးမှ၊ မယားကို ယူအံ့ဟု ကြံ၍၊ ထိုယောက်ျားအား လက်နက်တို့ကို ပေးအပ်စေ၏။ ထိုယောက်ျားလည်း သေဘေးမှ ကြောက်၍ မမေ့မလျော့၊ မင်းကို ခ,စား၏။

မင်းလည်း ထိုယောက်ျား၌ အပြစ်ကို မမြင်၍၊ ကာမဂုဏ်၏ ပူဇနခြင်း ပွားလင့်သော်၊ ထိုယောက်ျားကို အပြစ်တစ်ခုသို့ တင်၍၊ မင်းအာဏာကို ပြအံ့ဟု ခေါ်၍၊—‘ဟယ်-အချင်း၊ ဤအချပ်မှ၊ တယူစနာဘက်၌ ဖြစ်သော၊ ဤမည်သော အရပ်သို့သွားလေ၍ ကုက္ကရာကြောင့်’၊ အရုဏဝတီမြေကို ယူခြေညအခါ၊ ရေချိုးတော်မူခါ ရောက်စေ၊ ထိုအခါ မရောက်လျှင်၊ နင့်ကို ငါ အပြစ် ပြုတော်မူမည် ဟု ဆို၏။

သူခ,စား သည်၊—“ကျွန်မျိုးလေးပါးတို့အောက် ယုတ်မာစွာသတတ်၊ ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်သော ကျွန်,စသည်တို့ကား၊—‘င-ဥက္ကောင်းနာခဲ့သည်၊ ကျော နာခဲ့သည်။’ အစရှိသဖြင့် ဆို၍ နေရ၏။ သူခ,စားမူကား ထိုသို့ ဆို၍ မနေရချေ။ စေသော အမှုကို ပြုရချေသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ မချွတ်မလွှဲ ငါ သွားအပ်ချေ၏။ ဤကုက္ကရာကြော

၁။ သင်္သကြိတ်-ကုဋ္ဌ၊ ပါဠိ-ကုဋ္ဌ=ကြာမြင့်၊ သင်္သကြိတ်သံ-ကုဋ္ဌဒရာကို မြန်မာက-‘ကုက္ကရာ’ဟု ဆိုသည်။ ၁ကို တ-ပြုသည်။

နှင့် အရုဏဝတီမြေသည် နဂါးပြည်၌သာ ဖြစ်ချေသည်။ ငါ့ဘယ်
မှာ ရပါနိုင်မည်နည်း။’ ဟု ကြံ၍၊ သေဘေးဖြင့် ကြောက်၍ အိမ်သို့
သွားလေ၏။ - ‘အပယ်၊ ထမင်း ကျက်ပြီလော။’ ဟု မယားကို မေး၍၊
‘ခုံလောက်ထက်ပင် ရှိသေးသည်။ အရေ မညှစ်ရသေး။’ ဟု မယား
ဆိုသော်၊ ထမင်း နပ်သည်ဘိုင်အောင် မနေနိုင်၍၊ ဟင်းချိုဖြင့်ထ
မင်းဖတ်ကို ခပ်၍ ယူစေ၍ ရပါသရွှေ့သော အမဲနှင့်တကွ ထ
မင်းထုပ်ကိုပင် တောင်း၍ သိင်၍ ယူလျက်၊ တယူစနာသော ခရီးကို
အပြင်းသွားလေသော်၊ သွားစဉ်ပင် ထမင်းနပ်လေ၍၊ အတန်ငယ် အ
ဦးထား၍ စားသည် ရှိသော်၊ ခရီးသွားတလေ ခက်ကို မြင်၍ - ‘ငါ အ
ဦးထားသော ထမင်းရှိ၏။ ယူ၍ စားလော။’ ဟု ဆို၏။ ခရီးသွား
လည်း ယူ၍ စား၏။ သူခစားယောက်ျားလည်း ထမင်းထုပ်ကို ရေ၌
ပြစ်၍*၊ ခံတွင်း ဆေး၍ - “ဤအရပ်၌ စောင့်ကုန်သော နဂါး၊ ကဠုန်
နတ်တို့သည် အကျွန်ုပ်တို့ကို နာတော်မူပါကုန်။ မင်းသည် အ
ကျွန်ုပ်ကို အပြစ်ပြုလျှီ - ‘ကမုတ္တရာကြာနှင့် အရုဏဝတီမြေကို ယူ
ခြေ။’ ဟု ခေါ်သည်။ ခရီးသွားလူအား အကျွန်ုပ် ပေးသော ထမင်း
သည် အကျိုးတလောင် ရှိ၏။ ရေ၌ ငါတို့ကို ပေးသော ထမင်း
သည် အကျိုးတရ ရှိ၏။ ဤမျှလောက်သော အကျိုးကို အရှင်တို့
အား အလှူအဒါပြု၍ ဝေပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား ကမုတ္တရာကြာနှင့် အ
ရုဏဝတီမြေကို ယူတော်မူကုန်။” ဟု ကြံစွာသော အသံကိုသံ
ကြွပ် ဟင်၏။

ထိုအခါ၊ ထိုမြစ်၌ စောင့်သော နဂါးမင်းကြား၍၊ အသက်ကြီး
အသွင်ဖြင့် လာလတ်၍ - ‘အသို့ဆိုသနည်း။’ ဟု မေးသော်၊ ယခင်အ
တိုင်း ဆို၍ - ‘ငါအား ထိုအမှုကို ပေး၏လော။’ ဟု ဆိုသော် - ‘အရှင်၊
ပေးပါ၏။’ တဖန်တုံလည်း - ‘ပေး၏လော။’ ဟု ဆိုသော် - ‘အရှင်၊ ပေး
၏။’ ဟု ဆို၏။ ဤသို့လျှင်၊ ထိုနဂါးမင်းသည် နှစ်ကြိမ်၊ သံကြိမ်ပင် အ
လှူအဒါကို ဝေခေ၏။ ကမုတ္တရာကြာနှင့် အရုဏဝတီမြေကို ပေး၏။

မင်းကြီးလည်း - ‘လူတို့မည်သည် များစွာသော သန္တဒါနဖြင့်
ပြုကုန်၏။ ထိုသောကျားသည် တစ်ဘဝသော အကြောင်းဖြင့် ယူ

ခဲးကား၊ အမှုသည် မပြီးရာ။’ဟု ကြံ၍၊ စောစောကပင် တံခါးကို ဝိတ်စေ၏။သော့ကျင်ကို မင်းအိမ်သို့ ယူ၍ ထား၏။

သုခ,စားယောက်ျားလည်း မင်းရေချိုးခါ၌ ယူလာလတ်၍၊ တံခါး၌ မဝင်ရသောကြောင့်၊ တံခါးစောင့်ကို ခေါ်၍ -‘တံခါးပွင့်။’ဟု ဆို၏။ -‘မပွင့်နိုင်ဘူး။ မင်းကြီးသည်၊ စောစောကပင် သော့ကျင်ကို မင်းအိမ်သို့ ယူစေသည်။’ဟု တံခါးစောင့် ဆိုသော် -‘ငါသည် မင်းကြီးတမန် ဖြစ်သည်။ ပွင့်ပါ။’ဟု ဆိုသော်လည်း၊ တံခါးကို မရနိုင်သောကြောင့် -‘ယခု င-အား အသက်မဟိုချေပြီ။ ဘယ်သို့ ပြုရအံ့နည်း။’ဟု ကြံ၍၊ တံခါး၏ အထက်ခံ၌ မြေစိုက်ကို ပြန်၍၊ ဟိုမြေစိုက်တက်၌* ကြာပွင့်တို့ကို စိုက်၍ -‘ဟိုပြည်သူတို့ မင်းကြီး စေခြင်းကြောင့်၊ ငါ သွားချေသည်။ အပြစ်ကို သိပါကုန်။ မင်းကြီး သည် င-ကို အကြောင်း မဟုတ်သည်ဖြင့်၊ ဖျက်လိုသည်။’ဟု ကြံစွာ သော အသံဖြင့်၊ သုံးကြိမ် ဟစ်ကြွေး၏။ -‘အဘယ်အရပ်သို့ သွားရသော်၊ ကောင်းမည်နည်း။’ဟု ကြံသော် - ‘ရဟန်းတို့မည်သည် နှလုံးနှုံးညွှံ့ကုန်သည်၊ ကျောင်းသို့ သွား၍ အိပ်အံ့။’ဟု အမြီး ငှက်၏။ ဤသတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာသော အခါ၌ ရဟန်းတို့ရှိသည့် အဖြစ်ကိုမျှလည်း မသိကုန်။ ဆင်းရဲ ဇေယျသော အခါ၌ကား၊ ကျောင်းသို့ သွားလိုကုန်သည်သာ။ ထို့ကြောင့် ထိုယောက်ျားလည်း -‘င-အား တပါးကိုးကွယ်ရာ မဟိုချေပြီ။’ဟု ကျောင်းသို့သွားလေ၏။

မင်းကြီးလည်း ထို မိမ္မကို အစဉ် အောင်းစေ၍၊ ထို ညညီပတ်လုံး မအိတ်တတ်၍၊ ကာမဂုဏ်၏ ပူလောင်ခြင်း ဖြစ်လေ၍ -‘မိုးသေ့ ထည့်လျှင်ပင်၊ ထိုယောက်ျားကို သတ်စေ၍၊ ထိုမိမ္မကို ယူအံ့။’ဟု ကြံ၏။ ထိုခဏ၌ ယူစနာခြောက်ဆယ် ရှိသော ဇရဲကြေးအို နှ့် ဖြစ်လေကုန်သော ယောက်ျားသေယောက်တို့သည် ကျိုက်ကျိုက်ကူသော အိုး၌ ဆန်တို့သည် တပြောင်းပြန်ပြန် ရှိသကဲ့သို့ ခံရကုန်၏။ အနှစ်သုံးသောင်းတို့ဖြင့် အောက်အပြင်သို့ ရောက်၍၊ ထိုငှတပါးသော အနှစ်သုံးသောင်းတို့ဖြင့်တမူကား တဖန် ဖျက်နှာပပြင်သို့ ရောက်ပြန်သကဲ့သို့၊ ဥက္ကောင်းကို မော်၍၊ အချင်းချင်း ကြည့်ကြ၍၊

တယောဝံတဂါထာစိ ဆိုလိုကုန်လျက်၊ မဆိုနိုင်၍၊ တယောက်တလုံး စိသော အက္ခရာကို ဆိုကြ၍၊ ကြေးအိုးသို့ နှစ်ပြန်လေကုန်၏။ မင်း ကြီးလည်း မအိပ်ရ၍၊ သံကောင်ယံ၏*အချန်ခွဲ၌ ထိုအသံကို ကြား လေ၍၊ ကြောက်လန့်သော စိတ် ရှိ၍၊ - ‘အသို့တုံနည်း။’ င-အသက် အန္တရာယ်သည် ဖြစ်ဘာမည်လော။ မိဖုရား၏ အန္တရာယ်သည် ဖြစ် ရှာမည်လော။ င-ပြည်တည်း ပျက်ရှာမည်လော။’ ဟု ကြံလျက်၊ တညဉ့်ပတ်လုံး မျက်စိ မနှိပ်နိုင်၍၊ မိုးသောက် အရုဏ်တက် ထည့်လျှင်ပင်၊ ပုရောဟိတ်ကို ခေါ်စေ၍ - “ဆရာ၊ ယနေ့၊ သံကောင် ၏ အချန်ခွဲ၌ ကြီးစွာသော ကြောက်ဖွယ်သော အသံကို ငါ ကြား၍၊ ပြည်အားလည်းကောင်း၊ မိဖုရားအားလည်းကောင်း၊ င-အားလည်း ကောင်း၊ အသူအား အန္တရာယ်ဖြစ်လတ္တံ့ နည်း။’ ဟု ငါ မသိနိုင်သော ကြောင့်၊ ဆရာကို ငါ ခေါ်စေသည်။” ဟု ဆိုသော်၊ - ‘ရှင်မင်းကြီး၊ ဘယ်သို့သော အသံကို ကြားတော်မူသနည်း။’ ဟု ပုရောဟိတ် မေး၏။ - ‘ဒု၊ သ၊ န၊ သော ဟူသော အသံ လေးပါးကို ကြားတော်မူ သည်၊ ဤအသံတို့၏ အကြောင်းကို စူးစမ်းလော။’ ဟု မင်းကြီး ဆို သော်၊ ပုဏ္ဏားသည် အမှိုက်တိုက်ကြီးသို့ ဝင်သကဲ့သို့၊ - ‘တရုတ် ခုကိုမျှ မသိနိုင်ဟု ဆိုလျှင်လည်း၊ င-အား လဿပကာ ယုတ် ချေတော့မည်။’ ဟု ကြံ၍ ‘အရှင်မင်းကြီး ဝန်လေ စွ။’ ဟု ဆို၏။ - ဆရာ၊ အဘယ်သို့သော အကြောင်းနည်း။’ ဟု မေးတော်မူ၍၊ - ‘ရှင်မင်းကြီး အသက်တော်အန္တရာယ် ထင်သည်။’ ဟု ပုဏ္ဏားဆို သော် မင်းလည်း နှစ်ဆပင် ကြောက်၍ - ‘ဆရာတို့ အန္တရာယ်ကို ဖိဘာ နိုင်သော တရုတ်ခုသော အကြောင်း ရှိ၏လော။’ ဟု မေး တော်မူ၍ - ‘မင်းကြီး ရှိ၏။ မကြောက်လင့်။ ဗေဒင်သုံးပုံကို ကျွန်ုပ် သိ၏။’ ဟု ဆို၏။ - ‘အဘယ်သို့ပြုရမည်နည်း။’ ဟု မေးတော်မူသော်၊ - ‘ခပ်သိမ်းသော အလုံးစုံတရားပြည့်ဖြစ်သော ဝတ္ထုဖြင့် ယစ်ပူဇော် ၍၊ အသက်တော်ကို ရလတ္တံ့ သည်။’ ဟု ဆို၍၊ - ‘အဘယ်ရခြင်းငှာ၊ အပ်သနည်း။’ ဟု မေးသော်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ နွား၊ ကျွဲ၊ နွားဥဿာ၊ နို့ညှစ် ဆိတ်ဖြူဘွာ*၊ ဆိတ်ကုလား၊ ကြက်၊ ဝက်၊ သတို့သား၊ သတို့သမီး၊

ဤသို့ သတ္တဝါမျိုးတပါးသော်၊ တရာစီပြု၍ ယူစေတော်မူ။’ ဟု ဆို၏။
‘သားမျိုးကိုသာ ယူစေသော်၊ မိမိ စားစရာကိုသာ ယူစေသည်။’
ဟု ဆိုကုန်အံ့သောကြောင့်၊ ဆင်၊ ဖြင်း၊ လူတို့ကိုလည်း ယူစေသ
တည်း။’ ဟု ဆို၏။

မင်းလည်း- ‘အသက်သာ င-အားမြတ်သော လပ် မည်သည်။’
ဟု ကြံ၍- ‘ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို လျင်စွာ ယူကုန်’ ဟု ဆို
တော်မူ၏။ ဝေအပ်သော သူတို့သည်လည်း လွန်၍ ယူကုန်၏။ လူ
များလည်း မိမိတို့ အဆွေအမျိုးတို့ကြောင့် ပိုကြွေ၍၊ မြေ ပြိုသကဲ့
သို့သော အသံ ဖြစ်၏။ မလ္လိကာ၊ မိဖုရားသည် ထိုအသံကို ကြား၍၊
မင်းအထံသို့ သွားလေ၍- ‘ရှင်မင်းကြီး၏ ဣန္ဒြေတို့သည် ကြပတော့မ
ဟိပြီ။ ပင်ပန်းသော သဘော ရှိသကဲ့သို့ ထင်သည်။ အဘယ်
ကြောင့်နည်း။’ ဟု မေး၏။- ‘မိဖုရား၊ သင်သည် င-နားရင်းဖြင့် မြွေ
ဟောက် သွားသည်ကို သျက် ဘယ်ကြောင့် မသိသနည်း။’ ဟု မင်း
ကြီး ဆိုတော်မူသော်- ‘ရှင်မင်းကြီး၊ အကြောင်းကား အဘယ်
နည်း။’ ဟု မေး၏။- ‘ညဉ့်အခါ၌ ဤသို့သော အသံကို ငါကြား၍၊ ပု
ရောဟိတ်ကို မေးသော်၊ အသက်တော်အနွှာရယ် သင့်လတ်
သည်။ အလုံးစုံတရာ ဖြစ်သော ယစ် ပူဇော်လျှင်၊ အသက်တော် ရ
မည်။’ ဟု ဆိုသောကြောင့်၊ င-အား မြတ်သော လပ် ဖြစ်သည်။’
ဟု ဤသတ္တဝါတို့ကို ယူစေသည်။’ ဟု ဆိုသော်၊ မင်းကြီး အလွန်
မိုက်တို့စွ။ မင်းကြီးသည် အစားကား ကြီး၏။ များစွာသော ဟင်း၊
အမဲးရှိသော ဆန်တစ်စုံ ချက်သော ထမင်းကိုကား စား၏။ တိုင်း
နှစ်တိုင်းတို့၌ကား မင်းပြု၏။ ပညာသည်ကား မင်းကြီး နည်းသည်။’
ဟု ဆို၏။- ‘ဘယ်ကြောင့် မိဖုရား ဤသို့ ဆိုသနည်း။’ ဟု မင်းကြီး
မေးသော်၊ သူတပါးတို့ကို သတ်၍ သူတပါး၏ အသက်ကို ရသည်
ကို၊ မင်းကြီး မြင်တော်မူဘူးသလော။ အလွန် မိုက်သော ပုဏ္ဏားစ
ကားကိုသာ ယူ၍၊ လူများအပေါင်း၏ ဆင်းရဲခြင်းကို ဘယ်ကြောင့်
ပြုဘိသနည်း။ လူနတ်တကာတို့ထက် မြတ်တော်မူသော၊ အတိတ်၊
အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့၌ မပိတ်ပင်သော ညာဏ် ရှိတော်မူသော ရှင်

စောဗုရား သည် မြတ်သော ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသည်။ ၎င်း စောဗုရားကို မေးလျှောက်၍၊ အမိန့်တော်အတိုင်း ပြုလော့။’ ဟု မိဗုရား ဆိုလျှင်၊ မင်းလည်း မိဗုရားနှင့်တကွ လျင်သော ယဉ်တို့ဖြင့် ကျောင်းတော်သို့ သွားလေ၍၊ သေအေးဖြင့် လန့်၍၊ စကားတစ်ခွန်းကိုမျှ မဆိုနိုင်ပဲ၊ ဂြိုဟ်၍ သာ တင့်အပ်သော အရပ်၌ နေ၏။—

‘မင်းကြီး၊ နေတောတော၌*၊ ဘုံကြောင့် လာတော်မူသနည်း။’ ဟု ၎င်းစောဗုရား မေးတော်မူသော်၊ ဆင်တံဆင်တံသော နေ၍ မလွှဲကာ မိဗုရားသည်—‘သံခေါင်ရံ၌* ‘ဒု၊ သ၊ န၊ သော’ ဟူသော အသံကြီးကို ကြားတော်မူသောကြောင့်၊ ပုရောဟိတ်ကို ခေါ်၍ မေးသော်— ‘၎င်းမင်းကြီးအား အန္တရာယ် ဖြစ်လတ္တံ့သည်။ ထိုအန္တရာယ်ကို ပျောက်စေခြင်းငှာ၊ အလုံ့ခံသော၊ တရာပြည့် ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို ယူ၍ ထိုသတ္တဝါတို့၏ လည်ချောင်းသွေ ဖြင့် ပူဇော်လျှင် အသက်တော် ရလတ္တံ့သည်။’ ဟု ပုရောဟိတ် ဆိုသောကြောင့်၊ သတ္တဝါတို့ကို မင်းကြီး ယူစေသည်၊ ထို့ကြောင့် အထံတော်သို့ မင်းကြီးကို ကျွန်ုပ် ခေါ်ခဲ့သည်။’ ဟု နားတော် လျှောက်၏။—‘မင်းကြီး၊ ဟုတ်ပေ၏လော။’ ဟု ၎င်းစောဗုရား မေးသည် ၎င်းသော်—‘ဟုတ်ပေ၏ ၎င်းပင်ဗုရား။’ ဟု လျှောက်၏။—‘အဘယ်သို့သော အသံကို မင်းကြီး ကြားသနည်း။’ ဟု မေးတော်မူပြန်သော်၊ မင်းကြီးလည်း ကြားတိုင်းကို လျှောက်လေ၏။ ၎င်းစောဗုရားလည်း ကြားတော်မူတည့်လျှင်ပင်၊ လင်းလင်း သိမြင်တော်မူ၍—‘မင်းကြီး မကြောက်လင့်။ မင်းကြီးအား အန္တရာယ် မဟိဘူ။ မကောင်းမှု ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့၏ ဆင်းရဲကို ထင်ရှား ပြလို၍၊ ဆိုကုန်သည်။’ ဟု မိန့်တော်မူ၍—‘၎င်းပင်ဗုရား၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ဘယ်သို့ ပြကုန်သနည်း။’ ဟု နားတော်လျှောက်ပြန်သော်—‘ထိုသို့တပြီကား၊ မင်းကြီး နာလော။’ ဟု မိန့်တော်မူ၍၊ လွန်လေပြီးသော အကြောင်းကို ဆောင်တော်မူ၏။

လွန်လေပြီးသော၊ လူတို့အသက် နှစ်သောင်း နေသော အခါ၌၊ ကဿပဗုရားသည် လောက၌ ဖြစ်တော်မူ၍၊ ရဟန္တာနှစ်သောင်း

တို့နှင့်အကွ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၍၊ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်
တော်မူလေ၏။ ဗာရာဏသီပြည်သူတို့သည် နှစ်ယောက်စီ၊ သုံး
ယောက်စီ စသည်ဖြင့်သာ ပေါင်းဖွဲ့ကြ၍ အလှူကို ပေးကြကုန်၏။
ထိုအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ကုဋေရှစ်ဆယ်ဥစ္စာ ရှိကုန်သော သ
ဌေးသားလေးယောက်တို့သည် အဆွခင်ပွန်း ဖြစ်ကြ၏။- ‘ငါတို့
အိမ်၌ ဥစ္စာ များစွာ ရှိကုန်သည်။ ထိုဥစ္စာဖြင့် ဘယ်သို့ ပြုရအံ့နည်း။’
ဟု ကြံကြကုန်၏။ ဤသို့ သဘော ရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေ
သစာရီ ကြွတော်မူလျက်၊ အဋ္ဌပေးကုန်အံ့၊ ပူဇော်ကုန်အံ့။ သတင်း
စောင့်ကုန်အံ့။’ ဟု မဆိုကြပဲ၊ တယောက်သော သူက- ‘ထက်
သော သေကို သောက်ကုန်အံ့။ ကောင်းသော အသားကိုစား၍
သွားကြကုန်အံ့။ ဤသို့လျှင် ငါတို့အား အကျိုးရှိသော အသက်ရှင်
ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့။’ ဟု ဆို၏။ တယောဝံသည်ကား- ‘သုံးနှစ် လည်ပြီး
သော၊ မွေးကြိုင်သော သလေးထမင်းကို အထူးထူးသော အရသာ
တို့ဖြင့် စား၍ သွားကြကုန်အံ့။’ ဟု ဆို၏။ တယောက်မူကား- ‘အ
ထူးထူးအပြားပြားသော ခဲ၊ တွယ်ကို ချက်စေ၍၊ စားလျက် သွား
ကြကုန်အံ့။’ ဟု ဆို၏။ တယောက်သော သူက- ‘အချင်းတို့ တပါး
တစုံတခုကို မပြုကုန်သင့်။ ဥစ္စာ ပေးမည် ဆိုက၊ အလို မရှိသော မိမ္မ
မည်သည် မရှိကုန်။ ဥစ္စာ ပေး၍၊ သူတပါးမယားသို့ သွားကြကုန်
အံ့။’ ဟု ဆိုသော်- ‘ကောင်းစွာ။’ ဟု အလုံးစုံပင် ထုံသူစကား၌ တည်
၏။ ထိုအခါမှ စ၍ အဆင်းထွကုန်သော မိမ္မတို့ကို ဥစ္စာ ပေး၍ အနှစ်
နှစ်သောင်းမတ်လုံး သူတပါး၏ မယားကို သွားသော အမှုပြု၍ သေ
လေကုန်လျှင်၊ အဝိစ ငဲ့ရဲကြီး၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ဗုရားတဖြစ်အ
ကြားပတ်လုံး ငဲ့ရဲခံရ၍ ထိုငဲ့ရဲမှ လွတ်သော်လည်း၊ မကောင်းမှု
ကံအကြွင်းဖြင့်၊ ယူဇာနခြောက်ဆယ် ရှိသော ငဲ့ရဲကြေးနီအိုး၌
ဖြစ်ပြန်လေ၏။ အနှစ်သုံးသောင်းတို့ဖြင့် အေဝံအပြင်သို့ ရောက်၍၊
တဖန်တုံ အနှစ်သုံးသောင်းတို့ဖြင့် ကြေးဒိရိအဝသို့ ရောက်သွား၍၊
တယောက် တဂါယာစီ ဆိုလိုကုန်လျက်၊ မဆိုနိုင်ကုန်၍၊ အကွရာ
တယောက် တသုံးသာ ဆို၍၊ တဖန် ကြေးဒိရိ၌ပင် နှစ်ပြန်လေကုန်

ဇ္ဇိ။-‘မင်းကြီး၊ ဆိုလော။ အဘယ်အသံကို မင်းကြီးအစွာ ကြားသနည်း။’ဟု မေးတော်မူ၍ ‘ဒု၊ဟူသော အသံကို ကြားသည်၊ရှင်ပင်ဗုရား။’ဟု လျှောက်သော်၊ ရှင်စော ဗုရားလည်း ထိုငဲ့သုဘို့သည် မပြည့်မစုံ ဆိုသော ဂါထာကို အပြည့်အစုံ ပြု၍၊ ပြတော်မူလို၍-

ဒုဇိဝိတ၊ဒုဇိဝိမှာ၊ယေသန္ဓေ နဒဒါမသေ၊
ဝိဇ္ဇမာနေသု ဘောဂေသု၊ ဒိပံ နုကမ္မအတ္တနော။

‘အချင်းတို့၊ငါတို့သည် မကောင်းသော အသက်မွေးခြင်းကို မွေးမိချေကုန်သည်။ င-တို့၏ စည်းစိမ်၊တို့သည် ရှိကုန်လျက်၊ အလှူ မပေးမိချေကုန်။မိမိတို့၏ တည်ရာ၊ကျွန်းသဖွယ် ဖြစ်သော ကောင်းမှုကို ငါတို့ မပြုမိချေကုန်။’ဟု ငဲ့သုတယောက် ဆိုလိုသည်။”ဟု မိန့်တော်မူ၍-‘မင်းကြီး၊သင်သည် နှစ်ခုမြောက်သော၊ သုံးခုမြောက်သော၊ လေးခုမြောက်သော အသံကို ဘယ်သို့ ကြားသနည်း။’ဟု မေးတော်မူ၍၊ ‘ဤမည်သော အသံကို ကြားသည်။’ဟု နားတော်လျှောက်သော်၊အကြွင်းကို ပြတော်မူလို၍-

သဠိဝဿသဟဿာနိ၊ပရိပုဏ္ဏောနိ သပ္ပသော၊
နိရိယေ ပစမာနာနံ၊ကဒါ အန္တော ဘဝိဿတိ။

‘အချင်းတို့၊ အခါခပ်သိမ်း ရောက်ရကုန်သော င-တို့အား အနှစ်မြောက်သောင်းတို့သည် ပြည့်ပါလေပြီ။ ဘယ်နံသော အခါ၌ အဆုံးသည် ဖြစ်ပါလတ္တံ့နည်း။’ဟု ငဲ့သုတယောက် ဆိုလိုသည်။

နတ္တိ အန္တော ကုတော အန္တော၊န အန္တော ပတိဒိဿတိ၊
ကဒါဘံ ပကတံ ပါပံ၊မမ တုယုဉ္စ မာရိသ။

‘ငါနှင့် တူသော အချင်းတို့၊ တို့ လူဖြစ်သော အခါ၌လျှင်၊ ငါသည် လည်းငေး၊သင်တို့သည်လည်းငေး ပြုမိချေသော မကောင်းမှု၏၊အဆုံးသည် မရှိခဲ့တကား။ဘယ်မှာ အဆုံးရှိပါလိမ့်မည်နည်း။ အဆုံးသို့ မထင်ခဲ့တကား။’ဟူ၍၊ငဲ့သုတယောက် ဆိုလိုသည်။

၅၄။ ဒု၊သ၊နု၊သောမြည်သော သဌေးသား လေးယောက်။ ၂၆၅

သောဟံနု ဣတော ဂစ္ဆာယောနိလဒ္ဓါယ မာနုဿံ၊
ဝတညသီလသမ္ပန္နော ဂါဟာမိ ကုသလံ ဗာဒုံ။

ငါတို့နှင့် တူသော အချင်းတို့၊ ထိုငါတို့သည် ဤငရဲအဖြစ်မှ စုတေ
၍၊ လူဖြစ်သော အမျိုးကို ရပါမူကား၊ သူတော်ကောင်းတို့ ဆိုသော
စကားကို သိသည်၊ အကျင့်သတင်းနှင့်ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍၊ များစွာ
သော ကောင်းမှုတို့ကို မပြုသင့်အံ့လော။’ ဟု ငရဲသူတယောက်
ဆိုလိုသည်။” ဟူ၍၊ အစဉ်အတိုင်း ဤဂါထာတို့ကို မိန့်တော်မူ၍၊ အ
ဗျူဟာကို ထင်ရှား ပြတော်မူ၍ - ‘မင်းကြီး၊ ဤသို့လျှင်၊ ထို ငရဲသူ
လေးယောက်တို့သည် တယောက် တဂါထာစီ ဆိုလိုကုန်လျက်၊
မဆိုနိုင်ကုန်၍ အကွေ့ရာ တယောက် တလုံးစီကိုသာ ဆိုကြ၍၊ တဖန်
ကြေးအိုး၌ပင် ဝင်ပြန်ရလေသည်။’ ဟု မိန့်တော်မူပေ၏။

ပဿနဒီကောသလမင်းကြီးလည်း ထိုတရားတော်ကို ကြား
သော ခဏ၌၊ နှစ်လုံး ထိတ်လန့်ခြင်း ကြီးစွာ ဖြစ်၍ - ‘သုမယားကို
ပြစ်မှားသော ကံမည်သည် အလွန်ဝန်လေးစွာ ဖုရားတဖြစ်အကြား
ကာလပတ်လုံး အစီစဉ်ငရဲ၌ ခံရပြီး၍ ထိုငရဲမှ စုတေကုန်လျှင်
လည်း၊ ယူဇနာခြောက်ဆယ် ရှိသော ကြေးအိုးတို့၌ ဖြစ်ပြန်၍ အ
နှစ်ခြောက်သောင်းပတ်လုံး ခံရ၍လည်း၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ဆင်းရဲမှ
လွတ်အံ့သော အခါသည် မထင် သတတ်။ ငါလည်း သူတပါးမ
ယား၌ ချစ်ခြင်းကို ပြုမိချေ၍ တညဉ့်ပတ်လုံးပင် မအိပ်တတ်ချေ။ ဤ
အခါမှ စ၍ သူတပါးမယား၌ မတပ်ပြီ။’ ဟု သဒ္ဓိဋ္ဌာန် ချ၍ - ‘ရှင်ပင်
ဖုရား၊ ယနေ့မှသာ ညဉ့်ရှည်သော အဖြစ်ကို ကျွန်ုပ်သိချေသည်။’
ဟု နားတော်လျှောက်၏။

ထိုသူစားယောက်ျားလည်း မင်းကြီးစကားကို ကြား၍ - ‘အား
ရှိသော အထောက်အပံ့ကို ငါ ရချေပြီ။’ ဟု ကြံ၍ - ‘ရှင်ပင်ဖုရား၊ ရှင်
မင်းကြီးသည်၊ ယနေ့ ညဉ့်ရှည်သော အဖြစ်ကို သိတော်မူသည်။
ကျွန်တော်မူကား ယမံနေ၌ ခရီး - ယူဇနာ ရှည်သော အဖြစ်ကို သိ
ချေသည်။’ ဟု နားတော်လျှောက်၏။ ရှင်စောဖုရားလည်း နှစ်ယော၊

သုံးယောက်သော သူတို့၏ စကားကို ရောနှော၍—‘အချို့သော သူ
အား ညဉ့်ရှည်သည်။ အချို့သော သူအားကား ယူဇနာ ရှည်သည်။
သူရိက်အားကား သံသရာ ရှည်သည်။’ ဟုမိန့်တော်မူ၍—

ဒိဃာ ဇာဂရတော ရတ္တံ၊ ဒိဃံ သန္တဿ ယောဇနံ၊

ဒိဃော ဗာလာနံ သံသာရော အသန္တမ္ပံ အဝိဇာနဝံ။

ဟူသော ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၍။ ။ အဋ္ဌိပ္ပါယ်ကား။—‘မင်းကြီး
ဤညဉ့်မည်သည် သုံးယံမျှသာ ဖြစ်သည်။ နိုးချင်သသူအားကား
ရှည်လျားသည်။ နှစ်ဆ၊ သုံးဆကဲ့သို့ ထင်သည်။ ထိုညဉ့်ရှည်သော
အဖြစ်ကိုမူကား၊ မိမိကိုကို ကြမ်းရိုးအစာ ပြု၍၊ နေထွက်သည်တိုင်
အောင်၊ တပြောင်းပြန်ပြန် အအိပ် ကြီးသော သူသည်လည်းင်း၊
ကောင်းသော ထမင်းကို စား၍၊ အသရေ ရှိသော အိပ်ရာ၌ အိပ်
သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော သူသည်လည်းင်း၊ မသိကုန်။ တ
ညဉ့်ပတ်လုံးအားထုတ်၍၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြုသသူ၊ တရားသရဗျယ်သ
သူ၊ တရားနေရာအနီး၌ နေ၍ တရားနာသသူ၊ ဥက္ခေသနာစသည့်
အနာဖြစ်သသူ လက်ခြေပျက်ခြင်း၊ စသည်သို့ ရောက်၍ ဝေဒနာ
နှိပ်စက်သသူ၊ ညဉ့်အခါ ခရီးသွားသသူ ဤသူတို့သည်သာ သိကုန်
သည်။ ယူဇနာမည်သည် လေးဂါရုတ်မျှ ဖြစ်သည်။ ပင်ပန်း၍ နေသ
သူအား တာရှည်သည်။ တနေ့ပတ်လုံး ခရီးသွား၍ ပင်ပန်းသသူ၊
ခရီးရင်ဆိုင်လာသူကို မြင်၍၊ ရှေ့မှာ ရွာဘယ်မျှလောက် ဝေးသ
နည်းဟု မေး၍ တယူဇနာ ဝေး၏ဟု ဆိုပေသော် အဘန်ငယ်သွား
၍ တပါးသသူကို မေးပြန်၍ ထိုသသူသည် တယူဇနာဟု ဆိုပြန်
လေသော်၊ တဖန်အဘန်ငယ် သွားပြန်၍ တပါးသသူကို မေးပြန်၍
ထိုသသူသည် တယူဇနာဟု ဆိုပြန်လေသော်၊ ငါမေးတိုင်း၊ မေး
တိုင်းသော သူသည်၊ တယူဇနာ ဟူ၍သာ ဆိုကုန်ခဲ့သည်။ ဤယူ
ဇနာကား ရှည်ပါဌာစွာဟု၊ တယူဇနာ၊ နှစ်ယူဇနာ၊ သုံးယူဇနာကဲ့သို့
မှတ်သည်။ သုံးဆယ်နှစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယအပြား ရှိသော အ

၁။ သရဏ္ဍာယ်ကို မြန်မာသဒ္ဓါသံဃိဋ္ဌိ သရဗျယ်၊ သရဏ္ဍာယ်ဟု ဆိုကြသည်။

၅၄။ ဒု,သ,န,သော မြည်သော သဌေးသား လေးယောက် ၂၆၇

ကြင်သူတော်ကောင်းတရားကို သတ္တဝါတို့သိ၍၊ သံသရာအဆုံးကို ပြုကုန်သည်။ ထိုသူတော်ကောင်းတရားကို မသိကုန်သော မစ္ဆပ္ပန်၊ သံသရာအကျိုးကို မမြင်နိုင်ကုန်သော၊ သံသရာအဆုံးကို မသိနိုင် ကုန်သော သူမိုက်တို့အားကား၊ သံသရာဆင်းရဲသည် ရှည်လျား လှသည်။ ထိုသံသရာဆင်းရဲကား သဘောအားဖြင့် မရှည်လျား လှ။ ဟူသတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှင်စောဗုရားသည်။

အနုမတဂ္ဂေါသံ ဘိက္ခဝေ သံသရာ၊
ပုရိမကောဇ္ဇယံ နပညာယတိ။

ဟုဟောတော်မူသည်။-‘ရဟန်းတို့၊ သံသရာသည် အစမဟိ။ ထိုသံ သရာ၏ ရှေးဖြစ်စသည် မထင်။’ ဟူ၍ ဟောတော်မူသတည်း။ အ ဆုံးကို မမြင်နိုင်သော၊ သူမိုက်တို့အားကား၊ အလွန်တရာ ရှည်လျား လှသည်တည်း။ ကြားတော်အဆုံး၌၊ သူခ၊ စားယောက်ျားသည် သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်လေ၏။ များစွာကုန်သော တရားနာ ပရိသတ်တို့သည်လည်း သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ စသည်တို့ကို ရေခံ လေကုန်၏။ လူများအား တရားတော်သည် အကျိုးရှိ၏။ ဤတရား တော်ကို နှလုံးသွင်း၍၊ ယခုအခါ သူခပ်သိမ်းတို့သည် သူတပါးမ ယားကို မတပ်ရာ။ မပြစ်မှားကုန်ရာ။ မျက်မှောက်ပင် ဘေးဒဏ် သင့်ခြင်း၊ အသက်တိုခြင်း၊ စသော အဖြစ်သည် ဖြစ်ကုန်တော့သည်။ သံသရာ၌လည်း ငရဲခံရအံ့သည်။ ငရဲမှ လွတ်၍ လူအဖြစ်ကို ရပါ ငြားသော်လည်း၊ မိမိ၊ နပုံ၊ ပဏ္ဍုတ် ဖြစ်၍၊ ယုတ်မာစွာသော အဖြစ် တို့ကို ရရာသည်ဟု ဘုရားတော် လာသည်ကား များစွာ၏။

ပဿနဒီကောသလမင်းကြီးသည်လည်း ရှင်စောဗုရားကို ရှိ ခိုး၍ သွားလေလျှင်ပင်၊ ထိုသတ္တဝါတို့ကို အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်စေ ၍၊ လွတ်ကုန်သော မိမိ၊ ယောက်ျားတို့သည် ဥက္ခေသန်းဆေး၍၊ မိမိ တို့အိမ်သို့သွားကြလေကုန်လျှင်၊ ငါတို့ ရှင်မ၊ မလ္လိကာ မိဖုရားသည် ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်စေခေါ်။ အရှင်မကို မှီ၍၊ ငါတို့ အသက်ကို ရချေသည်။’ ဟု မလ္လိကာမိဖုရား၏ ကျေးဇူးစကားကို ဆိုကြကုန်

၏။ ညချမ်းအခါ တရားသဘင်၌ ရဟန်းတို့သည်- 'ဩ မဇ္ဈိကာ၊ မိဒုရားသည် ပညာရှိပေစွ။ မိမိပညာကို ဖြို၍၊ ဤမျှလောက်သော သူတို့အား အသက်အလှူကို ပေး၏။' ဟု ပြောဟောကြကုန်၏။ ၎င်းစောဒုရားလည်း လာတော်မူ၍- 'ရဟန်းတို့၊ ယခုအခါ၌ အဘယ်စကားကို ဆိုကြသနည်း။' ဟု မေးတော်မူ၍ ဤစကားကို ဆိုသတည်း။' ဟု နားတော်လျှောက်ကုန်သော်- 'ရဟန်းတို့၊ မဇ္ဈိကာသည် ယခုအခါ၌သာ မိမိပညာကို ဖြို၍၊ အသက်အလှူကို မပေး။ ရှေးသံသရာ၌လည်း ပေးဘူးသည်သာ။' ဟု မိန့်တော်မူ၍ ရဟန်းတို့လျှောက်တောင်းပန်ကုန်သော်၊ လွန်လေပြီးသော အကြောင်းကို ဆောင်တော်မူပေ၏။

၅၅။ အသက်အလှူပေးသော ဓမ္မဒိန္နာဒိဒုရား ဝတ္ထု။

ရဟန်းတို့၊ လွန်လေပြီးသော အခါ၊ ဗာရာဏသီမင်း၏ သားသည် ပညောင်ပင်သို့ ချဉ်းကပ်၍၊ အရှင်နတ်မင်း၊ အကယ်၍ ခမည်းတော် လွန်လျှင် မင်းအဖြစ်ကို ရပါမူ၊ ဇမ္ဗူဒိပါကျွန်း၌ နေကုန်သော တရုတ်တယောက်သော မင်း၊ မိဒုရားတို့၏ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် အခွန်ဆက်ပါမည်။' ဟု နတ်ကို တောင်းပန်၍ အဖ လွန်လျှင် မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ မင်းဖြစ်ပြီးလျှင်- 'ပညောင်ပင်စောင့်နတ်တန်ခိုးကြောင့်။ မင်းအဖြစ်ကို ငါ ရပေသည်။' ဟု နတ်ကို ပူဇော်အံ့သော ဌာ၊ များစွာသော စစ်သည်တို့ဖြင့် ထွက်လေ၍၊ မင်းတင်ယာဉ်ကိုမိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၍၊ ထိုမင်းနှင့်တကွ မင်းတပါးကိုလည်း ဖြစ်စေ၍၊ ဤနည်းဖြင့် မင်းအလုံးစုံတို့ကို မိမိအလို၌ ဖြစ်စေပြီး၍၊ မင်းအလုံးစုံတို့အောက် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော အငှေ့သေန မည်သော မင်း၏ ရင့်ပြီးသော ကိုဝန်ရှိသော ဓမ္မဒိန္န မည်သော မိဒုရားကို ချန်ခဲ့၍၊ အလုံးစုံကို ယူ၍ ဤမျှသော မင်းတို့ကို အဆင်ဖြင့် ရောသော အဖျော်ကို သောက်စေ၍ သတ်အံ့ဟု ပညောင်ပင်ရင်းကို သုတ်သင်စေ၏။

ပညောင်ပင်စောင့်နတ်လည်း- 'ဤမျှလောက်သော မင်းတို့ကို ယူစေသော်၊ င-ကိုဖြို၍ ယူသည်။' ဟု ကြံ၍- 'ထိုမင်းတို့၏ လည်

ချောင်းသွေးတို့ဖြင့် င-ကိုပူဇော်မည် ပြုသည်။ ထိုမင်းတို့ကို သတ်ပေဘိမူကား၊ ဤဓမ္မဒိပါက္ခန်း၌ မင်းနွယ် ပြတ်ပလေတော့မည်။ င-သစ်ပင်ရင်း၌ လည်း မစင်မကြယ် ဖြစ်ချေတော့မည်။ ဤမင်းကို ငါ မြှော်စွမ်းနိုင်မည်လော။’ ဟု ကြံ၍ ကြည့်သော်၊ မမြှော်စွမ်းနိုင်မည်ကို သိ၍ နတ်တပါးတို့ကို အကြောင်းကို ဆို၍ - ‘မြှော်နိုင်မည်လော။’ ဟု မေ့၍ - ‘ငါ မမြှော်နိုင်ချေ။’ ဟု ဆို၏။ ဤနည်းဖြင့်၊ စကြာ - ဇွာ၌ နတ်အလုံးကိုလည်း ခင်း၊ နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့ကိုလည်း ကောင်းသွား၍ ဆိုသော်လည်း - ‘ဘေး ဖြစ်ချေသည်။ ငါတို့သည် မမြှော်နိုင်ချေ။’ ဟု ဆိုကြလေကုန်လျှင်၊ သကြားမင်း* အထံသို့ သွား၍ ထိုအကြောင်းကို လျှောက်သော်၊ သကြားမင်းသည် - “ငါ မမြှော်နိုင်ချေ။ အကြောင်းကိုမူကား၊ ငါ ဆိုမည်။ မင်းကြီး မြင်စဉ်ပင် နိဿိယ ပုဆိုးကို ဝတ်၍ မိမိသစ်ပင်မှ သက်၍ သွား အံ့သော အခြင်းအရာ ကို ပြုလေ။ ထိုအခါ မင်းသည် သင့်ကို မသွားအောင် တောင်းပန်လတ်မည်။ ထိုအခါ မင်းကို ဤသို့ ဆိုလေ။ - ‘မင်းကြီးသည် မိယရားတို့နှင့်တကွ တရားတယောက်သော မင်းတို့ကို ယူခဲ့၍ ထိုမင်း၊ မိယရားတို့၏ လည်ချောင်းသွေး ဖြင့် ပူဇော်မည်။’ ဟု ငကို တောင်းပန်လျက်၊ အဂ္ဂသေနမင်း၏ မိယရားကို ချန်၍ လာလတ်သည်။ မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သော်၊ မမှန်သော စကားကို ဆိုသသူ၏ လက်ဆောင်ကို ငါ မခံဘူး။’ ဟု ဆို၍၊ မိယရားကို ယူချေစေ၍၊ အဂ္ဂသေနမင်း၏ မိယရားကို ယူ၍ ရောက်လျှင်၊ ထိုမင်းကြီးအား ‘ထိုမိယရား တရား ဟော၍ ထိုမျှလောက်သော သူတို့အား၊ အသက်အလှူကို ပေးလင့်သည်။’ ဟု ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့် သကြား* နတ်မင်းသည် ထိုပညောင်နတ်အား ဆိုလိုက်၏။

ထိုပညောင်နတ်သည် သကြား ဆိုတိုင်း ပြု၍၊ မင်းလည်း မိယရားကို ခေါ်၍ ရောက်လျှင်၊ ထိုမင်းတို့၏ အစွန့်၌ နေသော မိမိခင်ပွန်းကိုသာ ရှိခိုး၏။ ဗာရာဏသီမင်းသည်လည်း - ‘မင်းတကာတို့ တက်* အကြီးဖြစ်သော ငါ ရှိလျက်၊ င-ကိုမျှ ရှိမခိုးပဲ၊ အလုံးစုံအောက် ငယ်သော မိမိခင်ပွန်းကို ရှိခိုးကောင်းမည်လော။’ ဟု ထို

မိဖုရားကို အယုတ်ထွက်၏။ မိဖုရားလည်း - 'ငါသည် မင်းကြီး၌ ဘယ်သို့မူ၍ ရှိရိုးရ အံ့နည်း။ ဤ င-ခင်ပွန်း ဖြစ်သော မင်းသည်ကား င-အား စည်းစိမ်ကို ပေးပေသည်။ ဤခင်ပွန်း မင်းကို နှိုးခို၊ ဝဲ၊ မင်းကြီးကို ငါ အဘယ်ကြောင့် ရှိရိုးလည်းဘဲ အံ့နည်း။' ဟု မိဖုရား ဆိုလျှင်၊ ရုက္ခပိုးနတ်သည်လည်း လူမျှ၊ မြင်စဉ်ပင် - 'မိဖုရား ဤသို့ ဟုတ်တည်။' ဟု ဆို၏။ ပန်းဆုပ်ဖြင့် ထိုမိဖုရားကို ပူဇော်၏။ - 'ငါ့ကို မှီမိုးသော်လည်း၊ ငအား စည်စိမ် ချမ်းသာကို ပေးတတ်သော တန်ခိုးကြီးသော ဤရုက္ခပိုးနတ်ကို ဘယ်ကြောင့် ရှိမိုးသနည်း။' ဟု မင်းကြီး ဆိုပြန်၏။ မိဖုရားလည်း - 'မင်းကြီးသည် မင်းကြီး၏ ဖုန်းကံ၌ ဟည်၍ သာ၊ ဤမင်းတို့ကို ယူ၍ ရသည်။ ဤနတ်သည် သင့်ကို ယူ၍ မပေး။' ဟု ဆိုလျှင်၊ ရုက္ခပိုးနတ်သည် - 'မိဖုရား၊ ဤအတိုင်း ဟုတ်တည်။' ဟု ပန်းဆုပ်ဖြင့် မိဖုရား အား ပူဇော်ပြန်၏။ တဖန်တုံ မိဖုရားသည် - 'မင်းကြီးကို နတ်သည် ယူ၍ ပေးသည် ရှိသော် ဤနတ်၏ သက်ပင်ထုတက်* နံပါးတခြမ်း မီးလောင်သည်ကို ငြိမ်းစေခြင်းငှာ၊ အဘယ်ကြောင့် မတတ်နိုင်ပါသနည်း၊ တန်ခိုး ကြီးထုံတဖြိုးကာ၊ တတ်နိုင်ရာတော့မည်။' ဟု ဆိုလျှင်၊ နတ်လည်း - 'မိဖုရား၊ ဤသို့ ဟုတ်တည်း။' ဟု ဆို၍ ပန်းဆုပ်ဖြင့် ပူဇော်ပြန်၏။ မိဖုရားလည်း စကားဆို၍ နေစဉ်ပင်၊ ဝိုင်းလည်း ဝိုင်း၏။ ရယ်လည်း ရယ်၏။ မင်းလည်း - 'မိဖုရား၊ သင်ရှုသလော။' ဟု ဆိုသော် - 'မင်းကြီး၊ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ ဆိုသနည်း။ ငါသို့သော မိမိသည် ရှေးလည်းပါမည်လော။' ဟု ဆို၏။ မရှုဘဲ ကို အတွဲနှင့် ဝိုင်းသနည်း။ အတွဲကြောင့် ရယ်သနည်း။' ဟု မင်းကြီး မေးသော် - 'မင်းကြီး၊ နာတော်မူလော့။'

“ငါသည် ရှေးလွန်လေပြီသော အခါ၌၊ အမျိုးသမီး ဖြစ်၍၊ လင်အိမ်၌ နေသည် ရှိသော်လည်းလင်၏ အဆုတ်ဖြစ်သော အညွှတ်သည် လာလတ်၍ ထိုအညွှတ်သည်ကို ထမင်း ချက်၏။ ကျွန်မကို သပြာ ပေး၍ အမဲ၊ ဝယ်ချေစေ၏။ ကျွန်မလည်း သွား၍ ဝယ်လျှင်၊ မရ၍ - 'အမဲ မရနိုင်။' ဟု ဆိုသော်၊ အိမ်အနောက်၌ အိပ်သော ဆိတ်မဥကွောင်းကို ဖြတ်၍ ထိုအညွှတ်သည်ကို ထမင်း ကျွေး၏။ ထိုဆိတ်မကို သတ်

မိသော ငါသည် ငရဲ၌ ခံပြီးသော အကြွင်းဖြင့် ထိုဆိတ်မဖွဲ့ အမွှေးအရေအတွက်ဖြင့်၊ ဥက္ခာင်း ဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ချေသည်။ မင်းကြီးမူကား၊ ဤမျှလောက်သော လူတို့ကို သတ်သော်၊ ဘယ်နံရောအခါ၌ ဆင်ရဲမှ လွတ်ပါလင့်ဟု မင်းကြီး ဆင်ရဲ ကို အောင်မေ့၍ ငိုသည်။” ဟု ဆို၏။ - ‘အဘယ်ကြောင့်ကား ရယ်သနည်း။’ ဟု မေးသော် ဆိတ်မကို သတ်မိသော မကောင်းမှုမှ ငါသည် ယခု လွတ်ပေပြီ၊’ ဟု နှစ်သက်၍ ငါ ရယ်သည်၊’ ဟု ဆို၍၊ ရုက္ခပိုး နတ်သည် - ‘မိဒုရား၊ ဤသို့ ဟုတ်တည်း။’ ဟု ဆို၍၊ ပန်းဆုပ်ဖြင့် မိဒုရားကို ပူဇော်၏။ ထိုအခါ မင်းသည် ထိတ်လန့်သော နှလုံးရှိသည် ဖြစ်၍ - ‘ဩ ငါပြုသော အမှုကား ငန့်လေးစွာ ဤမိဒုရား ဆိတ်မတစ်ခုကို သတ်မိသောကြောင့်၊ ငရဲ၌ ခံပြီးသော အကြွင်းဖြင့် ထိုဆိတ်မဖွဲ့ အမွှေးအရေအတွက်ဖြင့် ဥက္ခာင်း ဖြတ်ခြင်းသို့ ရောက်လေသည်။ ဤမျှလောက်သော လူကို သတ်ချေသော်၊ ဘယ်နံရောခါမှ ချမ်းသာကို ရပါသတ္တံ့နည်း။’ ဟု ခပ်သိမ်းသော မင်းတို့ကို လွတ်စေ၍ မိဒိသက်ကြီးသော မင်းကို ရှိခိုး၍၊ ငယ်ကုန်သော မင်းတို့ကို လက်အုပ် ချီ၍ ခပ်သိမ်းသော မင်း တို့ကို ကတော့၍ ထိုထိုသော မင်းတို့၏ ပြည်သို့ လွှတ်လိုက်ပေ၏။

ဤသို့လျှင် ရှင်စောဇုရားသည် ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာကို ဟောတော်မူ၍ - ‘ရဟန်းတို့၊ ဤသို့လျှင် မဇ္ဈိကာမိဒုရားသည်၊ ယခု၌သာ မိဒိပညာကို ငြိ၍ လူများအား အသက်အလှူကို မပေး။ ရှေး၌လည်း ပေးသည်သာ။’ ဟု မိန့်တော်မူ၍ ထိုရောအခါ၊ ဗာရာဏသီ မင်းသို့ ယခု ပဿနဒိက္ခာသလမင်း ဖြစ်သွား၏။ ဓမ္မဒိန္နာမိဒုရားသည်ကား မဇ္ဈိကာမိဒုရား ဖြစ်သွား၏။’ ဟု ဇင်ဝတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

ဤသို့လျှင်၊ ကိလေသာ တည်း ဟူသော အဓိဇ္ဈာန်ကြောင့် ဖြစ်သော အဓိကံကို ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတည်း ဟူသော ကုသိုလ်သောနေဿ-သုခသမ္ပယုတ်ဘိတ်တရားဖြင့် ပညာဆီဒီး ပြု၍ လင်းစေပြီး မှာနိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော လွင်သို့ ရောက်လွယ်မည်၊ အ

ကြောင်းကို ဆုတောင်း၊ဆုယူ ပြု၍ ဒါန၊သီလ၊စသော အလှူပေးခြင်း၊တရားနာခြင်း၊ဘာ နာစီးဖြန့် ခြင်း ဟူသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အာထုတ်၍ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို လူးလာရန်ဆန် စပါးပြီးမှ၊နိဗ္ဗာန်ဆုကို မချွတ်မလွှဲ ပြည့်စုံပါစေသောဟု ဆုတောင်း၊ ပဋ္ဌာနာပြုကုန်ရာသည်။တောင်းသော ဆုအတိုင်း ပြည့်စုံစေသော။

တိက္ကတိက္ခပဋ္ဌာန် နိဗ္ဗိတံ-တိက္ကတိက္ခပဋ္ဌာန် ဖြစ်၏။

၅၆။ ဒုက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းတရားကို။

သတ္တလောက၊သင်္ခါရလောက ဩကာသလောကတည်း ဟူသော လောကသုခါးတို့၏ အရှင် ဖြစ်တော်မူသော မနှိုင်းရှည်အပ်သော ကျေးဇူးအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သပ္ပဉ္စ*အထွတ်၊ မြတ်စွာအရားသည် တာဝတိန်သာ-ပဏ္ဍုကမ္ဘလောကျောက်၌ နေတော်မူလျက်၊ မယ်တော်ဖြစ်ဖူးသော သန္တုဿိတအမှူး ရှိသော စကြာဝဠာမှ လာသောနတ်ပြုစုတို့အား တိက္ကတိက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောတော်မူသော ဒုက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းတရားသည်ကား ဤသို့လျှင်တည်း။-

- ၁။ ဟေတု၊သဟေတုကံ ဓမ္မံ ပနိစ္စ၊
ဟေတု၊သဟေတုကော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
- ၂။ ဟေတု၊သဟေတုကံ ဓမ္မံ ပနိစ္စ၊
နဟေတု၊သဟေတုကော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဟေတုပစ္စယာ။
- ၃။ ဟေတု၊သဟေတုကံ ဓမ္မံ ပနိစ္စ၊
ဟေတု၊သဟေတုကောစ နဟေတု၊သဟေတုကောစ ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
- ၄။ နဟေတု၊သဟေတုကံ ဓမ္မံ ပနိစ္စ၊
နဟေတု၊သဟေတုကော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။

- ၅။ နဟေတုသဟေတုကံ ခမ္ဘံ ပဋိစ္စ၊ ဟေတုသဟေတုကော ခမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
- ၆။ နဟေတုသဟေတုကံ ခမ္ဘံ ပဋိစ္စ၊ ဟေတုသဟေတုကောစ၊ နဟေတုသဟေတုကောစ ခမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
- ၇။ ဟေတုသဟေတုကဉ္စ နဟေတုသဟေတုကဉ္စ ခမ္ဘံ ပဋိစ္စ၊ ဟေတုသဟေတုကော ခမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
- ၈။ ဟေတုသဟေတုကဉ္စ နဟေတုသဟေတုကဉ္စ ခမ္ဘံ ပဋိစ္စ၊ နဟေတုသဟေတုကော ခမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
- ၉။ ဟေတုသဟေတုကဉ္စ နဟေတုသဟေတုကဉ္စ ခမ္ဘံ ပဋိစ္စ၊ ဟေတုသဟေတုကောစ နဟေတုသဟေတုကောစ ခမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
- ၁၀။ ဟေတုယာ နဝ၊ အာရမ္မဏေ နဝ၊ လာအဝိဂတေ နဝ။
- ၁၁။ ဟေတုသဟေတုကံ ခမ္ဘံ ပဋိစ္စ၊ ဟေတုသဟေတုကော ခမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နအနိပတိပစ္စယာ။
- ၁၂။ နိဗ္ဗပတိယာ နဝ၊ နပူရေဇာတေ နဝ၊ နပစ္ဆိမာဇာတေ နဝ၊ နဝိပ္ပယုတ္တေ နဝ၊ ဟေတုပစ္စယာ၊ နအနိပတိယာ နဝ။
 နိဗ္ဗပတိပစ္စယာ ဟေတုယာ နဝ၊
 သာဓာတဝါရံပိ၊ ပစ္စယဝါရံပိ၊ နိဿယဝါရံပိ၊
 သံသဋ္ဌဝါရံပိ၊ သမ္ပယုတ္တဝါရံပိ၊ ပဋိစ္စဝါရသဒိသံ။

၁။ ဟေတု၊ သဟေတုကံ ခမ္ဘံ-ဟိတ်လည်းမည်။ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော တရားကို၊ ပဋိစ္စ-အကြောင်း ပြု၍၊ ဟေတု၊ သဟေတုကော-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော၊ ခမ္မော-တရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏။ ။ကံ-၅၃။ ကတ္တား-၅၁။ ။ကံ-၅၃။ ကတ္တား-၈၂။

၂။ ဟေတု၊ သဟေတုကံ ခမ္ဘံ-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သောတရားကို၊ ပဋိစ္စ-အကြောင်းပြု၍၊ နဟေတု၊ သဟေ
 S.T. .
 ၆-၄၆

တုကောဓမ္မော-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော တရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏။ ။ကံ-၅၃။ ကတ္တား-၈၂။

၃။ ဟေတု၊ သဟေတုကံ ဓမ္မံ-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော တရားကို၊ ပဒိုက္ခ-အကြောင်းပြု၍၊ ဟေတု သဟေတုကောစ - ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော လည်းကောင်း၊ နဟေတု၊ သဟေတုကောစ-ဟိတ်လည်းမမည် ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော လည်းကောင်း၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်။ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ - ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ။ကံ-၅၃။ ကတ္တား-၈၂။

၄။ နဟေတု၊ သဟေတုကံ ဓမ္မံ-ဟိတ် လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော တရားကို၊ ပဒိုက္ခ-အကြောင်းပြု၍၊ နဟေတု၊ သဟေတုကော ဓမ္မော-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၊ တရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏။ ။ကံ-၈၂။ ကတ္တား-၈၂။

၅။ နဟေတု သဟေတုကံ ဓမ္မံ-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော တရားကို၊ ပဒိုက္ခ-အကြောင်း ပြု၍၊ ဟေတု သဟေတုကော ဓမ္မော-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော တရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏။ ။ကံ-၈၂။ ကတ္တား-၅၃။

၆။ နဟေတု၊ သဟေတုကံ ဓမ္မံ-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော တရားကို၊ ပဒိုက္ခ-အကြောင်း ပြု၍၊ ဟေတု သဟေတုကောစ-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သောလည်းကောင်း၊ နဟေတု၊ သဟေတုကောစ-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သောလည်းကောင်း၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ။ကံ-၈၂။ ကတ္တား-၈၂။

၇။ ဟေတုသဟေတုကဉ္စ-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၎င်း၊ နဟေတုသဟေတုကဉ္စ-ဟိတ်လည်း မမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၎င်း၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ပဋိစ္စ-အကြောင်း၍၊ ဟေတု၊ သဟေတုကော ဓမ္မော-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်းတကွဖြစ်သော တရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်တတ်၏။ ။ကံ-၈၂။ ကတ္တား-၅၃။

၈။ ဟေတုသဟေတုကဉ္စ-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သောလည်းကောင်း၊ နဟေတုသဟေတုကဉ္စ-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော၎င်း၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ပဋိစ္စ-အကြောင်းပြု၍၊ နဟေတု၊ သဟေတုကော ဓမ္မော-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်သော တရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ ။ကံ-၈၂။ ကတ္တား-၈၂။

၉။ ဟေတုသဟေတုကဉ္စ-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၎င်း၊ နဟေတု၊ သဟေတုကဉ္စ-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်းတကွဖြစ်သော၎င်း၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ပဋိစ္စ-အကြောင်းပြု၍၊ ဟေတု၊ သဟေတုကောစ-ဟိတ်လည်းမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော၎င်း၊ နဟေတု၊ သဟေတုကောစ-ဟိတ်လည်းမမည်၊ ဟိတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော၎င်း၊ ဓမ္မော-တရားတို့သည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟိတ်၏ အကြောင်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ။ကံ-၈၂။ ကတ္တား-၈၂။

၁၀။ ဟေတုယာ-ဟေတုပစ္စည်း၌၊ နဝ - ဇပါးကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-အဖြေတို့ကို၊ လက္ခန္တိ-ရအပ်ကုန်၏။

အာရမ္မဏေ-အာရမ္မဏပစ္စည်း၌၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ လက္ခန္တိ-ကုန်၏။

အဝိဂတေ-အဝိဂတပစ္စည်း၌၊ နဝ၊ ကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ လက္ခန္တိ-ကုန်၏။

၁၁။ ဟေတုသဟေတုကံ-သော၊ ဇဗ္ဗိ-ကို၊ ငဋိ-၍၊ ဟေတုသဟေတုကော-သော၊ ဇေယျာ-သည၊ နအဒိပတိပန္နယာ-နအဒိပတိပဋ္ဌည်း၊ ကြောင့်၊ ဥပ္ပဒ္ဓတိ-ဖြစ်၏။

၁၂။ နဒိပတိယာ-နဒိပတိပန္နည်း၊ နှ၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ လက္ခန္ဓိ-ရအပ်ကုန်၏။

နပုရေဇာတော-နပုရေဇာတပဋ္ဌည်း၊ နှ၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ လက္ခန္ဓိ-ရအပ်ကုန်၏။

နပစ္ဆိမာတော-နပစ္ဆိမာတပဋ္ဌည်း၊ နှ၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ လက္ခန္ဓိ-ရအပ်ကုန်၏။

နဝိပ္ပယုတ္တ-နဝိပ္ပယုတ္တပန္နည်း၊ နှ၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ လက္ခန္ဓိ-ရအပ်ကုန်၏။

ဟေတုပန္နယာ-ဟေတုပန္နည်း၊ နအဒိပတိယာ-နအဒိပတိပန္နည်း၊ နှ၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ လက္ခန္ဓိ-ရအပ်ကုန်၏။
နဒိပတိပန္နယာ-နှ၊ ဟေတုယာ-နှ၊ နဝ-ကုန်သော၊ ဝိသဇ္ဇနာ-တို့ကို၊ လက္ခန္ဓိ-ရအပ်ကုန်၏။

သဟဇာတဝါရံ-သဟဇာတဝါရသည၎င်း၊ ဗျယဝါရံ-ပစ္စယဝါရသည၎င်း၊ နိဿယဝါရံ-နိဿယဝါရသည၎င်း၊ သံသဒ္ဓဝါရံ-သံသဒ္ဓဝါရသည၎င်း၊ သမ္ပယုတ္တဝါရံ-သမ္ပယုတ္တဝါရသည၎င်း၊ ပဋိစ္စဝါရသမိသံ၊ ပဋိစ္စဝါရနှင့် ဟောသုံတူ၏။

ဟေတု-အရကား။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ၊ ဟိတ်ခြောက်ပါးတည်း။ ဟေတုဟူသည်ကား၊ ကောင်းမှုပြုသော သတ္တဝါတို့သည် သုဂတိဟူသော ကောင်းသော နတ်ရွာသို့ ရောက်ရာသည်။ သဟေတုဟူသည်ကား၊ မကောင်းမှုကို ပြုသော သတ္တဝါတို့သည် အပါယ်လေးပါးသို့ ရောက်လေသည်။

‘အဘယ်သူသည် မကောင်းမှုကို ပြု၍၊ ဗျက်မှောက်၌ပင် မကောင်းမှုအကျိုးကို ခံရလေသနည်း၊ ဟူမူကား။—

၅၇။ သောရေယျသဋ္ဌေးသား ဝတ္ထု။

ငါတို့ဖုရားသခင် လက်ထက်တော်၌ သောရေယျ ပြည်တွင် သောရေယျသဋ္ဌေးသားသည် တယောက်သော အပေါ်နှင့်တကွ ချမ်းသာသော ယဉ်တက်* စီးလျက်၊ များစွာသော အခြွေအရံနှင့် အကွဲရေချိုးအံ့သောဌာ၊ ပြည်မှ ထွက်လေ၏။ ထိုအခါ အရှင်မဟာ ကနည်းထေရ်သည် သောရေယျပြည်သို့ ဆွမ်းခံအံ့သောဌာ ပြည် အပ၌ ဒုက္ခကို ရုံတော်မူ၏။ ထိုအခါ အရှင်ကနည်းထေရ်၏ ရွှေအ ဆင်းကဲ့သို့သော အဆင်းတော်ကို သောရေယျသဋ္ဌေးသား မြင် လေသော်- ‘ဤအရှင်သူမြတ်သည် ငါ၏ မယားဖြစ်ဖို့မူကား၊ အလွန် လျှင် ကောင်းစွာတကား။ င-မယား၏ ကိုအဆင်းသော်လည်း ဤ အရှင်သူမြတ်၏ ကိုအဆင်းကဲ့သို့ ရှိပါဘိလော၊’ ဟု ကြံစည်တွင်ပင်၊ ထိုသဋ္ဌေးသား၏ လိမ်’ သည် ဘယ်၌ မိမ္မလိမ်သည်’ ပေါ်လတ္တည်း။ သဋ္ဌေးသားသည်လည်း မိမ္မလိမ် ပေါ်လျှင်၊ ရှက်နိုးသည် ဖြစ်၍ ယဉ် တက်မှ* သက်၍ ပြေးလေ၏။ ကျွန်တို့သည်လည်း ထိုအကြောင်း ကို သိ၍ - ‘အရှင်ကား အဘယ်သို့ သွားလေသနည်း။’ ဟု ဆိုကြ ကုန်၏။ ထိုသို့ လိမ်ပြန်သော မိမ္မသည်လည်း တက္ကသီလပြည်သို့ သွားလေ၏။ ရေချိုးသော အပေါ်တို့သည်လည်း ထိုမှဤမှ ကြည့် သည် ရှိသော်၊ မမြင်၍၊ ခပ်ထိမ်းသော သူတို့သည် ရေချိုး၍ အိမ် သို့ ပြန်လေကုန်၏။ - ‘သဋ္ဌေးသားသည် ဘယ်မှာ ရှိလေသနည်း။ ရေချိုး၍ လာလတ္တံ့သည် ဖြစ်မည်။’ ဟု ဆိုကြကုန်၏။ အမိအဖတို့ သည်လည်း ထိုမှ၊ ဤမှ ရှာ၍ မတွေ့ခဲ့လျှင်- ‘သေလေသည် ဖြစ် မည်။’ ဟု ငိုမြည်တမ်းလျက်၊ သေလေသော သူ၏ ကိုစား ဆွမ်းကို ကျွေးကုန်၏။

ထိုသဋ္ဌေးသား ဖြစ်သော မိမ္မသည် တက္ကသီလပြည်သို့ သွား လေသော်၊ မိမိလက်၌ ပါသော ဥဉ္စာတို့နှင့် ထမီတပက် ဝယ်လျက်၊ ဝတ်စား ဆင်ယင်၍ နေလေ၏။ ထိုအခါ တက္ကသီလပြည်တွင် သူ

၁။ လိမ်-ကား လိ-သဒ္ဒါ၊ လိနိ-သဒ္ဒါပျက်၊ ယခုအခါ လိင်-ဟု ရေး၏။

ကြွယ်တယောက်နှင့် နေလေ၏။ သားနှစ်ယောက် မြင်ပြီးမှ၊ ရေချိုး
 ဘက် ဖြစ်သော သူကြွယ်သားတယောက်သည်လည်း တက္ကသိုလ်
 ပြည်သို့ ကုန်စသယ် သွယ်အံ့သောငှာ၊ ရောက်လေသော်၊ ထိုမိမ္မ
 သည် ကြား၍၊ ကျွန်မကို ခေါ်လေစေ၍ ရောက်လျှင်၊ ပူဇော်၊ မြတ်
 နိုးတနာပြု၏။ သဌေးသားသည်လည်း-‘င-ကို သိဘူး၊ မြင်ဘူး၍
 တည်း၊ ဤသို့ မြတ်နိုးခြင်းကို ပြုသလော။’ဟု မေး၏။-‘အရှင်ကို ငါ
 သိ၏။ အရှင်သည် သောရေယျပြည်၌ နေသည် မဟုတ်လော။’ဟု
 မေး၏။-‘အရှင်၊ နေသည် မှန်၏။’ဟု ဆို၏။ ထိုမိမ္မသည်လည်း မိမိ၏။
 အမိအဖကို လည်းင်း၊ မိမိ သားမယားကို လည်းင်း၊ အနာ မရှိ
 သော အဖြစ်ကို မေး၏။ သဌေးသားလည်း အနာ မဟှိသော အ
 ဖြစ်ကို ဆို၍-‘ထိုသူတို့ကို သိသလော။’ဟု မေး၏။ ထိုသူတို့ကို ငါ
 သိ၍၊ ထိုသဌေးတို့တွင် တယောက်တည်းသော သားသည် ရှိ၏။
 ထိုသဌေးသားသည်ကား ငါ မဟုတ်လော။’ဟု ငိုလျက် တဆို၏။-
 ‘သင်နှင့် ငါနှင့် မြစ်သို့ ရေချိုးသွားရာတွင်၊ အရှင်မဟာကနည်းကို
 ပြစ်မှားမိ၍၊ ရေချိုးရာ၊ ချုံဝပ်ထဲသို့ ဝင်၍၊ အပေါ့ စွန့်ရာတွင်၊ လိမ်
 ပျောက်ခဲ့၍၊ ရှက်စနိုးသော့ငွေ့၊ ဤတက္ကသိုလ်ပြည်သို့ ငါ ရောက်
 လှာ၍၊ သားနှစ်ယောံမိ ဖြစ်သည်။ အဆွေ င-ကို မမှတ်မိသလော။’
 ဟု မေး၏။-‘နှစ်မကို ငါ မမှတ်မိချေ။’ဟု ဆိုမှ၊ ကုန်သည်သည်သူ
 ကြွယ်သားသည်လည်း-‘အဆွေ၊ ငါ မိမ္မ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။’ဟု င-အား အ
 လျင် မပြောပဲ၊ ဘဲကြောင့် နေသနည်း။ အရှင်မဟာကနည်းထေရ်
 သည် ယခုတက္ကသိုလ်ပြည်သို့ လာတော်မူ၏။ အရှင်မဟာကနည်း
 ထေရ်ကို ကံတော့ပူဇော်ပါသော်။ လွတ်ပါအံ့သည်တကား။ အရှင်
 မဟာကနည်းထေရ်ကို အိမ်သို့ ပင့်၍၊ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီးလျှင်၊ ကံ
 တော့ပေလော။’ဟု ဆိုပေ၏။ ထိုမိမ္မသည်လည်း လင်ကို အခွင့်
 တောင်းပေ၏။ လင်သည်လည်း ထိုသူကြွယ်နှင့် အခြင်းအရာ ပြော
 ဟောကြသည်ကို ကြား၍၊ ထိုသို့တည်း မှန်တပြီးကား။ အရှင်မဟာ
 ကနည်းထေရ်ကို ကံတော့၍၊ ယောက်ျားဖြစ်တော့။’ဟု အခွင့်ပြု
 ပေ၏။

ကုန်သည်သူကြွယ်သားသည်လည်း - ‘အဆွေနှမ၊ ဆွမ်းပန်းပူ
 ဇော်ပွယ်*တို့ကို စီရင်လော။နက်ဖန် မိုးသောက်လျှင်၊အရှင်မဟာ
 ကစ္စည်းထေရ်ကို ပင့်၍ ရောက်စေအံ့။’ ဟု ဆို၏။မိုး သောက်ပြီးလျှင်
 ကုန်သည်သူကြွယ်သားသည်လည်း အရှင်မဟာကစ္စည်းကို ပင့်၍၊
 အိမ်သို့ ရောက်ပြီးသော် ဆွမ်းကျွေးဆုံးမှ၊ အရှင်မဟာကစ္စည်း
 ထေရ်အား ထိုအကြောင်းကို ကြားပေ၏။- ‘ဒါယကာ၊ပျက်စီးစွတ
 ကား။ရှေးကပင် အဘယ်မှု၍ မကြားပါသနည်း။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။-
 ‘ကံတော့လော။’ ဟု မိန့်တော်မူ၍၊ထိုမိမ္မသည်လည်း ဤအရှင်မဟာ
 ကစ္စည်းခြေတော်ရင်း၌ အလျားဝပ်၍၊ရတနာပေါက်ပေါက်၊ပန်းနံ၊
 သာ၊သင်္ကန်းလျာပုဆိုး၊ချိုးရေ၊စသည်ဖြင့် ပူဇော်၍၊ဤသို့ ဆို၏။-

ဝဇ္ဇာမိ အဟံ ဘန္တေ၊ကာယ၊ဝစိ၊မနောဒုစရိတေန၊

အပရာဓံ ခမေထ ဘန္တေ။

“ဘန္တေ-အရှင်ဗုရား၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝဇ္ဇာမိ-ရှိခိုးပူဇော်ကံ
 တော့ပါ၏။ကာယ၊ဝစိ၊မနောဒုစရိတေန-ကာယကံ၊ဝစိကံ၊မနော
 ကံတည်း ဟူသော ဒုစရိတ်သုမ္ဘားဖြင့်၊ အပရာဓံ-ပြစ်မှားခြင်းကို၊
 ဘန္တေ-အရှင်ဗုရားသည်၊ ခမေထ-သည်းခံစေချင်၏။” ဟု သုံးကြိမ်
 ကံတော့ပေသည် မှီသော်၊အရှင်ကစ္စည်းထေရ်သည်လည်း သည်း
 ခံတော်မူသော အားဖြင့်- ‘ဒါယကာယောကျ်ားမြတ် ဖြစ်စေသော’
 ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊ ~~ယောကျ်ား~~ယောကျ်ားမြတ်၏ အင်္ဂါဇာတ်သည် ပေါ်၍၊
 ယောကျ်ားစင်စစ် ဖြစ်လေ၏။မိမိဝမ်း၌ ဖြစ်သော သားနှစ်ယောက်
 ကို ခင်ပွန်းအား အပ်ထားခဲ့၍၊ ကုန်သည်သူကြွယ်နှင့် အကွ၊ သာ
 ဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်သွား၍၊ သားမယားကို ရှက်ကြောက်သဖြင့်၊မြတ်
 စွာဗုရားအထံတော်၌၊ ရဟန်းပြု၍၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်း၍
 နေ၏။

ထိုအခါ၌၊ပဉ္စင်း’ သာမဏေတို့သည်၊ ပျက်ရယ်မှုဖြင့်၊ ကျီစား
 စကားကို ဆို၏။- ‘ရှင်ရဟန်းသည် သားနှစ်ယောဝံမိ ဖြစ်ပြီးရကား၊

၁။ ပဉ္စင်-ကို ပဉ္စင်းဟု ဆိုသည်။အရေးလည်း များ၏။ မြန်မာပြောသံအတိုင်း၊ ဝ-ကို
 ဇ-ပြုသည်။

အဘယ်သူ့ကို လွန်၍ ချစ်သနည်း။ မိမိဝမ်း၌ ဖြစ်သော သားကို တည်းချစ်သလော။’ဟု ကျီစားစကားကို ဆိုကြကုန်၏။ ‘မိမိဝမ်း၌ ဖြစ်သောသားကို လွန်၍ ချစ်သည်။’ဟု ဆိုပေ၏။ ဤစကားကို ရှက်ကြောက်သဖြင့်၊ ကြိုး၍ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သည်ရှိသော်၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ မိုးသောက်လပြန်သော်၊ ပဉ္စင်းသာမဏေတို့သည်၊ ကျီစားပြန်၍၊ ‘ငါကား သား၊ မယားတို့ကို မချစ်ပြီ။’ဟု ဆို၏။ ထိုပဉ္စင်း၊ သာမဏေတို့သည်၊ ‘ရဟန်းကား မဟုတ်သော စကားကို ဆိုဘိ၏။’ဟု ဖြတ်စွာဖုရားကို နားထောင်လျှောက်ပေသည် ရှိသော်၊ ‘ချစ်သား ရဟန်းတို့၊ ယခုကား ဤရဟန်းသည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီ။ ထိုသို့သော သား၊ မယား၌ ချစ်ခြင်း ဟူသော တဏှာရာဂ မဟ်ပြီ။’ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့လျှင်၊ မကောင်းသော အကုသိုလ်ဟိတ်ဖြင့် အရှင်မဟာကစ္ဆည်းကို ပြစ်မှားမိ၍၊ ယောကျ်ားအဖြစ်မှသည် မိမိအဖြစ်ကို ရချေသည်။ တဖန်လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ဟိတ်တည်း ဟူသော သောမနဿစိတ်ဖြင့်၊ ပူဇော်ကံတော့၍၊ အရှင်မဟာကစ္ဆည်း သည်းခံတော်မူလျှင်၊ အပြစ်မှ လွတ်၍၊ ယောကျ်ား ဖြစ်၍၊ သံဝေဂ ရသဖြင့်၊ ရဟန်းပြု၍ ဖြစ်တတ်၊ ပျက်တတ်သော အနိစ္စကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ အာရုံပြု၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့်၊ အကြင်သူတို့သည် မကောင်းမှုကို ကြဉ်၍၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတည်း ဟူသော ဒါနု၊ သီလ၊ ဘာဝဏာကို အားထုတ်ကုန်ရာ၏။

—:၀:—

၅၈။ နန္ဒောပနန္ဒနဂါးအားဆုံးမခန်း။

ထိုမှတစ်ပါး ဒေါသတည်း ဟူသော ဟိတ်နှင့် သန္တုထုတ် ဖြစ်သော မကောင်းသော ဒိဋ္ဌိအယူရှိသော နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းကို အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်၊ တန်ခိုးဖြင့် နှိမ်နှင်း၍ အောင်လေသော အကြောင်းကား ဤသို့လျှင်တည်း။

အခါတပါးသော နေ့၌ အနာထပိဏ်သဌေးသည် မြတ်စွာဘုရား အား - ‘နက်ဖြန် ငါးရားသော သံဃာနှင့် အကွ၊ အကျွန်ုပ်အိမ်၌ ဆွမ်းဖုံးပေးတော်မူပါ။’ ဟု ဖိတ်၍၊ အိမ်သို့ ပြန်လေ၏။ အရှင်ဘုရား လည်း - ‘ကောင်းပြီ။’ ဟု ဝန်ခံတော်မူ၍၊ နက်ဖြန် မိုးသောက်အခါ ၌ ညည့်စောစော^၁ ရောင်ဖြူလာလျှင်၊ သပ္ပဉ္စတညာဏ်တော် ဖြင့်* လူအပေါင်းကို ကြည့်တော်မူသည် ရှိသော်၊ နန္ဒောပနန္ဒနဂါး မင်းကို မြင်တော်မူ၍ - ‘ထိုနဂါးမင်းအား သရဏဂုဏ် တည်ခြင်း ၏ အကြောင်းသည် ရှိသလော။’ ဟု ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော် - ‘နဂါးမင်းသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ ရှိ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ဖြေနိုင်အံ့ သည်။’ ဟု မြင်တော်မူ၍၊ မိုးသောက်၍ နေ တက်သော အခါ၌ သံ ဃာတော် ငါးရာနှင့်အကွ သွားတော်မူ၏။

ထိုနေ့၌ နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းသည် ကြီးစွာသော သဘင်ကို စီ ရင်၍ နတ်တို့၏ ရတနာဖြင့် ပြီးသော ပလ္လင်၌ နတ်တို့၏ ယံးဖြူကို ဆောင်း၍၊ အထူးထူးသော နဂါးပရိသံသတ်နှင့်အကွ စမ္ပာယ်၍ နေ၏။

ထိုအခါ၌ ရှင်ပင်ဘုရားသည် နဂါးမင်း၏ ပိမ္မာန်တက်ဖြင့်သာ လျှင် ငါးရာကုန်သော သံဃာတော်နှင့် အကွ တာဝတိံသာ နတ် ပြည်သို့ တက်တော်မူ၏။ ထိုရောအခါ - ‘ဥက္ခေသင်း ပဉ္စင်ကုန်သော’^၂ ဤရဟန်းတို့သည် ငါ၏ အထက်ဖြင့်၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ တက်၏။ ယခုအခါ၌ ဤမှစ၍၊ ငါ၏ အထက်၌ ခြေရုံကို ချခြင်းငှာ၊ ငါ မပေး။’ ဟု ယုတ်မာသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ယူပြီးသော်မှ၊ ထ၍၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေသို့ သွား၍၊ မြင်းမိုရ်တောင်မင်းကို မိမိ၏ အခွေ ဖြင့် ပတ်၍၊ တောင်ထိပ်မှ ပဗျဉ်း* မိုး၍၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ကို ပဗျဉ်းအောက်၌ ထား၍၊ မမြင်အောင် ပြု၍ နေ၏။ ထိုရောအခါ ရှည် သော အသက်ရှိသော ရဋ္ဌပါလထေရ်သည် - ‘ရှင်ပင်ဘုရား၊ ရှေး

၁။ ညည့်စောစော-ကား နံနက်စောစောကို ဆိုလိုသည်။ ပေစာရေးအမှားနှင့်တူ၏။

၂။ ဥက္ခေသင်း ပဉ္စင်-ကား ခေါင်းတုံးဟု ဆိုလိုသည်။ ဦးပြည်း-ဟု အရေးများသည်။ ပဉ္စင်း=ပည်းစင်း=ပြည်းစင်း။ ပြီးပြီးစင်-ဟူသည်ကို ထောက်။

သော အခါ၌ ဤအရပ်၌ တည်သော မြင်းမိုရ်တောင် ကို မြင်၏။ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ကို မြင်၏။ ဝေဇယန္တာပြဿဒ်ကို မြင်၏။ ဝေဇယန္တာပြဿဒ်များ၌ စိုက်သော ဌာနမနားကို မြင်၏။ အကြောင်းကား အသို့နည်း။ ယခုအခါ မြင်းမိုရ်တောင်ကိုလည်း မမြင်။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကိုလည်း မမြင်။ ပြဿဒ်များ၌ စိုက်အပ်သော ဌာနမနားကိုလည်း မမြင်တကား။' ဟု နားတော်လျှောက်၏။

ထိုစကားကို ကြားတော်မူ၍၊ ရှင်ပင်ဗုရားသည် - 'ချစ်သား၊ ရဋ္ဌပါလ၊ ဤနန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းသည် ချစ်သားတို့ကို အမျှက်ထွက်၍ မြင်းမိုရ်တောင်ကို ခုနှစ်ပတ် မိမိအခွေဖြင့် ပတ်၍ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ ပဗျဉ်း မိုး၍၊ မမြင်ရအောင် ပြုသည်။' ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုစကားကို ကြား၍၊ ရဋ္ဌပါလထေရ်သည် - 'ရှင်ပင်ဗုရား၊ ထိုနဂါးမင်းကို အကျွန်ုပ် ဆုမွန်အံ့။' ဟု လျှောက်၏။ ရှင်ပင်ဗုရားသည်၊ ထိုရဋ္ဌပါလကို ခွင့်ပြုတော်မူ။ ထိုနောက် ဘက္ကိယမထေရ်^၁၊ ရှင်ရာဟုလ၊ အစရှိသော ငါးရာသော တပည့်တော်တို့သည် အသီးသီး နားတော်လျှောက်ကုန်၏။ ထိုလေးရာ၊ ကိုးကျိပ်၊ ကိုးယောက်သော တပည့်တော်တို့ကို ခွင့်ပြုတော်မူ။ မောဂ္ဂလာန်ထေရ်သာ ဆုမွန်အံ့သည်ကို မြင်တော်မူ၍ - 'ချစ်သား၊ မောဂ္ဂလာန်၊ ဤနဂါးမင်းကို ဆုမွန်လေလော၊' ဟု ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

ရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်လည်း ကြီးစွာသော နဂါးမင်း၏ ကိုဖြင့် ဖန်ဆင်း၍၊ နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းကို တဆွဲလေးစွာသော အခွေတို့ဖြင့် ရစ်၍၊ ထိုနဂါးမင်း၏ ပဗျဉ်းအထက်၌ ရှင်မောဂ္ဂလာန်၏ ပဗျဉ်းဖြင့် လွန်၍၊ မြင်းမိုရ်တောင်နှင့်တကွ မလွန်နိုင်အောင် ကြပ်ကြပ် နှိပ်၏။ ထိုနဂါးမင်းသည် အမျှက်ထွက်၍၊ အခိုးကို လွှတ်၏။ ရှင်မောဂ္ဂလာန်

၁။ ဘက္ကိယမထေရ်၏ ပါဠိမှန်ကား ဘဒ္ဒိယ ဖြစ်သည်။ ဤကျမ်း၌ သဗ္ဗညုတ၊ သဗ္ဗေ၊ စသည်တို့ကို သပ္ပညတ၊ သဗ္ဗေ၊ ဘက္ကိယ၊ စသည် ရေးခြင်းမှာ၊ မြန်မာသံကား က်၊ စ်၊ တ်၊ ပ် တို့နောင်၊ ပထမကဏ္ဍရာ၊ ဒုတိယကဏ္ဍရာသံတို့ကိုသာ ပြောရိုး ဖြစ်သောကြောင့်၊ ယင်းအသံတို့သို့ ပြောင်း၍ ရေးခြင်းတည်း။

သည်လည်း၊-‘သင်၌သာလျှင် အခိုးရှိသည် မဟုတ်။ ငါ၏ ကို၌လည်း အခိုးရှိ၏။’ဟု ပြင်းစွာသော အခိုးကို လွှတ်၏။ ထိုအခိုးတို့တွင် နဂါးမင်း၏ အခိုးသည် ရှင်မောဂ္ဂလာန်သို့ မထိ။ ရှင်မောဂ္ဂလာန် လွှတ်သော အခိုးသည်သာလျှင် နဂါးမင်း၏ ကိုကို မှန်လေ၏။ ထို့ နောက်၌ နဂါးမင်းသည် အလျှံကို လွှတ်၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန် လည်း၊ သင်၌သာလျှင် အလျှံရှိသည် မဟုတ်။ ငါ၏ ကို၌လည်း အလျှံသည် ရှိ၏။’ဟု အလျှံကို လွှတ်ပြန်၏။ ထိုအလျှံတို့တွင် နဂါးမင်း၏ အလျှံသည် ရှင်မောဂ္ဂလာန်ကိုသို့ မထိဝံ့။ ရှင်မောဂ္ဂလာန် လွှတ်သော အလျှံသာလျှင် နဂါးမင်း၏ကိုသို့ ထိလေ၏။ ထိုရောအ ခါ၌ နဂါးမင်းသည် -‘ဤသူသည် င-ကို မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် အကွ နှိပ်၍၊ အခိုးလွှတ်၏။’ဟု၊ -‘အိုအချင်း၊ သင်သည်ကား အဘယ်မည် သော သူနည်း။’ဟု မေး၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်လည်း ‘အိုနဂါး မင်း၊ ငါသည်ကား မောဂ္ဂလာန်တည်း။’ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကိုကြား ၍၊ နဂါးမင်းသည်-‘အို အရှင်ရဟန်းသည် ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ရပ် လော။’ဟု ဆို၏။ ရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း နဂါး၏ အသွင်အပြင်ကို ဖျောက်၍၊ ရဟန်း၏ အဖြစ်ဖြင့် နဂါးမင်း၏ လကျာနားတွင်းဖြင့် ငင် ၍ လက်ဝဲနားတွင်းဖြင့် ထွက်၏။ လက်ဝဲနားတွင်းဖြင့် ဝင်၍ လကျာ နားတွင်းဖြင့် ထွက်၏။ ထိုမှတပါးလည်း၊ လကျာနှာခေါင်းတွင်းဖြင့် ဝင်၍၊ လက်ဝဲနှာခေါင်းတွင်းဖြင့် ထွက်၏။ လက်ဝဲနှာခေါင်းတွင်း ဖြင့် ဝင်ပြန်၍၊ လကျာနှာခေါင်းတွင်းဖြင့် ထွက်၏။ ထို့နောင် နဂါး မင်းလည်း-‘ပေါက်သတ်အံ့။’ဟု ခံတွင်းကို ဖွင့်၏။ ရှင်မောဂ္ဂလာန် လည်း ခံတွင်းဖြင့် ဝင်၍၊ နဂါးမင်း၏ ဝမ်းတွင်း၌ စကြိုသွား၏။

ထိုရောအခါ၌၊ ရှင်ပင်ဖုရားသည် -‘အို မောဂ္ဂလာန်၊ သတိပြု လော။ ဤနဂါးမင်းသည် ကြီးသော တန်ခိုး၊ အာနုဘော်ရှိ၏။’ဟု မိန့် တော်မူ၏။ ထိုအမိန့်တော်ကို ကြား၍ ရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း-‘ရှင်ပင် ဖုရား၊ အကျွန်ုပ်သည် ဆန္ဒိဒ္ဓိပ္ပာန်၊ ဗိတ္တိဒ္ဓိပ္ပာန်၊ ဝိသုဒ္ဓိပ္ပာန်၊ ဝိမံ သိဒ္ဓိပ္ပာန်တည်း ဟူသော ဣဒ္ဓိပ္ပာန်တို့ကို ပွားစေအပ်ကုန်ပြီ။ လေ့ လာစွာ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဤနန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းတစ်ပါးကို ထားသိဦး။ ဤ

နန္ဒောပနန္ဒနဂါးမင်းနှင့် တူသော နဂါးမင်းအထောင်၊ နဂါးမင်းအထောင်း၊ နဂါးမင်းအသိန်းပင်သော်လည်း ဆုမ္မနိုင်၏။’ဟု နတော်လျှောက်၏။ ထိုရောအခါ၊ နဂါးမင်းသည် - ‘ဝမ်းတွင်း၌ ဝင်သော အခါ၌မူကား၊ ငါမမြင် ဖြစ်သောကြောင့်၊ လွတ်စေဦး။ ထွက်သော အခါ၌ ထိုရဟန်းကို အစွယ်ကြား၌ ထား၍၊ မှုံ့၊ မှုံ့ညက်ညက် ကြွေအောင် ဝါးအံ့။’ဟု ကြံ၏။ - ‘အိုရဟန်း။ ထွက်လှည့်လော့။ ငါ၏ ဝမ်းတွင်း၌ ထိုမှ၊ ဤမှ စကြိုသွား၍၊ ငါ့ကို မနှိပ်စက်လင့်လော့။’ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို ကြား၍၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် ခံတွင်းမှ ထွက်၍၊ နဂါးမင်းရှေ့တူရုံ၌ ရပ်၏။ နဂါးမင်းလည်း ဝမ်းတွင်း၌ စကြိုသွားသော ရဟန်းဟု မြင်ပြီး၍၊ နှာခေါင်းလေကို လွှတ်၏။ ထိုလေ၌ ရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် ရူပါဝစရက်ရှိသာ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စား၍ နေ၏။ ထိုနဂါးမင်း၏ နှာခေါင်းလေသည် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၏ မွေးတွင်းကိုမျှ လှုပ်စေခြင်းငှာ၊ မတတ်နိုင်၊ ထိုရောအခါ၌ ရှင်ရဋ္ဌပါလထေရ်၊ စသော မဟာထေရ် တို့သည် နဂါးမင်း၏ နှာခေါင်းတွင်း အစရှိသည်တို့၌ ဝင်ခြင်း၊ ထွက်ခြင်း၊ စသော တန်ခိုး ပြာဒိတ်ဟာကို’ ပြုခြင်းငှာသော်ကား၊ တတ်နိုင်၏။ နဂါးမင်း၏ ခံတွင်းက ထွက်သော လေ၌ကား။ လျင်စွာ သမာပတ်ကို ဝင်စားခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ ထို့ကြောင့်၊ ရဋ္ဌပါလ၊ စသော မဟာထေရ်တို့ကို ခွင့်ပြုတော်မမူသည်ဟု သိလေအပ်၏။

နဂါးမင်းသည်လည်း - ‘ငါသည် နှာခေါင်းလေဖြင့် လွှတ်၍၊ မွေးတွင်းကိုမျှ လှုပ်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဤရဟန်းသည် တန်ခိုး ကြီးစွာတကား’ဟု အကြံ ရှိ၏။ ထိုရောအခါ၌ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ကို၏ အဖြစ်ကို စွန့်၍။ ဂဠုန်အသွင်ဖြင့် ဖန်ဆင်း၍၊ ဂဠုန်၏ တောင်သံကို ပေးလျက်၊ နဂါးကို ဖုံးအံ့ဟု လိုက်၏။ ထိုရောအခါ၌ နဂါးမင်းသည် နဂါး၏ ကိုကို စွန့်၍၊ လူ၏ အသွင်ဖြင့် ဖန်ဆင်း၍ - ‘သခင်ဗုရားတို့ကို ငါ ကိုးကွယ်ရာဟု သိရပြီ။’ဟူ၍ ဆို

၁။ ပြဒိတ်ကာ-၏ ပါဠိရင်းကား ပြာဒိဟ္တာ ဖြစ်၏၊ မြန်မာသဒ္ဒါသံသို ပြောင်းဆိုသည့် အသံ အတိုင်း ရေးခြင်း ဖြစ်သည်။

လျက်၊ ရှင်မောဂ္ဂလာန်၏ ခြေကို ရှိခိုး၏။ ရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် လည်း—‘အိုနန္ဒောပနန္ဒ၊ လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်သော ရှင်ပင်ဖုရားသည် ယခု လာတော်မူ၏။ နဂါးလိုက်လည်း’ ဟု ခေါ်၍ ဆုမ္မလျက်၊ အမျက် ဒေါသ မရှိသ်ကို ပြု၍၊ ရှင်ပင်ဖုရားအထံတော်သို့ သွားလေ၏။ ထို ရောအခါ၌ နဂါးမင်းသည်—‘ရှင်ပင်ဖုရားတို့ကို ငါ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဟု သိပြီ။’ ဟု လျှောက်၏။ ရှင်ပင်ဖုရားသည်လည်း—‘အိုနဂါးမင်း၊ သင်သည် ချမ်းသာခြင်း ရှိစေသတည်း။’ ဟု မိန့်တော်မူ၍၊ ရဟန်း အပေါင်း ခြံရံလျက်၊ အနာထဝိဇ္ဇာသဌေး၏ ဒိမ်သို့ ဆွမ်းဖုံးပေးအံ့ သောဌာ၊ သွားတော်မူလေ၏။

အနာထဝိဇ္ဇာသဌေးသည်လည်း—‘ရှင်ပင်ဖုရား၊ အဘယ်ငွေ နေမြင့်မှ၊ ကြွတော်မူသနည်း။’ ဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ၊ ရှင်ပင်ဖုရား သည်လည်း—‘မောဂ္ဂလာန်၏ လည်းကောင်း၊ နန္ဒောပနန္ဒမင်း၏လည်း ကောင်း၊ စစ်ထိုးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နေမြင့်လေသည်။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုစကားကို ကြား၍၊ သဌေးသည်—‘အရှင်ဖုရား၊ အဘယ်သူအား အောင်ခြင်းသည် ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်သူအား ရှုံးခြင်း သည် ဖြစ်သနည်း။’ ဟု နားတော်လျှောက်၏။ ရှင်ပင်ဖုရားလည်း— ‘အို သဌေး၊ မောဂ္ဂလာန်အားသာ အောင်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ နန္ဒောပ နန္ဒနဂါးမင်းအား ရှုံးခြင်းသည် ဖြစ်၏။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အနာထ ဝိဇ္ဇာသဌေးသည်လည်း အလွန် ဝမ်းမြောက်သည် ဖြစ်၍၊ ဖုန်းတော် ကြီးသော ရှင်ပင်ဖုရား၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အောင်ခြင်းတည်း ဟူ သော မင်္ဂလာဆွမ်းကို အကျွန်ုပ် ကျွေးပါအံ့။ မောဂ္ဂလာန်အား လည်း ပူဇော်သက္ကာရကို ပြုပါအံ့။ သည်းခံတော်မူပါ။’ ဟု လျှောက် ၍၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဖုရားအမှူး ရှိသော ငါးရာကုန်သော ရဟန်း တို့အား ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရကို ပြုလေ၏။

ဤသို့လျှင်၊ အမျက်စောင်းမာန်ကြီးသော နန္ဒောပနန္ဒကို အရှင် မောဂ္ဂလာန်သည် တန်ခိုးဖန်ဆင်း၍ ချွတ်လျှင်၊ မကောင်းသော ဒေါ သဟိတ်တည်း ဟူသော အကုသိုလ်ကို ပယ်ဖျောက်၍၊ ကောင်း သော၊ အဒေါသဟိတ်တည်း ဟူသော မေတ္တာကို ပွားစေ၍၊ သရ

ဏဂုဏ်၌ တည်လေ၏။ ထိုတရားတော်ကို နှစ်လုံးသွင်း၍၊ ယခုအခါ တရားနာပရိဿတ်အပေါင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့သည် ဒါန၊ သီလ၊ စသော ကောင်းမှုတို့ကို ပြု၍- ‘လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ အဆုံးစွန်၌ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရပါကုန်လိမ့်။’ ဟု ဆုတောင်းဆုယူ ပြုကုန်ရာသည်။

၅၃။ မြောက်ကျွန်း၌ ဆွမ်းခံခြင်း အကြောင်း။

ဤသို့လျှင်၊ သပ္ပညာအထွတ်၊ မြတ်စွာဖုရားသည် မဟာကရုဏာ စေတသိက်သည် တိုက်တွန်းသော အားဖြင့်၊ တုဿိတာနတ်ပြည်၌ ပေါ်တော် ဖြစ်သော သီရိမဟာမာယာ အမည်ရှိသော သန္တာသီတနတ်မင်းကြီးကို အကြောင်းပြု၍၊ တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာသော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့အား အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ဟောတော်မူလေ၏။ ဟောတော်မူကြောင်းကား။ ကရားမှ စီးထွက်သော ရေယဉ်သည် မကုန်မခြင်း မပြတ်ထွက်လေသကဲ့သို့ ဝါတွင်းသုံးလကုန်စေသည် ဖြစ်၍၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်လည်း ကုန်သည် ဖြစ်၏။

ထိုသို့ ဟောတော်မူခိုက်ပင်- ‘လူတို့သည် မိုးသောက်သော အခါ၌၊ ငါ ဆွမ်းခံအံ့။’ ဟု ကြံတော်မူ၏။- ‘ငါ ဆွမ်းခံလေနောက်၊ ဤမျှလောက်လော အကွရာ၊ ဤမျှလောက်သော ဘာဏဝါရကို ဟောစေသတည်း။’ ဟု ကိုတော်စား ရုပ်တုတော် ဖန်ဆင်းခဲ့၍၊ တာဝတိံသာကသည် ဟိမဝန္တာတောသို့ သက်တော်မူလေ၏။ အနဝဒတ်အိုင်တောင်စောင်းဒန်း၊ စန္ဒကူးသရက္ခနိပင်အောက်၊ ကျောက်မျက်ရွှံ့အင်ပျဉ်၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် လုပ်ကျွေးသော နာဂလတာအမည် ရှိသော တံပူကို ဖုံးပေးတော်မူ၍၊ အနဝဒတ်ရေဖြင့် မျက်နှာ သစ်တော်မူ၍၊ ဓမ္မုဒ္ဓါပါကျွန်းကသည် နံနက် သွားတော်မူလေသည်။ ဥတုဂုရုကျွန်းမှာ’ ည ဖြစ်လေသည်။ သပ္ပညာဖုရားသည် ဥတုဂုရုကျွန်းမှာ ဆွမ်းခံတော်မူလျက်၊ အာပါတ် မသင့်သည်ကား။

၁။ ဥတ္တရကျွန်း၊ မြောက်ကျွန်းကိုပင် ဆိုလိုသည်။ အချို့ပေဟောင်းတို့မှာလည်း ‘ဥတုဂုရုကျွန်း’ ဟု အခေါ်ရှိသောကြောင့်၊ ဗဟုသုတအလို၌ မပြင်ပဲ ထားသည်။

ပဒေသပညတ်ကို လိုက်၍ မသင့်သည်။ ဥတုဂုရုကျွန်းမှာ ပဒေသာ ပင်အထိ၊ ဖြင့် ကျက်သော ဆွမ်းကို ဆောင်တော်မူခဲ့၍၊ အရှေ့တောင် စောင်း-သရက္ခန်ပင်အောက်၊ ကျောက်မျက်ရွှေးအင်ပျဉ်တွင် နေတော်မူ၍၊ ဆွမ်းဗုံးပေးတော်မူ၏။ အနုဝဒတ်အိုင်ရေဖြင့် ခံတွင်းဆေးတော်မူ၍ နေတော်မူ၏။

ထိုသို့ နေတော်မူသော အခါ၊ သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည်မှာ ဝါဆိုလေသော၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာအရှင်ကား၊ ဖုရားမြတ်စွာနေတော်မူရာ၊ အရပ်၊ အနုဝဒတ်အိုင်နားသို့သွားလေ၍ ဝတ်ပြုတော်မူလေ၏။ ဖုရားမြတ်စွာလည်း၊ - ‘သာရိပုတ္တရာ၊ ယခုနေ့ကား ဤသုလောကသော တရားကို နတ်တို့အား ငါဟောတော်မူသတည်း။’ ဟု ကြားပေ၏။ ထိုသို့ ကြားတော်မူသောအကျဉ်းသာ ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာတရားတော်မြတ်ကို စေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ဆောင်သွားလေ၍၊ ဖုရားသခင် ကြားတော်မူသော အဘိဓမ္မာသည် အလွန် ခဲးခက်၏။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဟောတော်မူသော အဘိဓမ္မာတရားသည်လည်း အလွန် ကျယ်လွန်းခဲ့၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပညာအားဖြင့် မကျဉ်းမကျယ်သော အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ဆင်ခြင်၍၊ ကဿပ ဖုရားလက်ထက်တော်က လိုင်တရ၌၊ လင်းနို့သား ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ငါးရာသော တပည့်တော်တို့အား ကြားသင်တော်မူပေ၏။

သပ္ပညံမြတ်စွာဖုရား ဟောတော်မူသော ဟရားတော်ကို တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ တရားနာကုန်သော နတ်များတို့တွင်၊ အချို့သော တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့သည်ကား ရုပ်တုတော် ဖန်ဆင်း၍ ဟောတော်မူသတည်း။ ‘ဟုံ သိကုန်၏။ အချို့သောနတ်တို့ကား၊ ဖုရားသီခင်၊ ကိုတော်ပင် ဟောတော်မူသည် ဟု မှတ်လေကုန်၏။ ရုပ်တုတော် ဟောတော်မူသည်ကား၊ အသံတော်အဖျားအရှိန်သည် ပြတ်လေသောကြောင့်၊ သိလေသတည်း။ ဖုရားသခင်ဟောတော်မူသော အသံတော်သည်ကား၊ အဖျားအရှိန်ပြတ်သည် မဟိ။ ထို့ကြောင့်၊ တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့သည်သာ၊ သိနိုင်လေသတည်း။ တန်ခိုးနည်းသော နတ်တို့သည်ကား တန်ခိုးညံ့ချေသောကြောင့် မသိနိုင်

လေ။ ထို့ကြောင့်၊ အလှူပေးသော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့သည် သီလ ဆောက်တည်၍၊ အလှူပေးသော သူသာလျှင် တန်ခိုးကြီးသော လူမင်း၊ နတ်မင်း အဖြစ်ကို ရသည်ဟု တရားနာပရိဿတ်တို့သည် မှတ်ကုန်ရာ၏။

သပ္ပညမြတ်စွာဖုရားကား—‘ထိုသို့ နေ့တိုင်းပင် ဥတုဂုရုကျွန်းမှာ ဆွမ်းခံတော်မူလျက်၊ ဟောတော်မူသော အဘိဓမ္မာတရားတော်သည်ကား ဝါတွင်းသုံးလလည်း ကုန်လေ၏။ အဘိဓမ္မာတရားတော်လည်း ဆုံးလေ၏။’ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ဤအဘိဓမ္မာတရားတော်ကို နာရသော အကျိုးအားဖြင့် မယ်တော်၊ မဟာမာယာနှင့်အကွ၊ မရေမတွက်နိုင်သော အကျွတ်တရားကို ရလေသော အတ္ထုပ္ပတ္တိကို နှလုံးသွင်း၍၊ ယခုအခါတရားနာသော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမတို့သည်လည်း—‘နောင် လာလတ္တံ့သော အရိမိတ္တေယျဖုရားရှင် တရားတော်ကို နာ၍ အကျွတ်တရားကို ရပါလို၏။’ဟု ဆုတောင်းဆုယူ ပြုကုန်ရာ၏။

၆၀။ ရှင်မေတ္တလင်းနိ ဖြေတွင်းစေီးသွေးပုံအကြောင်း။

ထိုသို့ ဖုရားရှင်သည် နတ်ပြည်၌ ဝါဆိုတော်မူသော အခါ၊ အဝန်းသုံးဆယ့်ခြောက်ယူဇနာ ရှိသော သာဝတ္ထိပြည်သူတို့သည်—‘ယခုနေ့မှ စ၍ ရှေ့ရုန့်ရက်တွင်၊ မဟာပဝါရဏာ ပြုရအံ့သော နေ့တည်း’ဟု အရှင်အနုရုဒ္ဓါအထံသို့ သွား၍—‘မြတ်စွာဖုရားသည် အဘယ် နံရောအခါ၊ နတ်ပြည်က သက်လတ္တံ့ နည်း။’ဤသို့ တောင်းပန်အပ်သော၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ပရိဿတ်တို့ကို ဆောင်၍၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်အထံသို့ ကပ်လေ၍၊ ဤသို့ လျှောက်ကုန်၏။—‘အရှင်မောဂ္ဂလာန်၊ ဖုရားမြတ်စွာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ သက်တော်မူလအံ့သော နေ့ကို သိပါစေလော။’ဟု တောင်းပန်ကုန်၏။

ထိုသို့ တောင်းပန်လတ်သော်၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား—‘ငါသည် ဖုရားမြတ်စွာကို ဖူးမြင်ရအောင်၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ သွားချိန်မည်။’ဟု သာဝတ္ထိပြည်ကပင်၊ မြေကြီးအောက္က ဂုတ်လေ၏။ မြေကြီးအထဲသို့ ရောက်လျက်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေရင်းသို့ သွား

လေ၍၊-‘သာဝတ္ထိပြည်သူ၊ ပရိဿတ်တို့သည် ငါ သွားသည်ကို မြင်
စေသတည်း။’ ဟု တန်ခိုးကို ဆောက်တည်၍၊ -‘ရွှေအင်ပျဉ်တွင်
ပတ္တမြားအိုး တည်၍ ထားသကဲ့သို့၊ ထင်ရှားစွာ မြင်စေသတည်း။’
ဟု ဗိဗ္ဗာန်တော်မူ၍၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေရင်းအထဲ၊ အလယ်ကို ဖော်
ထွင်းလေ၍၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်ကထွက်၏။ ဖုရားမြတ်စွာအထံ
တော်သို့ ကပ်လေ၏။

သာဝတ္ထိပြည်သူတို့ သည်လည်း -‘မောဂ္ဂလာန်အရှင် သည်
မြင်းမိုရ်တောင်မင်း၏ အလယ်ဖြင့် ထိုးဖော်လေ၍၊ မြင်းမိုရ်တောင်
မင်းမှာ ထွက်လေသည်ကား၊ အံ့ဖွယ်သရဲ၊ ရှိစွတကား၊’ ဟူ၍ အံ့
ဆိုကုန်၏။

အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် ဖုရားမြတ်စွာသို့ ကပ်လေ၍၊ အလွန်
ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီးမှ၊ ဤသို့နားတော်လျှောက်လေ၏။ -“တရား ဟော
တော်မူသော အားဖြင့်၊ နတ်တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သော သပ္ပညာ
အထွတ်၊ မြတ်စွာဖုရား၊ တရားသင်းဘောဖြင့် နတ်၊ လူတို့ကို ဦးပွဲ၊
ငမ်းလိုင်အပြည့် တင်တော်မူ၍၊ သံသရာ ဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ကမ်း
တဖက်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ပေတတ်သော ဖုရား၊ သာဝတ္ထိပြည်၏
အရှေ့ တံခါးဝတွင်၊ ကဏ္ဍပူ မည်သော သရက်ပင်ရင်း၌ ယမိုက်
ဖြာဒိတ်ဟော ကို*၊ ပြတော်မူသော အခါ၊ ဖူးမြင်လိုက်ရသည်မှ
သည် ယခုတိုင်အောင်၊ မဖူးမြင်ရကုန်ဟု၊ အဝန်းသုံးဆယ့်ခြောက်
ယူဇနာ ရှိသော ပရိဿတ်တို့သည် စေတနာကျောင်းတော်သို့
ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ရှင်ပင်ဖုရား။ သာဝတ္ထိပြည်သူတို့သည်ကား-‘တ
ရား ငမ်းသည်၊ အညှို့ ငမ်းသည်။’ ဟု ဆိုကြကုန်၏။ အတုမဟ်သော
ကောင်းမှု၏ စိုက်ပျိုးရာ၊ လယ်မြေသဖွယ် ဖြစ်သော သပ္ပညာရှင်
တော်ဖုရားသည်၊ နတ်ပြည်မှသည် လူပြည်သို့ သက်တော်မူအံ့သော
နေ့ကို ကြားတော်မူပါလော။ သက်တော်မူအံ့သော နေ့ကို သာဝတ္ထိ
ပြည်သူတို့အား ကြားပါလေအံ့သတည်း။ သာဝတ္ထိပြည်သူတို့သည်
နတ်ပြည်မှ သက်တော်မူအံ့သော နေ့ကို ကြားပါချင်ကုန်သတည်း။’
ဟုနားတော်လျှောက်၏။

သပ္ပညာရှင်စောဗုရားလည်း ဤသို့သော အခြင်းအရာကို အရှင်
မောဂ္ဂလာန်သည် တောင်းပန်ပေသော်၊ ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။-‘မောဂ္ဂ
လာန်၊ သင့်အစ်ကို အကြီးကား အဘယ်အရပ်မှာ ဝါဆိုလေသ
နည်း။’ ဟု မေးတော်မူသော်၊-‘အရှင်သာရိပုတ္တရာကား၊ သင်္ကဿ
နဂိုရ်ပြည်မှာ ဝါဆိုသတည်း။’ ဟု လျှောက်သော်၊-‘မောဂ္ဂလာန်၊
ငါကား ရွှေချွန်ရက်ကို မဟာပဝါရဏာပြုအံ့သောဌာ၊ သင်္ကဿ
နဂိုရ်ပြည်တံခါးဝသို့ သင်္ကတော်မူအံ့။ သွားလေကုန်လော။’ ဟု ဆို
တော်မူလိုက်၏။ ‘သာဝတ္ထိပြည်နှင့် သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည်ကား၊ အဓိမျှ
ဝေးသနည်း’ ဟူမူကား၊ အကြားယူစနာသည် သုံးဆယ် ခြား၏။ ထို
ယူစနာသုံးဆယ် ခြားသော ခရီးကို တယောက်သော သူမျှလည်း
ထမင်းထုပ် ဆောင်သော ကိစ္စသည် မဟိ။ ဥပုသ်သတင်း ဆောက်
တည်၍၊ နေ့တိုင်း တရားနာကုန်အံ့သောဌာ၊ ဇေတဝန်ကျောင်း
တော်သို့ သွားကုန်သကဲ့သို့၊ သွားလေကုန်လော။’ ဟု မိန့်တော်မူပေ
၏။ ရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း မြတ်စွာဗုရား သံတော်ကို ဦးညွှတ်၍၊ ခံခဲ့
ပြီးမှ၊ နတ်ပြည်ကသည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ပြန်ခဲ့၍၊ သာဝတ္ထိပြည်သူ
တို့အား ကြားပေ၏။

၆၁။ အဘိဓမ္မာ ဂုဏ်စီးအံ့ ဟောပုံ။

ဗုရားမြတ်စွာကား အဘိဓမ္မာတရားကို နတ်တို့အား ဟော
တော်မူသော အဆုံး၌၊ အလုံးစုံသော စကြာဝဠာတသောင်းမှ လာ
ကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် များစွာသော ပူဇော်သက္ကာရတို့ကို
ပူဇော်ကုန်၏။ တဦးသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်ကား ရတနာချွန်ပါး
ဖြင့် ပြီးသော မိမိတို့၏ ဥက္ခေသင်း၌ ဆင်နဲ့ကုန်သော သရဖူတို့ကို
မိမိတို့၏ ဥက္ခေသင်းမှ ချွတ်၍ ပူဇော်ကုန်၏။ ထိုသို့ပူဇော်ကြသော အ
ခါ၌၊ နတ်များအပေါင်းတို့သည်၊-‘သာဓုသာဓု’ ဟု ကောင်းကြီးကို
ပေးကုန်၏။ ထိုကောင်းကြီး ပေးသော အသံသည်ကား အထက်
ဘဝက်အဆုံးတိုင်အောင် နှံ့လေ၏။ ။ ဤသို့လျှင်၊ သပ္ပညာအထွတ်
မြတ်ထက်မြတ် ဖြစ်တော်မူသော သပ္ပညာရှင်တော်ဗုရားသည် မယ်

တော်မိနတ်သားကို အကြောင်းပြု၍၊ အဘိဓမ္မာ ခုနှစ်ကျမ်းကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအဘိဓမ္မာခုနှစ်ကျမ်းတွင် ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းကို ရှေးဦးစွာ တဆယ့်နှစ်ရက် ဟောတော်မူ၏။ ဟောတော်မူသော အဆုံး၌၊ သုံးကုဋေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ကျွတ်လေကုန်၏။ ထို့နောက်၊ ဝိဘင်းကျမ်းကို တဆယ့်နှစ်ရက်လည်းကောင်း၊ ဟောတော်မူ၏။ တရားဟောတော်မူသောအဆုံး၌၊ လေးကုဋေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ကျွတ်လေကုန်၏။ ထို့နောက်၊ ဓာတုကထာကျမ်းကို ငါးရက် ဟောတော်မူ၏။ တရားအဆုံး၌ ခြောက်ကုဋေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ကျွတ်လေကုန်၏။ ထို့နောက် ပုဂ္ဂလပညတ်ကို ငါးရက်လည်းကောင်း၊ ဟောတော်မူ၏။ တရားတော်အဆုံး၌ ခြောက်ကုဋေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ကျွတ်လေကုန်၏။ ထို့နောက် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို တဆယ့်သုံးရက် ဟောတော်မူ၏။ တရားတော်အဆုံး၌ ခုနှစ်ကုဋေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ကျွတ်လေကုန်၏။ ထို့နောက်၊ ယမိုက်ကျမ်းကို တဆယ့်ရှစ်ရက် ဟောတော်မူ၏။ တရားတော်အဆုံး၌ ခုနှစ်ကုဋေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ကျွတ်လေကုန်၏။ ထို့နောက် မဟာပကရဏအမည်ရှိသော ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို နှစ်ဆယ့်လေးရက် ဟောတော်မူ၏။ ထိုပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ဟောတော်မူသော အဆုံး၌ လေးဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည် ကျွတ်လေကုန်၏။ သောတာပန် သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တည်း ဟူသော အကျွတ်တရားကို ကုဋေရှစ်ဆယ်သော^၁ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် ရလေကုန်၏။

ဤသို့လျှင်၊ ခုနှစ်ကျမ်းသော အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို နာရ၍၊ မယ်တော်မိနတ်သားအမှူး ရှိသော တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာကုန်သော များစွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ကျွတ်လေကုန်သကဲ့သို့၊ ယခုအခါအဘိဓမ္မာတရားတော်မြတ်ကို ရှိသေစွာ နာရသော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမအပေါင်းတို့ သည်လည်း—‘အဘိဓမ္မာတရား

၁။ ဤ၌ အဆုံးကို အဆုံး၌ ဟူ၍ချည်း ရေးသည်။ ပြင်ထားသည်။

၂။ အစုစုပေါင်း ကာကုဋေ ဖြစ်သည်။ အစွန်းကို ပယ်၍ ဆိုခဲ့တည်း။

၆၂။ တိက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းဟောသုံး

နမော တဿ ဂဘဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

လူသုံးပါးတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော သပ္ပညာရှင်တော်ဗုရားသည် ဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အချန်မဲ့၌ တိက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူ၏။ဟောဟန်ကား။—

ဟေတုကုသလံ ဓမ္မံ ပနိစ္စ၊ဟေတုကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
ဟေတုပဋိယာတိအာဒိနာနယေန၊အာကာသဂင်္ဂံ ဩတရန္တော
ဝိယ၊ နိရန္တရံ တာဝတိသံဘဝနေ၊ ပါရိဆတ္တကမူလမ္ဘိ၊ ပဏ္ဍု
ကမ္မလာသီလာသနေ၊ မာတရံ ကာယက္ခိ ကတွာ၊ တိက္ခဒုက္ခ
ပဋ္ဌာနံ ပကရဏနန္တရံ၊ တိက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာနံ ပကရဏံ ဘေတုဒီရံ
မူလံကတွာ၊ဒေဝါနံ ဒေသေသိ ဘဂဝါ။

ဟူ၍၊ ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ ဟောတော်မူသည်ကား၊ မြတ်စွာ
ဗုရားသည် မယ်တော်မိနတ်သားအား ကိလေသာတည်း ဟူသော
မြို့မှ လွတ်စေလို၍ တိက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူ၏။ဥပမာကား၊
တဏှာ၏ မြို့ကို စား၍ တဏှာ၏ ကျွန်ဖြစ်လကုန်၏။ မြတ်စွာဗုရား
သည် တဏှာ၏ ကျွန် ဖြစ်လေသော မယ်တော်မိနတ်သားကို ရတ
နာချနှစ်ပါးနှင့် တူသော အဘိဓမ္မာချနှစ်ကျမ်းကို ဟောတော်မူ၍၊
မယ်တော်မိနတ်သား၏ မြို့ကို ဆပ်၍၊ တဏှာတည်း ဟူသော မြို့
ရှင်မှ လွတ်စေလို၍၊ တိက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်။ ထို
တိက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းတွင်လည်း သုဒ္ဓကနည်းကို ဟောတော်မူ။မိဿ
ကနည်းကို ဟောတော်မူသည်။“အဘယ်ကြောင့် သုဒ္ဓကနည်းကို မ
ဟောသနည်း’ဟူမူကား။ ဈေးလမ်ကျမ်းကို* ထေခံ၍ ဟောတော်
မူ။မိဿကတိက်နှစ်ဆယ်နှစ်ချနှင့် ဒုက်တရာနောင် ဒုက်နှင့် တိက်
ကို ဟောတော်မူသည်။ဒုက်နှင့် တိက်နှစ်ဆယ်နှစ်ချနောင်၊ တိက်နှင့်
တိက်ကို ဟောတော်မူသည်။ထို့နောင်၊ဒုက်နှင့် ဒုက်ကို ဟောတော်
မူသည်။ ထို့နောင် ခုနှစ်ဝါရ။ တဝါရ၊တဝါရလျှင် လေးပုဒ်၊
လေးပုဒ်၊ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဒ်များကို မဟောနိုင်ဟူ၍၊

နတ်များ သင်္ကာ ရှိလျှင်၊ အပါယ်လားကုန်အံ့သည် ထို့ကြောင့် နတ်များ သင်္ကာ မရှိအောင်၊ တိက္ကဒုက္ကပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်။

ဟေတုကုသလံ ဓမ္မံ-ဟိတ် ဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားကို၊ ပဒုစ္စ-စွဲ၍၊ ကုသလောဓမ္မော-ဟိတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဓမ္မသည်၊ ဟေတု ပစ္စယာ-ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ ဟေတုအကုသလံ ဓမ္မံ၊ ဟိတ် ဖြစ်သော အကုသိုလ်တရားကို၊ ပဒုစ္စ-စွဲ၍၊ ဟေတုအကုသလောဓမ္မော-ဟိတ် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ဓမ္မသည်၊ ဟေတု ပစ္စယာ-ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။

၆၃။ ခဋိရင်္ဂသဋ္ဌေ၊ ဝတ္ထု။

အလောဘဒါနဟေတု-အလောဘဟိတ်သည်ကား၊ အလှူပေးခြင်း၏ အကြောင်းကို ဆိုသတည်း။ ထိုအလောဘဟိတ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်ကား မစ္ဆေရအများ၊ အထောင်အရာဖြင့် ဖိတားသော်လည်း မဖိတားနိုင်၍၊ အလှူကို ပေးလေ၏။ အဘယ်သူသည် ပေးဘူးလေသနည်း ဟူမူကား။—

သုံးလှူဆရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသော အခါ၊ အနာထပိဏ်သဋ္ဌေး၏ အလှူကို အကြောင်း ပြု၍၊ ဤခဋိရင်္ဂဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ လွှံလေပြီးသော^၁ အခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်ကို ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုသော အခါ၊ ဗုရားလောင်းသည် ဗာရာဏသီသဋ္ဌေးအမျိုး၌ ဖြစ်၍၊ အထူးထူးသော သိမ်မွေ့စွာသော အကြောင်းဖြင့် နတ်လင်ကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာ ကြီးပျင်း*၍၊ သိ၊ ကြား၊ လိမ္မာသော တဆွဲခြေခံနှစ် အရွယ်ရောက်လတ်သော အခါ၊ အလုံးစုံသော အတတ်ပညာတို့ကို အပြီးသို့ ရောက်အောင် တတ်၏။ ထိုအခါ ခမည်းတော်လွံသဖြင့်*၊ သဋ္ဌေးအရာကို ရ၍၊ မြှီတံခါးလေးမျက်နှာ၌ အလှူတင်းကုတ်လေးဆောင်၊ မြှီလယ်၌ တဆောင်၊

၁။ ဤကျမ်း၌ လွှံလေပြီးသော အခါကို သေးသေးတင်နှင့်ချည်း ရေးသည်။ ခုကာလအရေးသို့ ပြင်ခဲ့သည်။ ကလှနိကဆန်၊ အာဏာလှနိဆန်၊ လှနိဆန်ဟု နုသတ်ရေးလျှင်၊ လေလံကို သေးသေးတင်ရေးလျှင်၊ လွှံလေပြီးသော အခါဟု ရေးသင့်တော့၏။ အတိတေ-ဟူသော ပါဠိအနက်နှင့်လည်း လျော်လှ၏။ ဤကျမ်းအရေးအသားကို ထောင့်လျှင်၊ ကမိလက္ခဏာသတ်ပုံမပေါ်မီက ပြုသောကျမ်းဖြစ်တန်၏။

မိမိအိမ်တံခါး၌ တဆောင်၊ ဤခြောက်ဆောင်သော တင်းကုတ်တို့
၌ အလှူကြီးကို ပေး၏။ ပဉ္စသီကိုလည်း အမြီး ဆောက်တည်၏။
ဥပုသ်လည်း သုံး၏။

ထိုသူကြွယ်၍ ကျွန်သည် တနေ့သ၌ မြန်မြတ်သော အရသာ ရှိ
သော ဘောဇနကို နံနက်စာ သဌေးအား ကပ်၏။ ထိုအခါ၊ ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါတဦးသည် နိရောဓသမာပတ်မှ ထ၍—‘ယနေ့သဌေးသို့ သွား
သော်၊ သင့်၏။’ ဟု သပိတ်ကို ယူ၍၊ ကောင်းကင်ဖြင့် သဌေးအိမ်တံ
ခါး၌ ရပ်၏။ သဌေးသည် ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မြင်လျှင်၊ နေရာမှ ထ၍၊ ရှိ
သေစွာ ရှိခိုး၍ နေပြီးမှ၊ ‘သပိတ်ကို ယူချေ’ ဟု ကျွန်လုပ်ကို ခေါ်၏။ သို
ခဏ၌ မာရ်နတ်သားသည်—‘အဿူ၏ အန္တရာယ်ကို ပြအံ့’ ဟု အ
တောင်ရှစ်ဆယ်မျှလောက်သော မီးကျိုးတွင်းကို ဖန်ဆင်း၏။ ထို
လုပ်သည် နက်ဆူစွာသော ချောက်ထဲ၌ မီးလျှံကိုမြင်၍၊ ကြောက်
လန့်လျက်၊ သပိတ်တော်ကို ဆောင်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်ကြောင်း
ကို သဌေးအား ပြန်ပေ၏။

သဌေးလည်း မာရ်နတ်သည် ငါ၏ အဿူအန္တရာယ်ကို အထောင်
မျှပင် ပြသော်လည်း၊ ငါ မတုန်လှုပ်။’ ဟု စိရင်သော ဆွမ်းကို ယူ၍၊
မီးတွင်းနားသို့ရောက်လျှင်၊ မာရ်နတ်ကို မြင်၍၊ ‘အဘယ်သူနည်း။’ ဟု
မေးသော်၊ ‘မာရ်နတ်၊’ ဟု ဆို၍—‘သဌေး အလှူပေးမည် ပြသော
ကြောင့်၊ ငါ မီးကျိုးတွင်းကို ဖန်ဆင်းသည်။ အကယ်၍ သင်သည်ဥ
ပြည်းရှင်ကို ဆွမ်းလှူအံ့။ ဤငရဲမီးကျိုး၌ ခံရမည်။’ ဟု ခြောက်၏။
သဌေးလည်း မာရ်နတ်သားစကားကို ကြား၍—‘ဤသို့သော စကား
ကို ဆို၏။—‘ဟယ်မာရ်နတ်ယုတ်၊ ငါသည် ဤငရဲ၌ ခြေ မိုးမြောက်၊
ဥက္ခေဒ်း စောက်ထိုးပင် ကျဉ်းသော်လည်း၊ သူယုတ်၏ အကျင့်
ကို ငါ မကျင့်ပြီ။ သဒ္ဓါခြင်း၌ တွန့်တိုသော ငါ၏ နှလုံးသည် မရှိပြီ။
ယခုပင် လှူအံ့။’ ဟု ဆိုပြီ။ အရှင်ဗုရား၊ သဒ္ဓါ၍ လှူသော ဆွမ်းကို ခံ
တော်မူပါလော။’ ဟု ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓအား လျှောက်၍၊ ဗုရားလောင်း
သည် စိတ်ကိုမြီးစွာ ဆောက်တည်၍၊ ဆွမ်းစသော လှူဘွယ်ဝတ္ထု
ကို ယူ၍၊ အတောင်ရှစ်ဆယ်မျှလောက်သော မီးပုံကြီးကို နင်း၍

သွားလေ၏။ ထိုခဏ၌ အတောင် ရှစ်ဆယ်အစောက် ရှိသော မီးပုံ ထက်၌ ပွင့်ချပ်တရာရှိသော ပဒုမ္မာကြာသည် ပေါက်၍၊ ဖုရား လောင်းခြေကို ခံ၍၊ ထွန်တံရှိလောက်သော ကြာဝတ်ဆံတို့သည် တက်၍၊ ထိပ်တိုင်အောင် နှံ့၍ တည်လေ၏။ ဖုရားလောင်းလည်း ကြာပွင့်၌ ရပ်၍၊ အထူးထူးသော ဖြန့်မြှောက်သော ဆွမ်းကို သင်္ဃတော်၌ ထည့်၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်း အနုမောဒနာပြု၍၊ ကောင်းကင် သို့ ပျံတက်လေ၏။ ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့ ကြွလေ၏။

မာရ်နတ်သားလည်း ရှက်အားကျ၍၊ မိမိနေရာသို့ သွားလေ၏။ ဖုရားလောင်းလည်း ထိုကြာပွင့်ချပ်၌ ရပ်လျက်၊ ဒါနကထာ၊ သီလ ကထာ၊ စသည်ကို ခပ်သိမ်းသော သူတို့အား ဟောပြောလျက်၊ များစွာသော အဿူကောင်းမှုကို ပြု၍၊ အသက်အဆုံး၌ ကံအလျှော သွားလေ၏။

ဤသို့ လွံလေပြီးသော* အကြောင်းကို ဆောင်လျက်၊ အနုသန္ဓေ ကို စပ်၍၊ ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။ ခဋိရက်သဋ္ဌေးလည်း ငါ၊ ဖုရား ဖြစ်တော်မူ၏။ ။ ဤသို့လျှင် အလောဘ တည်း ဟူသော ဟိတ်သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ အလွန် မွေးစေတတ်၏*။

၆၄။ ဓတ္တရဋ္ဌ ဟင်းသာမင်းဝတ္ထု။

အဒေါသော သီလဟေတုကာဟူသည်ကား၊ သီလစင်ခြင်း၏ အ ကြောင်းတည်း။ အကြင်သူသည် အဒေါသတည်း ဟူသော ဟိတ် နှင့် ရှည်အံ့၊ ထိုသူသည် ရန်သူလက်မှ လွတ်ရာ၏။ အဘယ်သူသည် လွတ်ဖူးလေသနည်း ဟူမူကား။ -

ရှေးလွံလေပြီးသော* အခါ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အနီး ဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်းကြီး၌ နေတော်မူသော အခါ၊ မြတ်စွာဖုရားသည် ရှင်အာနန္ဒာ၏ အသက်စွန့်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍၊ 'ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ'၊ 'အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဟံသာဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ လွံလေပြီးသော အခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗဟုပုတ္တကအမည် ရှိ သော မင်းသည် မင်းပြု၏။ ခေမာအမည် ရှိသော မိဖုရားသည် ထို

မင်း၏ မိဖုရားကြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ ငါတို့ ဖုရားလောင်းတော်သည်
ဟင်းသာအမျိုး၌ ဖြစ်၏။ ကိုးသောင်း၊ ခြောက်ထောင်သော ဟင်း
သာအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ဓိတ္တကုဋ်တောင်၌ နေ၏။ ထိုအခါ ဗဟု
ပုတ္တက အမည် ရှိသော မင်း၏ မိဖုရား ဖြစ်သော ခေမာအမည် ရှိ
သော မိဖုရားကြီးသည် အိမ်မက်ကို မြင်မက်၏။ မင်းအား ရွှေအ
ဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော ဟင်းသာမင်း၏ တရားဒေသနာ
တော်ကို နာချင်ခြင်းကို ပြောပေ၏။

မင်းသည်လည်း မေးမြန်း၍၊ ဓိတ္တကုဋ်တောင်၌ ဟင်းသာတို့
သည် နေကုန်သော အကြောင်းကို ကြား၍ ခေမာအမည် ရှိသော
အိုင်ကို တူးစေ၍၊ အထူးထူးသော စပါးမျိုးတို့ကို စိုက်စေ၍၊ လေး
ထောင်တို့၌ နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း ညွတ်ကျော့ကွင်းတို့ကို ထောင်စေ၍၊
ကြွေးကြော်ကုန်၏။ တနေ့သော နေ့၌ ဟင်းသာမင်းသည် ဓိတ္တကုဋ်
တောင်မှ ဟင်းသာအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ကောင်းကင်ဖြင့် ယုံလတ်၍၊
ခေမာအမည်ရှိသော အိုင်၌ ကျသွား၏။ အထူးထူးသော စပါးတို့
ကို စားကြကုန်၏။ ထိုရောအခါ ညွတ်ကျော့ကွင်း၌ ဖုရားလောင်း
ဟင်းသာမင်းကို မိ၍၊ ရုန်းရင်းသော်၊ ညွတ်ကျော့ကွင်း၌ တင်းလင်း
ရှိသည် ဖြစ်၍၊ လည်ကို ဆန့်၍၊ ဟင်းသာအပေါင်းတို့ ယုံလေသော
ခြီးကို ကြည့်သော်၊ သုမုခအမည် ရှိသော ဟင်းသာသည် လာလတ်
သည်ကို မြင်၍—‘ထိုသုမုခအမည် ရှိသော ဟင်းသာကို စူးစမ်း
အံ့။’ ဟု ကြံ၍—‘ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ။’ အစရှိသော ဂါထာကို
ရွတ်တော်မူ၏။

ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။—‘ကောက်သော လည် ရှိကုန်
သော၊ ခြိမ်းအပ်ကုန်သော ဘေးလည်း ရှိကုန်သော ထိုဟင်းသာ
တို့သည် ယုံလေကုန်ပြီ။ ရွှေအဆင်း ရှိသော သုမုခ၊ သင်သည်
လည်း စင်စစ် သဖြင့် ယုံပါလေလော့။ တခုသော ကျော့ကွင်းရှိက်
မိသော င-ကို စွန့်၍၊ ငဲ့ခြင်း မရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ဆွေမျိုးအပေါင်း
တို့သည် ယုံလေကုန်ပြီ။ ဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် ကျန်ရစ်သနည်း။
ညွတ်၌ မိသော အဆွေခင်ပွန်းမည်သည် မရှိ။ သုမုခ၊ သင်သည်

လည်း ဆင်းရဲခြင်း မရှိခြင်းငှာ၊ အားကို မလျော့စေနှင့်။ စင်စစ်သဖြင့် ယုံပါလေ။’ဟူ၍ ဆို၏။

ထို့နောင်မှ သုမုခအမည် ရှိသော ဟင်းသာသည် ဟင်းသာမင်းကို မစွန့်သော အဖြစ်ကို ဆိုလို၍၊ - ‘နာဟံ ဒုက္ခပရေ ဟောတိ။’ အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။ - ‘တ္ထရဋ္ဌဟင်းသာမင်း၊ အကျွန်ုပ်သည် သေခြင်း၊ ဆင်းရဲဖြင့် နှိပ်စက်လတ္တံ့ ဟု သင့်တင့်သော မင်းကို မစွန့်ပြီ။ ဟင်းသာမင်းနှင့်အကွ အကျွန်ုပ်၏ သေခြင်းဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့။’ ဟု ဆို၏။

ဤသို့ သုမုခအမည် ရှိသော ဟင်းသာ၊ စစ်သူကြီးသည် မကြောံမရွံသော စကားကို ဆိုသော အခါ၌၊ တ္ထရဋ္ဌဟင်းသာမင်းလည်း - ‘တေဒရိယဿ ကလျာဏံ။’ အစ ရှိသော ဂါထာကို ရွတ်တော်မူ၏။ ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။ - ‘သုမုခ၊ သင်သည် ဟင်းသာမင်းကို မစွန့်ပြီ ဟူသော စကားကို ဆို၏။ ထိုစကားသည် အာစာရနှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာ၏ ကောင်းသော စကားတည်း။ သင့်ကို စူးစမ်းသော ငါသည် ငါ့ကို စွန့်၍ ယုံစေလို၍ မဆို။ ငါနှင့်အတူ အသေ ခံမည်လော။’ ဟု စူးစမ်းလို၍သာ ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤသို့ ဖုရားလောင်း ဟင်းသာညီနောင်တည်း အချင်းချင်း ဆိုကြစဉ်၊ ဌက်ခတ်မှတ်ဆိုးသည် လှင်ကန်ကိုင်၍၊ အပြင်းလာလတ်၏။ သုမုခ၊ ဟင်းသာသည် ဟင်းသာမင်းကို နှစ်သိမ့်စေ၍၊ မှတ်ဆိုးသို့ ရှေးရှုသွား၍၊ အရိအသေ ပြု၍၊ ဟင်းသာမင်း၏ ကျေးဇူးကို ဆိုပေ၏။ ထိုခဏ၌ မှတ်ဆိုးသည် နူးညံ့သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၏။ သုမုခဟင်းသာသည်လည်း မုဆိုး နူးညံ့သော စိတ်ရှိသော အဖြစ်ကို သိ၍၊ တဖန် လာပြန်၍၊ ဟင်းသာမင်းကို နှစ်သိမ့်စေလျက်၊ အပါးနှိုက် နေ၏။

မှတ်ဆိုးသည်လည်း ဖုရားလောင်းသို့ ကပ်၍၊ အကြောင်းကို ဆိုလို၍။ - ‘အပ္ပရေန ပဒံ ယာတိ။’ အစ ရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။ * - ‘ဟင်းသာတို့ထက် မြတ်သော ဟင်းသာမင်း၊ ကောင်းကင်သို့ သွားတတ်သော ဌက်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့လျက်၊ အဘယ်ကြောင့် ကျော့ကွင်းကို မသိသနည်း။’ ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ ဖုရားလောင်းသည် အကြောင်းကို ဆိုလို၍—‘ယဒါပ ရာ ဘာဝေါ ဟောတိ။’အစ ဂှိသော ဂါထာကို ရွတ်တော်မူ၏။ ။ ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား—‘မုတ်ဆိုး၊ အကြင်ရောအခါ၌ ပျက်စီး လိုသည် ဖြစ်၍၊ အကြင်သည် အသက်၏ ကုန်ခြင်းသို့ ရေခံလုလတ် သော် ထိုအခါ၌ ဂိုက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကျော့ကွင်းကို သော် လည်းကောင်း၊ ညွတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မသိ။’ဟု ဆို၏။ ထိုစကား ကို ကြား၍ မုတ်ဆိုးသည် ကြည်သော စိတ် ဂှိသည် ဖြစ်၍—‘ငါ သည် သိသနှင့် ပြည့်စုံသော ဤဌာနမင်းတို့၌ ပြစ်မှားမိအံ့၊ မြေကြီး သည် ကွေးလတ်၍၊ မြိုလတ်ရာ၏။ မင်းကြီး၏ အထံမှ ရအပ်သော ဥစ္စာဖြင့် အဘယ် ပြုအံ့နည်း၊’ဟုကြံ၍ ဖုရားလောင်းကို ကျော့ကွင်း မှ ဖြေ၍၊ နှုည့်သော စိတ်ဖြင့် သွေးတို့ကို ဆေး၍၊ အကြော၊ အရေ၊ အသားတို့ကို ကြပတော့ ဂှိမြီး ဂှိပြန်စေ၏။

ဖုရားလောင်းလည်း—‘သင်၊ င-ကို ထောင်သည်ကား သင့်အ လိုလို သာတည်း ထောင်သလော၊ သူ စေ၍တည်း ထောင်သလော’ ဟု မေး၍—‘ဗဟုပုတ္တက၊ အမည် ဂှိသော မင်းသည် စေသော အ ကြောင်းကို ဆို၍ ပြီးလျှင်—‘ငါသည် ဗာရာဏသီပြည်သို့ သွားလေ မူကား၊ မုတ်ဆိုးလည်း ဆုလပ် ရလတ္တံ့။ မိဖုရားလည်း ချင်ခြင်း သည် ညိမ်လတ္တံ့။ ငါ၏ ပညာအစွမ်းအားဖြင့်၊ ခေမာအမည် ဂှိသော အိုင်ကို ဘေး မရှိအောင်၊ အဿူရေစက်ကို ပြု၍ သွားစေအံ့။’ ဤသို့ နှစ်လုံးပိုက်၍ မုတ်ဆိုးကို—‘သင်သည်၊ င-ကို ထမ်းပိုးနှင့် ထမ်း၍ မင်း ၏ အထံသို့ ဆောင်လေလော။’ဟု ဆိုတော်မူ၏။ မုတ်ဆိုးလည်း ဖုရားလောင်း ဆိုတိုင်းပြု၍၊ မင်းအား ပြပေ၏။

မင်းလည်း ဟင်းသာမင်းကို မြင်လျှင်၊ ဝမ်းမြောက်သော စိတ် ဂှိသည် ဖြစ်၍၊ ဟင်းသာ နှစ်ခုတို့ကို ရွှေအင်ပျည်၌ နေစေ၍၊ ပျားနှင့် ရောသော ပေါက်ပေါက်ကို စားစေ၍၊ လက်အုပ်ချီ၍၊ တရား ဟော စိမ့်သောဌာ တောင်းပန်၏။ ဖုရားလောင်းလည်း မင်းကြီးကို ပဋိ သန္ဓာရ ပြုလို၍—‘ကစ္စိန္တ ဘော တော ကုသလံ။’အစ ဂှိသော ဂါ ထာကို ရွတ်တော်မူ၏။ ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား—‘အရှင်မင်းကြီး

အား အနာ မရှိလော့၊ ရှင်မင်းကြီးအား ဆင်းရဲ မရှိလော့။ ပြည်တိုင်း ကားသည်လည်း ဝပြောစည်ပင်ပါ၏လော့။ တရားနှင့်ညီစွာ ပြည် သူတို့ကို ဆုမ္မရ၏လော့။’ ဟု ဆို၏။ မင်းသည် ဟင်းသာမင်း အမေး ကို ဖြေလို၍—‘ကုသလဉ္စေဝ မေ ဟံသ။’ အစ ရှိသော ဂါထာကို ရှုတ်၏။ ဤဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား—‘ဟင်းသာမင်း အကွန့်ပ်ကား အနာလည်း မရှိ။ ဇနပုတ်* တိုင်းကားလည်း စည်ပင် ဝပြော၏။ တ ရားနှင့်ညီစွာ ပြည်သူတို့ကို ဆုမ္မရ၏။’ ဟု ဆို၏။

ဤသို့ အစ ရှိသည်ဖြင့် တညဉ့်ပတ်လုံး မင်းအား တရား ဟော ပေ၏။ မိဖုရား၏ ချင်ခြင်းသည်လည်း ထိုခဏ၌ပင် ညိင်၏*။ ဖုရား လောင်းသည် မိုးသောက်သော အခါ၌၊ ထိုမင်းကို သီလ၌ တည် စေ၏။ မမေ့မလျော့သော ဆုမ္မခြင်းတို့ဖြင့် ဆုမ္မ၍၊ သုမုခဟင်းသာ နှင့်ဘက္က စံတ္တကုဋ်တောင်သို့ပျံလေ၏။

မြတ်စွာဖုရားသည် ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာကို ဆောင်တော် မူ၍—‘ယခုသာလျှင် အာနန္ဒာသည် ငါ၏ အကျိုးငှာ အသက်ကို စွန့်သည် မဟုတ်။ ရှေး၌လည်း စွန့်ဘူ လေ၏။’ ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်း တော်မူ၏။ ထိုအခါ မုတ်ဆိုးသည် ဆန္ဒထေရ် ဖြစ်သွား၏။ မင်းသည် ကား သာရိပုတ္တရာ ဖြစ်သွား၏။ မိဖုရားသည်ကား ခေမာဘိက္ခုနီ ဖြစ်သွား၏။ ဟင်းသာမင်းပရိသတ်၊ ဟင်းသာအပေါင်းသည် ကား သာဝါဝင်၊ မင်းမျိုးချည်း ဖြစ်သွား၏။ သုမုခဟင်းသာသည်ကား အာ နန္ဒာ ဖြစ်သွား၏။ ဟင်းသာမင်းသည်ကား ငါဖုရား ဖြစ်တော်မူ၏။’ ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

၆၅။ မာဃဝတ္ထု။”

ထိုဘဝပါးလည်း အဒေါသ ဟူသော မေတ္တာစိတ်ဖြင့် မျက်မှောက် လည်း ဘေးရန်ကင်း၍ ချမ်းသာကို ရ၏။ သံသရာ၌လည်း စည်း စပ်ချမ်းသာကို ခံရဘူးလေ၏။ အဘယ်သူ ခံရဘူးလေသနည်း ဟု မူကား။

ငါတို့ မြတ်စွာဖုရားသည် ဝေသာလီပြည်၌ နေတော်မူသော အခါ ဝေသာလီမင်းတို့သည် ဣအပ်သော၊ အထွတ်တက်သော

ပြဿဒ်ထက် နေတော်မူသော အခါ၊ သိကြားမင်းကို အကြောင်း ပြု၍ - ‘အပ္ပမာဒေါ မာဃဝါ။’ အစ ရှိသော မေဓဒေသနာကို ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည်သူတို့အား သိကြားဝတ္ထုကို ဟောတော်မူသော အခါ၊ လိန္ဒဝီ မင်းမျိုး ဖြစ်သော မဟာလီ မည်သော မင်းသားသည် - ‘မြတ်စွာဘုရားကား သိကြားစည်းစိမ် မြတ်သည်ကို ဟောတော်မူ၏။ သိကြားစည်းစိမ်ကို မြင်ချည်၍ ဘည်း ဟောတော်မူသလော။ မမြင်ပဲတည်း ဟောတော်မူသလော။ သိ၍တည်း ဟောတော်မူသလော။ မသိပဲတည်း ဟောတော်မူသလော။’ ဟု မေးအံ့သောငှာ၊ အထံတော်သို့ ကပ်လေ၍ - ‘တရားသိခင်ကား၊ သိကြာ စည်းစိမ် ကြီးမြတ်သည်ကို သိလျှင်း၊ မြင်လျှင်းချည်၍ ဟောတော်မူသလော။’ ဟု မေး၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း - ‘ငါမြင်လျှင်း၊ သိလျှင်းချည်၍ ဟောတော်မူသည်။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မဟာလီမင်းသားလည်း သိကြားစည်းစိမ် အလွန်ကြီးမြတ်ခဲ့၍ သိကြားအတူ မဖြစ်ပါတကား။’ ဟု ဆို၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် - ‘မဟာလီမင်းသား၊ ငါ သိကြားစည်းစိမ် ကြီးမြတ်သည်ကို မြင်၍ သာ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်။ သိကြားမင်းကို တွေ့၍ သာ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်။ သိကြားသည် လူဖြစ်သော အခါ၌၊ သိကြား ဖြစ်အံ့သော အကျင့်ဝတ်ချနှစ်ပါးကို ကျင့်၍၊ သိကြားအဖြစ်ကို ရ၏။ ထိုကျင့်ဝတ်ချနှစ်ပါးကိုလည်း ငါသိတော်မူ၏။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မဟာလီမင်းသားလည်း လူအဖြစ်က ကျင့်သော အကျင့်ဝတ်ချနှစ်ပါး ဟူသော်ကား၊ အဘယ်နည်း။’ ဟု မေး၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။ - ‘မင်းသား၊ သိကြားမင်းကား လူ ဖြစ်သော အခါ၊ မဂ္ဂဓရာဇ်မင်း၏* နိုင်ငံ ဖြစ်သော မစလရှာ၌ မာဃ မည်သော လှင်သည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ သိကြား ဖြစ်သော အခါ၌၊ မာဃ ဟူ၍ အမည် ရ၏။ သူမပေး မည်သော အလှူကို ပေးဘူးသောကြောင့်လည်း ပူရိန္ဒဒ ဟူသော အမည်ကို ရ၏။ သုဇာတာမည်သော မြောက်သားရင်း၊ မယား ရှိသောကြောင့်

* မဂ္ဂဓရာဇ် - ရှေးရှေး၊ ကဓရာဇ် ရှေးမှ၊ ပါဠိမှန်သည်၊ ပြောသံအတိုင်း ရေးခြင်းတည်း။

လည်း သူဇာပတိ' ဟူသော အမည်ကို ရ၏။ တထောင်မျှလောက် သူတို့သည် ကြံသော အကြံကို တဏှာမျှတည်းဖြင့် မြင်နိုင်၊ သိနိုင် သောကြောင့်လည်း သဟဿနေတ္တိ ဟူသော အမည်ကို ရ၏။ ယူ ဇနာတသောင်းရှိသော တာဝတိ' သာနတ်ပြည်၌ ရှိသော၊ နတ်တို့ ကို အစိုးရသောကြောင့်လည်း ဒေဝါနမိန္ဒ ဟူသော အမည်ကို ရ ၏။ ထိုမာဃလင်သည် သင်္ကြာ၊ ဖြစ်အံ့သော ကျင့်ဝတ်ချနှစ်ပါးကို လည်း ကျင့်၏။ ကျင့်ဝတ်ချနှစ်ပါး ဟူသော်ကား။ - အသက်ထက် ဆုံး အမိအဖကို အမိအဖလုပ်ကျွေးသည်လည်း တပါး၊ အသက် ထက်ဆုံး အဆွေအမျိုး၊ အမိအဖတို့ကို ရိုသေလေးမြတ်သည်လည်း တပါး၊ အသက်ထက်ဆုံး သိမ်မွေ့ချောမောသော စကားကို ဆို သည်လည်း တပါး၊ အသက်ထက်ဆုံး ချောပြစ်သော စကားကို မ ဆိုသည်လည်း တပါး၊ အသက်ထက်ဆုံး ဝန်ဘိုခြင်း ကင်းသည် လည်း တပါး၊ အသက်ထက်ဆုံး ကောင်းမွန်သော စကားကို ဆို သည်လည်း တပါး၊ အသက်ထက်ဆုံး အမျက်နည်းသည်လည်း တ ပါး၊ ဤအကျင့်ချနှစ်ပါးလျှင် သင်္ကြာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော အကြောင်း ဖြစ်သော အကျင့်ဝတ်ချနှစ်ပါး။' ဟူ၍ ဟောတော်မူပေ၏။

မဟာလီမင်းသားသည် ဖုရားသီခင်အား - 'မဝလရွာ၌ သင်္ကြာ၊ သည် မာဃဖြစ်ဖူးသော အကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ။' ဟုတောင် ပန်၏။ ဖုရားမြတ်စွာလည်း - 'မင်းသား၊ သင်္ကြာ၊ ကား မဝလရွာ၌ မာဃ ဖြစ်သောစွာ၊ အမှုလုပ်ကြံအံ့သောငှာ၊ ပေါက်တူး ထမ်း ၍ ရွာမှ ထွက်၍ အဖော်တို့ကို ရွာပါး၌ နေသင့်စေ၏။ မိမိ နေရာအ ရပ်ကိုလည်း ညီညွတ်စွာ လှည်း၍၊ သာယာစွာနေ၏။ လူများတို့ လည်း ထိုမြေအရပ်ကို လှယ်၍ နေကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို အမျက်မ ထွက်မူ၍၊ တပါးသော မြေအရပ်ကို သာယာစွာ ပြု၍နေ၏။ လူများ တို့လည်း ထိုအရပ်ကို လှယ်၍ နေပြန်လေ၏။ တဖန်နေရာ သုတ် သင်၍ နေပြန်ပါသော်လည်း။ သူတယောက်သည် လှယ်၍ နေ

ပြန်၏။ ထိုလူများတို့ကို မာဃလင် အမျက်မရှိ။ မေတ္တာပိတ်သာ ရှိ၏။

တနေ့သ၌ မာဃလင်သည် ကြံ့၏။—‘လူတို့ကား အသာအယာ မွေ့လျော်ဖွယ်ကို ကြိုက်နှစ်သက်သည်ချည်းတကား။’ ဟုကြံ့၏။ တနေ့သော နေ့၌ ပေါက်ဘူး ထမ်း၍ ကောက်နယ်တလင်းမှလောက်သော မြေအရပ်ကို ပေါက်ဘူးနှင့် အသာ ပြု၍ နေ၏။ လူများတို့လည်း ထိုမာဃလင် ပြုသော မြေတလင်း၌ နေလေ၏။ မာဃလင်လည်း မီးထင်း ထည့်၍၊ ထိုသူတို့ကို လှုံစေ၍ ထိုသို့မှ—‘လူတို့ကား အသာအယာကို နှစ်လိုဖွယ် ဖြစ်ကုန်သည်ချည်းတကား။ ယနေ့က စ၍ ခရီးကို လျှင် ပြုအံ့သော။’ ဟူ၍ ပေါက်ဘူးနှင့် နိမ့်ရာကို ဖြို၍ မြင့်ရာကို နိမ့်၏။ သစ်ခုတ်၊ ဆူး၊ ညောင်တို့ကို ပယ်၍၊ ဆူးကို သာယာအောင် ပြုပြင်လသော အခါ၌—‘မင်း အဘယ် ပြုသနည်း။’ ဟု သူတယောက်သည် မေး၏။ မာဃလင်လည်း—‘နတ်ရွာသို့ သွားသော ခရီးကို ပြုပြင်၊ သုတ်သင်သည်။’ ဟု ဆို၏။ ထိုသူသည်—‘ယင်းသို့ တပြီးကား၊ ငါလည်း အဖော် ပြုပါအံ့။’ ဟု ဆို၏။ မာဃလင်လည်း—‘အချင်းကောင်းစွာ ခရီးဟူသည် လူတို့ နှစ်လိုကုန်သည်ချည်းတကား။’ ဟု ဆိုပေ၏။

ဤသို့လျှင်၊ တယောက်ကသည် နှစ်ယောက်၊ နှစ်ယောက်ကသည် သုံးယောက်၊ သုံးယောက်ကသည် လေးယောက်၊ ဤသို့လျှင်၊ အစဉ်အတိုင်း ပွားများ၍၊ သုံးကျိပ်သုံးယောက် ဖြစ်လေ၏။ မာဃလင်အမှူး ရှိသော သုံးကျိပ်သုံးယောက်သူတို့သည် တပါးအမှုကို မပြုပဲ၊ ပေါက်ဘူး၊ တရွင်း လက်စွဲ၍၊ တယူစနာ၊ နှစ်ယူစနာ၊ သုံးယူစနာ တိုင်အောင် ခရီးကို သာယာစွာ သုတ်သင်သည်ကို မစလေရှာစား မြင်လေသော်၊ ဤသို့ကြံ့၏။—‘ဤသုံးကျိပ်သုံးယောက်သော သူတို့သည် လုလွှာ မပြုအပ်သော အရာ၌ လုလွှာ ပြုကုန်၏။’—‘ဤ သူတို့သည်ကား သားငါးဖြစ်သော သောက်ဖွယ်၊ စားဖွယ်၊ ခဲဖွယ်ကို ရအောင်ပြုသော်၊ င-အားလည်း အဖို့ အရာ၊ ငါး၊ အမဲ၊ လဿပကာ ရောက်ရာ၏။’ ဟု ကြံ့၍၊ ထိုသူတို့ကို ခေါ်၍—‘မင်းတို့ကား အဘယ်

ပြုသနည်း။’ဟု မေး၏။ မာဃလုင်လည်း-‘ရှာစားမင်း၊ င-တို့ကား နတ်ရွာသို့ သွားရအံ့သော အကြောင်းကို ပြုသည်တကား။’ဟု ဆိုပေ၏။ မစလရွာစားလည်း မင်းတို့ အိမ်ယာထောင်သော သူတို့သည်ကား သား၊မယား စားရအောင်၊ သား၊ငါး ရှာဖွေခြင်းကို လုလုပြုကုန်လော့။ဤအမှုကို မပြုကုန်လင့်။’ဟု အဖန်တလဲလဲ ဆို၏။ မာဃလုင်တို့လည်း ပြုမြဲသာ ပြုလေ၏။

မစလရွာစားသည် -‘င-စကားကို မနာခံ။’ဟု အမျက်ထွက်၍ မဂ္ဂဓရာဇ်မင်းသို့ * သွားလေ၏။-‘အရှင်မင်းကြီး၊ ဤသုံးကျိပ်သုံးယောက်သော သူတို့သည် သွေးသောက်၍၊ ခိုးမှုဝှက်မှုကိုသာ ပြုသည်။’ဟူ၍၊ ချော့ပစ်လေ၏။ မဂ္ဂဓရာဇ်မင်းလည်း -‘ယင်းသို့တပြီးကား၊ မင်းပင် ခေါ်ချေ။’ဟု ဆို၏။ မစလရွာစားလည်း မာဃလုင်အမှူးရှိသော သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော သူတို့ကို ဖမ်း၍ ဆက်လေ၏။ မင်းလည်း-‘ခိုးသူတို့ကို ဆင်နှင့် တိုက်လေ။’ဟု ဆို၏။

မာဃလုင်လည်း လက်သား သုံးကျိပ်သုံးယောက်တို့ကို ဤသို့ ဆို၏။-‘အဆွေတို့ ဤအခါကား ငါတို့ ပြုသော ကောင်းမှုငှတပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိ။င-တို့ကို ချောစားလေသော မစလရွာစားအားလည်း ကောင်း၊မဂ္ဂဓရာဇ်မင်းအားလည်းကောင်း*၊ င-တို့ အသက်၌လည်း ကောင်း၊ မေတ္တာစိတ် တမျှတည်း ရှိစေကုန်။’ဟု ဆိုပေ၏။ လက်သားသုံးကျိပ်သုံးယောက်တို့ သည်လည်း မာဃလုင် ဆုမွတ်ငှား၊ မေတ္တာပြု၍ ထိုသူတို့၏။ မေတ္တာအနုတော်ကြောင့် လူကို သတ်တတ်စွာသော ဆင်သည်၊ ချဉ်းမျှမချဉ်းဝံ့ပဲ ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းကို မဂ္ဂဓရာဇ်မင်းအား* ကြားပေသော်၊ -‘ဖြာဖုံး၍ တိုက်လေ။’ဟု စေ၍၊ ဖြာဖုံး၍ တိုက်လေသော်လည်း မ၀၅ ဝံ့ပဲ၊ ဝေးစွာ ဖဲလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို မဂ္ဂဓရာဇ်မင်းအား* ကြားလေသော်၊ -‘ဤသူတို့၌ အကြောင်း ရှိလေရာ၏။’ဟူ၍ မေးမြန်းလေ၏။ -‘ဟယ်အချင်းတို့၊ အဘယ် လို့ငှာ မရ၍ ခိုးမှု၊ဝှက်မှုကို ပြုသနည်း။’ဟု မေး၏။မာဃလုင်လည်း-‘အရှင်မင်းကြီး၊ ငါတို့ကား ခိုးသူမဟုတ်။ နတ်ရွာသို့ သွားရအံ့သော အကြောင်း၊ခရီးကို ပြုပြင်သည်ကို မစလရွာစားသည်၊-

“နင်တို့သည် ယင်းသို့ မပြုလင့်။ သားငါး ပြစ်စား၍၊ သောက်ဖွယ်၊ စားဖွယ်ကို ပြုလော။” ဟု တိုက်တွန်းဆိုသော စကားကို မနာ။’ ဟူ၍ အရှင်မင်းကြီးအား ချောပစ်၍ လျှောက်လေသည်။ ငါတို့သည် ခိုးသူ မဟုတ်။” ဟု လျှော့ပေ၏။ မင်းကြီးလည်း—‘ဟယ် အချင်းတို့၊ သင်တို့ကျေးဇူးကို တိရစ္ဆာန် ဖြစ်သော ဆင်ကား သိလေ၏။ လူ ဖြစ်လျက်၊ သင်တို့ ကျေးဇူးကို ငါတို့ မသိ။’ ဟု ဆို၍—‘သင်တို့ကို ချောစား၍ လျှောက်သော မစလရှာစားကိုလည်း သားမယားနှင့် အကွ ကျွန်ပြုလေကုန်။ င-ဆင်ကိုလည်း သင်တို့ စီးကြွလေကုန်။ ငါ ပြစ်မှားမိသည် ကိုလည်း သင်တို့ သည်းခံစေသော။’ ဟု ကံတော့ ၏။

သကြားအလောင်း၊ မာဃလုင်လည်း—‘အချင်းတို့၊ ငါတို့ ပြုသော ကောင်းမှု၏ အကျိုးသည် ယခုပင်လျှင် ပေးငြိတကား။’ ဟု ဆိုပေ ၏။ ဆင်ကိုလည်း အသွည်သွည့် စီးကြွလေကုန်၏။ အလှူအကျိုး၌ အလွန် သုံကြည်သော မာဃလုင်ကား လက်သား သုံးကျိပ်သုံးယေခံ ကို ဤသို့ ဆို၏။—‘အချင်းတို့ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်မှ လာသော သူ တို့အား နေရာ ဖြစ်သော ကြီးစွာသော စရပ် ဆောက်အံ့။’ ဟူ၍၊ လက်သွားကို ခေါ်၍ စရပ်ဆောက်ရအံ့သော အစီအရင်ကို ပြုလေ ၏။—‘စရပ်အလှူ၌ တမူကား မိမ္မဟူသည်ကား ငါတို့ သဒ္ဓါစိတ်နှင့်မ ညီလို ဖြစ်သောကြောင့်၊ သားမယားကို အလှူမဝင်စေနှင့်။’ ဟု ဆို ၏။

မာဃလုင်မယားကား၊ သုဇာတာ မည်သော မြောက်သား ရင်း၊ မယားလည်း တယောက်၊ သုနန္ဒာ၊ သုစိတ္တာ၊ သုဓမ္မာ မည်သော သူမိမ်းမယားလည်း သုံးယောက်၊ ဤသို့အားဖြင့် မယားလေးယေခံ ရှိ၏။ ထိုလေးယောက်တို့တွင်၊ သုဓမ္မာမည်သော မယားသည် အလှူ တို့ ဝင်ရအောင်ဟု လက်သွားကို တံစိုးပေး၍—‘အမောင်လက် သွား၊—‘စရပ်အလှူဝယ်၊ မိမ္မ အလှူမဝင်စေနှင့်။’ ဟု င-လင်၊ ခင်ပွန်း၊ မာဃလုင် ဆိုသောကြောင့်၊ စရပ်အလှူတွင် ငါလျှင် အကြီး ဖြစ်အံ့ သော အကြောင်းကို၊ ကြံ့ဘိလော။’ ဟု ဆို၏။ လက်သွားလည်း—‘မ စိုးလင့်။’ ဟု ဆိုပေ၏။ စရပ်အတွင်းကို ကောင်းစွာ လုပ်၍၊ သုဓမ္မာစ

ရပ်ဟု ကမ္မည်း ထု၍ ထားလေ၏။ စရပ်ပြီး၍ အထွတ်တင်သောနေ့
မှ—‘အလုပ်တပါးသည် မေ့၍ ကျန်၏။’ဟု လက်သွား ဆို၏။ မာဃာ
လင်လည်း—‘အဘယ်အလုပ်နည်း။’ဟု မေး၏။—‘စရပ် အထွတ်
ကျန်လေသည်။’ဟူ၍ ဆို၏။—‘ယခုမှ သစ်စင်းကို လုပ်၍ မဖြစ်နိုင်ပြီ။
စရပ်အထွတ်အပြီးအစီး ရှိရာမှာ ရှာ၍ ဝယ်သော် ကောင်း၏။’ဟု
ဆို၏။ မာဃာလင်လည်း—‘စရပ်အထွတ်အပြီး ရှိသလော။’ဟု မေးစေ
သော်၊ သုဓမ္မာအိမ်မှာ ရသေ့၏။ သကြားအလောင်း၊ မာဃာလင်
လည်း—‘အသပြာတတောင် ပေးပေ။’ဟု ဆို၏။ သုဓမ္မာလည်း—‘အ
ဖိုးကို ငါမလို။ အလှူဝင်ရမှ ပေးအံ့သတည်း။’ဟု ဆို၏။ မာဃာလင်
လည်း—‘ငါ-အညှာတွင် မိမ္မမဝင်စေနှင့်။’ဟု ဆို၏။ လက်သွားလည်း
တံစိုး စားချေသောကြောင့်—‘အရှင်မာဃာလင်၊ ဗြဟ္မပြည်မှတပါး
မိမ္မနှင့် ကင်းသော အရပ် မရှိ။ သုဓမ္မာ အညှာဝင်စေမှ၊ စရပ်ပြီးအံ့။’
ဟု ဆိုပေ၏။—‘ပင်းသို့တပြီ ကား၊ ဝင်စေတော့။’ဟု မာဃာလင် ဆို
လျှင်၊ အထွတ် တင်၍ ပြီးစေ၏။ စရပ်ပြီးလျှင်၊ စရပ်၌ သူကောင်းနေ
စရာ၊ သူဆင်းရဲနေစရာ ဟူ၍၊ နေရာကို စိရင်၍၊ မာဃာလင်က စ
သော သုံးကျိပ်သုံးယောက်တို့သည် သုံးဆယ်သုံးခုသော အင်ပျဉ်
ကို ခင်း၏။—‘အကြင်သူ၏ အင်ပျဉ်၌ **၏ သည်**’ နေ၏။ ထိုအင်ပျဉ်ရှင်
အိမ်သို့ ပို့။’ဟူ၍ အမှတ်ပေး၏။ စိရင်သော အတိုင်း နေသော ၏သို
ကို* အင်ပျဉ်သခင်အိမ်သို့ ပို့ပေ၏။ ၏သည်* မသွားသရွေ့ ခြေ
ဆုပ်ကျောက်နယ် စသော၊ ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ကျွေးရ၏။ မာဃာ
လင်ကား စရပ်၏ အနီး၌ ပင်လယ်ကသစ်ပင် စိုက်၍၊ ထိုသစ်ပင်
ရင်း၌ ကျောက်ဖျာ ခင်း၏။ စရပ်သို့ ဝင်သော သူတို့သည်လည်း
အထွတ်ကမ္မည်းကို* ဖတ်လေသော်၊ သုဓမ္မာစရပ်သာ ဆိုကုန်၏။
မာဃာလင် စသော သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော သူတို့၏ အမည်
သည် ပျောက်ခဲ့၏။

သုနန္ဒာမည်သော မယားသည်လည်း ဤသို့ ကြံ့၏။—‘သုဓမ္မာ
လိမ္မာသောကြောင့်၊ အလှူတို့ ဝင်ရလေသည်။ ငါကား အဘယ် အ

ဣကို ပြုရအံ့နည်း။’ဟု ဆို၏။—‘ဤစရပ်သို့ လာသော သူခပ်သိမ်း တို့အား ချိုးစရာ၊ သောက်စရာ ဖြစ်သော ကြာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် ဖုံး လွှမ်းသော ရေကံကို* တူးလေ၏။ သုစိတ္တာလည်း ဤသို့ကြံ၏။ သု ဓမ္မာသည် လိမ္မာ၍ အဇ္ဈတို့ကို ဝင်ရလေ၏။ သုနန္ဒာလည်း အရပ် ထက်ဝန်းကျင်မှ လာသော သူတို့ကို ရည်၍ စရပ်ပါး၌ ရေကံ တူး လေ၏။ ငါလည်း ဤစရပ်သို့ လာသော သူတို့သည် သုနန္ဒာရေကံ၌ သောက်ချိုး၍ လာသော သူတို့ကို အထူးထူးသော ပန်းတို့ဖြင့် ပန်၍၊ နှမ်း၍၊ အထူးထူးသော သစ်သီးတို့ကို စား၍ သွားစိမ့်သောဌာ၊ စရပ်၏ အနီး၌ ဥယျာဉ်ပြုအံ့ဟု ဥယျာဉ် ပျိုး၏။ ထိုဥယျာဉ်၌ကား ဤ မည်သော ပန်း၊ ဤမည်သော သစ်သီး မရှိဟူ၍ မဆိုရ။ ရှာဖွ်၍ ပြည့်စုံအောင် စိုက်၏။

သုဇာတာကား၊ ကိုတို့သုံးယောက်ကား သူစိမ်းမယားသာ ဖြစ် ကြသည်။ ငါကား၊ **မြောက်သားရင်း ဖြစ်သော မယားတည်း။** ငယ် လင်မာဃ ပြုသော ကောင်းမှုသည် င-ကောင်းမှုပင်ကိုကား။’ဟူ ၍၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ကောင်းမှုကိုမျှ မပြုမူ၍၊ အရောင်အဆင်းကိုသာ ပြုပြင်၍ အထူးထူးသော အဝတ်တံဆာတို့ကို* ဆင်၍၊ အပျန့်*ပျူး ပျူး နေစေသည့်၏။

မာဃလင်ကား စရပ် ဆောက်သော အဇ္ဈမှတစ်ပါးလည်း အ ထူးထူးသော အလိုဆန္ဒရှိရာ၊ ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့အား နတ် ရှာအလိုဌာ ပေးကမ်းခြင်းအလေ့ ရှိသော ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံ သောကြောင့်၊ မာဃလင်အဖြစ်မှ သေခဲ့သော်၊ တာဝတိံသာနတ် ပြည်၌ သကြားနတ်မင်း ဖြစ်လေ၏။ လက်သားသုံးကျိပ်သုံးယောက် တို့သည်လည်း သေခဲ့သော်၊ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ချည်း ဖြစ် လေကုန်၏။ လက်သွားသည် ဝိသကြိုနတ်သား ဖြစ်လေ၏။

တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကိုကား သကြားမင်း မဖြစ်မှီက အသူ ရာတို့ မင်းပြုနှင့်လေကုန်၏။ ထိုအသူရာတို့ကား—‘အသစ် ဖြစ်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ ဖြစ်လာသည်။’ဟူ၍၊ ‘၏ခံအံ့။’ဟု နတ်၏ အဖျော် ယမကာ စီရင်ကုန်၏။ သကြားမင်းကား သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော

လက်အောက်နတ်သားတို့ကို - 'အသူရာတို့သည် ဖွဲ့ခံသော်*၊ သေ
ကို သောက်ဟန်ပြု၍ သွန်ပေ။ မသောက်သင့်။' ဟု ဆိုသောသောင့်၊
သောက်ဟန်ပြု၍ သွန်ကုန်၏။ အသူရာတို့သည် အကယ် သောက်
သည် မှတ်၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သောက်ကြ၍ ယစ်လျှင် တုံးရ
ရုံး လည်းကုန်၏။ ထိုအခါ၊ သကြားကား လက်သားသုံးကျိပ်သုံး
ယောက်တို့ကို - 'အချင်းတို့၊ ဤသူတို့နှင့် အတူ နေသဖြင့်ကား၊ အ
ကျိုး မရှိ။' ဟု ဆို၍ ခြေကို ကိုင်လျက်၊ သမုဒ္ဒရာသို့ ချလေ၏။ ထို အ
သူရာတို့အားကား၊ အောက်သို့ ကျလေသဖြင့်၊ မိမိတို့၏ ကုသိုလ်
ကံအားလျော်စွာ မြင်းမိုရ်တောင်အောက်၌ ယူဇနာတသောင်း ရှိ
သော အသူရာပြည်၌ နတ်မင်း ဖြစ်၏။

တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကား အရှေ့တံခါးနှင့် အနောက်တံခါးအ
ကြားယူဇနာတသောင်း ရှိ၏။ တောင်တံခါးနှင့် မြောက်တံခါး အ
ကြားလည်း ယူဇနာတသောင်း ရှိ၏။ တံခါးလည်း တထောင်ရှိ၏။
အရံရေကံတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်၏။ ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်၏ အ
လယ်၌ကား စရပ် ဆောက်ခဲ့ဘူးသော အကျိုး အားဖြင့် ယူဇနာ
သုံးရာအစောက် ရှိသော တန်ခွန်ဆောက်သော ယူဇနာခုနှစ်ရာအ
စောက် * ရှိသော ဝေဇယန္တာပြဿဒ် ပေါက်ပေ၏။ ပတ်ဝန်းကျင်
လည်း ရွှေရိုး၌ကား ပတ္တမြားအရှက်တပ်သော တန်ခွန်၊ ပတ္တမြား
အရိုး၌ကား ရွှေအရှက် တပ်သော တန်ခွန်၊ သန္တာအရိုး၌ကား ပု
လဲးအရှက် တပ်သော တန်ခွန်၊ ပုလဲးအရိုး၌ကား သန္တာအရှက်
တပ်သောတန်ခွန်၊ ရတနာခုနှစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော အရိုး၌ကား၊ ရတ
နာခုနှစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော အရှက် တပ်၍၊ ဟန်ခွန်စိုက်ခဲ့ဘူးသော
အကျိုးအားဖြင့် တန်ခွန်အတိ ဆောက်ပေ၏။ ဤသို့လျှင်၊ စရပ်
အကျိုးအားဖြင့် ရတနာခုနှစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော ယူဇနာအစောက်
တထောင်' ရှိသော သကြားမင်းနေရာ၊ ဝေဇယန္တာပြဿဒ် ပေါက်
ပေ၏။ ပင်လယ်ကသစ်ပင် စိုက်ခဲ့ဘူးသော အကျိုးအားဖြင့်၊ အချင်း

၁။ အထက်၌ ဝေဇယန္တာပြဿဒ်အစောက်ကို ယူဇနာခုနှစ်ရာ ဆိုပြီးနောက်၊ ယခုယူဇနာ
တထောင် ဆိုသည်မှာ၊ တန်ခွန် နှစ်ပါးအထိ ဆိုသည်။

အစောက်၊ ယူဇနာတရာ ရှိသော ပင်လယ်ကသစ်ပင် ပေါက်ပေ၏။
ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း၌ သူတို့ နေရာ၊ ဖျာခင်း ဘူးသေသ အကျိုး
အားဖြင့်၊ အလျားယူဇနာ ခြောက်ဆယ်၊ အနံယူဇနာငါးဆယ်၊ အ
စောက် တဆယ်ငါးယူဇနာ ရှိသော လယ်ခေါင်ရန်း အဆင်းရှိ
သော၊ ချပ်ရည် သွန်းထိသကဲ့သို့ အဆင်း ရှိသော၊ နိဗ္ဗိတကာ မ
နှိုင်းသာသော ပဏ္ဍုကမ္ဘလာ ကျောံဖျာသည်လည်း ပေါက်ပေ၏။
ညချမ်းကား ထိုကျောက်နေရာ၌ သကြားမင်း တက်၍ နေသော
အခါကား နိမ့်လင့်ပေ၏။ သက်ပြန်သော အခါကား ကြပတေ့ တင်း
တင်း ရှိပြန်လေ၏။

ဆင်ကား ဧရာဝတီအမည် ရှိသော နတ်သား ဖြစ်လေ၏။ သ
ကြား ဥယျာဉ်ကစားသော အခါ၌ နတ်သားအဖြစ်ကို စွန့်၍၊ ယူဇနာ
တရာငါးဆယ် ရှိသော ဧရာဝတီအမည် ရှိသော ဥကင်းသုံးဆယ့်
သုံးလုံး ရှိသော ဆင်အဖြစ်ကို ဖန်ဆင်း၍၊ သကြားသုံးကျိပ် သုံး
ယောက်တို့၏ စီးနေရာ ဖြစ်၏။ ထိုသုံးဆယ့်သုံးလုံး ဥကင်းတို့သည်
ကား လုံးပတ်တယူဇနာခွဲး^၁ ရှိ၏။ ထိုဥကင်း၌ကား သကြားနေရာ၊
တဆယ်နှစ်ယူဇနာ ရှိသော၊ ရတနာမဏ္ဍပ် ရှိ၏။ အကြားအကြား၌
ကား တယူဇနာ၊ တယူဇနာ အစောက်ရှိသော၊ ရတနာချနှစ်ပါးအ
တိပြီးသော တန်ခွန်၊ ရွှေခြူကွန်ရက်တို့သည် တူရိယာ၅ပါး တီးရာ
မြည်သော အသံကဲ့သို့ နတ်သီချင်းသံတို့ဖြင့် အမြီးမပြတ် မြည်၏။
မဏ္ဍပ်အလယ်၌ တယူဇနာမျှ လောက်သော ပတ္တမြားပလ္လင်ခင်း
၏။ ထိုပလ္လင်၌ သကြားနေ၏။ ဥကင်းသုံးဆယ့်သုံးလုံးဝယ် တလုံး
တလုံး၌ကား အစွယ်ချီနှစ်ချောင်း၊ ချီနှစ်ချောင်း ဖန်ဆင်းရကား၊ အ
စွယ်နှစ်ရာသုံးဆွဲတချောင်း ရှိ၏။ တချောင်း၊ တချောင်းသော အစွယ်
ကား၊ ယူဇနာငါးဆယ် ရှိ၏။ တချောင်းတချောင်း၌ ရေကံ ချီနှစ်ကံ၊ ချ
ီနှစ်ကံ ဖန်ဆင်းရကား၊ ရေကံပေါင်း တထောင်ခြောက်ရာ တဆွဲချ
ီနှစ်ကံ ရှိ၏။ ရေကံ တကံတကံ၌ ကြာ ချီနှစ်ပင်၊ ချီနှစ်ပင် ရှိ၏။ ကြာပင်

၁။ ဤ၌ ကူးမှားနေသည်။ ပရမတ္ထသမ္မုပအနုဝဏ္ဏနာ၌ သိကြားမင်းနေရာ၊ အလယ်
ဥကင်းသည် ယူဇနာ ၃၀ ရှိသည်ဟု ဆို၏။

ပေါင်းတသောင်း၊တထောင်၊သုံးရာတဆဲကိုးပင်ရှိ၏။ကြာပင် တပင်
တပင်၌ကား၊ကြာ ခုနှစ်ပွင့် ခုနှစ်ပွင့်ရှိ၏။ကြာပွင့်ပေါင်းခုနှစ်သောင်း၊
ကိုးထောင်၊နှစ်ရာသုံးဆယ့် သုံးပွင့် ရှိ၏။တပွင့်၊တပွင့်၌ ပွင့်ချပ်ခုနှစ်
ချပ်၊ ခုနှစ်ချပ် ရှိ၏။ကြာပွင့်ချပ်ပေါင်... ငါးသိန်း၊ငါးသောင်း၊ လေး
ထောင်၊ခြောက်ရာ၊သုံးဆယ့်တချပ် ရှိ၏။ ကြာ တချပ်တချပ်၌ နတ်
သွီးခုနှစ်ယောက်၊ခုနှစ်ယောခံ ရှိ၏။ နတ်သွီးပေါင်း သုံးသန်း၊ရှစ်သိန်း၊
ရှစ်သောင်း၊နှစ်ထောင်၊လေးရာ၊ တကျပ်၊ ခုနှစ်ယောက် ရှိ၏။ ဤသို့
လျှင်၊ ယူဇနာတဆယ်၊ တဆယ်' ရှိသော အဝှမ်းတချောင်း၊ တ
ချောင်းသည် သဘင် ဖြစ်၏။ဤသို့လျှင်၊ ကြီးစွာသော စည်းစိမ်ကို
ခံစေ၏။သကြားလည်း ဥယျာဉ် မပြတ်ကစား၏။

သုဓမ္မာသည်လည်း သေခွဲသော်၊တာဝတိံသာ၌လည်းကောင်း
ဖြစ်ပြန်လေ၏။ သုဓမ္မာအမည် ရှိသော ယူဇနာကိုးရာ ရှိသော နတ်
သဘင်သည်လည်း ပေါက်ပေ၏။ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ကား
သုဓမ္မာထက် လွန်၍ မွေ့လျော်အံ့သော နတ်သဘင်ဟူသည် မရှိ။နတ်
တို့ တရားနာအံ့သော အခါ၌လည်း သုဓမ္မာနတ်၏ သဘင်၌သာ နာ
ကုန်၏။ငါတို့လူ၌ မွေ့လျော်ဖွယ်သော အရာကို မြင်သော်၊ သုဓမ္မာ
နတ်သဘင်ကဲ့သို့ ဟူ၍၊ ယခုထက်တိုင်အောင် ဆိုစကုန်၏။ သုနန္ဒာ
လည်း ရေကံ တူးသော အကျိုးအာဖြင့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌
လည်းကောင်း ဖြစ်လေ၏။ ယူဇနာခုနှစ်ရာ ရှိသော အလွန် နှစ်လို
ဖွယ်သော နန္ဒဝန်ရေကံ ပေါက်ပေ၏။ သုဗ္ဗတ္တာလည်း ဥယျာဉ် စိုက်
ပျိုးတူးသော ကောင်းမှုကြောင့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌လည်း
ကောင်း ဖြစ်၍၊ယူဇနာသုံးဆယ် ရှိသော ဗိတ္တလတာ မည်သော
ဥယျာဉ် ပေါက်ပေ၏။ နတ်တို့ သေအံ့သော အကြောင်းငါးပါးသည်
ထင်လတ်မှုကား၊ ထိုဗိတ္တလတာဥယျာဉ်သို့ ဝင်လေ၍၊ မွေ့လျော်စ
လျက် သွားရှာလေ၏။ သေမန်းမသိနိုင် ဥယျာဉ်၌ သေလေကုန်၏။

သုဇာတာကား၊ သေခွဲသော်၊အဿ္မာသတင်းမှန်း မသိ။ မိမိကိုကို

၁။ အထက်၌ကား၊ယူဇနာ၅၀ ရှည်ကြောင်း ဆိုသည်။ ဗိတ္တလတာဥယျာဉ် ယူဇနာ၃၀ ရှိ
သည် ဆိုသောကြောင့်၊နောက်ကောင်း ယုတ္တိ တန်၏။

သာ တန်ဆာ ဆင်၍၊ တယုံပျံပျံနေမိချေ၍၊ တောင်မြောင်ချောက်
 ကြား၌ ပျိုင်းမငယ် ဖြစ်၍ ရှိလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို သကြား
 မင်းမြင်သည် ရှိသော်-‘သူမိက်မသည် အလှူသတင်း မသုံးပါ၍၊
 တိရစ္ဆာန်မ ဖြစ်လေသည်။ ငါ သွား၍ ချင်းကို သိလသတင်းဆော်
 တည်စေ၍၊ ငါတို့ နတ်ရွာသို့ ဆောင်အံ့သော။’ဟု ကြံ၍၊ သကြား
 မင်းသည် မထင်ရှားသော ကိုဖြင့်၊ လာလတ်၍ သုဇာတာပျိုင်းမ
 ငယ်အပါး၌ ရပ်၍-‘ပျိုင်းမငယ်၊ အဘယ် ရှာသနည်း။’ဟု မေးလေ
 ၏။ သုဇာတာပျိုင်းမငယ်လည်း-‘အရှင်၊ အသူနည်း။’ဟု မေး၏။
 သကြားမင်းလည်း-‘သင့်လျှင် ခင်ပွန်း၊ ငါမသိ။’ဟု ဆိုပေ၏။ သုဇာ
 တာ ပျိုင်းမငယ်လည်း-‘အဘယ်အရပ်၌ ဖြစ်လေသနည်း။’ဟု မေး
 ၏။-‘ငါကား တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေသည်။’ဟု ဆိုပေ
 ၏။-‘သင်၏ ခင်ပွန်းသုံးယောက်ကား အဘယ်မှာ ဖြစ်လေသနည်း။’
 ဟု မေးပြန်၏။-‘ငါ့သို့ ရောက်လှကုန်၏။’ဟု သကြား ဆို၏။-‘သင်
 မြင်လိုသလော။’ဟု သကြား မေးသော်-‘ငါအဘယ်သို့ ရောက်
 နိုင်အံ့နည်း။’ဟု ဆို၏။ သကြားလည်း-‘ငါလျှင် သင့်ကို ဆောင်အံ့။’
 ဟု ဆို၍၊ သုဇာတာ၊ ပျိုင်းမငယ်ကို လက်ဝါးဖြင့် တင်ယူ၍ နန္ဒာရေ
 ကံ၌ လွှတ်ခဲ့၏။ သုနန္ဒာ၊ သုစိတ္တာ၊ သုဓမ္မာတို့ကို-‘သုဇာတာကို မြင်
 ကုန်လိုသလော။’ဟု ဆို၏။ သုနန္ဒာ၊ သုစိတ္တာ၊ သုဓမ္မာတို့သည်-‘သ
 ကြားမင်း၊ အဘယ်မှာနည်း။’ဟု မေးကုန်၏။ သကြားမင်းလည်း-
 ‘သုနန္ဒာရေကံ၌ ရှိ၏။’ဟု ဆိုပေသော်၊ သုနန္ဒာတို့လည်း သုနန္ဒာရေကံ
 သို့ သွားကုန်၍၊ သုဇာတာ ပျိုင်းမငယ်ကို မြင်ကုန်လျှင်-‘ဩ-သုဇာ
 တာ၊ သင်၏ အဆင်းကံး၊ အံ့ဖွယ်တကား၊ သုဇာတာ နှုတ်သီးလည်း
 အံ့ဖွယ်တကား။ သုဇာတာ၊ ခြေသည်လည်း အံ့ဖွယ်တကား။ သုဇာ
 တာ၊ သိတင်းမသုံးသော အကျိုးကား အံ့ဖွယ်တကား။’ဟု ပြက်
 ရယ်မှုပြု၍ သွားလေကုန်၏။

သကြားမင်းလည်း သုဇာတာပျိုင်းမငယ်သို့ သွားပြန်၍-‘သင့်
 ခင်ပွန်းမသုံးယောက်ကို မြင်ပြီလော။’ဟု မေး၏။-‘မြင်ပြီ၊ သကြား
 မင်း။ င-ကို နှိပ်စက်၊ ပြက်ရယ်မှု ပြု၍ သွားလေကုန်၏။ ငါကား အ

လွန်ရှက်ကြောက်သည်။ လပြည်သို့ ပို့ပါ။’ ဟု ဆို၏။ သကြားလည်း သုဇာတာပျိုင်းမငယ်ကို နန္ဒာရေကံမှယူ၍ လပြည်သို့ ဆောင်ခဲ့ပြန်၏။ သကြားလည်း - ‘နတ်ပြည်သို့ ဖြစ်လတ္တံ့သော အကြောင်းကို ပြုလော။’ ဟု ဆို၏။ သုဇာတာပျိုင်းမငယ်လည်း - ‘အဘယ်သို့ ပြုရအံ့နည်း။’ ဟု မေး၏။ သကြားလည်း - ‘ငါပေးသော အဆုံးအမကို စောင့်နိုင်အံ့လော။’ ဟု ဆို၏။ သုဇာတာ ပျိုင်းမငယ်လည်း - ‘စောင့်နိုင်အံ့။’ ဟု ဆို၏။ သကြားမင်းလည်း - ‘ယနေ့က စ၍ ပဉ္စသီ သိတင်းကို သင် မြီးစွာ စောင့်၍ သုအသက်ကို မသတ်နှင့်။’ ဟု ဆို၍ နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။ သုဇာတာ ပျိုင်းမငယ်လည်း ထိုနေ့မှ စ၍ ငါးသေကောင်ကိုသာ ရှာ၍ စား၏။ အသေကောင် မတွေ့သော်ကား၊ သကြားမင်း ပေးသော ပဉ္စသီကိုသာ အောက်မေ့၍ နေ၏။ သကြားလည်း နှစ်ရက်၊ သုံးရက် လွန်လသော်၊ လာလ၍ - ‘ပျိုင်းမငယ်ကို အလိုဝမ်းအံ့။’ ဟု ဆုံးဖြင်၍ ငါးသေကောင် ဖန်ဆင်း၍ ပက်လက်နေ၏။ သုဇာတာပျိုင်းမငယ်လည်း ငါးသေကောင် ဟူသော အမှတ်ဖြင့် ခွံမိ၏။ ငါးအယောင် ဆောင်သော သကြားမင်းသည် မျှီအံ့သော အခါမှ အမြီးကို လှုပ်၏။ သုဇာတာပျိုင်းမငယ်လည်း - ‘အရှင်ပေတကား။’ ဟု လွှတ်ပြန်၏။ ထိုသို့ချည်း နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်စေအောင်၊ သကြားမင်းကား သုဇာတာပျိုင်းမငယ် ရှေ့က၊ ငါးသေကောင်အယောင် ဖန်ဆင်းလေ၏။ သကြားမင်းလည်း ပျိုင်းမငယ် မျှီအံ့သော အခါ၌ အမြီးကို လှုပ်ပြန်၏။ သုဇာတာပျိုင်းမငယ်လည်း - ‘အရှင်ပေတကား။’ ဟု လွှတ်ပြန်၏။ ထိုသို့ နှစ်ရက်၊ သုံးရက် တိုင်အောင်၊ အလိုဝမ်း၏။ သီလမြီးသော အကြောင်းကို သိမှ၊ ငါးအသွင်ကို ပြောင်း၍ သကြားအဖြစ်ကို သိစေ၏။ - ‘သင့်ကို အလိုဝမ်းအံ့သော ဌာလှာသည်။ ငါပေးသော သီလသတင်းကို မြီးစေ။ ငါ ရှိရာသို့ မကြာမတင် ရောက်လတ္တံ့။’ ဟု ဆုမ္မခဲ့၍ နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

သုဇာတာပျိုင်းမလည်း ငါးသေကောင် ရသော်ကား၊ စားရ၏။ မရသော် မစားရ၍၊ မွတ်သိပ်၍ သေခဲ့သော်၊ ပဉ္စသီ စောင့်သော

အကျိုးအားဖြင့် ဗာရာဏသီပြည်၌ အိုးထိန်းသမီး ဖြစ်လေ၏။ ထို သူဇာတာအိုးထိန်းသမီးကား ဖျိုင်းမငယ်အဖြစ်၌ သီလစောင့်သော အကျိုးအားဖြင့် အလွန်သော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သင်္ကြားလည်း အိုးထိန်းသမီး တဆွဲခြောနှစ် ခြောသော အခါ၌-‘အဘယ်အရပ်၌ ဖြစ်လေသနည်း။’ဟု နတ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်လသော်၊ ဗာရာဏသီ ပြည်၌ အိုးထိန်းသမီး ဖြစ်လေသည်ကို မြင်၍၊ ရတနာချစ်ပါးကို ရသား၌ တင်၍၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့အား ထိုရတနာကို သခွား သီးဟု ထင်စေလျက်၊ ဗာရာဏသီပြည်သို့ နှင်လေ၏။ သခွားသီးဝယ် လင့်ကုန် ၊ ကြွေးကြော်၍ နှင်၏။ ဗာရာဏသီပြည်သူတို့လည်း ပဲ နောက်၊ ပဲကြီး၊ စသည်တို့ကို ယူ၍၊ ရောင်းပါလောဟု ဝယ်ကုန်၏။ သင်္ကြားလည်း-‘အဖိုးနှင့် ဝယ်သော သူကို ငါမရောင်း။’ဟု ဆို၏။ ဗာရာဏသီပြည်သူတို့လည်း-‘အဘယ်သူကို ရောင်းအံ့နည်း။’ဟု မေး၏။ သင်္ကြားမင်းလည်း-‘ပဉ္စသီ စောင့်သော မိမ္မကို ငါပေးမည်။’ ဟု ဆို၏။ ဗာရာဏသီပြည်သူတို့လည်း-‘မင်းစိုးမွန်၊ ပဉ္စသီသိတင်း ဟူသည်ကား၊ မည်းမည်းလော့။ ဖွေးဖွေးလော့။ ညိုညိုလော့။’ဟု ဆို ကုန်၏။ သင်္ကြားလည်း-‘သင်တို့ ပဉ္စသီ မစောင့်သော သူသည် ပဉ္စသီကို အမည်၊ အဖွဲ့၊ အညွှံ သိကုန်အံ့နည်း။’ဟု ဆို၏။ ဗာရာဏသီ ပြည်သူတို့လည်း-‘မင်းစိုးမွန်၊ တို့ပြည်တွင် အိုးထိန်းသမီးသို့ အဆင်း လည်းသွ၏။ ပဉ္စသီ သိတင်းကိုလည်း စောင့်၏။ ယင်းသို့ နှင်လေ။’ဟု ညွှန်လိုက်၏။ သင်္ကြားသည် အိုးထိန်းအရပ်သို့ နှင်လေ၏။-‘သခွား သီး ဝယ်လှည့်။’ဟု ကြွေးကြော်၍ နှင်လေသော်၊ ထို အိုးထိန်းသမီး ကြား၍-‘အရှင်မင်းစိုး၊ ငါလျှင် ပဉ္စသီ သိတင်းကို စောင့်၏။ သခွားသီး င-အား ပေးလော။’ဟု ဆို၏။-‘သင် ဘယ်သို့ မိမ္မနည်း။’ဟု မေး ၏။-‘အိုးထိန်းသမီးတည်း။ ငါလျှင် ပဉ္စသီကို မစွန့်သော မိမ္မ။’ဟု ဆို ၏။ ယင်းသို့တပြားကား သင်အားလျှင် ဤသခွားသီးကို ငါဆောင်ခဲ့ သည်။’ဟု ဆိုပေ၏။ အိုးထိန်းသမီးအိမ်တံခါးသို့ နှင်လေ၍၊ သခွားသီး အဆင်း ရှိသော ရတနာဥစ္စာကို ပေးပြီးမှ သင်္ကြားအဖြစ်ကို သိစေ ၏။-‘ဤဥစ္စာဖြင့် အသက်ကို မွေးလေ။ အလှူလည်း ပေးလေ။ ပဉ္စသီ

ကိုလည်း မပျက်စေနှင့်။’ဟု ဆုမ္မနဲ့၍ တာဝတိံသာသို့ ပြန်လေ၏။

အိုးထိန်းသွီးလည်း သကြားမင်း ဆုမ္မနဲ့သည်အတိုင်း၊ အလှူလည်း ပေး၏။ ပဉ္စသိသိတင်းကိုလည်း မပျက်ရအောင် ဇောင့်၏။ အိုးထိန်းသွီးအဖြစ်မှ၊ စုတေ့ခဲ့သော် အယူ၊ ပြည်၌ သကြားရန်သူ ဖြစ်သော ဝေပစိတ္တအသူရ၊ နတ်မင်း သွီးဖြစ်လေ၏။ ပျိုင်းမငပင်အဖြစ်၊ အိုးထိန်းသွီးအဖြစ်တို့၌ ပဉ္စသိသိတင်း ဇောင့်သော အကျိုးအားဖြင့် တပါးသော အသူရာမင်းသွီးတို့နှင့် မတူ။ အဆင်းသည် မနှိုင်းသာသော ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ အဆင်အသရေနှင့် ပြည့်စုံသော နတ်သွီး ဖြစ်၍ အလွန် ချစ်မြတ်နိုး ၏။ တပါးသော အသူရာမင်းတို့ တောင်းသော်လည်း—‘ကိုတို့နှင့် င-သွီးနှင့် မထိုက်တန်။ သင်တို့ကို ငါ မပေး၊ င-သွီးခင်ပွန်းလျှာကို င-သွီးပင် ရှာပစေ။ င-သွီး ကြိုက်လျှင် ငါပေး၏။’ဟု အသူရာအပါင်းတို့က စည်းဝေးစေ၍၊ သဘင်ကြီးစွာ ခံ၏။—‘င-သွီး ကြိုက်သော ယူကို ဤပန်းနှင့် ပြစ်။’ဟူ၍၊ သွီးသက်၌ ပန်းကုံးကို ထည့်၏။ ထိုအခါ၌ သကြားမင်းလည်း—‘သုဇာတာသည် အိုးထိန်းသွီးအဖြစ်မှသည် အဘယ်အရပ်၌ ဖြစ်လေသနည်း။’ဟု နတ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်သောသော်၊ ထိုအသူရာသွီး ဖြစ်ကြောင်းကို သိ၍—‘သုဇာတာကို ငါ ဆောင်အံ့။’ဟု အသူရာအိုအသွင် ဖန်ဆင်း၍၊ အသူရာတို့ ပရိသတ်အဆုံး၌ နေပါလေ ၏။ အသူရာသွီး သုဇာတာသည်လည်း မိမိ ကြိုက်သော အသူရာမင်းသားတို့ကို လက်စားလက်ျာ ကြည့်မြင်လှစွာ။ အသူရာအသွင် ဖန်ဆင်းသော သကြားကို မြင်လေ၏။ မြင်သော ခဏ၌ပင်လျှင် ရှေးက ဝါသနာအငွေ့ဖြင့် ပြင်းစွာသော ရေအယဉ်သည် လွန်၍ စီးလေသကဲ့သို့၊ အသူရာသွီးသုဇာတာ၏ ချစ်ခြင်းအဟုံသည် သကြားကို၌ လွန်လေသည် ဖြစ်၍၊ ထိုအသူရာအိုကိုပင်လျှင် င-ခင်ပွန်းဟု ပန်းကုံးပြစ်လေ၏။ အသူရာမင်းသားများကား—‘င-တို့သိခင်၊ အသူရာမင်းကား သွီးနှင့် ထိုက်တန်သော သူမရှိ။’ဟူ၍ ငါတို့ကို မပေး။ ယခု အဒိုးလောက်သော အသူရာအိုကို ခင်ပွန်းပြုအံ့ဟု သွီး ပန်း ပြစ်လေသည်။ သမက် တော်သွလေ၏။’ဟု ပြက်ရက်မှု ပြု၍ သွားခဲ့ကုန်၏။

သကြားလည်း အသူရာသွီးသုဇာတာကို လက်နှေ့တင်၍-‘ငါသို့
သော သကြားကိုကား။’ဟု ဟစ်ကြော်လျက်၊ သုဇာတာကဲ့ ကောင်း
ကင်ဖြင့် ယူ၍ သွားခဲ့၏။

အသူရာတို့လည်း-‘င-တို့ကို တွည့်စားလေ၏။ သကြားအိုကို
လိုက်တာသော့။’ဟု လိုက်လေကုန်၏။ မာတလိနတ်သားသည်
လည်း ဝေဇယန္တာရထားထက် တင်၍ တာဝတိ သာသို့ ရှေ့
နှင်လေ၏။ ထိုသို့ နှင်လေသည်ရှိသော်၊ ဂဠုတေသျှ ရောက်လေ၏။
ဂဠုနေရာ၊ လက်ပံတောသို့ ရောက်သော အခါ၌၊ ဝေဇယန္တာရ
ထားအသံကို ကြားလေသော်၊ ဂဠုဌက်ငယ်တို့ ကြောက်၍ မြည်
တမ်းကုန်၏။ သကြားလည်း ထိုဂဠုဌက်ငယ်တို့ မြည်သံကို ကြား
၍-‘သည်အသံသည် အဘယ်အသံနည်း။’ဟု မာတလိနတ်သား
ကို သကြားမင်း မေး၏။ မာတလိနတ်သား လည်း-‘ဂဠုတို့သည်
ဝေဇယန္တာရထားအသံကို ကြား၍ မြည်သည်၊ အရှင်သကြား
မင်း။’ဟု ဆိုပေ၏။ သကြားမင်းလည်း-‘ယင်းသို့တပြီးကား၊ မာတ
လိနတ်သား၊ င-ကြောင့်၊ ဂဠုငယ်များ မကြောက်စေနှင့်၊ ရထားပြန်
ဘိ။’ဟု ဆို၏။ မာတလိနတ်သားလည်း သိန္ဓောတထောင်ကို နှင်တံ
ဖြင့် အမှတ်ပေး၍၊ ရထားဦးကို ပြန်စေ၏။ အသူရာတို့လည်း ဝေဇ
ယန္တာရထားပြန်သည်ကို မြင်လတ်၍၊ သကြားတန်ခိုးကို မခံနိုင်
သောကြောင့်၊ အသူရာပြည်သို့ ပြေးလေ၏။

သကြားမင်းလည်း အသူရာသွီး၊ သုဇာတာကို တာဝတိ သာ
နတ်ပြည်သို့ သွင်းလေ၏။ နှစ်ကုဋေငါးသန်းသော နတ်သွီးတို့ထက်
အကြီးအရာ ထား၏။ သုဇာတာလည်း သကြားကို ဤသို့ ဆုယူ
လေ၏။-‘အရှင်သကြားမင်း၊ ငါကား ဤနတ်ပြည်၌ မောင်လည်း မ
ရှိ၊ ညီမလည်း မရှိ။ အစ်မလည်း မရှိ။ အကြင်အရပ်သို့ သွားလေမူ၊
အကျွန်ုပ် ပါပါရစေ။’ဟု ဆုယူလေ၏။ သကြားမင်းလည်း-‘ကောင်း
၏။’ဟု အာမခံ၏။ အကြင်အရပ်သို့ သွားသည် ရှိသော်၊ သုဇာတာ
ကို ယူ၍၊ သုဇာတာနှင့် မကွာမကွေ၊ အတူလျှင် သွားလေ၏။

၆၆။ ဒုက္ခတိက္ခပဋ္ဌာန်းဟောသုံး။

သုံးဆယ့်တစ်ကို ပိုင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အတိုင်းမသိသော ကျေးဇူးရှိသော တိက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို အတိုင်းမသိသော ကျေးဇူး ရှိသော မယ်တော်အမျိုး ရှိသော၊ ဘဝသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာသော နတ်၊ ပြိဟူဝတို့အား တိက္ခဒုက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အချိန်မှစ၍ ဒုက္ခတိက္ခပဋ္ဌာန်းကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောတော်မူဟန်ကား။—

- ၁။ ဟေတု ကုသလံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ အကုသလော ဟေတု ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
 - ၂။ အဗျာကတံ၊ ဟေတု ခန္ဓံ ပဋိစ္စ၊ အဗျာကတော ဟေတု ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
 - ၃။ ကုသလံ ဟေတု ခန္ဓံ ပဋိစ္စ၊ ကုသလော ဟေတု ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အာရမ္မဏပစ္စယာ။
 - ၄။ အကုသလံ ဟေတု ခန္ဓံ ပဋိစ္စ၊ အကုသလော ဟေတု ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အာရမ္မဏပစ္စယာ။
 - ၅။ အဗျာကတံ ဟေတု ခန္ဓံ ပဋိစ္စ၊ အဗျာကတော ဟေတု ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အာရမ္မဏပစ္စယာ။
- ဟေတုယာ တိဏှိ၊ အာရမ္မဏေ တိဏှိ
အနပတိယာ တိဏှိ လ အဝိဂတေ တိဏှိ။

၁။ ကုသလံ-ကုသိုလ် ဖြစ်သော။ ဟေတုခန္ဓံ-အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟဟူသော ကုသိုလ် ဟိတ်တရားကို ပဋိစ္စ-ဗွဲ၍ အကုသလော-အကုသိုလ် ဖြစ်သော၊ ဟေတုဓမ္မော-ဟိတ်တရားသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ-ဟေတုသတ္တိကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။

၂။ အဗျာကတံ-အဗျာကတ ဖြစ်သော၊ ဟေတုခန္ဓံ-ဟိတ်တရားကို၊ ပဋိစ္စ-ဗွဲ၍၊ အဗျာကတော-အဗျာကတ ဖြစ်သော၊ ဟေတုဓမ္မော-ဟိတ်တရားသည်၊ ဟေတု ပစ္စယာ-ဟေတု သတ္တိကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။

သရုပ်အရကား ကုသိုလ်ဟိတ်သုံးခု၊ အကုသိုလ်ဟိတ်သုံးခု၊ အ
ဗျာကတဟိတ်သုံးခု။ ကံကား အကြောင်း၊ ကတ္တားကား အကျိုး။
အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟကား၊ ကုသိုလ်ဟိတ်ဖြစ်သော ကံ
တည်း။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ဤသုံးခုကား အကုသိုလ်ဟိတ်
တည်း။ အကုသိုလ်ဟိတ်သုံးခုသည် အပြစ်ကို ပေးတတ်၏။ အဗျာ
ကတဟိတ်သုံးခုသည်ကား အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟလည်း
ကောင်းတည်း။

၃။ ကုသလံဟေတုဓမ္မံ-ကုသိုလ် ဖြစ်သော ဟိတ်တရားကို
ပနိစ္စ-ဇွဲ၍။ ကုသလော-ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဟေတုဓမ္မော-ဟိတ်တ
ရားသည် အာရမ္မဏပစ္စယာ-အာရမ္မဏပစ္စည်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နတိ-
ဖြစ်၏။

၄။ အကုသလံ-အကုသိုလ် ဖြစ်သော၊ ဟေတုဓမ္မံ-ဟိတ်တ
ရားကို၊ ပနိစ္စ-ဇွဲ၍ အကုသလော-အကုသိုလ် ဖြစ်သော၊ ဟေတု
ဓမ္မော-ဟိတ်တရားသည်၊ အာရမ္မဏပစ္စယာ-အာရမ္မဏပစ္စည်း
ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နတိ-ဖြစ်၏။

၅။ အဗျာကတံ-အဗျာကတ ဖြစ်သော၊ ဟေတုဓမ္မံ-ဟိတ်တ
ရားကို ပနိစ္စ-ဇွဲ၍ အဗျာကတော-အဗျာကတ ဖြစ်သော၊ ဟေတု
ဓမ္မော-ဟိတ်တရားသည်၊ အာရမ္မဏပစ္စယာ-အာရမ္မဏပစ္စည်း
ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နတိ-ဖြစ်၏။

၆။ မာဇီနုဘိသဒ္ဓိ ဝတ္ထု။

ဟိတ်ကား ကုသလဟိတ်သုံးခု၊ အကုသလဟိတ်သုံးခုတည်း။ ထို
နှစ်ပါးတို့တွင် ကုသလဟိတ်ကို ရှေ့ဦးစွာ ဟောတော်မူသည်။ ကု
သိုလ်တရားကို ရှည်တွဲ၍ ဖြာတ်ရာ၏။ ထိုကုသိုလ်တရားသည်
ကား နတ်ပြည်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်၏။ အကုသိုလ်တရားတို့
ကိုကား ကြည်ဖဲရာ၏။ ထိုအကုသိုလ်တရားတို့သည်ကား အပါယ်
လေးပါးသို့ လားစေတတ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ပညာရှိတို့သည် ကုသိုလ်
ကို ရှည်၊ အကုသိုလ်ကို ကြည်ရာ၏။ ကုသိုလ်ကို ရှည်၍ နတ်ပြည်သို့

ရောက်ဖူးလေ၏။ အဘယ်သူသည် ရောက်ဖူးလေသနည်း ဟူမူ ကား။ -

အနှစ်နှစ်သောင်း၊ သက်တော် ရှည်သော ကဿပဗုရားရှင်သည် နိဗ္ဗာန်လွန်သည်၏ နောက်ကာလ၌၊ ကဿပဗုရားရှင် ခေတ်တော် ကို ဗာရာဏသီပြည်၏ အရှေ့၌ တယူဇနာမျှလောက်၊ အစောက် မြင့်စွာသော ရွှေစေတီကို ပြုသတည်း။ ပြု၍ ပြီးသော်၊ ဗာရာဏသီ ပြည်သူတို့ကား ရှိရှိပူဇော်ကုန်၏။ ထိုရောအခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်၌ နေသော အဆွေအမျိုး ပျက်စီးသော မိမ္မတယောက်သည် သွေးတ ယောက်နှင့်အကွ၊ ကောက်ရိတ်ရာသို့ သွားကြလေကုန်၏။ ထိုအခါ သွေးယော်သည် တန်ဆာ ဆင်အံ့သောဌာ၊ ရွှေကဲ့သို့ ချင်းချင်း နိဗ္ဗာန် သော သဿေးကောက်ရိုးကို လက်ဖြင့် နှုတ်၍၊ နားတောင်းလက် စွပ်၊ ဘယ်က၊ လည်မှာ၊ တန်ဆာပြု၍ ပတ်စား၏။ ညချမ်းသော ခါ၊ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရင်၍ သွားကြလေသော်၊ ပြည်၏ အပ၌၊ ကဿပမြတ်စွာဗုရား၏ စေတီတော်ကို မြင်လေ၍ သွေးယော်လည်း မိခင်ကို ဤသို့ မေး၏။

ကိံနု အမ္မ နဘေ စန္ဒော၊ သူရိယောဝါပိ ဥဗ္ဗိတော၊

ကိံနု ဝိဇ္ဇုလတာပညော။ ကထံ ဧသော ဘဝိဿတိ။

အမ္မ-ချစ်မိခင်၊ ဧသော ဩဘာသော-ထိုအရောင်အဝါတောက်ပ ခြင်းသည်ကား၊ ကိံနု-အဘယ်နည်း။ နဘေ-ကောင်းကင်၌၊ စန္ဒော- လ-လော။ အဝိ-ထိုမြို့တို့၊ ဥဗ္ဗိတော-တက်လသော၊ သူရိယောဝ-နေ လှင်လော။ ကိံ-အဘယ်နည်း။ ဝိဇ္ဇုလတာပညော-လျှပ်စစ်နွယ်၏ အရောင်လော။ ဧသော-ဤရောင်ခြည်သည်ကား။ ကထံ-အသို့လျှင်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်တုံအံ့နည်း။ ဤသို့ မေးလတည်း။ ထိုသို့ မေးသော်၊ သွေးယော်ကို အမိသည် ဤသို့ ဆို၏။ -

နေသာ အမ္မ နဘေ စန္ဒော သူရိယောဝိ ဥဗ္ဗိတော

နာပိ ဝိဇ္ဇုလတာပညော၊ ဗုဒ္ဓထူပေါဝ ဇာနာတိ။

အမ္မ-ချစ်သွီး၊ ဧသော-ထိုအရောင်သည်ကား၊ နဘေ-ကောင်းကင်၌၊ စန္ဒော-လ-သည်၊ န-မဟုတ်၊ အဝိ-ထိုမြို့တို့၊ ဥဗ္ဗိတော-တက်လ

သော၊ သူရှိသော-နေထိုင်သည် န-မဟုတ်။ အပိ-ထိုရှိတို့၊ ဒိဇ္ဈလ
တာပညော-လျှပ်စက်နှင့်ရောင်သည်လည်း၊ န-မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓထူပေါ
ဝ-ကဿပဗျားမြတ်စွာ၏ စေတီဟု၊ ဇာနည်-သိသည် မူလော။

ထိုသို့ အမိ ဆိုသော ခဏတို့ကြော၍ သိပေသလည်း ကဿပ
မြတ်စွာဗျား၏ စေတီကို မိမိ ပန်သော ကောက်ရိုးပန်းဖြင့် ပူဇော်
လေ၏။ ထိုသို့ ပူဇော်သော အားဖြင့် လျော်ညီ၍ ချမ်းသာကို ရောက်၊
အသက်အတိုင်း နေ၍ စုတုလေသော် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌
ရွှေပန်း ပန်လျက် တဆွဲနှစ်ယူစနာ ရှိသော ရွှေပိဋကတ် နတ်သို့ တ
ထောင် ရံလျက် မာယီ မည်သော နတ်သို့ ဖြစ်လျှင်းလေ၏။ ထိုဗျား
ရှင် တပည့်တော်ဖြစ်သော မဟာမောဂ္ဂလဝန်ထေရ်သည် နတ်ပြည်
သို့ တက်လေသော အခါ ရွှေပန်း ပန်လျက်၊ ရွှေပိဋကတ် နတ်သို့ အ
ပေါင်းရံလျက် နေသော နတ်သို့ ကို မြင်လေသော်၊ ဤသို့ မေး၏။—
‘မာယီနတ်သို့၊ ရှေးသော ထို၏ အဖြစ်၌ အဘယ်ကုသိုလ်ကောင်း
မှုကို ပြုခဲ့ဘူး၍၊ ဤသို့သော စည်စိမ်းချမ်းသာကို ရလေသနည်း။’
ဟု မေးလေသည်။ ဤသို့ မေးတော်မူလေသော်၊ နတ်သို့လည်း ရှက်
စနိုး၍ မဆိုပဲ၊ တိတ်တိတ် နေလေ၏။ အရှင်မောဂ္ဂလဝန်လည်း မေး
ပြန်၏။ မေးစများမှ ဆိုပေ၏။—‘အရှင်ကောင်း၊ အတ္တနိဝိကာ၊ ရှေး
သော ကို၏ အဖြစ်၌ ဗာရာဏသီပြည်တွင်၊ ဆင်းရဲစွာသော မိဖွ
သို့ ဖြစ်ခဲ့ဘူး၏။ ကောက်ရိုးပန်းဖြင့် ကဿပမြတ်စွာဗျား၏ ရွှေ
စေတီကို ပူဇော်ခဲ့ဘူးသော အကျိုးအားဖြင့်၊ အတ္တနိဝိ ဤသို့သော
စည်စိမ်းကို ရသတည်း။’ ဟု ကြားပေ၏။ ဤအရှင် မောဂ္ဂလဝန်
လည်း မာယီ မည်သော နတ်သို့၏ အကြောင်းကို မြတ်စွာဗျား
အား ကြားပေ၏။ မြတ်စွာဗျားလည်း ပရိသတ်လေးပါးတို့ကို တ
ရားဟောတော်မူပေ၏။

ယာ ပဿာလမာယံ မလံနာနိ ဒက္ခာန စေတိယံ၊

ကဗ္ဗနမယံ မာလံ နာနိ ဂဟပူရက္ခိတန္တိ။

အဘယရှိသာယော—အရိ ပရိတ်သတ်လေးပါးတရားနာတို့ ယာနာ
နိ—အကြင်မိမ္မသည်၊ ပဿာလမယံ မာလံ—ကောက်ရိုးဖြင့် ပြီးသော

ပန်းကို စေတီယံ-ကဿပ ဖုရားရှင်၏ ရွှေစေတီ၌၊ ဒုတိယ-ဗျူဟ
သော့ကြောင့်၊ သာနာဒီ-ထိုမိမ္မသည်၊ နာရီဂဏပူရက္ခိတံ-နတ်သမီး
အပေါင်းမြို့ရံလျက်။ ကဗ္ဗနမယံမာလံ၊ ရွှေပန်းတန်ဆာကို၊ လဒ္ဓါ-ရ
လေ၏။

ပရိသတ်လေးပါး တရားနာတို့အား - ‘နတ်သမီးသည် ကဿပ
မြတ်စွာဖုရား၏ စေတီကို ကောက်ရိ ပန်းဖြင့် ပူဇော်ရသော အ
ကျိုးအားဖြင့် ရွှေပိမ္မာန်၌ နတ်သမီး အပေါင်းမြို့ရံလျက်၊ ဖြစ်သတည်း။’
ဟု ဟောဘော်မူ၏။ ထိုသို့သော အခါ၊ ကဿပ၊ မြတ်စွာဖုရား၏
ရွှေစေတီကို ကောက်ရိုးပန်းဖြင့် ပူဇော်ရသော သတို့သမီး၏ နှလုံး
သည် အပြစ်ခံသော ကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်သောကြောင့်၊ ပရ
မတ္တကုသိုလ်တရား မည်၏ ဟူ၍ တရားနာသော ဒါယကာ၊ ဒါယိ
ကာမတို့သည် မှတ်ကုန်ရာ၏။

၆၈။ သုဝဏ္ဏတိလကဝတ္ထ။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း သိန်ဟိုဠ်ကျွန်း၌ နေသော ဒါယကာမ၊ သား
အိမ်ရှင်ယောက်သည် ပန်းရှာ၊ သွားလေ၏။ အမြစ်အဖူးနှင့်တကွ
သော ပန်းကို ရခဲ၏။ ရတနာစေတီ၌ ပူဇော်အံ့ဟု၊ သမ္ဘိယံကို ပန်း
ကိုင်းလင့်ဟု စေ၍၊ ပန်းမြစ်ဖူးကို ရေဆေးအံ့ဟု ရေခပ်ရန်သွားသော
အခါ၊ သမ္ဘိယံသည် ပန်းမြစ်ဖူးကို ရတနာစေတီ၌ ပူဇော်လင့်ဘိ၏။
အမိလည်း ရေခပ်မှ ပြန်လေသော် သမ္ဘိယံ ပူဇော်လင့်သည်ကို မြင်
၍ - ‘ဟယ်မိမ္မယုတ်၊ ပန်းမြစ်ဖူးကို ရေဆေးရပဲလျှင်၊ ပူဇော်လင့်ဘိ
တကား။’ ဟု ဆို၏။ သမ္ဘိယံလည်း - ‘သင်၊ အမိသော အယုတ် ဖြစ်အံ့။’
ဟု အမျက်ထွက်၍ ဆိုလင့်ဘိ၏။ ထိုသို့ ဆိုမိသော အပြစ်အားဖြင့်
တမူကား၊ အနုရာဇ မည်သော သိန်ဟိုဠ်ကျွန်း ၏ အရှေ့ခွန်းစဏ္ဍား
သူယုတ်ရှာတွင် ခွန်းစဏ္ဍားသူယုတ်သမီး ဖြစ်လေ၏။ ဤမြစ်ဖူးနှင့်အ
ကွ နံ့သာစွာသော ပန်းကို ရွှေခဲဘူသော အကျိုးအားဖြင့်ကား အ
ရောင်အဆင်း၌ မိမ္မချင်း မတန်၊ အလွန် လှပစွာ၏။ ရင်ခွင်နှစ်ဖက်အ
ကြား၌ လေးတောင်တိုက်ချောင် အရောင်ထွန်းသော ရွှေမှည့်ရှင် ရှိ

သတည်း။ ထိုသို့ ရွှေ့ပြောင်း၍ ရှိသောကြောင့်၊ ချင်၏ အမိအဖတို့ သည် သုဝဏ္ဏတိလက ဟူသော အမည်ကို မှည့်လတည်း။ ထို သုဝဏ္ဏတိလက နွန်းစဏ္ဍားသူယုတ်ရှာသူကြီး၏ သားလည်း လို၏။ ဟူ၍ ဆိုသတည်း။ ထိုသို့ ဆိုသော - 'နွန်းစဏ္ဍားသူယုတ်၏ သား ကို ငါ မလို။ အမျိုးမြတ်သော သားကို ငါလို၏။' ဟု ဆို၏။ နွန်းစဏ္ဍား ရှာသူကြီး သားလည်း သိန်ဟုံဠမင်းအား ထို ဆိုသော စကားကို ကြားလျှောက်လေ၏။ ကြားသော အခါ၊ သိန်ဟုံဠမင်းလည်း သုဝဏ္ဏတိလက၏ အဖဖြစ်သော စောင်းသည်ယောကျာ်း စောင် သွားကို ခေါ်၍ - 'အို ယောကျာ်း၊ စောင်းသွား၊ သင်၏ သွေးမိမ္မငယ် သည် နွန်းစဏ္ဍားသူယုတ်ချင်းကို မလို ဟူသည်၊ ဟုတ်ပေသလော။' ဟု မေး၏။ - 'ဩ-ဘုရား၊ ဟုတ်ပေ၏။' ဟု လျှောက်သော် - 'ထိုသို့ တပြီကား၊ ဥတ္တရဂူဠ မည်သော ပြည်၌ ဥစ္စာရမည်သော ပုဏ္ဏား သည်၊ မိမ္မကို စက်ဆုတ်စွာ ဖြစ်သတည်း။ မိမ္မတို့ သွားသော ခရီး ကိုမျှ မသွားလိုဟု ပုံဏားနေသည့် အိမ်နှင့် တပါးအိမ်အကြား ရေ အိုး တခုခြောက်လုံးတို့ဖြင့် ဖျန်းပြီးမှ၊ နေသတည်း။ ထိုပုံဏားကို သင်၏ သွေးငယ်သည် ခင်ပွန်းပြုလတ်စေ။' ဟု မင်းကြီး ဆို၏။

စောင်းသည်ယောကျာ်းလည်း မင်း ဆိုတိုင်း ချစ်သွေး သုဝဏ္ဏတိ လကကို ဆိုလေသော် - 'ချစ်ဖခင်၊ ကောင်း၏။ အကျွန်လျှင် ဥစ္စာရ မည်သော ပုဏ္ဏား၏ ခင်ပွန်း ဖြစ်စေအံ့။' သုဝဏ္ဏတိလက ဆိုပေ ရကား၊ အဖစောင်းသွားလည်း သုဝဏ္ဏတိလကကို ယူ၍၊ ထိုပြည်သို့ သွားလေသော်၊ မင်းသားငါးယောက်တို့သည် သုဝဏ္ဏတိလကအ ဆင်းကို မြင်လေသော်၊ ရူးမူးကုန်၏။ အမျိုးကို မေးလျှင်၊ နွန်းစဏ္ဍား သူယုတ်မျိုးဖြစ်ရကား၊ အမျိုးပျက်အံ့သည်ကို ကြောက်၍၊ ခင်ပွန်း မပြုဘဲကုန်။ 'ဤသို့သော မိမ္မတို့ကို ခင်ပွန်း မပြုရသော်၊ င-တို့ အသက် ရှင်သောတက်' သေရသော် ကောင်းလေ၏။' ဟု မိမ္မသွေးငယ်သော သံလျှက်ဖြင့်၊ မိမ္မတို့၏ လည်ကို လှီးဖြတ်၍၊ မင်းသား ငါးယောက်တို့ သေခဲ့ကုန်သတည်း။

သုဝဏ္ဏတိလက၏ အဖစောင်းသွားသည် ဥတ္တရပုဏ္ဏား မည်သော ပြည်သို့ ရောက်လေသော်၊ ညီလာခံရာ အရပ်သို့ ရောက်လေ၏။ သုဝဏ္ဏတိလကကို ကျောက်ကုန်းတက် ပိုးလျက်၊-‘ဥတ္တရပုဏ္ဏား ကား အဘယ်မှာ နေသနည်း။’ဟု မေးလေသော်၊ အမတ်တို့က-‘မင်း ၏ ကန္တလာဘက်၌ နေသည်။’ဟု ကြားပေ၏။ ဥတ္တရပုဏ္ဏားလည်း သုဝဏ္ဏတိလက၏ အဆင်ကို ကြည့်ခံချေရကား၊ ရွှေသင်တိုင်း ဝတ် လျက် ရွှေခွင်၌ အရောင် ပြတ်ခြင်းကို မြင်သော အခါ၊ နေရာ တက်မှ* မနေတတ် ဖြစ်လျှင်ခွဲ၍ မိမိ၏ အချင်းတို့ကို ခေါ်၍ အိမ်သို့ ပို့ရလေ၏။ ။ ။ ချောက်ပြီးလျှင်-‘အချင်းတို့၊ ယခုစောင်းသည့် သွေး ယော်သည် ခင်ပွန်း ဂှိသလော၊ မဂှိသလော။’ဟု မေးလေသော်၊ မဂှိ ဟူပေ၏။-‘ယခုပင် လာစေ။’ဟူပေရကား၊ အဖစောင်းသွားသည် လည်း သုဝဏ္ဏတိလကကို ဥဋ္ဌါရ မည်သော ပုဏ္ဏားအား ပေးလေ၏။ ထိုပုဏ္ဏားလုံး သုဝဏ္ဏတိလကကို ရသော နေ့မှစ၍၊ နေ့တိုင်း ထွက် မြီးကို မထွက် သွင်းပဲ နေထိရကား၊ ဥတ္တရ မည်သော ပုဏ္ဏား၏ အ ထံ၌ အတတ်ပညာ သင်ကုန်သော မင်းသားတို့ကား မင်းရင်ပြင်၌ စည်းဝေး ကြကုန်၏။-‘အချင်းတို့ ငါတို့ ဆရာကား သုဝဏ္ဏတိလက ကို ရသော နေ့မှ စ၍ ငါတို့ အတတ်ပညာ မသင်ရသည် ကြာလှ စွာဘကား။ ငါတို့ ဆရာကို မမြင်ရသည် ကြာလှလေပြီ။ သုဝဏ္ဏ တိလကကို သတ်၍ သေသော်လျှင် ကောင်း၏။’ဟု တိုင်ပင်ကြကုန် ၏။ အမုန့်ယင်သော ဆင်ပြောင်ကို မင်းရင်ပြင်၌ ထားလင့်စေကုန် ၏။-‘ဆရာကို ငါတို့ မမြင်ရသည်လည်း မြင့်စွာ ကြာလေပြီ။ ဆရာ ခင်ပွန်း သုဝဏ္ဏတိလကကိုလည်း ငါတို့ မမြင်ရပါကား။ လာပါ စေချင်သော။’ဟု ခေါ်ကြကုန်၏။ ခေါ်သည်ကို ကြားလေသော်၊ ဥတ္တရ ပုဏ္ဏားလည်း သုဝဏ္ဏတိလကနှင့် တကွ လာကြလေတည်း။ မင်းသား အပေါင်းတို့လည်း သုဝဏ္ဏတိလကကို သေစိမ့်သော ဟူ၍၊ အမုန့် ယင်သော ဆင်ကို လွှတ်လင့်ဘိ၏။ ထိုဆင်ပြောင် သည်လည်း သု ဝဏ္ဏတိလက၏ အဆင်းလှခြင်းကို မြင်လတ်သည် ဂှိသော်၊ မသတ် ပဲ နှာမောင်းဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ချီလျက်၊ ဆင် ဥက္ကောင်းတက်၌

တင်၍ ထား၏။ မင်းသားငါ့ရှာတို့သို့ ကပ်လေ၏။ မင်းသားငါ့ရှာ တို့လည်း သုဝဏ္ဏတိလက၏ အဆင်းထွခြင်းကို မြင်သည် ရှိသော် ရူးမူးကုန်၏။ မြေမျက်နှာတက်၌ လည်ကုန်သတည်း ။

ဤသို့ ပြု၍သည်း မသေခဲ့ရကား။ ရှိသူတို့ကို တံဆိုးဥက္ခာများစွာ ပေး၍ သုဝဏ္ဏတိလကမိဗ္ဗထွကို မသတ်ရဲဝံ့လျက် သတ်ဖို့သတည်း။ ဥက္ခာရပုဏ္ဏားတုံသည်လည်း - 'ဤသို့သော မိဗ္ဗထွကို ငါ့ရပါလျက်၊ အခါလေးမြင့် ခင်ပွန်း မှုက သော်ငါ၏ အသက် ရှင်သောတက်၊ သေရသော် မြတ်၏။ ဟု နန်းရင်ပြင်၌ ဖီးပုံကြီးတွင် ဆင်း၍ သေလေ၏။ ဤသို့လျှင် သုဝဏ္ဏတိလကသည် မြစ်ဖူးနှင့်တကွ နံ့သာစွာသော ပန်းကို ပူဇော်ရသော အကျိုး၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့ မြင်လျှင်၊ မိမိတို့ စိတ်ကို မဆောက်နိုင်အောင်၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံသော သုဝဏ္ဏတိလက၏ အပြစ် မရှိ၊ ကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ် စိတ်သည်လည်း ပရမတ္ထဟုရား မည်၏ ဟူ၍ တရားနာပရိသတ်တို့သည် ဖွတ်ကုန်ရာ၏။

၆၃။ မာလာဒါန ဝတ္ထု။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ပန် လှသော မာလာဒါနဝတ္ထု၏ အကျိုးကို ဤသို့လျှင် ဟောတော်မူသည်။ လူနှင့် နတ်ကို ချွတ်တော်မူသော သပ္ပညာအထွတ်ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားကား၊ မုသား မဆိုနှင့်ဟု မြစ်တတ်သော သူတို့၏ နေရာ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော ဘာသာတို့နှင့် မဖျက်ဆီးနိုင်သော ဘာသာကို ဆိုရာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ပါဏာတိပါတာ၊ ဝေရမဏိ၊ အဒိန္နဒါနာ ဝေရမဏိ၊ ကာမေသမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိ၊ ဟူသော ကာယသုစရိုက်သုံးပါး၊ မုသဝါဒါ ဝေရမဏိ၊ ဝိသုဏ္ဏဝါစာ ဝေရမဏိ၊ ဖရဿဝါစာ ဝေရမဏိ၊ သမ္ဗုပ္ပာသဝါစာ ဝေရမဏိ။ ဟူသော ဝစီသုစရိုက် လေးပါး၊ အနာဘိဇ္ဈာ၊ အဗျာပါဒ၊ သမာဒိဋ္ဌိ ဟူသော မနောသုစရိုက်သုံးပါး၊ ဤဆယ်ပါးသော ကုသလကမ္မပထတို့၏ ပွားစရာ ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မဂဒအမည် ရှိသော တိုင်း၌ မန္ဒုဂတ်၊ စကြဝတေး အစရှိသော မင်းတို့သည် သိမ်းမြန်းယူအပ်

သော့ကြောင့်၊ ရာဇဂြိုဟ်အမည် ရှိသော ပြည်၌၊ စိမ်းမြစွာသော
ဝါးတော ရှိသော့ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝါးအရံ ရှိသော့ကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ဝေဇ္ဇဝန်အမည်ရှိသော ရွှေစင်အနှစ်ကဲ့သို့ အဆင်း
ရှိသော့ကြောင့်၊ ဗမ္မသာရအမည်^၁ ရှိသော မင်းသည် ဆောက်
သော နှည်နက်တို့အား အစာပေးရာ ဖြစ်သော ကျောင်း၌ နေတော်
မူသော အခါ၊ ရာဇဂြိုဟ် ပြည်သို့ ဆွမ်းခံ ဝင်တော်မူသော ဖုရား
မြတ်စွာအား သုမဏအမည် ရှိသော ပန်းသည် ယောက်ျားကား၊
အရာ အထောင်သော လပ်ကို မရမူ၍၊ အလွန် ကြည်သဒ္ဓါ၍၊ ဖုရား
မြတ်စွာ ရှေ့တော်သို့ ပန်းကို မြှောက်၍၊ ထိုမြှောက်သော ပန်းသည်
ကောင်းကင်၌ ဗီတန် ဖြစ်၍တည်၏။ ဤသို့ချည်း ပူဇော်သည်ရှိသော်၊
ထိုပန်းရှက်ဆုတ်သို့သည် အထွတ် ရှိသော အိမ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍၊ မြတ်စွာ
ဖုရားကို ငြိမ်းချမ်းစေ၏။ ဖုရားမြတ်စွာလည်း ပြီးတော်မူ၏။ ပြီး
တော်မူသော အကြောင်းကို အာနန္ဒာမထေရ် မေးသည်ရှိသော်၊—
‘ဤသုမဏပန်းသည်သည် င-အားပူဇော်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်
ကမ္ဘာ ဘယ်နီးပတ်သုံး နတ်ပြည်၌ ကျင်လည်ဦး၍၊ အဆုံးစွန်၌ သုမ
ဏအမည် ရှိသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လတ္တံ့။’ ဟု ကြားတော်မူသော
အကြောင်းဆုံး၌၊ တရားဟောပေလို၍။—

တဉ္စကဉ္စ ကတံသာရယံ ကတွာ နာနုတပ္ပတိ၊
ယဿ ပတိတော သုမဏော၊ ကမ္မဿ ပဋိသေဝတိ။

ဟူသော ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။ ။ အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ ယံကဉ္စ-အ
ကြင်ကောင်းမှုကို ကတွာ-ပြု၍၊ နာနုတပ္ပတိ-နောင်တ မရှိ၊ တံကဉ္စ
စ-ထိုကောင်းမှုသည်သည်၊ ပတိတော-ဝမ်းမြောက်သည် ဖြစ်၍၊
သုမဏာ-ဝမ်းသာသည် ဖြစ်၍၊ ယဿကမ္မဿ-အကြင်ကံ၏၊
ဝိပါကံ-အကျိုးကို၊ ပဋိသေဝတိ-ခံစရ၏။ တံကမ္မဉ္စ-ထိုကံသည်
လည်း၊ သာနု-ကောင်းသော အမှုမည်၏။ ။ ဤဂါထာကို ဟော
တော်မူသော အဆုံး၌ ရှက်သောင်းလေးထောင်သော တရားနာပရိ

၁။ ယခုအခါ ဗမ္မသာရဟု ခေါ်သည်။ နတ်သံကား ဗမ္မသာရဟု ပြောလျက်ရှိသေး၏

သတ်တို့သည် မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ရလေကုန်၏။ ဤသို့လျှင်၊ အနည်းငယ်
သော ပူဇော်ခြင်းသည် အတိုင်းမသိသော ဧည့်စင်ချင်းသင်္ကေ ရ
စေတတ်၏။ ထို့ကြောင့်—

ကေယုပ္ပံ ပူဇိတွာန၊ သဟဿ ကပ္ပကေသနံ သာ၊

ဒေဝေစေဝ မနုဿေစ၊ သေသေနစ ပရိနိဗ္ဗူတော။

ဟူ၍၊ ဟောတော်မူသည်။ ။ ကေယုပ္ပံ တပွင့်သော ပန်းကို ပူဇိတွာ
န-ပူဇော်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ သဟဿကပ္ပကေသနယ-
များစွာသော ကမ္ဘာ အကုဋေတို့ ပတ်လုံး ဒေဝဝေဝ-နတ် ငြည်၌
လည်းကောင်း၊ မနုဿေစ၊ လူပြည်၌လည်းကောင်း၊ ဟေဝတိ-မြက်
၏။ သေသေနစ-အကြွင်းအားဖြင့်လည်း၊ ပရိနိဗ္ဗူတော-ပရိနိဗ္ဗာန်
သို့ရောက်လေ၏။

ဤကား အာမိဿပူဇာကို ဆိုသတည်း။ သရဏာဂုံသုဒ္ဓါကို
ဆောက်တည်ခြင်း၊ ပဉ္စသီ၊ အဋ္ဌဒသီ၊ ဒသသီကို ဆောက်တည်ခြင်း
သည်ကား၊ ပဋိပတ္တိပူဇာ မည်၏။ ထိုသို့ ပူဇော်ခြင်း၏ အကျိုး ကား
အတိုင်းမသိ များစွာ၏။ ရှည်နက်အား အစာပေးရာ ဖြစ်သော
ဟု ဆိုရာ၌။—ရှေးသရောခါ၊ မင်းသာတယောက်သည် ဥယျာဉ်
ကစားသော်၊ အခြွေအရံတို့သည် သစ်သီးသစ်ပွင့်ကို ယူလေစေ
သော်၊ မင်းကြီးတယောက်တည်းသာ မွေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်း
ဖြစ်သော ဆေးရေကို လွန်ချေသောကြောင့်၊ ထိုဆေးရေအနံ့ကို ဖြိ
၍မြွေသည် ဝင်၏။ အနီးသို့ ရောက်လတ်သော်၊ သက်ပင်သေနှင့်နတ်
သည် ရှည်နက်ယောင် ဆောင်၍ ခြောက်ငိုက်၏။ မြွေကို ပြေးလေ
စေ၍၊ မင်းလည်း နိုးသေ၏။—‘ရှည်နက်ကြောင့်၊ အသက် ခုပေသ်’
ဟူ၍၊ ရှည်နက်အား အစာ ပေး၏။ ရှည်နက်ကို အကြောင်းပြု၍ ထို
ဥယျာဉ်၌ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို အသက် လွှတ်၏။ ထို့ကြောင့်
ရှည်နက်အား အစာပေးရာ ဖြစ်သော ဟူသတည်း။ ထို့ကြောင့်၊ သမ
ဏပန်းသည်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပန်းပူဇော်သော ကောင်းမှု
ကြောင့်၊ လူပြည်၌ ဖြစ်သော လူမင်းချမ်းသာ၊ နတ်မင်းချမ်းသာတို့
ကို စုံဆန်၊ များစွာ စံစားပြီးမှ၊ ကောင်းသော စေတနာ၏ အကြွင်း

အားဖြင့်၊ အဆုံးစွန်သော ဘဝ၌လည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လတ္တံ့သည်။ ဤဝတ္ထုကို ဖြစ်၍ ပန်းအလှူ၏ အကျိုးသည် အတိုင်းမသိသော အကျိုးကို ပေးတတ်၏ ဟူ၍၊ ပညာရှိတို့သည် မှတ်ကုန်ရာ၏။

၇၀။ သုမနမင်းသမီး ဝတ္ထု။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဘတ္တကပ်^၁မြတ်စွာ ဤကမ္ဘာမှ ပြန်၍ ရေသော်၊ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာတက်၌^၂၊ ဝိပဿီဗုရား ဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်တော်မူသော အခါ၊ ခမည်းတော်၊ ဗန္ဓုမတိမင်းသည် ဗုရားလည်း ငါ၏ ဗုရား၊ တရားလည်း ငါ၏ တရား၊ သံဃာလည်း ငါ၏ သံဃာ၊ ဟူ၍၊ ‘နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။’ ဟု သုံးကြိမ်စေ့အောင် နှစ်လို၊ ပီတိ၊ အဟုံရှိသည် ဖြစ်၍၊ - ‘ငါ၏ ချစ်သား၊ သခင်ဗုရား။ ယနေ့မှ စ၍ အကျွန်ုပ် ဆွမ်းကို ဖုန်းပေးစေသော။’ ဟု ပီတိ၏။^၃ ဗုရားမြတ်စွာလုံး တပါးသို့ မသွားမူ၍ မင်းအိမ်သို့သာ သွားတော်မူ၍၊ ဆွမ်းဖုန်းပေးတော်မူ၏။ ဘုံငယ်ကား ပြည်သူ၊ လူများတို့သည်လည်း အိမ်ရှေ့မင်း စစ်သူကြီးတို့ကို အခွီသမား ပြု၍ - ‘ဗုရားမြတ်စွာကို ရှိရိုးခြင်း၊ ဖူးမြင်ခြင်းကိုမျှ ငါတို့ မရကုန်’ ဟူ၍ ဆိုကြကုန်လျက်၊ ‘ဗုရားမြတ်စွာတို့ မည်သည်ကား ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးငှာ၊ ပါရမီကို ဖြည့်တော်မူ၍၊ သားသမီးကိုလည်းကောင်း၊ မယား၊ မိဖုရားကိုလည်းကောင်း၊ စကြာဝတေးမင်းနှင့် တူသော စည်းစိမ်ကိုလည်းကောင်း၊ တင့်တယ်စွာ တန်ဆာ ဆင်အပ်သော ဥက္ခေသင်း၊ မျက်စိ၊ စသော အင်္ဂါကိုလည်းကောင်း၊ နှလုံးခွံသားကိုလည်းကောင်း၊ အသက်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဤငါးပါးသော စွန့်ခြင်းကြီးတို့ကို စွန့်တော်မူကုန်သည် မဟုတ်တုံလော။’ ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုပြည်သူလူများတို့သည် အိမ်ရှေ့မင်း၊ စစ်သူကြီး

၁။ ယခုအခါ ဘန္တကပ်-ဟု ရေးသည်။ သူဟောင်းတို့ကား ပါဠိ ဖြစ်သော်လည်း သူတို့ ပြောသံအတိုင်း ရေးသည်။

၂။ ယခုအခါ ဖိတ်၏၊ ဘိတ်၏ဟု ရေးကြ၏။ ဝေါဟာရတ္ထပကာသနီ၌ ‘မိန့်တော်မူ၏’ သုဒ္ဓါသံ၊ ပရောဇာရေး၌ ဖြစ်သည်။ သဒ္ဓါနည်း မှန်ပေ၏။ ၁. လို၊ ၁. သလို၊ ဖိတ်လို၊ ပီတိခြင်းကို ဟောသည်။ သံခါး ပီတိအနက်မျိုး မဟုတ်။

တို့နှင့် ညီညွတ်ကြ၍၊ ဖုရားမြတ်စွာကို ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရအောင် ဟု ကြံကြကုန်၏။ ထိုသို့ ကြံကြကုန်သော အကြောင်းကို မင်းကြီး သိ၍၊ ထိုသို့ဘပြုကား အပိုင်းအခြားကို ပြု၍-‘င-ချစ်သား၊ ဖုရား ရှင်ကို လုပ်ကျွေးကုန်လော့။’ ဟု ဆို၏။ ခွင့်ပြုသော မင်းကြီးစကား ကို ကြား၍ စစ်သူကြီးလည်း ဖုရားမြတ်စွာအား ဆွမ်းကျွေးအံ့သော အစီအရင်ကို များစွာ အထွေထွေ ဖန်ဆင်းနှင့်၍၊ ကျောင်းတော်မှ သည် မိမိအိမ်သို့ လာရာခရီးကို တင်းတိမ်ဖြင့် ရံခြင်း၊ တန်ဆာဆင် ခြင်းအစ ဂှိသည်တို့ကို ပြုစေ၍ မိမိအိမ်၌ အဖိုးအတိုင်းမသိသော အခင်းနေရာ၊ အစဂှိသည်တို့ကို အထွေထွေတို့ဖြင့် ပြင်စေ၍၊ မိုး သောက်လသော် ဖုရားမြတ်စွာကို ပင့်၏။

ဖုရားမြတ်စွာလည်း ခမည်းတော်မင်း ခွင့်ပြုသည်ကို သိတော် မူ၍ ဗဂဒါယကျောင်းတော်မှ ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင် ခြွေရှေ ဆောင်၍၊ ခြောက်ပါးသော ရောင်ခြည်တို့ဖြင့် ရံတော်မူလျက်၊ လာ တော်မူသော ဖုရားမြတ်စွာအား သဌေးသမီး တယောက်သည် အ ဖိုးတသိန်းထိုက်သော ရွှေခွက်၌ ထောပတ်၊ ပျားသကာ၊ တင်လဲး၊ အစ ဂှိသည်ကို ပန်းတောင်းမှာ ထည့်၍၊ မုလေးပန်းတို့ဖြင့် မမြင်ရ အောင် ဖုံးသွင်း၍ မိမိကို ကံတန်ဆာ ဆင်၍၊ အခြွေအရံငါးရာနှင့် အကွ လာလတ်၏။ ဖုရားမြတ်စွာသည် ဗန္ဓုမတိပြည်သို့ ဝင်တော် မူသော အခါ၊ သဌေးသမီးသည် အိမ်မှ ထွက်၍၊ ဖုရားမြတ်စွာသို့ ကပ်လေသော အခါ၊ စစ်သူကြီး၏ အစေအပါးတို့သည် သတို့သမီး ကို ဖိတားနှင့်ကုန်၏။ သတို့သမီးကား ဖိတားသော အကြောင်းကို မေး၍၊ သိပြီးသော်- ‘အမောင်တို့၊ အမောင်တို့ အရှင်၊ စစ်သူကြီး သည် ခဲ ဖွယ်၊ စားဖွယ်ကိုသော်ကား မလှူစေနှင့်ဟု ဖိတားရာ၏။ ပန်းပူစော်သကာကိုကား မဖိတား၊ မဆိုရာ။’ ဟူ၍ ဆိုမှ၊ ဖုရားမြတ် စွာသို့ ချဉ်း၍- ‘သိခင်၊ အကျွန်ုပ်အား သနားတော်မူသဖြင့်၊ ပန်းကိုး ကို ခံတော်မူပါလော့။’ ဟု လျှောက်ကြားသော်၊ ဖုရားမြတ်စွာလည်း စစ်သူကြီး၏ တယောက်သော အလုပ်အကျွေးကို ကြည့်တော်မူ ၍ ပန်းကိုးကို ခံတော်မူ၏။ သဌေးသမီးလည်း ဝမ်းမြောက်စွာ၍-

ယထာ သုမဏပုပ္ဖါနိ၊ ဝိယာနိ နရနာရိနံ၊

တထေဝါဟံ ဝိယာ ဟောမိ၊ သုမဏာဝါ ဘဝါဘဝေ။

ဟူသော ဤဂါထာကို ဆိုသတ်တည်း။ ။ဘန္တေ-သင်္ခဏ်ဗုရား၊ နရနာရိနံ-ယောက်ျား၊ မိမ္မတို့သည်။ သုမဏပုပ္ဖါနိ-မုလေးပန် တို့ကို၊ ဝိယာနိယထာ-မြတ်နိုးအပ်၊ ချစ်အပ်သကဲ့သို့၊ တထေဝ-ထို့အတူလည်းကောင်း၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်ကို၊ နရနာရိနံ၊ ယောက်ျား၊ မိမ္မတို့သည်၊ ဝိယာ-ချစ်မြတ်နိုးအပ်သို၊ ဟောမိ-ဖြစ်ချင်၏။ ဘဝါဘဝ-ဘဝကြီးငယ်၌၊ သံသရန္တိ-ကျင်လည်သည် ဖြစ်သော်လည်း၊ သုမဏာဝါ-သုမဏဟူသော အမည်ဟောင်းပင်လျှင်၊ ဟောမိ-ဖြစ်ချင်၏။

ဤသို့ ဆုတောင်းသော သဌေးသွီးအား ဒါယကာမ ဆုတောင်းသော အတိုင်း၊ ‘ပြည့်စုံစေသော။’ ဟု မိန့်တော်မူလတ်သော်၊ သတို့သွီးသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဝန္တနာဖြင့် ရှိခိုး၍ သွားလေ၏။ ဗုရားမြတ်စွာသုံး စစ်သူကြီးအိမ်သို့ ကြွတော်မူလေ၍ အဖိုး အတိုင်းမသိသော မြတ်သော နေရာ၌ နေလေ၏။ ထိုသို့ နေတော်မူသော မြတ်စွာဗုရားအား စစ်သူကြီးသည် ယာဂုကို ကပ်လေသော်၊ သင်္ခတံတော်ကို ဝတ်နှံ့၏။ စစ်သူကြီးလည်း ပန်းကို ပယ်သော် ဆွမ်း ကို မြင်၍၊ အလုပ်အကျွေးကို ကြည့်၍ -‘ဟယ်ယောက်ျား၊ အသိနည်း။’ ဟု မေးသော်၊ -“အရှင်၊ အကျွန်ုပ်သဌေးသွီးကို ဖိတားပါသော်-‘ခဲ ဖွယ်၊ စားဖွယ်ကိုသော်ကား၊ ဖိတားကုန်အံ့။ ပန်၊ ပူဇော်သည်ကို ဖိတားဘိ မဆိုရာတကား။’ ဟု ဆိုသော့ငွေ၊ ယုံမိလျက် ရှိချေသည်တည်း။ အကျွန်ုပ် မဖိတားသည် မဟုတ်။ ဖိတားပါ၏။” ဟု လျှောက်ကြားပေ၏။ ထိုသတို့သွီး ဣသော နှိုဂဏာသည်ကား၊ ဗုရားအမှု၊ ရှိသော ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်သော ရဟန်း၊ သံဃာအပေါင်းတို့အား မှုသောက်လေ၏။ စစ်သူကြီးသည်၊ မိမိဥပုသ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ဣလေ၏။ ဗုရားမြတ်စွာလည်း ဆွမ်း၊ ဖုန်းပေး* ပြီးသော်၊ အနုမောဒနာ ပြု၍၊ ကြွတော်မူလေ၏။ စစ်သူကြီးကား-‘ဗုရားမြတ်စွာအား ဆွမ်းကို အဘယ်သူ ဣလေသနည်း။’ ဟု မေး၏။ -‘အရှင်၊

ဤမည်သော သဌေးသွီးသည် လှူသတည်း။’ဟု လျှောက်ကြားပေ
 ၏။ ထိုဝကားကို ကြားသော အခါ - ‘ဤသို့သော ဖုန်းပညာ၊ လက္ခ
 ဏာနှင့် ပြည့်စုံသော သတို့သွီးနှင့် ပေါင်းပေါ်ရမူ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ
 အကျိုးစီးပွား များသည် ဖြစ်အံ့သတည်း။’ဟု ကြံ၍၊ ထိုသဌေးသွီး
 ကို ဆောင်စေ၍၊ နှမကြီးအရာ၌ ထား၏။ စည်းစိမ်ချမ်းသာအခြေ
 အရံကို ပေး၏။ အသက်ထက်ဆုံး ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို များစွာ ပြု
 ၍ လုပြည်မှသည် နတ်ပြည်သို့ ဖြစ်လေ၏။ ထိုခဏ၌၊ ပုဆစ်အတိုင်း
 အရှည် ရှိသော မုလေးပန်းမိုး^၁ ရွာ၏။ မုလေးပန်းမိုး ရွာသည်ကို အ
 ကြောင်းပြု၍ သုမဏဒေဝဓိတာ၊ ဟူသော အမည်သည် နတ်ပြည်၌
 ထင်ပေါ်လေ၏။ ထိုသုမဏနတ်သွီးသည် ထိုထိုသော နတ်၌ ဖြစ်
 သော ချမ်းသာကို စံစားရပြီး၍၊ နတ်ပြည်မှသည် လုပြည်၌ ကော
 သလမင်း၏ မယား၊ မိဖုရားဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေလေ၏။ ထိုနေ့ပင်လျှင်
 ငါးရာသော နတ်သွီးတို့သည် ထိုထိုသို့သော အိမ်တို့၌ ပဋိသန္ဓေနေ
 ကုန်၏။ ဖွားသောခဏ၌ ပုဆစ်မျှ၊ အတိုင်းအရှည်ရှိသော မုလေး
 ပန်းမိုး ရွာ၏။ ကောသလမင်းကြီးလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ၊
 အားရစွာ၍၊ မုလေးပန်းမိုး^၂ ရွာသည်ကို အကြောင်း ပြု၍၊ မည်
 ဟောင်း မပျက်၊ သုမဏ ဟူသော အမည်ကိုပင် မှည့်လေ၏။ ငါးရာ
 သော ဖွားဖက်သွီးတို့နှင့်တကွ၊ ခမည်းတော်အား လတိုင်း၊ လတိုင်း
 ပြစေ၏။

ထိုမင်းသွီးသည် အခြေအရံတို့ဖြင့် ပြန့်ပြောသည် ဖြစ်၍၊ ခုနစ်
 နှစ်မြောက်သော အခါ၌၊ ဖုရားမြတ်စွာသည် သာဝတ္ထိပြည်သို့
 ရောက်တော်မူ၏။ ထိုအခါ၌ အဖသည် ဖုရားမြတ်စွာအား ဖူးမြင်
 လေဟု စေ၏။ သတို့သွီးလည်း နှစ်လိုဝမ်းသာ တင့်တယ်စွာ တန်
 ဆာဆင်၍၊ အခြေအရံငါးရာတို့ဖြင့် ခြံရံလျက်၊ အထူးထူးသော အ
 ဆင်းအနံ့ ရှိသော ပန်းဆိုင်၊ ပန်းကုံး၊ အခိုး၊ အထုံ၊ အမှုန့်၊ ရွှေပန်း၊
 ငွေပန်း၊ ဆီမီးတယောင်၊ အစ ရှိသည်တို့ကို ယူ၍၊ ဖုရားမြတ်စွာသို့

၁။ စာဟောင်းများ၌ မိုး ရွာ၏-ဟု ရေးသည်။ ဘကြီးသတ်နှင့် ရေးခြင်းသည် အမှားသား
 တည်း။ မိုးမီးဟု ရေးသည်ကို ‘မိုက်’ဟု ဖတ်ရန် ဖြစ်သည်။

ကပ်၍၊ ပူဇော်သကာ ပြု၍ နေ၏။ ဖုရားမြတ်စွာလည်း သုမဏမင်း သွီးအား တရား ဟောတော်မူ၏။ ဟောတော်မူသော အဆုံး၌ အ ခြွေအရံငါးရာနှင့်အကွ သုမဏမင်းသွီးသည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ ဤသို့သောဝတ္ထုတရားကို မှီ၍၊ ပန်းပူဇော်ခြင်းသည် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ၌ အတိုင်းမသိသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ပေး တတ်သောကြောင့်၊ ပန်းပူဇော်ရခြင်း၏ အကျိုး ကြီးမြတ်သည်ကို နှစ်လုံးသွင်း၍ မှတ်ကုန်ရာ၏။

၇၁။ အောင်မဲးညှိပန်းဒါယကာဝတ္ထု။

ထိုမှတပါး၊ ဘတ္တကပ်က မ္ဘာမှ ပြန်၍ ရေသော်၊ ကိုးဆယ့်လေး ကမ္ဘာထက်၌ သိဒ္ဓတ္ထဖုရား ဖြစ်တော်မူ၏။ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ သော်၊ ဓာတ်တော်တို့ကို ထာပနာလျက်၊ စေတီ တည်၍၊ ပူဇော်သ ကာ ပြုကုန်၏။ ထိုစေတီတော်၌ တယောက်သော ဒါယကာသည် ကြည်ညိုသည် ဖြစ်၍၊ အောင်မဲးညှိပွင့်ကို ဆွတ်၍၊ စေတီကို ပူဇော် ၏။ ထိုကောင်းမှုကြောင့်၊ အပါယ်လေးပါး ငရဲ၊ မလား၊ လုချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာကို အတိုင်းမသိ ခံစားရလေ၏။

၁။ နိဗ္ဗူတာ လောကမဟိတေ၊ အာဟုဒိန္နံ ပဋိဂ္ဂဟေ၊
သိဒ္ဓတ္ထမိ ဘဂဝတိ၊ မဟာထူပမဟော အာဟု။

၂။ မဟေဓဝတ္တမာနမိ၊ သိဒ္ဓတ္ထဿ မဟေသိနော၊
ဥဗ္ဗာရပုပ္ဖံ ဂဟေတွာန၊ ထူပမိ အဘိပူဇယိ။

၃။ စတုနုဂုတေ ဣတော ကပ္ပေ၊ ယံ ပုပ္ဖံ အဘိယောပယိ၊
ဒုဂ္ဂတိ နာဘိဇာနာမိ၊ ပုပ္ဖပူဇယိဒံ ဗလံ။

၁။ လောကမဟိတေ-လူတို့၏ ပူဇော်ရာဖြစ်ထသော၊ အာဟုဒိန္နံ- မြတ်သော အလှူကို၊ ပဋိဂ္ဂဟေ-ခံထိုက်ထသော၊ သိဒ္ဓတ္ထမိ- သိဒ္ဓတ်အမည် ရှိထသော၊ ဘဂဝတိ-ဖုရားမြတ်စွာသည်၊ နိဗ္ဗူ တာ-ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည် ရှိသော်၊ အဟော-အံ့ဖွယ်သရဲ၊ ရှိထသော၊ မဟာထူပံ-ကြီးစွာသော စေတီသို့၊ အာဟု-ဖြစ်၏။

၂။ မဟေသိနော-ကျေးဇူးအပေါင်းကို ရှာဖွေထသော၊ သိဒ္ဓတ္ထဿ- သိဒ္ဓတ်ဖုရားမြတ်စွာ၏၊ မဟေဓဝတ္တမာနမိ-ကြီးစွာသော ပူ

ဇော်သကာကို ခံထိုက်သည် ဖြစ်ထသော၊ ထူပင်း-ဇေတီ၌၊ ဥမ္မာ
ရပုဗ္ဗိ-အောင်မဲးညှိပန်းကို၊ ဂဟေတွာနု-သွတ်၍၊ အာဟပူဇ
ယိ-ပူဇော်၏။

၃။ ဣတော-ဤဘက္ကကပ်က န္တာမ၊ စတုနဂတေ-ကိုးဆယ့်လေး
ကန္တာသော၊ ကပ္ပေ-ကန္တာ၌ ပုဗ္ဗိ-အောင်မဲးညှိပန်း ကို ဂဟေ
တွာနု-သွတ်၍၊ ယံအဘိယောပယိ-အကြွင်ပူဇော်၏။ ဟေနု-ထို
သို့ ပူဇော်ဘူးသောကြောင့် ဒုဂ္ဂတိ-မကောင်းသော အလားသို့၊
နာဘိဇာနာမိ-မသိစဖူး။ ဣဓိ-ဤအကျိုးသည်ကား၊ ပုဗ္ဗပူဇာယ-
အောင်မဲး ညှိပန်း၊ ပူဇော်ခြင်း၏၊ ဖလံ-အကျိုးလျှင်တည်း။ ။
ဤသို့ ဟေတုတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ပန ပူဇော်ခြင်းသည် အတိုင်း
မသိသော ချမ်းသာကို ဟောရကား၊ ပန ပူဇော်သော အကျိုး
အလွန် ကြီးမြတ်သော အဖြစ်ကို ပညာ ရှိသူတော်ကောင်း၊ တ
ရားနာပရိသတ်တို့သည် ဖွတ်ကုန်ချေ၏။

၇၂။ အညာတကောဇ္ဈညနန္တိ သုဘဒ္ဒံ ဝတ္ထု။

ဤဒုဘပါးလည်း တို့မြတ်စွာဖုရားသက်သက်တော်၌ အညာတ
ကော ဇ္ဈည မထေရ်နှင့် သုဘတ်^၁ လုပ်သည် ဘုံသုမ္ဘါ၌ ကျင်လည်
သဖြင့်၊ ညီနောင် ဖြစ်ကြ၍၊ လယ်လုပ်သော အမှုကို ပြုကြ၏။ ထိုအခါ
ဝယ် နောင်တော်ကား မျိုးချေးသာ ခါသည်၊ လှူ၏။ စပါး မိုးသော
အခါလည်း လှူ၏။ ညီတော်ကို တိုင်ပင်သည်ရှိသော်-‘နောင်တော်
ကား ဖြစ်စသော စပါးပင်ကို ဖျက်ဆီးမည်။’ဟု ကြံ၏။”ဟုလျက်၊
လှူအံ့သည်ကို အလိုမရှိသည်ကို သိမှ၊ ‘င-တို့၊ ညီနောင် ခွဲဝေကြ
တော့။’ဟု လယ်ကို အလပင်တွင် ကန့်၍ ဝေ၏။ နောင်တော်လည်း
မိမိရစသပင်မှ အဖို့ကို ယူ၍ နှုတ်၍ ရှေ့၌ လှူ၏။ ထို့နောက် မုန့်
ဆန်းဖြစ်သောခါလည်း လှူ၏။ ရိတ်သောခါလည်း လှူ၏။ စည်းသော
ခါလည်း လှူ၏။ အသိုင်း ဖွဲ့သောခါလည်း လှူ၏။ တလင်းသို့ သွင်းသော
ခါလည်း လှူ၏။ လှည်းတက် တင်သောခါလည်း လှူ၏။ ကျိုသို့ သွင်း
သောခါလည်း လှူ၏။ ဤသို့လျှင်တပါးတည်းသော ကာလ၌ ကျိတ်

၁။ သုဘဒ္ဒကို သုဘတ်ဟု ရေးသည်။ သနအခါ သုဘာဟု ရေး၏။

မြေခံအောင် လှူဘူး၏။ သပ္ပဉ္စရားသည်-‘လေးသင်္ချေနှင့် ကန္တာ
တသိန်းပတ်လုံး အတိုင်းမသိသော ပါရမီကို ငြည့်၍ ရသေ့ အ
လွန်တရာ သိမ်မွေ့သော တရားတော်ကို အဘယ်သူအား ဟော
ရအံ့နည်း၊’ဟူ၍ သပ္ပဉ္စတညာဏ်ဖြင့် ကြည့်တော်မူသော်-‘အညာ
တကောဏ္ဍညမထေရ်သည်၊ တပါးတည်းသော ကာလ၌ မြတ်
သောအလှူကို ကိုးကြိမ် လှူဘူး၏။ ထို အညာတကောဏ္ဍညအား
လျှင် မြတ်သော တရားကို ငါ ဟောအံ့၊’ဟူ၍ အလုံးစုံသော လှူနတ်
တို့၏ ရှေးဦးစွာလျှင် ဟောတော်မူ၏။ ထိုတရားတော်အဆုံး၌ အညာ
တကောဏ္ဍညမထေရ်အားကား တဆဲ့ရှက်ကုဋေသော ပြိပူဇော်
နှင့်အကွ သောတာပတ္တိဒါနံ တည်လေ၏။ ညီတော်ကား ဇနိသို့
ရောက်မှ၊ အဆုံးစွန်တခါ လှူဘူးသောကြောင့် ကုဿန္ဒရံပြည် ယ်
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးတွင်မှ၊ သပ္ပဉ္စရားကို ဖူးတွေ့၍၊ တဆဲ့လေးပါး
သော ပြဿနာကို မေးပြီးမှ၊ သပ္ပဉ္စရား၌ ကြည်သဖြင့်၊ ရဟန်း
ပြု၍၊ အလုံးစုံသော နတ်တို့၏ နောက်မှလျှင်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရလေ၏။ တ
ဆဲ့လေးပါးသော တရား ဟူသော်ကား၊ -‘သပ္ပဉ္စ ရှင်တော်ဗုရား
ခပ်သိမ်းသော သူတို့တွင် အချို့သော သူတို့ကား အသက် ၅၂ နှစ်၏။
အချို့သော သူတို့ကား အသက် ၇၂ နှစ်၏။ အချို့သော သူတို့ကား အ
နာမရှိ။ အချို့သော သူတို့ကား အနာယူ၏။ အချို့သော သူတို့ကား
အဆင်းယှ၏။ အချို့သော သူတို့ကား အဆင်းမယှ။ အချို့သော သူ
တို့ကား မြတ်သော အမျိုး၌ ဖြစ်၏။ အချို့သော သူတို့ကား ယုတ်
သော အမျိုး၌ ဖြစ်၏။ အချို့သော သူတို့ကား တန်ဖိုး ကြီး ၏ အချို့
သော သူတို့ကား တန်ဖိုးနည်း၏။ အချို့သော သူတို့ကား ပညာကြီး
၏။ အချို့သော သူတို့ကား ပညာမရှိ။ အချို့သော သူတို့ကား ငြိမ်း
စိမ်းချမ်းသာ ကြီး၏။ အချို့သော သူတို့ကား စည်စိမ်း၊ ချမ်းသာ၊
ဥစ္စာ မရှိ။ ဤအကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ၊’ဟု မေး၏။ သပ္ပဉ္စ
ရားလည်း-‘သုဘတ်၊ ကြမ္မာလျှင် အကြောင်းရင်းတည်း။’ဟု မိန့်
တော်မူ၏။

သုဘတ်ရှင်လည်း-‘ရှင်ပင်ဗုရား၊ အကျယ် ဟောတော်မူပါ။’

ဟု တောင်းပန်၏။—‘သုဘတ်၊ အကြင်သူသ် သူ့အသက်ကို သတ်
 ၏။ထိုသူ သေသော်၊ငရဲ၌ ခံရ၏။ပြီးမှ ငရဲက လွတ်၍ လူ၏ အဖြစ်
 ကို ရပါသော်လည်း၊ အသက် တိုသည် ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်သူသည်
 သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်၏။ ထိုသူသည် သေသော်လည်း၊
 နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေ၏။နတ်ပြည်၌ နတ်၏ စည်းစိမ်ကို ခံဆုံးပြီးမှ၊ လူ
 ၏ အဖြစ်ကို ရပါသော်လည်း၊အသက်ရှည်သည် ဖြစ်ရာ၏။သုဘတ်၊
 အကြင်သူသည် ပါဏာတိပါတ်၌ ကြဉ်ခြင်းသည်လျှင် အာပေါ
 ဓာတ်တည်းဟူသော ရေနှင့် ပြည့်သော မြွေကဲ့သို့ အသက် ရှည်
 အံ့သော အကြောင်းတည်း။ အကြင်သူသည် လက်ဖြင့် လည်းငေး၊
 အုတ်ခဲး၊လှံကံ* ဖြင့်လည်းကောင်း ခတ်ပုတ်ခြင်းကို ပြု၏။ ထိုသူ သ်
 ခန္ဓာ ရွှေသော်၊ငရဲ၌ ဖြစ်လေ၏။ ငရဲမှ လွတ်၍၊ လူဖြစ်ငြားသော်
 လည်း၊လူတကာတို့ သနားခြင်းကင်း၏။ သူ့ကို ညှင်းဆဲးတတ်သော
 ကြောင့်၊ အညှီအညှီသရောက် များသော ကြေးခွက်ကဲ့သို့၊ အနာ
 များသည် ဖြစ်ရာ၏။အကြင်သူသည် လက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊အုတ်
 ခဲးလှံကံဖြင့်လည်းကောင်း သူ့ကို မနှိပ်စက်၊မညှင်းဆဲး။ ထိုသူသည်
 ခန္ဓာရွှေသော်၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေရာ၏။ လူဖြစ်သော်လည်း အနာ
 နည်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ သုဘတ်၊ သူ့ကို မနှိပ်စက်၊မညှင်းဆဲး သော
 သူသည် ကောင်းစွာ လှော်၍ လုပ်သော ရွှေခွက်ကဲ့သို့၊ အနာ မရှိ
 သည် ဖြစ်လေရာ၏။ အကြင်သူသည် အမျက်ကြီးသည် ဖြစ်၏။ အ
 ငြိုးဖွဲတတ်၏။ ထိုသူသည် သေခဲ့သော်၊ ငရဲသို့ ဖြစ်လေရာ၏။ ငရဲ
 မှ လွတ်သော်လည်း၊ အဆင်းမဟုသည် ဖြစ်လေရာ၏။ အကြင်သူ
 သည် အမျက်မကြီး။အငြိုး မဖွဲတတ်။ထိုသူ သေသော်၊နတ်ပြည်သို့
 ဖြစ်လေရာ၏။ နတ်ပြည်မှ ရတော့၍ လူပြည်၌ ဖြစ်သည် ရှိသော်၊ အ
 ဆင်းမဟုသည် ဖြစ်လေရာ၏။အကြင်သူသည် မာန်ခက်ထန်၏။ရိုသေ
 အပ်သော သူ့ကို မရိုသေ။နေရာ ခင်းအပ်သော သူ့ကို နေရာ မခင်း။
 ခရီးဦး ကြိုဆိုအပ်သော သူ့ကို ခရီးဦးကြို မဆို။ ထိုသူကား သေခဲ့
 သော်၊ငရဲသို့ ဖြစ်လေရာ၏။ငရဲ၌ခံပြီးမှ၊ လူအဖြစ်ကို ရပါသော်လှ်း၊
 ယုတ်သော အမျိုး၌ ဖြစ်လေရာ၏။အကြင်သူသည် မာန်ခက်ထန်ခြင်း

မရှိ၊ ရှိသေလေမြတ်အပ်သော သူကို ရှိသေလေးမြတ်၏။ နေရာ
ခင်းအပ်သော သူကို နေရာ ခင်း၏။ ခရီးဦး ကြိုဆိုအပ်သော သူကို
ခရီးဦး ကြိုဆို၏။ ထိုသူ ရတော့သော်၊ ထိုကံကြောင့်၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်
လေ၏။ နတ်ပြည်ကသည် လူပြည်သို့ ဖြစ်တုံသော်လည်း၊ ဗာလဒန
ဖိတ် မည်သော ဆေးပင်သည် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော ကျောက်
ဖျာ၌သာ ရောက်သကဲ့သို့၊ မြတ်သော အမျိုး၌သာ ဖြစ်ရာ၏။ အ
ကြင်သူသည် သူဘဝါ၏ လပ်သပ္ပကာ၊ ပူဇော်မြတ်နိုးခြင်း၌ ငြူစူ
တတ်၏။ ထိုသူ သေခဲ့သော်၊ ငရဲ၌ ဖြစ်လေ၏။ ငရဲမှ လွတ်၍၊ လူဖြစ်
လာတုံသော်လည်း၊ ဝင်ခါနီးသော နေကဲ့သို့၊ တန်ခိုးရှိန်စော်အာနု
ဘော်သည် ဖြစ်လေရာ၏။ အကြင်သူသည် လပ်သပ္ပကာ ပြန့်ပြော
ခြင်း၌ မငြူစူ။ ထိုသူသည် ခန္ဓာ ပြောင်းလေသော်၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်
လေ၏။ လူ၏ အဖြစ်ကို ရပြန်သော်လည်း၊ တောင်ထိပ်၌ တောက်
သော မီးကဲ့သို့ တန်ခိုးရှိန်စော်အာနုဘော်ကြီးသည် ဖြစ်လေရာ၏။

အကြင်သူသည် ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သက်ကြီး၊ မိဘတို့အား ဆွမ်း
အဖျော်စသော ဒါနဝတ္ထုဆယ်ပါးတို့ကို မစွန့်မကြီး၊ ရှောင်လွှဲဘိ
၏။ ထိုသူသည် ခန္ဓာ နေ့သော်၊ ငရဲ၌ လားရာ၏။ ငရဲမှ လွတ်
မြောက်၍၊ လူ ဖြစ်ငြားသော်လည်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ မရှိသည်သာ
ဖြစ်ရာ၏။ သူ၏ စားကြွင်းကိုသာ စားရသည်သာ ဖြစ်လေရာ၏။
အကြင်သူသည် ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သက်ကြီး၊ မိဘတို့အား ဆွမ်း၊
သက်န်း၊ ကျောင်း၊ ဆေးတည်း ဟူသော ဒါနဝတ္ထုကို သဒ္ဓါယုံ
ကြည်စွာ လှူ၏။ ထိုသူသည် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေ၏။ နတ်ပြည်က
သည် လူပြည်သို့ ဖြစ်လာတုံသော်လည်း၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ သား၊
မြေ ကျေးကျွန် များသည် ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်သူသည် ပညာရှိသော
ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားသို့ ဆည်းကပ်၍ - ‘အရှင်၊ ကုသိုလ်ကား အဘယ်
နည်း။ အကုသိုလ်ကား အဘယ်နည်း။ အဘယ်ကို ရှည်ရာသတည်း။
အဘယ်ကို ကြဉ်ရာသနည်း။’ ဟု မမေးမမြန်း။ ထိုသူသည် ခန္ဓာ နေ့
ခဲ့သော်၊ ငရဲ၌ ဖြစ်လေရာ၏။ ငရဲမှ လွတ်လ၍၊ လူဖြစ်သော်လည်း
မိမိ၊ လူကွယ်၊ ညဉ့်သယ်၊ သန်းကောင်၊ တိမ်တောင်၊ တောအုပ်တည်း

ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ငြည့်စုံသော အဓိကတို့ကဲ့သို့ ပညာ နည်းသည်သာ ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်သူသည် ငြည့်စုံသော ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆည်းကပ်၍ ကုသိုလ်၊ အကုသုလကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုးတို့ကို မေ့မြန်းလေ့ရှိ၏။ ထိုသူသည် ခန္ဓာ ပြောင်းမှု၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သောရာ၏။ လျာဖြစ်ငြားသော်လည်း မြေကြီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပညာကြီးသည် ဖြစ်လေရာ၏။ ဤသို့ အသက်ကို တိုစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့၏ အသက်ကို တိုစေတတ်၏။ အသက်ကို ရှည်စေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို အသက်ကို ရှည်စေတတ်၏။ အနာများစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို အနာများစေတတ်၏။ အနာ နည်းစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို အနာနည်းစေတတ်၏။ အဆင်းမသွစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို အဆင်းမသွခြင်းကို ပြုတတ်၏။ အဆင်းသွစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့၏ အဆင်းကို သွစေတတ်၏။ တန်ခိုး နည်းစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို တန်ခိုး နည်းစေတတ်၏။ တန်ခိုးကြီးစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို တန်ခိုးကြီးစေတတ်၏။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ နည်းစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို စည်းစိမ်ချမ်းသာ နည်းစေတတ်၏။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကြီးစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကြီးစေတတ်၏။ အမျိုးယုတ်စေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို အမျိုးယုတ်စေတတ်၏။ အမျိုးမြတ်စေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို အမျိုးမြတ်စေတတ်၏။ ပညာ နည်းစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို ပညာနည်းစေတတ်၏။ ပညာ ကြီးစေတတ်သော အကျင့်သည် လူတို့ကို ပညာကြီးစေတတ်၏။ ဤသို့ တဆယ့်လေးပါးသော အမေးကို ဖြေတော်မူ၏။

ဤသို့လျှင်၊ ကောဏ္ဍညမထေရ်သည် အလှူကိုးပါးကို လှူရသော ကောင်းမှုအားဖြင့်၊ အလုံးစုံသော နတ်၊ လူတို့၏ ဂွေးဦးစွာ တဆယ့်ရှစ်ကုဋေသော ဗြဟ္မာတို့နှင့် အကွတ်တရားကို ရလေ၏။ ဤသို့သော ဓမ္မဒေသနာကို ဆောင်ဟောမူ၍ - ချစ်သားရဟန်းတို့၊

ဘုံသုံးပါး၌ ကျင်လည်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကား ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ဝိမြည်တမ်းခြင်း၊ သက်ကြီးရှက်တင် ပင်ပန်းခြင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ အာရုံငါးပါးဘည်း ဟူသော တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ထိုတဏှာ၏ ငြိမ်းရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ထိုသစ္စာလေးပါးတို့တွင် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ဇာတိသည် တည်လျှင်၊ ဆင်းရဲခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခသန္တာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ သို့။ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏ အကြောင်းကို ပြအံ့သောငှာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အခြားမဲ့၌ သမုဒယသစ္စာကို ဟောတော်မူ၏။ အကြောင်းချုပ်သောကြောင့်၊ အကျိုး ချုပ်စိမ့်သောငှာ၊ သမုဒယသစ္စာ၏ အချန်မဲ့၌ နိရောဓသစ္စာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနိရောဓသစ္စာကို ပြအံ့သောငှာ၊ နိရောဓသစ္စာ၏ အချန်မဲ့၌ မဂ္ဂသစ္စာကို ပြတော်မူ၏။

တနည်းလည်း။ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၌ သာယာ၊ မက်မောသော သတ္တဝါတို့ကို ထိတ်လန့်စိမ့်သောငှာ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒုက္ခသစ္စာကား မပြုသလော၊ ပြုသလော၊ အစိုးရသောသူတို့၏ ဖန်ဆင်းခြင်းစသ့်ကြောင့်လည်း မဖြစ်။ ဤဘဏှာကြောင့် ဖြစ်သတည်းဟု ဒုက္ခသစ္စာ၏ အချန်းမဲ့၌ သမုဒယသစ္စာကို ဟောတော်မူ၏။ အကြောင်းနှင့် တကွ ဒုက္ခ နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့်၊ ထိတ်လန့်သော နှလုံး ရှိကုန်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ရှာဖွေသော သူ၏ သာယာခြင်းကို ဖြစ်စိမ့်သောငှာ၊ သမုဒယသစ္စာ၏ အချန်မဲ့၌ နိရောဓသစ္စာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုနောင် နိရောဓသန္တာသို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ဟောတော်မူသတည်း။

တနည်းလည်း။ ဒုက္ခသစ္စာကား ဝန်နှင့်တူ၏။ သမုဒယသစ္စာကား ဝန်ကို ပေးသည်နှင့် တူ၏။ နိရောဓသစ္စာကား ဝန်ကို ချသည်နှင့် တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာကား ဝန်ကို ချကောင်းသည်နှင့် တူ၏။

တနည်းလည်း။ ဒုက္ခသစ္စာကား ဆိပ်ပင်နှင့် တူ၏။ သမုဒယ

သစ္စာကား ဆိပ်ပင်၏ အမြစ်နှင့်တူ၏။ နိရောဓသစ္စာကား ဆိပ်ပင် အမြစ်ဖြတ်သည်နှင့် တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာကား ဆိပ်ပင်၏ အမြစ်ဖြတ် ကြောင်းနှင့် တူ၏။

တနည်းသည်း။ ဒုက္ခသစ္စာကား ဤမှာဘက်နှင့် တူ၏။ သမုဒယ သစ္စာကား သည်းစွာသော ရေအယဉ်နှင့် တူ၏။ နိရောဓသစ္စာ ကား ထိုမှာဘက်ကမ်းနှင့် တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာကား ဟိုမှာဘက်ကမ်း သို့ ရောက်ကြောင်း၊ လုလွ်နှင့် တူ၏။ ဤသို့ ဥပမာအားဖြင့် သစ္စာ လေးပါးကို သိအပ်ကုန်၏။

ဧတေနိဗ္ဗာနံနာမ-ဤသို့သော နိဗ္ဗာန်မည်သည်ကို၊ ကဿ-အ ဘယ့်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနံနာမတိ နိဗ္ဗာန်မည်၏ဟု၊ ပဋိစ္စတိ-ဟောတော် မူသနည်း။ ဇာတိ-ဖြစ်ခြင်းလည်း မရှိ။ ဇရာ-အိုခြင်းလည်း မရှိ။ ဗျာဓိ-နာခြင်းလည်း မရှိ။ မရဏံ-သေခြင်းလည်း မရှိ။ တေသံ စတုနံဒုက္ခာနံ-ဤလေးပါးသော ဆင်းရဲတို့၏၊ နိဗ္ဗာနတာယ-ငြိမ်း ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်၊ နိဗ္ဗာနံနာမ-နိဗ္ဗာန် မည်၏။ ။ လော ဘော-လိုချင်ခြင်းသည်းကောင်း၊ ဒေါသော-အမြက်ထွက်ခြင်းလုံး ကောင်း။ မောဟော-မိုက်မဲခြင်းလည်းကောင်း၊ မာန-မာန်လည်း ကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိ-အမြင်မှားခြင်းလည်းကောင်း၊ အနာဘိဇ္ဈာ-ဝန်တိုခြင်း လည်းကောင်း၊ ဆဗ္ဗိဋ္ဌာနာနိ-ခြောက်ပါး အပြား ရှိသော။ ဧတေသံ ဒေါသာနံ-ဤသို့သော အပြစ်တို့၏၊ နိဗ္ဗာနတာယ-ငြိမ်းကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနံနာမ-နိဗ္ဗာန် မည်၏။ သော က-စိုးရိမ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ပရိဒေဝ-ငိုမြည်ဘမ်းခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒေါမနဿ-နှလုံးမသာယာခြင်း လည်းကောင်း၊ ဥပါယာသ-သက်ကြီးရှက်စာငင် ပင်ပန်းခြင်းလုံး ကောင်း၊ ဧတေသံ ဒုက္ခာနံ-ဤသို့သော ဆင်းရဲတို့၏၊ နိဗ္ဗာနတာ ယ-ငြိမ်းကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနံနာမ- နိဗ္ဗာန် မည်၏။ ဟူ၍၊ ပဋိစ္စတိ-ဟောတော်မူလတည်း။ ဧဝံ-ဤသို့၊ နိဗ္ဗာနမဟာနဂရံ-နိဗ္ဗာန်ပြည်ကြီးကို၊ ဝဏ္ဏနတော-မြီးမွမ်းလို၍၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာဖုရားသည်။ အာဟ-မိန့်တော်မူ၏။

သန္တံ ပဏီတံ အစလံ၊ သိဝံ အဘယမန္တုတံ၊

အဇာတိ အမတံ ခေမံ၊ နိဗ္ဗာနံ နာမ ဇေတံသံ။

ဘိက္ခုဝ-ရဟန်းတို့၊ နိဗ္ဗာနံ နာမ-နိဗ္ဗာန် မည်သည်ကား၊ သန္တံ-ငြိမ်သက်စွာ၏။ ပဏီတံ-မြတ်စွာ၏။ အစလံ-မတုန်မလှုပ်။ သိဝံ-ချမ်းမြေ့စွာ၏။ အဘယံ-ဘေးလည်း မရှိ။ မန္တုတံ-ခေ့ခြင်းလည်း မရှိ။ အဇာတိ-ဖြစ်ခြင်းလည်း မရှိ။ အမတံ-သေခြင်းလည်း မရှိ။ ခေမံ-ဘေးလည်း မရှိ။ နိဗ္ဗာနံ နာမ-နိဗ္ဗာန် မည်သည်ကား၊ ဇေတံသံ-ဤသို့လျှင်တည်း။ ဇေတံ-ဤသို့၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာတရားသည်၊ အနေကရုဏသံယုတ္တံ-များစွာသော ကျေးဇူးနှင့် ရှည်ထသော၊ ဓမ္မဒေသနံ-တရားဒေသနာကို၊ ဒေသေသိ-ဟောတော်မူပေ၏။

ဤသို့လျှင်၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို ပြတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌၊ တရားနာပရိသတ်တို့သည် သောတာပန်၊ သကဒါဂံ၊ အနာဂံ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်၍၊ အကျွတ်တရားကို ရလေကုန်၏။ ဤတရားတော်သည်ကား ခပ်သိမ်းသော သူတို့အား အကျိုး များ၏။ ဤဒုက္ခပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ်ကို ရှိသေ ကျိုးနွံစွာ နာကုန်သော တသောင်းသော စကြာဝဠာမှ လာကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည်လည်း အကျွတ်ကြားကို ရလေကုန်၏။

ယခုအခါ ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ တို့သည်လည်း ဒုက္ခတိက္ကပဋ္ဌာန်းတရားတော်မြတ်ကို နာရသော ကောင်းမှု၊ စေတနာ အာနုဘော်အားဖြင့်၊ မရေတွက်နိုင်သော လူမင်းချမ်းသာ၊ နတ်မင်းချမ်းသာကို လူးလာရန်ဆန်၊ ကြိတ်တန်များစွာ စံစားပြီးမှ၊ နာခြင်း၊ ဒေါခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှစ်လုံးမသာယာခြင်း၊ သက်ကြီးရှိုက်တင် ပင်ပန်းခြင်းတို့၏ ကင်းငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ဆုကို မချွတ်၊ မလွှဲ၊ အမြဲ ပြည့်စုံရာသည် ဟူ၍၊ တရားတော်လာသည်။ တရားတော်လာသည်အတိုင်း၊ ပြည့်စုံပါလိမ့်ဟု ဆုတောင်း၊ ပဋ္ဌနာပြုကုန်ရာသည်။ ။ ဒုက္ခတိက္ကပဋ္ဌာန်းနိဗ္ဗိတံ။

ဒုက္ခတိက္ကပဋ္ဌာန်း ပြီး၏။

ရေးကူးပြုရသော အကျိုးအားဖြင့်၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် အပါယ်
လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါးတို့မှ ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည် ဖြစ်၍၊ မဂ်တရား၊
ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန် တရားတော်မြတ်ကို ရပါလိမ့်။ သဗ္ဗေသတ္တာ
သတ္တဝါအပေါင်းကို အမျှ ပေးဝေပါမိမ့်။ အကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတူတကွ
ရကြသည် ဖြစ်စေသော။ ။ပု၊ဒ၊အနှင့် ပြည့်စုံပါလိမ့်။

အက္ခရမေကဉ္စ ဗုဒ္ဓရူပံ သမံသိယာ၊

ပဏ္ဍိတော ပေါသော လိက္ခေယျ ဗုဒ္ဓကတ္တယံ။

သက္ကရာဇ် ၂၂၀ ပြည့် ပထမဝါဆို လပြည့်ကျော် ၅ ရက်၊ နေသုံး
ချက်တီးကျော် အဘိဓမ္မာဝတ္ထုကို ရေးကူး၍ ပြီးသည်။

ဩဝါဒလော ဖြစ်သည်။

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၇၃။ မြတ်စွာဘုရား တပေတိသံဃမ္ဘ သက်သေခံရသူ
ဆင်းတော်မူခန်း။

.....^၁ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ (ဘုရား)^၂ မြတ်တော်မူ၍၊
..... ဗာရာဏသီပြည်၊ မိဂဒါရန်တောသို့ ကြွ(တော်မူပြီးလျှင်
ရှေး) ဦးစွာ ကောဏ္ဍညအမှူးရှိသော ပဉ္စဝဂ္ဂီရဟန်းငါးယောက်တို့
အား (ဓမ္မစကြာတရား)တော်မြတ်ကို ဟောတော်မူ၍၊ အကျွတ်တ
ရားကို ရစေပြီး၍၊ (သာဝတ္ထိပြည်၊ စေတဝန်ကျောင်းတော်ဝယ်
နေဟော်မူသော)အခါ၌၊ မယ်တော်မိနတ်သားကို အကြောင်းပြု၍၊
နွယ်ဘာသပြည့်နေ၌(ကဏ္ဍသရက်ပင်ကို) မှီ၍၊ ဓမ္မတာအလျောက်
ဗျာဒိပ်ဟာကို^၃ ပြုပြီးလျှင်၊ တပေတိသံဃ(နတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူ
၍) သင်္ကြားနေရာ၊ ပဏ္ဍုကမ္ဘလော၊ ကျောံနေရာ(ထက်၌ နေတော်မူ
ရန် ကြွတော်မူ၏။ ထိုအခါ သင်္ကြား)မင်း ကပ်လှာ၍၊ မြတ်စွာဘုရား
အား လက်အုပ်ချီ၍၊ ရှိခိုးလတ်တည်း။ သင်္ကြားမင်းလည်း- 'မြတ်
စွာဘုရားသည်၊ နတ်တို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှာ ဝါတွင်းသုံးလပတ်
လုံး ဝါသို့ ကင်တော်မူသော်၊ နတ်တို့သည်၊ ဤကျောက်ဖျာ၌ လက်
ကိုမှူ ထားအံ့သောငှာ၊ မရလတ္တံ့ သတည်း။' ကြံ့၏။ သဗ္ဗညုအထွတ်
မြတ်စွာဘုရား(သည် သင်္ကြားမင်း၏ စိတ်အကြံကို သိ)တော်မူ၍၊
(ဒုကုဋ်လော်ကို ပဏ္ဍုကမ္ဘလော ကျောက်နေရာကို ဖုံးလွှမ်းလျက်၊
ဖြန့်လွှားတော်မူ၍၊ ကျောက်နေရာကို သက်န်းအခွေအတွင်း၌ ပြု၍
ထိုင်တော်မူ၏။) အဘိဓမ္မာချနစ်ကျမ်းကို ဟောတော်မူ၏။ အဘိဓမ္မာ
ချနစ်ကျမ်းတွင် ဓမ္မသင်္ဂဏီဝိဘင်း၊ ဓာတုကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ်၊
ကထာဝတ္ထု၊ ယမိက်၊ ဤခြောက်ကျမ်းကို ဝါဆိုသပြည့်နေ့
ကသည် တော်သလင်း လပြည့်ကျော် တရက်တိုင်လျှင် ပြီးစေ၏။

၁။ ဤကဲ့သို့အစက်များ ပြထားသည်ကား ပေရှက် စုတ်ဖြတ်သွားသော နေရာ ဖြစ်ပါ
သည်။
၂။ ဤကဲ့သို့ ကွင်းသွင်းထားသော ကောင်းစုမှာ ပေရှက် စုတ်ဖြတ်သည့် နေရာက အ
မိပ္ပါယ်ကို မှန်းဆ၍ ထည့်သွင်းသော စကား ဖြစ်သည်။
၃။ ပါဠိမှာ 'ပါဋိဘာရိယ' ဖြစ်သည်။

ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ဆက်၍ဟောတော်မူလသော်၊ သင်္ကြာမင်းသည်
မကိုဋ်တန်ဆာကို လည်းငေး၊ လည်ရုံးတန်ဆာကို လည်းကောင်း၊
(မြတ်စွာဖုရားအား ဂ္ဃုဇ္ဈိ။) နတ်အပေါင်းတို့လည်း တာဝတိံသံသီ
၌ ဖြစ်သော ရတနာအတိပြီးသောရွှေပန်းဆိုင်၊ ငွေပန်းဆိုင်၊ ပတ္တမြား
ပန်းဆိုင်၊ ရွှေပေါက်ပေါက်၊ ငွေပေါက်ပေါက် (တို့ဖြင့် မြတ်စွာဖုရား
အား ပူဇော်ကုန်၏။) တာဝတိံသီနတ်ပြည်အလုံး၊ သင်္ကြာမင်းနှင့်
တကွသော နတ်အပေါင်းတို့သည် နှစ်လို၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်လျက်၊
သာဓု ခေါ်ကုန်၏။ မြင်းမိုရ်ဘောင်မင်းသည်လည်း နတ်တန်ဆာ
ဆင်သကဲ့သို့ ဖြစ်လတ်တည်း။

..... ကုန်၏။ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို နာကုန်သောနတ်
တို့သည်၊ အကုဋေရှစ်ဆယ် နှင်နှင် သောတာပတ္တိဖိုလ် စသည်၊ အ
ကျွတ်တရားကို ရလေကုန်၏။ မယ်တော် မိနတ်သား သည်လည်း
(မြတ်စွာဖုရား ဟောတော်မူသော အဘိဓမ္မာ) တရားတော်ကို နာ
ရသဖြင့်၊ သောတာပတ္တိ နှစ်၌ တည်လေ၏။ တည်ပြီး၍၊ ဖုရားသီခင်
ကို ဤသို့ ရှိခိုး၊ နားတော် လျှောက်လေ၏။

နမာမိ မိရပါဒေ တေ၊ စက္ကဘူတေ တလေ သုဘေ။

..... (ပေ ပြတ်သည်။)

မဟာဝိရ-ကြီးသော လုနွှနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သဗ္ဗညုအ
ထွတ်မြတ်စွာဖုရား၊ တေ-မြတ်စွာဖုရား၏၊ စက္ကဘူတေတလေသု
ဘေ-တရာရှစ်ကွက်၊ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စက်တော်ဖဝါးအ
ပြင်၌၊ မိရပါဒေ-ခြေတော်အစုံတို့ကို၊ နမာမိ-ရှိခိုးပါ၏။ ဒါနိ၊ ဣဒါနိ-
ယခုအခါ၌၊ တံ-မြတ်စွာဖုရားသည်၊ မေ-ငါ၏၊ မာတာဝ-အမိကဲ့
သို့၊ အသိ-ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ-ထိုစကားသင့်စွ။ ဓမ္မဇရံ-တရားတည်း ဟူ
သော နို့ရည်ကို၊ ရပြီ။

ဤသို့ ဂါထာဖြင့် သန္တုသီတအမည် ရှိသော မယ်တော်၊ မိနတ်
သားသည် နားတော် လျှောက်ပေ၏။ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဖုရားလည်း
အခါ တန်လျှင်၊ ကိုစားတော် ဖန်ဆင်းခဲ့ပြီးမှ၊ နတ်ပြည်မှ သက်တော်
မူပြီးလျှင်၊ အနုဝဒတ်အိုင်နား၊ အင်ကြင်းပင်၏ အရပ်၌ နေတော်မူ၏။

နာဂလတာတံပူကို ဖုန်းပေးတော်မူ၍၊ အနဝဒတ်ရေကို မျက်နှာ သစ်တော်မူလျက်၊ ဥတုကုရုကျွန်းသို့ ဆွမ်းခံကြွတော်မူလေ၏။ ဥတုကုရုကျွန်းမှ ပြန်တော်မူလျှင်၊ အနဝဒတ်အိုင်နား၊ အင်ကြင်းပင်ရင်း၌ ပင်လျှင် ဆွမ်းဖုန်းပေးတော်မူ၏။ ဆွမ်းကိစ္စ ဆုံးလျှင်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် မြတ်စွာဖုရားသို့ ကပ်လှာ၍ ပတ်ပြုလာ၏။ မြတ်စွာဖုရားလည်း ရှင်သာရိပုတ္တရာကို - '(ဤမျှလောက်သော အဘိဓမ္မာတရားတော်)ကို ငါ ဟောတော်မူသတည်း။' ဟု မိန့်တော်မူ (ပြီးလျှင်၊) တောသို့ နေ့သန့်စင်အံ့သောဌာ ကြွတော်မူလေ၏။ ရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ဟောတော်မူသော တရားကို ဆောင်ခဲ့၍၊ လင်းနို့ ဖြစ်ဖူးသော၊ ငါးရာသော ရဟန်းတို့အား ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဖုရားလည်း ဘာဝတိသံသ နတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍၊ ကိုစတော် ဖန်ဆင်းတော်မူသည်ကို ငြိမ်စေ၏။ မြတ်စွာဖုရားလည်း နတ်တို့အား တရား ဟောတော်မူပေ၏။

ထိုရောအခါ၊ သာဝတ္ထိပြည်၌ တဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ရှိသော အရပ်၌ ပရိသတ်တို့သည် နှိုးနှောကြကုန်၏။ ပရိသတ်တို့သည် တိုင်ပင်ကြကုန်၏။ - 'ငါတို့သည် မြတ်စွာဖုရားကို မမြင်ရသည်ကား ကြာစွာတကား။' ဟူ၍ တိုင်ပင်ကြကုန်၏။ (ထိုပရိသတ်) တို့ကိုလည်း စူဠအနာထပိဏ်သဌေးသည် ပစ္စည်းလေးပါးကို ထောက်ပံ့ပေ၏။ ပရိသတ်တို့သည်လည်း အရှင်အနုရုဒ္ဓါအထံသို့ သွား၍ - 'မြတ်စွာဖုရားသည် အဘယ်နံ့ရောအခါ၊ နတ်ပြည်က သက်တော်မူ (အံ့နည်း ဟု မေးလျှောက်၏။) အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ပရိသတ်ကို ဆောင်၍၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်အထံသို့ ကပ်၍ တောင်းပန်၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း ဝန်ခံ၍၊ ကိုတော်ကို သက်န်း၊ သင်းပိုင် သပ္ပာယ်တော်မူ၏။ - '(မြေတွင်းခရီးဖြင့် သွား) ၍၊ ရှိခိုးတောင်းပန်အံ့သည်။' - ကို အဝေးကပင် ပရိသတ်တို့သည် မြင်စေသတည်း။' ဟု မိဋ္ဌာနိပြု၍၊ မြင်းမိုရ်တောင် အသယ်သို့ ဂုတ်တော်မူ၏။ မြင်းမိုရ်တောင် အလယ်ဖြင့် တောင်ထိပ်တိုင်အောင် တက်လတ်သော်၊ အကြင်ပတ္တမြားကို မြည်ဖြင့် သိသကဲ့သို့ ပရိသတ်တို့သည် မြင်ကြကုန်၏။

အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် မြင်းမိုရ်တောင် အလယ်ဖြင့် တက်၍
 ကြွ၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်း ခြေတော်အရကို ဦးဖြင့် ရှက်ဘိသ
 ကဲ့သို့၊ လက်အုပ်ချီ၍ တည်ပေ၏။ နတ်တို့သည်း အရှင်မောဂ္ဂလာန်
 ကို မြင်လျှင်၊ အံ့ဩကြကုန်၏။—‘ဤအရှင် (နှင့် တူသော တန်ခိုးကြီး
 သော အရှင်) မယင်ပြီးတကား။’ ဟူ၍ ကြံကြကုန်၏။ အရှင်မောဂ္ဂ
 လာန်သည်း ဤသို့ရှိကဲ့သို့ နားတော်လျှောက်ပေ၏။—‘ရှင်ပင်ဖုရား လှ
 ပြည်သို့ အဘယ်နံ့ရောအခါ၌ သက်တော်မူလတ္တံ့နည်း။’ (ပရိသတ်
 တို့သည် အရှင်ဖုရားကို ဖူးမြင်ရမှသာလျှင်၊ သွား) လိုသ်။’ ဟု လျှောက်
 ၏။—‘ထိုသို့တပြီးကား၊ မောဂ္ဂလာန်၊ သင်၏ အစ်ကို ဖြစ်သော သာ
 ရိပုတ္တရာကား၊ အဘယ်အရပ်၌ နေသနည်း။’ ဟု မေးတော်မူ၏။—
 ‘သီခင်ဖုရား၊ သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည် ၌ နေပါသည်။’ ဟု လျှောက်၏။
 နတ်တို့သည်း—‘ဤအရှင်မောဂ္ဂလာန်ထက် ကြီးမြတ်သော
 သူ ရှိပါသေး၏။ ဩ။’ ဟု သင်္ကဿ ခြေလေ၏။ မြတ်စွာဖုရားလည်း—
 ‘ထိုသို့ ဟူတပြီးကား၊ မောဂ္ဂလာန် နတ်နှင့် ငါသက်တော်မူအံ့
 သည်။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ။ ‘နတ်နှင့် ငါသက်တော်မူအံ့သည်။’ ဟု
 အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၌ ဆို၏။—‘ချန်ရက်စေ့မှ သက်တော်မူအံ့သည်။’
 ဟု ခဗ္ဗပဒကျမ်း၌ လော၏။ ။ ဤသို့မိန့်တော်မူပြီးနောက်—‘မောဂ္ဂလာန်၊
 ငါသက်တော်မူအံ့။ ငါဖုရားကို ဖူးမြင်ချင်သော သူတို့သ် သင်္ကဿ
 နဂိုရ်ပြည်သို့ သွားစေကုန်သတည်း။ ။ သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည်နှင့်
 သာဝဏ္ဍိပြည်သည်၊ ယူဇနာ သုံးဆယ်အတိုင်းအရှည် ရှိ၏။ ။
 ရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် ခြေတော်ကို (ရှိကဲ့သို့ သာဝဏ္ဍိပြည်သို့ ပြန်ခဲ့
 ၏။) ပရိသတ်တို့သည် ဝမ်းမြောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍၊ သာဝဏ္ဍိပြည်
 ကသည် သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည်သို့ သွားကြ ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာ
 ဖုရားသည်သည်း အဘိဓမ္မာချန်ကျမ်း (ကို တော်တော်မူ၍ ပြီးဆုံး
 ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏။ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်) လည်း အတိုင်းမသိ
 သော ပူဇော်ခြင်း မမြင်ဘူးသော ပူဇော်ခြင်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ကုန်၏။
 သာသနာတော်သော အသံတို့သည် မြင်းမိုရ်တောင်အလုံး နှံ့တင်ထပ်
 ပေ၏။

မြတ်စွာဗုရားလည်း သကြားကို ‘သကြားမင်း၊ သက်သနဂိုရ် ပြည်သို့ ငါသက်တော်မူ၍ ပါဝါရဏာ ပြုအံ့သည်။’ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သကြားမင်းလည်း မြတ်စွာဗုရားကို နားတော်လျှောက်၏။ - ‘ရှင်ပင် ဗုရား၊ သည်ဘုံတော်မူပါဦး။’ ဟူ၍ လျှောက်ပြီးမှ၊ ဝိသကြွမ်နတ်သား ကို ခေါ်၍ - ‘ဝိသကြွမ်နတ်သား၊ ဗုရားသိခင်သည် လုပ်ပြည်သို့ သက် တော်မူအံ့သည်။ ရတနာအတိ ပြီးသော စောင်းတန်းကို ဖန်ဆင်း ချေ။’ ဟု စေလိုက်၏။ ဝိသကြွမ်နတ်သားလည်း ထိုသို့စေလိုက်သော ခဏ၌ မြတ်စွာဗုရား ဆင်းသက်တော်မူရန် ပတ္တမြားစောင်းတန်း လည်းကောင်း၊ ရွှေစောင်းတန်းလည်းကောင်း၊ ငွေစောင်းတန်းလည်း ကောင်း ပြီးစေ၏။ ပတ္တမြားစောင်းတန်းကား အလယ်တည်း။ ရွှေ စောင်းတန်းကား၊ လက်ျာတည်း။ ငွေစောင်းတန်းကား (လက်ဝဲ တည်း။ မြတ်စွာ) ဗုရားသည် ပတ္တမြားကမ္ဘလထက်၌ အရောင်ခြောက် သွယ်ကို လွှတ်တော်မူလျက်၊ တင့်တယ်စွာ နေတော်မူ၏။ မြတ်စွာ ဗုရား ရွှေ ဗျက်နှာတော်သည် ရွှေကြာပွင့်ကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာ၏။

သကြားမင်းလည်း မိဒုရားကြီး ဖြစ်သော သုဇာတာကို ဤသို့ ဆို၏။ - ‘သုဇာတာ၊ သင်သည် နတ်သွီးတသိန်းကို ခေါ်၍၊ အတုမရှိ သော တန်ဆာကို ဆင်စေ၍၊ ရွှေအိုးကို စန္ဒကူးရေဖြင့် ပြည့်စေ၍၊ ရွှေ သွားစေကုန်။ သုနန္ဒာ၊ သင်သည် နတ်သွီးတသိန်းတို့ကို (ခေါ်၍၊ ရွှေအတိ ကြီးသော တန်ဆာကို) ဆင်စေ၍၊ ပတ္တမြားအိုးကို နံသာရေ ဖြင့် ပြည့်စေ၍၊ ရွှေ သွားစေကုန်။ သုစိတ္တာ၊ သင်သည် နတ်သွီးတ သိန်းတို့ကို ငွေအတိ ကြီးသော တန်ဆာတို့ကို ဆင်စေ၍၊ ငွေအိုးတို့ ကို နံသာရေအတိ ပြည့်စေ၍ ရွှေ သွားစေကုန်။) သုဗ္ဗော၊ သင်သ် နတ်သွီးတသိန်းတို့ကို ရတနာချနှစ်ပါးအတိ ကြီးသော တန်ဆာတို့ ကို ဆင်စေ၍၊ ရတနာချနှစ်ပါးအတိကြီးသော အိုးတို့ကို နံသာမျိုး ငါးပါးရေတို့ဖြင့် ပြည့်စေ၍ ရွှေ သွားစေကုန်။’ ဟူ၍ ဆို ၏။

နတ်ပြည်အလုံးသည် အလွန်တင့်တယ်၏။ နတ်တို့သည် အလွန် တရာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကုန်၏။ သကြားမင်းလည်း ခတ္တရဋ္ဌ အမည်ရှိသော နတ်မင်းကို နတ်အပေါင်း (မြီရဲလျက်၊ ပြုသော တန်

ဆာကို ဆင်စေ၍၊ ဖြူသော)မြင်းကို စီးစေ၍၊ အရှေ့မျက်နှာ၊ စကြာဝဠာကို ရက္ခိဏ်အပေါင်း ခြံရံလျက် စောင့်စေ၏။ ဝိရုဠကနတ်မင်းကိုလည်း ဂုဏ္ဍာန်ဘိလူးအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ညှိသော တန်ဆာကို ဆင်စေ၍၊ ညှိသော မြင်းကို စီးစေ၍ တောင်မျက်နှာ၊ စကြာဝဠာကို စောင့်စေ၏။ ဝိရူပက္ခ မည်သော နတ်မင်းကို နဂါးအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ နိသော တန်ဆာကို ဆင်စေ၍၊ နိသော မြင်းကို စီးစေ၍၊ အနောက်မျက်နှာ၊ စကြာဝဠာကို စောင့်စေ၏။ ကုဝေရ မည်သော နတ်မင်းကို ဘိလူးအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ဗိမ်းသော တန်ဆာကို ဆင်စေ၍၊ ဗိမ်းသော မြင်းကို စီးစေ၍၊ မြောက်မျက်နှာ၊ စကြာဝဠာကို စောင့်စေ၏။ ထိုအခါ သုဓမ္မာအမည် ရှိသော နတ်သည်၊ နတ်သားအပေါင်း ခြံရံလျက် အ..... သော စည်ကြီးကို လွယ်၍၊ တဆွဲငါးယူစနာ ရှိသော အရပ်၌၊ သဘင် ခံတွာကုန်၏။ ထိုနောင်မှ၊ သာမယာ မည်သော နတ်သာ တယောက်သည် တောင်အရပ်မျက်နှာက လာလတ်၍၊ နတ်သားအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ စည်ကြီးကို လွယ်၍၊ တဆွဲငါးယူစနာ ရှိသော အရပ်၌ သဘင် ခံတွာကုန်၏။ ထိုနောင်မှ သုဝိတ္တာ မည်သော နတ်သားတယောက်သည် အနော်မျက်နှာက လာလတ်၍၊ နတ်သားအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ စည်ကြီးကို လွယ်၍၊ တဆွဲငါးယူစနာ ရှိသော အရပ်၌ သဘင် ခံတွာကုန်၏။ ထိုနောင်မှ နတ်သားတယောက်သည် လာလတ်၍၊ မြေမျက်နှာအရပ်က နတ်သားအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ဝုဏ္ဏုဘဘေရီ မည်သော စည်ကြီးကို လွယ်၍၊ တဆွဲငါးယူစနာ ရှိသော အရပ်၌ သဘင် ခံတွာကုန်၏။

ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဏ္ဍုကမ္ဘလောကေျောက်ဖျာမှ သက်တော်မူ၍၊ ခြေတော်သည် မြေထက် တွမ်းလသော်၊ တွမ်းတိုင်း၊ တွမ်းတိုင်း မြေက (ပေါက်သော ကြာ)ပွင့်သည် ခြေတော်ကို ခံတွာပေ၏။ နတ်တို့သည်လည်း မြင်ကုန်၏။ ဥက္ခေဝင်းထက်၌ လက်အုပ်တင်၍ ရှိခိုးကုန်၏။ သရဖူမကိုစိုတန်ဆာ၊ စသည်တို့ကို ချွတ်၍ ပူဇော်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလည်း ခြေတော်စုံကို ပေါင်၍၊ ပတ္တ

မြားစောင်းတန်းဦး၌ ရပ်တော်မူ၏။ သကြားမင်းသည် လာလတ်၍ ခြေတော်စုံကို ဦးတိုက်၍ ဤသို့ နားတော်လျှောက်၏။ ‘အရှင်ဖုရား၊ အကျွန်ုပ်ကျွန်(သည် အရှင်ဖုရား၏)အလုပ်အကျွေးတော်တည်း။’ ဟု လျှောက်ပေ၏။ စကြာဝဠာစာသောင်း၌ နေသော နတ်တို့သည်လည်း ကောင်းပြီးပူဇော်သည့်စွာခေါ်ကြကုန်၏။ မြင်းမိုရ်တောင်သည်သည်လည်း လည်သကဲ့သို့ ထင်၏။ ထီး၊ တန်ခွန်၊ စသော အထူးထူးတို့ဖြင့် နတ်တို့သည် ပူဇော်ကုန်၏။ အခါမဲ့ပဲ ကောင်းကင်၌ လျှပ်စစ်နွယ်တို့သည်လည်း ပြင်းစွာ ပြက်ကုန်၏။ အခါမဲ့ပဲ မိုးကြိုးတို့သည်လည်း ပြင်းစွာ (ထစ်ကြိုးကုန်၏။) ရေမျက်နှာလည်း အကြွေမသွား၊ တန့်လတ်၍ ချောက်ချားလတ်တည်း။

ဖုရားသိခင်လည်း ပတ္တမြားစောင်းတန်းဖြင့် သက်တော်မူ၏။ ခြောက်ထပ်သော နတ်တို့သည် ရွှေစောင်းတန်းဖြင့် သက်ကုန်၏။ ဗြဟ္မာတို့သည် ငွေစောင်းတန်းဖြင့် သက်ကုန်၏။ ထိုအခါ ဗြဟ္မာကြီးသည် လာလတ်၍၊ ရတနာချနစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော ထီးဖြူကို ကာလျက်၊ သက်ကုန်၏။ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ရွှေဖြင့်၊ ရတနာချနစ်ပါးတို့ဖြင့် ပြီးသော ထီး၊ တန်ခွန်တို့ကို ပူဇော်လျက် သက်ကုန်၏။ ထိုရောအခါ၌ နတ်သားတယောက်သည် ရတနာချနစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော တန်ခွန်တို့ကို ပူဇော်သတည်း။ အချို့သော နတ်တို့သည် ရွှေဖြင့် ပြီးသော ထီး၊ ရွှေဖြင့် ပြီးသော တန်ခွန်တို့ကို ပူဇော်ကုန်၏။ အချို့သော နတ်တို့သည် ကား ငွေဖြင့် ပြီးသော ထီး၊ တန်ခွန်တို့ကို ပူဇော်ကုန်၏။ အချို့သော နတ်တို့ကား ပတ္တမြားဖြင့် ပြီးသော ထီး၊ ပတ္တမြားဖြင့် ပြီးသော တန်ခွန်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကုန်၏။ ယာမာနတ်တို့သည်လည်း နတ်သားအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ နှစ်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍ စန္ဒကူးပန်းဖြင့် မြတ်စွာဖုရားကို ပူဇော်ကုန်လျက်၊ သက်ကုန်၏။ တုသိတာနတ်တို့ကား နတ်သား၊ အကုဋေတထောင်တို့ဖြင့် ခြံရံလျက်၊ ရွှေအတိ ပြီးသော ထန်းရှက်ယပ်ဖြင့် မြတ်စွာဖုရားကို ကာလျက်၊ သက်ကုန်၏။ နိမ္မာနရတီနတ်မင်းတို့သည်လည်း နတ်သားအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ စန္ဒကူးမှုံဖြင့် မြတ်စွာဖုရားကို ပူဇော်လျက် သက်

ကုန်၏။ ပရနိစ္ဆိတဝဿဝတိနတ်တို့သည်လည်း နတ်သားအကုသု
တသိန်းတို့ဖြင့် ခြံရံလျက်၊အတ် ပြီးသော တန်ခွန်ကြီးကို
ကိုးလျက် သက်ကုန်၏။ မာတလိနတ်သားသည်လည်း နတ်အ
ပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ရွှေပန်း၊ ငွေပန်းတို့ဖြင့် ပူဇော်လျက် သက်ကုန်၏။
နေ-နတ်သားသည်လည်း နတ်သားအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ရွှေတန်
ဆောင်ကို ညှိလျက် သက်ကုန်၏။ လ-နတ်သားသည်လည်း နတ်
သားအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ ငွေတန်ဆောင်ကို ညှိလျက် သက်ကုန်
၏။ ပဉ္စသိင်္ခနတ်သားသည်လည်း နတ်သားအပေါင်း ခြံရံလျက် အသံ
သာယာစွာသော စောင်းကို တီးလျက် သက်ကုန်၏။ နတ်သားတ
ယောသ်သည် ငွေဖြင့်ပြီးသော ပန်းတောင်း၌ ငွေဖြင့်ပြီးသော ပေါက်
ပေါက်ကို ပြည့်စေ၍၊ ပူဇော်သွား၏။ ထို့နောက် နတ်သားတယောက်
သည် ရွှေဖြင့်ပြီးသော ပေါက်ပေါက်ကို ပြည့်စေ၍ ပူဇော်သွား၏။
ထို့နောင်မှ နတ်သား တယောက်သည် ပတ္တမြားပန်းတောင်း၌
ပတ္တမြားဖြင့် ပြီးသော ပေါက်ပေါက်ကို ပြည့်စေ၍ ပူဇော်သွား၏။
ထို့နောင်မှ နတ်သားတယောက်သည် ရတနာချနပ်ပါးဖြင့် ပြီးသော
ပန်းတောင်း၌ ရတနာချနပ်ပါးဖြင့် ပြီးသော ပေါက်ပေါက်ကို ပြည့်
စေ၍ ပူဇော်သွား၏။ ထိုရောအခါ နတ်သား၊ နတ်သမီး အပေါင်းတို့၏
ကောင်းချီးသံသည် စကြဝဠာတို့ကို အလုံး ဝှံ့တင်ထပ်စေ၏။

သပ္ပည၊ မြတ်စွာအရားသည် စောင်းတန်းအလယ်၌ ရပ်တော်မူ
၏။ နတ်တို့သည် အထူးထူးသော ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်သည်ကား
များလေကုန်၏။ ထိုနောင်မှ၊ သုဓမ္မာမည်သော နတ်သား တယောက်
သည် ရွှေဖြင့် ပူဇော်သွား၏။ စကြဝဠာတယောင်း၌ နေ
သော နတ်တို့သည်လည်း ကောင်းချီးခေါ်ကြကုန်၏။ မြတ်စွာအရား
လည်း ထိုနတ်သားတို့၏ ကောင်းမှုကို ထင်ရှားပြလို၍ ဤသို့ မေး
တော်မူ၏။ - 'အိုနတ်သား၊ လုပြည်ဝယ်သောခါ၊ အဘယ်မည်သော
ကောင်းမှုကို ပြခဲ့ဘူးသနည်း။' ဟု မေးတော်မူ၏။ နတ်သားလည်း
နားတော်လျှောက်စေ၏။ - 'အကျွန်ုပ်သည် လုပြည်ဝယ် သောခါ သူ
ဆင်းရဲဖြစ်ခဲ့ပါ၏။ ယုံကြည်စွာ သရဏဂုဏ်သုမ္ပါးကို ဆောက်

တည်ခဲ့ဘူး၏။ ဤသို့သော အထုကြီးစွာသော နတ်စည်းစိမ်ကို ရသတည်း။’ ဟု ဆိုပေ၏။ ထို့နောင်မှ၊ နတ်သားတယောက်သည် ဖန်ဖြင့် ပြီးသော၊ တဆွဲနှစ်ယူစနာရှိသော ဝိမ္မာန်ဖြင့်၊ ရွှေအိုးပဒေသာတို့ကို ကိုင်၍ ပူဇော်သွားကုန်၏။ စကြဝဠာတသောင်းလုံး၌ ရှိသော နတ်တို့သည် သာဓု ခေါ်ကြကုန်၏။ ဖုရားသိခင်လည်း၊ ‘အိနတ်သား၊ လှပြည်ဝယ်သောခါ၊ အဘယ်မည်သော ကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဘူးသနည်း။’ ဟု မေးတော်မူ၏။ - ‘လှပြည်ဝယ်သောခါ၊ ပဉ္စသိ၊ သီတင်းကို အကျွန်ုပ် ဆောက်တည်ဘူးသောကြောင့်၊ ဤသို့ အထုကြီးသော နတ်စည်းစိမ်ကို ရသတည်း။’ ဟု ဆိုပေ၏။ ထို့နောင်မှ၊ သုမယာ မည်သော နတ်သားသည် လာသတ်၍ ပတ္တမြားဖြင့် ပြီးသော တဆွဲနှစ်ယူစနာရှိသော ဝိမ္မာန်၊ ရွှေအိုးပဒေသာတို့ကို ပူဇော်သတည်း။ စကြဝဠာတသောင်းလုံးနတ်တို့သည် သာဓု ခေါ်ကုန်၏။ ဖုရားသိခင်ကား ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ - ‘အိနတ်သား၊ လှပြည်ဝယ်သောခါ၊ အဘယ် မည်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဘူးသနည်း။’ ဟု မေးတော်မူလတ်သော်၊ - ‘ချစ်ရှင်ဖုရား၊ လှပြည်ဝယ်သောခါ၊ ဥပုသ် ဟူသော သီလရှစ်ပါးကို အကျွန်ုပ် စောင့်ခဲ့ဘူးသောကြောင့်၊ ဤသို့ အထုကြီးသော နတ်စည်းစိမ်ကို ရသတည်း။’ ဟု ဆိုပေ၏။ ထို့နောင်မှ၊ သုပတိဗ္ဗိတ မည်သော နတ်သားတယောက်သည်၊ ရတနာချနစ်ပါးအတိ ပြီးသော တဆွဲနှစ်ယူစနာရှိသော ရွှေအိုးပဒေသာနှင့် နတ်သွီးတို့ကို ဖုရားသိခင်ကို ပူဇော်သတည်း။ စကြဝဠာတသောင်းလုံးသော နတ်တို့သည်၊ သာဓု-ခေါ်ကုန်၏။ ဖုရားသိခင်လုံး ဤသို့ မေးတော်မူ၏။ - ‘အိနတ်သား၊ သင်သို လှပြည်ဝယ်သောခါ၊ အဘယ်မည်သော ကုသိုလ်ကို ပြုခဲ့ဘူးသနည်း။’ ဟု မေးတော်မူ၏။ - ‘လှပြည်ဝယ်သောခါ၊ ဖုရားသိခင်သာသနာတော်ကို ယုံကြည်စွာသည် ဖြစ်၍၊ သားကို ရဟန်ပြုစေ၏။ ထိုကြောင့်၊ အထုကြီးစွာသော နတ်၏ စည်းစိမ်ကို ရသတည်း။’ ဟု လျှောက်၏။ ထို့နောင်မှ၊ ဝိသုကမ္မ မည်သော နတ်သားတယောက်သည် ရတနာအတိ ပြီးသော ဝိမ္မာန်၊ ရွှေအိုးပဒေသာပင်၊ အတိုင်းမသိသော နတ်စည်းစိမ်ကို ပူဇော်လတ်သော်၊ မြင်း

မိရ်တောင်အလုံး၌ နတ်တို့သည်သာရ၊သာရ ဟူသော ကောင်း
 ချီးခေါ်ကြကုန်၏။ မြတ်စွာဖုရားလည်း ထင်ရှားစေလိုသည် ဖြစ်၍
 မေးတော်မူ၏။—‘ဟယ်နတ်သား၊ လုပြည်ဝယ်သောခါ၊ အဘယ်
 မည်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဘူးသနည်း။’ဟု မေးတော်မူ
 ၏။—‘ချစ်ရှင်ဖုရား၊ လုပြည်ဝယ်သောခါ၊ သီတင်းရှစ်ပါးကို ဝေငွေ
 ၍၊တရားတော်ကိုလည်း ရှိသေစွာ နာခဲ့ဘူးသောကြောင့် ဤသို့ အ
 ထ ကြီးစွာသော၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော နတ်စည်းစိမ်ကို ရသ
 တည်း။’ဟု နားတော်လျှော့ပေ၏။ ဗီယဒေဝနတ်သားကား ကျောင်း
 ဆောက်ခဲ့ဘူးသော အကျိုးတည်း။ သုစိပရိဝါရနတ်သားကား မ
 ပြတ် ဆွမ်းဝတ်ကို လှူခဲ့ဘူး၏။ မာလာဓာရီနတ်သားကား ကတ်နီ
 ကို လှူခဲ့ဘူး၏။ ဝါသုဒတ္တနတ်သားကား စရပ် ဆောက်ခဲ့ဘူး၏။ ပဝရ
 နတ်သားကား တရားဟောပလ္လင်ကို လှူခဲ့ဘူး၏။ ဩမညနတ်သား
 ကား ဆင်းတုတော်ကို ပြုခဲ့ဘူး၏။ ဗိတ္တသေန နတ်သားကား တန်
 တားခင်းခဲ့ဘူး၏။ ဂန္ဓပ္ပနတ်သားကား ရေအိမ်ကို လှူခဲ့ဘူး၏။ လော
 ရာဇနတ်သားကား စေတီကို တည်ခဲ့ဘူး၏။ ဇနေသတ နတ်သား
 ကား ရေတွင်း၊ ရေကန်ကို လှူခဲ့ဘူး၏။ ဂန္ဓာရနတ်သားကား ဗေဒိ
 ပင်ကို စိုက်ခဲ့ဘူး၏။ ဝေသာမိတ္တနတ်သားကား အမိကို လုပ်ကျွေးခဲ့
 ဘူး၏။ မဏ္ဍုကနတ်သားကား တရားနာခဲ့ဘူး၏။ ဤနတ်သားတို့
 သည် မိမိတို့ ပြုသော ကောင်းမှုကို ထင်ရှား ပြန်ကုန်၏။ ဖုရားသိ
 ခင်ကို ဖူးတွေ့ကြကုန်၏။ ဤသို့ အတိုင်း မသိသော ပြဿဒ်၊ ရွှေအိုး
 ပဒေသာပင်၊ မဖြစ်ဖူးခြင်းသော ပူဇော်ခြင်း၊ မဖြစ်ဖူးခြင်းသော ဝမ်း
 မြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ခြင်းသည်ကား၊ ဖုရား ဖြစ်တော်မူသော အခါ၊
 တခါ ဖြစ်တော်မူ၏။ ဤသို့ သဘော ရှိသော လူ့နတ်၊ ဗြဟ္မာသတ္တဝါ
 တို့၏ အစီးအပွားကို ဖြစ်စေတတ်သော ဖုရားသိခင်သည်၊ (လော
 က၃ပါး၏ အကျိုး၌) ဖြစ်သတည်း။

ဖုရားသခင်လည်း သက်တော်မူသည် ရှိသော်၊ သောင်းသောင်း၊
 သုံးသုံး၊ လက်ဝဲ၊ လက်ျာ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် သာရ ခေါ်လျက်၊

သက်ကုန်၏။ သက်သေခံရသူပြည်၏ အနောက်လွင်အရပ်ဖြစ်သော ရတ (နာစောင်းတန်းဦးအရပ်၌) ခြေတော်အစုံ ပေါင်၍၊ ရှေးဗုရားတို့ နင်းရာဖြစ်သော အရပ်၌ နင်းတော်မူလေ၏။ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ သည်လည်း မြေအရပ်၌ သက်ကြကုန်၏။ မြတ်စွာဗုရားကို ဦးတိုက်၍၊ သာဓု၊ သာဓု ဟူသော အသံဖြင့် (ဗုဒ္ဓတင် ထပ်စေ၏။ ခပ်သိမ်းသော) မျက်နှာမှ လာသော နတ်လူအပေါင်းတို့သည်လည်း တဖြိုင်ဖြိုင် ရွာသော မိုးကဲ့သို့ ပူဇော်ကြကုန်၏။ လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည် အရောရော ပူဇော်ကြသဖြင့်၊ လူတို့သည်လည်း နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို မြင်ကုန်၏။ နတ်တို့သည်လည်း လူတို့ကို မြင်ကုန်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းသည်ကား၊ ဗုရားဖြစ်မှသာ ဖြစ်သတည်း။ ဗျာဒိတ်ဟာ ပြတော်မူသည့် အခါ၊ နတ်ပြည်မှ သက်တော်မူသည့် အခါ ဂင်္ဂါကို ကူးတော်မူသည့် အခါ၊ ဤသုခ်ခါသည် အတု မရှိသလျှင်ကတည်း။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် လာလတ်၍၊ ဗုရားသိခင့်ပညာတော်ကို ချီးမွမ်းပေ၏။— ‘သပ္ပညမြတ်စွာဗုရား၏ ပညာတော်ကား။— သမုဒ္ဒရာလေးစင်း၌ တည်သော ရေကို ကွမ်းစားခွက်ဖြင့် ချင်တွက်အံ့သောငှာ တတ်နိုင်ရာ၏။ သပ္ပညရှင်တော်ဗုရား၏ ပညာတော်ကို ကား ချင်တွက်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်ရာသလျှင်ကတည်း။ မြစ်ကြီးငါးစင်း၌ ရှိသော သဲလုံးတို့ကို ရေတွက်အံ့သောငှာ တတ်နိုင်ရာ၏။ သပ္ပညမြတ်စွာဗုရား၏ ပညာတော်ကို ရေတွက်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်ရာ။ စကြဝဠာလည်း ကျယ်ဝန်းခြင်းကို ကြိုးဖြင့်လည်းင်း၊ တောင်ထွာဖြင့်လည်းကောင်း၊ တွက်ဆအံ့သောငှာ တတ်နိုင်ရာ၏။ သပ္ပညရှင်စောဗုရား၏ ပညာတော်ကို သိမိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်ရာသလျှင်ကတည်း။ ဤသို့ချီးမွမ်းပြီးသော်၊ ရှေး၌လည်း ဤကဲ့သို့ မြတ်စွာဗုရား၏ အသးရတော်ကို မမြင်ဘူးသော လူနတ်တို့သည် ဗုရားဆုကို တောင်းတကုန်၏။’ ဟု လျှောက်သည် ရှိသော်၊— ‘သာရိပုတ္တရာ၊ အကြင်ပညာရှိတို့သည် ဈာန်၌ လေ့လာကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်၌

မွေ့လျော်ကုန်၏။ ထို သတိနှင့် ပြည့်စုံသော သူမြတ်တို့ကို နတ်လူတို့ ချစ်မြဲး။’ ဟု ဟောတော်မူ၏။

ဒေသနာဝသာနေ တေတ္တိံ သ၊ ဒေဝမနုဿပရိသာ၊

ဓမ္မဘိသမယော အဟေသံ။

ဒေသနာအဆုံး၌ ကုဋေသုံးဆယ်သုံးကုဋေအတိုင်းအရှည် ရှိသော လူနတ်ပရိ သတ်တို့သည် တရားရကုန်သည် ဖြစ်၏။ တရားကို ရကုန်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၌ ပဉ္စင်းခံတပြည့်ဖြစ်သော လင်းနို့ ဖြစ်ဖူးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြ ကုန်၏။

ထိုလင်းနို့သားငါးရာတို့သည် ကဿပဖုရားသီခင် လက်ထက် တော်က အဘိဓမ္မာတရား သရဆယ်သော အသံကို ကြားကာမျှ တည်း နတ်ပြည်၌ ဖြစ်၍၊ ဖုရားတဖြစ်နှင့် တဖြစ် အကြား၊ ကာလ တိုင်အောင်၊ နတ်တို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို စံစားပြီးမှ၊ ငါတို့ဖုရား သီခင်၊ နတ်ပြည်ကသည် လပြည်သို့ သက်တော်မူသော နေ့၌၊ တ ရားတော်ကို ကြား၍ ဆင်းရဲအပေါင်း ကင်း၍၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ဤဝတ္ထုကို မှီ၍၊ တရားတော်ကို နာသော သူတို့ သည်—‘ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာအကျိုးစီးပွား များအံ့သော အကြောင်း တည်း။’ ဟု မှတ်ကုန်ရာသည်။

ဤသို့ကောင်းမှု ရှိသော သူတို့သည် ဖုရားရှင်ကို ဖူးတွေ့ရ၍၊ နှုတ်တော် ဆက်သျှင်၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၊ ချမ်းသာမှန်ကို သောက်ရ ကုန်၏။ မကောင်းမှုကို ပြုသော သူတို့သည် ခန္ဓာ ပြောင်းသည် ရှိ သော်၊ ဖုတ်၊ ဖြတ် ဖြစ်၍၊ ဖုရားရှင်ကို မဖူးတွေ့ရပဲ၊ မိမိ ပြုခဲ့သော ကံအလျောက် ငရဲ၌ ဖြစ်ရလေ၏။ ဤသို့သော တရားတော်ကို နာ ရသော သူတို့သည်—‘ဆင်းရဲအပေါင်း ကင်း၍ အဆုံးစွန်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မချွတ်မလွှဲ ပြည့်စုံအံ့သော အကြောင်း ဖြစ် သည်။’ ဟု မှတ်ကုန်ရာ၏။

မြတ်စွာဖုရားသည် နတ်ပြည်ကသည် လပြည်သို့ သက်တော် မူသော အတ္ထုပ္ပတ္တိကား ပြီးပြည့်စုံ၏။

ဤစာ၊ သည်စာကို၊ ရှာဖွေလုံလံ၊ ဝါယမဖြင့်၊ ဆွ၊ ဆွလျင်တွေ၊ မ
သွေမသွန်၊ မှန်ကန်စွာ၊ အကွချာကော၊ မေကဉ္စနှင့်၊ ဗုဒ္ဓရုပ်၊ ခေမံ ဟူသိ၊
အစ ရှိသော၊ တရားဂါထာ၊ ကျမ်းဗျာဟုန်၊ နှိမျှ ယူမှတ် မချွတ်
သော်။

၇၄။ လူတို့အား တရားဟောတော်မူခြင်း။

ဣမိနာ သတ္ထာ ပရိဝါရေန သဒ္ဓိံ မဏိသောပါဏမူလေ၊
ဘတ္တေကရသုတ္တံ ဒေသေတွာ သင်္ကဿနဂရန္ဒါရေ သပ္ပ
ဗုဒ္ဓေဟိ အဝိဇဟိတဌာနေ အစလစေတိယံ အတ္ထိ။ တဿ
ပပ္ပတေ ကုဋ္ဌာကာရသဒိဿာ၊ ရတနာမယမဏ္ဍပေဏုဒ္ဓိယာ
နိပ္ပတ္တတွာ၊ တသ္မိံ မဏ္ဍပေ သတ္တရတနမယေ၊ ပရိယင်္ဂုဇ္ဇ
ပလ္လင်္ဂေ နိပ္ပတ္တတွာ တိဌတိ ဘဂဝါ။ တဒါဘဂဝန္တံ သဗ္ဗေ
ဒေဝမနုဿာ ဧကကောလဟလံ မဟာသာရကာရံ
အဒံသုံ။

သတ္ထာ၊ - မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣမိနာ ပရိဝါရေန - ဤသို့သော အ
ဋီအရံနှင့်၊ သဒ္ဓိံ - အကွ၊ မဏိသောပါဏမူလေ - ပတ္တမြားစောင်း
တန်းဘွေကားရင်း၌၊ ဘတ္တေကရသုတ္တံ - ဘတ္တေကရသုတ်ကို၊ ဒေ
သေတွာ - ဟောတော်မူ၍၊ သင်္ကဿနဂရန္ဒါရေ - သင်္ကဿနဂိုရ်
ပြည်တံခါး၌၊ သပ္ပဗုဒ္ဓေဟိ - ခပ်သိမ်းသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်၊
အဝိဇဟိတဌာနေ - မစွန့်သော အရပ်၌၊ အစလစေတိယံ - အစလစေ
တိအမည်ရှိသော အရပ်သည်၊ အတ္ထိ - ရှိ၏။ တဿ - ထိုအစလစေတိ
၏၊ ပပ္ပတေ - တောင်ခြေရင်း၌၊ ကုဋ္ဌာကာရသဒိဿာ၊ ရုလစ်မွန်ခေါင်
နှင့် တူသော၊ ရတနာမယေ - ရတနာချနှစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော၊ မဏ္ဍပေ။
မဏ္ဍပ်၌၊ ဣဒ္ဓိယာ - တန်ခိုးဖြင့်၊ နိပ္ပတ္တတွာ - ဖြစ်စေ၍၊ တသ္မိံ မဏ္ဍပေ -
ထိုမဏ္ဍပ်၌၊ သတ္တရတနမယေ - ရတနာချနှစ်ပါးဖြင့် ပြီးသော၊ ပရိ
ယင်္ဂ - ပရိယင်(နေရာ) ကိုလည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓပလ္လင်္ဂ - ငယ်သော
ပလ္လင်ကိုလည်းကောင်း၊ နိပ္ပတ္တတွာ - ဖြစ်စေပြီး၍ ဘဂဝါ - မြတ်စွာ
ဘုရားသည်၊ တိဌတိ - ရပ်တော်မူ၏။ တဒါ - ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝန္တံ -
မြတ်စွာဘုရားအား။ သဗ္ဗဒေဝမနုဿာ - ခပ်သိမ်းသော နတ်လူ

တို့သည်၊ ကေကောလာဟလံ - တခုသော အုတ်အုတ်ကျက် ကျက်၊ တုခဲးနက်သော အသံဖြင့်၊ မဟာသဒကောရံ-ကြီးစွာ သော ကောင်းခြီးကို၊ အဒံသုံ-ပေးကုန်၏။

ဤသို့လျှင်၊ လူနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ စီးပွားချမ်းသာ၊ မဂ်၊ ဒိုလ်ကို ရစေ တတ်သောကြောင့်၊ ပူဇော်ရာ ဖြစ်သော သဗ္ဗညုရှင်တော်ဖုရား သည် နတ်ပြည်ကသည် လုပြည်သို့ သက်တော်မူ၍၊ ပတ္တမြားစောင်း တန်းလှေကားအလယ်၌ ရပ်တော်မူသော အခါ။ နတ်မင်းငါးယောက် တို့ ပူဇော်သော အကြောင်းကို လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့အား ထင်ရှားစေ လို၍၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ ပတ္တမြားစောင်းတန်းလှေကားအလယ်၌ ရပ်တော်မူသော အခါ၊ ဟောတော်မူသော တရားတော်အတိုင်းကို ယူ၍၊ တရားတော် လာသို ဟူ၍၊ ပရိသတ်အပေါင်းအား ဖွတ်သား စိမ့်သောဌာ၊ ဟောထင်ပြန်သည်။ အကြင် တရားနာ ပရိသတ်တို့ ကား လေးကျွန်းလုံးတွင် ဓမ္မုဒ္ဓါကျွန်းသာလျှင် ဖုရားဖြစ်တော်မူ သည်။ ဖုရား ဖြစ်တော်မူသော ဓမ္မုဒ္ဓါကျွန်း၌ ရှေ့က ပြုသော ကောင်းမှုပဉ္စနာကြောင့်၊ ယခု အသင့်အားဖြင့် လူ၏ အဖြစ်ကို ရ သည်နှင့်ညီစွာ၊ ဤသို့ တရားတော် လာသည် ဟူ၍ ဗတ်ကို ကောင်း မွန်၊ ယည်ချေး၊ သိမ်မွေ့စွာသော ပညာတည်းဟူသော ဆီဝီကို ထွန်းလင်းစေ၍လျှင်၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါး၊ သရဏဂုဏ်သုံးပါး၊ ပဉ္စသီငါးပါး၊ အဋ္ဌသီရှစ်ပါး၊ ဒသသီဆယ်ပါး ဤသို့သော တရား တော်ကို ဆောက်တည်ရာ၏။

လက္ခဏာရေးသုံးပါး ဟူသော်ကား အနိဇ္ဇ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ဤသုံး ပါးလျှင်တည်း။ သရဏဂုဏ်သုံးပါး ဟူသည်ကား ဖုရားကို ကိုး ကွယ်ခြင်း၊ တရားကို ကိုးကွယ်ခြင်း၊ သမင်္ခကို ကိုးကွယ်ခြင်း၊ ဤ သုံးပါးလျှင်တည်း။ ပဉ္စသီငါးပါး ဟူသည်ကား သုအသက်ကို သတ် ခြင်းမှ စောင့်၏။ သူ မပေးသော ဥစ္စာတို့ကို ယူခြင်းမှ စောင့်၏။ သု သားအိမ်ရာကို ပြန်မှားခြင်းမှ စောင့်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကား ကို ဆိုခြင်းမှ စောင့်၏။ သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်းမှ စောင့် ၏။ ဤသည်လျှင် ပဉ္စသီငါးပါးတည်း။ အဋ္ဌသီ ရှစ်ပါး ဟူသည်ကား

ပဉ္စသိင်္ဂါပါးနှင့်တကွ၊ ညစာ စားခြင်းမှ စောင့်၏။ ကခြင်း၊ သိခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ ရွှင်မြူခြင်း၊ နံ့သာသိမ်းခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်းမှ လည်းကောင်း စောင့်ပါ၏။ မြတ်သော အိပ်ရာ၊ နေရာကို ကြဉ်ပါ၏။ ဤသို့လျှင်၊ အဋ္ဌသိ၏ စောင့်ခြင်းတည်း။ ဤရှစ်ပါးနှင့်တကွ ရွှေ၊ ငွေတို့ကို ကိုင်ခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်စောင့်၏။ ဤဆယ်ပါးလျှင်၊ ဒဿိဆယ်ပါးမည်၏။ ထိုသို့သော သိသတို့ကို ဆောက်တည်ပါနိုင်သော အလျောက် ကောင်းစွာလျှင် ဆောက်တည်ကုန်ရာ၏။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဩရဿ ဖြစ်သော ရင်သွေး၊ ရင်သားတို့ကို ရဟန်း ပြုစု၍ ရိုးသစ္စာ လုပ်ကျွေးမွေးကုန်၏။ ဤသို့ ရိုးသစ္စာ လုပ်ကျွေးမွေး၍၊ သိလ၊ သိတင်း ဆောက်တည်ရ၍၊ အလှူ ပေးရသော သူတို့သည် ဟောတော်မူသော တရားတော် လာသည့် အတိုင်း၊ မရေတွက်နိုင်သော နတ်မင်း၊ နတ်မိဖုရားတို့၏ ကြီးမြတ်သော စည်းစိမ်၊ ချမ်းသာတို့ကို နတ်ပြည်က လုပ်ပြည်သို့ သက်တော်မူသော အခါ မအံ့ဩနိုင်သော ပူဇော်ရလေ သကဲ့သို့၊ - 'နောင် ပွင့်တော်မူလတ္တံ့သော မိတေယျရှင်စောဗုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နာရ၍၊ မရေတွက်နိုင်သော နတ်မင်း၊ နတ်မိဖုရားတို့၏ စည်းစိမ်ကို ရ၍၊ (မြတ်သော) ပူဇော်ခြင်းကို ပူဇော်ရလို၏။' ဟူ၍ တရားတော်ကို နာသော ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် ရည်မှတ်၍ ဆုတောင်းကုန်ရာ၏။

ဤသို့လျှင်၊ လူနတ်တို့အား ထင်ရှားစေ၍၊ ခြောက်ပါးသော အရောင်တော်တို့ဖြင့် ပြုံးပြုံးပြက်လျှင် တောက်ပတော်မူလျက်၊ တင့်တယ်စွာသော မြတ်စွာဘုရားကို သုံးဆယ့်ခြောက်ယူစနာ အဝန်းရှိသော လူပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် အထက်သို့ ကြည့်လင့်ကုန်၏။ ရှေးရှုလျက်သာလျှင် နေလင့်ကုန်သော အခါ၌၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ပူဇော်ကို ခံထိုက်တော်မူ၍၊ လက်ဝဲ၊ လက်ျာ နေသော နတ် ဗြဟ္မာအပေါင်း ခြံရံလျက်၊ သက်တော်မူ၍၊ သက်သးနဂိုရ်ပြည်၏ အနောက် ဖြစ်သော စောင်းတန်းဦးအရပ်၌ ဗုရားရှင် ခြေတော်အစုံကို ပေါင်၍၊ ရှေးဗုရားတို့၏ နင်းရာဖြစ်သော အဝိဇဟိတဌာနအ

ရပ်၌ နင်း၍ နေတော်မူလေ၏။ နတ်၊ ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ သည်လည်း
 မြေအရပ်၌ သက်ကြွလတ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားကို ဦးတိုက်ကြကုန်
 လျက်၊ သာဓု၊ သာဓုဟု သောင်းသောင်းသဲးသဲး ကောင်းခြံး ခေါ်
 ကြကုန်၏။ ရတနာအပေါင်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ အရပ်
 လေးမျက်နှာက လာသော သုံးဆယ့်ခြောက်ယူဇနာ ရှိသော လူ၊
 နတ်တို့သည် တပြိုင်နက် ပူဇော်ကြကုန်လျက်၊ လူတို့သည် နတ်တို့
 ကို မြင်ကုန်၏။ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့လည်း လူတို့ကို မြင်ကုန်၏။ ဤသို့ မြင်
 ခြင်းသည်ကား လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော ဗုရား
 မြတ်စွာ တန်ခိုးတော်ကြောင့်၊ မြင်ကြရသတည်း။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း
 သည်ကား၊ ဗျာဒိတ်ဟာ ပြတော်မူသော အခါ တကြိမ်၊ ဂင်္ဂါ ကူး
 တော်မူသော အခါ တကြိမ်၊ နတ်ပြည်ကသည် လုပြည်သို့ သက်
 တော်မူသော အခါ တကြိမ်၊ ဤသုံးကြိမ်သည်ကား၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့
 နှင့် လူတို့သည် အရောရော ပူဇော်ကြသည် ဟူကုန်၏။ ထိုအခါ၌
 ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် တခဲးနက် ရွာသော မိုးပါးကဲ့သို့ တ
 ပြိုင်နက် ပူဇော်ကြကုန်၏။ သကြားနတ်မင်း၊ စသော နတ်အပေါင်းတို့
 သည် ဗုရားမြတ်စွာအား အလွန် ရိုသေစွာ ဦးဖြင့် ညွတ်၍ချည်း၊
 ‘အရဟံ၊ အရဟံ’ ဟု ဆိုကြ၍ မိမိတို့ နေရာအရပ်သို့ချည်း ပြန်ကြ
 လေကုန်၏။ ဗြဟ္မာကြီး စသော ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် အလွန်ရို
 သေစွာ ဦးညွတ်၍ချည်း၊ ‘သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓေါ’ ဟု ရှိခိုး
 ၍ချည်း၊ မိမိတို့ နေရာ၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ပြန်ကြလေကုန်၏။ ထိုနတ်
 ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် နတ်ပြည်ကသည် လုပြည်သို့ သုညရင်
 စောဗုရားကို ရှိခိုး၍ ပြန်လေသော အခါ၌၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်
 လာလတ်၍၊ ဗုရားမြတ်စွာကို ရိုသေစွာ ရှိ ၍၊ ဤသို့သော ဂါထာ
 ဖြင့် လျှောက်ပေ၏။

သစ္စံ ညာဏံ အနုပ္ပတ္တော၊ ဒေဝေါ ဒေဝါ မဟိတိတု၊

နုရသိဟော ဘဂ္ဂဝန္တော၊ အဘိနန္ဒာမိ တံ ဝနံ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။—‘သစ္စာညာဏ်သို့ အလွန်ရောက်တော်မူပြီးသော
 လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ အလယ်၌ တင့်တယ်သွစွာ

သော အရှင်ဖုရား၊ လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာ အလွန် ရှိသေစွာ အံ့ဩမနိင်၊ပူဇော်ခြင်းကို ပူဇော်သည်
ကား၊ အလွန်မြတ်စွာကား။’ ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ လျှောက်
ပြန်၏။—‘ဖုန်းဘော်ကြီးမြတ်သွစွာသော အရှင်ဖုရား၊ ယခု ဤသို့
ဖြစ်ခြင်းသည်ကား၊ လွန်လေပြီးသော အခါ၌လည်း လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာ
တို့သည် စုံမက်သောအားဖြင့်၊ ပူဇော်လေဘူးသလော။’ဟု လျှောက်
ပေ၏။

ထိုသို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သိချင်သောအားဖြင့်၊ တောင်း
ပန်ပေသော်၊ သဒ္ဓညရှင်စောဖုရားကား ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။—‘သာ
ရိပုတ္တရာ၊ ဤသို့ သဘော ရှိသော ငါသည်၊ ခပ်သိမ်းသော ဂုဏ်
ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသော ဖုရားတို့မည်သည်ကို နတ်၊လူ၊ဗြဟ္မာတို့
သည် ချစ်မြတ်နိုးတနာ ပြုကုန်၏။’ ဤသို့ ချစ်မြတ်နိုးတနာ ပြုကုန်
သော အကြောင်းကို ဆိုပေလို၍ ဤသို့လျှင် မိန့်တော်မူ၏။—‘သာရိ
ပုတ္တရာ၊ အကြင်သူသည် ဈာန်သမာပတ်၌ လေ့ကျက်သည် ဖြစ်၍၊
တည်ကြည်သည် ဖြစ်၏။ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သည် ဖြစ်၍၊
ငြိမ်စွာ နေသည်လည်း ဖြစ်၏။ သစ္စာလေးပါးတရားကို အလိုလို သိ
သောအားဖြင့်၊ သတိ ဟူသော အောင်းမေ့ခြင်းဖြင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။
ထိုသို့သော သူကို လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာတို့သည် ချစ်မြတ်နိုးကုန်၏။ ထိုသို့
လူ၊နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ ချစ်မြတ်နိုးသော အကြောင်းကို သာရိပုတ္တရာ
နာလင့်လော့။ ဧရုဖုရားလောင်း ငါ ဖြစ်သော အခါ၌၊ ငါ၏ ဥက္ခေခာင်း
ကို ဖြတ်၍ လှူသည်ကား။ ။ (အကြင်သူသည် ငါ၏) ဥက္ခေခာင်းကို
အံလိုရှိ၏။ ထိုအလိုရှိသော သူအား ငါ၏ ဥက္ခေခာင်းကို ဖြတ်၍ လှူခဲ့
ဘူးသည်ကား များစွာစွာ၏။ ထိုသို့ များစွာစွာသော ငါ၏ ဥက္ခေခာင်း
ကို လှူခဲ့ဘူးသောကြောင့်၊ ယခုလည်း နတ်၊ဗြဟ္မာတို့သည် မိမိတို့၏
ဥက္ခေခာင်းကို ချစ်နှစ်လိုသကဲ့သို့၊ ငါ-ကို ချစ်နှစ်လိုကုန်သည်။ သာရိ
ပုတ္တရာ၊ နာလင့်လော့။ လှပြည်၌ ဖြစ်သော လူ၊နတ်တို့၏ မျက်စိ
သော်ကား နည်း၏။ အကြင်သူသ် ငါ-မျက်စိကို အလိုရှိ၏။ ထိုအလို
ရှိသော သူအား ငါ-မျက်စိကို တုတ်၍ လှူခဲ့ဘူးသည်ကား များစွာ

စွာ၏။ င-မျက်စိကို ထုတ်၍ လှူခဲ့ဘူးသောကြောင့် ယခု လူ့နတ်၊
 ဗြဟ္မာတို့သည် မိမိတို့၏ မျက်စိကို ချစ်မြတ်နိုးသကဲ့သို့ င-ကို ချစ်
 မြတ်နိုးသတည်း။ သာရိပုတ္တရာ၊ နာလင့်လော့။ အကြင်သူသည် ငါ
 ၏ နှလုံး၊ သည်းပွတ်ကို လို၏။ ထိုသို့ လိုသော သူအား င-နှလုံး၊ သည်း
 ပွတ်ကို ထုတ်၍ လှူသည်ကား များလှစွာ၏။ လှပြည်၌ ရှိသော လူ
 တို့၏ နှလုံး၊ သည်းပွတ်ကား နည်း၏။ များလှစွာသော နှလုံး၊ သည်း
 ပွတ်ကို လှူဘူးသောကြောင့် ယခု လူ့နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သို့ မိမိတို့၏ နှ
 လုံး၊ သည်းပွတ်ကို မြတ်နိုးသကဲ့သို့ င-ကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သတည်း။
 သာရိပုတ္တရာ၊ နာလင့်လော့။ လှပြည်၌ ဖြစ်သော လူတို့၏ သား၊ ခင်
 ပွန်းသည်ကား နည်းလှစွာ၏။ အကြင်သူသည် င-သား၊ ခင်ပွန်းကို အ
 လိုရှိ၏။ ထိုသို့ အလိုရှိသော သူအား သား၊ ခင်ပွန်းကို ငါ လှူခဲ့ဘူးသ်
 ကား များလှစွာ၏။ ထိုသို့ များလှစွာ လှူခဲ့ဘူးသောကြောင့် လူ့နတ်
 တို့သည် မိမိတို့သား၊ ခင်ပွန်းကို ချစ်သကဲ့သို့ လူ့နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သို့
 င-ကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သတည်း။ သာရိပုတ္တရာ၊ နာလင့်လော့။ လှပြည်
 ၌ ဖြစ်သော လူတို့၏ သား၊ သမီးသည်ကား နည်း၏။ အကြင်သူသည် ငါ၏
 သား၊ သမီးကို ကျွန်ပြုလို၏။ ထိုသို့ ကျွန်ပြုလိုသော သူအား ငါ၏ သား၊
 သမီးကို လှူသည်ကား များလှ၏။ ငါ၏ သား၊ သမီးကို ငါ လှူခဲ့ဘူးသော
 ကြောင့် ယခု လူ့နတ်တို့သည် မိမိတို့ သား၊ သမီးကို ချစ်မြတ်နိုးသ
 ကဲ့သို့ င-ကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သတည်း။ သာရိပုတ္တရာ၊ နာလင့်လော့။
 လူတို့၏ နေရာ၊ မြေကြီးအထည်ကား နည်းစွာ၏။ အကြင်သူ
 သည် အသားကို အလိုရှိ၏။ ထိုသူအား င-အသားကို လှူသည်ကား
 ထိုမြေကြီးအထည်ကား များလှစွာ၏။ သာရိပုတ္တရာ၊ နာလင့်လော့။
 အစောက်ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ အထွေရှိသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း
 ၌ ရေသည်ကား နည်းလှစွာ၏။ အကြင်သူသည် အသွေးကို အလို
 ရှိ၏။ ထိုသူအား င-သွေးကို ထုတ်၍ လှူသည်ကား သမုဒ္ဒရာလေး
 စင်း၌ ရှိသော ရေထက် များလှစွာ၏။ သာရိပုတ္တရာ၊ နာလင့်လော့။
 လှပြည်၌ ရှိသော သဲလုံးတို့သည်ကား နည်းလှစွာ၏။ ငါ ပေးခဲ့ဘူး
 သော အဿ္မကား များလှစွာ၏။ သာရိပုတ္တရာ၊ နာလင့်လော့။ ဓမ္မ၊ ၃

ပါကျွန်း၌ ရှိသော ပြည်တိုင်းကားတို့သည်ကား နည်းငယ်စွာ၏။ ငါ
၏ ပြည်တိုင်းကားတို့ကို ငါ လှူတော်မူသည်ကား ထိုဓမ္မုဒ္ဓါပါကျွန်း
၌ ရှိသော ပြည်တိုင်းကားတို့ထက် များစွာ၏။ ထိုသို့ ငါ လှူသော
ကြောင့် ယခု နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာတို့သည် မိမိတို့၏ အသွေး၊ အသား၊
ပြည်တိုင်းကားကို ချစ်အပ်သကဲ့သို့၊ ငါ့ကို လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည်
ချစ်မြတ်နိုးကြကုန် သတည်း။

ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ တောင်းပန်၍ မေးသည်ကို အကြောင်း
ပြု၍ စွန့်ခြင်းကြီး ငါးပါး၊ အဇ္ဈတ္တိက အလှူတို့ကို ပေးတော်မူ
သော အကြောင်းကို ထုတ်ဖော်၍ ဟောတော်မူသော အခါ၌ ထက်
ဝန်းကျင် တရားတော်ကို နာသော အကုဋေ ရှစ်ဆယ်သော ပရိ
သတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း သောတာပန်ချည်း ဖြစ်လေကုန်၏။
အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် အတူ နေဘော်ဖြစ်သော ငါးရာသော တ
ပည့်တို့သည်လည်း အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်လေကုန်၏။ ထိုအခါ၊
ဖုရားသီခင်း မည်းတော်၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးလည်း အမျိုးတော်၊ သာ
ကီဝင်မင်းရှစ်သောင်းနှင့်အကွ ဖုရားသီခင်းကို ကြိုလင့်ပေ၏။ ပိဋသေ
ရမင်းကြီးလည်း သုံးသိန်းသော ဗိုလ်ပါနှင့် အကွ၊ ဖုရားသီခင်းကို
ကြိုလင့်ပေ၏။ စန္ဒပစ္စောဒ(တ) မင်းကြီးလည်း သုံးသိန်းသော ဗိုလ်
ပါနှင့်အကွ ကြိုလင့်ပေ၏။ ကြိုလာကုန်သော ခပ်သိမ်းသော မင်းများ
တို့ကား ခြေသည်သူရဲ၊ မြင်းသည်သူရဲ၊ ရထားစီးသူရဲ၊ ဆင်စီးသူ
ရဲ၊ ဤစစ်အင်္ဂါလေးပါး (နှင့်ချည်း ကြိုလာကုန်၏။) လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့
၏ ပူဇော်ရာဖြစ်သော ရှင်စောဖုရားရှေ့တော်သို့ ရောက်လေလျှင်၊
ထိုမင်းတို့၏ ဥက္ခေသင်းစာနိကာယကို ဥက္ခေသင်းမှ ချွတ်၍ ပူဇော်ကြကုန်
၏။ မြတ်စွာဖုရားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ဝါဆိုတော်မူ၍
မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော သန္တုဿီတနတ်သားကို အကြောင်းပြု
၍ တသောင်းသော စကြဝဠာမှ လာကုန်သော နတ်၊ ဗြဟ္မာအပေါင်း
တို့အား အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၍၊ ဝါကျွတ်ခါနီး၌၊
သက်ဿနဂိုရ်ပြည်သို့ သက်တော်မူလတ်၍ လက်ျာခြေတော်ကို
ချီတော်မူသော အခါ၌ မြေကြီးသည် တုန်သွပ်ပေ၏။ တခဲးနက်ရွာ

သော မိုးပေါက်ကဲ့သို့ ပူဇော်ကြကုန်၏။ ခြေတော် ချီသော အရပ်
ကို ခံကုန်၏။ ရှစ်သောင်းသော ရဟန္တာအပေါင်း ဖြိုခိုလျက်၊
သပ္ပညာရှင်တော်များသည် ရောဟနိမြစ်နားတွင် မဟာပဝါရဏာ
ပြုတော်မူ၏။ ထိုသို့မဟာပဝါရဏာ ပြုပြီးသော်၊ ရောဟနိမြစ်နား၌
တက်တော်မူ၍၊ သည်၌ ဒုက္ခကို ခင်းစေ၍၊ ငတ်သော
ပလ္လင်ထက်၌ နေတော်မူ၏။ ထိုသို့ နေတော်မူသော အခါ၊ မြတ်စွာ
ဖုရားသည် လူနတ်တို့အား တရား ဟောတော်မူ၏။

ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဘဝိဿတိ၊

ဘဝဇဟိတ သံသာရံ၊ ဒုက္ခသန္တံ ကရိဿန္တိ။

ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာတော်ပါဌ်၏ အဓပ္ပါယ်ကား—
‘အကြင်သူသည် ဝိနည်းတရားကို မမေ့မလျော့သည် ဖြစ်၍ ကျင့်
၏။ ထိုသို့ ကျင့်သော သူသည် သံသာရာ၌ ဖြစ်စေတတ်သော ဇာ
တိတည်း ဟူသော ဘဝကို စွန့်၍၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အဆုံးကို ပြုကုန်
လော။’ ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့ဟောတော်မူသော ဩဇာတော်
အဆုံး၌၊ သုံးကုဋေသော ပရိသတ်တို့သည် အကျွတ်တရားကို ရ
လေကုန်၏။

ထိုရောအခါ၊ မင်းညီမင်းသားတို့သည်လည်း၊ ရွှေပုဆိုးကို ဝတ်
ကုန်လျက်၊ ခပ်သိမ်းသော နံ့သာတို့ကို လိန်း* ကုန်လျက်၊ ရွှေဆီမီး
တိုင်၊ ငွေဆီမီးတိုင်တို့ကို ကိုင်ကုန်လျက်၊ မြတ်စွာဖုရားကို ကြိုအံ့
သောဌာတပေါင်းတည်း ရပ်လင့်ကုန်၏။ မင်း၊ မိဖုရားအပေါင်း၊ မင်း
သမီးမောင်းမ၊ မိဿံ အပေါင်းတို့သည်လည်း ငတ်ပန်းပုဆိုးတို့ကို
ဝတ်ကုန်လျက်၊ ရွှေပန်းတန်ဆာ ဆင်ကုန်လျက်၊ ငယ်သော၊ လှသော
ခါးရှိကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ရွှေသင်ချပ်တန်ဆာ၊ ခွါဒရာ-ခါးကြိုး ဝတ်
ကုန်လျက်၊ စန္ဒကူး၊ နံ့သာ လိန်းကုန်သော၊ အထူးထူးသော အ
မွှေးတို့ဖြင့် ငုံ့အပ်သော နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ နတ်သမီးကဲ့သို့ အဆင်းရှိ
သော မင်းသမီးတို့သည် ရွှေဆီမီးတိုင်ကိုလည်းကောင်း၊ ရွှေပန်းကိုလည်း
ကောင်း၊ ရွှေဆီမီးကိုလည်းကောင်း၊ ရွှေတန်ခွန်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိုင်ကုန်
၍ မြတ်စွာဖုရားကို ကြိုအံ့သောဌာတပေါင်းတည်း ရပ်လေကုန်၏။

ထိုခရာအခါ၌ နိပါးနှစ်ဇက်၌ နေသော အချို့သော သူတို့သည် မရိုးစည်ကို တီးကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည်ကား စည်ပုတ်ကို တီးကုန်၏။ အချို့ကား အချင်းဆိုအပ်ကုန်၏။ အချို့ကား အိုးပိကို အချို့ကား ပတ်သကဲ့ အချို့ကား ခရာကို တီးမှုတ်ကုန်လျက်၊ မြတ်စွာပုရားကို ငြိမ့်လင့်ကုန်၏။ ထို့နောင်မှ ဗုရားမြတ်စွာသည် လူများတို့ ကြည်ညိုသော အကြောင်းကို သိတော်မူ၍၊ သရအခါ၌ အမိ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ထင်ရှားစွာ ပြပေအံ့။ ထိုအခါ၌ ခပ်သိမ်းသော လူနတ်တို့သည် အမိကျေးဇူးကို ရှိသေစွာ ဦးဖြင့် ရှက်၍ အသက်ထက်ဆုံး လုပ်ကျွေးမွေးရာသော မာတုဂုဏသုတ္တန် ဒေသနာတော် ကျမ်းကို ဟောတော်မူပေ၏။

ယော မာတရံ၊ ဝိတရံ ဝါ၊ သက္ကန္တံ ဥပဋ္ဌာယတိ၊

ယံယံ ပဒေသံ ဘဝတိ၊ သက္ကာရော အာဘတော သဒါ။

ဟူ၍၊ ဟောတော်မူ၏။ ။ ယော-အကြင်သူသည်၊ မာတရံ ဝါ-အမိကိုလည်းကောင်း၊ ဝိတရံ ဝါ-အဖကိုလည်းကောင်း သက္ကန္တံ-ရိုသေစွာ၊ ဥပဋ္ဌာယတိ-လုပ်ကျွေး၏။ သော-ထိုသူသည် ယံယံ ပဒေသံ-အကြင်အကြင် အရပ်သို့၊ ဘဝတိ-ကပ်၏။ တံတံ ပဒေသံ-ထိုတို့၊ ထိုထို အရပ်၌၊ သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ သက္ကာရော-ပူဇော်သက္ကာရ၊ ပဏ္ဍာ၊ လက်ဆောင်သည်၊ အာဘတော-ထင်ရှားစွာ ဆောင်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ထိုဒေသနာတော်ပါဠိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။-အကြင်သူသည် အမိကိုလည်းကောင်း၊ အဖကိုလည်းကောင်း အရိုအသေ လုပ်ကျွေးမွေး၏။ ထိုသူသည် အကြင်အကြင်သော အရပ်သို့ ကပ်လေအံ့။ ထိုသူသို့ ထိုထို အရပ်၌ သူခပ်သိမ်းတို့ ပူဇော်သကာ၊ ပဏ္ဍာ၊ လက်ဆောင်တို့ကို ခံရရာ၏။ ထိုခန္ဓာသည် ပျက်၍ သေသော်လည်းကောင်း၊ တင့်တပင်သော လူ၏အဖြစ်မှသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိသော နတ်မင်းကြီးတို့၏ ငြင်းငြိမ်ချမ်းသာကို အပ်၍ ခံစားပြီးမှ၊ တေးမရှိသော၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံရရာသည် ဟူ၍။ သုံးခုအထွတ်၊ မြတ်စွာပုရားသည် အမိအဖကို မွေးသော မာတုဂုဏသုတ္တန် ဒေသနာ

တော်ကို လှူနတ်တို့၏ အလယ်၌ ဟောတော်မူပေ၏။ ဒေသနာတော်အဆုံး၌ ကုဋေရှစ်ဆယ်မျှ လောက်သော လှူနတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့သည် အကျွတ်တရားကို ရသေ့ကုန်၏။ (ထိုရောအခါ) သင်္ကဿနဂိုဏ်းပြည်ကို အဓိရသော မင်းသို့ ရွှေသရဖူကို ဥက္ခေသင်းမှ ချွတ်၍ မြတ်စွာဘုရားခြေတော်ရင်း၌ ပူဇော်လေ၏။

ထိုရောအခါရောဟနိမြစ်အောက်၌ နေသော တယောက်သော ဘောနဝအမည်ရှိသော နဂါးမင်းသည်၊ တွားလျက် လလတ်မှ၊ ရှေ့တော်၌ တည်၍၊ ဗုရားမြတ်စွာကို ဤသို့ လျှောက်တောင်းပန်၏။—‘ဗုဒ္ဓတော်ကြီးသော ရှင်ပင်ဗုရား၊ သုံးလပတ်လုံး တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ မယ်တော် ဖြစ်ဖူးသော သန္တုဿီတနတ်မင်း အမှူးရှိသော၊ တသောင်းသော စကြဝဠာမှ လာသော နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့အား တရားကို ဟောတော်မူပေ၏။ ယခု အကျွန်ုပ်တို့အားလည်း အစဉ်သနားသိုက် အကြောင် ပြု၍ တညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဤမဇ္ဈိမဂင်္ဂါ၌ နေတော်မူပါ။’ ဟု ခွင့်တောင်း၏။ မြတ်စွာဗုရားလည်း အခွင့်ပေးသောအမှတ်ဖြင့် ထိုနဂါးမင်းအား ဒုကုဋ်ကို ပေးတော်မူ၏။ နဂါးမင်းလည်း ဂင်္ဂါ၏ အလျားဖြင့် ကြွေဖြူ၊ ကြွေညိုအတိ ဖြီးသော များစွာသော ကုဒိုတို့ကို ဖန်ဆင်း၍၊ ထိုကုဒိုတို့ကို၌ မြတ်သော နေရာကို ခင်းစေ၍၊ မြတ်သော နေရာ၌ နေတော်မူ၏။ ထိုသို့ နေတော်မူသော အခါ၊ ဗုရားမြတ်စွာအား လေးစင်းသော ထံမြို့ကို ဆောင်းပေ၏။ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဗုရားသည် နဂါးတို့အား၊ အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်း ပြု၍၊ ဤသို့သော ဗုရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏။—

၁။ အာရဟံ၊ နိက္ခမထယုဉ္ဇေထ၊ ဗုဒ္ဓဿသနေ၊

ရနာထ မန္တုနေဝ သေနံ၊ နာဂတရံဝ ကုဉ္ဇရော။

၂။ သဒ္ဓါ သိလေန သန္တုန္ဓော၊ သုတ၊ စာဂသမာဟိတော၊

ယံ ဘဒ္ဒေသံ ဘဇတိ၊ တတ္ထတတ္ထေ ပူဇိတော။

ဤသို့ ဟောတော်မူ၏။

ဒေသနာဝသာနေ သဗ္ဗေနာဂါ တိသရဏဂမနံ လဘတိ။
ထိုဒေသနာတော်ပါဌ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား။—‘အိုးနဂါးမင်းတို့ ငါ၊ ဗုရား

သာသနာတော်တွင် သင်တို့သည်၊ ရတနာသုံးပါး၌ အားထုတ်ကုန်
 လော့။ သံသရာတည်း ဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကုန်
 လော့။ ရတနာသုံးပါး၌ ယဉ်ကုန်လော့။ သေမင်းစစ်သည်ကို ဖျက်
 ဆီးကုန်လော့။ နာလာဇိရိဆင်မင်းကဲ့သို့ ဒေါသတည်း ဟူသော
 မာန်ကို နှိပ်၍ မေတ္တာစိတ်ကို မြီးစေကုန်လော့။ အိနဂါးမင်း၊ အကြင်
 သူသည် သဒ္ဓါသိသန့်၌ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍၊ သုတ၊ စာဂတည်း ဟူ
 သော တည်ကြည်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် အကြင်အရပ်သို့
 ရောက်၏။ ထိုသူသို့ ထိုအရပ်၌ လူ နတ်တို့ပူဇော်သကာကို ခံရလေ
 ကုန်၏။ ဤသို့ ဒေသနာတော်အဆုံး၌ ခပ်သိမ်းသော နဂါးပရိသတ်
 တို့သည် သရဏဂုံသမ္ပါဒ်၌ တည်လေကုန်၏။ သရဏဂုံသုံးပါး၌
 တည်လေပြီးသည် ရှိသော်၊ မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိ
 သည် ဖြစ်၍၊ နဂါးဘို့သည်၊ များစွာသော အခြံအရံနှင့် အကွရတ
 နာချနှံပါ။ တို့ဖြင့် ပြီးသော ထီး၊ တန်ခွန်၊ ကုက္ကား၊ မလေးပွား၊ အခိုး၊
 အဆုံ၊ ပန်းဆိုင်၊ ပန်းတုံးတို့ဖြင့် ပူဇော်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်
 လည်း နဂါးတို့၏ အစီးအပွားအလှိုဌာ၊ တည်၌ပလုံး နေ၍ ထိုမဇ္ဈိမ
 ဂင်္ဂါမှ တက်တော်မူ၍ သင်္ကဿနာပြုပြည်၏ အနီး၊ ခင်အပ်သော
 ဗုရားနေရာ၌ နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ သာဓိယုတ္တရာ ထေရ်သည်
 လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ လကျာအပါး၌ နေတော်မူလျက်၊ လက်အုပ်
 ချီ၍ ဈာန်၏ အသရေဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ထသော၊ တင့်တယ်သော
 ကြာပဒုဉ္ဇာကဲ့သို့ ဗုရားမြတ်စွာ မျက်နှာတော်ကို ကြည့်လျက်၊
 ချီခွန်း* ခြင်းကို ဆိုလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဤသို့သော ဂါထာကို ရွတ်၍
 လျှောက်၏။

သစ္စံ ညာဏံ အနုပ္ပတ္တော၊ ဒေဝဒေဝေါ မဟာပဏှ၊

နရာသီဟော အဘိက္ကန္တော၊ အဘိနန္ဒာမိ တံ ဝရံ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။-‘သစ္စာလေးပါးတရားတော်တည်း ဟူသောညာဏ်
 အထွတ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော၊ လူသုံးပါးတက် မြတ်သည်ဖြစ်
 ထသော၊ ခြင်ဆွေမင်း၏ ရဲရင့်ခြင်း ရှိထသော၊ နှစ်လိုဘွယ်သော
 အရောင်အဝါသည်း ရှိထသော ရှင်ပင်ဗုရားကို အကျွန်ုပ် နှစ်လို၏။’

လူ၊နတ်တို့၏ ဗုဒ္ဓ၊ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာခရီးညွှန်လည်း ဖြစ်ထသော နှင်ပင်ဖုရားသည်၊ ကြီးမြတ်သော အာနန္ဒတော် နှ့်၏။ တပါးတည်းသာလျှင် ဖြစ်တော်မူ၏။ ဤသို့လျှင်၊ သာရိပုတ္တရာ ချီးမွန်း* ၏ လျှောက်သော် မြတ်စွာဖုရားသည် ထိုချီးမွန်းခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူ၏။—‘ချစ်သား၊ သာရိပုတ္တရာ၊ နားထောင်လော့။ သောဗ္ဗိနမင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗစောင်းသမားသည်လည်းကောင်း၊ မန္ဓာတ်စကြဝတေးမင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မပါလသူကြွယ်သည်လည်းကောင်း၊ နေမိမင်းသည်လည်းကောင်း၊ ထို..... သွားရလေကုန်၏။ ဤသို့လျှင်၊ မြတ်စွာဖုရားသည် အတိတ်ကို ဆောင်၍ လွန်လေပြီသော ဇာတ်တို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူပေ၏။ ဒေသနာအဆုံး၌ ပျားစွာသော နတ်လူတို့သည် အကျွတ်တရားကို ရလေကုန်၏။ ထိုအခါ ကိန္နရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓုန်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသော နတ်တို့သည်လည်းကောင်း မအံ့ဩနိုင်သော ပူဇော်ခြင်းကို ပူဇော်ကုန်၍၊ ကြီးစွာသော ကောင်းခြီးကို ပေ ကုန်၏။

ထိုအခါ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်၊ ထိုဥယျာဉ်၌ နည်းကောင်းလျှင် နတ်လူတို့အား အလွန်သော အဘိဓမ္မာအား ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းကို အစပြု၍—‘ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာယသ္မိံ သမယေ။’ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပေ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူသော ဒေသနာအဆုံး၌ သုံးကုဋေသော ပရိသတ်တို့သည် အကျွတ်တရားကို ရလေကုန်၏။

၇၅။ စေတဝနိကျောင်းတော်သို့ ကြွတော်မူမိနိ။

ထိုအခါ သင်္ကဿနဂိုဏ်းပြည်မှသည် သာဝနာပြည်၊ စေတဝနိကျောင်းတော်သို့ ကြွတော်မူအံ့သော ခြီးကို ပဿနဒီကောသလမင်းက စ၍ ခပ်သိမ်းသော မင်းတို့သည် သုတ်သင်ကုန်၏။ ယူစနာသုံးဆယ် ရှိသော ခြီးကို တာဝတိံသာနတ်ပြည်က သင်္ကတော်မူသော စောင်းတန်ဆွေကာသုံးဘူတို့သို့ လက်ဝဲလက်ျာ စီရင်ပြီးမှ၊ မြတ်စွာဖုရားကို ပူအံ့သောဌာ၊ ပဿနဒီကောသလမင်းသည်

လည်းကောင်း၊ လိစ္ဆဝိမင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသော
မင်း၊ သမ္ဗုဒ္ဓ၊ သူကြွယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အထူးထူးသော ယဉ်၊
သံလျှင်၊ ရထား၊ ပြဿဒ်၊ ထံစင်*၊ စသည်တို့ဖြင့် စီးတော်မူပါဟု အ
သီးအသီး တောင်းပန်ကုန်၏။ ထိုသို့ တောင်းပန်ကုန်သော်လည်း၊
ရှေးနောင်တော်ဖုရားတို့သည် ယဉ်ဖြင့် သွားတော်မူသည်ကို မြင်
တော်မမူ။ ခြေတော်ဖြင့်သာ ကြွတော်မူသည်ကို မြင်၍၊ မင်းများ
တောင်းပန်သည်ကို ခွင့်ပေးတော်မမူသတည်း။

ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ငါးရာသော ရဟန်းအပေါင်း
ခြံရံလျက်၊ ဖုရားရှင် ရှေ့တော်မှ သွား၍၊ မဟာမောဂ္ဂလာန်သည်
ကား ငါးကုဋေသော အရိယာသာဝက ရဟန္တာပရိသတ်အပေါင်း
ခြံရံလျက်၊ ဖုရားနောက်တော်မှ သွား၏။ ခပ်သိမ်းသော မင်းအပေါင်း
တို့သည်လည်း မိမိတို့၏ ပရိသတ်ဒိုလ်ပါနှင့်အကွ လက်ဝဲ၊ လက်ျာ
ရံလျက် သွားကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး၊ နဂါး၊ ဂဠုန်၊ ဂန္ဓပ္ပနတ်တို့သည်
လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသော တိုး၊ အောင်း၊ စာမရီ၊ ကိန္နရာ၊ ကိန္နရီ
..... တို့သည်လည်းကောင်း၊ အထူးထူးသော တန်ခွန်၊ အ
ထူးထူးသော ထီးဖြူ၊ အထူးထူးသော ပန်းမှန်၊ အရိုးအထုံ၊ နံသာ
ပြောင်း၊ စသည်တို့ဖြင့်၊ ပူဇော်ကုန်၏။ ပဉ္စင်္ဂီဘူရိယာ၊ စည်၊ စောင်း၊
ညှင်း၊ ခွက်ခွင်း၊ ခရသင်း၊ ထပိုး၊ ခရာ၊ နှဲ၊ ပြွေ စသော၊ အထူးထူးသော
သီခြင်း၊ ကခြင်းတို့ဖြင့် ဝမ်းမြောက်၊ ဝမ်းသာ သီကုန်၊ ကကုန်လျက်၊
လက်ဝဲ၊ လက်ျာ လိုက်ကြကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော သစ်သီး၊ ပန်းမှန်
တို့သည် ရှင်ပင်ဖုရားအား ပူဇော်သော အမှတ်ဖြင့် အခါမလင့် အ
တိုင်းထက်အလွန် သိုးပွင့်ကုန်၏။ ထိုသို့ ပရိသတ်အပေါင်း ခြံရံ
လျက် မဟာသုဒဿန နတ်သမီးမနှင့် တူသော ခရီးကို ကြွတော်မူ
သော်၊ မင်္ဂလာ မည်သော နိဂုံသို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

ထိုမင်္ဂလာ မည်သော နိဂုံ၌လည်း ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ခပ်
သိမ်းသော ပရိသတ်တို့အား အဘိဓမ္မာပကရဏာ မည်သော ဝိ
ဘင်းကျမ်းကို ဟောတော်မူ၏။ သာဝဏ္ဏိပြည်၌လည်း အဘိဓမ္မာရ
နှစ်ကျမ်းကို ခပ်သိမ်းသော လူ၊ နတ်တို့အား အရှင်သာရိပုတ္တရာ

ထေရ်သည် ဟောတော်မူသော တရားအဆုံး၌ နှစ်ဆဲ့သုံးကုဋေ
သော ပရိသတ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အမြိုက်ရေကို သောက်
ရ၍ အကျွတ်တရားကို ရလေကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော လူ့နတ်တို့
သည်လည်း ကြီးစွာသော ပူဇော်ခြင်းကို ပူဇော်ကုန်၏။ အတိုင်းမ
သိသော မဟာပုရိသယောကျ်ားမြတ် ၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံတော်
မူသော သပ္ပညာရှင်ပင်ဖုရားသည် အစဉ်သဖြင့် သွားခြင်းသေ သွား
တော်မူသည် ရှိသော်၊ ခရီးအကြား၊ ယူဇနာသုံးဆယ် ရှိသော သာ
ဝတ္ထိပြည်သို့ နံနက်အခါရှယ်၌ ခပ်သိမ်းသော လူ့နတ်ပရိသတ်အ
ပေါင်း ခြံရံလျက် ရောက်တော်မူ၏။ သာဝတ္ထိပြည်၌ နေသော အ
မတ်၊ သဌေး၊ သူကြွယ်၊ သူဆင်းရဲ၊ မိမ္မ၊ ယောကျ်ား စသော သူတို့
သည် ရွှေပန်း၊ ငွေပန်း၊ ရွှေပေါက်ပေါက်၊ ငွေပေါက်ပေါက်၊ ပန်းကုံး၊
ပန်းခိုင်၊ ဆီဒီး၊ ပန်းတောင်း စသော အထူးထူးသော ပူဇော်ခြင်းတို့
ဖြင့် ဖုရားရှင်အား ခရီးဦး ကြိုဆို၍ ပူဇော်ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော
နတ်ပရိသတ်၊ လူပရိသတ်အပေါင်း ခြံရံလျက်၊ သာဝတ္ထိမြို့ မြောက်
တံခါးဖြင့် ဝင်တော်မူ၍။ (နတ်ပရိသတ်၊ လူပရိ) သတ်အပေါင်း ခြံရံ
လျက်၊ အနာထပိဏ်သဌေးသည် လှူအပ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း
တော်သို့ ရှေ့ ကြွတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ရှင်ပင်ဖုရားသည် ညာဏ်တော်ဖြင့် ရှုတော်မူ၍ - 'ငါ၏
နောင်တော်ဖုရား(တို့ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ရောက်)သည် ရှိသော်၊ အ
ဘယ်မည်သော ကျောင်းသို့ ကြွတော်မူလေသနည်း။' ဟု ကြည့်
တော်မူသော်၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၊ ဗောဓိဝါရုံကျောင်း၊ ဓမ္မာရုံ
ကျောင်းဟု အများ ရှိ၏။ ထိုကျောင်းတို့တွင် ဇေတဝန်ကျောင်း
တော်၌သာ နေတော်မူသည်ကို မြင်တော်မူ၍ ဇေတဝန်ကျောင်း
တော်သို့ လူ့နတ်ပရိသတ်အပေါင်း ခြံရံလျက်၊ တက်တော်မူ၏။ ထို
ဇေတဝန်ကျောင်းတော်တွင်လည်း ကုဋိလေးပါးအပြား ရှိ၏။ ထို
လေးပါးတို့တွင်၊ ဂုံဂင်္ဂဖြင့် ထိုအပ်သော ကုသ န္တကုဋိ၊ ကာသိတိုင်း၊
ကောတုမ္ပတိုင်းမှ ဖြစ်သော အဖိုးတသိန်း ထိုက်သော ပုဆိုးတို့ဖြင့်
ခင်းအပ်သော ကောသလကာရကုဋိ၊ အမွှေးအကြိုင်၊ နံ့သာပြောင်း၊

နံ့သာနှံ့တို့ဖြင့် ထုံအပ်သော ဂန္ဓကုဋ်၊ ကရေဏကုဋ်၊ ဟူ၍ လေး
ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ရှေ့ ငါ၏ နောင်တော်ဖုရားကို
သည် ဂန္ဓကုဋ်၌သာ နေတော်မူသည်ကို မြင်တော်မူ၍၊ စေတဝန်
ကျောင်းတော်၊ ဂန္ဓကုဋ်၌ နေတော်မူ၏။ ထိုသို့ မြတ်စွာဖုရားသည်
သာဝတ္ထိပြည်၊ စေတဝန်ကျောင်းသို့ ရောက်တော်မူသော နေ့မှ စ
၍၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မင်းအပေါင်းတို့သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
သောမနဿစေတနာဖြင့် ကြီးစွာသော ပူဇော်သကာကို ပြုကုန်၍၊
ကြီးစွာသော ကချေသဘင်၊ ပဉ္စင်၊ ဒုရိယာ၊ ပတ်သာ၊ ခွက်ခွင်းခရ
သင်း၊ ရှုမင်း၊ တက္က စသော၊ ခပ်သိမ်းသော စည်၏ အင်္ဂါတို့ဖြင့်
တီးမှုတ်ကုန်၏။ သီလည်း သီကုန်၏။ ကလည်း ကကုန်၏။ သာဓု သာ
ဓု ဟူသော ကောင်းကြီးကို ကြွေးကြော်ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော
နဂါး၊ ခပ်သိမ်းသော ဂဠုန်၊ ခပ်သိမ်းသော ဂန္ဓပ္ပနတ်မင်း၊ ခပ်သိမ်း
သော ကိန္နရာ၊ ခပ်သိမ်းသော တိရစ္ဆာန်တို့သည်လည်း (ဝမ်း
မြောက်ဝမ်းသာ) ကောင်းကြီးကြွေးကြော်ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော
မင်းတို့သည် အချိုကား ပုဆိုး ပူဇော်ကုန်၏။ အချိုသော မင်း
တို့ ကို ပူဇော်ကုန်၏။ အချိုသော မင်းတို့ ပူဇော်ကုန်
၏။ အချိုသော မင်းတို့ကား (မကိုဋ်) ကို ချွတ်၍ ပူဇော်ကုန်၏။ ဝမ်း
မြောက်ဝမ်းသာ ကြီးစွာသော သဘင်ကို ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ခံကြ
ကုန်၍ ဖုရားရှင် ခြေတော်ကို ဦးတိုက်၍၊ မိမိတိုင်းပြည်သို့ ပြန်ကြ
လေကုန်၏။ ထိုသို့ မင်းများပြန်ကြသော နောက်၌၊ အိမ်ခြေငါးကုဋေ
ရှိသော သာဝတ္ထိပြည်၌ နေကုန်သော ရဟန်းပရိသတ်၊ လူပရိသတ်
အပေါင်းတို့သည် ဤသို့ ဆိုကြကုန်၏။ - 'ဖုရားမြတ်စွာကို ငါတို့ မ
မြင်ရဘဲ သုံးလပတ်လုံး ကြာလေသတည်း။' ဟု စေတဝန်ကျောင်း
တော်ကို ပတ်ပတ်သည် မအောင်ကနား ဆောက်၍ သုံးလ မဖူးမြင်ရ
သည်ကို အကြောင်း ပြု၍၊ သုံးလပတ်လုံး လည်းကောင်း ကြီးစွာ
သော သဘင်ကို ခံကြကုန်၏။ မြတ်စွာဖုရားအား ကြီးစွာသော ပူ
ဇော်ခြင်းကို ပြု၍၊ ပြင်းစွာသော အသံဖြင့် ကောင်းကြီးကြွေးကြော်
ကုန်၏။

ဖုရားမြတ်စွာလည်း ပရိသတ်လေးပါးတို့အား ဝေဝေါရောဇာန သုတ်တရားတော်ကို ဟောတော်မူ၍၊ စေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သာ နေတော်မူ၏။

လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ပါရမီကို ဖြည့်တော်မူ၍၊ ဖုရား အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလျှင်၊ ခုနှစ်ဝါမြောက်တွင် မယ်တော်၊ သန္တ၊ သမိတနတ်သားအား အကြောင်း ပြု၍၊ တာဝတိံသာနတ် ပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍၊ အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော်မူလျှင်၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည် ရအပ်သော မဂ်ဖိုလ်တည်း ဟူသော ချမ်းသာကို ရစေ၍၊ ဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး၊ နတ်တို့ကို ချွတ်တော်မူပြီး၍၊ ဝါ ကျွတ်ပြီးလျှင်၊ လုပြည်သို့ သက်တော်မူ၍၊ ကျွတ်ထိုက်သော ပေ ဏေယျသတ္တဝါတို့ကို ချွတ်တော်မူ..... တရားတော်ကို မယုတ် မလွန် တရားဆယ်ပါးကို သော အသက်..... လုတ်မာသော မင်း၊ ခြင်း၊ မိဘ၊ ဆရာသွားကို မရိုမသေ..... ဤသို့ ကျင့်သော သူတို့သည်ကား အပါယ်လေးပါးတို့၌ ခံရ၍၊ ဆင်းရဲ၊ ပူသောင်ခြင်း၊ မွတ်သိတ်၊ ခေါင်းပါးခြင်း၊ အမပင်လေး တလျက်၊ နေ့လ ရှည်စွာ ပြင်းပြသော ဝေဒနာနှင့်၊ ပြည်က သက်တော်မူ၍ လူ နတ်တို့ကို ချွတ်တော်မူသော အခါလည်း မဖူးမ တွေ့ရပဲ၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ဖုတ်ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယတို့၌ သာလျှင် ပိုမြည်တမ်းလျက်၊ တောင်တလည်း ဤသို့ ဟောတော်မူ သော အဆုံး၌၊ ခပ်သိမ်းသော တရားနာပရိသတ်တို့သည် သော တာပန်၊ သကဒါ၊ အနာဂံ၊ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်၍ ကောင်းကြီး ပေးသော အသံသည် တိုင်အောင် နှံ့လေ၏။

ဤသို့ တရားတော် လာသည် ဟူ၍၊ တရားတော်ကို ယုံကြည် စွာ နှစ်လုံးသွင်း၍၊ သပ္ပညရှင်စောဖုရား နတ်ပြည်ကသည် လုပြည် သို့ သက်တော်မူသော အခါ၊ သွားအပေါင်းတို့သည် မ(ရေ မ) တွက်၊ မအံ့ဩနိုင်သော ရတနာတို့ဖြင့် ပူဇော်ရလေသကဲ့သို့၊ နောင်အရိမတေယျ၊ ရှင်စောဖုရားအထံ၌ ကြီးမြတ်စွာသော ရ တနာတို့ဖြင့် ပူဇော်ရ၍၊ နာခြင်း၊ အိခြင်း၊ သေခြင်း ကင်းသော ငြိမ်

ထွစွာသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရပါလို၏ဟု ဆုတောင်း၊ ဆုယူ ပြု ကုန်ရာ၏။

.....ရှေး..... အားဖြင့်၊ အဘိဓမ္မာ၇ ကျမ်း၏ သရုပ်ကို ဝတ္ထု၊ သက်သေ တပ်၍ ဆိုပြီနတ်ပြည်က လှပြည်..... ဂန္ဓကုဒို သို့ ဝင်တော်မူသော ဂန္ဓပဝသေနကျမ်းကား ပြီး၏။

၁၂၂၀-ပြည့်၊ ဝါခေါင်တ္ထုန်း ၁၁ရက်၊ ၆ ကြာနေ့နံနက်ဆွမ်းစား ပြီးအချိန်တွင်၊ အဘိဓမ္မာဝတ္ထု၊ ရေးကူး၍ ပြီးပြည့်စုံ၏။

